

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 25.09.2017

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
2 § Pöytäkirjan tarkastaminen	4
3 § Kokouksessa saadut selostukset	5
4 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset	6
5 § Vantaan nuorisovaltuuston pöytäkirja/tiedoksi	8
6 § Olli Korkalaisen luottamustehtävän päättyminen Vantaan käräjäoikeuden lautamiehenä ja täydennysvaalin toimittaminen	9
7 § Eron myöntäminen Merja-Liisa Vasaraiselle ympäristölautakunnan jäsenen tehtävästä	12
8 § Luottamushenkilöedustajan vaihtaminen / Uuden sukupolven organisaatiot ja johtaminen (USO) -verkoston seminaarit kaudella 2017-2018	13
9 § Kuntia edustavien jäsenten ehdottaminen verotuksen oikaisulautakuntaan toimikaudelle 1.1.2018 - 31.12.2022	14
- : Kuntia edustavien jäsenten ehdottaminen verotuksen oikaisulautakuntaan toimikaudelle 1.1.2018 - 31.12.2022	16
- : Oikaisulautakunnan jaostorakenne 2018-2022/Kuntia edustavien jäsenten ehdottaminen verotuksen oikaisulautakuntaan toimikaudelle 1.1.2018 - 31.12.2022	18
- : Päätös 12.5.2017 verotuksen oikaisulautakunnan jäsenten ja asiantuntijoiden palkkiot sekä matkakustannusten korvaaminen/Kuntia edustavien jäsenten ehdottaminen verotuksen oikaisulautakuntaan toimikaudelle 1.1.2018 - 31.12.2022	19
10 § Määrärahan korottaminen vuoden 2017 talousarviossa konserni- ja asukaspalvelujen tietohallinnon menokohdalla sivistystoimen laitehankintojen käynnistämiseksi	21
11 § Määrärahan korottaminen vuoden 2017 talousarvion hankeryhmän 95 1 Kiinteän omaisuuden osto osalta	23
12 § Vuoden 2017 toinen osavuosisikatsaus 1.1.-31.8.2017	26
- : Vantaan kaupungin toinen osavuosisikatsaus 2017	31
- : Merkittävien tytäryhtiöiden osavuosisikatsaukset 2 2017	77
- : Sitovien tavoitteiden raportointi osavuosisikatsaus 2/2017	102
- : Merkittävien tytäryhtiöiden tavoitteiden seuranta 2 2017	112
- : Raportti kaupungin projektitoiminnasta, käynnissä olevat projektit 31.8.2017	116
13 § Kaupunginhallituksen kokousaikataulu 2018 ja ehdotus kaupunginvaltuuston 2018 kokousaikatauluksi	178
- : Kaupunginhallituksen kokousaikataulu 2017 ja ehdotus kaupunginvaltuuston 2017 kokousaikatauluksi	180
14 § Kiinteistö Oy Vantaan Erikaksen purkaminen	181
15 § Uudenmaan maakuntaparlamentti 23. - 24.11.2017	183
- : Kutsu Uudenmaan maakuntaparlamenttiin 23.-24.11.2017	184
- : Uudenmaan maakuntaparlamentti 23. - 24.11.2017 / Ohjelma	186
16 § Vantaan kaupungin yleisten hankintaohjeiden uudistaminen 2017	190
- : Vantaan kaupungin yleiset hankintaohjeet 1.11.2017 alkaen	192
17 § Selvitys Vantaan varhaiskasvatusoikeuden muutoksen vaikutuksista	253
- : Liite 1 / Vantaan varhaiskasvatusoikeuden muutoksen arviointia	256

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 25.09.2017

- Liite 2 / Vantaan varhaiskasvatusoikeuden muutoksesta johtuvat lapsi- ja sukupuolivaikutukset, Vertikal Oy/ KH 25.9.2017	270
18 § Luottamushenkilöiden nimeäminen Helsingin seudun maankäyttöä, asumista ja liikennettä käsittelevään MAL 2019 -suunnitteluun valmisteluun	308
- : Luottamushenkilöiden nimeäminen Helsingin seudun maankäyttöä, asumista ja liikennettä käsittelevään MAL 2019 -suunnitteluun valmisteluun	310
19 § Vastaus Jussi Saramon ja 40 muun valtuutetun aloitteeseen kaupunkipyörien hankkimisesta Vantaalle	312
- : Jussi Saramon ja 40 muun valtuutetun aloite kaupunkipyörien hankkimisesta Vantaalle	314
20 § Vastaus Sirpa Kauppisen ja 20 muun valtuutetun aloitteeseen päiväkotien terveellisyysden selvittämiseksi	316
- : Sirpa Kauppisen ja 20 muun valtuutetun aloite päiväkotien terveellisyysden selvittämiseksi	319
21 § Vastaus Tarja Eklundin ja 19 muun valtuutetun aloitteeseen Kuusijärven metsien suojelusta	320
- : Tarja Eklundin ja 19 muun valtuutetun aloite Kuusijärven metsien suojelusta	322
22 § Asemakaavan muutos 002321 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 61 Tikkurila / Kukkakedon täydennys	324
- : Asemakaavamuutosselostus 5.6.2017, 25.9.2017 tarkistettu / Asemakaavan muutos nro 002321 61. Tikkurila, Kukkakedon täydennys	327
- : Lausunnot ja vastineet / Asemakaavan muutos nro 002321 61. Tikkurila, Kukkakedon täydennys	362
23 § Asemakaavan muutos 002208, 23 Kivistö / Marmorikuja 6	366
- : Asemakaavamuutosselostus 5.6.2017, 25.9.2017 tarkistettu / Asemakaavan muutos 002208, 23 Kivistö / Marmorikuja 6	369
- : Lausuntojen yhteenveto / Asemakaavan muutos 002208, 23 Kivistö / Marmorikuja 6	388
24 § Ennakkolausunto etuosto-oikeuden käyttämättä jättämisestä kiinteistökaupassa: Kiinteistö Oy Raudikkokuja 3, Vatrotalet 5 Oy ja SATOkoti 23 Oy / Sato-Asunnot Oy	390
- : Kartta kaupan kohteesta	392
- : Kauppakirja	393
Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus	397
Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen	398
Muutoksenhakuohje 3. Hallintovalitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa	399
Muutoksenhakuohje 4. Hallintovalitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa	401
Muutoksenhakuohje 5. Hankintaoikaisu ja oikaisuvaatimus hankinta-asiassa	402
Muutoksenhakuohje 6. Hankintaoikaisu ja markkinaoikeusvalitus hankinta-asiassa	403
Muutoksenhakuohje 7. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto	406

Kaupunginhallituksen kokous

Aika 25.9.2017, klo 14.00-16.20

Paikka Kaupungintalo, Tikkurila

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	Varajäsenet	Läsnä
Multala Sari , puheenjohtaja	x	Kortesalmi Marilla	
Tahvanainen Säde, I varapuheenjohtaja	x	Nieminen Irja	
Juurikkala Timo, II varapuheenjohtaja	x	Bulut Emil	
Abdi Faysal	x, § 1-17, 21-24, klo 14.00-16.10, 16.15-16.20	Kähkönen Osmo	
Bruun Susanna	x	Hämäläinen Anu	
Hakulinen Pentti	x	Haverinen Soili	
Kaira Lauri	x	Weckman Markku	
Kotila Pirkko	x	Karinen Ville	
Niikko Mika	x, § 1-24, klo 14.00-15.55, 16.00-16.20	Auvinen Timo	
Norrena Vaula	x	Kuusela Minna	
Orpana Anitta	x	Sieviläinen Marianne	
Puoskari Pentti	x	Särkelä Jussi	
Rokkanen Sakari	x, § 1-24, klo 14.00-14.55, 15.10-16.20	Kanerva Sami	
Muut osallistujat			Läsnä
Lindtman Antti, valtuuston puheenjohtaja			klo 14.55-16.10
Mäkinen Tapani, valtuuston I varapuheenjohtaja			klo 14.00-15.30, 15.40-16.20
Kauppinen Sirpa, valtuuston II varapuheenjohtaja			-
Nenonen Kari, kaupunginjohtaja			klo 14.00-15.40
Lipponen Martti, apulaiskaupunginjohtaja/ kaupunginjohtaja vs.			x, kaupunginjohtaja vs. klo 15.40-16.20
Lehto-Häggroth Elina, apulaiskaupunginjohtaja			x
Penttilä Hannu, apulaiskaupunginjohtaja			x
Salminen Jukka T, apulaiskaupunginjohtaja			x
Niinistö Jaakko, apulaiskaupunginjohtaja			x
Rainio Päivi, viestintäjohtaja			x
Marjamaa Patrik, talousjohtaja			x
Kolju Niina, lakimies			x
Kalo Ilkka, perusopetuksen johtaja			klo 14.00-14.55
Tanninen Eila, talous- ja hallintojohtaja			klo 14.00-14.55

Askola-Vehviläinen Sole, varhaiskasvatuksen johtaja		klo 14.00-16.10
Ekholm Tiina, hankintajohtaja		klo 14.00-16.00
Isotalus Birgit, hallintosihtheeri		x
Jääskeläinen Nelli, pöytäkirjanpitäjä		x

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Sari Multala

Pöytäkirjanpitäjä Nelli Jääskeläinen

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 10.10.2017, Kaupungintalo, Asematie 7, 01300 Vantaa (Tikkurila)

Pykälät 8, 9, 14 ja 18 tarkastettiin ja hyväksyttiin heti kokouksessa.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 12.10.2017, Vantaan kaupungin internetsivuilla paatokset.vantaa.fi.

---

1 §   **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Kaupunginhallitus 25.9.2017 § 1

Kaupunginjohtajan esitys:

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

---

2 § Pöytäkirjan tarkastaminen

Kaupunginhallitus 25.9.2017 § 2

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään tarkastaa ja hyväksyä kaupunginhallituksen 11.9.2017 pitämän kokouksen pöytäkirja nro 15/2017.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 25.9.2017 § 3

Käsittely:

Perusopetuksen johtaja Ilkka Kalo ja talous- ja hallintojohtaja Eila Tanninen selostivat kouluverkkosuunnitelmista ja niihin tulleista muutoksista, jonka lisäksi he antoivat tarkemman esittelyn Nikinmäen opetuspisteen tilanteesta.

Talousjohtaja Patrik Marjamaa selosti esityslistan asiaa 11 *vuoden 2017 toinen osavuosisikatsaus 1.1.-31.8.2017*.

Lisäksi varhaiskasvatuksen johtaja Sole Askola-Vehviläinen oli paikalla vastaamassa kysymyksiin koskien esityslistan asiaa 16 *selvitys Vantaan varhaiskasvatusoikeuden muutoksen vaikutuksista*.

Hankintajohtaja Tiina Ekholm oli paikalla vastaamassa kysymyksiin koskien esityslistan asiaa 15 *Vantaan kaupungin yleisten hankintaohjeiden uudistaminen*.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi saadut selostukset ja käydyt keskustelut.

4 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset

KN/BI

Kaupunginhallitukselle on kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat pöytäkirjat ja päätökset:

Yleisjaoston pöytäkirja nro 8/18.9.2017

Tarkastuslautakunnan pöytäkirja nro 9/6.9.2017

Svenska kommittén pöytäkirja 3/14.9.2017

Sosiaali- ja terveyslautakunta nro 8/12.9.2017

Opetuslautakunnan pöytäkirja nro 8/12.9.2017

Vapaa-ajanlautakunnan pöytäkirja nro 8/13.9.2017

Kaupunginjohtajan päätökset

- § 48 Työryhmän työn jatkaminen/Oppilas- ja opiskelijahuollon kuraattori- ja psykologitoiminnot sekä kehitysvammaisten ja autististen lasten aamu-, iltapäivä ja loma-ajan toiminta
- § 49 Valtakunnallisen Työllisyysfoorumin 2017 kaupungin vastaanoton kustannukset
- § 50 Vantaan kaupungin hakemus kiertotalouden edelläkävijäkunnaksi CIRCWASTE -hankkeeseen

Konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan päätökset

- § 83 Irtaimen käyttöomaisuuden leasingrahoitus ja siihen liittyvät palvelut
- § 86 Sijaismaksajajärjestelmäpalveluiden hankinta
- § 87 Asiakas- ja potilastietojärjestelmän (APOTTI-järjestelmän) käyttöönottoon liittyvien vaiheen 3 tietojen poiminnan määrittely, suunnittelu-, toteutus- ja testaustyö sekä koordinointi ja seuranta VATJ:stä (119 700 euroa)
- § 88 Forsante-Apotti integraation hankinta (13 500 euroa)

Hallintojohtajan päätös

- § 17 Keskusverolautakunnan ennakkoratkaisu 45/22.8.2017

Hankintajohtajan päätökset

- § 81 Asiakastyytyväisyyspalautelaitteiden hankinta (200.000 euroa, alv 0%)
- § 82 Kadun ylläpitokaluston harjojen hankinta (70 000 euroa alv 0 %)
- § 83 Musiikkiaineiston hankinta (340 000 euroa/alv 0 %)

Kuntalaispalveluiden johtajan päätös

- § 17 Tutkimushankinta, Yritys kaupunkiyhteisön aktiivisena jäsenenä -tutkimus

Kaupunginhallitus 25.9.2017 § 4

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään olla ottamatta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi esittelyosassa mainituissa pöytäkirjoissa olevia ottamiskelpoisia päätöksiä ja esittelyosassa mainittuja päätöksiä.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginjohtaja täydensi esitystä seuraavalla päätöksellä:

Asukaspalveluiden apulaiskaupunginjohtajan päätös

§ 27 Hallintosäännön 2 luvun 8 §:n mukaisen ratkaisuvallan siirtäminen asukaspalveluiden hallinnon tulosityksikössä

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

5 § Vantaan nuorisovaltuuston pöytäkirja/tiedoksi

KN/PV/BI

Kaupunginhallitukselle on saapunut **Vantaan nuorisovaltuuston** pöytäkirja 19.9.2017

Kaupunginhallitus 25.9.2017 § 5

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

6 § Olli Korkalaisen luottamustehtävän päättyminen Vantaan käräjäoikeuden lautamiehenä ja täydennysvaalin toimittaminen

VD/4963/00.00.01.00/2017

KN/LL

Kaupunginvaltuusto on 12.6.2017 § 23 valinnut Olli Korkalaisen lautamieheksi.

Käräjäoikeuden lautamiehistä annetun lain 2 §:n lautamieheksi ei saa valita henkilöä, joka on alle 25-vuotias tai joka on täyttänyt 65 vuotta.

Valtuuston kokouksen jälkeen on käynyt ilmi, että Korkalaisen kohdalla edellytykset lautamiehen tehtävään eivät täyty hänen ikänsä puolesta. Täten Korkalaisen tilalle on valittava uusi henkilö.

Kaupunginvaltuusto on 12.6.2017 § 23 päätöksellään valinnut Vantaan käräjäoikeuden lautamiehiksi toimikaudeksi 2017–2021 seuraavat henkilöt:

Jäsen
Ralf Asplund
Ann-Christine Teir
Kari Anttila
Mikko Ilmonen
Mervi Luomaniemi
Ilkka Meriläinen
Auli Nevander
Ria Niittynen
Lasse Nikula
Jari Porthén
Hannu Puranen
Outi Tulosmaa
Jorma Venäläinen
Eeva Wetterstrand-Pihola
Markus Aarnio
Virpi Kuorikoski
Nina Ristivehmas
Sari Snygg
Reijo Liimatainen
Kalle Eklund
Hanna Koivula
Vesa-Pekka Meskanen
Jari Kaitosuo
Paula Leppäkoski
Markku Juntunen
Päivi Kosonen-Laakkonen
Eki Pesonen
Tiina-Maaria Päivinen
Juha Lahdensuu
Jukka-Pekka Loppukaarre
Pekka Saastamoinen
Irja Nieminen
Sari Rinne
Kalle Kivimaa
Ulla Pyyvaara
Liisa Huttunen
Anu Vihma

Taina Raitanen
Paavo Airaksinen
Pekka Lahtinen
Stiina Tuppurainen
Kai Laaksonen
Veli-Pekka Moisalo
Riitta Hartikka
Tanja Aidanjuuri-Vestala
Seppo Honkaniemi
Teijo Kakko
Jarmo Kiviniemi
Markku Naumanen
Juha Simonen
Minna Vepsäläinen
Olli Korkalainen
Arto Jääskeläinen
Päivi Perkola
Sirje Kanalanmäki
Helena Taavitsainen
Sirpa Ahonen
Elina Nykyri
Katri Rantala
Pasi Virtala

Käräjäoikeuden lautamiehistä annetun lain 2 §:n mukaan lautamiehen tulee olla käräjäoikeuden tuomiopiiriin kuuluvassa kunnassa asuva Suomen kansalainen, joka ei ole konkurssissa, jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu ja jota on pidettävä sopivana toimimaan lautamiehenä.

Lautamieheksi ei saa valita henkilöä, joka on alle 25-vuotias tai joka on täyttänyt 65 vuotta. Lautamiehenä ei saa olla henkilö, jolla on virka yleisessä tuomioistuimessa tai Rikosseuraamuslaitoksessa taikka joka virassaan suorittaa ulosottotehtäviä, rikosten esitutkintaa taikka tulli- tai poliisivalvontaa, eikä myöskään syyttäjä, asianajaja taikka muu ammatikseen asianajaja harjoittava henkilö.

Käräjäoikeuden lautamiehistä annetun lain 10 §:n mukaan, jos lautamies menettää kelpoisuutensa tai muuten tulee sopimattomaksi lautamiehen tehtävään, käräjäoikeuden on oikeudenkäymiskaaren 2 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettussa kokoonpanossa vapautettava hänet tehtävästään tai määrättävä, ettei lautamies määräaikana saa hoitaa lautamiehen tehtävää. Ennen tehtävästä vapauttamista lautamiehelle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

Käräjäoikeuden lautamiehistä annetun lain 4 §:n mukaan kunnanvaltuusto valitsee lautamiehet valtuuston toimikautta vastaavaksi ajaksi. Jos pääkäsittely on kesken 1 momentissa säädetyn toimikauden loppuessa, lautamiehen tehtävä jatkuu, kunnes asia on käräjäoikeudessa ratkaistu.

Kunnasta valittavien lautamiesten tulee mahdollisimman tasapuolisesti edustaa kunnan väestön ikä-, elinkeino-, sukupuoli- ja kielijakaumaa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään siitä, kuinka useassa istunnossa lautamies voi olla kalenterivuoden aikana.

Oikeusministeriö on määrännyt Vantaan käräjäoikeuden lautamiesten lukumääräksi 60.

Lautamiesten valinnassa tulee korostaa lautamiehen tuomarintehtävää ja että lautamies ei ole poliittisella valtakirjalla toimiva kunnallinen luottamushenkilö, vaan hänen tulee olla riippumaton.

Kaupunginhallitus 25.9.2017 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle

- a) todettavaksi, että Olli Korkalainen on menettänyt kelpoisuuden tulla valituksi lautamiehen tehtävään täytettyään 65 vuotta, ja
- b) toimitettavaksi Vantaan käräjäoikeuden lautamiehen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2017–2021.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, ote kaupunginvaltuustoon

Muutoksenhaku: 7.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

7 §

Eron myöntäminen Merja-Liisa Vasaraiselle ympäristölautakunnan jäsenen tehtävästä

VD/4954/00.00.01.00/2017

KN/LL

Merja-Liisa Vasarainen on 19.9.2017 päivätyllä kirjeellään pyytänyt eroa ympäristölautakunnan jäsenen tehtävästä.

Kaupunginvaltuusto on 12.6.2017 § 20 nimennyt ympäristölautakuntaan toimikaudeksi 2017–2021 seuraavat henkilöt:

Jäsen

Maija Rautavaara, puheenjohtaja
Jukka Mölsä, varapuheenjohtaja
Markku Weckman
Janne Leppänen (kv 28.8.2017 § 6)
Susanna Ruotsalainen
Merja-Liisa Vasarainen
Kimmo Kiljunen
Sonja Pääsukene
Riitta Salasto
Ismo Tuormaa
Eija Liinakoski
Marja-Vuokko Mäkinen
Antero Eerola

Henkilökohtainen varajäsen

Tiina Nylén
Jouko Suvensalmi
Antti Ellonen
Matti Lepistö
Hannele Puusa-Ruohonen
Anneli Karhunen
Joni Hilden
Taru Pääkkönen
Marjo Kalliokanerva
Antti Annala
Marja Parkkima
Juho Joensuu
Liisa Tilander

Hallintosäännön mukaan lautakunnan varsinaisista jäsenistä vähintään 40 prosenttia tulee olla valtuutettuja.

Tasa-arvolain mukaan toimielimessä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia.

Kaupunginhallitus 25.9.2017 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle

- myönnettäväksi Merja-Liisa Vasaraiselle ero ympäristölautakunnan jäsenen tehtävästä, ja
- toimitettavaksi ympäristölautakunnan jäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2017–2021.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

8 § Luottamushenkilöedustajan vaihtaminen / Uuden sukupolven organisaatiot ja johtaminen (USO) -verkoston seminaarit kaudella 2017-2018

VD/1192/00.04.02/2015

KN/PH/LL

Kuntaliiton ja FCG Konsultointi Oy:n organisoima Uuden sukupolven organisaatiot ja johtaminen (USO) -verkosto mahdollistaa kuntien vertaisoppimisen ja vertaistuen organisaatioiden ja johtamisen kehittämisessä. Sen kautta saadaan myös tuoreinta tietoa meneillään olevista valtakunnallisista uudistuksista ja tutkimushankkeista.

Kaupunginhallitus päätti 23.1.2017 § 11, että Vantaan kaupunki osallistuu Uuden sukupolven organisaatiot ja johtaminen -verkoston toimintaan myös vuosina 2017–2018. Vantaa on ollut mukana verkostossa vuodesta 2013 lähtien.

Kaupunginhallitus nimesi 14.8.2017 § 12 Vantaan luottamushenkilöedustajat Uuden sukupolven organisaatiot ja johtaminen (USO) -verkoston seminaareihin loppukaudeksi 2017–2018 siten, että kaikki valtuustoryhmät ovat edustettuina. Luottamushenkilöedustajiksi nimettiin Anitta Orpana, Emil Bulut, Juha Malmi, Jussi Vähäkangas, Marianne Sieviläinen, Pirkko Kotila, Säte Tahvanainen, Tanja Vahvelainen ja Tiina Tuomela.

Kaupunginhallituksen kokouksen jälkeen Juha Malmi lähestyi kaupunginkansliaa kirjeellä ja toivoi tilalleen vaihdettavan Vantaan Siniset -valtuustoryhmän edustajaksi Minna Kankkosen.

Kaupunginhallitus 25.9.2017 § 8

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään nimetä Vantaan Siniset -valtuustoryhmän osalta Uuden sukupolven organisaatiot ja johtaminen (USO) -verkoston seminaareihin loppukaudeksi 2017–2018 Juha Malmin sijaan Minna Kankkonen.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 1. oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Hallinnon erityisasiantuntija Paula Harju, puh. 050 312 4842, etunimi.sukunimi@vantaa.fi

9 § **Kuntia edustavien jäsenten ehdottaminen verotuksen oikaisulautakuntaan toimikaudelle
1.1.2018 - 31.12.2022**

VD/5795/00.00.01.02/2017
KN/PM/NJ

Verohallinto on pyytänyt kunnilta ehdotusta lähimpänä sijaitsevien verotuksen oikaisulautakunnan jaostojen jäseniksi ja heidän henkilökohtaisiksi varajäsenikseen.

Verohallinnossa toimiva verotuksen oikaisulautakunta on valtakunnallinen toimielin, joka toimii yleisenä ensimmäisenä muutoksenhakuasteena verotuksessa. Oikaisulautakunnalla on toimialueena koko maa ja se toimii jaostoihin jakautuneena. Verotuksen oikaisulautakunnassa on 2018 alkaen yhteensä 16 jaostoa, jotka toimivat 7 paikkakunnalla.

Jokaisessa oikaisulautakunnan jaostossa on puheenjohtajan lisäksi neljä jäsentä sekä heidän henkilökohtaiset varajäsenensä. Yksi jaoston jäsenistä on Verohallinnon, yksi kuntien ja kaksi eri veronmaksajaryhmiä edustavien järjestöjen ehdottamia henkilöitä. Oikaisulautakunnan toimikausi alkaa 1.1.2018 ja päättyy 31.12.2022.

Oikaisulautakunnan jäsenen tulee olla perehtynyt verotukseen ja hänellä on oltava erityistä verotuksen asiantuntemusta. Uudeksi jäseneksi ehdotetaan entistä talous- ja hallintojohtajaa Ralf Nordströmiä. Nordströmillä on laaja kokemus sekä asiantuntemusta taloushallinnon tehtävistä verotuskysymykset mukaan lukien. Ralf Nordström on ollut Vantaalla sijaitsevan oikaisulautakunnan 5. jaoston jäsen vuodesta 2015.

Ehdotusta on pyydetty 15.9.2017 mennessä ja ehdotuksen antamiseen on saatu lisää aikaa 30.9.2017 saakka.

Kaupunginhallitus 25.9.2017 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään ehdottaa verotuksen oikaisulautakunnan 5. jaostoon varsinaiseksi jäseneksi toimikaudelle 2018–2022 Ralf Nordströmiä.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:

- Verohallinnon ehdotuspyyntö
- Oikaisulautakunnan jaostorakenne 2018-2022
- Verotuksen oikaisulautakunnan jäsenten ja asiantuntijoiden palkkiot sekä matkakustannusten korvaaminen

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Talousjohtaja Patrik Marjamaa, puh. 050 310 6906, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

EHDOTUSPYYNTÖ2.6.2017
Dnro A26/00 01 02/2017**Kuntia edustavien jäsenten ehdottaminen verotuksen oikaisulautakuntaan toimikaudelle
1.1.2018 - 31.12.2022****Yleistä**

Verotuksen oikaisulautakunta on Verohallinnon yhteydessä toimiva valtakunnallinen toimielin, jonka tehtävänä on käsitellä oikaisuvaatimuksia. Oikaisulautakunnasta säädetään laissa Verohallinnosta (503/2010).

Verotuksen muutoksenhakua on uudistettu 1.1.2017 voimaantulleilla säännöksillä (HE 29/2016). Oikaisulautakuntamenettely koskee 1.1.2017 alkaen yleisesti Verohallinnon verotusta koskevia päätöksiä ennakkoratkaisuja lukuun ottamatta. Uusia asiaryhmiä, joissa muutosta haetaan oikaisuvaatimuksella verotuksen oikaisulautakunnalta, ovat muun ohessa arvonnäköverotusta, ennakoperintää, varainsiirtoverotusta ja veronkantoa koskevat asiat. Verotuksen oikaisulautakunta toimii siten yleisenä ensimmäisenä muutoksenhakuasteena verotuksessa.

Verotuksen oikaisulautakunta toimii jaostoihin jakautuneena. Oikaisulautakunnan jaostossa on puheenjohtajan lisäksi neljä jäsentä, joilla kullakin on henkilökohtainen varajäsen. Verohallinto määrää jäsenet, joista yksi on Verohallinnon, yksi kuntien sekä kaksi eri veronmaksajia edustavien järjestöjen ehdottamaa. Ahvenanmaalaisia verovelvollisia käsittelevän oikaisulautakunnan jaoston jäsenten ja heidän varajäsentensä kotikunnan tulee olla Ahvenanmaalla. Konserniverokeskuksessa verotettavia verovelvollisia käsittelevän oikaisulautakunnan jaoston jäsenet ehdottaa Suomen Kuntaliitto. Kun jaoston tehtävänä on käsitellä asioita, joissa veronsaajana on yksinomaan valtio, jaostossa voi kuitenkin olla puheenjohtaja ja kaksi jäsentä, jolloin jäsenistä toinen on Verohallinnon ehdottama ja toinen veronmaksajia edustavien järjestöjen ehdottama.

Jaostojen tehtäväjako, kokoonpanot ja sijainti

Verotuksen oikaisulautakunnassa on 2018 alkaen yhteensä 16 jaostoa, jotka toimivat 7 paikkakunnalla (liite 1). Jaostot ovat pääosin erikoistuneet siten, että oikaisulautakunnassa on erikseen henkilöverotukseen ja yritysverotukseen erikoistuneita jaostoja. Yritysverotusjaostoissa käsitellään elinkeinoverolain mukaan verotettavien verovelvollisten eli yhteisöjen, henkilöyhtiöiden ja elinkeinonharjoittajien verotusta koskevat oikaisuvaatimukset. Henkilöverotusjaostoissa käsitellään puolestaan luonnollisten henkilöiden verotusta sekä kaikkien verovelvollisten kiinteistöverotusta koskevat oikaisuvaatimukset.

Jaostot toimivat joko täydessä tai suppeassa kokoonpanossa. Jaosto voi toimia puheenjohtajan ja yhden veronmaksajajärjestöjä edustavan jäsenen kokoonpanossa, jos veron määrä voi oikaisuvaatimuksen johdosta muuttua enintään 6 000 euroa.

Jäsenten kelpoisuusvaatimukset sekä kokouspalkkiot ja matkakustannusten korvaukset

Oikaisulautakunnan jäsenen tulee olla perehtynyt verotukseen. Tällä tarkoitetaan erityistä verotuksen asiantuntemusta. Ennen ehdotuksen tekemistä on syytä sopia tavalla varmistua siitä, että ehdotettavaa henkilöä voidaan pitää siten verotukseen perehtyneenä, että hänen voidaan katsoa omaavan erityistä verotuksen asiantuntemusta. Oikaisulautakunnan jäseniin sovelletaan hallintolain 28 §:ssä säädettyjä esteellisyysperusteita.

Oikaisulautakunnan jäsenille maksetaan kokouspalkkiota ja matkakustannusten korvausta (Liite 2: Verohallinnon päätös verotuksen oikaisulautakunnan jäsenten ja asiantuntijoiden palkkioista sekä matkakustannusten korvaamisesta).

Ehdotuspyyntö

Kuntaa pyydetään tekemään ehdotus lähimpänä sijaitsevien verotuksen oikaisulautakunnan jaostojen jäseniksi ja heidän henkilökohtaisiksi varajäsenikseen. Oikaisulautakunnan toimikausi alkaa 1.1.2018 ja päättyy 31.12.2022.

Ehdotuksessa pyydetään mainitsemaan:
Jaoston numero ja sijaintipaikka
Jäsenen nimi, osoite ja sähköpostiosoite
Varajäsenen nimi, osoite ja sähköpostiosoite

Koska oikaisulautakunnan jaostojen määrä on vähäinen verrattuna kuntien lukumäärään, on suositeltavaa, että kaksi tai useampi kunta tekee yhteisen ehdotuksen. Ehdotuksen mukaan tulee liittää tarvittava selvitys jäsenen ja varajäsenen perehtyneisyydestä verotukseen sekä molempien kirjallinen suostumus tehtävään.

Ehdotus sekä siihen liitetyt suostumukset ja selvitykset perehtyneisyydestä verotukseen pyydetään lähettämään Verohallinnolle 15.9.2017 mennessä mielellään sähköpostitse osoitteella verohallinto@vero.fi (aihekenttään: Jäsenten ehdottaminen verotuksen oikaisulautakuntaan) tai postitse osoitteella Verohallinto, PL 325, 00052 VERO.

Johdon asiantuntija   Kimmo Hyvärinen

Lisätietoja antavat:
Kimmo Hyvärinen
Maija Mikkola

Sähköposti: etunimi.sukunimi@vero.fi

Oikaisulautakunnan jaostorakenne 2018 - 2022

Jaosto	pääasialliset tehtävät
Jaosto 1 / Helsinki	yritysassiakkaiden oikaisuvaatimukset; Konserniverokeskuksessa verotetut asiakkaat
Jaosto 2 /Helsinki	yritysassiakkaiden oikaisuvaatimukset
Jaosto 3/ Helsinki	arvonlisäverotusta koskevat oikaisuvaatimukset
Jaosto 4 / Vantaa	henkilöasiakkaiden oikaisuvaatimukset
Jaosto 5 / Vantaa	henkilöasiakkaiden oikaisuvaatimukset
Jaosto 6 / Vantaa	henkilöasiakkaiden oikaisuvaatimukset
Jaosto 7 / Turku	yritysassiakkaiden oikaisuvaatimukset
Jaosto 8 / Turku	henkilöasiakkaiden oikaisuvaatimukset
Jaosto 9 / Turku	henkilöasiakkaiden oikaisuvaatimukset
Jaosto 10 / Vaasa	ruotsinkieliset oikaisuvaatimukset, henkilöasiakkaat ja yritysasiakkaat
Jaosto 11 / Tampere	yritysassiakkaiden oikaisuvaatimukset
Jaosto 12 / Tampere	henkilöasiakkaiden oikaisuvaatimukset
Jaosto 13 / Tampere	henkilöasiakkaiden oikaisuvaatimukset
Jaosto 14 / Oulu	yritysassiakkaiden oikaisuvaatimukset
Jaosto 15 / Oulu	henkilöasiakkaiden oikaisuvaatimukset
Jaosto 16/Maarianhamina	Ahvenanmaan verotoimistossa verotettujen asiakkaiden oikaisuvaatimukset

Yritysverojaostot; Helsinki, Turku, Tampere, Oulu

Henkilöverojaostot; Vantaa, Turku, Tampere, Oulu, Vaasa

Sektion	huvudsakliga uppgifter
Sektion 1/Helsingfors	begäranden om omprövning för företagskunder, begäranden om omprövning för skattskyldiga som beskattats vid Koncernskattecentralen
Sektion 2/Helsingfors	begäranden om omprövning för företagskunder
Sektion 3/Helsingfors	begäranden om omprövning som gäller mervärdesbeskattningen
Sektion 4/Vanda	begäranden om omprövning för personkunder
Sektion 5/Vanda	begäranden om omprövning för personkunder
Sektion 6/Vanda	begäranden om omprövning för personkunder
Sektion 7/Åbo	begäranden om omprövning för företagskunder
Sektion 8/Åbo	begäranden om omprövning för personkunder
Sektion 9/Åbo	begäranden om omprövning för personkunder
Sektion 10 /Vasa	begäranden om omprövning på svenska, begäranden om omprövning för personkunder, begäranden om omprövning för företagskunder
Sektion 11/Tammerfors	begäranden om omprövning för företagskunder
Sektion 12/Tammerfors	begäranden om omprövning för personkunder
Sektion 13/Tammerfors	begäranden om omprövning för personkunder
Sektion 14/Uleobårg	begäranden om omprövning för företagskunder
Sektion 15/Uleobårg	begäranden om omprövning för personkunder
Sektion 16/Mariehamn	begäranden om omprövning för skattskyldiga som beskattats vid Ålands skattebyrå

12.5.2017

Diaarinumero
A291/01 03 01/2017

**Verotuksen oikaisulautakunnan jäsenten ja asiantuntijoiden palkkiot sekä
matkakustannusten korvaaminen**

Verohallinto on päättänyt 17 päivänä kesäkuuta 2010 Verohallinnosta annetun asetuksen (562/2010) 12 §:n ja Valtiovarainministeriön 31.1.2017 antaman kokouspalkkioita koskevan suosituksen (VM/193/00.00.01/2017) nojalla seuraavaa:

Soveltamisala ja palkkion peruste

Verotuksen oikaisulautakunnan jäsenelle sekä tämän varamiehelle ja lautakunnan kutsumalle asiantuntijalle maksetaan palkkiota osallistumisesta verotuksen oikaisulautakunnan kokoukseen ja korvataan kokoukseen osallistumisesta aiheutuvat matkakustannukset tämän päätöksen perusteiden mukaisesti.

Palkkiot

Verotuksen oikaisulautakunnan jäsenelle ja tämän varamiehelle sekä lautakunnan kutsumalle asiantuntijalle maksetaan palkkiota kultakin kokouspäivältä 150 euroa.

Jaoston 1 jäsenelle ja tämän varamiehelle sekä lautakunnan kutsumalle asiantuntijalle maksetaan palkkiota kultakin kokouspäivältä 200 euroa.

Matkakustannusten korvaus

Oikaisulautakunnan kokoukseen osallistumisesta suoritetaan päivärahaa ja matkustamiskustannusten korvausta noudattaen soveltuvin osin valtion matkustussääntöä ja sen soveltamisesta annettuja määräyksiä ja ohjeita.

Voimaantulo

Tämä päätös tulee voimaan 1. päivänä tammikuuta 2018.

Tällä päätöksellä kumotaan 31.10.2013 annettu Verohallinnon päätös (Dnro A339/01 03 01/2013) verotuksen oikaisulautakunnan jäsenten ja asiantuntijoiden palkkioista sekä matkakustannusten korvaamisesta.

Hallintojohtaja

Tommi Kämpe

Johdon asiantuntija

Kimmo Hyvärinen

JAKELU
Oikaisulautakunta
Hallintoyksikkö
Kirjaamo

10 § Määrärahan korottaminen vuoden 2017 talousarviossa konserni- ja asukaspalvelujen tietohallinnon menokohdalla sivistystoimen laitehankintojen käynnistämiseksi

VD/8449/02.01.00.04/2017
KN/ML/AY-J/PM/TN/NJ

Vantaan kaupungin tietohallinto hankki sivistystoimelle syksyllä 2014 n. 16 000 kpl tablet-laitetta. Laitteiden elinkaari on päättymässä ja laitteet tulee uusia. Tavoitteena on siirtää koko laitekanta leasingin piiriin tulevan taloussuunnitelmakauden aikana. Hankinnat toteutetaan siten, että syksyllä 2017 tehdään kertahankinta n. 13 000 laitteen osalta (800 tablet -laitetta ja 12.500 Chromebook -laitetta) ja tulevien vuosien laitehankintoja kasvatetaan nykyisestä n. 7 500 kappaletta vuositasolla. Leasinghankintojen kasvu on jo huomioitu talousarviosuunnitelmassa vuosille 2018–2021.

Edellä mainitulla hankintatavalla vuonna 2014 hankittu laitekanta on uusittu kokonaisuudessaan vuoden 2018 loppuun mennessä, jolloin laitteiden elinkaareksi tulee 3–4 vuotta. Leasinglaittekannan osalta noudatetaan jatkossa 3-vuoden elinkaarimallia. Uudella hankinnalla ei kasvateta nykyistä laitekantaa, vaan tavoitteena on pitää laitekannan määrä nykyisellä tasolla (n. 25.000 laitetta) myös seuraavan taloussuunnitelmakauden aikana.

Syksyn 2017 kertahankinta on tavoitteena toteuttaa IT-projekteillemme suunnatun aineettoman omaisuuden vuoden 2017 investointimäärärahojen säästöjen avulla. Vuoden 2017 aineettoman omaisuuden IT-budjetin määräraha investointiosassa on 9,7 milj. euroa (josta Apotin osuus on 0,5 milj.euroa). Aineettoman omaisuuden IT-budjetista säästyy vuonna 2017 noin 3 milj. euroa. Useiden eri projektin viivästymisistä sekä tarkentuneista hankearvioista johtuvat säästöt:

- Kanta2 vaiheen kustannussäästö 1,0 milj. euroa (toimittajan arvio tarkentui)
- Sähköisen asiointin kustannussäästö 0,5 milj. euroa
- Tiedolla johtamisen jatkokehityssäästö 0,2 milj. euroa (projekti myöhässä)
- Yhdentyvän viestinnän kustannussäästö 0,7 milj. euroa (projekti myöhässä)
- Varhaiskasvatuksen toiminnanohjauksen kustannussäästö 0,6 milj. euroa (osa toteutuksesta osana sähköistä asiointia)

Sivistystoimen laitehankintojen käynnistämiseksi vielä vuoden 2017 aikana, esitetään tietohallinnon käyttötalouden määrärahaan 3 milj. euron korotus. Määrärahalla hankitaan kaupungin omistukseen vuoden 2017 aikana tablet-laitteet, jotka kirjataan kuluksi tietohallinnon käyttötalouteen vuodelle 2017.

Talousjohtajalla ei ole huomautettavaa esitykseen.

Kaupunginhallitus 25.9.2017 § 10

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle

- a) korotettavaksi konserni- ja asukaspalvelujen toimialan tietohallinnon tulosalueen määrärahaa vuoden 2017 talousarviossa 3 milj. eurolla ja
- b) todettavaksi, että IT-projekteillemme varattua aineettoman omaisuuden investointimäärärahaa jää vastaavasti käyttämättä 3 milj. euroa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys kaupunginvaltuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Tietohallintojohtaja Antti Ylä-Jarkko, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

11 § Määrärahan korottaminen vuoden 2017 talousarvion hankeryhmän 95 1 Kiinteän omaisuuden osto osalta

VD/8443/02.01.00.04/2017
KN/AK/AVP/NJ

Kiinteän omaisuuden ostomäärärahan käyttö jakautuu varsinaisiin maanostoihin ja sopimuskorvauksena saatujen maa-alueiden arvon kirjaamiseen.

1. Varsinainen ostomääräraha

Vuoden 2017 talousarvioon on budjetoitu kiinteistöt ja asuminen tulosalueen käyttöön kiinteän omaisuuden ostoon 7,2 milj. euroa. Määrärahasta maksetaan raakamaan hankinnat, tontinosien lunastukset ja muiden rakennustonttien hankinnat sekä välttämättömät maanhankinnat kuten katualue- ja viheralueostoja sekä yleisten alueiden lunastuksia. Määrärahaa tulee myös varata mahdollisten kaupungin etuostokauppojen toteuttamiseksi.

Kiinteän omaisuuden ostoon vuodelle 2017 budjetoidusta summasta (7,2 M€) on 18.9. mennessä käytetty kiinteän omaisuuden ostoihin **n. 3,8 M€**. Ostomäärärahaa on käytetty mm. kerrostalotonttien ostoon Kivistössä, päiväkotitontin osan ostoon Kaivokselassa, raakamaan hankintaan Länsisalmessa sekä viher- ja katualueiden ostoon. Laajoja (n. 25 ha) odotusarvoa sisältäviä maa-alueita on hankittu kaupungin omistukseen etuosto-oikeutta käyttämällä Kiilan kaupunginosassa.

Vuonna 2017 vielä toteutuvia, mutta jo aiemmin päätettyjä kauppvoja ovat mm. viheralueen osto Varistosta (**190 000 €**) sekä etuosto-oikeutta käyttämällä toteutettu yleisen pysäköintialueen hankinta (**441 000 €**). Tämän lisäksi tarvitaan noin **200 000 €** pienempiin tontinosan ja puistonalueiden kauppoihin.

Mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy määrärahan korottamisen, niin seuraavat kaupat voidaan toteuttaa vielä vuoden 2017 aikana:

- Kaupunki ostaa noin 6,27 ha suuruisen määräalan tilasta 92-401-17-14 kauppahintaan **459 200 €**. Määräala on yleiskaavan mukaista pientaloaluetta (A3), yhdyskuntateknisen huollon aluetta (ET) ja liikennealuetta. Alue on tärkeä mm. Lahdenväylän meluvallin rakentamista varten. Meluvallilla mahdollistetaan myös kaupungin aiemmin omistamien maa-alueiden rakentuminen.
- Kaupunki ostaa Tuupakan varikon noin 31639 m²:n suuruisen tontin 92-41-106-10 Kiinteistö Oy Kehäsuoralta. Kauppahinta on **4 245 560 €**. Kauppa mahdollistaa omalta osaltaan Hakkilan varikon toiminnan päättymisen ja Ojangan varikon rakentamisen.
- Kaupunki ostaa tilat 92-409-8-0, Kaukola (n.23,8 ha) ja 92-413-2-8 Murto (n.11 ha) sekä 2/3 määräosan tilasta 92-409-6-9 (n.19,8 ha) Kiinteistö Oy Vantaan Erikakselta. Kauppahinta on **5,8 M€**

Kiinteän omaisuuden ostoon tarvitaan siis vuonna 2017 yhteensä noin 15,1 M€.

2. Sopimuskorvauksena saatujen maa-alueiden kirjauskäytäntö

Sopimuskorvauksena saatujen maa-alueiden kirjaamiskäytännöstä johtuen sopimuskorvauksena saadut maa-alueet kirjataan investointiosan menoksi, jolloin kyseisille maa-alueille muodostuu myös tasearvo. Näiden sopimuskorvauksina vastaanotettujen maa-alueiden vaatimilla määrärahoilla ei ole

rahoitusvaikutusta talousarvioon nähden investointimenokirjausta vastaavasta kuntatekniikan keskuksen käyttötalouden tulokirjauksesta johtuen. Sopimuskorvauksena vastaanotettavien maa-alueiden arvot on talousarviovalmistelun yhteydessä todettu huomioitavan talousarviomuutosten kautta.

Vuoden 2016 aikana on voimaantullut asemakaavan muutos nro 002277 Koivuhaassa (Vantaan Energia), johon liittyvässä toteuttamissopimuksissa on sovittu ulkoisen kunnallistekniikan korvauksena vastaanotettavan maata. Kaupungin omistukseen on siirtynyt vuonna 2017 asuinkerrostalojen korttelialuetta 2 752 468 euron arvosta.

Vuonna 2017 on tullut voimaan kaksi Aviapolis-alueen asemakaavaa nro 002260 ja 002204, joiden alueilta kaupunki sai omistukseensa asuinkerrostalojen korttelialuetta osana sopimuskorvausta 1 812 600 euron ja 3 955 600 euron arvosta. Tämän lisäksi asuinrakennusmaata on saatu osana kustannusten korvausta liittyen asemakaavan muutoksen nro 002266 Kaivokselassa sekä asemakaavaan nro 231800 Kivistöstä.

Kunnallistekniikan korvauksena vastaanotetun maan arvo on yhteensä syyskuussa 2017 noin 11,2 M€. Syyskuussa tullaan tekemään vielä yksi kiinteistökauppa kaavamutokseen nro 002266 liittyvän maankäytösopimuksen perusteella. Kaupunki saa omistukseensa asuinkerrostalojen tontin Kaivokselasta arvoltaan 1,159 M€. Näin ollen vuoden 2017 talousarvionkiinteän omaisuuden ostoon varatusta määrärahasta tulisi olla yhteensä **noin 12,4 M€** budjetoituna kunnallistekniikan korvauksena vastaanotettavan maan ostomäärärahaksi.

Nykyisen maanostomäärärahan 7,2 M€:n korotus 20,3 M€:lla täyttäisi edellä mainitun 12,4 M€:n tarpeen kunnallistekniikan korvauksena vastaanotettavan maan ostomäärärahaksi, ja mahdollistaisi myös kiinteän omaisuuden suoria ostoja vuonna 2017 kaikkiaan noin 15,1 M€:lla. Tämä on välttämätöntä maanhankinnan toteuttamiseksi strategisesti tärkeillä alueilla. Hankinnat mahdollistavat kaupungin maankäytön ohjauksen tulevaisuudessakin.

Esitetään, että määrärahaa 2017 talousarvion hankeryhmässä 95 1 / Kiinteän omaisuuden osto korotetaan 20,3 miljoonalla eurolla.

Kaupunginhallitus 25.9.2017 § 11

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle korotettavaksi vuoden 2017 talousarviossa määrärahaa talousarviokohdassa 95 1 "Kiinteän omaisuuden osto" 20,3 miljoonalla eurolla.

Käsittely:

Merkittiin, että apulaiskaupunginjohtaja Martti Lipponen poistui yhteisöjääviiden vuoksi kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunkinkanslia, ote kaupunginvaltuustoon

Muutoksenhakuohje: 7.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kiinteistöjohtaja Antti Kari, puh 040 5686540, tonttipäällikkö Armi Vähä-Piikkiö, puh. 040 733 7447
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VD/8461/02.01.02.00/2017

KN/PM/MR/NJ

Talousarvion täytäntöönpanoa koskevien ohjeiden mukaisesti talousarvion määrärahojen ja sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle vuosikolmanneksittain tammi-huhtikuun, tammi-elokuun sekä tilinpäätöksen yhteydessä koko vuoden osalta. Vuoden 2017 toinen osavuositarkastus on laadittu tilanteen 31.8.2017 mukaisesti.

Toimintaympäristön kehitys

Vantaan väkiluku kasvoi Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan tammi-heinäkuussa 2017 runsaalla 2160 hengellä. Tämä on noin 700 henkeä vähemmän kuin vastaavana aikana vuonna 2016. Ero muodostui toisaalta kuntien välisestä muuttoliikkeestä saatavan muuttovoiton sekä myös maahanmuutosta saatavan muuttovoiton vähenemisestä edellisvuoteen verrattuna. Luonnollinen väestömuutos, syntyneiden enemmitys kuolleisiin nähden, pysyi sen sijaan likimain vuoden 2016 vastaavan ajanjakson tasolla.

Muuttovoittoa ulkomailta kertyi tammi-heinäkuussa 2017 vajaat 550 henkeä, mikä on noin 300 henkeä vähemmän kuin mitä se oli vuotta aiemmin vastaavalla ajanjaksolla. Kuntien välinen muuttoliike kasvatti Vantaan väkilukua runsaalla 900 hengellä, missä oli laskua vuotta edeltäneeseen vastaavaan ajanjaksoon noin 400 henkeä. Syntyneiden enemmitys kuolleisiin nähden pysyi ennallaan runsaassa 700 hengessä. Lapsia syntyi tammi-heinäkuussa runsaat 1500. Syntyneiden enemmitys kuolleisiin nähden oli tammi-heinäkuussa 2017 pääkaupunkiseudulla ja Kuuma-kunnissa yhteensä lähes 2900 henkeä, kun muualla maassa asetelma oli päinvastainen, kuolleiden enemmitys syntyneisiin nähden oli lähes 5000 henkeä.

Suurimpien kaupunkien vertailussa Helsingin, Espoon ja Vantaan väestökehitys eroaa varsin paljon muiden kaupunkien kehityksestä tammi-heinäkuussa 2017. Helsingin väkiluvun kasvu vuoden seitsemän ensimmäisen kuukauden aikana on ollut varsin nopeata, ennakkoiden jopa noin 10000 hengen väestökasvua koko vuodelle. Merkittävin tekijä tämän kehityksen takana on ollut kotimaan muuttovoiton kasvu. Pääkaupunkiseudun ulkopuolisissa suurimmissa kaupungeissa, Tampereen lukuun ottamatta, kuntien välinen muuttoliike on puolestaan ollut alkuvuonna tappiollista. Syntyneiden enemmitys kuolleisiin nähden on ollut suurinta Espoossa, 940 henkeä.

Työttömänä oli Vantaalla heinäkuun lopussa 13359 henkeä, mikä on 1762 henkeä vähemmän kuin vuotta aiemmin vastaavana ajankohtana. Vantaan työttömyysaste oli heinäkuun lopussa 11,7 prosenttia, mikä on 1,7 prosenttiyksikköä alempi kuin vuotta aiemmin. Helsingissä työttömyysaste oli 12,4 prosenttia, Espoossa 10,5 prosenttia ja Kehyskunnissa 9,2 prosenttia. Helsingin seudun työttömyysaste oli 11,2 prosenttia. Pidempään kuin vuoden työttömänä olleita oli Vantaalla heinäkuun lopussa 4191 henkeä, laskua heinäkuun 2016 tilanteeseen verrattuna 1236 henkeä eli 23 prosenttia. Helsingissä pitkäaikaistyöttömyys laski vastaavalla ajanjaksolla 16 prosenttia ja Espoossa 18 prosenttia.

Vantaalla oli työttömänä 1617 alle 25-vuotiasta, mikä on lähes 200 henkeä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Helsingissä nuoria työttömiä oli lähes 900 ja Espoossa lähes 70 vähemmän kuin vuosi sitten. Helsingin seudulla alle 25-vuotiaita oli heinäkuun 2017 lopussa työttömänä noin 9300 henkeä eli noin 1700 henkeä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Myös yli 50-vuotiaiden työttömien määrä on laskenut. Heitä oli Vantaalla heinäkuussa 2017 4364, mikä on lähes 600 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Laskeva

suuntaus yli 50-vuotiaiden työttömien määrissä on havaittavissa niin Helsingissä kuin Espoossakin sekä myös KUUMA-kunnissa.

Rakennuslupia on myönnetty alkuvuoden 2017 aikana yhteensä lähes 3000 asunnolle. Määrä on yli 600 pienempi kuin vastaavana ajanjaksona vuonna 2016. Tammi-heinäkuussa 2017 asuntotuotannon aloitusten lukumäärä, yli 2700 asuntoa, oli noin 500 asuntoa enemmän kuin vuotta aiemmin vastaavana ajankohtana. Vuoden 2016 loppupuolella myönnettyjen rakennuslupien suuri määrä ennakoii myös sitä, että vuoden 2017 asuntotuotannon määrä kokonaisuudessaan ylittää vuoden 2016 tason. Kerrostalo on hallitseva talotyyppi asuntojen uudistuotannossa.

Liike- ja toimistorakennusten aloitukset ovat kerrosneliömetreillä mitattuna kaksinkertaistuneet vuoden 2017 kahdeksan ensimmäisen kuukauden aikana verrattuna vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon. Myös varistorakennusten osalta kasvu on ollut huomattavan suurta, 85 prosenttia, vaikkakin rakennuskohteiden lukumäärällä mitattuna ollaan edellisen vuoden vastaavan ajanjakson tasolla. Liikenteen rakennuksissa on tapahtunut huomattava pudotus niin aloitettujen kohteiden lukumäärän kuin erityisesti niiden kerrosalan suhteen.

Elokuun 2017 lopulla keskeneräisenä oli vajaat 325000 kerrosneliömetriä muuta kuin asuinrakentamiseen liittyvää kerrosalaa. Verrattuna elokuun 2016 lopun tilanteeseen keskeneräisen rakennuskannan määrä oli elokuun 2017 lopulla lähes samalla tasolla. Liikerakennuksissa ja liikenteeseen liittyvissä rakennuksissa keskeneräisen kerrosalan määrä on pienentynyt, kun taas toimisto-, teollisuus- ja varistorakennusten osalta keskeneräisen kerrosalan määrä on kasvanut vuoden 2016 elokuun lopun tilanteeseen verrattuna. Edelleen, verrattuna vuoden 2016 kahdeksan ensimmäisen kuukauden kehitykseen, on vuoden 2017 aikana elokuun loppuun mennessä valmistunut noin 17 prosenttia enemmän muuta kuin asuinrakentamiseen liittyvää kerrosalaa. Erityisesti toimistorakentaminen ja varistorakentaminen ovat lisääntyneet, kun taas sekä liikerakentaminen että liikenteeseen liittyvä rakentaminen ovat vähentyneet.

Verorahoituksen kehitys

Kaupunki on saanut tammi-elokuussa 2017 verotilityksiä yhteensä 661 milj. euroa (2016: 650 milj. euroa), josta kunnallisveroja 599,9 milj. euroa (2016: 598,6 milj. euroa), yhteisöveroja 58,5 milj. euroa (2016: 48,7 milj. euroa) ja kiinteistöveroja 2,1 milj. euroa (2016: 2,4 milj. euroa). Kiinteistöverot tilitetään pääosin kahdessa erässä syys- ja lokakuussa.

Koko maassa kunnallisveroja on tilitetty kunnille tammi-elokuussa 0,4 prosenttia edellisvuotta vähemmän, Vantaalla oli kasvua 0,2 prosenttia. Verovuoden 2017 kunnallisveron ennakoita kaupunki on saanut tammi-elokuussa yhteensä 494,6 milj. euroa, 0,9 prosentin kasvu edellisvuoteen verrattuna.

Kuntaliitto on päivittänyt kuntakohtaisen verokehikkonsa syyskuussa vuoden 2015 valmistuneen verotuksen, vuoden 2016 ennakonpidätyksen alaisten tulojen tulokehitystilaston (ennakkotieto), valtiovarainministeriön uusimpien verotuloennusteiden sekä arvioidun väestön kehityksen perusteella. Kunnallisveroja ennustetaan kehikon mukaan kertyvän Vantaalla noin 17 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa on oletettu. Vuoden 2016 verotus valmistuu loka-marraskuussa, mahdollinen jako-osuuden tarkistus sekä marraskuun tilityksen suuruus varmistuvat lopullisen verotuksen valmistuttua. Joulukuussa tarkastettaneen myös vuoden 2017 ennakoiden kuntaryhmän ja kunnittaiset osuudet.

Kaupunki on saanut yhteisöverotilityksiä yhteensä 58,5 milj. euroa tammi-elokuussa, kasvua 20,1 prosenttia edellisvuoteen nähden. Myös koko maassa kuntien vastaava yhteisöverojen muutos

edellisvuoteen oli 20,1 prosenttia. Vantaan yhteisöverotulojen ennustetaan kuntaliiton kehikon mukaan ylittävän talousarvion 16,5 milj. eurolla. Yksittäisen yrityksen kertaluontoisen ennakontäydennysmaksun osuus on tästä noin 9 milj. euroa.

Kuntaliiton kehikon mukaan kiinteistöverotilityksiä kertyisi Vantaalle 77,7 milj. euroa vuonna 2017, joka ylittää talousarviossa oletetun noin 1 milj. eurolla.

Kaupunki saa peruspalvelujen valtionosuutta valtiovarainministeriön päätöksen mukaan 152,2 milj. euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaan 16,6 milj. euroa vuonna 2017. Opetus- ja kulttuuriministeriön lopullinen päätös tulee vuoden lopussa. Yhteensä valtionosuuksia kertyisi päätösten pohjalta 168,9 milj. euroa, 0,5 milj. euroa alle talousarvion.

Kokonaisuutena verotulojen arvioidaan ylittävän talousarvion noin 35 milj. eurolla, mikäli valmistuva verotus vastaa syksyllä 2017 annettua ennakkotietoa. Valtionosuuksien oletetaan alittavan talousarvion noin 0,5 milj. eurolla.

Käyttötalous

Tammi-elokuussa kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen toimintatuottoja on kertynyt 261,7 milj. euroa, toimintakuluja (ilman HSY ja valmistusta omaan käyttöön) -917,3 milj. euroa ja toimintakatteeksi on muodostunut -655,6 milj. euroa. Tammi-elokuussa toimintatuotot ovat toteutuneet 69 prosenttisesti, toimintakulut 62 prosenttisesti ja toimintakate 61 prosenttisesti talousarvioon nähden.

Ennusteen mukaan toimintatuotot kasvavat 399 milj. euroon ja toimintakulut 1 417 milj. euroon (ilman HSY ja valmistusta omaan käyttöön). Toimintatuotot tulevat ennusteen mukaan ylittämään talousarvion noin 21 milj. eurolla. Suurimpana selittäjänä ovat maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan sopimustulojen, rakennusvalvonnan maksutuottojen ja maanmyyntitulojen ylitykset. Toimintakulut (ilman VOK, HSY) alittavat talousarvion ennusteen mukaan noin 38 milj. eurolla. Alitusta selittävät mm. talousarviossa ennakoitua pienemmät henkilöstökulut, toimeentulotuen kulut sekä joukkoliikenteen kulut. Toimintakatteen ennustetaan siten toteutuvan noin 59 milj. euroa talousarviossa oletettua parempana.

Verotulojen ennustetaan ylittävän talousarvion 35 milj. eurolla ja valtionosuustuottojen alittavan talousarvion 0,5 milj. eurolla.

Rahoitustuotot tulevat alittamaan talousarvion 3,1 milj. eurolla. Rahoituskulujen ennustetaan alittavan talousarvion noin 3,7 milj. eurolla edelleen matalana pysyvistä korkotasosta johtuen.

Poistoja ja arvonalentumisia on tammi-elokuussa toteutunut 79,6 milj. euroa. Poistot ja arvonalentumiset tulevat ylittämään talousarviossa oletetun noin 10 milj. eurolla. Vuodelle 2017 kohdistuu Myllymäen koulun, Kivistön koulun ja Hämeenkyllän koulun purkamisten takia ylimääräisiä lisäpoistoja noin 8,5 milj. euroa. Lisäksi KOy Vantaan Erikakseen tulee kohdistumaan 3,2 milj. euron arvonalennuskirjaus. Poistoja ja arvonalentumisia ennustetaan kertyvän vuonna 2017 yhteensä noin 124 milj. euroa.

Vuoden 2017 toisessa osavuositarkastuksessa vuosikatteeksi ennustetaan noin 153 milj. euroa, joka ylittää talousarviossa oletetun noin 93 milj. eurolla (talousarvio 59,4 milj. euroa). Tulosennuste päättyy poistoista ja arvonalennuksista johtuen elokuun lopussa tehdyn ennusteen perusteella 29,0 milj. euron ylijäämään (talousarvio -54,4 milj. euroa).

Investoinnit

Tammi-elokuussa kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen investointiosan tuloja on toteutunut 3,2 milj. euroa, investointiosan menoja 57,3 milj. euroa ja investointiosan netto on -54,1 milj. euroa.

Toimitilainvestointien ennustetaan alittavan talousarvion noin 13,3 milj. eurolla uudisrakennushankkeiden toteutusajankohtien siirtymisen vuoksi. Aineettoman omaisuuden investointimäärärahojen arvioidaan alittavan talousarvion noin 3,0 milj. eurolla. Julkisen käyttöomaisuuden investointien arvioidaan ylittävän talousarvion noin 2,5 milj. eurolla ja kiinteän omaisuuden investointien 20,3 milj. eurolla. Kiinteän omaisuuden investointien ennuste sisältää maankäytösopimuksien myötä vastaanotettavien maa-alueiden kirjanpidollisia investointimenokirjauksia, jotka vaikuttavat tilinpäätösvaiheessa noin 12 milj. euroa investointimenoja nostavasti.

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen kokonaisinvestointimenojen ennustetaan vuonna 2017 toteutuvan 124 milj. euron tasolla ja ylittävän talousarvion investointimäärärahat noin 4 milj. eurolla. Investointitulot ennustetaan kertyvän 3,8 milj. euroa ja investointiosan netoksi ennustetaan noin -120 milj. euroa.

Rahoitus

Kaupungin lainakanta kääntyi laskuun vuonna 2016 ja laskee edelleen kuluvana vuonna. Investointitason arvioidaan jäävän vuosikatetta alhaisemmaksi vuonna 2017, joka mahdollistaa lainakannan laskun. Tähän vaikuttaa kertaluontoisesti mm. yhteisöveron 9 milj. euron kertaerä. Lisäksi kaupungin rahoitusta tukee valtion vuosina 2016–2017 takaisin maksama Kehä III:n laina, josta jälkimmäinen 19,2 milj. euron erä maksetaan kaupungille kuluvana vuonna.

Vuoden 2017 aikana kaupunki lyhentää pitkäaikaisia lainoja ml. ennaaikaiset takaisinmaksut n. 155 milj. euroa. Kaupunki nosti uutta pitkäaikaista lainaa 60 milj. euroa toukokuun lopussa. Laina nostettiin vuoden 2016 tapaan kiinteäkorkoisena, mikä osaltaan paransi kaupungin korkoriskiasemaa palauttamalla lainasalkun keskimääräisen korkosidonnaisuuden takaisin rahoitus- ja korkoriskipolitiikan mukaiseen vaihteluväliin. Kaupungin kassavarat ovat pysyneet myös kesän yli erittäin hyvällä tasolla. Lopullinen vuoden 2017 brutto- ja nettolainanoton määrä tarkentuu loppusyksystä, kun rahoituksella on tarkempi kuva sekä talousarvion toteumasta että kaupungin likviditeettitilanteen kehityksestä loppuvuonna.

Sähköinen osavuositarkastus

Osavuositarkastuksesta on laadittu myös sähköinen versio eOVK, josta voi helposti seurata kaupungin talouden kehitystä sekä sitovien tavoitteiden ja tytäryhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutumista. Sähköiseen osavuositarkastukseen on linkki vantaa.fi sivuilla sekä extranetissä.

Kaupunginhallitus 25.9.2017 § 12

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää vuoden 2017 toinen osavuositarkastus kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Liite 1: Vantaan kaupungin toinen osavuosisikatsaus 2017
- Liite 2: Merkittävien tytäryhtiöiden osavuosisikatsaukset 2/2017
- Liite 3: Sitovien tavoitteiden raportointi 2/2017
- Liite 4: Merkittävien tytäryhtiöiden tavoitteiden seuranta 2/2017
- Liite 5: Raportti kaupungin projektitoiminnasta; käynnissä olevat projektit 31.8.2017

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

talousjohtaja Patrik Marjamaa, puh. 050 310 6906, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

talousarviopäällikkö Matti Ruusula, puh. 043 824 9254, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

LÄHIMETSÄVUOSI 2017

OSAVUOSIKATSAUS 2-2017

25.9.2017

RAPORTIN TOIMITUSKUNTA

Kari Nenonen	kaupunginjohtaja
Patrik Marjamaa	talousjohtaja
Matti Ruusula	talousarviopäällikkö
Päivi Kunnas	taloussihteeri

OSAVUOSIKATSAUKSEN VASTUUHENKILÖT

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Henrik Lönngqvist	Taloussuunnittelu, tietopalvelut p. (09) 8392 3005

KAUPUNKITASON TALOUS

Patrik Marjamaa	Taloussuunnittelu, p. (09) 8392 8542
Matti Ruusula	Taloussuunnittelu, p. (09) 8392 3787
Henrik Lönngqvist	Taloussuunnittelu, tietopalvelut p. (09) 8392 3005
Pirjo van Nues	Rahoitus, p. (09) 8392 2014

TOIMIALAT

Matti Ruusula	Kaupunginjohtajan toimiala p. (09) 8392 3787
Vesa Urtti	Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala p. (09) 8392 2210
Ari Toiva	Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala, p. (09) 8392 4290
Eila Tanninen	Sivistystoimen toimiala p. 040 5892 731
Jonna Hohti	Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala, p. (09) 8392 2466

LIIKELAITOKSET

Anne-Marie Hovi	Vantaan Työterveys liikelaitos, p. (09) 8392 9405
Jyrki Landstedt	Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos, p. (09) 8394 0001
Joona Iso-Lotila	Suun terveydenhuollon liikelaitos p. (09) 8392 3837

RAHASTOT

Eveliina Arolainen	Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto, p. (09) 8392 2037
Jonna Hohti	Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto, p. (09) 8392 2466
Pirkko-Liisa Luotonen	Sosiaalisen luototuksen rahasto, p. 040 8226 689
Hannele Nordman	Vahinkorahasto, p. (09) 8392 2025

HENKILÖSTÖ

Kirsi-Marja Lievonon	Henkilöstökeskus, p. (09) 8392 2187

KONSERNIYHTIÖT

Merja Haapasaari	Konsernihallinto p. (09) 8392 2218

Kannen kuva: Vantaan kaupungin aineistopankki, Pertti Raami

SISÄLLYSLUETTELO

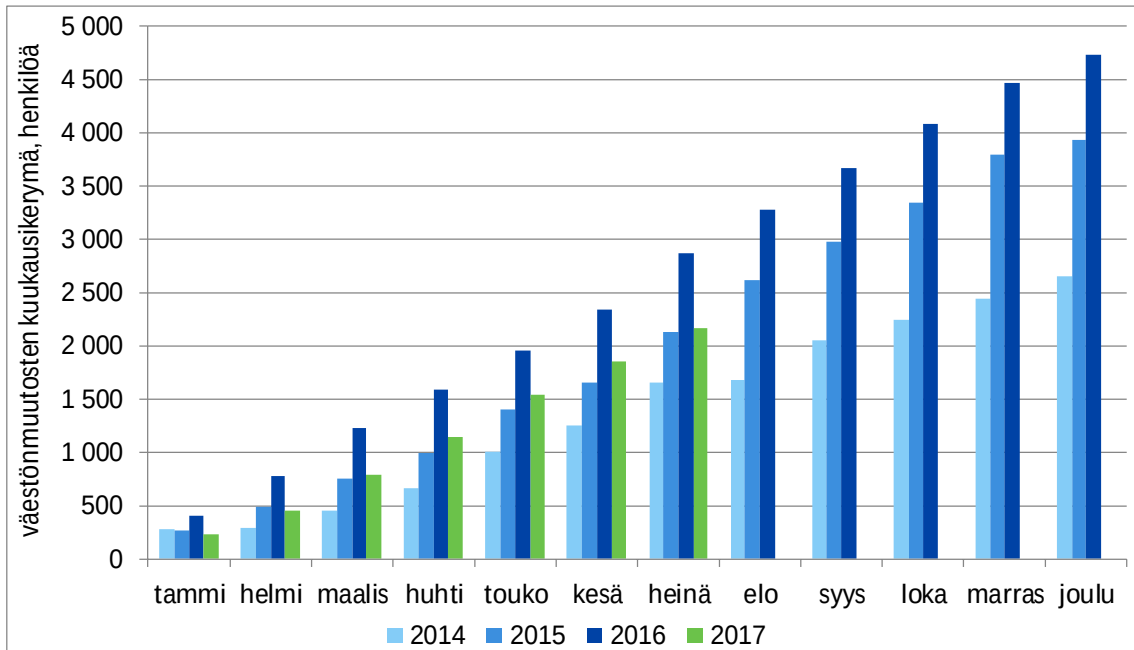
TOIMINTAYMPÄRISTÖ	1
Väestönkasvu on ollut edellisvuotta hitaampaa	1
TALOUDEN KEHITYS	5
Yleinen talouskehitys	5
Kaupungin verorahoitus	6
Käyttötalous	7
Investoinnit	8
Rahoitus	8
Rahoitusmarkkinat	9
SITOVAT TAVOITTEET	10
Vantaan kaupungin sitovat tavoitteet	10
Vantaan kaupungin keskeisten ja taloudellisesti merkittävien tytäryhtiöiden sitovat tavoitteet	10
KESKEISET TUNNUSLUVUT	11
VEROTULOT	11
TULOSLASKELMA	12
RAHOITUSLASKELMA	12
TULOSLASKELMAERITTELY	13
YLEISHALLINTO	14
KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA	15
KONSERNI- JA ASUKASPALVELUJEN TOIMIALA	17
SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON TOIMIALA	20
SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA	23
MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA	26
LIIKELAITOKSET	29
Vantaan työterveys liikelaitos	29
Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	30
Suun terveydenhuollon liikelaitos	31
RAHASTOT	33
Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto	33
Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto	34
Sosiaalinen luototus	34
Vahinkorahasto	35
INVESTOINNIT	36
Rakentaminen	36
Aineeton omaisuus	38
Julkinen käyttöomaisuus	39
Irtain omaisuus	39
Kiinteä omaisuus	39
Osakkeet ja osuudet	40
Liikelaistosten investoinnit	40
HENKILÖSTÖ	41
VANTAAN KAUPUNGIN TYTÄRYHTIÖT	42

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Väestönkasvu on ollut edellisvuotta hitaampaa

Vantaan väkiluku kasvoi Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan tammi-heinäkuussa 2017 runsaalla 2 160 hengellä. Tämä on noin 700 henkeä vähemmän kuin vastaavana aikana vuonna 2016. Ero muodostui toisaalta kuntien välisestä muuttoliikkeestä saatavan muuttovoiton sekä myös maahanmuutosta saatavan muuttovoiton vähenemisestä edellisvuoteen verrattuna. Luonnollinen väestönmuutos, syntyneiden enemmyys kuolleisiin nähden, pysyi sen sijaan likimain vuoden 2016 vastaavan ajanjakson tasolla.

Kuva 1: Väestönkasvu Vantaalla vuosina 2014–2017, kuukausittaiset kertymät

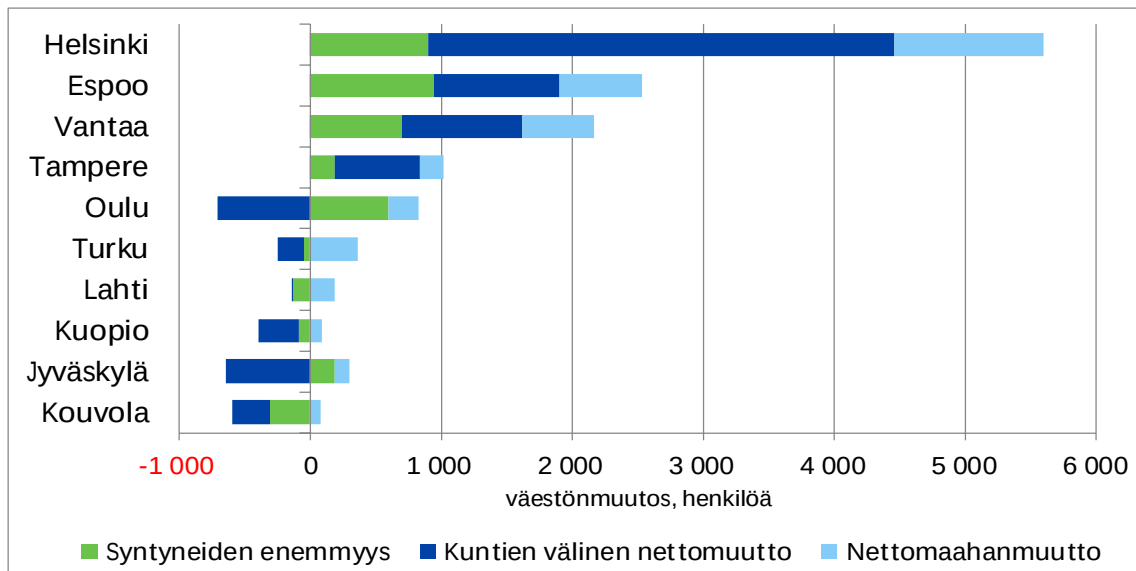
Lähde: Tilastokeskus

Muuttovoittoa ulkomailta kertyi tammi-heinäkuussa 2017 vajaat 550 henkeä, mikä on noin 300 henkeä vähemmän kuin mitä se oli vuotta aiemmin vastaavalla ajanjaksolla. Kuntien välinen muuttoliike kasvatti Vantaan väkilukua runsaalla 900 hengellä, missä oli laskua vuotta edeltäneeseen vastaavaan ajanjaksoon noin 400 henkeä. Syntyneiden enemmyys kuolleisiin nähden pysyi ennallaan runsaassa 700 hengessä. Lapsia syntyi tammi-heinäkuussa runsaat 1 500. Syntyneiden enemmyys kuolleisiin nähden oli tammi-heinäkuussa 2017 pääkaupunkiseudulla ja Kuuma-kunnissa yhteensä lähes 2 900 henkeä, kun muualla maassa asetelma oli päinvastainen, kuolleiden enemmyys syntyneisiin nähden oli lähes 5 000 henkeä.

Kesällä 2016 tehdyssä väestöennusteessa Vantaan väestömääräksi vuodenvaihteessa 2017/18 ennakoitiin runsaat 221 600 henkeä. Heinäkuun 2017 ennakkoväkiluku oli kuitenkin jo noin 221 500 henkeä ja vuodenvaihteessa 2017/18 Vantaan väkiluku ylittäneekin selvästi kesällä 2016 ennakoidun tason.

Kuva 2: Väestönmuutos suurimmissa kaupungeissa tammi-heinäkuussa 2017

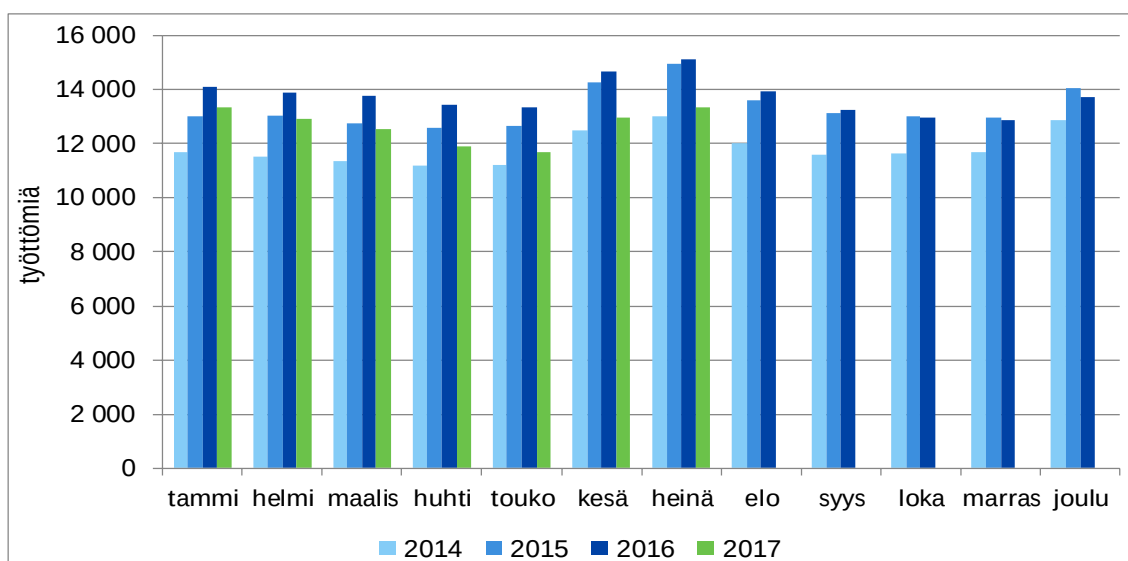
Lähde: Tilastokeskus

Suurimpien kaupunkien vertailussa Helsingin, Espoon ja Vantaan väestökehitys eroaa varsin paljon muiden kaupunkien kehityksestä tammi-heinäkuussa 2017. Helsingin väkiluvun kasvu vuoden seitsemän ensimmäisen kuukauden aikana on ollut varsin nopeata, ennakoiden jopa noin 10 000 hengen väestökasvu koko vuodelle. Merkittävin tekijä tämän kehityksen takana on ollut kotimaan muuttovoiton kasvu. Pääkaupunkiseudun ulkopuolisissa suurimmissa kaupungeissa, Tamperetta lukuun ottamatta, kuntien välinen muuttoliike on puolestaan ollut alkuvuonna tappiollista. Syntyneiden enemmisyys kuolleisiin nähden on ollut suurinta Espoossa, 940 henkeä.

Työttömyys on vahvasti laskusuunnassa

Työttömänä oli Vantaalla heinäkuun lopussa 13 359 henkeä, mikä on 1 762 henkeä vähemmän kuin vuotta aiemmin vastaavana ajankohtana. Vantaan työttömyysaste oli heinäkuun lopussa 11,7 prosenttia, mikä on 1,7 prosenttiyksikköä alempi kuin vuotta aiemmin. Helsingissä työttömyysaste oli 12,4 prosenttia, Espoossa 10,5 prosenttia ja kehyskunnissa 9,2 prosenttia. Helsingin seudun työttömyysaste oli 11,2 prosenttia. Pidempään kuin vuoden työttömänä olleita oli Vantaalla heinäkuun lopussa 4 191 henkeä, laskua heinäkuun 2016 tilanteeseen verrattuna 1 236 henkeä eli 23 prosenttia. Helsingissä pitkäaikaistyöttömyys laski vastaavalla ajanjaksolla 16 prosenttia ja Espoossa 18 prosenttia.

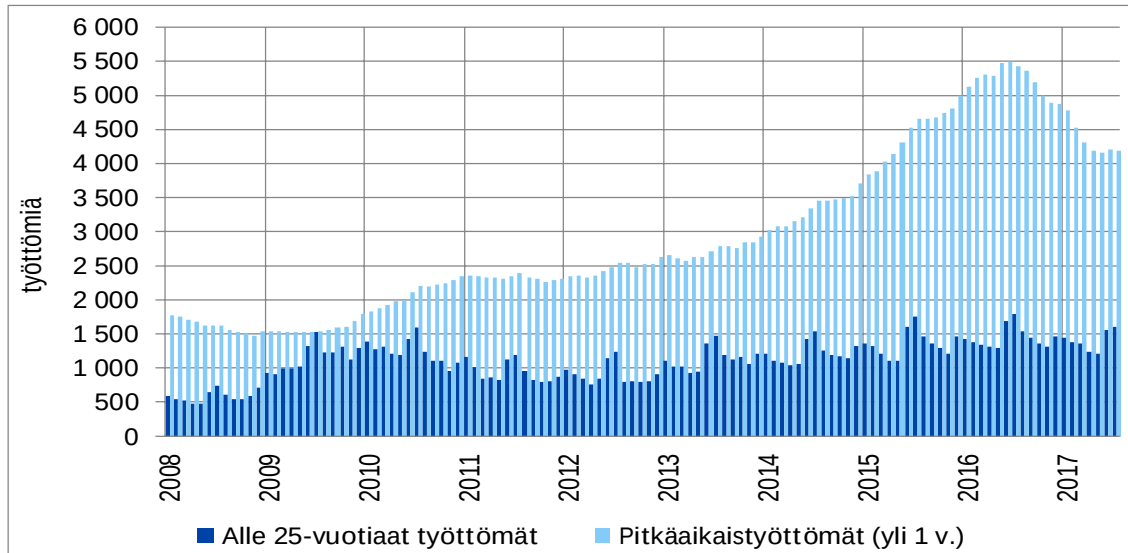
Kuva 3: Työttömät (ml. lomautetut) kunkin kuukauden lopussa vuosina 2014–2017

Lähde: Tilastokeskus

Vantaalla oli työttömänä 1 617 alle 25-vuotiaasta, mikä on lähes 200 henkeä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Helsingissä nuoria työttömiä oli lähes 900 ja Espoossa lähes 70 vähemmän kuin vuosi sitten. Helsingin seudulla alle 25-vuotiaita oli heinäkuun 2017 lopussa työttömänä noin 9 300 henkeä eli noin 1 700 henkeä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Myös yli 50-vuotiaiden työttömien määrä on laskenut. Heitä oli Vantaalla heinäkuussa 2017 4 364, mikä on lähes 600 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Laskeva suuntaus yli 50-vuotiaiden työttömien määrissä on havaittavissa niin Helsingissä kuin Espoosakin sekä myös KUUMA-kunnissa.

Kuva 4: Nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömät Vantaalla kunkin kuukauden lopussa vuosina 2008-2017

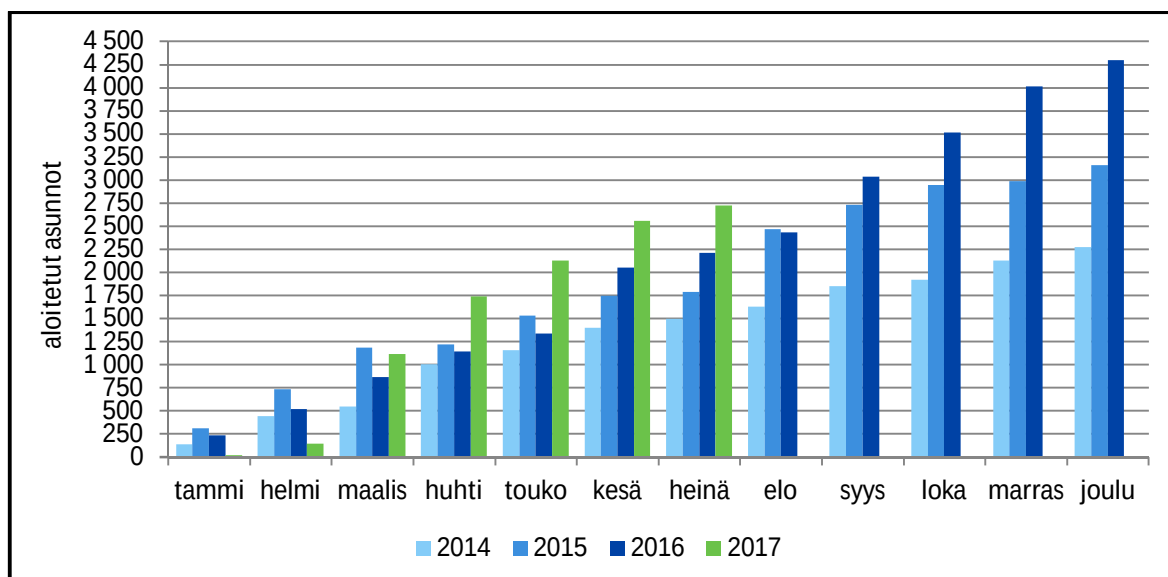

Lähde: Tilastokeskus

Asuntoja on valmistunut alkuvuonna runsaasti

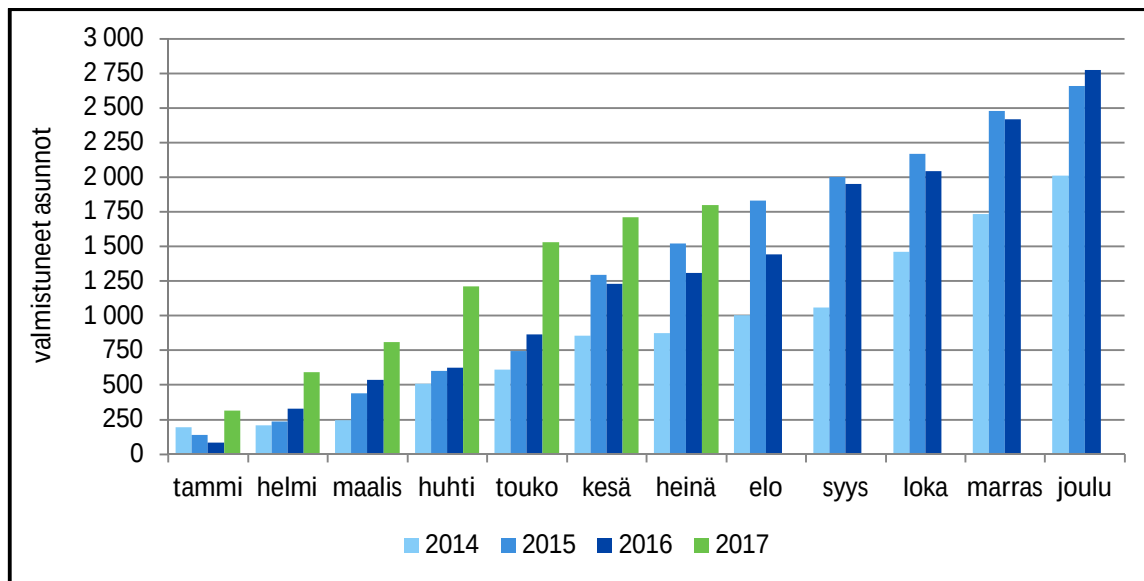
Rakennuslupia on myönnetty alkuvuoden 2017 aikana yhteensä lähes 3000 asunnolle. Määrä on yli 600 pienempi kuin vastaavana ajanjaksona vuonna 2016. Tammi-heinäkuussa 2017 asuntotuotannon aloitusten lukumäärä, yli 2700 asuntoa, oli noin 500 asuntoa enemmän kuin vuotta aiemmin vastaavana ajankohtana. Vuoden 2016 loppupuolella myönnettyjen rakennuslupien suuri määrä ennakoii myös sitä, että vuoden 2017 asuntotuotannon määrä kokonaisuudessaan ylittää vuoden 2016 tason. Kerrostalo on hallitseva talotyyppi asuntojen uudistuotannossa.

Kuva 5: Asuntotuotanto, aloitettujen asuntojen kuukausikertymät Vantaalla vuosina 2014–2017

Lähde: Tilastokeskus

Kuva 6: Valmistuneet asunnot kuukausittain Vantaalla vuosina 2014–2017

Lähde: Tilastokeskus

Liike- ja toimistorakennusten aloitukset ovat kerrosneliömetreillä mitattuna kaksinkertaistuneet vuoden 2017 kahdeksan ensimmäisen kuukauden aikana verrattuna vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon. Myös varastorakennusten osalta kasvu on ollut huomattavan suurta, 85 prosenttia, vaikkakin rakennuskohteiden lukumäärällä mitattuna ollaan edellisen vuoden vastaavan ajanjakson tasolla. Liikenteen rakennuksissa on tapahtunut huomattava pudotus niin aloitettujen kohteiden lukumäärän kuin erityisesti niiden kerrosalan suhteen. Elokuun 2017 lopulla keskeneräisenä oli vajaat 325 000 kerrosneliömetriä muuta kuin asuinrakentamiseen liittyvää kerrosalaa. Verrattuna elokuun 2016 lopun tilanteeseen keskeneräisen rakennuskannan määrä oli elokuun 2017 lopulla lähes samalla tasolla. Liikerakennuksissa ja liikenteeseen liittyvissä rakennuksissa keskeneräisen kerrosalan määrä on pienentynyt, kun taas toimisto-, teollisuus- ja varastorakennusten osalta keskeneräisen kerrosalan määrä on kasvanut vuoden 2016 elokuun lopun tilanteeseen verrattuna. Edelleen, verrattuna vuoden 2016 kahdeksan ensimmäisen kuukauden kehitykseen, on vuoden 2017 aikana elokuun loppuun mennessä valmistunut noin 17 prosenttia enemmän muuta kuin asuinrakentamiseen liittyvää kerrosalaa. Erityisesti toimistorakentaminen ja varastorakentaminen ovat lisääntyneet, kun taas sekä liikerakentaminen että liikenteeseen liittyvä rakentaminen ovat vähentyneet.

TALouden KEHITYS

Yleinen talouskehitys

Pitkään jatkunut talouden hitaan kasvun kausi on päättynyt. Valtiovarainministeriö ennakoi bruttokansantuotteen kasvavan 2,9 prosenttia vuonna 2017. Suhdannekäännö on ollut nopea, sillä vielä alkuvuodesta ennakoitiin kuluva vuoden talouskasvun olevan vaatimattomampaa. Keskeinen tekijä voimistuneen talouskasvun taustalla on teollisuustuotannon kasvu. Teollisuustuotannon määrän ennakoitaan kasvavan kuluva vuonna lähes 7 prosenttia. Myös palveluiden tuotannossa on kasvua vaikkakin se on hitaampaa. Viennin kasvuksi kuluva vuonna ennakoitaan 4,7 prosenttia ja viennin suotuisan kehityksen odotetaan jatkuvan myös vuosina 2018–2019.

Talouden kasvun myötä työttömyys, myös pitkäaikaistyöttömyys, on kääntynyt laskuun. Suotuisan taloussuhdanteen hyödyntämistä vaikeuttaa jossain määrin joillakin toimialoilla esiintyvä pula osaavasta työvoimasta. Investointien painopiste siirtyy vähitellen asunto- ja rakennusinvestoinneista teollisuuden kone- ja laiteinvestointeihin sekä T&K-investointeihin.

Keskuspankkien rahapolitiikka on edelleen kasvua tukevaa. Inflaatio-odotukset ovat normalisoitumassa ja kuluttajahintojen nousu kiihtyy. Korkotaso kääntyy vähitellen nousuun. Lyhyet korot pysyvät kuitenkin vuosina 2017–2018 negatiivisina. Kotitalouksien ansiotasoa kehittyä vuonna 2017 vaatimattomasti, kasvua odotetaan vain 0,3 prosenttia, mutta vuosille 2018–2019 odotetaan noin 1,5 prosentin kasvua. Julkisyhteisöjen menot suhteessa bruttokansantuotteeseen laskevat vuosina 2017–2019 ja samalla julkisyhteisöjen bruttovelan kasvun odotetaan pysähtyvän. Veroasteen odotetaan laskevan vuoden 2016 44,1 prosentin tasolta alle 42 prosentin tasolle vuonna 2019.

Kuntasektori on velkaantunut voimakkaasti koko 2000-luvun, ja vuoden 2017 lopussa kuntien ja kuntayhtymien lainakannan ennakoitaan olevan jo noin 19 miljardin euron tasolla. Velkaantumiskehitykseen ovat vaikuttaneet osaltaan palvelutarpeen kasvu lakisääteisissä palveluissa muun muassa väestön ikääntymisen johdosta sekä voimistunut kaupungistumiskehitys. Myös valtion vuosien 2012–2017 valtionosuusleikkauspäätökset ovat vaikuttaneet olennaisesti kuntatalouteen niiden vuositason vaikutuksen ollessa vuonna 2017 jo 1,6 miljardia euroa. Kuntatalouden tiukkuus on pakottanut kunnat tehostamaan ja sopeuttamaan toimintaansa, korottamaan veroprosenttejaan sekä kasvattamaan lainakantaansa kasvaneiden investointitarpeiden rahoittamiseksi.

Vuonna 2016 solmittu kilpailukyky sopimus alentaa vuonna 2017 kuntien työvoimakustannuksia, mutta se pienentää myös kuntien verotuloja lomarahaleikkauksien ja työntekijä maksujen muutosten kautta. Kuntien henkilöstömenosäästöihin perustuvat valtionosuusvähennykset huomioden kilpailukyky sopimuksen vaikutus kuntatalouteen on lievästi kiristävä. Pidemmällä aikavälillä kilpailukyky sopimuksen vaikutusten työllisyyteen ja talouskasvuun arvioidaan hyödyttävän myös kuntataloutta.

Niin ikään vuonna 2017 kuntien toimintamenoja aiempiin vuosiin nähden alentaa toimeentulotuen perusosan maksatuksen siirto Kelalle 1.1.2017 alkaen. Nettovaikutusta kuntatalouteen siirrolla ei kuitenkaan ole, sillä siirto alentaa kuntien valtionosuuksia ja toimintatuloja vastaavasti.

Kuntien verotulojen kehitystä heikentää kuluva vuonna ansiotulojen heikko kehitys, johon vaikuttavat muun muassa kiky-sopimuksen mukaiset lomarahaleikkaukset ja palkan sivukuluja koskevat muutokset sekä edelleen korkea rakenteellinen työttömyys. Keskimääräinen kunnallisveroprosentti nousi vuoden 2017 alussa ainoastaan 0,05 prosenttiyksiköllä, mikä lisää kunnallisverotuottoa vain vajaalla 50 milj. eurolla. Kiinteistöveron tuotto kasvaa hallituksen toimenpiteiden vuoksi yhteensä 75 milj. euroa vuonna 2017. Kokonaisuutena Kuntaliitto ennakoi kuntien saamien verotulojen laskevan edellisvuodesta.

Tammi-heinäkuussa 2017 henkilöasiakkaiden tuloveroa kertyi verohallinnolle yhteensä 19 385 miljoonaa (sis. kunnallisverot ja valtion tuloverot), joka oli 274 miljoonaa eli -1,4 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin. Kunnille tammi-elokuussa 2017 tilitettyjen kunnallisverojen määrä on laskenut -0,4 prosenttia edellisvuoden

vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Sen sijaan kuntien tammi-elokuussa saamat yhteisöverotilitykset ovat kasvaneet peräti 20,1 prosenttia edellisvuodesta. Alkuvuoden yhteisöverojen kasvun selittää pitkälti ennakontäydennysmaksujen yksittäisen yrityksen 680 milj. euron maksu, jonka käsittelyyn verotuksen jatkovalmistelussa liittyy tulevana vuosina epävarmuutta.

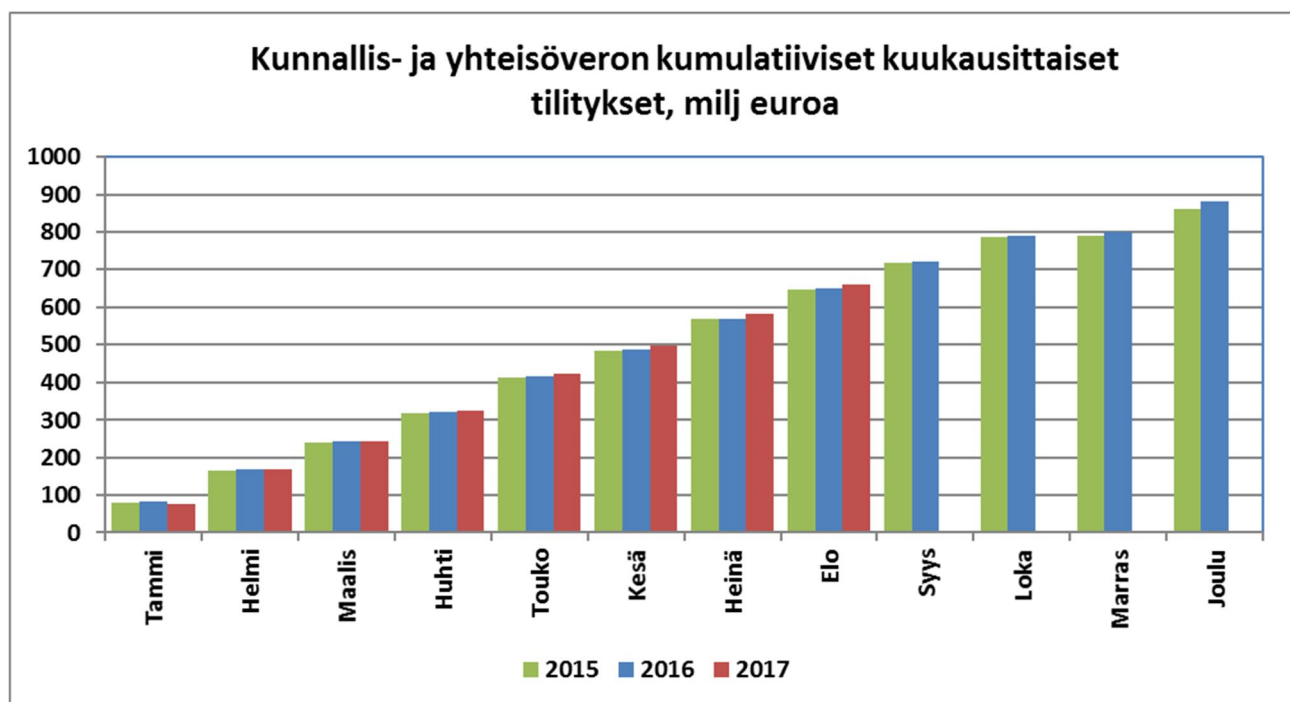
Lähteet: Verohallinto, Kuntaliitto, VM

Kaupungin verorahoitus

Kaupunki on saanut tammi-elokuussa 2017 verotilityksiä yhteensä 661 milj. euroa (2016: 650 milj. euroa), josta kunnallisveroja 599,9 milj. euroa (2016: 598,6 milj. euroa), yhteisöveroja 58,5 milj. euroa (2016: 48,7 milj. euroa) ja kiinteistöveroja 2,1 milj. euroa (2016: 2,4 milj. euroa). Kiinteistöverot tilitetään pääosin kahdessa erässä syys- ja lokakuussa.

Koko maassa kunnallisveroja on tilitetty kunnille tammi-elokuussa 0,4 prosenttia edellisvuotta vähemmän, Vantaalla oli kasvua 0,2 prosenttia. Verovuoden 2017 kunnallisveron ennakoita kaupunki on saanut tammi-elokuussa yhteensä 494,6 milj. euroa, 0,9 prosentin kasvu edellisvuoteen verrattuna.

Kuva 7. Kunnallis- ja yhteisöveron kumulatiiviset kuukausittaiset tilitykset 2015–2017

Kuntaryhmän ja Vantaan jako-osuudet tuloveroista vuosille 2015–2017

Verovuosi	Otettu käyttöön	Kuntaryhmä	Jako-osuus
Verovuosi 2017	Helmikuu 2017	0,6198	0,0432906349
Verovuosi 2016	Joulukuu 2016	0,6104	0,0432377202
Verovuosi 2015	Huhtikuu 2017	0,6108	0,0427260084

Kuntaliitto on päivittänyt kuntakohtaisen verokehikkonsa syyskuussa vuoden 2015 valmistuneen verotuksen, vuoden 2016 ennakonpidätyksen alaisten tulojen tulokehitystilaston (ennakkotieto), valtiovarainministeriön uusimpien verotuloennusteiden sekä arvioidun väestön kehityksen perusteella. Kunnallisveroja ennustetaan kehikon mukaan kertyvän Vantaalla noin 17 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa on oletettu. Vuoden 2016 verotus valmistuu loka-marraskuussa, mahdollinen jako-osuuden tarkistus sekä marraskuun tilityksen

suuruus varmistuvat lopullisen verotuksen valmistuttua. Joulukuussa tarkastettaneen myös vuoden 2017 ennakoiden kuntaryhmän ja kunnittaiset osuudet.

Kaupunki on saanut yhteisöverotilityksiä yhteensä 58,5 milj. euroa tammi-elokuussa, kasvua 20,1 prosenttia edellisvuoteen nähden. Myös koko maassa kuntien vastaava yhteisöverojen muutos edellisvuoteen oli 20,1 prosenttia. Vantaan yhteisöverotulojen ennustetaan kuntaliiton kehikon mukaan ylittävän talousarvion 16,5 milj. eurolla. Yksittäisen yrityksen kertaluontoisen ennakontäydennysmaksun osuus on tästä noin 9 milj. euroa.

Kuntaliiton kehikon mukaan kiinteistöverotilityksiä kertyisi Vantaalle 77,7 milj. euroa vuonna 2017, joka ylittää talousarviossa oletetun noin 1 milj. eurolla.

Kaupunki saa peruspalvelujen valtionosuutta valtiovarainministeriön päätöksen mukaan 152,2 milj. euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaan 16,6 milj. euroa vuonna 2017. Opetus- ja kulttuuriministeriön lopullinen päätös tulee vuoden lopussa. Yhteensä valtionosuuksia kertyisi päätösten pohjalta 168,9 milj. euroa, 0,5 milj. euroa alle talousarvion.

Kokonaisuutena verotulojen arvioidaan ylittävän talousarvion noin 35 milj. eurolla, mikäli valmistuva verotus vastaa syksyllä 2017 annettua ennakkotietoa. Valtionosuuksien oletetaan alittavan talousarvion noin 0,5 milj. eurolla.

Käyttötalous

Tammi-elokuussa kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen toimintatuottoja on kertynyt 261,7 milj. euroa, toimintakuluja (ilman HSY ja valmistusta omaan käyttöön) -917,3 milj. euroa ja toimintakatteen on muodostunut -655,6 milj. euroa. Tammi-elokuussa toimintatuotot ovat toteutuneet 69-prosenttisesti, toimintakulut 62-prosenttisesti ja toimintakate 61-prosenttisesti talousarvioon nähden.

Ennusteen mukaan toimintatuotot kasvavat 399 milj. euroon ja toimintakulut 1 417 milj. euroon (ilman HSY ja valmistusta omaan käyttöön). Toimintatuotot tulevat ennusteen mukaan ylittämään talousarvion noin 21 milj. eurolla. Suurimpana selittäjänä ovat maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan sopimustulojen, rakennusvalvonnan maksutuottojen ja maanmyyntitulojen ylitykset. Toimintakulut (ilman VOK, HSY) alittavat talousarvion ennusteen mukaan noin 38 milj. eurolla. Alitusta selittävät mm. talousarviossa ennakoitua pienemmät henkilöstökulut, toimeentulotuen kulut sekä joukkoliikenteen kulut. Toimintakatteen ennustetaan siten toteutuvan noin 59 milj. euroa talousarviossa oletettua parempana.

Verotulojen ennustetaan ylittävän talousarvion 35 milj. eurolla ja valtionosuustuottojen alittavan talousarvion 0,5 milj. eurolla.

Rahoitustuotot tulevat alittamaan talousarvion 3,1 milj. eurolla. Rahoituskulujen ennustetaan alittavan talousarvion noin 3,7 milj. eurolla edelleen matalana pysyvistä korkotasosta johtuen.

Poistoja ja arvonalentumisia on tammi-elokuussa toteutunut 79,6 milj. euroa. Poistot ja arvonalentumiset tulevat ylittämään talousarviossa oletetun noin 10 milj. eurolla. Vuodelle 2017 kohdistuu Myllymäen koulun, Kivistön koulun ja Hämeenkyllän koulun purkamisten takia ylimääräisiä lisäpoistoja noin 8,5 milj. euroa. Lisäksi KOy Vantaan Erikakseen tulee kohdistumaan 3,2 milj. euron arvonalennuskirjaus. Poistoja ja arvonalentumisia ennustetaan kertyvän vuonna 2017 yhteensä noin 124 milj. euroa.

Vuoden 2017 toisessa osavuositarkastuksessa vuosikatteen ennustetaan noin 153 milj. euroa, joka ylittää talousarviossa oletetun noin 93 milj. eurolla (talousarvio 59,4 milj. euroa). Tulosenuste päättyy poistoista ja arvonalennuksista johtuen elokuun lopussa tehdyn ennusteen perusteella 29,0 milj. euron ylijäämään (talousarvio -54,4 milj. euroa).

Investoinnit

Tammi-elokuussa kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen investointiosan tuloja on toteutunut 3,2 milj. euroa, investointiosan menoja 57,3 milj. euroa ja investointiosan netto on -54,1 milj. euroa.

Toimitilainvestointien ennustetaan alittavan talousarvion noin 13,3 milj. eurolla uudisrakennushankkeiden toteutusajankohtien siirtymisen vuoksi. Aineettoman omaisuuden investointimäärärahojen arvioidaan alittavan talousarvion noin 3,0 milj. eurolla. Julkisen käyttöomaisuuden investointien arvioidaan ylittävän talousarvion noin 2,5 milj. eurolla ja kiinteän omaisuuden investointien 20,3 milj. eurolla. Kiinteän omaisuuden investointien ennuste sisältää maankäyttösopimuksien myötä vastaanotettavien maa-alueiden kirjanpidollisia investointimenokirjauksia, jotka vaikuttavat tilinpäätösvaiheessa noin 12 milj. euroa investointimenoja nostavasti.

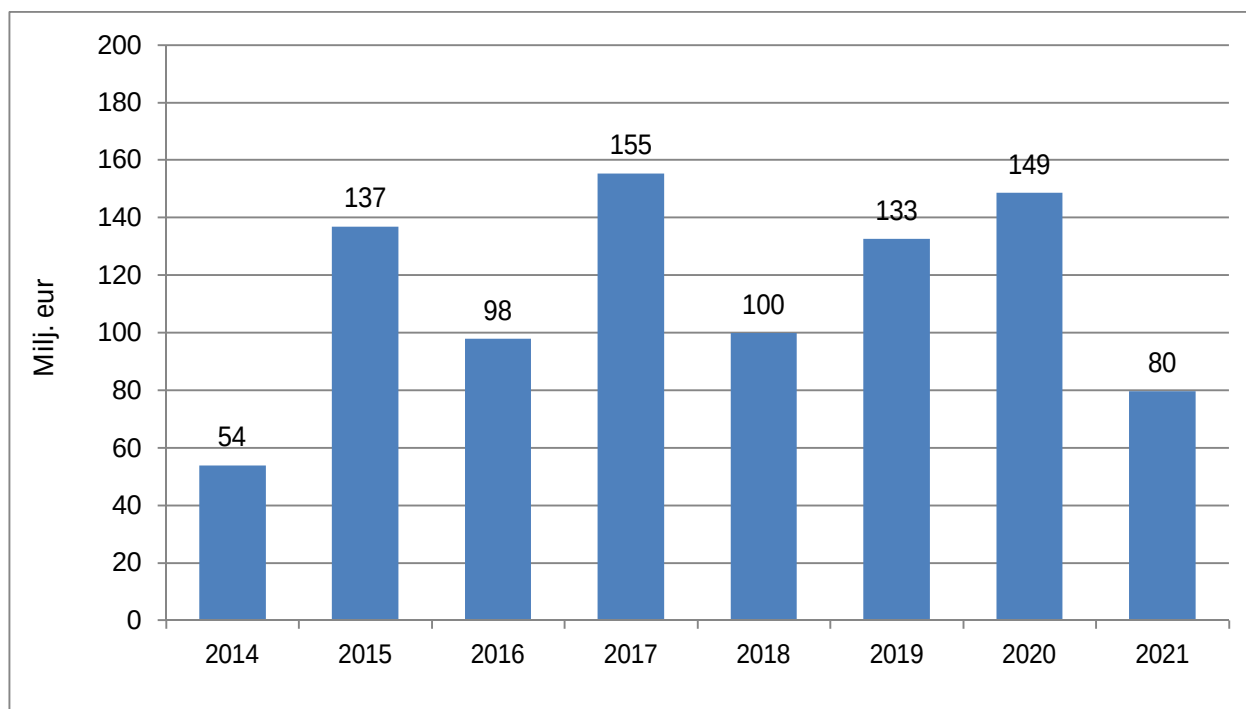
Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen kokonaisinvestointimenojen ennustetaan vuonna 2017 toteutuvan 124 milj. euron tasolla ja ylittävän talousarvion investointimäärärahat noin 4 milj. eurolla. Investointituloja ennustetaan kertyvän 3,8 milj. euroa ja investointiosan netoksi ennustetaan noin -120 milj. euroa.

Rahoitus

Kaupungin lainakanta kääntyi laskuun vuonna 2016 ja laskee edelleen kuluvana vuonna. Investointitason arvioidaan jäävän vuosikatetta alhaisemmaksi vuonna 2017, joka mahdollistaa lainakannan laskun. Tähän vaikuttaa kertaluontoisesti mm. yhteisöveron 9 milj. euron kertaerä. Lisäksi kaupungin rahoitusta tukee valtion vuosina 2016–2017 takaisin maksama Kehä III:n laina, josta jälkimmäinen 19,2 milj. euron erä maksetaan kaupungille kuluvana vuonna.

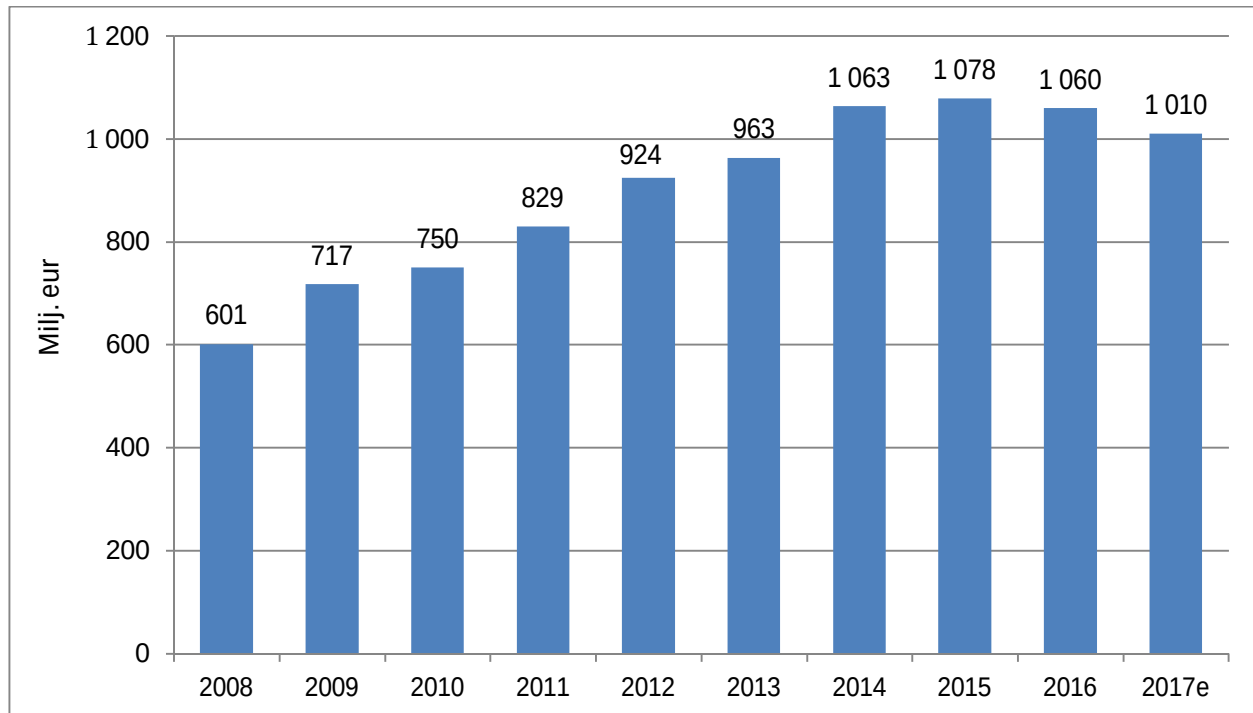
Kaupunki nosti uutta pitkäaikaista lainaa 60 milj. euroa toukokuun lopussa. Laina nostettiin vuoden 2016 tapaan kiinteäkorkoisena, mikä osaltaan paransi kaupungin korkoriskiasemaa palauttamalla lainasalkun keskimääräisen korkosidonnaisuuden takaisin rahoitus- ja korkoriskipolitiikan mukaiseen vaihteluväliin. Kaupungin kassavarat ovat pysyneet myös kesän yli erittäin hyvällä tasolla. Lopullinen vuoden 2017 brutto- ja nettolainanoton määrä tarkentuu loppusyksystä, kun rahoituksella on tarkempi kuva sekä talousarvion toteumasta että kaupungin likviditeettitilanteen kehityksestä loppuvuonna.

Kuva 8. Pitkäaikaisen vieraan pääoman lyhennykset

Vuoden 2017 aikana kaupunki lyhentää pitkäaikaisia lainoja ml. ennaikaiset takaisinmaksut noin 155 milj. euroa. Kokonaislainanoton tarve tarkentuu loppusyksystä 2017.

Kuva 9. Lainakanta

Rahoitusmarkkinat

Maailmantalous kasvaa laaja-alaisesti, mutta positiivisia talousnäkymiä varjostavat sekä geopoliittiset uhat että markkinoiden huoli siitä, pystyvätkö keskuspankit vähitellen supistamaan ennätysmäistä elvytystä ilman, että ne samalla kääntäisivät talouden taantumaan kiristämällä rahapolitiikkaa liian nopeasti.

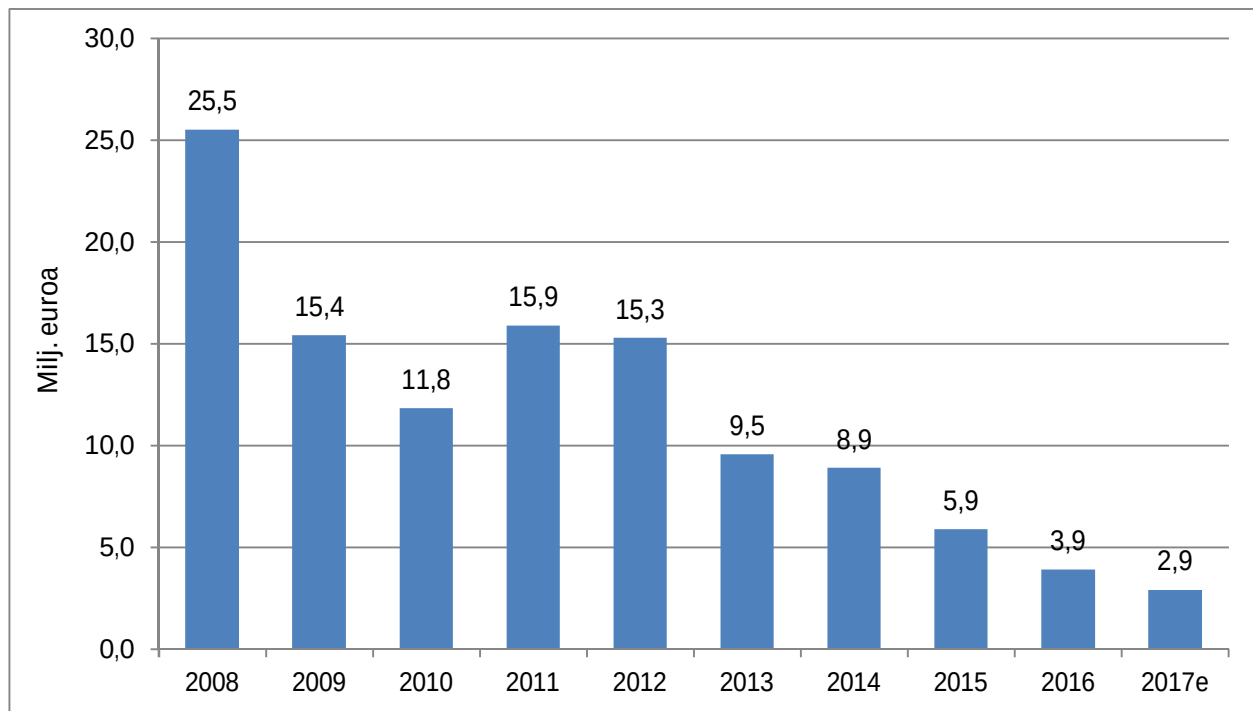
Lyhyet markkinakorot ovat pysytelleet negatiivisina koko kuluvan vuoden, eikä merkittävä keskuspankkien viitekorkojen tai markkinakorkojen nousu ole todennäköistä aivan lähiaikoina huolimatta reippaasta talouskasvusta. Vaikka euroalueella ei enää ole deflaation vaaraa, inflaatiokehitys on ollut kuitenkin vaatimatonta ja pohjainflaatio on selvästi EKP:n tavoitetason alapuolella. Inflaatiota vaimentaa osaltaan myös viimeisten kuukausien aikana merkittävästi vahvistunut euro. EKP luopunee elvytyksestä hyvin varovaisesti ja vähitellen. Pitkät markkinakorot ovat kuitenkin selvästi vuoden 2016 pohjia korkeammalla. Sen sijaan USA:n keskuspankki Fed jatkaa kuluvana vuonna koronnostoja hyvän talouskasvun ja täystyöllisyyden siivittämänä.

Kaupunki (ja konserni) on saanut nostettua uutta lainaa vallitsevaan markkinatilanteeseen nähden hyvin edullisilla tasoilla. Rahoitusmarkkinat toimivat erilaisista kriiseistä ja kuplivista riskeistä huolimatta erinomaisesti.

EKP:n lopettaessa laajamittaisen elvytyksensä markkinakorkojen muutoksen aiheuttama korkomenojen nousu tulee olemaan huomattava kaupungin noin miljardin euron suuruudessa lainasalkussa.

Kuva 10. Lainojen korkokulut

SITOVAT TAVOITTEET

Vantaan kaupungin sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet ovat kuntalain 110 §:n tarkoittamia valtuuston asettamia toiminnallisia tavoitteita. Vuonna 2017 niitä on 28 kappaletta.

Sitovista tavoitteista raportoidaan 31.8.2017 tilanteen mukaisesti. Tavoitteista 19 toteutunee täysin, 6 osittain ja kolmen osalta arviointi tehdään vuoden lopussa. Raportointi sisältää tiiviin sanallisen selostuksen sitovan tavoitteen toteutumiseksi tehdyistä toimenpiteistä ja tilannearvion tavoitteiden toteutumisesta. Sitovien tavoitteiden raportointi on liitteenä.

Vantaan kaupungin keskeisten ja taloudellisesti merkittävien tytäryhtiöiden sitovat tavoitteet

Vuonna 2017 valittavan valtuuston toimikauden alkuun asti sovellettavan kuntalain (365/1995) 13 §:n 47 §:n, 60 §:n ja 110 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi ohjata asettamallaan tavoitteilla tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta, toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit), palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita tai pääoman tuottovaatimuksia. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt tytäryhtiöille 52 tavoitetta talousarviovuodelle 2017, josta 25 merkittävälle tytäryhtiöille. Kaikkien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan yleisjaostolle ja merkittävien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan kaupungin osavuosikatauksen yhteydessä tilanteesta 30.4, 31.8 ja 31.12.2017. Merkittävien tytäryhtiöiden tavoitteiden raportointi on liitteenä.

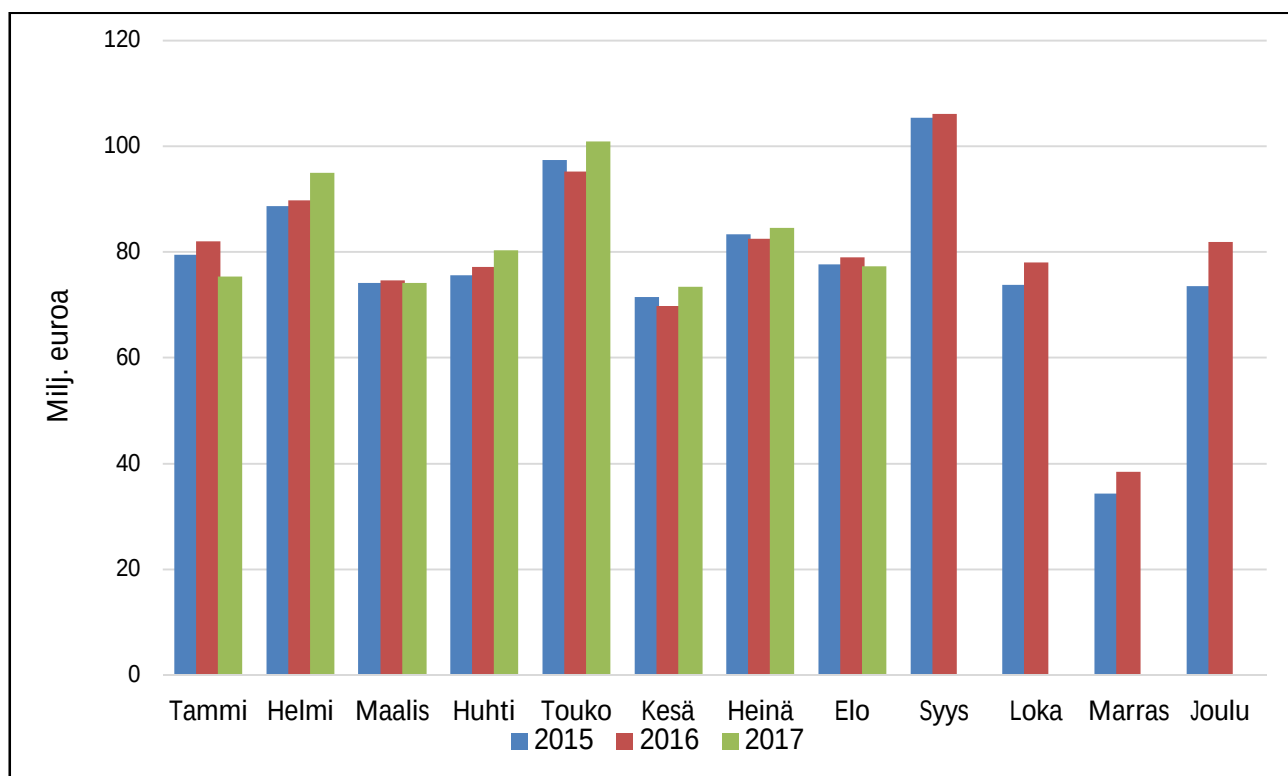
KESKEISET TUNNUSLUVUT

	TP 2015	TP 2016	TA 2017	Tot 1-08 2017	Ennuste 2017	Ero TA / ennuste
Toimintakate (milj. eur)	-1 016	-990	-1 077	-656	-1 018	58,6
Toimintakatteen kasvu %	0,9 %	-2,5 %	8,8 %		2,9 %	-5,9 %
Vuosikate (milj. eur)	98,4	178,8	59,4	137,7	152,9	75,7
Vuosikate/poistot, %	100 %	154 %	52 %		123 %	71 %
Poistot ja arvonalentumiset	-98,1	-116,1	-113,9	-79,6	-123,9	-10,0
Tilikauden tulos (milj. eur)	1,4	64,5	-54,4	58,2	29,1	83,5
Investointiosa netto (milj. eur)	144,8	126,2	115,9	54,1	120,2	4,3
Investointiosa netto tulorahoitus %	68 %	142 %	51 %		127 %	
Lainakanta (milj. eur)	1 078	1 060	1 095	994	1 010	-85

VEROTULOT

	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TOT 2017	TOT -%
Verotulot yhteensä	934 026 992	953 810 090	941 193 316	660 542 078	70,2 %
Kunnallisvero	786 217 687	813 747 352	797 896 316	599 933 478	75,2 %
Kiinteistövero	72 151 202	73 894 037	76 603 000	2 095 629	2,7 %
Yhteisövero	75 658 102	66 168 702	66 694 000	58 512 970	87,7 %

Kuva 11. Kuukausittaiset verotilitykset yhteensä 2015–2017

TULOSLASKELMA

(Kaupunki, rahastot ja liikelaitokset) Taulukko ei sisällä Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) lukuja.

1 000 €	TA 2017	TOT 31.8.	ENNUSTE	
Toimintatulot	378 055	261 697	398 649	●
Valmistus omaan käyttöön	88 601	41 058	75 878	
Toimintamenot	-1 543 498	-958 374	-1 492 797	
Toimintamenot ilman VOK	-1 454 897	-917 316	-1 416 919	●
Toimintakate	-1 076 841	-655 619	-1 018 270	●
Verotulot	941 193	660 542	975 945	
Valtionosuudet	169 409	112 657	168 934	
Korkotulot	16 465	7 211	14 304	
Muut rahoitustulot	16 177	17 957	15 225	
Korkomenot	-6 270	-1 754	-2 900	
Muut rahoitusmenot	-698	-3 251	-325	
Vuosikate	59 436	137 745	152 913	●
Poistot	-113 854	-79 584	-123 856	●
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	
Tilikauden tulos	-54 419	58 161	29 057	●

RAHOITUSLASKELMA

(Kaupunki, rahastot ja liikelaitokset) Taulukko ei sisällä Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) lukuja.

1 000 €	TA 2017	TOT 31.8.	ENNUSTE
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	59 436	137 745	152 913
Satunnaiset erät	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-33 086	-35 669	-36 335
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-119 701	-57 275	-123 991
Rahoitusosuudet investointimenoihin	300	282	300
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	36 586	38 582	39 879
Toiminnan ja investointien rahavirta	-56 465	83 665	32 766
Antolainauksen muutokset	-3 371	2 125	3 369
Antolainasaamisten lisäykset	-8 000	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	4 629	2 125	3 369
Lainakannan muutokset	33 900	-120 478	-50 100
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	94 000	60 000	105 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-60 100	-143 178	-155 100
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-37 300	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	20 000	21 985	21 985
Rahoituksen rahavirta	50 529	-96 367	-24 746
Rahavarojen muutos	-5 936	-12 702	8 020
Nettolainanotto	33 900	-120 478	-50 100

TULOSLASKELMAERITTELY

(Kaupunki, rahastot ja liikelaitokset)

1 000 €	Talousarvio yhteensä 2017	Kum. toteuma 1-08 2015	Kum. toteuma 1-08 2016	Kum. toteuma 1-08 2017	2017 Kum. toteuma %	Kasvu % -1 v.	Kasvu % -2 v.
Myyntituotot, ulkoiset	60 929	35 494	37 844	39 032	64	3	10
Maksutuotot, ulkoiset	80 356	55 229	52 993	56 599	70	7	2
Tuet ja avustukset, ulkoiset	23 319	21 520	26 565	7 933	34	-70	-63
Vuokratuotot, ulkoiset	21 512	10 695	10 613	12 812	60	21	20
Muut toimintatuotot, ulkoiset	36 926	33 306	47 360	41 021	111	-13	23
TOIMINTATUOTOT, ULKOISET	223 043	156 244	175 375	157 395	71	-10	1
Valmistus omaan käyttöön	88 601	67 774	45 186	41 058	46	-9	-39
Henkilöstökulut ilman VOK	-494 731	-324 974	-332 145	-321 380	65	-3	-1
Palvelujen ostot, ulkoiset ilman VOK	-608 008	-386 045	-374 316	-379 422	62	1	-2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulkoiset ilman VOK	-48 312	-26 914	-26 640	-29 063	60	9	8
Avustukset, ulkoiset ilman VOK	-96 962	-79 774	-82 856	-50 314	52	-39	-37
Vuokrat, ulkoiset ilman VOK	-45 552	-28 239	-29 701	-32 886	72	11	16
Muut toimintakulut, ulkoiset ilman VOK	-5 506	-1 985	-2 160	-1 685	31	-22	-15
TOIMINTAKULUT, ULKOISET ILMAN VOK	-1 299 073	-847 931	-847 818	-814 749	63	-4	-4
TOIMINTATUOTOT, SISÄISET	155 013	100 730	104 320	104 302	67	-0	4
TOIMINTAKULUT, SISÄISET	-155 824	-99 318	-101 875	-102 566	66	1	3
TULOT YHTEENSÄ	378 055	256 974	279 695	261 697	69	-6	2
MENOT YHTEENSÄ (ilman VOK)	-1 454 897	-947 249	-949 693	-917 316	63	-3	-3
TOIMINTAKATE	-1 076 841	-690 275	-669 997	-655 619	61	-2	-5
Verotulot	941 193	647 176	649 652	660 542	70	2	2
Valtionosuudet	169 409	99 761	123 995	112 657	67	-9	13
Korkotuotot	16 465	7 353	7 209	7 211	44	0	-2
Muut rahoitustuotot	16 177	27 935	18 962	17 957	111	-5	-36
Korkokulut	-6 270	-4 355	-2 830	-1 754	28	-38	-60
Muut rahoituskulut	-698	-7 808	-5 471	-3 251	466	-41	-58
VUOSIKATE	59 436	79 787	121 520	137 745	232	13	73
Poistot ja arvonalentumiset	-113 854	-56 432	-69 809	-79 584	70	14	41
Satunnaiset tuotot ja kulut		1 000					
TILIKAUDEN TULOS	-54 419	24 356	51 711	58 161	-107	12	139

Taulukko ei sisällä Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) lukuja.

10

YLEISHALLINTO

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2016	TA 2017	TOT 1-8 2017	TOT-% 2017	ENNUSTE 2017	
TOIMINTATULOT	1 989	1 930	1 279	66	1 930	●
TOIMINTAMENOT	-26 096	-28 360	-17 219	61	-28 310	●
TOIMINTAKATE	-24 107	-26 429	-15 940	60	-26 380	

Tulosalueittain toteuma

1 000 €							
Tulosalue	TA-menot	TOT 1-8	%	TA-tulot	TOT 1-8	%	TA-toimintakate
10 Keskusvaalilautakunta	-412	-385	94	0	0		-412
20 Kaupunginvaltuusto	-1 012	-524	52	0	0		-1 012
30 Tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus	-531	-293	55	0	0		-531
40 Kaupunginhallitus	-12 174	-6 339	52	1 930	1 279	66	-10 244
50 Yhteistoimintaosuudet ja -avustukset	-14 230	-9 678	68	0	0		-14 230
Toimiala yhteensä	-28 360	-17 219	61	1 930	1 279	66	-26 429

Sitovat määrärahat

Yleishallinnon menojen toteuma tammi-elokuussa 2017 oli 61 prosenttia (kaupunginvaltuusto 52 %, kaupunginhallitus 52 % sekä yhteistoimintaosuudet ja -avustukset 68 %).

Keskusvaalilautakunnan 2017 talousarvion toteutuma on 94 prosenttia. Kuntavaaleista ei aiheudu enää kuluja, mutta vaalitoimisto on aloittanut presidentinvaalin 2018 valmistelun, johon käytetään tarvittaessa vuoden 2017 budjetin ylijäämää.

Tarkastuslautakunnan ja ulkoisen tarkastuksen tulosalueen toiminta on edennyt vahvistetun toimintasuunnitelman ja arviointisuunnitelman mukaisesti. Talousarvio tulee toteutumaan vahvistetun mukaisesti eikä ylitysuuhkaa ole. Toteumaprosentti tammi-elokuussa oli 55.

11

KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2016	TA 2017	TOT 1-8 2017	TOT-% 2017	ENNUSTE 2017	
TOIMINTATULOT	2 259	2 535	-42	-2	2 535	●
TOIMINTAMENOT	-17 455	-20 153	-11 549	57	-19 771	●
TOIMINTAKATE	-15 195	-17 618	-11 591	66	-17 235	

Tulosalueittain toteuma

1 000 €							
Tulosalue	TA-menot	TOT 1-8	%	TA-tulot	TOT 1-8	%	TA-toimintakate
01 Yleisjohto	-1 127	-518	46	0	0		-1 127
02 Kaupunginkanslia	-1 898	-1 172	62	4	4	91	-1 894
03 Sisäinen tarkastus	-429	-297	69	0	0		-429
04 Taloussuunnittelu	-1 490	-889	60	2	0	10	-1 488
05 Henkilöstökeskus	-11 093	-6 645	60	1 947	17	1	-9 146
06 Elinkeinopalvelut	-2 945	-1 347	46	582	-62	-11	-2 363
07 Viestintä	-1 172	-680	58	0	0		-1 172
Toimiala yhteensä	-20 153	-11 549	57	2 535	-42	-2	-17 618

Sitovat määrärahat

Kaupunginkanslian tulosalueen toteuma tammi-elokuussa 2017 oli 62 prosenttia (lisäksi Kajo yhteiset 69 %, yleisjohto 46 %), joten talousarviossa pysytään hyvin.

Valtuustokauden vaihdoksen toteutus sujui suunnitellulla tavalla, mm. toimielinten jäsenten vaihdokset, luottamushenkilöiden koulutus ja tietoteknisten asioiden hoito. Sote- ja maakuntauudistukseen varautumista varten perustettu projektitoimisto toimii kaupunginkansliassa. Vaalijärjestelyiden kehittäminen on aloitettu. Rekrytointeihin ja vaalilautakuntien nimeämiseen panostetaan enemmän. Vaalilautakuntien ja vaalitoimitsijoiden koulutusta tehostetaan. Vaalijärjestelyiden dokumentointi päivitetään.

Uudenmaan liiton ja Vantaan kaupungin yhteistyöprojekti vuosille 2017–2018 jatkuu. Projektin tavoitteena on Helsinki-Vantaan lentoaseman alueen saavutettavuuden ja markkinoinnin kehittäminen.

Sisäinen tarkastus pysyy talousarviossa.

Taloussuunnittelun tulosalueen toimintamenot ovat vuoden 2017 toisen osavuositarkastuksen ennusteen mukaan alittamassa selvästi budjetoidun talousarviovuoden aikana avoinna olleista vakansseista ja projektivarausten säästöistä johtuen. Toimintamenojen toteuma talousarvioon nähden elokuun lopun tilanteessa oli 60 prosenttia. Tulosalueen henkilöstömäärä toisen osavuositarkastuksen tilanteessa oli 18, missä on vähennystä neljä työntekijää pidemmän aikavälin vakiintuneeseen tasoon verrattuna.

Vuoden 2017 aikana on mm. vakiinnutettu SAP-toiminnanohjausjärjestelmän toimintoja vuoden 2016 siirto- ja päivitysprojektien jälkeen sekä jatkettu uuden tietovaraston ja Kompassi-raportointijärjestelmän käyttöönoton valmistelua tavoitellen tuotantoon siirtymistä syys-lokakuussa 2017. Tämän jälkeen on tavoitteena käynnistää välittömästi hankkeen seuraavien vaiheiden sisällön valmistelu.

Alkuvuodesta 2017 julkaistiin taloussuunnittelun kokoama laaja Yhteinen hyvinvointi-toimintaympäristöraportti päättyvän valtuustokauden arvioimista ja tulevan strategian valmistelua varten. Lisäksi vireillä on selvityksiä ja tutkimushankkeita mm. muuttoliikkeen ja verotulovaikutusten teemasta.

Vuoden 2017 aikana on valmisteltu asukkaita, työntekijöitä, luottamushenkilöitä ja eri yhteistyökumppaneita laajasti osallistaen uutta valtuustokauden strategiaa vuosille 2018–2021. Kaupunginvaltuusto päättää valtuustokauden strategiasta joulukuussa 2017.

Henkilöstökeskuksen talousarvion ennakoidaan alittuvan. Alitus johtuu siitä, että suunniteltu järjestelmien kehittämistyö ei tule toteutumaan kaikilta osin ja alitusta tulee myös henkilöstömenoissa.

Henkilöstökeskuksessa osallistuttiin Kompassin 1. vaiheen sisällön sekä Hr -raporttien testaukseen. Jatkettiin Hijat 2.0 -määrittelyjä pks-yhteistyönä ja valmisteltiin käyttöönottoprojektin käynnistämiseen varautumista. Valmisteltiin mobiilipalkan ja sen viestintäkanavan käyttöönoton selvitystä. Osallistuttiin työvuoro-suunnittelu- ja optimointijärjestelmän hankinnan valmisteluun. Otettiin käyttöön henkilöstöpalveluissa uudistettu kaksiportainen asiakaspalvelumalli.

Esimiesvalmennuspuolella toteutuksessa uusia tuotteita ryhmäcoachingit, valmentava suorituksen johtaminen ja Tomuta, joissa sisäisen konsultin/valmentajan yhteistyö ulkoisen valmentajan kanssa kumppanuusperiaatteella.

Uusien työntekijöiden perehdytysvalmennuksen sähköistämisen työ käynnistetty. CAF-johtamisjärjestelmäarviointien synkronoimiseksi palkattu suunnittelija puoleksi vuodeksi.

Työhyvinvoinnin edistämiseksi järjestetään tänä vuonna kolme työpajaa yhteistyössä Kevan kanssa. Työpajojen keskiössä on työterveyshuoltojen toiminnan ja työterveyshuoltoyhteistyön kehittäminen. Työpajoihin osallistuu HR, esimiehet ja työterveyshuollon toimijat. Huhtikuun työpajan teemana oli työpaikkaselvitykset ja kesäkuun työpajan teemana pitkittyneet poissaolot.

Vuosi 2017 on työsuojeluvuosi ja vaaleja on valmisteltu yhteistoiminnassa loppukevään ja kesän 2017 aikana.

Tuunatun työn markkinointia tehdään jatkuvasti, sillä tuunaus ei ole vielä arkipäivää jokaiselle esimiehelle ja työyksikölle. Tuunatun työn haasteina on tuunatun työn hyödyntäminen myös lyhyissä (1-3 tai 1-5 päivän) poissaoloissa ja esimiesten aktiivisuuden lisääminen. Tuunatun työn käyttö aina kuin mahdollista ja myös ilman työterveyshuollon kannanottoa. Kaikki tuunattu työ tulisi kirjata, jotta se tulisi dokumentoinnin kautta näkyväksi. Työterveyshuollosta tulee saada aina kannanotto sekä rajoitteiden kirjaus, käytäntö toimivaksi riippumatta palveluntuottajasta tai lääkäristä.

Mun Elämä -hankkeessa on ollut mukana tällä hetkellä kaksi ryhmää (yhteensä noin 250 henkilöä), joista toinen ryhmä saa työnsä päätökseen alkusyksystä 2017 ja toinen ryhmä alkukeväästä 2018. Mun Elämä -hankkeessa mukana olijat ovat kokeneet hyvinvointinsa parantuneen, vaikka numeerisissa arvoissa positiivinen kehitys ei tule samalla tavoin esille.

Elinkeinopalveluiden tulosalueen talousarvio toteutuu suunnitellusti. Elinkeinopalveluiden tulosalue vastaa elinkeinojohtajan johdolla kaupungin elinvoimaisuuden ja elinkeinopolitiikan strategisesta suunnittelusta ja toteutuksesta, kaupungin matkailusta, elinkeinopoliittisen seutuyhteistyön kehittämisestä sekä huolehtii metropolialueen kilpailukykystrategian toteutuksen edellyttämästä yhteistyöstä. Tulosalueen keskeiset toimenpiteet ovat kohdistuneet Aviapolis-alueen kehittämistyöhön, Vantaankosken, Petikko-Variston, Myyrmäen, Vehkalan ja Vantaankosken yritysalueiden kehittämistehtäviin ja sijoittumispalveluihin. Lisäksi tulosalue on osallistunut aktiivisesti uuden strategian valmisteluun, 6AIKA-hankekokonaisuuden toteuttamiseen, matkailukärkien ja -sivuston kehittämisen sekä pääkaupunkiseudun kasvupalvelukokonaisuuden ja PKS-erillISRatkaisun valmistelutyöhön.

Viestintä on julkaissut neljä viidestä Asukaslehdessä. Vuoden viimeinen numero ilmestyy lokakuun lopussa. Henkilöstölehti Vautsin kolmesta numerosta on julkaistu kaksi. Tietohallinnon kanssa on käynnistetty intranetin uudistus. Tavoitteena on luopua nykyisestä julkaisujärjestelmästä ja siirtyä SharePoint-pohjaiseen järjestelmään. Sosiaalisessa mediassa on uudistettu ohjeistusta sekä lisätty Instagramin käyttöä. Viestintä on toteuttanut Aviapolis-kehitysryhmän markkinointia tapahtumissa sekä lentoasemalla ja mediassa julkaistuilla mainoksilla. Kulttuurin ja liikunnan suur tapahtumia on markkinoitu sekä omissa että maksullisissa medioissa. Viestintä pysyy talousarviossa.

KONSERNI- JA ASUKASPALVELUJEN TOIMIALA

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2016	TA 2017	TOT 1-8 2017	TOT-% 2017	ENNUSTE 2017	
TOIMINTATULOT	9 407	9 686	4 130	43	9 803	●
Valmistus omaan käyttöön	553	557	158	28	557	
TOIMINTAMENOT	-74 265	-81 993	-49 878	61	-82 531	
Toimintamenot ilman VOK	-73 712	-81 437	-49 720	61	-81 974	●
TOIMINTAKATE	-64 305	-71 751	-45 590	64	-72 172	

Tulosalueittain toteuma

1 000 €							
Tulosalue	TA-menot	TOT 1-8	%	TA-tulot	TOT 1-8	%	TA-toimintakate
1710 Talous- ja hallintopalvelut	-1 162	-681	59	14	1		-1 147
20 Konsernihallinto ja rahoitus	-624	-329	53	54	13	25	-570
30 Talouspalvelukeskus	-3 724	-2 448	66	934	597	64	-2 790
40 Tietohallinnon palvelukeskus	-28 275	-17 470	62	1 477	553	37	-26 798
50 Hankintakeskus	-4 391	-2 201	50	1 449	773	53	-2 942
1220 Asukaspalvelut yhteiset	-958	-556	58	161	5	3	-796
60 Kuntalaispalvelut	-6 501	-4 267	66	980	372	38	-5 521
Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala bruttoyksiköt yhteensä	-45 634	-27 951	61	5 069	2 313	46	-40 565
70 Työllisyyspalvelut *)	-35 802	-21 769	61	4 617	1 817	39	-31 186
Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala nettoyksiköt yhteensä	-35 802	-21 769	61	4 617	1 817	39	-31 186
Toimiala yhteensä	-81 437	-49 720	61	9 686	4 130	43	-71 751

*) Nettoyksikkö

Sittovat määrärahat

Avustusten kaupunkitasoinen kehittäminen on aloitettu. Monikanavaisen asiakaspalvelun kilpailutus on päättynyt. Apotti –hanke etenee aikataulun ja budjetin mukaisesti. Käyttöönotto tapahtunee 10/2018. Alkuvuonna alkanut työllisyyden positiivinen kehitys jatkui toisen kolmanneksen aikana. Työttömyysprosentti elokuun lopussa oli 11,7 prosenttia. Korotus maaliskuun lopun 11 prosentista johtuu kausivaihtelusta. Heinäkuussa 2017 Vantaalla oli työttömänä 13 359 henkilöä, mikä on 11,7 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Talousarvion toteutuminen 2017

Konserni- ja asukaspalvelujen toimialan (ilman liikelaitoksia) kumulatiiviset toimintatulot olivat 4,1 milj. euroa (43 % talousarvion tuotoista). Vuoden 2017 talousarvioon on budjetoitu toimintatuloja 9,7 milj. euroa.

Konserni- ja asukaspalvelujen kumulatiiviset toimintamenot olivat huhtikuun lopussa 49,9 milj. euroa (61 % talousarviosta). Vuoden 2017 talousarvio toimintamenojen osalta on 82,0 milj. euroa.

Konserni- ja asukaspalvelujen toimialan (ilman liikelaitoksia) koko vuoden toimintatulojen ennustetaan ylittävän talousarvion noin 100 000 euroa. Toimialan koko vuoden toimintamenojen arvioidaan ylittävän talousarvion 0,5 milj. euroa. Työmarkkinatuen kuntaosuuteen varattu summa alittuu 0,6 milj. euroa. Palkkatuen valtionosuuden muutosten seurauksena palkkatukimenot ylittyvät noin 1,5 milj. euroa. Työllisyyspalvelujen tulosalueelle (sitovuustaso) haetaan siten lisämäärärahaa noin 0,9 milj. euroa. Tietohallinnon osalta tultaneen siirtämään kolme milj. euroa aineettomasta investointimäärärahasta käyttötalouteen sivistystoimen tablettien uusimista varten.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Hankintakeskuksella on käytössä sähköinen kilpailutus- ja hankintojen sopimushallinnan järjestelmä. Hankintakeskuksen ohjauksessa sähköisen kilpailutus- ja sopimushallintajärjestelmän toimialakohtainen osuus on otettu käyttöön maankäytön-, rakentamisen- ja ympäristön toimialalla. Kiinteistöhallintajärjestelmän (Kiha) käyttäjäpalveluiden osalta käyttöönottoprojekti jatkuu. Tietosuojasetuksen (voimaan 25.5.2018) hankintasopimuksiin tuomat muutokset on huomioitu hankintakeskuksen kilpailuttamissa uusissa hankintasopimuksissa. Hankintakeskus on valmistellut strategisten hankintojen kaupunkitasoista toimintamallia. Toimintamallin käyttöönotto aloitetaan loppuvuodesta.

Rahoituksen tulosalue on valmistellut VTK Kiinteistö Oy:n lunastaman Koy Jönsaksentien 4:n osakkeiden oston rahoitusratkaisua. Kauppa toteutuu lokakuun loppuun mennessä. Ennustettua parempi likvideettitilanne on mahdollistanut alkuvuonna ylimääräiset lainojen ennakkoiset takaisinmaksut (yhteensä 95 milj. euroa). Uutta pitkäaikaista lainaa on toistaiseksi nostettu 60 milj. euroa valtuuston vuodelle 2017 hyväksymästä 94+95 milj. eurosta. Koko lainanottovaltuutta ei tulla käyttämään vuonna 2017 mutta lopullinen uuden lainanoton tarve määrittyy loppusyksyn aikana. Näin ollen kaupungin lainakanta pienenee myös vuonna 2017. Rahoitus on kilpailuttanut kesän 2017 aikana uuden konsernitason pilvipohjaisen lainanhallintajärjestelmän, joka otetaan käyttöön vaiheittain loppusyksystä 2017. Riskienhallinnan jalkautus sekä toimialoille että yhtiöihin jatkuu.

Talous- ja hallintopalveluiden tulosalueella toimialan talouden ja projektien hallintaa sekä raportointia on syvennetty hallintopilven työkalujen avulla. Konserni- ja asukaspalvelujen toimintojen kokonaisuutta on tarkasteltu prosessi- ja tietojärjestelmälähtöisesti digitalisoinnin edistämiseksi. Organisaatorakenteen tarkoituksenmukaisuutta ja siihen liittyvien perustietojen hallintaa on suunniteltu ajantasaisemman tiedon ylläpitämiseksi.

Talous- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteinä on jatkettu talouspalveluiden keskittämistä talouspalvelukeskukseen. Tällä hetkellä tytäryhtiöiden taloushallintopalveluiden keskittämistä on 86 prosenttia. Talouspalveluiden jatkokeskittämistä kaupungin ulkoisen laskennan tehtävien osalta on tehty kuluvan vuoden aikana erityisesti ostolaskujen tiliointitehtävissä ja sisäisen laskennan keskittämistä on edistetty sekä omalla toimialalla että tytäryhtiöiden osalta. Talouspalvelukeskus on asettanut tälle vuodelle tavoitteeksi löytää prosesseistaan mahdollisuudet robotiikan hyödyntämiseksi sekä pilotoida robotiikkaa käytännössä.

Pilvitoimiston käyttöönotto etenee kaupunkilaajuisesti koulutus- ja pilviagenttipalvelun tukemana. Pilvipalveluiden käyttöönotossa on tapahtunut merkittävää edistymistä ja kasvuprosentit ovat kaupungin laajuisesti olleet pikaviestinnän osalta 500 prosenttia, Lync-kokousten osalta lähes 700 prosenttia ja Onedrive osalta yli 200 prosenttia. Sähköisissä palveluissa on otettu käyttöön suojatun asiakasviestinnän ratkaisu kymmenessä kohteessa sekä terveyskeskusten jonotieto. Parhaillaan valmistellaan toukokuussa julkaistavia palveluita, joita ovat mm. velkaneuvonnan kokonaisprosessin 2.vaihe.

Yhdentyvän viestinnän puhelinliikenteen ja monikanavaisen asiakaspalvelun kilpailutus saatiin päätökseen. Sopimukset laadittiin Telia Companyn kanssa. Puhelinpalvelut valmistautui tuleviin järjestelmävaihdoksiin päivittämällä käyttäjätietoja yhdessä toimialojen kanssa. Sim-korttien vaihtoprojekti aloitettiin toukokuussa. Elokuussa aloitettiin monikanavaisen asiakaspalvelujärjestelmän määrittelyprojekti. Vantaa-info on 1.6.2017 alkaen osa valtakunnallista asiointipisteverkostoa. Keskitettyjen palvelujen kuvaamista jatketaan. Talous- ja velkaneuvonnan sähköisen palveluprosessin (DigiTave) kehitystyö jatkuu. Uusien asiakkaiden verkon kautta tapahtuvien yhteydenottojen osuus on jo 91 prosenttia.

Avustusten kaupunkitasoinen kehittäminen on aloitettu. Tavoitteena on selkeyttää avustustoiminnan järjestämistä. Kehittämistyö on tarkoitus saada valmiiksi lokakuun loppuun mennessä. Katrinebergin kartanon toiminnan käynnistämiseen liittyvä Leader-rahoitteinen hanke käynnistyi 1.7.2017. Kartanon kotieläinpiha ja Yhteisen pöydän kanssa toteutettu kesäkahvila oli toiminnassa läpi kesän. Uuden asukasosallisuuden toimintatavalla (Osallistuva Vantaa) on toteutettu noin kymmenen pilottia.

Työllisyystilanteen paraneminen heijastui myös pitkäaikaistyöttömyyteen ja nuorisotyöttömyyteen. Heinäkuussa 2017 Vantaan työttömyysaste oli 11,7, mikä on 11,7 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Työttömiä työnhakijoita oli yhteensä 13 359. Yhtäjaksoisesti yli vuoden työttömänä olleiden määrä laski edellisestä vuodesta 22,8 prosenttia 4 191 henkilöön. Alle 25-vuotiaita työttömiä oli 1 791, mikä on 10,1 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kunnan rahoittaman työmarkkinatuen saajien määrän kasvu hidastui alkuvuonna. Touko-heinäkuussa 2017 työmarkkinatuen kuntaosuuden saajia oli keskimäärin 3 977 henkilöä kuukaudessa ja kunnan maksuosuus oli keskimäärin 1,67 milj. euroa kuukaudessa.

Työllisyyspalveluiden organisaatio uudistui 1.7.2017 alkaen. Uudessa organisaatiossa toimii kolme yksikköä. Asiakkuus-yksikköön kuuluvat lakisääteisen työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelu TYP:n lisäksi nuorten palvelut ja Ohjaamo-projekti sekä yritysohjaamo. Kuntouttava työtoiminta ja hankeyksikköön kuuluvat työelämään valmennuspalvelut sekä projektit. Tuotantoyksikön alla toimivat valmennustalot Koutsu, Reeli ja Valo. Uudella organisaatiolla selkeytetään toimintarakenteita sekä tehostetaan asiakkaiden siirtymiä työllisyyspalvelujen eri palvelujen välillä.

Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu TYP kasvatti asiakasmääräänsä 3 800 asiakkaaseen ja näin ollen vuodelle 2017 tavoiteltu asiakasmäärä 4 500 asiakasta vaikuttaa toteutuvan. Vuoden 2016 asiakasmäärä on ylittynyt jo lähes 500 asiakkaalla. Päättäneitä asiakkuuksia oli tammi-heinäkuussa 1 077, joka jo ylittää vuodelle 2017 asetetun tavoitteen. 37 prosenttia asiakkaista eteni joko töihin tai opiskelemaan.

Yritysohjaamossa tehtiin kevään aikana palvelumuotoilu yhteistyössä henkilöstöverkoston sekä yritysten ja sidosryhmien edustajien kanssa. Palvelumuotoilun tuloksena laadittiin Yritysohjaamolle viisi palvelukonseptia: rekrytreffit, sähköiset kanavat työmahdollisuuksien esiintuontiin, osaajahaku, tietoa ja neuvontaa työllistämisen tuista sekä positiivista näkyvyyttä onnistumistarinoiden kautta.

Kuntouttavaan työtoimintaan osallistui tammi-elokuussa 2017 yhteensä 1 121 henkilöä, mikä on 12,6 prosenttia enemmän kuin vastaavan aikaan edellisenä vuonna. Kuntouttavassa työtoiminnassa oli valmennustaloilla 463 henkilöä, kaupungin eri toimialoilla 171 henkilöä sekä kaupungin tuottamissa ryhmätoiminnoissa 172 henkilöä. Kuntouttavaa työtoimintaa tuotettiin myös ostopalveluina ja pieni määrä kuntouttavan työtoiminnan asiakkaista sijoittui lisäksi järjestöihin ja säätiöihin.

Valmennustaloilla Koutsissa, Reelissä ja Valossa valmisteltiin toimintojen uudelleenorganisointia, kun Tikkurilaan Lummetie 2:een avataan uudet toimitilat vuodenvaihteessa. Samalla toiminnot valmennustalo Valossa loppuvat. Valmennustaloilla jatkettiin keväällä alkanutta työntekijöiden näyttötutkintomestari -koulutusta. Näyttötutkintomestarit ovat näyttötutkinnon oman osaamisalansa ja arvioinnin asiantuntijoita. Työpaikan kehittäjä-valmennus saatettiin päätökseen kesän aikana. Valmennus on osa Virtaviivaisuutta valtavirtaistamiseen –hankkeeseen liittyvää tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa. Koulutuksilla vahvistetaan työntekijöiden osaamista ja ammattitaitoa laadukkaaseen asiakasohjaukseen.

Palkkatuella tukityöllistettynä oli kunnalla tammi-elokuun aikana yhteensä 409 henkilöä, joista 50 oli yli 57-vuotiaita velvoitetyöllistettyjä ja 25 palkkatukityöllistettyjä oppisopimuksella. Yrityksille myönnettävää työllistämisen lisätukea eli Valtti-tukea myönnettiin 77 henkilön palkkatukityöllistämiseen, yhteensä 105 320 euroa. Järjestöille myönnettävää työllistämisen lisätukea myönnettiin tammi-elokuussa 104 henkilön palkkatukityöllistämiseen, yhteensä 91 687 euroa. Kierrätyskeskuksen palkkatukityöllistämistä tuetaan erillisellä sopimuksella.

15–18-vuotiaiden nuorten kesätyöllistymistä tuettiin työnantajille myönnettävillä 300 euron arvoisilla kesätyöseteleillä. Kesäseteleitä myönnettiin yhteensä 441 kappaletta.

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON TOIMIALA

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2016	TA 2017	TOT 1-8 2017	TOT-% 2017	ENNUSTE 2017	
TOIMINTATULOT	71 485	48 200	21 659	45	40 401	●
TOIMINTAMENOT	-640 669	-627 706	-385 457	61	-615 136	●
TOIMINTAKATE	-569 184	-579 506	-363 798	63	-574 735	

Tulosalueittain toteuma

1 000 €							
Tulosalue	TA-menot	TOT 1-8	%	TA-tulot	TOT 1-8	%	TA-toimintakate
01 Sosiaali- ja terveyslautakunta	-131	-32	24	0	0		-131
10 Talous- ja hallintopalvelut	-10 471	-3 492	33	445	148	33	-10 026
30 Terveystieteiden palvelut	-83 202	-50 925	61	3 830	2 001	52	-79 372
40 Perhepalvelut	-127 485	-68 736	54	21 110	6 158	29	-106 375
60 Vanhus- ja vammaispalvelut	-180 133	-105 539	59	22 215	12 617	57	-157 918
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala ilman ESH yhteensä	-401 422	-228 723	57	47 600	20 924	44	-353 822
20 Erikoissairaanhoito	-226 284	-156 734	69	600	735	122	-225 684
Toimiala yhteensä	-627 706	-385 457	61	48 200	21 659	45	-579 506

Sitovat määrärahat

Toimialalla on osallistuttu uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönoton sekä sote- ja maa-kunta-uudistukseen valmisteluun. Tulosityksikkörakenteita on uudistettu palvelujen asiakaslähtöisyyden vahvistamiseksi. Asiakkaiden valinnanvapautta on lisätty ottamalla vuoden aikana käyttöön uusia palveluseleitä sekä vapaa päiväpoliklinikan valinta. Sosiaali- ja terveydenhuollon oman toiminnan menojen ennustetaan alittuvan 18,6 milj. euroa, tulot alittunevat 7,8 milj. euroa. Erikoissairaanhoidon menojen arvioidaan ylittyvän 6,0 milj. euroa.

Talousarvion toteutuminen 2017

Sosiaali- ja terveydenhuollon oman toiminnan menojen ennustetaan alittuvan 18,6 milj. euroa, tulot alittunevat 7,8 milj. euroa. Erikoissairaanhoidon menojen arvioidaan ylittyvän 6,0 milj. euroa.

Sosiaali- ja terveystoimen tulomäärärahan ilman erikoissairaanhoitoa arvioidaan alittuvan 7,8 milj. euroa. Menomäärärahan arvioidaan alittuvan 18,6 milj. euroa. Tuloksen (nettotoimintamenot) arvioidaan olevan suunniteltua 5,2 milj. euroa parempi, mikä johtuu pääosin toimeentulotuen arvioitua pienemmästä käytöstä.

Erikoissairaanhoidon menojen arvioidaan ylittyvän 6,0 milj. euroa. Vantaan kaupungin talousarviossa on HUS-palvelusopimuksen osalta varauduttu 215,2 milj. euron maksuosuuteen. HUS-eläkevastuut toteutuvat 1,3 milj. euroa ennakoitua matalampina.

Talousarviossa on varauduttu toimialan irtaimen investointeihin.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Uusi asiakas- ja potilastietojärjestelmä Epic otetaan käyttöön yhteistyökumppaneista ensimmäisenä Vantaalla marraskuussa 2018 (Apotti-hanke). Hanke on työllistänyt enenevästi kaikkia tulosalueita. Syksyn 2018 käyttöönottokoulutus tulee sitomaan päivittäin merkittävän osan henkilöstöstä, minkä vuoksi mm. sijaistarvesuunnittelu on jo käynnistetty palvelutason säilymisen varmistamiseksi.

Asiakkaiden valinnanvapauden lisäämiseksi toimialalla on otettu vuoden aikana käyttöön uusia palveluseleitä. Työtä palveluseleiden hyödyntämisen laajentamiseksi jatketaan. Henkilökohtaista budjetointia kokeillaan psykososiaalisten palvelujen Avain kansalaisuuteen -hankkeessa. Terveyspalveluissa on otettu huhtikuun alussa käyttöön potilaan mahdollisuus hakeutua vapaasti muun kuin oman terveysaseman päiväpoliklinikalle; neljän kuukauden aikana mahdollisuutta on käytetty 3,1 prosentissa päiväpoliklinikoiden käynneistä. Jo vuonna 2014 voimaan tulleen kuntarajat ylittävän vapaan hoitopaikan valinnan perusteella terveysasemien vaihtoja tehtiin Vantaan sisällä tammi-elokuussa 360 kappaletta. Muista kunnista vaihtoi terveysasemansa Vantaalle 211 henkilöä ja vantaalaisista siirtyi muiden kuntien terveysasemapaalvelun piiriin 228 henkilöä.

HUS:n palvelutuotanto on NordDRG- ja käyntituotteiden osalta kasvanut tammi-heinäkuussa 2017 noin 6,1 prosenttia, ja lähes yksinomaan psykiatrian klinikan palvelutuotannosta muodostuvat hoitopäivätuotteet ovat vähentyneet 7,4 prosenttia verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan. Vantaan terveyskeskuksessa laadittujen ei-kiireellisten läheteiden määrä on kasvanut 5,7 prosenttia verrattuna edellisen vuoden tammi-heinäkuun lähetekertymään. Lähetemäärän kasvua selittää osaltaan täytetyksi saadut terveyskeskuslääkäreiden virat; piilevää hoidon tarvetta on saatu hoidon piiriin, mikä heijastuu myös erikoissairaanhoidon lähetemääriin. Myös yksityissektorilta ja työterveyshuollosta laadittujen läheteiden määrä on kasvanut.

Terveysasemien lääkäritilanne on alkuvuoden 2017 aikana ollut hyvä. Vantaalaiset kävivät terveysasemalääkärillä 105 077 kertaa, mikä vastaa edellisvuoden tasoa. Elokuussa 2017 omalle lääkärille pääsi kiireettömässä asiassa keskimäärin 22 päivässä. Hoidon tarve arvioidaan aina yksilöllisesti, joten vastaanotolle voi päästä nopeamminkin; esim. elokuussa Vantaan terveysasemien omille lääkäreille pääsi kiireettömissä asioissa lyhimmillään 15 päivässä (kolmas vapaa aika Hakunilan terveysasemalla). Päiväpoliklinikoille pääsi alle tunnissa 80,5 prosenttia potilaista heinäkuussa 2017.

Toimeentulotuen perusosan myöntäminen siirtyi vuoden alussa Kelalle. Alkuvuoden vaikeuksien jälkeen Kela on pystynyt myöntämään tukea lain edellyttämässä määrääjassa, mikä on vaikuttanut täydentävän toimeentulotuen hakemusten käsittelyn nopeutumiseen Vantaalla.

Perhepalvelujen organisaatiota uudistettiin elokuun alussa entistä asiakaslähtöisempien palvelujen ja uuden sosiaalihuoltolain mukaisten veloitteiden toteuttamiseksi. Tavoitteena on myös tarjota riittäviä varhaisen tuen palveluja lapsille ja perheille siten, että tarvetta lastensuojelun asiakkuuteen ei muodostu. Uudistukset eivät ole vielä vähentäneet lastensuojelun asiakkuuden tarvetta. Tammi-kesäkuussa 2017 lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön asiakkaana oli 6,9 prosenttia Vantaan 0-17 -vuotiaista (3 237 eri lasta), kun tilanne vuotta aiemmin oli 6,3 prosenttia (2 936 eri lasta).

Lapsiperheiden varhaista tukea on vahvistettu sopimalla Suomen Icehearts ry:n kanssa kolmen uuden joukkueen perustamisesta. HelsinkiMission kanssa on sovittu äiti- ja isämentoritoiminnan käynnistämisestä Vantaalla. Toimiala on aktiivisesti mukana kansallisessa lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelma Lape:ssa, jossa Vantaa on vastuussa perhekeskusmallin kehittämisestä pääkaupunkiseudulla.

Vanhus- ja vammaispalveluissa on valmisteltu organisaatiouudistusta, jonka on tarkoitus astua voimaan vuoden 2018 alussa. Uudistuksessa palvelut organisoidaan kotona asumisen tuen ja erityisasumisen tulosityksiköihin, sairaalapalvelujen nimeksi muutetaan Vantaan sairaala.

Omassa kodissa asui heinäkuun lopussa 93,0 prosenttia Vantaan 75 vuotta täyttäneistä. Vanhusten avopalveluissa kotihoidon oman toiminnan käyntimäärät ovat kasvaneet edelleen, ja

toiminnanohjausjärjestelmän käyttö on vakiintunut kaikissa kotihoidon toimintayksiköissä. Kotikuntoutustoiminta on laajentunut erikoissairaanhoidosta ja sairaalapalvelujen osastoilta kotiutuvien tukemiseksi. Myös kotona asuvien kotihoidon asiakkaiden toimintakyvyn tukeminen kuntoutuksen avulla on käynnistynyt.

Omaishoitajien tukimuotoja on kehitetty; laajentuneen vapaapäiväoikeuden lisäksi uupumisriskissä oleville omaishoidon perheille on pilotoitu kotiin vietävää valmennusta sekä ylimääräisten vapaapäivien myöntämistä palvelusetelillä. Yhdessä päivätoiminnan kanssa on käynnistetty pienryhmätoimintaa omaishoitajille.

Hoiva-asumisen jonot ovat lyhentyneet entisestään, eikä yksikään vantaalainen ole odottanut yli kolmea kuukautta. Hoiva-asumisen omaa toimintaa on tehostettu vuoden alussa käyttöön otetulla keskitetyn varahenkilöstön mallilla. Henkilöstöressurssipoolista on saatu hyviä kokemuksia sekä henkilöstön työtyytyväisyyden ja sairauspoissaolojen että kustannusten kannalta. Kaunialan sairaalan pitkäaikaispaikkoja oli kesäkuussa käytössä 140. Perussopimuksen mukaan Vantaan paikkamäärä on enimmillään 180 paikkaa.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksesta saadun ennakkotiedon mukaan yksikön toiminta tulee olemaan käyttösuunnitelman mukaista.

13

SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2016	TA 2017	TOT 1-8 2017	TOT-% 2017	ENNUSTE 2017	
TOIMINTATULOT	42 610	37 088	24 361	66	37 028	●
TOIMINTAMENOT	-436 926	-437 966	-283 455	65	-442 213	●
TOIMINTAKATE	-394 315	-400 878	-259 094	65	-405 185	

Tulosalueittain toteuma

1 000 €							
Tulosalue	TA-menot	TOT 1-8	%	TA-tulot	TOT 1-8	%	TA-toimintakate
10 Opetus- ja vapaa-ajan lautakunta	-118	-73	62	0	0		-118
20 Yhteiset palvelut	-5 187	-3 692	71	0	0		-5 187
30 Suomenkielinen perusopetus	-165 540	-108 192	65	5 830	4 480	77	-159 710
40 Lukiokoulutus	-22 413	-14 643	65	420	449	107	-21 993
50 Varhaiskasvatus	-150 263	-94 665	63	18 700	10 774	58	-131 563
55 Kirjastopalvelut	-9 211	-6 302	68	504	364	72	-8 707
60 Muu koulutus	-170	-150	88	0	0		-170
90 Ruotsinkielinen tulosalue	-11 140	-7 051	63	720	430	60	-10 420
91 Kulttuuripalvelut	-5 676	-4 068	72	310	408	132	-5 366
92 Liikuntapalvelut	-19 159	-12 641	66	5 000	3 307	66	-14 159
93 Nuorisopalvelut	-7 350	-5 345	73	520	693	133	-6 830
Sivistystoimen toimiala bruttoyksiköt yhteensä	-396 227	-256 822	65	32 004	20 905	65	-364 223
70 Ammatillinen koulutus *)	-32 534	-20 722	64	2 200	1 800	82	-30 334
80 Aikuisopisto *)	-4 424	-2 659	60	1 609	926	58	-2 815
85 Musiikkiopisto *)	-3 925	-2 645	67	975	548	56	-2 950
86 Kuvataidekoulu *)	-856	-606	71	300	183	61	-556
Sivistystoimen toimiala nettoyksiköt yhteensä	-41 738	-26 633	64	5 084	3 456	68	-36 654
Toimiala yhteensä	-437 966	-283 455	65	37 088	24 361	66	-400 878

*) Nettoyksikkö

Sitovat määrärahat

Sivistystoimen tulojen toteutuma 31.8.2017 on 65,7 prosenttia ja menojen toteutuma 64,7 prosenttia. Koko vuoden osalta ennustetaan, että tulot toteutuvat. Subjektivisen päivähoito-oikeuden rajaaminen ja asiakasmaksulaki pienentää hoitopäivämaksukertymää. Hankkeista saatavat tulot puolestaan kasvattavat tulokertymää. Menojen ennustetaan ylittyvän 4,2 milj. euroa, mikä johtuu mm. perusopetuksen vammaisopetuksen sekä kieli- ja kulttuuriryhmien (Suomi toisena kielenä) oppilaiden määrän kasvusta ja Varian opiskelijamäärän ylittymisestä talousarvion laskentaan verrattuna ja hankemenoista.

Irtaimen omaisuuden määrärahan arvioidaan ylittyvän 0,6–0,7 milj. euroa Hämeenkylässä uuden väistötilan (Sanomala) kalustamisesta johtuen.

Talousarvion toteutuminen 2017

Toimintatulojen ennustetaan alittuvan bruttoyksiköissä noin 0,2 milj. euroa. Subjektiviisen päivähoito-oikeuden rajaamisen ja asiakasmaksulain vuoksi hoitopäivämaksukertymän ennustetaan jäävän 1,3 milj. euroa alle talousarvion. Kirjaston ja vapaa-aikapuolen hankkeet kasvattavat tuloja noin 1,3 milj. euroa. Liikuntapalveluilla lukuun sisältyy liikuntapaikkojen nimi- ja mainosmyyntituloja ja vastaavasti menopuolella menoja 0,2 milj. euroa. Kirjastossa ja nuorisopalveluissa ennustetaan muissa kuin hanketuloissa jättävän hieman alle arvioidun.

Vantaan kaupunki on saanut vuosille 2017–2018 valtion erityisavustusta esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin (Kota-rahaa) yhteensä 1 166 000 euroa, joka jakaantuu perusopetukselle (1 015 200 euroa), varhaiskasvatukselle (112 800 euroa) ja ruotsinkielisen tulosalueelle (38 000 euroa).

Bruttoyksiköissä toimintamenot ovat huhtikuun ennusteen mukaan ylittymässä noin 3,2 milj. euroa. Yhtenä ylityksen aiheuttajana on Lumon monitoimitilan vuokran nousu (n. 0,7 milj. euroa), joka kohdistuu kirjastolle ja lukiolle. Vammaisopetuksen sekä kieli- ja kulttuuriryhmien (Suomi toisena kielenä) oppilaiden määrä on kasvanut ennakoitua enemmän. Tämän lisäksi on tarve perustaa yksi polikliininen luokka lisää psykiatrasta hoitoa saaville oppilaille, joiden tuen järjestelyjä ei voida toteuttaa omassa lähikoulussaan. Näistä aiheutuu perusopetukselle yhteensä 0,9 milj. euron ylitys. Kirjaston ja vapaa-aikapuolen tulosalueiden hankkeiden aiheuttama menoylitys, noin 1,6 milj. euroa, on suurempi kuin hanketulot, koska nuorisopalveluilta puuttuu omarahoitussuutusta noin 0,3 milj. euroa.

Perusopetuksen keväällä 2017 päättäneistä vammaisopetuksen oppilaista osa ei saanut jatko-opintopaikkaa, mistä johtuen nuoriso- ja aikuiskoulutuksen tulosalueella selvitetään ylimääräisen vammaisopetuksen ryhmän perustamista lukuvuodeksi 2017–2018. Ennusteen mukaan kustannukset tulevat olemaan noin 100 000 euroa syksyn 2017 osalta, jota varten joudutaan tekemään lisätalousarvioesitys. Muiden tulosalueiden ennustetaan pysyvän talousarviossaan, joskin varhaiskasvatuksen pysyminen talousarvioissa edellyttää syksypainotteisesti suunniteltujen 0,9 milj. euron henkilöstösäästöjen toteutumista suunnitellusti. Lisäksi nuorisopalveluissa Tikkurilan alueen toiminnot muuttavat syksyn 2017 aikana uusiin tiloihin ja tästä johtuen vuokramenot kasvavat arvioitua suuremmiksi.

Nettoyksiköistä ammattiopisto Varian talousarvio arvioidaan ylittävän 1,0 milj. euroa, koska opiskelijoita on enemmän kuin talousarviossa on arvioitu. Talousarvio on laadittu 2 900 opiskelijan mukaan, mutta opiskelijamäärän ennakoidaan nousevan järjestämisluvan mukaisesti 3 068 opiskelijaan. Ylityksen suuruus varmistuu syksyn tilastopäivän (20.9.) jälkeen. Muiden nettoyksiköiden ennustetaan pysyvän talousarviossaan.

Irtaimen omaisuuden määräraha tulee ylittymään Hämeenkylässä uuden väistötalon (Sanomala) kalustamisesta johtuen. Ylityksen suuruus arvioidaan olevan 0,6–0,7 milj. euroa.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Uusi Vantaan varhaiskasvatussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2017. Subjektiviisen varhaiskasvatusoikeuden rajaamisen myötä osa-aikaisten lasten määrä on kasvanut noin 1 000 lapsella 1.8.2016 alkaen. Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus on 13,9 prosenttia (05/2017).

Uusia yksityisiä päiväkotipaikkoja on tänä vuonna avautunut yhteensä 138 paikkaa. Yksityinen Steinerpäiväkotitoiminta Metsätähti Korsiassa lopetti toimintansa (14 paikkaa). Ryhmäperhepäiväkodit Tuulenpesä ja Kivitasku (19 paikkaa) lopettivat toimintansa Tikkurilassa kesällä.

Perusopetuksen tulosalueella kehitetään uuden opetussuunnitelman mukaista toimintakulttuuria yhteistyössä muiden tulosalueiden kanssa (liikuntapalvelut, kulttuuripalvelut, nuorisopalvelut) sekä opetussuunnitelman nivelvaiheiden joustavia ratkaisuja (toinen aste) ja johtamista yhteistyössä (varhaiskasvatus ja toinen aste). Ruotsinkielinen tulosalue aloitti elokuussa valmistavan opetuksen esi- ja perusopetuksessa.

Keväällä 2017 perusopetuksen päätti 2 219 nuorta. Yhteishaun jälkeen ilman koulutuspaikkaa oli 228 nuorta (10,3 %). Heinä–elokuun aikana osa nuorista on saanut peruutuspaikan ammatillisesta oppilaitoksesta ja osa lukiokoulutuksesta. Lisäksi perusopetuksen jälkeisiin valmistaviin koulutuksiin hyväksyttiin 113 nuorta. Perusopetuksen oppilaanohjaajat sekä ohjauskeskus Kipinän työntekijät ottavat elokuussa yhteyttä kaikkiin ilman opiskelupaikkaa jääneisiin nuoriin.

Ammatillisen koulutuksen reformin tuomiin mahdollisiin muutoksiin on valmistauduttu tehostetulla henkilöstön osaamisen kehittämisellä mm. digitaalisten välineiden käyttöönottoon ja erilaisten oppimisympäristöjen hyödyntämistä opetuksessa. Työelämäkumppanuuden kehittämistä on jatkettu tukemaan opetuksen ja ohjauksen muutosta ja yritysten tarpeita. Varia 2020-luvulle strategiatyö on meneillään. Opettajien vuosityöaikakokeilu on aloitettu 1.8.2017.

Aikuisopiston palvelujen saatavuuteen on kiinnitetty huomiota tekemällä alueellisen tarjonnan ja väestöpohjan analyysiä ja ohjaamalla resursseja tämän pohjalta. Oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen 1.1.2018 voimaan tulevan lakiuudistuksen mukaisten rakenteellisten ja opetussuunnitelmallisten uudistusten valmistelu on aloitettu.

Kirjaston kävijä- ja lainausmäärät ovat kasvussa. Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluiden toiminnot ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti. Asiakasmäärät ja suuret tapahtumat kasvavat kulttuuristrategian mukaisesti. Liikuntapalveluissa selvitetään organisaatiomuutokseen vaikuttavia tekijöitä ja valmistellaan mahdollista muutosta. Nuorisopalveluissa suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä henkilökunnan kanssa monia laajoja kehittämistoimenpiteitä ja uusia yhteistyön malleja. Tikkurilan keskustaan suunnitellaan isoa uutta nuorten monitoimitaloa yhteistyössä nuorten, muiden tulosalueiden ja ulkopuolisten kumppaneiden kanssa.

14

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN
TOIMIALA

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2016	TA 2017	TOT 1-8 2017	TOT-% 2017	ENNUSTE 2017	
TOIMINTATULOT	255 924	211 335	164 769	78	225 447	●
Valmistus omaan käyttöön	79 903	88 044	40 241	46	75 321	
TOIMINTAMENOT	-261 840	-281 357	-165 949	59	-264 895	
Toimintamenot ilman VOK	-181 937	-193 312	-125 708	65	-189 574	●
TOIMINTAKATE	73 988	18 023	39 061	217	35 873	

Taulukko ei sisällä Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) lukuja.

Tulosalueittain toteuma

1 000 €							
Tulosalue	TA-menot	TOT 1-8	%	TA-tulot	TOT 1-8	%	TA-toimintakate
1410 Kaupunkisuunnittelu- lautakunta	-80	-26	32	0	0		-80
1420 Toimialahallinto	-3 407	-2 083	61	2 229	1 946	87	-1 178
1430 Kiinteistöt ja asuminen	-5 468	-3 228	59	38 298	41 776	109	32 830
1440 Kaupunkisuunnittelu	-4 278	-2 496	58	250	163	65	-4 028
Kaupunkisuunnittelulautakunta bruttoyksiköt yhteensä	-13 232	-7 833	59	40 777	43 885	108	27 544
1475 Rakennusvalvonta *)	-3 122	-2 146	69	4 000	3 887	97	878
Kaupunkisuunnittelulautakunta nettoyksiköt yhteensä	-3 122	-2 146	0	4 000	3 887	97	878
Kaupunkisuunnittelulautakunta yhteensä	-16 354	-9 979	61	44 777	47 772	107	28 423
1501 Tekninen lautakunta	-80	-19	24	0	0		-80
1520 Tilakeskuksen tulosalue	-84 448	-56 491	67	131 366	86 610	66	46 918
1451 Joukkoliikenne	-52 700	-33 831	64	10 871	7 247	67	-41 829
Tekninen lautakunta bruttoyksiköt yhteensä	-137 228	-90 340	66	142 237	93 857	66	5 009
1450 Kuntatekniikan keskus *)	-40 299	-20 708	51	27 038	19 497	72	-13 261
1452 Varikko *)	-4 767	-3 477	73	5 775	4 236	73	1 008
Tekninen lautakunta nettoyksiköt yhteensä	-45 066	-24 185	54	32 813	23 733	72	-12 253
Tekninen lautakunta yhteensä	-182 294	-114 525	63	175 050	117 590	67	-7 244
1474 Ympäristölautakunta	-62	-27	44	0	0		-62
1476 Ympäristökeskus	-3 602	-2 319	64	509	550	108	-3 093
Ympäristölautakunta yhteensä	-3 664	-2 346	0	509	550	0	-3 155
Toimiala yhteensä	-202 312	-126 850	63	220 335	165 912	75	18 023

*) Nettoyksikkö

Sitovat määrärahat

Toimialan tuottojen arvioidaan ylittävän talousarvion noin 9,0 milj. eurolla. Rakentamisinvestointien määrärahan arvioidaan alittavan talousarvion noin 13,0 milj. eurolla, mutta alhaisen toteutumatilanteen vuoksi ennusteeseen sisältyy kuitenkin epävarmuutta. Sitovien tavoitteiden ennustetaan pääosin toteutuvan.

Talousarvion toteutuminen 2017

Toimialan tulojen arvioidaan ylittävän talousarvion noin 9,0 milj. eurolla. Ylitys johtuu pääosin kuntatekniikan keskuksen sopimustulojen ylityksestä sekä rakennusvalvonnan maksutuotoista. Asuntorakentaminen on edelleen ennätysvilkasta sekä luvuissa että aloituksissa mitattuna.

Maanmyynnin ennustetaan vielä tässä vaiheessa toteutuvan talousarvion mukaisesti, mutta todennäköisesti talousarvio tulee ylittymään. Ympäristökeskuksen tulokertymä on ollut hieman arvioitua suurempi, koska tupakkatuotteiden vähittäismyyntilupien maksutaksa muuttui merkittävästi vuoden 2017 alusta.

Toimialan menojen ennustetaan toteutuvan alle talousarvion, mutta ennusteeseen sisältyy epävarmuutta. Lopullisiin kuntatekniikan keskuksen ja varikon menoihin vaikuttavat mm. sääolosuhteet, polttoaineen hintakehitys ja kaluston ylläpitokulujen nousu, sekä leasing -maksujen mahdolliset muutokset toimintavuoden aikana. Tilakeskuksen tulosalueen keskeisimmissä menoerissä suurin alkuvuoden poikkeama on ollut vuokrissa, jotka ovat toteutuneet budjetoitua suurempina. Kuluvalle vuodelle on tulossa vielä huomattavia vuokratilamuutoksia mm. väistötilajärjestelyistä, mutta tässä vaiheessa niiden lopullista kustannusvaikutusta on vaikea arvioida, mutta määrärahaylitys on hyvin todennäköinen.

Vantaan vuoden 2017 joukkoliikenteen menojen ennustetaan alittavan talousarvion.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Vantaan seuraava koko kaupungin yleiskaava laaditaan valtuustokauden aikana 2017–2020. Vuoden 2017 aikana laaditaan tavoitteet, 2018 yleiskaavaluonnos ja 2019 yleiskaavaehdotus. Varsinainen prosessi alkoi, kun kaupunginhallitus nimitti elokuussa yleiskaavatoimikunnan ohjaamaan työtä.

Tikkurilan toimitilaselvitykseen liittyvä työympäristön kehittämisprojekti on käynnistynyt alkuvuodesta 2017 henkilöstön kanssa tiiviissä yhteistyössä. Alueen rakentamista ohjaava asemakaavoitustyö on alkanut kaupunkisuunnittelussa. Kilpailutusta kiinteistön omistajasta valmistellaan parhaillaan.

Vuoden toisen vuosikolmanneksen loppuun mennessä on hyväksytty 13 asemakaavaa tai asemakaavamuutosta. Uutta asuntojen rakennusoikeutta niissä on noin 93 902 k-m², josta 21 prosenttia on kaavoitettu kaupungin omistamalle maalle. Asemakaavan muutosaloitteita on valmisteltavana kaikkiaan 157 kpl.

Asuntorakentaminen on ennätysvilkasta ja viime vuoden ennätystasolla sekä luvuissa että aloituksissa. Huhtikuussa oli parhaimmillaan rakenteilla yli 6 000 asuntoa. Nyt on käynnistynyt myös varasto-, liikenne ja teollisuusrakentaminen ja se ylittää normaalitason 40 prosenttia. Neliöissä määrät ovat kasvaneet 50 prosenttia.

Toimialan toiminnan tehostamisessa keskeistä on MATTI -hanke. MATTI -hankkeen määrittelyvaihe on päättynyt suunnitellun mukaisesti, ja tällä hetkellä on käynnissä pilottivaihe, joka kestää 31.8.2017 saakka. Meneillään on yleiskaavoituksen pilotti ja syksyllä jatkuu ensimmäinen julkaisu, johon kuuluu mm. asemakaavaprosessi.

Kiinteistönhallintajärjestelmän osalta avoimen tiedon ja yhteisnäkymän kehittäminen on edennyt alkuvuodesta hankeaikataulun mukaisesti. Avoimen tiedon toiminto on otettu käyttöön kesällä ja

yhteisnäkymä valmistuu vuoden loppuun mennessä. Tämän jälkeen järjestelmäkokonaisuus on valmis alkuperäisen sopimuksen mukaisessa laajuudessa.

Ympäristökeskus on valmistellut resurssiviisauteen liittyvää tiekarttaa yhdessä kaupungin ja sidosryhmien asiantuntijoiden kanssa. Tiekarttaan kootaan Vantaan tulevien valtuustokausien ympäristötavoitteet ja –toimenpiteet aikataulutettuna. Lähimetsä teemavuosi on jatkunut aktiivisesti. Heinäkuussa ympäristökeskuksessa aloittivat työnsä lähimetsäoppaat, jotka mm. järjestävät talkoita ja luontoretkiä. Ilmastokatu-hanke päättyi kesäkuussa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi uuden hallintosäännön 8.5.2017 ja hallintosääntö tuli voimaan 1.6.2018. Olennaisimmat maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialaa koskevat muutokset olivat seuraavat:

- Mittausosasto siirtyi kokonaisuudessaan kuntatekniikan keskukselta kiinteistöt ja asuminen – tulosalueeseen ja nimi muuttui kaupunkimittaukseksi. Siirtymisen jälkeen mittausosasto noudattaa jatkossa bruttoperiaatetta.
- Mittausosaston irtaimen omaisuuden investoinnit siirtyvät kaupunkisuunnittelulautakunnan alaisuuteen.
- Rakennusvalvonta siirtyi erikseen sitovana nettobudjetoituna tulosalueena kaupunkisuunnittelulautakunnan alaisuuteen.
- Ympäristölautakunnan toiminta on jatkossa kokonaisuudessaan sitova bruttoperiaatteen mukaisesti.

Pysäköinnin maksullisuus (KH 7.3.2016) aloitetaan syksyllä 2017 keskeisimmistä alueista (Tikkurila, Myyrmäki, Kivistö) edeten muille keskusta-alueille (Koivukylä, Korso ja Martinlaakso) seuraavan 2 - 5 vuoden sisällä. Maksulliset pysäköintialueet ja yksittäiset paikat on määritelty ja tarvittavat neuvottelut käynnistetty. Pysäköintiautomaattien (5 kappaletta) hankinta on valmistelussa.

LIKELAITOKSET

1 000 €

Tulosalue	TA-menot	TOT 1-8	%	TA-tulot	TOT 1-8	%	TA - toimintakate
210 Vantaan työterveys liikelaitos	-6 371	-4 376	69	6 925	4 727	68	554
211 Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	-35 495	-23 366	66	36 981	24 575	66	1 486
213 Suun terveydenhuollon liikelaitos	-21 920	-14 697	67	22 720	16 138	71	800
Liikelaitokset yhteensä	-63 786	-42 439	67	66 626	45 439	68	2 840

Vantaan työterveys liikelaitos

Talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2016	TA 2017	TOT 1-8 2017	TOT-% 2017	ENNUSTE 2017
TOIMINTATULOT	6 976	6 925	4 727	68	7 113
TOIMINTAMENOT	-6 340	-6 357	-4 376	69	-6 649
POISTOT	-36	-44	-17	38	-44
LIIKEYLIJÄÄMÄ / -ALIJÄÄMÄ	600	524	334	64	421
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	-11	-13	-8	59	-12
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	589	511	326	64	408
Poistoeron lisäys/vähennys	1	0	17		0
Varausten lisäys/vähennys	35	44	0		44
Tuloverot	-16	-14	0		-3
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	609	541	343	63	450

Sitovat määrärahat

1 000 €	TA 2017	TOT 1-8 2017
Lainan korko	-10	-7
Korvaus peruspääomasta	-3	-2

Toimintavuosi on käynnistynyt taloudellisesti ja toiminnallisesti odotusten mukaisesti.

Talousarvion toteutuminen 2017

Toimintatuotot ovat ylittäneet talousarvion 269 000 euroa asiakaskunnan kasvun ansiosta. Myös toteutunut palveluiden käyttö on ollut hieman budjetoitua suurempaa. Toimintamenoissa henkilöstökulut ovat ylittäneet budjetoidun 42 000 euroa johtuen mm Varhe -ennakkomaksun huomattavasta noususta. Palveluiden ostot ovat ylittyneet 289 000 euroa johtuen sekä budjetoitua suuremmista tutkimus-, ym. muuttuvista kuluista että uusista digitaalisista palveluista. Toimintakate on 84 000 euroa budjetoitua pienempi.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Liikelaitokselle on myönnetty ISO9001/2015 laatusertifikaatti työterveyshuollon toiminnasta.

Digitaalisia palveluita hyödynnetään entistä vahvemmin toiminnassa ja keinoälyn sovelluksiin tutustutaan. Potentiaalisen Sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksiin on varauduttu ja toiminta tullaan järjestämään tulevan ratkaisun mukaisesti.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos

Talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2016	TA 2017	TOT 1-8 2017	TOT-% 2017	ENNUSTE 2017
TOIMINTATULOT	37 625	36 981	24 575	66	37 007
TOIMINTAMENOT	-35 003	-35 495	-23 366	66	-34 903
POISTOT	-1 528	-1 486	-986	66	-1 500
LIIKEYLIJÄÄMÄ / -ALIJÄÄMÄ	1 094	0	223		605
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	1	0	1		0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	1 095	0	224		605
Poistoeron lisäys/vähennys	-1 835	0	287		429
Varausten lisäys/vähennys	2 177	0	0		0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1 437	0	510		1 034

Sitovat määrärahat

1 000 €	TA 2017	TOT 1-8 2017
Liikelijäämä	0	223
Bruttoinvestoinnit	-1 590	-217

Pelastuslaitoksen toiminta ja talous on pelastustoiminnan ja ensihoidon osalta toteutunut suunnitelmien mukaisesti. Pelastustoimen riskianalyysiä on päivitetty ja sen perusteella tehty uusi palvelutasopäätös on hyväksytty johtokunnassa toukokuussa. Palvelutasopäätös koskee vuosia 2017–2020.

Talousarvion toteutuminen 2017

Pelastustoimessa toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Toimintamenojen arvioidaan alittuvan 0,6 milj. euroa. Ensihoidon osalta talousarvio toteutunee suunnitelmien mukaisesti.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Pelastuslaitoksen toiminta on sujunut suunnitelmien mukaisesti. Syksyllä päivitetyn riskianalyysin pohjalta on hyväksytty palvelutasopäätös vuosiksi 2017–2020. Pelastuslaitoksen pelastusjohtaja Pekka Vänskä jäi eläkkeelle virallisesti 9.3.2017 ja johtokunta valitsi uudeksi pelastusjohtajaksi Jyrki Landstedtin.

Terrorismin uhka on noussut Suomessa ja pelastuslaitos on päivittänyt suunnitelmiaan ja varautumistaan.

Kiira -myrsky elokuussa aiheutti yli 600 pelastustehtävää elokuun 12 ja 13 päivänä.

Suun terveydenhuollon liikelaitos

Talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2016	TA 2017	TOT 1-8 2017	TOT-% 2017	ENNUSTE 2017
TOIMINTATULOT	23 473	22 720	16 138	71	22 720
TOIMINTAMENOT	-22 392	-21 920	-14 697	67	-21 920
POISTOT	-71	-103	-59	57	-103
LIIKEYLIJÄÄMÄ / -ALIJÄÄMÄ	1 011	697	1 382	198	697
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	-214	-227	-141	62	-227
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	797	469	1 241	264	469
Poistoeron lisäys/vähennys	0	0	0		0
Varausten lisäys/vähennys	-125	0	0		0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	672	469	1 241	264	469

Sitovat määrärahat

1 000 €	TA 2017	TOT 1-8 2017
Liikelijäämä	697	1 382
Lainan korko	-159	-106
Korvaus peruspääomasta	-68	-45
Bruttoinvestoinnit	-200	0

Suun terveydenhuollon palvelujen kysyntä on vakaata. Suoritetettujen painotettujen toimenpiteiden määrä oli 300 685 kappaletta talousarvion toteuma-asteen ollessa 71 prosenttia.

Toiminnan tuottavuuden kasvu jatkuu edellisen vuoden kaltaisena.

Suun terveydenhuollon liikelaitos on siirtynyt eKantaan 8/2017.

Liikelaitoksen liikevaihto oli 8,6 milj. euroa johtuen toimenpiteiden määräk kasvusta. Toiminnan kustannuskehitys on ollut suunnitellun mukaista, kuitenkin suun terveydenhuollon erikoisyksikön toiminnan käynnistys on aiheuttanut kertaluonteisia kuluja alkuvuodelle.

Liikelaitoksen tulos on kehittynyt suunnitellusti. Talousarvion osoittama tulos saavutettaneen.

Talousarvion toteutuminen 2017

Liikevaihto 1-8/2017 oli 16,0 milj. euroa (1-8/2016 vastaavasti 15,1 milj. euroa). Kasvu edellisvuoteen verrattuna oli 5,5 prosenttia ja vuoden 2017 talousarvion toteuma-aste on 71 prosenttia. Kehitys selittyy suoraan painotettujen toimenpiteiden määräk kasvulla edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan sekä talousarvioon verrattuna. Koko vuoden osalta määrälliset tavoitteet saavutetaan.

Operatiiviset kulut 1-8/2017 olivat 14,8 milj. euroa (talousarvion toteuma-aste 67 %). Vastaavan ajankohdan 1-8/2016 operatiiviset kulut olivat 15,0 milj. euroa. Kustannuskehitys on pidetty edellisvuoden tasolla, suun terveydenhuollon erityisyksikön ylösajo on aiheuttanut kertaluotoisia kustannuksia. Suunniteltu kustannusraami tullaan ylittämään, tulosvaikutus pysyy kuitenkin ennallaan johtuen liikevaihdon vastaavasta kasvusta.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen suunnitelman mukaiset poistot 1-8/2017 olivat 0,06 milj. euroa.

Rahoituserät 1-8/2017 olivat asetettujen tavoitteiden mukaiset; korkokulut kunnalle 106 105 euroa (korko 7,0 %) ja korvaus peruspääomasta 45 473 euroa.

Koko vuoden 2017 osalta ennuste on tuloksen osalta talousarvion kaltainen.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen toiminta ja tuottavuus on kehittynyt tavoitteiden mukaisesti. Palvelut tuotetaan omana toimintana. Osavuositukaudella suun terveydenhuollon palvelujen kysyntä on pysynyt voimakkaana.

Suun terveydenhuollossa on tuotettu kuluvan vuoden tammi-elokuussa 94 950 hammaslääkärikäyntiä (93 756 vuoden 2016 vastaavana aikana), 29 924 suuhygienistikäyntiä (28 896 vuoden 2016 vastaavana aikana) ja 6 776 hammashoitajakäyntiä (6 377 vuoden 2016 vastaavana aikana).

Osavuositukaudella käynnit kokonaisuudessaan ovat kasvaneet suhteutettuna käytettävissä oleviin klinisiin tunteihin toiminta on ollut kokonaisuudessaan kuitenkin tehokkaampaa.

Hoitotakuu on toteutunut. Keskitetyn ajanvarauksen puhelimeen vastausprosentti on ollut yli 70 prosenttia ja takaisinsoitto toteutunut lähes 100 prosenttisesti. Suun terveydenhuollon kiireelliseen ensiapuun pääsee saman päivän aikana.

1.9.2017 alkaen suun terveydenhuollon ajanvaraus on siirtynyt kiireettömän ajanvarauksen osalta laajennettuun takaisinsoittopalveluun. Tällä turvataan asiakkaiden yhteydensaanti ajanvarauksen aukioloaikoina. 2.10.2017 ajanvarauksen tueksi otetaan käyttöön sähköinen hoidontarpeenarviointi.

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto

Kehärata on mahdollistanut Kivistön ja Leinelän kaltaisten uusien asuinalueiden ja Suomen nopeimmin kasvavan yritysalueen, Aviapoliksen, jatkokehityksen. Aviapoliksen kasvu kehittyvänä yritysalueena ja työpaikkakeskittymänä on jatkunut suunnitellusti. Alueesta rakennetaan kansainvälinen ja eloisa lentokenttäkaupunki, jossa työ, asuminen, palvelut ja virkistys sekoittuvat urbaanilla tavalla.

Kivistön keskusta-asumisen 5 asemakaava tuli voimaan 1.2.2017, mikä mahdollistaa asuinrakentamisen aloittamisen kehäradan eteläpuolella Keimolantien varrella. Kivistön koulun alueen suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailu päättyi 28.4.2017, ja kilpailu ratkeaa elokuussa 2017. Asuntorakentamisen painopiste siirtyy muutamaksi vuodeksi Kivistön aseman ympäristöön ja kohteessa käynnistyy ensimmäisten asuinrakennusten rakentaminen kesällä 2017.

Kehäradan Kivistön aseman käyttöönotto on luonut edellytykset laajamittaiselle asuntotuotannolle. Kivistön keskustan asuntorakentaminen käynnistyi loppuvuodesta 2013. Kivistön keskustassa oli valmistunut 31.8.2017 mennessä 1 483 asuntoa ja 1 062 asuntoa oli rakenteilla. Kivistön keskustan rakentaminen jatkuu tehtyjä investointeja tehokkaasti hyödyntäen. Vuonna 2017 alkoi kaupunkikeskuksen rakentamiseen tähtäävän infrastruktuurin rakentaminen. Tavoitteena on, että kauppakeskuksen rakentaminen käynnistyy vuonna 2018.

Hämeenlinnanväylän länsipuolella sijaitsevan Keimolanmäen asuntorakentaminen käynnistyi vuonna 2015. Ensimmäisessä vaiheessa rakennetaan Keimolanmäen eteläosaa, pohjoisosan katujen rakentaminen on alkanut syksyllä 2017. Keimolanmäessä oli valmistunut 31.8.2017 mennessä 483 asuntoa ja 168 asuntoa oli rakenteilla.

Vehkalan pk-yritysalueen rakentaminen on alkanut. Vehkalan ensimmäisen asemakaava-alueen esirakennustyöt ovat valmistuneet ja tonttien markkinointi on edistynyt. Ensimmäiset tontit on myyty, ja ensimmäinen yritys aloitti Vehkalassa toimintansa keväällä 2017.

Vuodesta 2012 lähtien keskustaan on valmistunut 2 000 asuntoa ja vuoden 2017 puolivälissä rakenteilla oli 1 200 asuntoa. Toimisto- ja liikekeskus Dixin II-vaihe valmistui 2017. Kirjastopuisto uuden torin viereen valmistui 2017. Seuraava julkisen rakentamisen kohde on Tikkurilan jokirannan kunnostaminen osaksi Tikkurilan keskustaa. Renor Oy aloittaa samanaikaisesti Tikkurilan Silkin kunnostamisen.

Myyrmäen keskustassa senioreiden asumiskeskus on rakenteilla. Valtuusto hyväksyi syksyllä 2017 keskustan asemakaavan. 600 uuden asunnon rakentaminen alkaa kesällä 2018, mikäli kaava tulee voimaan. Kaupunki tulee rakentamaan keskustaan korkeatasoisen julkisen ulkotilan, jolloin Myyrmäkeen muodostuu aito keskustasta.

Martinlaakson aseman läheisyydessä on purettujen Martinlaakson ostoskeskuksen ja Laajavuoren koulun tilalle on rakenteilla 369 asuntoa sekä päivittäistavarakauppa. 7 kerrostalon työmaat ovat aloittamatta. Kaupunki rakentaa kohteeseen Martinlaaksonpolun ja pienen aukion vastaamaan alueen uutta ilmettä. Koivukylän ostoskeskuksen ja radan väliselle alueelle järjestetyn suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailun voittaja on valittu ja kaavoitus on alkanut.

Korson keskustassa 16-kerroksisen Korson Torni –kerrostalon rakennustyöt ovat käynnissä. Korsotalon ja Korsontien vastapäätä sijaitseva kerrostalokaava on tullut voimaan. Hakunilan ydinalueita kehitetään vuoden 2016 aikana valmistuvan kaavarunkotyön pohjalta. Hakunilan kaupallinen keskus säilyy nykyisen ostoskeskuksen kohdalla. Kaupunki käy neuvotteluja ostoskeskuksen omistajien ja muiden osallisten kanssa ostoskeskuksen kehittämisestä elinvoimaisena palvelujen ja asumisen paikkana. Kaskelanrinteen asuinalueen rakentaminen alkaa ja ensimmäiset talot valmistuvat 2017.

Aviapoliksen kasvu Suomen nopeimmin kehittyvänä yritysalueena sekä työpaikkakeskittymänä on jatkunut. Aviapoliksen kehitys liittyy globaalisti tunnistettuun ilmiöön, jossa lentokenttä toimii alueensa taloudellisena moottorina ja luo liiketoimintapotentiaalia yrityksille. Aviapolis on maailman lentokenttäkaupunkien joukossa kuitenkin ainutlaatuinen. Alueesta rakennetaan kansainvälinen ja eloisa lentokenttäkaupunki, jossa työ, asuminen, palvelut ja virkistys sekoittuvat urbaanilla tavalla. Asumisen myötä lentokenttäkaupungissa avautuu uudenlaisia toimintamahdollisuuksia ja liiketoimintamalleja.

Aviapoliksen suuralueella on vireillä useita asunto- ja toimitilarakentamista mahdollistavia asemakaavamuutoksia. Aviapoliksen kaavarunko ohjaa asemakaavoitusta ja hankkeita Veromiehen kaupunginosassa. Toimitilarakentamisen ohella asuntorakentaminen kasvaa. Rakenteilla on neljän asuinkerrostalon kokonaisuus, yksi asuntorakentamista mahdollistava asemakaava on vahvistunut ja kolme on vireillä. Kaupungin ja viiden yksityisen maanomistajan järjestämä avoin kansainvälinen ideakilpailu, Aviapolis Urban Blocks, päättyi 28.4.2017 ja kilpailu ratkaistiin kesällä 2017.

Aviapolista on kehitetty sekä suomalaisissa että kansainvälisissä verkostoissa ja markkinoitu lentokentän läheisyydestä hyötyville yrityksille ja sijoittajille muun muassa kiinteistöalan kansainvälisillä messuilla (MIPIM-tapahtuma Cannesissa keväällä ja ExpoReal Münchenissa syksyllä). Aviapoliksen aluemarkkinointia on toteutettu yhteistyösopimukseen perustuen alueen maanomistajien, yritysten sekä alueella toimivien rakennusliikkeiden kanssa.

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tarkoitus on edistää asuntotuotantoa, kiinteistöjen ja kiinteän omaisuuden hankintaa ja kehittämistä sekä talon- ja infrastruktuurin rakentamista ja elinkeinopolitiikan tukemista.

Rahaston pääoma oli vuoden 2016 tilinpäätöksen mukaan 91.176.205,46 euroa. Lainasaamisten määrä oli 53.238.315,51 euroa. Arvio vuoden 2017 aikana rahastoon palautuvista lyhennyksistä on 3.369.264,78 euroa ja koroista 1.579.062,99 euroa. Rahaston käytettävissä oleva määrä 2017 on 42.886.217,72 euroa.

Alkuvuodesta ei ole myönnetty uusia lainoja. Avustuksia on myönnetty kaksi kappaletta, jotka ovat määrältään enintään 3.000,00 ja 11.296,00 euroa.

Sosiaalinen luototus

Sosiaalisessa luototuksessa myönnetään edullisia luottoja pienituloisille ja vähävaraisille kuntalaisille sekä annetaan taloudellista neuvontaa ja ohjausta luottoa haettaessa sekä tarvittaessa myös luoton maksuohjelman aikana.

Asiakkaat ovat pääosin velkaantuneita kuntalaisia. Luottoa kysyttiin vuonna 2016 25 prosenttia muuhun kuin velkojen järjestelemiseen. Yksikön tavoite on saada pienituloisia ja vähävaraisia kuntalaisia käyttämään sosiaalisia luottoja enemmän kodin hankintoihin ja muihin välttämättömiin tarpeisiin ja tällä tavoin ennaltaehkäistä kuntalaisten ylivelkaantumista.

Neuvonta- ja ajanvarausnumerossa otettiin vastaan 355 puhelua. Sen lisäksi hoidettiin asiakasasioissa 1 452 puhelua ja 730 kirjallista yhteydenottoa. Helmikuussa 2017 avautui kuntalaisille mahdollisuus olla yhteydessä sosiaaliseen luototukseen suojatun viestinnän kautta pankkitunnuksilla Oma Vantaa -sivuilta. Uusia yhteydenottoja oli 31.8. mennessä 78 kpl.

Luottoja myönnettiin 35 kpl 217 782,75 euroa. Kielteisiä luottopäätöksiä tehtiin 53 kpl. Kuntalaisilla esiintyy edelleen runsaasti ylivelkaantumista. Luottoja arvioidaan voitavan myöntää enemmän kuin viime vuonna, mutta se riippuu työllisyyden kehittymisestä. Koulutuksilla yhteistyökumppaneille yritetään saada oikea, pienituloisen ja vähävarainen, asiakaskunta ohjatuksi luotonhakijoiksi.

Luoton jo saaneille asiakkaille tehtiin 34 maksusuunnitelmaa rästiin jääneiden erien hoitamiseksi ja myönnettiin 62 lyhennysvapaata kuukautta.

Sosiaalisen luototuksen rahaston tuotot vähennettyinä kuluilla ajalla 1.1.-31.8.2017 olivat -54 279,16 euroa. Rahastossa oli käytettävissä 31.8.2017 luottojen myöntämiseen 626 272,45 euroa.

Sosiaalisen luototuksen luottotoiminnan tavoitteeksi asetettiin vuonna 2004 luottotappioiden jääminen alle valtakunnallisen luottotappioprosentin kuusi (6 %) myönnettyjen luottojen kokonaismäärästä.

Rahaston luottotappiokirjaukset 31.8.2017 mennessä yhteensä 292 895,92 euroa on 5,69 prosenttia 31.8.2017 mennessä myönnettyjen luottojen kokonaismäärästä 5 150 970,55 euroa. Talouspalvelukeskuksessa tapahtuneiden henkilövaihdoksien vuoksi on kirjattu kaikki vuoden 2017 aikana yli kaksi vuotta vanhemmat saatavat luottotappioiksi jo 31.8.2017 normaalin tilinpäätöskirjauksen sijaan. Luottotappioprosentti laskee, koska luottoja myönnetään 31.12. saakka. Luottojen perintää jatketaan myös aina saatavan lopulliseen vanhenemiseen saakka.

Sosiaalisen luototuksen tavoitteessa on pysytty.

Yksikön käyttötalouteen on varattu sisäisiin vuokriin liian vähän, vaikka yksikkö on ollut samoissa tiloissa elokuusta 2014 lähtien. Käyttötalouteen ei ole myöskään varattu uutta oheistulostimien kuukausivuokraa. Noin 5 500 euron summaa ei ole mahdollista kokonaan kattaa muihin menoihin varatuista summista, vaikka talous pidetään mahdollisimman tiukalla. Palkkamenot nousivat 1.8. – 31.12. välisellä ajalla velkaneuvojan toimen muuttamisesta viraksi. Tätä ei ole huomioitu käyttötalousarviossa.

Vahinkorahasto

Rahaston tarkoituksena on kattaa kaupungin omistamaa tai kaupungin vastuulla olevaa kokonaan tai osittain vakuuttamatonta omaisuutta kohdanneet vahingot sekä muut vahingot, joista kaupunki on voimassa olevan lainsäädännön, kaupunginhallituksen tai – valtuuston päätöksen tai sopimuksen perusteella vastuussa.

Toisen vuosineljänneksen aikana rahastosta on maksettu 1,5 milj. euroa, josta noin 86 000 euroa on toiminnasta aiheutuneita vahinkoja, 62 000 euroa vastuuvahinkoja ja 1,4 milj. euroa vakuutusmaksuja.

Toteutumistietojen perusteella käyttösuunnitelman arvioidaan toteutuvan.

INVESTOINNIT

1 000 €	TA 2017	TOT 1-8 2017	TOT-% 2017	Ennuste
INVESTOINTITULOT	3 800	3 195	84,1	3 800
Rakentaminen	-55 825	-17 366	31,1	-42 560
Uudisrakentaminen	-25 290	-5 211	20,6	-14 260
Korjausrakentaminen	-27 985	-11 287	40,3	-25 705
Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt	-2 550	-867	34,0	-2 595
Aineeton omaisuus	-9 700	-2 495	25,7	-6 700
Julkinen käyttöomaisuus	-30 000	-22 034	73,4	-32 510
Liikennealueet	-22 900	-15 645	68,3	-23 230
Urheilualueet	-2 250	-1 574	70,0	-2 250
Virkistysalueet	-350	-180	51,4	-350
Ympäristörakentaminen	-4 300	-4 331	100,7	-6 260
Yhteishankkeet	-200	-100	49,9	-200
Kehärata		-204		-220
Irtain omaisuus	-6 306	-1 843	29,2	-6 495
Kiinteä omaisuus	-10 000	-11 869	118,7	-30 300
Osakkeet ja osuudet	-1 020	-776	76,1	-1 020
VANTAAN KAUPUNGIN INVESTOINNIT	-112 851	-56 383	50,0	-119 585
Liikelaitosten ja rahastojen investoinnit	-6 850	-892	13,0	-4 406
BRUTTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ	-119 701	-57 275	47,8	-123 991
INVESTOINNIT NETTO	-115 901	-54 080	46,7	-120 191

Rakentaminen

Vuoden 2017 toimitilainvestointien ennustetaan toteutuvan 42,6 milj. euron kustannuksin eli alittavan hyväksytyt määrärahat 13,3 milj. euroa johtuen pääosin uudisrakennushankkeiden toteutusajankohtien siirtymisestä myöhempään. Ennusteeseen sisältyy kuitenkin vielä tässä vaiheessa vuotta epävarmuutta.

Uudisrakentaminen

Uudisrakennusten työohjelman mukaisten hankkeiden kustannusennuste on 14,3 milj. euroa, joka alittaa noin 11 milj. eurolla uudisrakentamisen investointimäärärahan. Kustannusten alitus johtuu pääosin Hämeenkyllän korvaavien koulutila- ja väistötilahankintojen ratkaisuista 2016 lopulla. Hämeenkyllän uuden korvaavan koulun ja Myyrmäen urheilupuiston huoltorakennuksen rakennusvaiheet eivät ala 2017. Lisäksi Kartanonkosken urheilupuiston huoltorakennuksen, Martinlaakson päiväkodin ja Uomarinteen koulun rakennushankkeiden aloitukset viivästyvät suunnitellusta.

Toisella osavuosisikatsausjaksolla (5-8/2017) valmistui määrärahalla toteutettavista uudishankkeista Hämeenkyllän koulun väistötilat /Sanomala. Rakennusvaiheessa olivat Vaaralanpuiston päiväkotit, Talvikkitien paviljonkipäiväkotit, Kuuselan perhekuntoutuskeskuksen lisärakennus ja polkupyöräparkkitilat Tikkurilan asemalle.

Suunnitteluvaiheessa olivat Aurinkokivi II vaihe, Kaivokselan päiväkotit, Tikkurilan päiväkotit Neilikattiellä, Kartanonkosken urheilupuiston huoltorakennus, pelastuslaitoksen ensihoidon päivystysaseman autotalli Myyrinkodin yhteyteen. Hämeenkyllän uusi korvaava koulu sekä Rajatorpan uusi korvaava koulu ja päivähoitotila -hankkeet olivat allianssitoteutuksen kilpailutusvaiheessa, joiden suunnittelutyöt alkavat kumppanivalinnan jälkeen. Uomarinteen koulun laajennushanke, Martinlaakson päiväkotit, Katrinebergin

maatilan katos- ja konehalli sekä Voimalatien tukikohdan katos- ja puuntyöstötilat ja Sanomalan väliaikaisen koulun liikuntatilat olivat kilpailutusvaiheessa.

Tarveselvitys ja hankesuunnitteluvaiheessa oli seuraavia uudiskohteita: Korson kouluja korvaavat koululaajennukset Leppäkorpeen ja Nikinmäkeen sisältäen päiväkotitiloja, uimahalli- ja nuorisotiloja, Jokiniemen koulujen laajennus ja muutostyöt päiväkotiratkaisuineen, Veturipolun päiväkodin korvaava Veturin päiväkotitila sekä Hakunilan päiväkotitila ja Martinlaakson, Myyrmäen ja Korson urheilukenttien huoltorakennukset.

Sivistystoimen esiselvityksistä työn alla olivat Myyrmäen päiväkotiverkkoselvitys ja Tikkurilan alueen koulu- ja päiväkotiverkkoselvitykset.

Konserniyhtiöiden uudisrakennushankkeista rakennusvaiheessa oli VAV:n hanke kehitysvammaisten asuntokohde Martinlaaksonkuja 2b:ssä ja Myyrmäen vanhustenkeskus. Suunnitteluvaiheessa VAV:n hankkeista olivat, erityisryhmien asuntokohde Orvokkirinne 4 Tikkurilassa sekä erityisryhmien asunto- ja palvelutiloja sisältävä Koisoniitty-hanke Koivuhaassa. VTK:n hankkeista suunnitteluvaiheessa oli Ylästön II koulu lähiliikuntapaikkoineen.

Konserniyhtiöiden hankkeista tilakeskuksessa tarveselvitysvaiheessa olivat Luhtaanmäen paloasema sekä Tikkurilan hyvinvointikeskus ja Tikkurilan vanhustenkeskus.

Konsernin ulkopuolisilta tahoilta Tikkurilasta vuokrattavien kaupungin toimialahallintojen monitilatoimistotilojen osalta oli meneillään hankesuunnittelu.

Konserniyhtiöiden ulkopuolelta Tikkurilasta vuokrattiin tiloja koulujen korjausrakentamisen aikaisiksi väistötiloiksi, työpajakeskus Vantaan Valolle sekä korvaavia tiloja nuorten työpajatoiminnoille. Edellä mainittujen tilojen vuokraukset alkavat kesällä ja syksyllä 2017. Lisäksi tehtiin vuokrasopimus korvaavista toimistotiloista Tikkurilassa sijaitsevasta ns. Silkin kiinteistöstä, joiden käyttöönotto on 2019 alkuvuodesta.

Korjausrakentaminen

Korjausrakentamishankkeiden kustannusten ennustetaan olevan 25,7 milj. euroa, joka alittaa noin 2,3 milj. euroa myönnetty määrärahat. Alitus johtuu mm. Katriinan sairaalan perusparannushankkeen uuden ennusteen mukaisesta kustannuksien allokoinnista vuosien 2017 ja 2018 välillä sekä Pehtoorintalon peruskorjauksen toteutusvaiheen aikataulu viiveistä.

Tarkastelujaksolla suurimmista hankkeista valmistuivat Kiirunatien, Lintukallion ja Yrttitien päiväkotien osittaiset peruskorjaustyöt ja Navethalia teatterin korjaus- ja muutostyöt.

Rakennusvaiheessa olivat Katriinan sairaalan B-osan peruskorjaus- ja potilasarkiston muutostyöhanke, Vantaankosken paloaseman peruskorjaus, Saturnuksen päiväkodin osittainen peruskorjaus, Tikkurilan lukion julkisivun rappauskorjaus, Simonkylän koulun korjaustyöt, Sotungin koulun julkisivukorjaukset, Jokiniemen koulun vesikattotyöt sekä Viertolan/Jokirannan koulun paviljonkitilojen uusiminen. Lisäksi rakennusvaiheessa oli kesäkaudella kiinteistöissä tehtäväksi budjetoituja useita pienempiä korjaus- ja muutostyöinvestointeja.

Suunnitteluvaiheessa olivat: Uomarinteen koulun tilankäytön tehostaminen ja keittiötilojen laajennus, Havukosken koulun osittainen peruskorjaus, Håkansbölen kartanoalueen Pehtoorintalon perusparannus, Trollebyn päiväkodin osittaiset peruskorjaustyöt sekä Lehtikuusen /Havu koulun, Kivimäen koulun, Malminiityn päiväkodin ja Korson vanhustenkeskuksen pihan peruskorjaukset.

Tarveselvitys- tai hankesuunnitteluvaiheessa oli Jokiniemen koulutilojen, Korson alueen koulujen, Kuusikon koulun ja Västersundoms skolan peruskorjaustarpeet sekä kouluihin tarvittavat Uuden oppimisympäristö - hankkeen mukaiset muutokset, Tikkurilan uimahallin peruskorjaustyöt, Tikkurilan kirjaston uusi hissi- ja kulkuyhteys –hanke ja Hämevaaran päiväkodin osittaisen peruskorjauksen tarveselvitys/hankesuunnitelma.

Sisäilmaongelmien korjaustöiden arvioidaan toteutuvan sisäilmakorjauksiin budjetoidun 2,3 milj. euron mukaisesti.

Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt

Vuokra- ja osaketilojen muutostöiden kustannusten ennustetaan olevan 2,6 milj. euroa, joka ylittää määrärahan noin 50 000 euroa. Ylitys johtuu ennakoimattomista korjaustöistä ja edellisvuodelta siirtyneistä hankekustannuksista.

Jakson aikana valmistuivat Ojahaan päiväkodin korjaustyöt. Rakennusvaiheessa olivat Länsimäen kirjasto- ja nuorisotilojen muutos- ja korjaustyöt. Meneillään oli myös sisäilmakorjaushankkeita. Konserniyhtiö VTK:n toimesta olivat käynnissä omistamansa Varia Aviapoliksen toimitilojen osittaiset peruskorjaus- ja muutostyöt.

Suunnitteluvaiheessa olivat Tikkurilan sosiaali- ja terveysaseman muutos- ja korjaustyöt.

Tarveselvitys-/hankesuunnitteluvaiheessa olivat Hakunilan nuorisotilojen perusparannushanke sekä VTK:n hankkeista nuorisotilojen muutostyöt Lumon lukiossa.

Aineeton omaisuus

Aineettoman omaisuuden investointien toteuma oli toisen vuosineljänneksen jälkeen 2,5 milj. euroa ollen 26 prosenttia talousarvioista. Vuodelle 2017 aineetonta investointia on budjetoitu 9,7 milj. euroa (+ Apotti 0,5 milj. euroa). Investointien ennustetaan toteutuvan 6,7 milj. euron mukaisesti.

Toimialojen tekemisistä hanke-esityksistä tietohallinto kokosi esityksen ict-hankejohtoryhmälle. Ict-hankejohtoryhmä priorisoi esitykset 30.8. pitämässään kokouksessa.

Keskeisimpiä hankkeita, jotka ovat käynnissä 2017:

- Sähköiset palvelut (käynnissä)
  - velkaneuvonnan 2. vaihe
  - palaute ja aloite
  - kouluun ja iltapäiväkerhoon ilmoittautuminen
  - TyPan suojattu asiakasviestintä
  - oikaisuvaatimus
  - pysäköinnin valvontapyyntö
  - parkkisakon oikaisu
  - terveysasemapäivitysten ruuhkatiedot nettiin (valmis)
- EU-tietosuoja-asetus (käynnissä)
- Vetuman korvaaminen Suomi.fi palvelulla (käynnissä)
- Tiedolla johtaminen (toteutus käynnissä)
- Kiinteistön hallinta - KIHA (toteutus käynnissä)
- Apotti (käynnissä)
- Varhaiskasvatuksen toiminnanohjaus (käynnissä)
- Maankäytön suunnittelujärjestelmä (käynnissä)
- Yhdentyvän viestinnän kokonaisuus (käynnissä)

Julkinen käyttöomaisuus

Infran rakennushankkeet ovat kahden ensimmäisen vuosikolmanneksen aikana edenneet pääosin työohjelman mukaisesti. Investointien määrärahojen käyttö on alkuvuodesta yleensä suhteessa vähäisempää muuhun vuoteen verrattuna. Kuluvan vuoden määrärahan ennustetaan ylittyvän noin 2,5 milj. eurolla. Osasyynä ylitykseen on mm. Kehäradan takuutöiden aiheuttamat kustannukset joita ei osattu huomioida ennakkoon käyttösuunnitelmassa.

Merkittävimpiä käynnissä olevia katurakennushankkeita ovat mm. Kivistössä vanhan koulun alueen kadut, Kivistön kaupunkikeskuksen kadut ja torit kuten Topaasiaukio, Topaasikuja, Juhani Paajasen aukio, Sitriinikuja, Kivistön Hercules-korttelin kadut, Leinelässä Primavera-tori, Hakkilassa Kanervantie ja Kanervikkotie, Hakunilassa Kaskelantie ja Kaskelanrinne, Viertolassa

Klökarsintie, Tikkurilassa Tikkurilan aseman alikulkutunneli ja Asematien itäpää, Osmankää-mintie Tikkurilantiestä etelään ja Viertolankuja, Martinlaaksossa Martinkeskuksen asemakaava-alueen kunnallistekniikka, Matarissa Ullantie väli Pirjontie – Leenanpolku sekä Havukoskella Rasinrinteen risteys sillan ja Rautkallion ylikulkusillan korjausurakka.

Merkittävimpiä ympäristörakentamisen kohteita ovat Kivistössä Lipunkantajanpuiston käytävien ja valaistuksen rakentaminen ja valmistumisvaiheessa ovat Kirjastopuisto Tikkurilan keskustassa, Ankkapuiston lampien ruoppauksen ja uusien siltojen rakentaminen Korsossa, Tiiranpuiston rakentaminen Aviapoliksessa sekä Hakkilassa rakentumassa oleva Kanervan-nummi Suomi 100-metsineen. Liikuntapaikkarakentamisen osalta on valmistunut Rajakylän urheilupuiston ensimmäinen vaihe. Kivistössä Lipunkantajan kenttä valmistuu syysyksi ja Hakunilan urheilupuistossa on aloitettu skeittipaikan ja raittien rakentaminen.

Irtain omaisuus

Konserni- ja asukaspalvelujen irtaimen omaisuuden hankintoihin on vuodelle 2017 budjetoitu 615 000 euroa. Määrärahaa on käytetty Katrinebergin kartanon ja työllisyyspalveluiden toimitilojen kalustamiseen 25 000 euroa. Syksyllä kalustetaan Vantaan Valon uusia tiloja. Tämän lisäksi tullaan hankkimaan digitointilaitteet kaupungin arkiston digitointiprojektia varten. Koko määrärahan käytön ennuste on tällä hetkellä 370 000 euroa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan talousarviossa on varauduttu toimialan irtaimen investointeihin.

Sivistystoimen toimialan irtaimen omaisuuden määräraha tulee ylittymään Hämeenkyllän uuden väistötilan (Sanomala) kalustamisesta johtuen. Ylityksen suuruus arvioidaan olevan 0,6-0,7 milj. euroa.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan irtaimen omaisuuden osalta talousarvio toteutunee suunnitellusti. Useimpien hankintojen toimitukset ajoittuvat tyypillisesti loppuvuoteen.

Kiinteä omaisuus

Kiinteän omaisuuden osto

Kiinteän omaisuuden ostoon varattu 7,2 milj. euroa on ylittynyt 8,9 milj. eurolla. Kiinteän omaisuuden hankintaan on käytetty alkuvuonna yhteensä noin 16,1 milj. euroa. Maan ostoihin ja etuosto-oikeuden käyttöön on käytetty yhteensä noin 3,8 milj. euroa. Kaupungille on ostettu mm. asuinrakennusmaata Kivistön alueelta, yleisten rakennusten korttelimaata päiväkotia varten Kaivokselasta sekä asemakaavan mukaisia katu- ja viheralueita. Etuosto-oikeutta on käytetty odotusarvomaan hankintaan Kiilan alueella.

Vuoden 2017 alkupuoliskolla on tullut voimaan useita asemakaavoja, joihin liittyvissä maankäyttösopimuksissa osa korvauksista on saatu rakennusmaana. Maankäyttösopimuksin saatujen maa-alueiden arvo on ollut noin 12,3 milj. euroa, joka on myös samalla summalla nostanut kunnallistekniikan

sopimustuloja. Maankäyttösopimuksilla on saatu mm. kaksi kerrostalotonttia Kaivokselasta, kolme kerrostalotonttia Veromiehen kaupunginosasta ja kerrostalotonttien osia Kivistöstä.

Maa-alueiden kunnostus

Esirakentaminen sekä pilaantuneiden maiden kunnostaminen on edennyt maltillisesti. Menojen arvioidaan alittavan budjetin, koska Tuupakka 9:n esirakentaminen viivästyy eikä Vehkalan länsiosassakaan aloiteta uusia esirakentamiskohteita kuluvana vuonna.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeisiin ja osuuksiin on varattu määrärahaa vuodelle 2017 yhteensä 1,02 milj. euroa (0,50 milj. euroa elinkeinoelämän edistämishankkeisiin ja 0,52 milj. euroa Apotti Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon). Määrärahaa on käytetty 0,8 milj. euroa.

Liikelaitosten investoinnit

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen investoinnit 1,59 milj. euroa etenevät investointisuunnitelman mukaisesti. Suurin osa investoinneista toteutuu loppuvuodesta. Bruttoinvestoinnit ajalla 1-8/2017 on 217 000 euroa. Asemakalustoon on käytetty 209 000 euroa ja ajoneuvoihin 8 000 euroa. Autojen myynnistä kertyneitä luovutustuloja on 44 000 euroa.

Vantaan työterveys liikelaitoksen vuoden 2017 investoinnit eivät ole vielä valmistuneet. Keskeneräistä käyttöomaisuutta on 15 000 euroa. Odotettavissa on, että vuoden 2017 investoinnit toteutuvat budjetoidun suuruisina.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen investoinnit vuodelle 2017 on 200 000 euroa, jonka lisäksi vuoden 2016 investointivaraus huomioiden investoinnit kohoavat 300 000 euroon. Alkuvuodesta investointeja ei ole kirjattu. Investointien rahoitus järjestetään kuluvan vuoden osalta leasing –rahoituksella. Koko vuoden osalta hoitoyksiköitä korvataan vanhenemisen johdosta. Röntgenlaitteiston hankintaan tehtiin vuoden 2016 tilinpäätöksessä investointivaraus, tämä investointi toteutuu vuoden 2017 aikana. Investointivarauksen käsittely tilinpäätöksessä selvitetään vuoden 2017 aikana.

HENKILÖSTÖ

	31.8.2016	31.8.2017
Yleishallinto	5	5
Kaupunginjohtajan toimiala	168	172
Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala	343	318
Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	490	500
Vantaan Työterveys liikelaitos	69	72
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala	2 772	2 802
Suun terveydenhuollon liikelaitos	323	320
Sivistystoimen toimiala	5 606	5 604
Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala	715	702
Yhteensä	10 491	10 495

Palkat

Palkkamenot pienenevät tammi-elokuussa 0,8 prosenttia edellisvuoden ajankohtaan verrattuna. Kulu- van vuoden palkkamenot elokuun lopussa olivat 256,3 milj. euroa, mikä on 2,0 milj. euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Palkkamenojen pienentyminen johtuu kilpailukyky sopimuksesta, jossa on sovittu lomarahojen leikkaamisesta julkisella sektorilla määrääjäksi 30 prosentilla. Vantaalla lomarahoja on maksettu 28,7 prosenttia vähemmän kulu- van vuoden tammi-elokuussa eli 12,5 milj. euroa, joka on 5,1 milj. euroa vähemmän kuin vastaavana aikana viime vuonna. Samaan aikaan henkilöstömäärä on pysynyt lähes samana.

Henkilöstön kehittäminen

Koulutusten hallintajärjestelmä Osuma on käyttöön otettu koulutusten hallinnoinnissa ja raportoinnissa. Keskitetty tehostettuun tukeen ja viestintään – vieläkin osa esimiehistä ei käytä Osumaa. Osuman käytön laajennus tulos- ja kehityskeskusteluilla on aloitettu pilottitulosalueilla. Oppimistyyppäviä kertynyt Osumaan 16 212.

Sote- ja maakuntauudistuksen liittyvä muutoksen tuki suunniteltu ja sille tehty myös rahoitushakemus Kevään.

Kehittämispalveluiden uuden kumppanuuden rakentaminen ja markkinointi aloitettu vuoden alussa.

Konsulttikortit käytössä, Kumppanien ohjaustapaaminen ja kumppanimessut järjestetty. Facebook verkostoryhmä luotu Kehittäjäpooli toiminnassa.

Esimiesvalmennuksia eri tasoille on järjestetty koulutussuunnitelman mukaisesti. Esimiehenä Vantaalla, Johtamistarjotin, JET ja LAT-ryhmä toteutuksessa. Tomuta-valmennus kokeiluvaiheessa. Ylin johto päivä kevään osalta toteutettu. Lisäksi toteutettu jokaisella toimialalla johtamisjärjestelmän arviointi työpajoi- neen.

Kuluneella kaudella on valmisteltu työturvallisuusjärjestelmä Tutkan käyttöönottoa. Tutkan avulla esimiehet ja johto pääsevät uudelle tasolle työturvallisuuden johtamisessa saaden työturvallisuuden kokonaisuuden haltuunsa. Tiedolla johtamisen Kompassiin on tulossa tässä vaiheessa terveysperusteiset poissaolot, minkä valmistelua on tehty kuluneen kauden aikana.

Kaupunkitasoinen sairauspoissaoloprosentti on noussut (1.1.-30.6.2017) edellisvuoden vastaavaan verrattaessa ollen nyt 4,64 prosenttia (4,46 % v. 2016). EVälke eli sairauspoissaoloherätteiden jälkeisten aktiivisen välittämisen keskustelujen kaupunkitasoinen toteumaprosentti ajalla 1.1. – 30.6.2017 on 87.

Tuunatun työn päiviä vuoden 2017 ensimmäisen 6 kuukauden aikana on ollut yhteensä 2 310 päivää 169:llä henkilöllä. Tämä on 2,65 prosenttia sairauspoissaoloista.

Työhyvinvointiasiantuntijat ovat sparranneet ja tukeneet esimiehiä ja johtoa terveys- ja turvallisuusjohtamisen asioissa ns. Tetukontaktein, joiden määrä oli 143 ajanjaksolla 1.1.-31.8.2017. Uudelleensijoitus- ja työkyvyn tukiasioissa työhyvinvointiasiantuntijat ovat olleet mukana 262 casessa.

VANTAAN KAUPUNGIN TYTÄRYHTIÖT

Vantaan kaupungin merkittävien tytäryhtiöiden osavuosikatsauskoosteessa raportoidaan Vantaan kaupungin kuuden tytäryhtiön toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteumat 1-8/2017. Tytäryhtiöraportin tiedot perustuvat konsernipalveluiden lähettämiin, yhtiöiden toimitusjohtajien 12.9.2017 mennessä palauttamien kyselylomakkeiden tietoihin. Osavuosikatsauskooste, joka sisältää kaikkien Vantaan kaupungin tytäryhtiöiden toimittamat katsaukset raportoidaan yleisjaostolle 23.10.2017.

Kaikkien yhtiöiden osalta raportointi ei ole yhteneväistä, mikä johtuu yhtiöiden kokoeroista sekä toimialojen ja toiminnan laajuudesta sekä toimitusjohtajien toimittamien raporttien erilaisuudesta. Lisätietoa yhtiöistä antavat niiden toimitusjohtajat sekä konsernipalvelut.

Vantaan kaupungin merkittävimpien tytäryhtiöiden osavuosikatsaus 1-8/2017 on osavuosikatsauksen liitteenä.

Vantaan kaupungin
merkittävien tytäryhtiöiden osavuosisikatsaukset
1-8/2017

Sisällysluettelo

Kaupunginhallituksen yleisjaostolle raportoivat tytäryhtiöt	3
Vantaan Energia Oy (konserni)	3
VAV Asunnot Oy (konserni)	7
VTK Kiinteistöt Oy (konserni)	11
Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy	14
Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy	20
A-tulkkaukset Oy	23

Vantaan kaupungin merkittävien tytäryhtiöiden osavuositarkastuskosteessa raportoidaan Vantaan kaupungin kuuden tytäryhtiön toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteumat 1-8/2017. Tytäryhtiöraportin tiedot perustuvat konsernipalveluiden lähettämiin, yhtiöiden toimitusjohtajien 12.9.2017 mennessä palauttamien kyselylomakkeiden tietoihin. Osavuositarkastuskooste, joka sisältää kaikkien Vantaan kaupungin tytäryhtiöiden toimittamat katsaukset raportoidaan yleisjaostolle 23.10.2017.

Kaikkien yhtiöiden osalta raportointi ei ole yhteneväistä, mikä johtuu yhtiöiden kokoeroista sekä toimialojen ja toiminnan laajuudesta sekä toimitusjohtajien toimittamien raporttien erilaisuudesta. Lisätietoa yhtiöistä antavat niiden toimitusjohtajat sekä konsernipalvelut.

Kaupunginhallituksen yleisjaostolle raportoivat merkittävät tytäryhtiöt

Vantaan Energia Oy (konserni)

Y-tunnus	0124461-3
Omistusosuus	60 %
Hallituksen pj	Tommi Valtonen
Toimitusjohtaja	Pertti Laukkanen

Vantaan Energia Oy on yksi Suomen suurimmista kaupunkienergiayhtiöistä. Vantaan kaupunki omistaa yhtiöstä 60 % ja Helsingin kaupunki 40 %. Vantaan Energia -konsernin muodostavat emoyhtiö Vantaan Energia Oy ja sen tytäryhtiö Vantaan Energia Sähköverkot Oy sekä osakkuusyhtiöt.

Vantaan Energia Oy tuottaa energiapalveluita asiakkailleen. Yhtiön päätuotteita ovat sähkö, kaukolämpö ja maakaasu. Vantaan Energia myy sähköä yritysasiakkaille ja kotitalouksille koko Suomeen. Kaukolämpöliiketoiminnassa yhtiön markkina-alueena on pääosin Vantaa. Maakaasua yhtiö tarjoaa teollisuuden tarpeisiin.

Tytäryhtiö Vantaan Energia Sähköverkot Oy vastaa sähköverkkotoiminnasta Vantaalla. Sähköverkkopalvelun lisäksi yhtiö myy verkkotoimintaan ja asiakkaiden energiankäyttöön läheisesti liittyviä palveluja, kuten liittymisjohtojen rakentamispalvelua.

Lisätietoa Vantaan Energia Oy:stä <http://www.vantaanenergia.fi/>

Toimintaympäristö

Suomen hallituksen uusi energia- ja ilmastostrategia ja useat voimaansaatetut ja tulevat lakimuutokset muuttavat pelisääntöjä ja toimintamalleja ja luovat kustannuksia. Taustalla ovat mm. kansainväliset ilmastopöytäkirjat ja energianunionikehitys EU:ssa.

- mm. energiatehokkuus, teollisuuden päästöjä koskeva direktiivi (IED), tietosuojalaki
- sähkömarkkinalaki uudistuu, katto kertahinnankorotuksille
- puun käytön kestävyyskriteerit pohdinnassa EU:ssa
- jätteenpolto mahdollisesti päästökaupan piiriin
- Suomen hallitus suunnittelee kivihiilen polton kieltämistä 2030

Pohjoismaisten sähkömarkkinoiden yhtenäistäminen jatkuu

- valmisteilla kansallinen Datahub sähkömarkkinoiden vähittäismyynnin tiedonvaihtoon
- tavoitteena yhden luukun periaate asiakasrajapintaan (= vain yksi laskuttaja, ei erikseen siirtolaskua)
- yhteispohjoismainen sähkötaseen taseeselvitysmalli NBS on otettu käyttöön

Älykkyyttä lisäyksi energiaverkoissa ja verkkojen monimutkaisuus lisääntyy.

Samalla hajautetun pientuotannon määrä ja kuluttajien rooli energian tuottajina kasvaa.

Verkkoliiketoiminnan valvontamalli on entistä pitkäjänteisempi ja paremmin riskit huomioiva. Markkinahintataso sähkössä jatkuu matalana.

Toiminta

2017

- asiakastietojärjestelmän toteutus
- Keimolan sähköaseman uusinta
- tuulivoimainvestointeja toteutetaan, ensimmäinen jäätyvän meren merituulipuisto otettu käyttöön Porin edustalla
- Fennovoiman ydinvoimahanke jatkuu Pyhäjoella
- Toimitalon perusparannus valmistui ajoissa ja budjetissa, henkilöstö muutti takaisin väistötiloista heinäkuussa
- Helmikuussa toteutettiin Peltolantien 27-32 maa-alueiden kaavoitukseen liittyvä maa-alueiden vaihto Vantaan kaupungin kanssa. Huhtikuussa 2017 toteutettiin yhtiölle tarpeettomiksi käyneiden maa-alueiden myynti.
- Martinlaakson biokattilamuutoksen investointipäätös ja hankkeen käynnistys
- sähköverkon ja kaukolämpöverkon laajennus ja kunnossapitoinvestointeja
- investointi Solar Power Holdingiin (omistaa aurinkoenergiayhtiö NAPSia)
- Lahnasenkosken pienvesivoimalaitos myytiin

Tulevat

- uusi tietosuoja-asetus voimaan 5/2018, muutakin merkittävää lainsäädäntövalmistelua käynnissä
- Martinlaakson biolaitos käyttöön 2019 alussa
- Datahub käyttöön 2019

Taloudellinen katsaus

Vuoden 2017 liiketoiminta ja tulos ovat kehittyneet budjetoitua paremmin. Myös koko vuoden 2017 ennustettu liikevoitto näyttää kehittyvän suotuisasti budjettiin verrattuna.

Tulosta parantavia tekijöitä ovat olleet mm.

- kautta linjan on kiinnitetty erityistä huomiota kustannuskehitykseen (mm. ulkopuoliset palvelut, henkilöstökulut)
- kustannuksia on säästynyt myös energiakuluissa mm. lämpimän alkuvuoden ja onnistuneen tuotannon optimoinnin vuoksi. Erityisesti maakaasun käyttö on ollut suunniteltua pienempää.

Tuloslaskelma 1 000 eur	Ero			Muutos		Ero			Muutos	
	Toteuma 1-8/2017	Budjetti 1-8/2017	tot 1-8/17 Bud 1-8/17	Toteuma 1-8/2016	1-8/17 1-8/16	Ennuste 2017	Budjetti 2017	Ennuste 1-8/17 Budjetti	Toteuma 2016	enn. 2017 Tot. 2016
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	191 923	189 729	2 195	188 097	3 826	292 511	288 239	4 271	313 032	-20 521
Henkilöstökulut	-16 079	-17 157	1 077	-16 565	485	-25 659	-26 742	1 082	-27 316	1 657
Materiaalit ja palvelut	-106 648	-112 500	5 852	-105 563	-1 085	-166 572	-170 290	3 718	-181 349	14 777
Kiinteistöom. hoitokulut	-1 731	-1 788	57	-2 386	656	-2 997	-2 968	-29	-3 710	713
Liiketoiminnan muut kulut	-17 849	-18 360	510	-17 402	-447	-27 462	-27 676	214	-26 645	-817
Poistot	-16 895	-17 296	401	-17 396	502	-26 075	-26 450	375	-25 969	-106
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	943	943	0	1 005	-62	1 886	1 886	0	2 141	-255
Liiketulos	33 664	23 572	10 092	29 789	3 875	45 632	36 001	9 631	50 183	-4 297
Rahoitustuotot	538	67	471	153	386	565	99	466	786	-222
Rahoituskulut	-79	-1 861	1 783	-2 087	2 009	-1 032	-2 793	1 762	-8 368	7 336
Verot	-7 414	-2 852	-4 561	-3 986	-3 427	-8 656	-6 284	-2 372	-8 349	-307
Nettotulos	26 710	18 925	7 784	23 868	2 842	36 509	27 022	9 487	34 253	2 511
Satunnaiset erät (netto)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kokonaistulos	26 710	18 925	7 784	23 868	2 842	36 509	27 022	9 487	34 253	2 511

1 000 eur	Toteuma 1-8/2017	Budjetti 1-8/2017	Ero tot 1-8/17 ./. Bud 1-8/17	Toteuma 1-8/2016	Muutos 1-8/17 ./. 1-8/16	Ennuste 2017	Budjetti 2017	Ero Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2016	Muutos enn. 2017 ./. Tot. 2016
Investoinnit (netto)	22 073	26 615	-4 541	23 730	-1 656	51 237	48 723	2 514	41 780	9 458
Leasing-vastuut kauden lopussa (sis. alv)	159 112	159 112	0	171 729	-12 617	159 112	159 112	0	171 729	-12 617
Lainat kauden lopussa	138 229	138 229	0	143 386	-5 157	135 651	135 651	0	140 808	-5 157
Oma pääoma	235 517	228 543	6 974	215 911	19 605	233 579	228 543	5 036	215 911	17 668
Taseen loppusumma	581 225	591 894	-10 669	568 430	12 796	581 225	591 894	-10 669	568 430	12 796
Henkilöstö lkm kauden lopussa	367	374	-7	365	2	325	326	-1	328	-3

Vantaan energia Oy -konserni				
TUNNUSLUVUT	Toteuma 1-8/2017	Budjetti 2017	Muutos tot ./. budj.	Toteuma 2016
Oman pääoman tuotto %	16,2 %	12,2 %	4 %	16,4 %
Liikevoitto%	18,1 %	12,7 %	5 %	17,6 %
Omavaraisuusaste	40,9 %	38,6 %	2 %	38,0 %
Bruttoinvestoinnit milj.eur	22,1	48,7	-27	41,8
Br.investoinnit %:a liikevaihdosta	11,9 %	17,2 %	-5 %	14,7 %

Investoinnit

VE-konsernin budjetoidut kokonaisinvestoinnit vuodelle 2017 ovat 48,7 M€. Ennustetut investoinnit ovat noin 51,2 M€. Kasvu syntyy osakeinvestoinneista aurinkoenergiaan ja voimalaitosten budjetin jälkeen tarkennetuista investointiohjelmista

Vuonna 2017 emoyhtiön investointeja on suunniteltu olevan 34,0 M€, josta suurimmat kohteet ovat investoinnit Martinlaakson voimalaitokseen 8,2 M€, kaukolämpöverkoston 7,1 M€ ja tuotannollisiin osakkeisiin 8,1 M€.

Tytäryhtiö Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n (VES) budjetin mukaan yhtiö investoi yhteensä 14,7 M€, josta kaapeleihin 6,0 M€, sähköasemiin 3,2 M€ ja muuntamoihin 1,3 M€ ja muuhun omaisuuteen 4,2 M€.

Biovoimalaitosinvestointi Martinlaaksoon vuosille 2017 - 2019 on suuruudeltaan arviolta noin 52- 56 M€ ja lieene lähivuosien merkittävin yksittäinen investointi. Laitos tullaan rahoittamaan vieraalla pääomalla. Muut investoinnit rahoitetaan tulorahoituksella.

Rahoitus

Vantaan Energia -konsernin rahoitustilanteeseen vaikuttavat suurimmat tekijät ovat investointien volyy-mi ja omistajille maksettavan osingon määrä.

Tavoitteena on, että normaalit vuosittaiset kunnossapitoinvestoinnit hoidetaan tulorahoituksella eli nii-hin ei oteta lisävelkaa. Myöskään osinkojen maksamista lisävelanotolla ei voine pitää mielekkäänä.

Mahdolliset uudet tuotantoinvestointikohteet ja niiden velkarahoitustarve tarkastellaan tapauskohtaises-ti tarkoin investointilaskelmin.

Tilapäiset rahoitustarpeet (käyttöpääoman heilahtelu) hoidetaan kaupungin konsernitililimiitillä ja yritys-todistuksilla.

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 1-8/2017	Budjetti 1-8/2017	Ero tot 1-8/17 ./. Bud 1-8/17	Toteuma 1-8/2016	Muutos 1-8/17 ./. 1-6/16	Ennuste 2017	Budjetti 2017	Ero Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2016	Muutos enn. 2017 ./. Tot. 2016
kassa jakson alussa	10 129		10 129	7 794	2 335	10 129	3 412	6 717	7 794	2 335
+ liiketoiminnan rahavirta	62 586		62 586	59 137	3 449	51 815	66 388	-14 573	55 850	-4 035
+ investointien rahavirta	-12 962		-12 962	-24 561	11 598	-42 126	-48 723	6 597	-39 968	-2 158
+ rahoituksen rahavirta	-21 641		-21 641	-21 641	0	-18 863	-18 473	-390	-13 547	-5 316
Kassa jakson lopussa	38 112		38 112	20 730	17 383	955	2 604	-1 649	10 129	-9 174

Henkilöstö

Vantaan Energia –konsernin henkilöstö

	yhteensä	vakinaisia	määräaikaista	henkilöstön keski-ikä
12/2016	328	321	7	45,03 v
4/2017	331	320	11	44,65 v
7/2017	367	316	50*	43,49 v

*) luku sisältää 40 kesäharjoittelijaa (opiskelijaa)

	työntekijöitä	toimihenkilöitä	ylempiä toimihenkilöitä	johtoa
12/2016	76	153	87	12
4/2017	79	153	87	12
7/2017	97	166	92	12

Huomioitavaa on, että suurin osa tuotannollisesta henkilöstöstä kuuluu toimihenkilöihin.

Sairauspoissaoloprosentti:

1-12/2016	3,2 %
1-3/2017	3,8 % (sis. myös työtapaturmista johtuneet)
1-7/2017*	3,0 % (sis. myös tapaturmista johtuneet 0,14%)

*) tilanne 1-8/2017 saatavilla vasta palkanlaskennan 14.9.17 jälkeen

Vaihtuvuus:	eläkkeelle	irtisanoutui/irtisanottu	palkattiin uusia
v.2016	13	10/5	32
1-4/2017	4	2	9
1-8/2017	6	6	14, joista 6 pidempää määräaikaista

Seuraavan viiden vuoden aikana noin 30 henkilöä siirtyy eläkkeelle.

HUOM! Eläköitymisiät ovat muuttuneet eläkeuudistuksen myötä 1.1.2017 -> työurat pitenevät.

Riskienhallinta

Vantaan Energian hallitus katselmoi kaikki yhtiön riskienhallintaan liittyvät politiikat vuosittain. Lisäksi käsitellään yhtiön avainriskit. Politiikat ja avainriskit on käsitelty viimeksi syksyllä 2016. Riskienhallinta-suunnitelmasta vastaa yhtiön operatiivinen johto. Seuraava päivitys suunnitelmista raportoidaan Vantaa-konsernin riskienhallintayksikölle aikataulun mukaisesti loppuvuonna 2017.

Vantaan Energian kolme keskeistä riskiä ovat:

1) Sähkön hintariski. Riskinä on sähkön matala hintataso ja mahdollinen hintatason pitkäaikainen pysymisen alhaisella tasolla. Riskiä hallitaan mm. sähköntuotannon ja sähkökaupan suojaustoiminnalla ja noudattamalla VE-talousriskipolitiikkaa

2) Politiikka- ja regulaatoririski. Riski voi toteutua mm. haitalliseen liiketoimintaregulaatioon, energian tukijärjestelmien muutoksiin tai vaikka ympäristölupiin liittyen. Riskiä hallitaan osallistumalla aktiivisesti energia-alan edunvalvontatyöhön ja vaikuttamiseen sekä erilaisin ennustein ja skenaarioin.

3) Riski suuresta häiriöstä energian tuotannossa tai sähkön / kaukolämmön toimituksessa. Syitä voi olla esim. luonnontapahtumissa, konerikossa, suuronnettomuudessa tai inhimillisessä virheessä. Riskien hallintaan keinoina ovat mm. tehokkaat kunnossapito-ohjelmat ja varautumissuunnittelu, sekä erilaisten kriisitilanteiden harjoittelu.

Tavoitteet

Tavoite	Tavoitteen mittari (eur, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2015	Vertailu vuoden 2016 toteuma	Mittarin tavoitetaso 2017	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.8.2017	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutuu: - täysin - osittain - ei lainkaan	Lisäselitykset
Konsernin liikevoitto, Meur	Meur	29	50	*36			46	toteutuu täysin	*Merkityt mittarien tavoitetasot vuosina 2017-2020 ovat syksyllä 2016 tehdystä vuoden 2017 taloussuunnitelmasta. Vantaan Energian hallitus vahvistaa tavoitteet seuraavan kerran joulukuussa 2017.
Konsernin SIPO %	%	5,7	10,3	7,1*			9,2	toteutuu täysin	
Toimitushäiriöt sähkö h/as/a	h/as/a		0,12	0,2			0,08	toteutuu täysin	
Uusiutuva energia koko energiatuotannosta % (vesivoima, tuulienergia, bioenergia, jätteenenergia)	%		32 %	27*			34 %	toteutuu täysin	*Jätteenä tuotettu energia on jaettu 50% uusiutuviin ja 50% muuhun jätteenkäsittelyyn perustuen tilastokeskuksen polttoaineluokituksen 2015
Muu päästökauppavapaa energia koko energiatuotannosta % (ydinvoima, jätteenenergia)	%		20 %	16*			22 %	toteutuu täysin	

VAV Asunnot Oy (konserni)

Y-tunnus 0640915-7
 Omistusosuus 100 %
 Hallituksen pj Tuula Laukkanen
 Toimitusjohtaja Teija Ojankoski

VAV Asunnot Oy on Vantaan kaupungin 100-prosenttisesti omistama yhtiö, joka omistaa, hallinnoi ja ylläpitää kiinteistöjä ja rakennuksia sekä hankkii ja omistaa kiinteistöjen ja huoneistojen hallintaan oikeuttavia osakkeita sekä vuokraa asuntoja asunnontarvitsijoille. Tarkoituksenaan toteuttamiseksi yhtiö toimii myös rakennuttajana ja tekee rakennuttamissopimuksia Vantaan kaupungin ja muiden rakennuttamista harjoittavien yhteisöjen kanssa. Yhtiön omistuksessa on yli 10 000 asuntoa Vantaalla, joissa asuu n. 20 000 ihmistä. VAV Asunnot Oy:n tytäryhtiö VAV Palvelukodit Oy vuokraa asunnot Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveystoimen erityisryhmien asumiskäyttöön. VAV-konsernin asunnoista n. 5,5 % on vuokratuna Vantaan kaupungille palveluasumiskäyttöön. Kesällä 2015 toteutettiin palveluasumisen liiketoimintasiirto VAV Asunnot Oy:n tytäryhtiöön VAV Hoivakiinteistöt Oy:hyn.

Lisätietoa VAV-Asunnot Oy:stä www.vav.fi

Toimintaympäristö

- Lainsäädännön muutokset ovat vaikeuttaneet korjaustoiminnan rahoitusta, korjauksiin varautumista ja asukasvalintaa.
- Asukasvalintaan palautui tulorajat 1.1.2017 alkaen. Muutos nopeuttaa asukasrakenteen yksipuolistumista, vaikeuttaa uudiskohteiden asuttamista, kasvattaa korjauskustannuksia ja lisännee omistajan toimeentulotukimenoja.
- Korjauksiin varautumisen euromäärää on rajoitettu ja omille varoille vuokrassa perittävä tuotto aleni 4 %:in 1.1.2017 alkaen.
- Asumistuen enimmäisasumismenot jäädytetään vuoden 2017 tasoon.
- Lakiehdotus yhteisöjen tulolähdejaon poistamisesta rajaa konsernin sisäisten lainojen korkojen verovähennysoikeutta.
- Kansallisen tulorekisterin käyttöönoton yhteydessä 2019 kaavaillaan vuokrasopimusten määräaikaaisuutta ARA-vuokra-asuntoihin. Tämä vaikeuttaisi merkittävästi asuntojen vuokrausta ja lisäisi eri tavoin taloudellisia riskejä.
- SOTE-voimaannapolain alv-vähennysoikeuksiin liittyvät kirjaukset ovat uhka VAV:n tytäryhteisön taloudelle.
- Kiinteistöjen korjaustarpeiden kasvu – kiinteistökannan samanikäisyys kasaa korjauskustannuksia lähivuosiin
- Asunnon tarvitsijoiden tulotason jatkuva heikkeneminen suhteessa asumisen kustannuksiin

Toiminta

- Marsinkuja 1 valmistui 31.1. asuntoja 147 kpl. *Liikevaihto kasvaa.*
- Jaspiskuja 7a valmistui 31.5. asuntoja 109 kpl. *Liikevaihto kasvaa.*
- Auringonkierto 2 valmistuu 29.9. asuntoja 99 kpl. *Liikevaihto kasvaa*
- Myyty Ainonkuja 2 rivitalokiinteistö 24.4. *Tuotto uustuotannon omiin varoihin.*
- Jatketaan rajoituksista vapautuvien kiinteistöjen myyntiä. Haetaan ARA:lta kohdennetusti kiinteistöjä rajoituksista vapaiksi. *Turvataan omia varoja korjausrakentamiseen ja uudistuotantoon.*
- Viedään eteenpäin kaavakehityshankkeita, mm. Veturikuja 8 ja Hakopolku 4. *Korvaavalla ja täydentävällä kaavoituksella mahdollistetaan kalliiden korjausten korvaaminen tehokkaammalla ja taloudellisesti kannattavammalla uudistuotannolla ja tonttimyynti omien varojen kerryttämiseksi.*
- PTS-suunnitelman mukaisissa korjauksissa uusitaan lämmöntuotantolaitteita, tutkitaan hybridiratkaisuja, kuten esim. aurinkopaneeleja, kiinteistöjen lämmöntuotantoon. *Ylläpitokustannusten hallinta pitkällä aikavälillä.*
- Parannetaan tietojärjestelmiä ja asukkaille suunnattuja sähköisiä palveluja. *Toiminnan taloudellinen tehokkuus.*

Taloudellinen katsaus

- Liikevaihto on toteutunut budjetoidusti, vuokrat korottuivat keskimäärin 0,05 €/m2 maaliskuun 2017 alusta keskivuokran ollessa 11,95 per neliö.
- Kiinteistön myyntivoittoa tuloutettiin 1,9 milj. euroa.
- Länsimäen tontin lohkominen ja määräalan myynti, nettotuotto 1,022 milj. euroa.
- Suunnitelman mukaisesti lyhennetään pitkäaikaisia lainoja. Alhainen korkotaso mahdollistaa budjetoidut ylimääräiset lyhennykset. Myös sisäisten lainojen (uustuotannon omien varojen) palautukset kassaan kerätään arvioitua nopeammin.
- PTS-korjaukset toteutettiin rullaavan budjetin mukaisesti. Arvioidut loppuvuoden korjaukset jäävät budjetoidusta noin 10 %. Korjaukset tehdään tulorahoituksella, kuluvana vuonna ei velkaannuta korjaustoiminnasta.
- Vieraan pääoman korkokulut pysyivät edellisvuoden tasossa. Uustuotannon rahoitukseen nostettiin korkotukilainaa 26 milj. euroa.
- Vuonna 2015 ja 2016 tehdyt korkojohdannaiset aiheuttivat lisäkuluja 1-8.2017 yht. 271 tuhatta euroa 46,7 milj. euron pääomaan. Korkosuojaus on tehty 20 %:iin vaihtuvakorkoisista lainoista, joissa korkotukilainan omavastuukorko on 3,4 %. Suojaussopimukset ovat voimassa 10 vuotta päättyen 2025.

- Quattrorakennus Oy:n konkurssipesän velkojille ei kerry jako-osuutta konkurssipesältä, joten vuoden 2016 tilinpäätöksen alaskirjaus on lopullinen menetys.

Tuloslaskelma 1 000 eur	Toteuma 1-8/2017	Budjetti 1-8/2017	Ero tot 1-8/17 ./. Bud 1-8/17	Toteuma 1-8/2016	Muutos 1-8/17 ./. 1-8/16	Ennuste 2017	Budjetti 2017	Ero Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2016	Muutos enn. 2017 ./. Tot. 2016
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	64 369	59 859	4 510	58 683	5 686	91 476	90 521	955	88 970	2 506
Henkilöstökulut	-2 003	-2 079	76	-2049	46	-3 119	-3 119	0	-2 824	-295
Materiaalit ja palvelut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kiinteistöom. hoitokulut	-29 301	-33 371	4 070	-26492	-2 809	-48 000	-50 160	2 160	-43 005	-4 995
Liiketoiminnan muut kulut	-538	-452	-86	-433	-105	-800	-748	-52	-763	-38
Poistot	-12 042	-12 225	183	-11663	-379	-17 272	-17 272	0	-17 789	517
Liiketulos	20 486	11 732	8 754	18 047	2 439	22 285	19 222	3 063	24 589	-2 304
Rahoitustuotot	31	18	13	58	-27	43	27	16	103	-60
Rahoituskulut	-4 122	-5 783	1 662	-4 327	205	-6 632	-8 675	2 043	-6347,6	-285
Verot					0	0	0	0		0
Nettotulos	16 395	5 967	10 428	13 778	2 617	15 696	10 574	5 122	18 345	-2 649
Satunnaiset erät (netto)			0		0	0		0		0
Kokonaistulos	16 395	5 967	10 428	13 778	2 617	15 696	10 574	5 122	18 345	-2 649

TUNNUSLUVUT	Toteuma 1-8/2017	Budjetti 2017	Muutos tot ./. budj.	Toteuma 2016
Liikevoitto %	32	30	2	28
Asunnot	10520	10671	-151	10334
Asuntojen käyttöaste %	99,06	99,1	0	99,0
Vaihtuvuus %	12,8	13	0	12
Vuokrasaavatav liikevaihdosta %	1,5	1,2	0	1,3
Henkilöstö	49	51	-2	50
Keskivuokra €/m2/kk	11,95	11,95	0	11,9
Vuokrien vaihteluväli	9,65-15,04			9,33-15,02

1 000 eur	Toteuma 1-8/2017	Budjetti 1-8/2017	Ero tot 1-8/17 ./. Bud 1-8/17	Toteuma 1-8/2016	Muutos 1-8/17 ./. 1-8/16	Ennuste 2017	Budjetti 2017	Ero Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 1-12/2016	Muutos enn. 2017 ./. Tot. 2016
Investoinnit (netto)	22 434	24 400	-1 966	34 064	-11 630	49 000	51 000	-2 000	51 581	-2 581
Leasing-vastuut kauden lopussa	0		0	0	0			0		0
Lainat kauden lopussa	501 251	501 251	0	503 951	-2 700			0	497 152	-497 152
Oma pääoma	43 791		43 791		43 791			0	96 356	-96 356
Taseen loppusumma	653 167		653 167		653 114			0	623 072	-623 072
Henkilöstö lkm	49	51	-2	53	49	51	51	0	50	1

Investoinnit

Uustuotanto:

- Marsinkuja 1, (valm. 31.1.2017), asuntoja 147 kpl, hankinta-arvo 21,4 milj.euroa
- Auringonkierto, (valm. 9/2017), asuntoja 99 kpl, hankinta-arvo 17,4 milj. euroa
- Jaspiskuja 7a, (valm. 5/2017), asuntoja 109 kpl, hankinta-arvo 19,2 milj. euroa
- Martinlaaksonkuja 2b, (valm 1/2018), asuntoja 52 kpl, joista erityisasuntoja 15 kpl, hankinta-arvo 8,8 milj.euroa
- Myyrmäen vanhustenkeskus, (valm. 2019), asuntoja 199 kpl, veroton hankinta-arvo 34,2 milj. euroa
- Keskeneräiset omat työt kasvoivat 1-8.2017 yhteensä 13,6 milj. euroa (uustuotanto), tytäryhtiöltä rakennuttamissaatavaa (Myyrmäki-hanke) on 8,5 milj. euroa palveluasuntojen rakennuttamisesta. Myyrmäki-hankkeen korkotukilaina 27,8 milj. euroa on kaupungin rahoitusyksikön kilpailuttama ja se nostetaan valmiusasteen mukaisesti samoin kuin kohteen investointiavustus 6,4 milj. euroa.
- Uustuotannon investoinnit rahoitetaan korkotukilainalla ja omat varat mahdollisella käynnistys-avustuksella ja tulorahoituksella.

Korjaushankkeet

- Kiinteistöihin tehtiin tarkastelujaksolla korjauksia 13,6 milj. eurolla, rahoitus tulorahoituksella.

Rahoitus

- Maksuvalmius säilyy kohtuullisena, vaikka velkakirjaehtoien mukaiset lyhennykset kasvavat kiinteistökanan vanhetessa, neliöillä painotettu keski-ikä 25 vuotta. Vaikka yleinen korkotaso pysyisi matallana, rahalaitokset tulevat nostamaan luottojensa marginaaleja ja pitkäaikaisen rahoituksen tarjoajia on vähän.
- Arava- ja korkotukilainojen takapainoiset lyhennysohjelmat ja matala inflaatio ovat lähivuosien haaste.
- Uustuotannon rahoitus omien varojen osalta saataneen hoidettua ARAn myöntämän käynnistysavustuksen ja omaisuuden realisointien avulla vuosina 2017 – 2020. Omien varojen korkoa sisällytetään - käynnistysavustusten päätyttyä - vuokraan ja sitä kautta turvataan uustuotannon ja korjausrakentamisen omat varat myyntituottojen lisäksi.
- Korjausrakentamiseen jouduttaneen ottamaan korkotukilainaa vuonna 2020, ettei korjaustarve kasva liiaksi ja että kiinteistöjen arvo pystytään säilyttämään. Lainoitettavan korjausrakentamisen omarahoitusosuudet tullaan keräämään vuokrissa.

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 1-8/2017	Budjetti 1-8/2017	Ero tot 1-8/17 ./. Bud 1-8/17	Toteuma 1-8/2016	Muutos 1-8/17 ./. 1-8/16	Ennuste 2017	Budjetti 2017	Ero Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 1-12/2016	Muutos enn. 2017 ./. Tot. 2016
kassa jakson alussa	19270	19270	0	47 729	-28 459			0	47 729	-47 729
+ toiminnan tuotot (+)	64400	59877	4 523	58 683	5 717			0	88 970	-88 970
- toiminnalliset menot (-)	-31842	-35903	4 061	-28 973	-2 868			0	-46 591	46 591
- investointien maksut kassasta (-)	-22434	-24400	1 966	-34 064	11 630			0	-51 581	51 581
- lainojen lyhennykset (-)	-21923	-19587	-2 336	-31 714	9 791			0	-39 367	39 367
- lainojen korot (-)	-4122	-5783	1 662	-4 327	205			0	-6 245	6 245
+ lainojen lisäykset (+)	26033	26033	0	26 355	-322			0	26 355	-26 355
Kassa jakson lopussa	29383	19508	9 875	33 689	-4 306	0	0	0	19 270	-19 270

Henkilöstö

- 31.8 henkilövahvuus 49 (vuonna 2016 keskimäärin 50)
- Naisia 59 % ja miehiä 41 %
- Henkilöstön keski-ikä 49 vuotta (2016/49 vuotta)
- 18 % työntekijöistä 60 vuotta tai enemmän (2016/17 %)
- Vahvistetaan rakennuttamisen ja korjausrakentamisen osaamista, rekrytointi käynnissä.
- Vaihtuvuus alkuvuonna 10 % (2016/18 %), 5 uutta työntekijää
- Varaudutaan henkilöstön ikärakenteen muutoksiin ennakoivilla rekrytoinneilla.

Riskienhallinta

- Riskienhallintasuunnitelma on hyväksytty 7.10.2014 ja se päivitetään loppuvuodesta 2017.
- 1. Vuokra-asuntojen ylikysyntä / *riittävä uudistuotanto*
2. Yksittäiset tekniseltä ja taloudelliselta kunnoltaan heikkokuntoiset kiinteistöt / *suunnitelmallinen korjaustoiminta ja kiinteistöjen hakeminen rajoituksista vapaiksi ja niiden myynti*
3. Lainsäädäntöriskit / *edunvalvonta*
4. Korkoriski ja lainaehtoien takapainoisuus / *lyhennysten aikaistaminen ja koronnousuilta suojautuminen*

Tavoitteet

Tavoite	Tavoitteen mittari (eur, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2015	Vertailu vuoden 2016 toteuma	Mittarin tavoitetaso 2017	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.8.2017	Tavoitteen toteutumis-arvio Tavoite toteutuu: - täysin - osittain - ei lainkaan	Lisäselitykset
VAV Asunnot Oy:n tilikauden tulos, eur	Teur	169	0	0	Yhtiö		15753	täysin	
VAV Asunnot Oy:n kiinteistöjen korjaukset	Meur	15,4	19,4	20,1	Yhtiö		13,4	täysin	Uusi kiinteistö Martinlaaksonkuja 2b valmistuu 31.1.2018, asuntoja 52 => uusia asuntoja valmistuu 355 kpl
Uusien asuntojen tuotantotavoite, kpl	kpl	273	105	407	Yhtiö		256	osittain	

VTK Kiinteistöt Oy (konserni)

Y-tunnus	0517745-4
Omistusosuus	100 %
Hallituksen pj	Markku Palo
Toimitusjohtaja	Jukka Antila

VTK Konserniin kuuluu emoyhtiön VTK Kiinteistöt Oy:n lisäksi 100%:sti omistettut tytäryhtiöt: Kiinteistö Oy Vantaan Peltolantie 5, Kiinteistö Oy Vantaan Paloasema, Kivistön Putkijäte Oy, Kivistön Pysäköinti Oy, Kiinteistö Oy Vantaan Myyrinselkä, Myyrmäen Urheilupuisto Oy, Vantaan Innovaatioinstituutti Oy sekä osakkuusyhtiöt Kiinteistö Oy Vantaan Maakotkantie 10 (osakkeista 49,2 %), Kiinteistö Oy Vantaan Rubiiniparkki (osakkeista 38,29 %) ja Kiinteistö Oy Vantaan Ruusuparkki (osakkeista 29,20 %). Lisäksi konserniin kuuluu omistusyhteisyritys Kiinteistö Oy Hakucenter (osakkeista 18,2 %) sekä muita vähemmistöosuuksia.

Lisätietoa VTK Kiinteistöt Oy:stä <http://www.vtkoy.fi/>

Toimintaympäristö

Sote- ja maakunta uudistuksen vaikutus yhtiön toimintaan selviää päätösten jälkeen. VTK Kiinteistöt Oy:llä on viidessä kiinteistössä vuokralaisena kaupungin sosiaali- ja terveystoimi. Karsikkokuja 15-17 ovat sosiaali- ja terveystoimen tiloja. Pakkalankuja 5:ssä on perheneuvolan tiloja, ympäristökeskus, suunterveydenhoidon liikelaitos ja kaupungin eläinlääkäri. Hakucenterissä osoitteessa Laukkarinne 6 toimii kaupungin sosiaali- ja terveydenhoidon yksikkö. Maakotkantie 10:ssä toimii kaupungin hammashoitola.

Toiminta

Yhtiö on valmistautunut sote-uudistukseen mm. päivittämällä pääomavuokraohteiden vuokranmäärittäviä huomioimalla kiinteistöjen huolto- ja ylläpitokustannukset ja mukauttamalla pääomavuokrasopimukset vastaamaan kaupungin vuokranmäärittäviä. Karsikkokuja 15-17 osalta on pääomavuokrasopimus allekirjoitettu.

Metropolia Ammattikorkeakoulu Myyrmäen kampuksen laajennusinvestointi jatkuu. Laajennuksen käyttöönotto on syksyllä 2018. Hankkeen kokonaiskustannus on n. 41 miljoonaa euroa. Investointi rahoitetaan leasing-rahoituksella.

Vuoden 2016 lokakuussa aloitettiin Lumon pysäköintitalon saneeraus. Saneeraus valmistuu kesällä 2017. Saneerauksen kokonaiskustannusarvo on n. 0,6 milj. euroa. Saneeraus on luonteensa puolesta vuokralaismuutosta, joten sen kustannukset kirjataan tulokseen. Ylästön koulun laajennusosan rakentaminen ja vanhanpuolen tilamuutosten työt on aloitettu alkuvuodesta, laajennuksen käyttöönotto on syksyllä 2019, investoinnin arvo n. 5,0 miljoonaa euroa. Myös Leppäkorven päiväkodin peruskorjaustyöt on aloitettu keväällä (investoinnin arvo 0,35 meur). Rälssitie 3:n peruskorjaus on aloitettu kesällä, hankkeen arvo on 2 meur.

Kiinteistö Oy Vantaan Jönsäksentie 4 -nimisen yhtiön osakekannan ostettaneen lokakuussa mennessä 21,7 milj. euroa.

Tytäryhtiö Kivistön Pysäköinti fuusioidaan 31.12.2017 mennessä VTK Kiinteistöt Oy:hyn. VTK Kiinteistöt Oy osti 8/2017 Koy Myyrinselän loput osakkeet (4,8%).

Taloudellinen katsaus

VTK Konsernin toteuma 1-8/2017 muodostuu 1-7/2017 toteumasta sekä 8/2017 budjettiluvuista.

Tuloslaskelma 1 000 eur	Ero					Ennuste			Muutos	
	Toteuma 1-8/2017	Budjetti 1-8/2017	tot ./. Bud	Toteuma 1-8/2016	Muutos	2017	Budjetti 2017	Enn ./. Bud	Toteuma 2016	enn. 17 ./. Tot. 16
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	12 552	12 874	-322	11 880	673	19 406	19 860	-454	18 402	1 003
Henkilöstökulut	-798	-861	64	-1 133	335	-1 293	-1 296	3	-1 526	233
Materiaalit ja palvelut	-2 244	-2 629	385	-2 397	154	-3 849	-3 849	1	-3 669	-180
Liiketoiminnan muut kulut	-1 696	-1 900	204	-1 802	106	-3 148	-3 222	74	-3 875	727
Poistot	-6 115	-6 597	482	-5 554	-561	-10 368	-10 605	237	-8 944	-1 424
Liiketulos	1 699	887	812	994	706	748	888	-140	388	359
Rahoituserät	-306	-426	120	-239	-67	-604	-675	71	-311	-288
Verot	11	-60	71	0	11	30	-90	120	-34	64
Nettotulos	1 404	402	1 002	755	649	174	123	51	43	135
Vähemmistöosuudet		0	0	0	0	0	0	0	-24	24
Kokonaistulos	1 404	402	1 002	755	649	174	123	51	19	135

Tot: 1-8/2017 vs. budj. 1-8/2017:

VTK Kiinteistöt Oy:n liikevaihdon ja muiden tuottojen toteuma on 0,3 meur budjetoitua pienempänä johtuen Koy Vantaan Jönsaksentie 4 osakkeiden lunastuksen siirtymisestä (vaikutus liikevaihtoon -0,8 meur) sekä kertaluonteisesta Karsikkokuja 15:n edellisten vuosien pääomavuokran oikaisusta sekä Pakkalankuja 5:n, Lumon monitoimitalon ja parkkihallin budjetoitua korkeammista pääomavuokrista (yhteensä +0,4 meur).

Materiaalit ja palvelut -kustannusten toteuma 0,4 meur pienempi kuin budjetti johtuen pääosin Lumon parkkihallin saneerauksen sekä muiden kohteiden korjaustöiden siirtymisestä. Liiketoiminnan muut kulut on toteutunut n. 0,2 meur budjetoitua pienempänä johtuen Koy Jönsaksentie 4:n kustannusten poisjäämisestä. Poistojen kokonaisero budjettiin nähden on +0,5 meur johtuen pääosin Koy Jönsaksentien 4:n toteutumattomista poistoista, konsernipoistoista (ei budjetoitu) sekä VTK:n Pakkalankuja 5:n poistoajan muutoksesta.

VTK Kiinteistöt Oy:n tytäryhtiöiden tuotot ja kulut ovat toteutuneet lähes budjetoidusti.

Tot: 1-8/2017 vs. tot. 1-8/2016:

VTK kiinteistöt Oy:n liikevaihto ja muiden tuottojen kasvu 0,7 meur viime vuoteen nähden johtuu uudesta kohteesta (Pakkalankuja 5, Koy Kehäportin jakautuminen VTK:hon 31.12.2016), Lumon kohteiden nousseista vuokrista ja kertaluonteisesta oikaisusta (Karsikkokuja 15) sekä muiden kohteiden vuokrankorotuksista. Toisaalta tuottoja alentaa Tikkurilan hotellin ja kahvion myyntituottojen poisjääminen (operointi myyty Vantille 8/2016) sekä henkilöstövuokrauksen pientyminen verrattuna vuoteen 2016.

VTK Kiinteistöt Oy:n materiaalit- ja palvelut sekä liiketoiminnan muut kustannukset ovat toteutuneet yhteensä 0,3 meur edellisvuotta johtuen pääosin pienemmistä vuokralaismuutoksista sekä tapahtumien tilavuokrista. Myyrmäen Urheilupuisto Oy:n henkilöstömäärän vähenemisestä johtuen palkkakustannukset ovat toteutuneet 0,3 meur edellisvuotta pienempinä. Poistojen kasvu edellisvuoteen verrattuna johtuu pääosin Pakkalankuja 5:n poistoista.

Ennuste vs. Budjetti 2017

Liikevaihtoennustetta on laskettu yhteensä 0,4 meur. Liikevaihdon muutokseen sisältyy Kiinteistö Oy Jönsaksentie 4 osakkeiden (Myyrmäen terveysasema) lunastuksen siirtymisestä johtuva liikevaihdon lasku (yhtiö budjetoitu konserniin 5/2017 alkaen), Karsikkokuja 15:n aikaisempien vuosien pääomavuokran kertaoikaisusta aiheutuva tuotto, Pakkalankuja 5:n sekä Lumon monitoimitalon ja parkkihallin vuokratuottojen kasvu.

Koy Jönsaksentie 4:n poistoja on alennettu (5-9/2017 poistot eivät toteudu) ja Pakkalankuja 5:n rakennusten poistoaikaa on lyhennetty 20 vuodesta 10 vuoteen. Lisäksi ennusteeseen on päivitetty budjetoidumatta jääneet konsernipoistot. Poistoennusteen muutos on yhteensä +0,2 meur.

Investoinnit

Konsernin investoinnit olivat 1-8/2017 n. 1,4 milj. euroa (1-8/2016: 4,3 milj. euroa). VTK Kiinteistöt Oy:n investoinnit

1-8/2017 olivat yhteensä n. 0,7 meur, käsittäen Ylästön koulun tilamuutosten suunnittelutyöt sekä Lepäkorven päiväkodin peruskorjaustyöt. Lukuun sisältyy myös Koy Myyrinselän osakkeiden osto 0,2 meur. Kivistön Putkijäte Oy:n putkikeräysjärjestelmän investoinnit olivat 1-8/2017 n. 0,7 meur.

Rahoitus

Konsernin lainakanta oli elokuun lopussa 105 milj. euroa (1-8/2016: 115 milj. euroa. VTK Kiinteistöt Oy:n Metropolia ammattikorkeakoulurakennuksen leasing-vastuu 31.8.2017 oli 3,8 euroa. Leiritie 1:n laajennuksen leasing-rahoitusliimitistä (41 meur) oli käytetty 31.7.2017 13 meur.

VTK Kiinteistöt Oy:n budjettiin sisältyy 30 milj. laina Koy Jönsaksentie 4 osakkeiden lunastusta ja 2017 aloitettavien investointien rahoittamista varten. Kaupunginvaltuusto myönsi 23.1.2017 § 6 enintään 25 miljoonan euron määräinen kaupungin omavelkaisen takauksen VTK Kiinteistöt Oy:lle tai sen perustetavalle tytäryhtiölle vakuudeksi nostettavalle normaaliehtoiselle rahalaitoslainalle. Laina käytetään Kiinteistö Oy Vantaan Jönsaksentie 4 -nimisen yhtiön osakekannan ostoon ja osakekauppaan liittyvien muiden kulujen rahoittamiseen. VTK Kiinteistöt Oy:n lainakannan ennuste 31.12.2017 on 123 meur (budjetti 127 meur).

Konsernin rahoitustilanne on vakaa. Konsernin rahat ja pankkisaamiset olivat 31.8.2017 n. 13 milj. euroa. VTK Kiinteistöt Oy:n rahat ja pankkisaamiset olivat 31.8.2017 10,7 meur.

Henkilöstö

VTK Kiinteistöt Oy:n henkilöstömäärä oli 31.8.2017 5 henkilöä (31.12.2016 5 henkilöä). Myyrmäen Urheilupuisto Oy:n vakituisen henkilöstön määrä oli 13 henkilöä (31.12.2016 oli 21 henkilöä). Lisäksi yhtiö käyttää tuntityöntekijöitä ruuhka-apuna. Kivistö Pysäköinti Oy:ssä ja Kivistön Putkijäte Oy:ssä toimii oto – toimitusjohtaja.

Riskienhallinta

VTK Kiinteistöt Oy:n riskienhallintasuunnitelma on hyväksytty hallituksessa 19.10.2016

Yhtiön keskeiset riskit ovat

1. Yhtiön vanha kiinteistökanta on jo saavuttanut yli 20 vuoden iän. Rakennusten elinkaarikustannusten hallinta ja mahdolliset kasvavat sisäilmaongelmat. Tavoitteena on erityisesti tavanomaisien toimitilakohteiden arvojen säilyttäminen.
  - Yhtiö on hankkinut/hankkimassa kaikkiin kohteisiinsa PTS suunnitelmat joiden avulla suunnitellaan ja toteutetaan kiinteistöjen vuosi- ja peruskorjaukset
2. Vanhanmalliset yritystilat tulevat olemaan yhtiön kiinteistöomaisuuden arvon säilyttämisen kannalta ongelmallisia ja voivat jatkossa aiheuttaa taloudellisia riskejä. Yhtiön toiminnan ja kiinteistökehityksen painopistealueita ovat energiatehokkuus ja kestäväkehitys.
  - Yhtiön on laadittava kiinteistökehityssuunnitelma, missä määritellään eri kiinteistöjen jatkojalostus ja aikataulu. Osaan kiinteistöistä tullaan hakemaan kaavamutosta ja uusien kiinteistöjen muuttamiseksi esim. asuin käyttöön
3. Yhtiön raskas velkapääoma ja siihen liittyvä mahdollinen korkotason nousu.
  - Omavaraisuusasteen kasvattaminen. Varautuminen korkomuutoksiin yhdessä kaupungin rahoituksen kanssa.

Yhtiön omavaraisuusaste on kehittynyt suotuisasti viime vuosina. Siitä huolimatta yhtiö joutuu edelleen panostamaan rahoitusrakenteen ja talouden vahvistamiseen myös tulevina vuosina, johtuen 100 %:n velkapääomalla viime vuosina suoritetuista investoinneista. Lähivuodet tulevat olemaan rahoituksellisesti raskaita ja mikäli korkotasossa tapahtuu huomattavaa nousua, on maksuvalmiuden varmistamiseksi ryhdyttävä voimakkaisiin toimiin lainojen järjestelemiseksi. Mikäli kuitenkin korkotason pysyvät nykyisessä tasossa, helpottuu rahoitustilanne 3 – 5 vuoden jälkeen.

Tavoitteet

Tavoite	Tavoitteen mittari (eur, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2015	Vertailu vuoden 2016 toteuma	Mittarin tavoitetaso 2017	Vastuu- henkilö(t)	Keskeiset toimen- piteet tavoitteen toteutta- miseksi	Mittari(e)n tilanne 31.8.2017	Tavoitteen toteutumis-arvio Tavoite toteutune: - täysin - osittain - ei lainkaan	Lisäselitykset
konsernin tulos	1000 eur	96	19	100	tj Jukka Antila		1 404	täysin	
VTK Kiinteistöt Oy:n ulkoisten kohteiden vuokrausaste.	ulosvuokrattavat tilat / kaikki vuokrattavat kohteet vuoden lopussa * 100 = x%	85	90	93	tj Jukka Antila			täysin	
Energiätehokkuus liikunta- ja teollisuuskiihteistöt	energiankulutuksen energiätehokkuus ET- luku (skaala G-A)	F	F	F	tj Jukka Antila			täysin	
Energiätehokkuus koulut, päiväkodit ja toimistot	G-A	D	D	D	tj Jukka Antila			täysin	

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy

Y-tunnus 2440395-5
 Omistusosuus 100 %
 Hallituksen pj Martti Lipponen
 Toimitusjohtaja Liisa Sarjala

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy on Vantaan kaupungin 100-prosenttisesti omistama yhtiö. Yhtiön toimialana on kiinteistön- ja maisemanhoito, rakennus- ja korjauspalvelut, siivouspalvelut sekä ateriapalvelut ja muut ravitsemis- ja aulapalvelut, turvallisuus- ja vartiointipalvelut sekä posti- ja kuriiritoiminta. Yhtiö aloitti varsinaisen toimintansa vuoden 2012 alusta. Yhtiön palvelukseen siirtyi tilakeskuksesta noin 1 000 henkilöä ns. vanhoina työntekijöinä. Vuoden 2016 lopussa yhtiön palveluksessa oli 949 henkilöä.

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n tehtävänä on tukea Vantaan kaupunkikonsernin toimialoja ja niiden asiakkaita tuottamalla asiakkaiden tarpeita vastaavia ateria-, puhtaus- ja kiinteistöpalveluja sekä näitä tukevia palveluja. Yhtiön markkinointinimi on Vantti.

Lisätietoa Vantaan Tilapalvelut Oy:stä <http://www.vantti.fi/>

Toimintaympäristö

Sote- ja maakuntauudistuksen siirtyminen vuoden 2020 alkuun tuo yhtiölle ja kaupunkikonsernille lisää muutokseen varautumiseen. Uudistus näyttää joka tapauksessa vaikuttavan merkittävästi yhtiön toimintaedellytyksiin ja asiakassuhteisiin yhtiön tällä hetkellä sosiaali- ja terveystoimelle tarjoamien palveluiden osalta voimaantulosta lähtien. Sosiaali- ja terveystoimen toimialan osuus yhtiön myynnistä on yli 20 %. Yhtiö selvittää tilanteeseen liittyviä mahdollisia henkilöstövaikutuksia ja muutoksen edellyttämiä vaihtoehtoisia toimintamalleja pystyäkseen varautumaan uudistuksen voimaantumiseen.

1.1.2017 voimaan tullut hankintalaki tarkensi yhtiön toimintaedellytyksiä in-house asemaan liittyen ja aiheutti selvitystarpeen toimintojen uudelleenarviointiin yhtiön markkinoille suuntautuvan myynnin järjestämistä koskien. Lisäksi yhtiön tulee huomioida uuden hankintalain edellyttämät muutokset hankintatoimensa järjestämisessä.

Toiminta

Yhtiö neuvotteli vuonna 2016 ateria- ja puhtauspalveluiden myyntiä koskevien sopimuksiensa jatkamisesta Vantaan kaupungin kanssa. Neuvotteluiden tuloksena solmittiin pääosin joulukuun aikana useita 1.1.2017 alkaen voimaan tulleita sopimuksia eri asiakastoimialojen kanssa.

Vantti toteutti vuodenvaihteessa hinnanalennuksia sekä asiakastoimialojen kanssa sovittuja lisäpanostuksia tuotantonsa laatutasoon. Muutosten tavoitteena on toiminnan tehostaminen n. 4 %:lla vuoden 2017 aikana. Muutokset edellyttävät käytännössä yhtiön kustannustason sopeuttamista vastaavalla summalla.

Yhtiön hallitus päätti 25.1.2017 käynnistää selvityksen yhtiön laajennetun johtoryhmän työskentelystä ja työskentelyolosuhteista. Selvityksen tulokset raportoitiin hallitukselle ja laajennetulle johtoryhmälle toukokuussa 2017. Selvityksen perusteella yhtiö on käynnistänyt pitkäkestoisen hankkeen uudistaakseen johtamis- ja toimintakulttuuriaan. Hankkeessa kehitetään tavoitteellista, arvostavaa ja vuorovaikutteista esimiestyötä ja johtamista kaikilla organisaatiotasoilla sekä mm. lisätään henkilöstön osallistumista johtamisjärjestelmän kehittämiseen ja työroolien kirkastamiseen.

Vantaan Talouspalvelukeskus ja yhtiö saivat kesäkuun lopulta verottajalta pyytämänsä ohjauksen koskien konsernissa noudatettua käsittelytapaa esikouluaterioiden arvonlisäverotuksessa. Ohjauksen perusteella aterioiden käsittelytapa yhtenäistetään vastaamaan pääosin noudatettua periaatetta ruokailupaikasta, ateriatyyppistä ja asiakastoimialasta riippumatta. Ratkaisulla ei ole olennaista taloudellista merkitystä yhtiön tai konsernin näkökulmasta.

Aula- ja turvapalveluiden toiminta laajentui 1.7. alkaen yhtiön aloitettua tuottamaan kiertävien vartijoiden palvelua, jota Vantaan kaupunki hankki ennen muutosta konsernin ulkopuoliselta palveluntuottajalta. Palvelun työllistävä vaikutus on alkuvaiheessa kolme henkilötyövuotta. Yhtiön lähes 30 kouluisääntä osallistuivat kesän aikana yhteistyössä ammattiopisto Varian kanssa toteutettuun jatkokoulutukseen, jossa kouluisäännät koulutettiin vartijoiksi.

Taloudellinen katsaus

Kumulatiivinen liikevaihto on toteutunut n. 280 t€ budjetoitua pienempänä. Eroa on syntynyt erityisesti ateriapalveluissa mm. ennakoitua heikomman kesäajan myynnin seurauksena. Vuositasolla liikevaihdon odotetaan kuitenkin jopa ylittävän budjetoidun. Ennakoitu ylitys perustuu uusiin palveluavauksiin puhtaus- ja kiinteistöpalveluissa. Kesäaikainen myynnin pudotus ateriapalveluissa oli mahdollisesti myös osin tilapäinen. Ateriapalveluiden heikentyneeseen tuloskehitykseen on kuitenkin reagoitu mm. elintarvikeostoihin kohdistuvalla säästöohjelmalla.

Keskeisissä kuluryhmissä merkittävin ero budjetoituun nähden on muodostunut materiaali- ja palveluostojen ryhmässä, jossa eroa on syntynyt ateria- ja puhtauspalveluissa perustuen mm. ennakoitua suurempiin elintarvikeostoihin ja henkilöstövuokrauksen käyttöön. Muissa kuluryhmissä yhtiö on kokonaisuutena tarkastellen likimain budjetoidussa vauhdissa.

Edellisvuoteen verrattuna eroja selittää yhtiön toiminnan laajentuminen. Kiinteistöpalveluissa toiminta on laajentunut vartiointipalveluiden lisäksi mm. ohjelmoiduissa korjauksissa, puhtauspalveluissa yhtiön hoitoon on siirtynyt uusia toimipisteitä ja ateriapalveluissa kuluva vuosi on ensimmäinen kokonainen toimintavuosi v. 2016 aloitetussa hotellitoiminnassa.

Kuluvana vuonna budjetoitua pienempänä toteutunut liikevaihto selittää yhdessä materiaali- ja palvelukulujen kasvun kanssa tuloksen heikentymisen edellisvuoteen verrattuna ja yhtiön tulos oli katsauskauden päättyessä selvästi negatiivinen. Negatiivinen tulos kuitenkin selittyy osin kesän kausivaihtelulla. Yhtiö ennustaa ateriapalvelun tuloksen jäävän selvästi negatiiviseksi (noin 650 t€) kun taas puhtauspalveluiden ja sisäisten palveluiden tuloksen yhtiö ennustaa likimain saman verran positiiviseksi. Yhtiö ennakoii tuloksen parantuvan loppuvuonna merkittävästi syksyn normaalien toimintakuukausien ja ateriapalvelun käynnistämien säästötoimien seurauksena. Koko vuoden tuloksen ennakoidaan asettuvan lähelle yhtiön tavoittelemaa nollatulosta.

Tuloslaskelma 1 000 eur	Ero			Muutos		Ero			Muutos	
	Toteuma* 1-8/2017	Budjetti 1-8/2017	tot 1-8/17 /. Bud 1-8/17	Toteuma 1-8/2016	1-8/17 /. 1-8/16	Ennuste 2017	Budjetti 2017	Ennuste /. Budjetti	Toteuma 2016	enn. 2017 /. Tot. 2016
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	29 559	29 834	-275	29 166	394	46 361	46 035	326	45 651	711
Henkilöstökulut	-20 328	-20 334	6	-19 835	-492	-29 887	-29 739	-148	-28 713	-1 174
Materiaalit ja palvelut	-10 072	-9 782	-290	-9 715	-357	-15 383	-15 018	-365	-15 786	403
Kiinteistöom. hoitokulut			0	0	0			0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-659	-672	13	-571	-87	-1 062	-1 062	0	-998	-64
Poistot	-114	-114	0	-69	-45	-172	-172	0	-121	-51
Liiketulos	-1 613	-1 066	-547	-1 025	-588	-143	44	-187	32	-175
Rahoitustuotot	3		3	0	3	-1	-1	0	0	-1
Rahoituskulut	-9	-6	-3	-40	31	-8	-8	0	-43	35
Verot			0	0	0			0	0	0
Nettotulos	-1 620	-1 072	-547	-1 065	-555	-152	35	-187	-11	-140
Satunnaiset erät (netto)	1	1	0	0	1	7	2	5		7
Kokonaistulos	-1 619	-1 071	-548	-1 065	-554	-145	37	-182	-11	-134

1 000 eur	Ero			Muutos		Ero			Muutos	
	Toteuma 1-8/2017	Budjetti 1-8/2017	tot 1-8/17 /. Bud 1-8/17	Toteuma 1-8/2016	1-8/17 /. 1-8/16	Ennuste 2017	Budjetti 2017	Ennuste /. Budjetti	Toteuma 2016	enn. 2017 /. Tot. 2016
Investoinnit (netto)	291		291	98	193	295	295	0	310	-15
Leasing-vastuut kauden lopussa			0	0	0			0	6	-6
Lainat kauden lopussa	0		0	0	0			0	0	0
Oma pääoma	-1633		-1633	-365	-1268			0	578	-578
Taseen loppusumma	5153		5153	6782	-1629		N/A		8 535	-8535
Henkilöstö lkm	957		957	927	30		N/A		949	-949

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy						
1000 eur	Ateria	Siivous- palvelut	Kiint. huolto (sis. Vaht- imestarit)	Ateria	Siivous- palvelut	Kiint. huolto (sis. Vaht- imestarit)
	1-8/2017	1-8/2017	1-8/2017	2016	2016	2016
Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot	14 123	8 497	6 890	22 283	12 650	10 487
Liiketoiminnan kustannukset	-15 327	-8 799	-7 003	-22 511	-12 779	-10 142
Liiketulos	-1 204	-302	-113	-228	-129	345

TUNNUSLUVUT			
	TOT 1-8/2017	Budjetti 2017	Toteuma 2016
Liikevaihto 1000 eur	29 559	46 035	45 651
Henkilöstön lkm	957	N/A	949
Liikevaihto / henkilö / kk	3,86	N/A	4,01
Tuotettuja aterioita kpl / kk	777 660	N/A	786 956
siivoussopimuksia m2 / kk	480 648	N/A	489 405
Kiinteistönhuoltosopimukset m2 / kk (ei sis.)	910 500	N/A	910 500

Investoinnit

Vuodelle 2017 suunnitellut taseeseen kirjattavat investoinnit ovat yhteismäärältään 295 000 euroa. Esi-
tetty investointisumma jakaantuu liiketoiminta-alueille seuraavasti:

Ateriapalvelut	95 000 €
Puhtauspalvelut	200 000 €

Toimipistetasolla ateriapalvelut varautui keittiön pienkoneiden korvausinvestointeihin sekä mahdollisiin kylmälaite- ja työturvallisuushankintoihin. Puhtauspalveluiden suunnitelma muodostuu siivouslaitteiden korvausinvestoinneista sekä työn tuottavuutta lisäävistä investoinneista. Kiinteistöpalveluihin ei budjetoi-
tu taseeseen kirjattavia investointeja vuodelle 2017. Mahdolliset hankinnat, esimerkiksi uusittavat tuo-
tantoautot rahoitetaan tarvittaessa vuokraamalla. Investointibudjetti ylittyy maltillisesti vuoden aikana
ilmenneisiin operatiivisen toiminnan lisäinvestointitarpeisiin perustuen.

Uusien investointien poisto aika on lähtökohtaisesti viisi vuotta (aiemmin 3-5 vuotta). Mainittujen inves-
tointien tulosaikutus on vuositasolla noin 60 t euroa. Vuodelle 2017 budjetoidut poistot ovat suuruudel-
taan yhteensä n. 172 t euroa.

Vantin merkittävimmät investoinnit liittyvät yhtiön tietojärjestelmiin. Nämä investoinnit kirjataan kuiten-
kin kaupungin taseeseen ja yhtiö maksaa kaupungin tekemiä poistoja vastaavan summan Tietohallinnon
kuukausilaskutuksen yhteydessä. Tietohallintohankkeista on käynnissä kaupungin ja Vantin yhteinen
KIHA-projekti, jonka projektikustannuksia aloitettiin poistamaan vuoden 2016 aikana. Vantin kustannus-
osuus hankkeen investointitarpeesta on toistaiseksi 68 t€. Järjestelmän Palvelusopimukset –moduuliin

tarvittavat muutostyöt saattavat mahdollisesti kasvattaa yhtiölle tulevaa maksuosuutta. Asia tarkentuu käyttöönottoprojektin edetessä v. 2017-2018 aikana.

Vuonna 2017 yhtiö varautui perustoimintojensa ylläpitämiseen liittyvien korvausinvestointien lisäksi 30 t€ suuruiseen investointiin koskien raportointijärjestelmän hankintaa sekä 30 t€ suuruiseen investointiin koskien mobiiliin työnohjausjärjestelmän hankintaa. Rahoitusmallin vuoksi investoinnit käsitellään vuosikuluina. Molempien investointien tarkoituksena on järjestelmäinvestointien tarvemäärittely ja käynnistysvaiheen työt. Yhtiö on aiemmin konsernille toimittamassaan pitkän tähtäimen investointitarpeen raportissa karkeasti arvioinut raportointijärjestelmän kokonaiskustannukseksi toteutuessaan 250 t€ ja työnohjausjärjestelmän kustannukseksi 150 t€. Yhtiö päättää investointien lopullisesta toteuttamisesta erikseen määrittelyvaiheessa tehtävään työhön perustuen.

Yhtiön toimialat eivät ole erityisen pääomaintensiivisiä, eikä yhtiön toiminta muutoinkaan edellytä poikkeuksellisen merkittäviä investointeja lähitulevaisuudessa. Tämä ja kaupunkikonsernin valitsema omistus- ja leasing-rahoitusta hyödyntävä rahoitusstrategia huomioiden yhtiö suunnittelee rahoittavansa tarvittavat investoinnit lähtökohtaisesti tulorahoituksella.

Yhtiön ensimmäisien toimintavuosien investoinnit ovat kuitenkin olleet hyvin maltillisia ja yhtiöllä on tarvetta uudistaa kalustoaan lähivuosina, jonka lisäksi yhtiön toiminnan tehostamistavoitteet edellyttävät investointeja nykyaikaiseen teknologiaan. Tähän perustuen yhtiö suunnittelee lähivuosille investointibudjettinsa maltillista kasvattamista ja Vantti esitti elokuussa konsernihallinnolle suunnittelewansa vuosittain 300 t€ – 800 t€ suuruisia investointeja vuosille 2018-2021. Edellä mainitut järjestelmäinvestoinnit ovat euromääräisesti merkittävimmät suunnitellut investointikohteet suunnittelujaksolle.

Vuonna 2018 yhtiö varautuu alustavasti n. 440 t€ suuruisiin taseeseen kirjattaviin investointeihin. Suunnitellut investoinnit kohdistuisivat työkoneisiin ja välineisiin sekä ateriapalveluiden astiastoihin, jonka lisäksi yhtiö varautuu investoimaan toimitilojensa sekä postinjakelutoimintojensa kehittämiseen. Suunnitelmaa tarkennetaan vuosibudjetoinnin yhteydessä.

Rahoitus

Yhtiön kassan määrä 31.8. oli n. 400 t€ (31.12.2016: 3,0 m€)

Kassatilanne on vaihdellut normaalin kuukausitason vaihtelurytmin puitteissa ja yhtiö on turvautunut konsernitiilin limiittiin palkanmaksujen yhteydessä. Katsauskauden päättyessä yhtiön kassatilanne oli tuntuvasti tilikauden alkua heikompi kesän kausivaihtelusta johtuen. Kausivaihtelu aiheutuu kesäajan pienemmästä ateriamyynnistä ja puhtauspalveluiden tuotannosta sivistystoimen toimialan toimipisteissä. Lisäksi henkilöstön lomarahojen maksu ajoittuu heinäkuulle. Kassatilanteen ennakoidaan normalisoituvan jälleen loppuvuoden aikana syksyn toimintakuukausien myötä.

Pidemmällä aikavälillä yhtiön voittoon pyrkimätön tavoiteasetanta johtaa kassatilanteen heikkenemiseen ilman rahoitusjärjestelyitä tms. kassatilannetta tukevia toimenpiteitä. Kehitys on kuitenkin hidasta, joten asia ei edellytä erityisiä toimenpiteitä aikavälillä 2017-2022 edellyttäen, että yhtiön kannattavuus säilyy likimain tavoitellun nollatuloksen tasolla eikä yhtiön tuotantovolyyymeissa tapahdu ennakoimattomia muutoksia tai merkittäviä häiriöitä.

Yhtiön suunnittelema investointien kasvattamisesta lisää toteutuessaan toimintaan sitoutuvan pääoman määrää. Kassavaikutus on käytännössä mahdollista hallita investointien etukäteisellä suunnittelulla.

Sote-uudistus saattaa vaikuttaa yhtiön tuotantovolyyymiin. Yhtiö varautuu uudistukseen kuitenkin ensi sijassa toiminnallisena ja taloudellisena ennemminkin kuin rahoituksellisena muutoksena - yhtiön tulee sopeuttaa hallitusti toimintojaan mahdollisten volyymimuutosten edellyttämällä tavalla.

Muutoin Vantilla ei ole tiedossa rahoitus- ja kassatilanteeseen vaikuttavia merkittäviä muutoksia. Mikäli yhtiön toiminta säilyy pääosin ennallaan, kassatilanteen oletetaan säilyvän edellisvuosien kaltaisena kuukausi- ja kausivaihteluineen. Konsernitiilin limiitti turvaa yhtiön maksuvalmiutta riittävästi sekä kausivaihtelun huomioimiseksi, että mahdollisissa tilapäisissä häiriötilanteissa. Yhtiöllä ei ole pitkäaikaista lainaa.

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 1-8/2017	Budjetti 1-8/2017	Ero tot 1-8/17 /. Bud 1-8/17	Toteuma 1-8/2016	Muutos 1-8/17 /. 1-8/16	Ennuste 2017	Budjetti 2017	Ero Ennuste /. Budjetti	Toteuma 2016	Muutos enn. 2017 /. Tot. 2016
kassa jakson alussa	3012		3012	3 543	-531			0	3 543	-3 543
+ toiminnan tuotot (+)			0	28 940	-28 940			0	46 792	-46 792
- toiminnalliset menot (-)			0	-30 268	30 268			0	-45 951	45 951
- investointien maksut kassasta (-)			0	-98	98			0	-310	310
- lainojen lyhennykset (-)			0	0	0			0	0	0
- lainojen korot (-)			0	0	0			0	0	0
+ lainojen lisäykset (+)			0	0	0			0	0	0
Kassa jakson lopussa	413	0	413	2 117	-1 704	0	0	0	3 012	-3 012

Henkilöstö

Perustiedot henkilöstöstä ja kehitys edellisvuoden lopun tilanteeseen verrattuna ilmenevät seuraavista taulukoista. Vakituisten työsuhteiden suhteellinen osuus on kasvanut aiemmin määräaikaisina solmittujen sopimusten vakinaistamisen myötä. Kehitystä selittää myös tarvittaessa töihin kutsuttavan työsopimusmallin käyttö; yhtiö pystyy nykyisellään käyttämään tuntityöntekijöitä aiempaa joustavammin, mikä pienentää tarvetta määräaikaisille työsopimuksille tilanteissa, joissa työmäärän jatkuvuus on vaikeasti ennakoitavissa.

Liiketoimintayksiköiden tasolla kiinteistöpalveluiden henkilöstömäärän kasvu selittyy yhtiön vartiointitoimintojen laajenemisella. Puhtauspalveluissa henkilöstöresurssien kasvu selittyy yhtiön tuotantoon tulleilla uusilla toimipisteillä sekä rekrytoinneilla sijaistuksien turvaamiseksi, jotta yhtiö pystyy toteuttamaan palvelusopimuksen edellyttämän laatutason. Ateriapalveluiden henkilöstön määrä on alentunut toiminnan tehostamistavoitteisiin perustuen.

1.1.-30.8.2017 vs 31.12.2016

Henkilöstön rakenne ja henkilömäärät

	Vakinaiset		Määräaikaiset		Yhteensä	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Ateria	357	360	23	33	380	393
Kiinteistö	176	161	14	21	190	182
Puhtaus	351	302	17	50	368	352
Sisäiset	18	20	1	2	19	22
Vantti	902	843	55	106	957	949

Vaihtuvuus on alentunut vuoden 2016 vertailutietoon verrattuna. Luvut eivät kuitenkaan ole vertailukelpoisia eripituisen seurantajakson vuoksi. Yleisen taloustilanteen piristymisen kasvattaa lähtövaihtuvuutta ja heikentää työvoiman saatavuutta yhtiön harjoittamilla verrattain matalapalkkaisilla toimialoilla.

1.1.-30.8.2017 vs 31.12.2016

Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus

	Vakinaiset	
	2017	2016
Ateria	7,0	8,3
Kiinteistö	6,8	8,1
Puhtaus	7,6	13,9
Sisäiset	14,3	13,6
Vantti	7,4	10,5

Vakinaisen henkilökunnan osuuden kasvu on havaittavissa myös henkilöstörakenteen tilastoinnissa. Miesten osuuden suhteellinen kasvu selittyy liiketoiminta-alueiden keskinäisten suhteiden muutoksilla; vartijatoiminnan ja kiinteistöpalveluiden laajentuminen ovat kasvattaneet miesten osuutta. Vaihtuvuus on johtanut myös pieniin alenemiin keskimääräisessä palvelusajassa sekä henkilöstön keski-ikässä.

1.1.-30.8.2017 vs 31.12.2016

Henkilöstörakenteen tunnuslukuja elokuun tilanteesta

	2017	2016
Vakinaisia henkilökunnasta	94,3 %	88,8 %
Naisten osuus henkilökunnasta	71,7 %	75,9 %
Keski-ikä	47,8v	47,9v
Keskimääräinen palveluaika	9,4v	9,8v

Riskienhallinta

Riskienhallintasuunnitelmaa on käsitelty edellisen kerran yhtiön hallituksessa 15.6.2017. Suunnitelmaa tarkastellaan uudestaan johtoryhmässä ja yhtiön hallituksessa syksyn aikana.

Riskiärvion perusteella keskeisimmiksi riskeiksi on arvioitu yhtiön kilpailukykyyn, ateriapalvelun elintarvikehygieniaan ja erityisruokavalioprosessien mukaiseen toimintaan sekä osaavan henkilöstön saatavuuteen liittyvät riskit.

Yhtiö arvioi toimintaansa liittyviä riskejä sekä niille määriteltyjä hallintatoimenpiteitä säännöllisessä prosessissa vuosittain. Vahinkoriskeihin yhtiö on varautunut konsernihallinnon kilpailuttamilla vakuutuksilla.

Tavoitteet

Tavoite	Tavoitteen mittari (eur, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2015	Vertailu vuoden 2016 toteuma	Mittarin tavoitetaso 2017	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.8.2017	Tavoitteen toteutumis-arvio Tavoite toteutuneeksi: - täysin - osittain - ei lainkaan	Lisäselitykset
Toiminnan tehostuminen %	Hinnan alennukset + Kustannustason muutos + Tuloksen muutos = Tehostamis-% (luvut % lvs:sta)	4,5 %	4,9 %	Vähintään 3%	Yhtiö	Hinnanalenukset ja kustannusten sopeuttamiseen tähtäävät toimet budjetin ja toimintasuunnitelman mukaisesti	Laskelma tilikauden päätyttyä	- Täysin	
Asiakastytyväisyys	Asteikko 1-5	2,83	3,21	3,6	Yhtiö	Toimenpiteet asiakastapamisten ja asiakaskyselyn perusteella, laatukierrokset, säännöllinen yhteistyö ostoyksikön kanssa	Mittaus syksyllä 2017	- Täysin	
Henkilöstötytyväisyys	Asteikko 1-5	3,33	3,29	3,6	Yhtiö	Työhyvinvointisuunnitelma	Mittaus syksyllä 2017	- Osittain	
Toiminnan laatu	Asteikko 1-5	4,71	4,77	4,5	Yhtiö	Laatukierrokset	4,76	- Täysin	
Sairauspoissaolot %		8,02 %	7,80	7,00 %	Yhtiö	Työhyvinvointisuunnitelma	8,77 %	- Osittain	Sairauspoissaolot ajalla 6/2017 1-

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy

Y-tunnus 0503417-0
 Omistusosuus 95,5 %
 Hallituksen pj Miikka Nieminen
 Toimitusjohtaja Tiina Immonen

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy on Vantaan kaupungin 95,5-prosenttisesti omistama yhtiö. MERCURIA Kauppiaitten Kauppaoppilaitos on Vantaan Martinlaaksossa sijaitseva yksityinen kauppaoppilaitos. Yhtiö tarjoaa liiketalouden perustutkintoon (merkonomi) johtavaa koulutusta sekä ammatillisena peruskoulutuksena että näyttötutkintoina. MERCURIA Aikuisenkoulutuksen koulutusvalikoimaan kuuluvat lisäksi liiketalouden alan ammatti- ja erikoisammattitutkinnot, kuten lähiesimiehen ammattitutkinto, kaupan esimiehen erikoisammattitutkinto ja johtamisen erikoisammattitutkinto. Opiskelijoita on keskimäärin 800 (aikuiset ja nuoret).

Lisätietoa Kauppiaitten Kauppaoppilaitoksesta <http://www.mercuria.fi>

Toimintaympäristö

Ammatillisen koulutuksen lainsäädäntö uudistetaan 1.1.2018. Nuorten ja aikuisten ammatillinen koulutus kootaan yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Myös rahoitus uudistetaan. Uuden rahoitusjärjestelmän peruselementit ovat perusrahoitus (50 %), suoritusrahoitus (35 %) ja vaikuttavuusrahoitus (15 %). Perusrahoituksen perusteena tulee olemaan opiskelijatyövuosi. Uuteen rahoitusjärjestelmään siirrytään asteittain, mutta ennakoitavuus heikkenee jo vuoden 2018 talousarviota laadittaessa.

Muuttuva lainsäädäntö vaikuttaa monella tavalla yhtiön toimintaan: työpaikalla tapahtuva oppiminen lisääntyy, koulutukseen hakeudutaan jatkuvasti lukuvuoden aikana ja oppimisympäristöt monipuolistuvat.

Euroopan unionin tietosuojalainsäädäntö uudistui, kun yleinen tietosuoja-asetus tuli voimaan 24. toukokuuta 2016. Tietosuoja-asetusta sovelletaan kahden vuoden siirtymäajan jälkeen 25. toukokuuta 2018 alkaen, jolloin henkilötietojen käsittelyn on oltava tietosuoja-asetuksen mukaista. Kauppiaitten Kauppaoppilaitos on aloittanut toimenpiteet, joilla varmistetaan, että henkilötietojen käsittely täyttää uuden asetuksen vaatimukset.

Toiminta

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy ryhtynyt valmistautumaan lakimuutokseen mm. rakentamalla kolmen kampuksen mallia. Jatkossa opintoja suoritetaan joustavasti oppilaitoskampuksen lisäksi työelämä- sekä

E-kampuksilla. Malli tulee entisestään lisäämään opiskelijan henkilökohtaisia valintamahdollisuuksia, mutta toisaalta myös tehostaa toimintaa.

Lakimuutoksen yhteydessä myös koulutustoiminnan perusteena olevat järjestämisluvut uusitaan. Opetus- ja kulttuuriministeriön tiedon mukaan koulutuksen järjestäjät tulevat saamaan uudistetut järjestämisluvut syyskuussa 2017. Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy on anonut uuteen järjestämislupaansa lisää opiskelijatyövuosia sekä oikeutta järjestää lupaehdotuksessa mainittujen tutkintojen lisäksi Yrittäjän ammattitutkintoa ja Johtamisen erikoisammattitutkintoa.

Uusi rahoituslaki vaatii opiskelijoiden suoritustietojen reaaliaikaisen siirtämisen viranomaisten yhteiseen koulutusrekisteriin. KOSKI-hanketta varten tehtävät muutostyöt ovat käynnissä ja järjestelmä on toiminnassa 1.2.2018 alkaen.

Lainsäädännön ohella myös liiketalouden perustutkinnon perusteet uudistetaan. Yhtiö on jo aloittanut opetussuunnitelmatyön tekemällä laajan opetushenkilöstön osaamiskartoituksen maaliskuussa 2017. Lukuvuoden 2017-2018 aikana laaditaan oppilaitoskohtainen opetussuunnitelma.

Vuoden 2017 aikana yhtiö on panostanut voimakkaasti e-oppimisen lisäämiseen. Henkilöstölle on tehty laaja ICT-kartoitustesti ja testin tulosten perusteella on järjestetty koulutusta. Kehityskeskustelut on käynnistetty ja niiden tarkoituksena on myös laatia osaamisen kehittämisen suunnitelmat koko henkilöstölle.

Taloudellinen katsaus

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:n tulos on kehittynyt vuoden toisella kolmanneksella edelleen ennakoitua paremmin. Elokuun jälkeen ylijäämää on kertynyt noin 242.000, talousarviossa 23.000. Erot selittyvät budjetoitua paremmalla liikevaihdolla (ero noin 100.000) sekä talousarviota alhaisemmilla henkilöstökuluilla ja liiketoiminnan muilla kuluilla (yhteisvaikutus noin 160.000). Toisaalta kiinteistöomaisuuden hoitokulut ovat kesän aikana nousseet yli talousarvion noin 60.000 euroa.

Merkittäviä muutoksia on tapahtunut verrattaessa vuotta 2017 edelliseen vuoteen. Ammatillisen koulutuksen rahoitusleikkaukset näkyvät valtionosuusrahoituksessa (liikevaihdossa). Toisen vuosikolmanneksen jälkeen liikevaihto on laskenut leikkausten takia noin 540.000. Kauppiaitten Kauppaoppilaitos oli tehnyt tarvittavat kustannusleikkaukset hallitusti edellisten vuosien aikana, joten kustannusrakenne vuonna 2017 vastaa hyvin pitkälti vuoden 2016 kustannusrakennetta.

Koko vuoden tasolla liikevaihdon ja liiketoiminnan muiden tuottojen lasku vuodesta 2016 vuoteen 2017 on yli miljoona euroa. Kustannusten puolella merkittävin ero tulee olemaan kiinteistökuluissa: Vuonna 2016 Kauppiaitten Kauppaoppilaitoksessa tehtiin merkittäviä kulukirjattavia kiinteistön korjaustöitä. Vastaavia ei ole vuoden 2017 talousarviossa.

Tuloslaskelma 1 000 eur	Toteuma 1-8/2017	Budjetti 1-8/2017	Ero tot 1-8/17 / Bud 1-8/17	Toteuma 1-8/2016	Muutos 1-8/17 / 1-8/16	Ennuste 2017	Budjetti 2017	Ero Ennuste / Budjetti	Toteuma 2016	Muutos enn. 2017 / Tot. 2016
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	4110	4012	98	4652	-542	6200	6158	42	7295	-1095
Henkilöstökulut	-2337	-2412	75	-2311	-26	-3652	-3702	50	-3663	11
Materiaalit ja palvelut	-173	-168	-5	-139	-34	-268	-268	0	-266	-2
Kiinteistöom. hoitokulut	-492	-429	-63	-537	45	-750	-751	1	-1330	580
Liiketoiminnan muut kulut	-572	-660	88	-529	-43	-945	-965	20	-865	-80
Poistot	-303	-320	17	-322	19	-460	-480	20	-476	16
Liiketulos	233	23	210	814	-581	125	-8	133	695	-570
Rahoitustuotot	9	0	9	6	3	20	0	20	15	5
Rahoituskulut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettotulos	242	23	219	820	-578	145	-8	153	710	-565
Satunnaiset erät (netto)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kokonaistulos	242	23	219	820	-578	145	-8	153	710	-565

1 000 eur	Toteuma 1-8/2017	Budjetti 1-8/2017	Ero tot 1-8/17 / Bud 1-8/17	Toteuma 1-8/2016	Muutos 1-8/17 / 1-8/16	Ennuste 2017	Budjetti 2017	Ero Ennuste / Budjetti	Toteuma 2016	Muutos enn. 2017 / Tot. 2016
Investoinnit (netto)	126	126	0	396	-270	196	196	0	82	114
Leasing-vastuut kauden lopussa	74	74	0	0	74	80	80	0	65	15
Lainat kauden lopussa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oma pääoma	17089	17089	0	16958	131	17100	17000	100	16847	253
Taseen loppusumma	17543	17543	0	17249	294	17600	17500	100	17354	246
Henkilöstö lkm	55	55	0	55	0	55	55	0	55	0

TUNNUSLUVUT	Toteuma 1-8/2017	Budjetti 2017	Muutos tot ./ budj.	Toteuma 2016
Liikevoitto %	6	0	6	10
Opiskelijamäärät:				
oppilaitosmuotoinen ammatillinen peruskoulutus (20.1. laskentapäivä)	714	710	4	719
oppisopimuskoulutus (20.1. laskentapäivä)	57	60	-3	56

Investoinnit

Vuonna 2017 toteutetut merkittävät investoinnit:

- Tavarahissin uusiminen (investointi aktivoidaan 9/2017, hankkeeseen kirjatut kustannukset tällä hetkellä 90.990€)

Merkittävimmät tulevaisuuden investoinnit liittyvät Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:n koulurakennuksen kunnostamiseen. PTS-suunnitelman mukaisesti jaksolle 2015-2018 ajoittuu vielä luokkien peruskorjauksia noin 450.000 euroa, IV-järjestelmien peruskorjauksia noin 620.000 euroa ja sähkötekniisiä korjauksia noin 670.000 euroa. Arviot täsmentyvät jatkossa ja osa näistä investoinneista siirtyy todennäköisesti seuraavalle jaksolle.

Jaksolle 2019-2023 ajoittuu WC-tilojen pintaremontteja noin 130.000 euroa, valmistuskeittiön laitteiden uusimisia noin 80.000 euroa sekä muita pienempiä kaluste ja laiteinvestointeja.

Kaikki investoinnit rahoitetaan omarahoituksella.

Rahoitus

Yhtiön maksuvalmius on hyvällä tasolla ja yhtiö on velaton. Hyvän rahoitustilanteen ansiosta yhtiöllä ei ole tarvetta ottaa velkaa. Uusi rahoituslaki tulee muuttamaan koulutuksen järjestäjien valtionosuusrahoituksen ansaintalogiikkaa. Uudessa mallissa perusrahoituksen osuus laskee asteittain ja tulee olemaan vuonna 2022 vain 50 % valtionosuusrahoituksen määrästä. Loppuosa määräytyy suoritus- ja vaikuttavuusrahoituksen perusteella. Näiden osien ennakointi on huomattavasti haasteellisempaa. Perusrahoituksen osuus pysyy korkeana siirtymäkaudella 2018-2019, joten näille vuosille emme odota suuria vaihteluita. Tästä eteenpäin rahoituksen tason vaihtelut saattavat olla merkittävämmässä roolissa. Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:n oma rahoituspuskuri antaa mahdollisuuden kehittää toimintaa ja investoida suunnitellusti myös jatkossa.

Julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2017-2020 todetaan, että ammatillinen koulutus siirtyy uuteen rahoitusjärjestelmään lähtökohtaisesti vuoden 2017 rahoitustasossa, jota korotetaan vuosittain indeksillä. Indeksistä säädetään osana reformin lakipakettia. Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:n valtionosuusrahoituksen määrä vuodelle 2018 täsmentyy lokakuussa 2017, kun OKM:ltä valmistuvat ns. suoritepäätökset. Rahoitus varmistuu joulukuun lopussa 2017 saatavassa rahoituspäätöksessä.

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 1-8/2017	Budjetti 1-8/2017	Ero tot 1-8/17 ./. Bud 1-8/17	Toteuma 1-8/2016	Muutos 1-8/17 ./. 1-6/16	Ennuste 2017	Budjetti 2017	Ero Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2016	Muutos enn. 2017 ./. Tot. 2016
kassa jakson alussa	6692	6692	0	5793	899	6692	6300	392	5793	899
+ toiminnan tuotot (+)			0		0			0		0
- toiminnalliset menot (-)			0		0			0		0
- investointien maksut kassasta (-)			0		0			0		0
- lainojen lyhennykset (-)			0		0			0		0
- lainojen korot (-)			0		0			0		0
+ lainojen lisäykset (+)			0		0			0		0
Kassa jakson lopussa	7218	7218	0	6248	970	7100	6400	700	6692	408

Henkilöstö

Yhtiön palveluksessa oli vuoden 2017 toisella kolmanneksella keskimäärin 56 henkeä (55 henkeä 2016). Henkilöstöstä 68 % on naisia ja 32 % miehiä. Henkilöstön keski-ikä on noin 48 vuotta.

Henkilöstön vaihtuvuus on pientä ja yhtiössä on pitkäaikaisia työsuhteita. Opettajien muodollinen kelpoisuus on korkealla tasolla. Yhtiö tukee henkilöstön kouluttautumista ja moni on suorittanut mm. näyttötutkintomestarikoulutuksen, joka edellytetään näyttöjen arvioinnissa.

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy kuuluu EK:n alaiseen Sivistystyönantajien liittoon. Nykyiset työehtosopimukset ovat voimassa 31.1.2018 asti. Uusi ammatillinen koulutus muuttaa opettajuutta mm. siten, että opettajan työ ei enää jatkossa perustu vain pidettäviin oppitunteihin, vaan tilalle tulee ohjausta, neuvontaa, arviointia ja projekti- ja hanketoimintaa. Myös uudet tutkinnon perusteet saattavat vaikuttaa opettajien tuntikertymiin.

Riskienhallinta

Riskienhallintasuunnitelma on hyväksytty osakeyhtiön hallituksessa 1.12.2016. Riskienhallintasuunnitelman päivitys on käsitelty osakeyhtiön hallituksessa 24.5.2017.

Keskeiset riskit ja niihin varautuminen:

1. Uusi laki ammatillisesta koulutuksesta, (järjestämislupa, kilpailutilanne, sopeuttamisen tarve)
  - yhteydenpito, seuranta, vaikuttaminen, nopea reagointi
2. Rahoitusleikkaukset ja uusi rahoituslaki
  - uudet tulonlähteet, seuranta, koelaskenta, kustannuskuri
3. Vetovoimariski
  - markkinointitoimenpiteet

Tavoitteet

Tavoite	Tavoitteen mittari (eur, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2015	Vertailu vuoden 2016 toteuma	Mittarin tavoitetaso 2017	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.8.2017	Tavoitteen toteutumis-arvio Tavoite toteutuu: -täysin -osittain -ei lainkaan	Lisäselitykset
nettotulos eur	eur	405 217	709 896	130 000	Jussi Kurki, Tiina Immonen	Nykyisellä kuluarvolla talousarvion tulostaso saavutetaan. Uudet tulonlähteet, kustannuskuri, uuden rahoituslain analysointi ja koelaskelmat	242 110	täysin	
täyttöaste %	%	106	101	100	Tiina Immonen	Opiskelijarekrytointitoimenpiteet, markkinointitoimenpiteet, opiskelijoiden tukitoimenpiteet	101, lopullinen tieto 20.9.2017	täysin	
opiskelijoiden työllistyminen %	%	82	77	83	Tiina Immonen	Työ- ja uravalmennus, työsopeuttamisen tuki, hyvin tuloksiin suoritettujen opintojen, työvaltaiset opintopolut	tulosindeksitiedot valmistuvat syksyn aikana	osittain	
opintojen keskeyttäminen kpl	kpl	29	32	30	Tiina Immonen	Joustavat opetusmenetelmät ja henkilökohtaiset opintopolut sekä opiskelijapalveluiden toimivuus	tulosindeksitiedot valmistuvat syksyn aikana	osittain	

A-tulkkauk Oy

Y-tunnus 2103384-8
 Omistusosuus 99,7 %
 Hallituksen pj Jaakko Niinistö
 Toimitusjohtaja Susanna Taipale-Vuorinen

Yhtiön toimialana on tulkkauk- ja kääntämispalveluiden sekä niitä tukevien toimintojen, kuten koulutuspalvelujen tuottaminen sen omistajina oleville julkisille hankintayksiköille.

Vantaan Innovaatioinstituutti Oy myi Hyvinvointikeskus Vivamus Oy:n osakekannan Vantaan kaupungille joulukuussa 2014, jonka jälkeen yhtiön nimi muutettiin Helsingin seudun asioimistulkkipalvelukeskus Oy:ksi. Vantaan kaupungin tulkkipalvelukeskus -yksikkö siirtyi liiketoimintasiirrolla yhtiöön 1.1.2015. Yhtiön toiminimi muutettiin 30.12.2015 A-tulkkauk Oy:ksi. Yhtiön muut osakkaat ovat Helsingin kaupunki, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (HUS) sekä Espoon kaupunki, kukin 0,1 % osakkuudella.

Toimintaympäristö

Asioimistulkkauksen toimintakenttä on voimakkaassa murroksessa. Toimialalle on tullut uusia toimijoita, jotka ovat aloittaneet voimakkaan hintakilpailun. Kilpailijat ovat tuoneet markkinoille uusia tuotteita tukemaan uudenlaisia asioimistulkkauksen muotoja.

A-Tulkkaus Oy:n tulee vastata kiristyneeseen kilpailuun tarkastelemalla omaa hinnoitteluaan sekä ottamalla käyttöön innovatiivisia keinoja asioimistulkaustilanteiden toteuttamiseksi olemassa olevilla välineillä. Lisäksi yhtiön tulee panostaa tuotekehitykseen, laatu järjestelmään ja tekniseen kehitykseen.

Toiminta

Yhtiö ei ole osallistunut Hansel Oy:n kilpailutukseen, joten tulkaustuntien tuottaminen valtionhallinnon palveluihin tulee loppumaan tämän vuoden aikana. Tämä tarkoittaa, että yhtiön myynti muille kuin omistajille on vuoden loppuun mennessä 1-2 % liikevaihdosta. Samanaikaisesti Helsingin kaupungin, HUS-kuntayhtymän ja Vantaan kaupungin ostot kasvavat voimakkaasti. Tämä mahdollistaa liikevaihdon kasvamisen odotettua enemmän.

Yhtiön on määritellyt muutokset nykyiseen tietojärjestelmään siten, että päivitetty järjestelmä on käytössä 1.10.2017 alkaen. Tällä on merkittävä vaikutus asiakaspalvelun tuottamiseen asiakkaille. Lisäksi muutokset mahdollistaa uusien toimintojen käyttöönoton. Tämä tulee mahdollistamaan yhtiön paremman tuloskehityksen sekä hinnoittelun uudistamisen.

Taloudellinen katsaus

Yhtiön taloudellinen tulos on kehittynyt ennakoitua paremmin. Tämä on ollut mahdollista tulkaustuntien ja käännössivujen voimakkaan kysynnän kasvun johdosta. Talousarviossa tulkaustuntien määrän on arvioitu kasvavan 5 %. Alkuvuodesta kasvua on ollut tulkaustuntien osalta noin 20 %. Hintojen tarkistukset ovat vaikuttaneet tulkaustuntien ja käännössivujen kysynnän kasvuun. Ennusteissa on huomioitu kysynnän kasvu myös loppuvuoden osalta.

Tuloslaskelma 1 000 eur	Toteuma 1-8/2017	Budjetti 1-8/2017	Ero tot 1-8/17 ./. Bud 1-8/17	Toteuma 1-8/2016	Muutos 1-8/17 ./. 1-8/16	Ennuste 2017	Budjetti 2017	Ero Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2016	Muutos enn. 2017 ./. Tot. 2016
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	4286	3798	488	3586	700	6751	5698	1053	5848	903
Henkilöstökulut	-2462	-2578	116	-595	-1867	-4268	-3867	-401	-3651	-617
Materiaalit ja palvelut	-664	-631	-33	-2311	1647	-1034	-947	-87	-1000	-34
Kiinteistöom. hoitokulut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-420	-487	67	-383	-37	-739	-731	-8	-693	-46
Poistot	0	-23	23	0	0	-40	-35	-5	-500	460
Liiketulos	740	79	661	297	443	670	118	552	4	666
Rahoitustuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rahoituskulut	0	0	0	0	0	0	-1	1	-1	1
Verot	-36	-19	-17	0	-36	-168	-29	-139	-1	-167
Nettotulos	704	60	644	297	407	502	88	414	2	500
Satunnaiset erät (netto)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kokonaistulos	704	60	644	297	407	502	88	414	2	500

1 000 eur	Toteuma 1-8/2017	Budjetti 1-8/2017	Ero tot 1-8/17 ./. Bud 1-8/17	Toteuma 1-8/2016	Muutos 1-8/17 ./. 1-8/16	Ennuste 2017	Budjetti 2017	Ero Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2016	Muutos enn. 2017 ./. Tot. 2016
Investoinnit (netto)	122	80	42	30	92	200	120	80	48	152
Leasing-vastuut kauden lopussa			0		0			0		0
Lainat kauden lopussa			0		0			0		0
Oma pääoma	203	203	0	-172	375	1722	1307	415	1219	503
Taseen loppusumma	46	46	0	-49	95	1712	1297	415	2399	-687

A-Tulkkaus Oy				
TUNNUSLUVUT	Toteuma 1-8/2017	Budjetti 2017	Muutos tot ./. budj.	Toteuma 2016
Liikevaihto 1000 euroa	4 286	3 798	488	297
Toimeksiantojen määrä			0	
Liikevoitto 1000 euroa	704	60	644	2

Investoinnit

Yhtiö tulee rahoittamaan tietojärjestelmiin kohdistuvat investoinnit tulorahoituksella. Yhtiön investoinnit ovat:

- 1) ajanvarausjärjestelmän päivittäminen, käyttöönotto 1.10.2017 noin 112 000 euroa
- 2) SAP-liittymän rakentaminen, käyttöönotto syksy 2017, noin 68 000 euroa.

Rahoitus

Yhtiö kassa ja rahoitustilanne ovat hyviä. Yhtiön tulee jatkossa pohtia, miten tulevana vuosina rahoitetaan uusien toimintamallien tekniset ratkaisut.

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 1-8/2017	Budjetti 1-8/2017	Ero tot 1-8/17 ./. Bud 1-8/17	Toteuma 1-8/2016	Muutos 1-8/17 ./. 1-6/16	Ennuste 2017	Budjetti 2017	Ero Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2016	Muutos enn. 2017 ./. Tot. 2016
kassa jakson alussa	616	616	0	729	-113	616	616	0	729	-113
+ toiminnan tuotot (+)	5208	5208	0	3959	1249	6751	5698	1053	5218	1533
- toiminnalliset menot (-)	-4772	-4772	0	-3859	-913	-6248	-5610	-638	-5283	-965
- investointien maksut kassasta (-)	-122	-122	0	-30	-92	-200	-172	-28	-48	-152
- lainojen lyhennykset (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- lainojen korot (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
+ lainojen lisäykset (+)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kassa jakson lopussa	930	930	0	799	131	919	532	387	616	303

Henkilöstö

Vakituinen henkilöstö 22 henkilöä

- palvelupäällikkö
- asiakaspalvelupäällikkö
- tulkit 6
- palveluvastaavat, 4
- asiakaspalveluvastaavat, 3 (joista yksi on määräaikainen)
- tulkkikoordinaattori, 6
- laskutuskoordinaattori, 4

Määräaikainen henkilöstö 3 henkilöä (2 tulkkikoordinaattoria, 1 asiakaspalveluvastaava)

Vuokratyövoima, 4 henkilöä

Toimitusjohtaja, OTO

Yhteensä 29 henkilöä

Tulkit ja kääntäjät, noin 400 henkilöä

Riskienhallinta

- 1) maakuntauudistus
- 2) tietojärjestelmäinvestoinnit, riittävä panostus ja projektien seuranta
- 3) tietosuojalainsäädännön muutokset, sopimusten uudistaminen ja perehdytys

Yhtiön hallitus on hyväksynyt suunnitelman 15.12.2016. Hallitus päivitti suunnitelman 23.5.2017.

Tavoitteet

Tavoite	Tavoitteen mittari (eur, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2015	Vertailu vuoden 2016 toteuma	Mittarin tavoitetaso 2017	Vastuu- henkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.8.2017	Tavoitteen toteutumis-arvio Tavoite toteutuu: - täysin - osittain - ei lainkaan	Lisäselitykset
Tulkkauksentien määrän kasvu edelliseen vuoteen verrattuna %	%	71 200	15,7 %	vähintään 5% kasvu	toimitus- johtaja	myynnin kasvattaminen sekä hintojen tarkistaminen	20,0 %	toteutuu täysin	
Tulos, eur	eur	210 565	2045,78	tilikauden tulos positiivinen	toimitus- johtaja	myynnin kasvattaminen	704000	toteutuu täysin	
asiakastytyväisyys asteikko 1-4	asteikolla 1-4	ei mitattu	3,0	3,1	toimitus- johtaja	mittaus toteutetaan syksyllä	auki	auki	mittaus toteutetaan syyskuussa 2017
asiakaskontaktien vastausprosentti %	vastattujen kontaktien vastaus%	79 %	84 %	85 %	toimitus- johtaja	prosessien uudistaminen sekä tietojärjestelmän käytön tehostaminen	86 %	toteutuu täysin	

Sitovat tavoitteet vuodelle 2017

Sitova tavoite vuodelle 2017	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2017	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2017 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.8.2017	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
Kaupungin talous tasapainossa					
Strateginen päämäärä 1. Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma toteutetaan					
1.1 Toimintamenojen kasvu	Toimintamenojen kasvu-%	Talousarvion 2017 mukainen	Valtuustokauden strategian ja talousarvion 2017 mukaiset kehittämistoimenpiteet.	Käyttötalousmenojen muutos edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta tilanteessa 31.7.2017 oli -3,1 prosenttia. Vuonna 2017 kaupungin käyttötalousmenot laskevat vuoteen 2016 nähden johtuen muun muassa kiky-sopimuksen myötä muodostuvista henkilöstömenosäästöistä sekä toimeentulotuen perusosan siirtymisestä Kelalle.	Tavoite toteutunee täysin.
1.2 Investointiohjelma toteutetaan kustannustehokkaasti ja innovatiivisesti	Bruttoinvestointien max. euromäärä	Talousarvion 2017 mukainen	Alkuvuosi ollaan edetty työohjelman mukaisesti kuntatekniikan investoinneissa, ainakin toimitilainvestoinneissa muodostunee säästöä hankkeiden aikataulumuutosten johdosta.	Toisen osavuosisikatsauksen ennusteiden mukaan vuonna 2017 toteutuvat investoinnit ovat alittamassa vuodelle 2017 budjetoidun investointien kokonaissumman. Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen vuoden 2017 bruttoinvestoinnit tilanteessa 31.7.2017 olivat 47,8 milj. euroa.	Tavoite toteutunee täysin.
1.3 Joukkoliikenteen kuntaosuus on alle 50 % (tulot/menot) ilman joukkoliikenteen infrakorvauksia	Joukkoliikenteen kuntaosuus-% ilman infrakorvauksia	Enintään 50 %	Kaupungin edunvalvonta eri HSL-yhteistyöfoorumeissa sekä kustannustietoisuus mm. HSL:n linjastosuunnitelmista ja talousarviosta annettavien lausuntojen yhteydessä.	HSL toimittaa tunnusluvut syksyllä.	Arviointi tehdään vuoden lopussa.
Strateginen päämäärä 2. Velkaantumiskehitys saadaan hallintaan					
2.1 Lainasalkun optimaalinen hallinnointi	Uusien lainojen keskimääräinen lainamarginaali Korkomenot	Kuntasektorin keskimääräinen lainamarginaali v. 2017 Korkomenot enintään 6,1 milj. euroa tai sen alle v. 2017	Neuvottelut käynnistetty rahoittajien kanssa. Nostettu toukokuussa kiinteäkorkoista lainaa 60 milj. eur. Korkoennustetta vuodelle 2017 alennettu 3,9 milj. euroon.	Ks. toimenpiteet.	Tavoite toteutunee täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2017	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2017	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2017 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.8.2017	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
Strateginen päämäärä 3. Kaupungin tulopohjaa vahvistetaan					
3.1 Maanmyyntivoittoja vähintään 32 milj. euroa	Maanmyyntivoitot	32 milj. euroa	Myyty kerrostalotontteja 13 kpl, rivi- ja pientalotontteja 11 kpl sekä 5 työpaikkatonttia/tontinosaa.	Maanmyyntivoittoa noin 36 milj. euroa.	Tavoite toteutunee täysin.
Strateginen päämäärä 4. Kumppanuuksien hyödyntäminen					
4.1 Sähköisten itsepalveluiden kehittämisen nopeuttaminen yhdessä yhteistyökuntien kanssa	Palveluiden määrä	Valmiina 12 kpl	Sähköisen asiainnin kokonaisuus etenee suunnitelman mukaisesti.	Valmiina 10 palvelua ja tietosuojasetuspilotti.	Tavoite toteutunee täysin.
Kaupunkirakenne eheytyy					
Strateginen päämäärä 5. Kaupunkirakenne ja palvelurakenne tukeutuvat raideliikenteeseen ja joukkoliikenteen laatukäyttöön					
5.1 Kasviuonekaasupäästöt vähenevät 4 % vuodessa	Vantaan kasviuonekaasupäästöjen määrä	Vantaan kasviuonekaasupäästöt vähenevät 4 % vuodessa	Päästöt vähentyneet asumisen, palveluiden ja teollisuuden osalta.	HSY:n alustavien päästölaskelmien mukaan vuoden 2016 päästöt olivat 4.7 tonnia CO ₂ -ekv/asukas; vuoden 2017 osalta tietoja ei käytettävissä.	Tavoite toteutunee täysin.
5.2 Joukkoliikenteen käyttäjämäärä kasvaa 2 % vuodessa	Joukkoliikenteen matkustajamäärät eli Vantaan juna-asemien ja bussipysäkkien nousijamäärät lokakuun arkivuorokauden keskiarvona	Joukkoliikenteen matkustajamäärän kasvattaminen 2 % vuodessa	Kuntatekniikan keskus parantaa pysäkkien ja joukkoliikenneinfran olosuhteita.	HSL toimittaa tunnusluvut syksyllä 2017.	Arviointi tehdään vuoden lopussa.
5.3 Kaavoitetaan asuntorakentamisen kerrosalaa 265 000 kem/vuosi	Valmistuneiden kaavojen k-m ² /v määrä	265 000 k-m ²	Tavoite edelleen mahdollista saavuttaa, mutta useissa hankkeissa aikatauluongelmia.	Asuntokaavoja (netto) 93 902 k-m ² eli tavoitteesta on saavutettu 31 %.	Tavoite toteutunee osittain.
5.4 Kehitetään toimintamalli maksulliselle pysäköinnille	Kehitetään toimintamalli maksulliselle pysäköinnille Vantaalla ja asetetaan tavoitteet vuodelle 2017	Keskusta-alueiden maksullinen pysäköinti on käytössä vuonna 2017	Maksullinen pääosin mobiililaitteilla maksettava pysäköinti aloitetaan syksyllä Myyrmäessä, Kivistössä ja Tikkurilassa. Alueet ja yksittäiset paikat on määritelty ja tarvittavat neuvottelut käynnistetty. Aloitettu tiivis vuoropuhelu mobiilimaksamisen operaattoreiden kanssa. Pysäköintiautomaattien (5 kappaletta) hankintaa valmistellaan.	Pysäköintiautomaattien ja liikennemerkkien hankinta on käynnissä. Arvioitu alkamisaika marraskuussa 2017.	Tavoite toteutunee täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2017	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2017	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2017 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.8.2017	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
Strateginen päämäärä 6. Keskustat ovat eläviä, uudistuvia ja turvallisia					
6.1 Priorisoidaan keskustoihin sijoittuvia kaavahankkeita	Keskusta-alueiden kaavat	Asumisen kaavahankkeiden kerrosalasta 50 % sijoittuu määritellyille keskusta-alueille	Etenee kaavoitusohjelman mukaan.	Keskusta-alueille kaavoista on sijoittunut 37 % (asunto k-m2).	Tavoite toteutunee täysin.
Strateginen päämäärä 8. Asuntorakentaminen on laadukasta ja kohtuuhintaista					
8.1 Kaupunki luo edellytykset vähintään 2 400 asunnon laadukkaalle ja monipuoliselle asuntotuotannolle	Valmistuneiden asuntojen määrä	2400	Asuntorakentaminen jatkuu vilkkaana.	Valmistuneita asuntoja 1928 asuntoa: kerrostalot ja muut 1584 asuntoa, erillispientalot 224 asuntoa, rivi- ja ketjutilat 120 asuntoa.	Tavoite toteutunee täysin.
8.2 Pientaloalueiden tiivistäminen Mapon mukaisesti	Uusi rakennuspaikka	Asemakaavoituksen ja poikkeamispäätösten avulla luodaan 100 rakennuspaikkaa vuosittain	Etenee kaavoitusohjelman mukaan.	Pientaloja on kaavoitettu 1729 k-m2, eli noin 17 rakennuspaikkaa. Poikkeamispäätöksillä on luotu edellytykset noin 52 asunnon rakentamiseen pientaloalueille.	Tavoite toteutunee täysin.
Kaupungin elinvoima vahvistuu					
Strateginen päämäärä 9. Uudistuva elinkeino- ja työllisyyspolitiikka laskee työttömyyttä ja lisää työpaikkojen määrää Vantaalla.					
9.1 Kaupungin työllisyystilanne kehittyy suhteellisesti parhaiten pääkaupunkiseudulla	Työttömyysasteen muutos prosenttiyksikköinä	Kehitys on suotuisampaa kuin Helsingissä ja Espoossa	TYP:n toimintaa on tehostettu parantamalla prosessia.	Työttömyysaste 6/2017 (ero lähtötasoon) Vantaa 11,3 % (-1,3 prosenttiyksikköä) Espoo 10,2 % (-0,7 prosenttiyksikköä) Helsinki 12,1 % (-0,6 prosenttiyksikköä)	Tavoite toteutunee täysin.
	Kunnan maksaman työmarkkinatuen euromäärän muutos prosentteina (%)	Työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvu (%) on hitaampaa kuin Helsingissä ja Espoossa	Asiakasmääriä nostettu. Kuntoutuksen työtoiminnan asiakasmäärä 01-07/2017 1072 asiakasta, 01-07/2016 931 asiakasta.	Työmarkkinatuen kuntaosuus 01-06/2017 (muutos suhteessa 01-06/2016) Vantaa 9 970 750€ (+1,8 %) Espoo 10 400 236 € (+11,9 %) Helsinki 31 104 902 € (+5,9 %)	

Sitova tavoite vuodelle 2017	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2017	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2017 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.8.2017	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
9.2 Joustavilla päivähoitopalveluilla tuetaan työllistymistä	Varhaiskasvatuspaikka järjestetään työllistymistilanteessa kahden viikon kuluessa. Ennalta arvaamattomassa työllistymistilanteessa varhaiskasvatuspaikka pyritään järjestämään jo seuraavana päivänä	2 vkoa, 1 viikossa kerhosta päivähoitoon tai äkillisessä tarpeessa jo seuraavana päivänä	Varhaiskasvatustarpeiden nopea käsittely valintakokouksissa.	Tavoite toteutunee, ei asiakasreklamaatioita.	Tavoite toteutunee täysin.
9.3 Selkeytetään yritysten sijoittumispalvelua Vantaalle	Tunnistetaan ja tuotteistetaan eri osapuolten yrityksille tarjoamat sijoittumispalvelut	Ydinpalvelut koostettu yhteiseen, selkeään BusinessVantaa - käyttöympäristöön	Yritysten sijoittumispalveluiden helpottamiseksi toteutettiin alkuvuodesta BusinessVantaa -sivusto, jossa esitellään yritysalueet, vapaat yritystontit sekä alueelta löytyvät kaupungin, VTK Oy:n, yhteistyötilojen ja toimistohotellien sekä avointen markkinoiden toimitilatarjonta koko Vantaan alueelta.	Prosessi toteutunut, sivusto toteutettu ja asetettu tavoite saavutettu.	Tavoite toteutunee täysin.

Strateginen päämäärä 13. Vantaalaisten koulutustaso ja osaaminen vahvistuvat

13.1 Uusi oppimiskäsitys ja uudet pedagogiset toimintatavat käytäntöön	Toiminnallinen oppiminen ja lasten osallisuus toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa on kirjattu varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintasuunnitelmiin Tieto- ja viestintätekniikkaa käytetään pedagogisesti lapsiryhmissä	Suurin osa toimintayksiköistä toteuttaa toiminnallista oppimista ja lasten osallisuus on lisääntynyt toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa Jokaisesta toimintayksiköstä on osallistuttu tieto- ja viestintätekniikan pedagogisen käytön koulutuksiin	Toiminnallinen oppiminen ja lasten osallisuus toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa on kirjattu esiopetuksen toimintasuunnitelmiin. Tieto- ja viestintätekniikan käyttöön on koulutettu tv-tukihenkilöitä viidessä erillisessä koulutuksessa sekä tv:n pedagogisen käytön koulutuskokonaisuudessa ja vertaisoppimiseen perustuvissa työpajoissa.	Toteutuu jo nyt esiopetuksen osalta, ja uusi varhaiskasvatussuunnitelma ohjaa tavoitteen suuntaan. Tieto- ja viestintätekniikan käyttöön on koulutettu a) tv-tukihenkilöitä viidessä erillisessä koulutuksessa, yht. 129 henkilöä sekä b) tv:n pedagogisen käytön koulutuskokonaisuudessa ja vertaisoppimiseen perustuvissa työpajoissa, yht. 160 henkilöä. Osallistujina ovat olleet gurupedagogit, taidepedagogit, keltot, kiekut ja reltot (koulutukset) sekä lto/elto:t (työpajat) päiväkodeista.	Tavoite toteutunee täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2017	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2017	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2017 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.8.2017	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
	Monialaiset, useimpien oppiaineiden yhteistyössä toteutetut, oppimiskokonaisuudet kouluissa Lukioiden pedagogiset työpajat ja koulutukset (määrä) Varian opiskelijoiden työpaikalla tapahtuva oppiminen	Jokainen vantaalainen oppilas on osallistunut vähintään yhteen monialaiseen oppimiskokonaisuuteen Lukioiden yhteisiä pedagogisia työpajoja, koulutuksia ja muita tilaisuuksia yhteensä vähintään 4 krt/vuosi Kasvaa vuodesta 2015 verrattuna 5 %	Kaikissa perusopetuksen kouluissa sekä lukiossa toteutetaan monialaisia oppimiskokonaisuuksia. Opettajien pedagogisia työpajoja on järjestetty lukioiden yhteisinä veso- ja kehittämispäivinä. Teemoina on ollut mm. arvioinnin ja oppimisympäristöjen kehittäminen. Työpaikalla tapahtuvan oppimisen määrää on lisätty systemaattisesti kaikilla opetusaloilla.	Monialaisia oppimiskokonaisuuksia toteutetaan satunnaisesti. Lukioiden yhteisiä pedagogisia työpajoja, koulutuksia ja muita tilaisuuksia järjestetty 3 kertaa. 18 653 OSP (osaamispistettä)	
13.2 Toteutetaan koulutustakuuta	Perusopetuksen päättäneiden sijoittuminen jatkokoulutukseen (%-osuus); suoraan tutkintoon johtavaan koulutukseen (%-osuus) Varian keskeyttämisprosentti	99 %; 96 % 13 %	Raportointi vuoden lopussa. Opetushenkilöstön ja tukipalveluiden henkilöstön yhteistyötä on tehostettu.	Raportointi vuoden lopussa. Keskeyttämisprosentti (07/2017) 8,8 %	Tavoite toteutunee osittain.

Palvelut uudistuvat

Strateginen päämäärä 15. Uudistuvat palvelut vahvistavat asukkaiden hyvinvointia

15.1 Kehitetään kaupunkitasoinen keskitetty monikanavainen asiakaspalvelumalli (ns. 1. taso)	Keskitettyjen ja kuvattujen asiakaspalveluprosessien määrä	Monikanavaisen asiakaspalvelun ratkaisu on kilpailutettu. Palvelun vaatima asiakaspalvelu on kuvattu ja eri prosessien siirtäminen on mallinnettu. Toiminta alkaa 2018	Yhdentyvään kilpailutukseen liittyvä monikanavainen asiakaspalveluympäristö, joka mahdollistaa tehokkaamman monikanavaisen asiakaspalvelun on kilpailutettu. Asiakaspalvelun kehittämiseen ja keskittämiseen on perustettu ohjausryhmä ja työryhmä ja niiden työskentely on alkanut.	Monikanavaisen asiakaspalvelun ratkaisu on kilpailutettu ja sopimus Telian kanssa on tehty 20.6.2017. Asiakaspalvelun kaupunkitasoinen ohjaus- ja suunnitteluryhmä on päättänyt työskentelynsä ja keskitettävät palvelut on siirretty tai siirtoaikatauluista on sovittu.	Tavoite toteutunee täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2017	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2017	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2017 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.8.2017	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
15.2 Nykyistä suurempi osa ikääntyneistä pystyy asumaan kotona	Omassa kodissa asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa	92,5 %	Toiminnanohjausjärjestelmän käyttö on vakiintunut kaikissa kotihoidon toimintayksiköissä. Kotikuntoutustoiminta on laajentunut erikoissairaanhoidosta ja sairaalapalvelujen osastoilta kotiutuvien tukemiseksi. Myös kotona asuvien kotihoidon asiakkaiden toimintakyvyn tukeminen kuntoutuksen avulla on käynnistynyt.	Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus ikäluokasta 93,0 % (30.6.2017)	Tavoite toteutunee täysin.
15.3 Lapsiperheiden hyvinvointi paranee ennalta ehkäisevällä työllä ja uudistuvilla sosiaalihoitolain mukaisilla palveluilla	Lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön asiakkaiden määrä vähenee toimialojen yhteisellä työllä	Lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön asiakkaita alle 3 750 (7,9 % Vantaan 0 – 17-vuotiaista)	Perhepalvelujen tulosalueella on toteutettu kehittämistyötä ja organisaatiomuutosta sosiaalihoitolain mukaisten velvoitteiden ja palvelujen kehittämiseksi. Lastensuojelupalvelujen uudelleen organisointi toteutettiin 1.8. alkaen. Muutoksen tavoitteena mm. palvelujen painopisteen muuttuminen korjaavista ja kuntouttavista palveluista ennaltaehkäiseviin ja varhaisen tuen palveluihin sekä entistä asiakaslähtöisemmät palveluprosessit.	Lastensuojelun avohuollon tilastoissa havaittiin ongelmia eikä sitovalle tavoitteelle asetettu tavoitetaso ole vertailukelpoinen korjattujen tilastotietojen kanssa. Korjattujen tilastotietojen mukaan tammi-kesäkuussa 2017 lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön asiakaslapsia oli 3 237 (6,9 % Vantaan väestön 0-17 -vuotiaista). Tammi-kesäkuun 2016 vastaava tieto on 2 936 lasta (6,3 % Vantaan 0-17 -vuotiaista). Asiakasmäärän kasvun taustalla vaikuttanee Vantaan väestön kasvu sekä huono-osaisuuden ylisukupolvistuminen. Kaikille perheille varhaisen tuen palvelut eivät ole riittäviä. Lastensuojelun avohuollon sosiaalityöntekijöiden rekrytointitilanne on edelleen vaikea; sosiaalityöntekijöiden saatavuus on kansallinen haaste. Perhepalvelut käynnistää uuden rekrytointi- ja sitouttamisohjelman tilanteen parantamiseksi. Arvion mukaan palvelujen painopisteen muuttuminen shl:n mukaisiksi tulee tulevina vuosina vähentämään lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön asiakasmäärää.	Tavoite toteutunee osittain.

Sitova tavoite vuodelle 2017	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2017	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2017 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.8.2017	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
Strateginen päämäärä 17. Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut					
17.1 Keskeisten palvelujen kustannustehokkuus on kilpailukykyinen	Keskeisten palvelujen yksikkökustannukset suurten kaupunkien vertailussa	Vantaa on kustannustehokkuudeltaan suurten kaupunkien kärkijoukossa	Vantaa osallistuu aktiivisesti suurten kaupunkien talous- ja toimintatietojen vertailutyöhön.	Soster: Kuuden suurimman kunnan Kuusikkovertailut 2016: - Lastensuojelu: Vantaan kokonaiskust. 948 €/0 - 20 v. asukas (Kuusikon ka 863 €). Vantaa sijoitus vertailussa 4/6. - Vanhuspalvelut: Vantaan 75 vuotta täyttäneiden asiakkaiden sosiaali- ja terveystalouden palvelujen ikävakioitettujen kokonaiskustannukset 10 620 €/vastaavan ikäinen väestö (Kuusikko 12013 €). Vantaan sijoitus vertailussa 2/6. - Vammaispalvelulain mukaiset palvelut: Vantaan kokonaiskustannukset asiakasta kohden 4 510 €, (Kuusikko 5 581 €). Vantaan sijoitus vertailussa 3/6. Kuntaliiton suurten kaupunkien terveydenhuollon kustannusten vertailu 2016: - Terveystalouden huollon kustannukset (sis. kotipalvelun ja ymp. vrk-hoidon kustannuksia): Vantaan ikävakioitettujen kokonaiskustannukset 2 177 €/asukas (vertailukuntien keskiarvo 2 309 €/asukas). Vantaan sijoitus 2/11. Sivi: Suurten kuntien vertailutiedot vuodelta 2016 saatavissa syksyllä 2017.	Arviointi tehdään vuoden lopussa.

Sitova tavoite vuodelle 2017	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2017	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2017 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.8.2017	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
17.2 Kotoutumisen onnistuminen Vantaalla varmistetaan kotoutumissuunnitelmien toteutumisen arvioinnilla ja hyvällä monikulttuurisuusohjelmalla	Kotoutumissuunnitelmat laaditaan perheille ja työvoiman ulkopuolella oleville viipymättä ja arvioidaan vuosittain	V. 2016 maahanmuuttajapalvelujen asiakkaaksi tulleista v. 2017 aikana: - osallistuu TE-toimiston suomen kielen koulutukseen 70 % - oma vuokrasopimus 50 %:lla - työllistynyt 10 %	Kotoutumisen onnistumista seurataan pakolaisten ja paluumuuttajien osalta maahanmuuttajapalveluissa luodulla mittarilla. Kotoutumissuunnitelmat on laadittu koto-lain edellyttämässä aikarajassa suunnitelmallisesti. Maahanmuuttajapalvelujen sosiaaliohjauksessa ja sosiaalityössä tuetaan kotoutumistoimia asiakkaiden henkilökohtaisilla tapaamisilla, tsemppari-toiminnan työntekijöiden avulla ja järjestyhteistyöllä. Asiakaskunnassa korostuu moninaiset pakolaisuudesta johtuvat traumat, jotka asettavat haasteen kotoutumisen onnistumiselle.	Vuonna 2016 maahanmuuttajapalvelujen asiakkaaksi tulleista työikäisistä 7/2017: - osallistunut TE-toimiston tarjoamalle suomen kielen kurssille 56 % - oma vuokrasopimus 66 %:lla - työllistynyt 2 %.	Tavoite toteutunee osittain.
	Uusittu monikulttuurisuusohjelma valmis	Uudistettu monikulttuurisuusohjelma viedään päätöksentekoon vuoden 2017 aikana	Uuden monikulttuurisuusohjelman valmistelu on aloitettu.	Valmisteluprosessi on aloitettu.	
	Maahanmuuttajien ammatillista koulutusta ja kielipintoja laajennetaan määrärahojen puitteissa	Rakennetaan toimiva yhteistyömalli maahanmuuttajien ammatilliseen koulutukseen ja kielipintoihin	Vantaan aikuisopiston ja Varian yhteistyössä järjestämät opinnot määriteltä. Tutustuttu muiden koulutuksen järjestäjien toimintamalleihin.	Yhteisistä vastuista, rakenteista ja toimintatavoista sopiminen aloitettu.	

Sitova tavoite vuodelle 2017	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2017	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2017 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.8.2017	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
Strateginen päämäärä 19. Lisätään sähköistä asiointia ja itsepalveluja					
19.1 Uusien sähköisten työviestinnän välineiden käyttö vakiintuu kaikilla tulosalueilla	Pikaviestintä (käytyjen keskustelujen määrä) Lync-kokousten määrä OneDriven käytön määrä Pilvipalveluiden soveltaminen (sähköpostin liitetiedostojen määrä)	Pikaviestintä: lisääntyy 20 % Lync-kokoukset: lisääntyvät 20 % OnDrive: käytön määrä lisääntyy 20 % Pilvipalveluiden soveltaminen: sähköpostin liitetiedostojen määrä vähenee 20 %	Henkilöstöä varten muodostettu merkittävä koulutusohjelma pilvipalveluiden käyttöönottoa varten.	Sähköisten viestintävälineiden käyttö on kasvanut raportointikaudella 200 - 700 % (Pikaviestintä +274 %, Lync-kokoukset +195 %, OneDrive + 100 %). - (Pikaviestintä - 15.566 kpl/kk, Lync-kokoukset 475 kpl/kk, OneDrive 2,2T)	Tavoite toteutunee täysin.
19.2 Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän (Apotti-hanke) onnistunut käyttöönoton valmistelu ja kustannusohjaus	Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönotto etenee aikataulun mukaisesti ja vahvistetun kustannusarvion mukaisesti.	Valmistelu edennyt vahvistetun suunnitelman aikataulussa, Vantaan maksuosuus kustannusarvion mukainen (kokonaiskustannusarviossa pysyminen)	Vantaan Apotti-hanketoimistoa laajennettiin alkuvuonna 2017, ja toimisto siirtyi uusiin tiloihin. Hanke koostuu kolmesta pääprojektista: toiminnallisuus,- teknologia- ja käyttöönottoprojektit. Uusi asiakas- ja potilastietojärjestelmä Epic otetaan käyttöön yhteistyökumppaneista ensimmäisenä Vantaalla 11/2018. Valmistelut järjestelmän käyttöönoton edellyttämän laajan koulutuskokonaisuuden onnistumiseksi ja palvelutason säilymisen varmistamiseksi käynnistetty.	Hanke on edennyt aikataulussa ja budjetissa.	Tavoite toteutunee täysin.
19.3 Kaupungin uudisrakentamis- ja peruskorjauskohteisiin, joissa toteutetaan kunnan palveluita, toteutetaan langaton nettiyhteys	Jokaisen peruskorjaus- ja uudisrakennuskohteen yleisissä sisätiloissa on käyttötarkoituksen mukaisesti joko avoin langaton verkko kuntalaisille ja/tai hallinnon ja opetuksen langaton verkko	1–3:ssa (max . 60 tukiasemaa) peruskorjaus- ja uudisrakennuskohteena olevassa koulussa on avoin langaton verkko kuntalaisille ja hallinnon sekä opetuksen langaton verkko	Raportointikaudelle ei ole ajoittunut wlan-verkon rakentamistöitä.	Wlan-verkon rakentaminen toteutetaan tavoitteen mukaisesti.	Tavoite toteutunee täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2017	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2017	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2017 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.8.2017	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
Muutosta toteutetaan johtamisen kautta					
Strateginen päämäärä 20. Hyvällä strategisella johtamisella ja esimiestyöllä toteutetaan muutosta					
20.1 Sairauspoissaoloja ennaltaehkäistään	Sairauspoissaolo-%, välittämisen keskustelujen kattavuus	4,00 % ja 100 % (keskustelujen kattavuus)	Esimiehet terveys- ja turvallisuusjohtamisen työllään ennaltaehkäisevät poissaoloja ja tekevät aktiivisesti työtä poissaolojen pitkittymisen estämiseksi. Tuunatun työn aktiivista käyttöönottoa ja käyttöä jatketaan.	Välittämisen keskustelujen kattavuus ajalla 1.1.–30.6.2017 on 87 %. Sairauspoissaolot ovat tarkastelujaksolla 1.1.–30.6.2017 lisääntyneet edellisvuoteen verrattaessa ollen nyt 4,64 %. Tuunatun työn päiviä oli (1.1.–30.6.2017) 602 päivää enemmän edellisvuoteen verrattaessa kokonaisluvun ollessa 2310 päivää. Tavoite toteutunee eVälke keskustelun osalta, mutta ei sairauspoissaolojen osalta.	Tavoite toteutunee osittain.
Strateginen päämäärä 21. Henkilöstön sitoutumisen ja osaavan työvoiman varmistaminen					
21.1 Osaamisen kehittämisen toimintamalli vakiintuu kaikilla tulosalueilla	oppimistypäivät	30 000	Koulutusten hallintavälineen Osuman käytön ohjeistus, valmennukset.	Tilanne 31.8. toteutunut 16 212 koulutuspäivää.	Tavoite toteutunee osittain.

VANTAAN KAUPUNGIN MERKITTÄVIEN TYTÄRYHTIÖIDEN TAVOITTEIDEN TOTEUMA 2017 pl tonttiyhtiöt

Vuonna 2017 valittavan valtuuston toimikauden alkuun asti sovellettavan kuntalain (365/1995) 13 §:n 47 §:n, 60 §:n ja 110 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi ohjata asettamallaan tavoitteilla tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta, toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit), palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita tai pääoman tuottovaatimuksia. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.

	Tavoite	Tavoitteen mittari (eur, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2015	Vertailu vuoden 2016 toteuma	Mittarin tavoitetaso 2017	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.8.2017	Tavoitteen toteutumis-arvio Tavoite toteutuu: - täysin - osittain - ei lainkaan	Lisäselitykset
Vantaan Energia Konserni	Konsernin liikevoitto, Meur	Meur	29	50	*36			46	Täysin	*Merkityt mittarien tavoitetasot vuosina 2017-2020 ovat syksyllä 2016 tehdystä vuoden 2017 taloussuunnitelmasta. Vantaan Energian hallitus vahvistaa tavoitteet seuraavan kerran joulukuussa 2017.
	Konsernin SIPO %	%	5,7	10,3	7,1*			9,2	Täysin	
	Toimitushäiriöt sähkö h/as/a	h/as/a		0,12	0,2			0,08	Täysin	
	Uusiutuva energia koko energiatuotannosta % (vesivoima, tuulivoima, bioenergia, jäte-energia)	%		32 %	27*			34 %	Täysin	*Jätteellä tuotettu energia on jaettu 50% uusiutuviin ja 50% muuhun päästökauppavapaa-alueeseen perustuen tilastokeskuksen polttoaineluokitukseen 2015
	Muu päästökauppavapaa energia kokio energiatuotannosta % (ydinvoima, jäte-energia)	%		20 %	16*			22 %	Täysin	
VAV Asunnot Oy	VAV Asunnot Oy:n tilikauden tulos, eur	Teur	169	0	0	Yhtiö		15753	Täysin	Uusi kiinteistö Martinlaaksonkuja 2b valmistuu 31.1.2018, asuntoja 52 => uusia asuntoja valmistuu 355 kpl
	VAV Asunnot Oy:n kiinteistöjen korjaukset	Meur	15,4	19,4	20,1	Yhtiö		13,4	Täysin	
	Uusien asuntojen tuotantotavoite, kpl	kpl	273	105	395	Yhtiö		256	Osittain	

	Tavoite	Tavoitteen mittari (eur, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2015	Vertailu vuoden 2016 toteuma	Mittarin tavoitetaso 2017	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.8.2017	Tavoitteen toteutumis-arvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan	Lisäselitykset
Vantaan tilapalvelut Vantti Oy	Toiminnan tehostuminen %	Hinnan alennukset + Kustannustason muutos + Tuloksen muutos = Tehostamis-% (luvut % ly:sta)	4,5 %	4,9 %	Vähintään 3%	Yhtiö	Hinnanalenukset ja kustannusten sopeuttamiseen tähtäävät toimet budjetin ja toimintasuunnitelman mukaisesti	Laskelma tilikauden päätyttyä	Täysin	
	Asiakastyytyväisyys	Asteikko 1-5	2,83	3,21	3,6	Yhtiö	Toimenpiteet asiakastapamisten ja asiakaskyselyn perusteella, laatukierrokset, säännöllinen yhteistyö ostoyksikön kanssa	Mittaus syksyllä 2017	Täysin	
	Henkilöstötyytyväisyys	Asteikko 1-5	3,33	3,29	3,6	Yhtiö	Työhyvinvointisuunnitelma	Mittaus syksyllä 2017	Osittain	
	Toiminnan laatu	Asteikko 1-5	4,71	4,77	4,5	Yhtiö	Laatukierrokset	4,76	Täysin	
	Sairauspoissaolot %		8,02 %	7,80	7,00 %	Yhtiö	Työhyvinvointisuunnitelma	8,77 %	Osittain	Sairauspoissaolot ajalla 1-6/2017

	Tavoite	Tavoitteen mittari (eur, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2015	Vertailu vuoden 2016 toteuma	Mittarin tavoitetaso 2017	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.8.2017	Tavoitteen toteutumis-arvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan	Lisäselitykset
Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy	nettotulos eur	eur	405 217	709 896	130 000	Jussi Kurki, Tiina Immonen	Nykyisellä kulurakenteella talousarvion tulostaso saavutetaan. Uudet tulonlähteet, kustannuskuri, uuden rahoituslain analysointi ja koelaskelmat	242 110	Täysin	VOS leikkaukset budjetoitu -12% vuonna 2017, ammatillisen koulutuksen uusi rahoituslaki vuonna 2018
	täyttöaste %	%	106	101	100	Tiina Immonen	Opiskelijarekrytointitoimenpiteet, markkinointitoimenpiteet, opiskelijoiden tukitoimenpiteet	101, lopullinen tieto 20.9.2017	Täysin	
	opiskelijoiden työllistyminen %	%	82	77	83	Tiina Immonen	Työ- ja uravalmennus, työssäoppimisen tuki, hyvin tuloksin suoritettut opinnot, työvaltaiset opintopolut	tulosindeksitiedot valmistuvat syksyn aikana	Osittain	
	opintojen keskeyttäminen kpl	kpl	29	32	30	Tiina Immonen	Joustavat opetusmenetelmät ja henkilökohtaiset opintopolut sekä opiskelijapalveluiden toimivuus	tulosindeksitiedot valmistuvat syksyn aikana	Osittain	

	Tavoite	Tavoitteen mittari (eur, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2015	Vertailu vuoden 2016 toteuma	Mittarin tavoite taso 2017	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.8.2017	Tavoitteen toteutumis-arvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan	Lisäselitykset
VTK Kiinteistöt Oy	konsernin tulos	1000 eur	96	19	100	tj Jukka Antila		1 404	Täysin	
	VTK Kiinteistöt Oy:n ulkoisten kohteiden vuokrausaste.	ulosvuokrattavat tilat / kaikki vuokrattavat kohteet vuoden lopussa * 100 = x%	85	90	93	tj Jukka Antila			Täysin	
	Energiatohkeisuus liikunta- ja teollisuuskiinteistöt	energiankulutuksen energiatohkeisuus ET-luku (skaala G-A)	F	F	F	tj Jukka Antila			Täysin	
	Energiatohkeisuus koulut, päiväkodit ja toimistot	G-A	D	D	D	tj Jukka Antila			Täysin	
A-Tulkaus Oy	Tulkaustuntien määrän kasvu edelliseen vuoteen verrattuna %	%	71 200	15,7 %	vähintään 5% kasvu	toimitusjohtaja	aktiivinen myynti ja tuotekehitys	20,0 %	Täysin	
	Tulos, eur	eur	210 565	2045,78	tilikauden tulos positiivinen	toimitusjohtaja	tiukka kulukuri	704000	Täysin	
	asiakastyytyväisyys asteikko 1-4	asteikolla 1-4	ei mitattu	3,0	3,1	toimitusjohtaja	asiakaspalvelun järkevöittäminen	auki	auki	mittaus toteutetaan syyskuussa 2017
	asiakaskontaktien vastausprosentti %	vastattujen kontaktien vastausprosentti	79 %	84 %	85 %	toimitusjohtaja	asiakaspalvelun ohjaus	86 %	Täysin	

Käynnissä olevat projektit 19.9.2017

Lisätietoja ao. projektin projektipäälliköltä tai taloussuunnittelusta

Kaupungin yhteiset projekti

Nimi	Projektipäälli kkö	Omistaja	Aloituspvm	Valm. pvm	Strateginen painopistealue	Kuvaus	Määrärahat Käyttötalous eur	Saako ulkop.	Määrärahat Investoinnit	Kokonaiskustannu kset eur
Sähköisten asiointipalveluiden kehittäminen	Ahtiainen Kristiina	Ylä-Jarkko Antti	27.10.2014	31.12.2017	Palvelut uudistuvat	Vantaan kaupungin keskeisenä strategisena tavoitteena on kehittää sähköistä asiointia sekä automatisoida palveluprosesseja itsepalveluiksi. Tavoitteena on tuottaa kaupunkitasoinen ja yhdenmukainen asiointikokonaisuus, joka tarjoaa kuntalaisille ja organisaatioasiakkaille helppokäyttöisen sähköisen asiointikanavan huomioiden erilaiset päätelaitteet. Kehittämisen lähtökohtana ovat Sähköisten palveluiden toimenpideohjelma 2014-2017, Sähköisen asioinnin viite- ja ratkaisuarkkitehtuuri.	0	Ei	4857000	4857000

Tiedolla johtaminen (Kompassi)	Nenonen Ilkka	Marjamaa Patrik	1.9.2014	30.11.2017	Muutosta toteutetaan johtamisen kautta	Hankkeessa toteutetaan tietojohtamisen ratkaisu tukemaan johtamista ja päätöksentekoa, sekä kuntalaisille tarjottavaa informaatiota	0	Ei	1535000	1535000

Yhdentävä viestintä (YV)	Kemppinen Jaakko	Ylä-Jarkko Antti	15.3.2016	31.5.2018	Palvelut uudistuvat	Tavoitteena on kilpailuttaa nykyinen puhelin- ja tietoliikennekokonaisuus kaupunkitasoiseksi yhdentävän viestinnän kokonaisuudeksi. Palvelukokonaisuuden tavoitteena on parantaa tuottavuutta ja pienentää kustannuksia modernisoimalla ja integroimalla hajallaan oleva kokonaisuus yhtenäiseksi yhdentävän viestinnän kokonaisuudeksi. Kilpailutuksella tavoitellaan vähintään 50 %:n säästöjä nykyiseen puhelin- ja tietoliikennekokonaisuuteen verrattuna.	0	Ei	3040000	3460000

Taiteellinen lähiliikuntapuisto	Nyman Hanna	Annukka Larkio	30.8.2016	1.10.2017	Kaupungin elinvoima vahvistuu	Kaupunki on saanut testamenttilahjoituksen ja kaupunginhallitus on päättänyt (6.6.2016 § 17), että lahjoitus käytetään taiteellisen lähiliikuntapuiston toteuttamiseen. Testamentissa omaisuus on määrätty käytettäväksi lasten ja nuorten hyväksi. Sivistystoimen esityksen mukaan testamenttilahjoituksen käytössä hyödynnetään erilaisia näkökulmia uudella tavalla sovellettuna siten, että lopputulos on mahdollisimman laajan lasten ja nuorten joukon saavutettavissa.	0	Ei	0	0
EUAS-projekti	Nenonen Ilkka	Näreaho Mikko	9.12.2016	31.5.2018	Muutosta toteutetaan johtamisen kautta	EU-tietosuoja-asetuksen vaatimukset. 0 Projekti vaiheistettu kolmeen osaan: pilotti, tavoiteasetanta ja jalkautus.	0	Ei	0	0
Vantaan Suomi 100	Eriksson Neetta	Eriksson Neetta	1.9.2015	31.12.2017			0	Ei	0	0

Vetuma – Suomi.fi	Osmala Piia	Kivelä Ville	10.3.2017	30.9.2017	Palvelut uudistuvat Lakisääteinen muutos: "Laki hallinnon yhteisistä sähköisen asiainnintukipalveluista". Vetuman tunnistuspalvelua käyttävien organisaatioiden tulee siirtyä käyttämään Väestörekisterikeskuksen tuottamaa Suomi.fi-tunnistamista ja Vetuman maksamispalvelua käyttävien organisaatioiden tulee siirtyä käyttämään Valtiokonttorin tuottamaa verkkomaksamisen palvelua viimeistään 31.12.2017.	0	Ei	50000	50000
Sote- ja maakuntauudistuksen valmistelu Vantaalla	Ormio Hanna	Nenonen Kari	6.2.2017	1.1.2019	Kaupungin elinvoima vahvistuu Projektin on perustettu kaupunginjohtajan päätöksellä 6.2.2017 § 10 valtakunnalliseen sote- ja maakuntauudistukseen varautumista varten. Projektin päättyy, kun uusi Uudenmaan maakunta aloittaa toimintansa, eli tämänhetkisen aikataulun mukaan 1.1.2019. Projektissa selvitetään Vantaan kaupunkikonsernista maakuntaan tai pääkaupunkiseudun tai maakunnanlaajuisiin kuntayhtymiin siirtyvät toiminnot ja resurssit sekä muutoksen vaikutukset jäljelle jäävään organisaatioon. Lisäksi projektissa tuotetaan maakunnalle toimitettavat lakisääteiset selvitykset.	0	Ei	0	0

ICT-palveluväylät / integraatiot	Ahtiainen Kristiina	Ylä-Jarkko Antti	3.4.2017	31.12.2017	Palvelut uudistuvat	Vantaan Palveluväylän (integraatioalustan) sekä KaPa- liityntäratkaisun suunnittelu, toteutus ja käyttöönotto. Mahdollistaa kansallisten palveluiden hyödyntämisen jatkossa, osittain lakisääteinen.	0	Ei	200000	200000
YV: Tietoliikenne	Kemppinen Jaakko	Ylä-Jarkko Antti	1.9.2017	30.11.2018	Palvelut uudistuvat	Projektin tavoitteena on käyttöönottaa Vantaan kaupungille tehokas, skaalautuva, yhtenäinen ja kustannustehokas tietoliikennetarkaisu. Aikataulullisena tavoitteena on saada tämä käyttöönotto valmiiksi 30.11.2018 mennessä. Projekti jakautuu seuraaviin osiin: - Suunnittelu - Liityntäyhteydet (WAN) - Lähiverkot (LAN) - Langattomat lähiverkot (WLAN) - Palomuuripalvelut - Verkkovaltuutuspalvelu	0	Ei	0	0

YV: Monikanavainen asiakaspalvelu (MKAP)	Karjalainen Heidi	Ylä-Jarkko Antti	1.8.2017	31.5.2018	Palvelut uudistuvat	Tavoitteena on kilpailuttaa nykyinen puhelin- ja tietoliikennekokonaisuus kaupunkitasoiseksi yhdyntävän viestinnän kokonaisuudeksi. Palvelukokonaisuuden tavoitteena on parantaa tuottavuutta ja pienentää kustannuksia modernisoimalla ja integroimalla hajallaan oleva kokonaisuus yhtenäiseksi yhdyntävän viestinnän kokonaisuudeksi. Kilpailutuksella tavoitellaan vähintään 50 %:n säästöjä nykyiseen puhelin- ja tietoliikennekokonaisuuteen verrattuna.	0	Ei	0	0
YV: Mobiili liittymät	Karjalainen Heidi	Ylä-Jarkko Antti	1.8.2017	31.5.2018	Palvelut uudistuvat	Tavoitteena on kilpailuttaa nykyinen puhelin- ja tietoliikennekokonaisuus kaupunkitasoiseksi yhdyntävän viestinnän kokonaisuudeksi. Palvelukokonaisuuden tavoitteena on parantaa tuottavuutta ja pienentää kustannuksia modernisoimalla ja integroimalla hajallaan oleva kokonaisuus yhtenäiseksi yhdyntävän viestinnän kokonaisuudeksi. Kilpailutuksella tavoitellaan vähintään 50 %:n säästöjä nykyiseen puhelin- ja tietoliikennekokonaisuuteen verrattuna.	0	Ei	0	0

ICT-kehittämistä sisältävät projektit										
Nimi	Projektipäällikkö	Omistaja	Aloituspvm	Valm. pvm	Strateginen painopistealue	Kuvaus	Määrärahat Käyttötalous eur yhteensä	Saako ulkop. rahoitusta?	Määrärahat Investoinnit eur yhteensä	Kokonaiskustannukset eur
Sähköisten asiointipalveluiden kehittäminen	Ahtiainen Kristiina	Ylä-Jarkko Antti	27.10.2014	31.12.2017	Palvelut uudistuvat	Vantaan kaupungin keskeisenä strategisena tavoitteena on kehittää sähköistä asiointia sekä automatisoida palveluprosesseja itsepalveluiksi. Tavoitteena on tuottaa kaupunkitasoinen ja yhdenmukainen asiointikokonaisuus, joka tarjoaa kuntalaisille ja organisaatioasiakkaille helppokäyttöisen sähköisen asiointikanavan huomioiden erilaiset päätelaitteet. Kehittämisen lähtökohtana ovat Sähköisten palveluiden toimenpideohjelma 2014-2017, Sähköisen asiointin viite- ja ratkaisuarkkitehtuuri.	0	Ei	4857000	4857000
Tiedolla johtaminen (Kompassi)	Nenonen Ilkka	Marjamaa Patrik	1.9.2014	30.11.2017	Muutosta toteutetaan johtamisen kautta	Hankkeessa toteutetaan tietojohdamisen ratkaisu tukemaan johtamista ja päätöksentekoa, sekä kuntalaisille tarjottavaa informaatiota	0	Ei	1535000	1535000

Yhdentävä viestintä (YV)	Kemppinen Jaakko	Ylä-Jarkko Antti	15.3.2016	31.5.2018	Palvelut uudistuvat	Tavoitteena on kilpailuttaa nykyinen 0 puhelin- ja tietoliikennekokonaisuus kaupunkitasoiseksi yhdentävän viestinnän kokonaisuudeksi. Palvelukokonaisuuden tavoitteena on parantaa tuottavuutta ja pienentää kustannuksia modernisoimalla ja integroimalla hajallaan oleva kokonaisuus yhtenäiseksi yhdentävän viestinnän kokonaisuudeksi. Kilpailutuksella tavoitellaan vähintään 50 %:n säästöjä nykyiseen puhelin- ja tietoliikennekokonaisuuteen verrattuna.	Ei	3040000	3040000
EUAS-projekti	Nenonen Ilkka	Näreaho Mikko	9.12.2016	31.5.2018	Muutosta toteutetaan johtamisen kautta	EU-tietosuojasetuksen vaatimukset. 0 Projekti vaiheistettu kolmeen osaan: pilotti, tavoiteasetanta ja jalkautus.	Ei	0	0
Vetuma – Suomi.fi	Osmala Piia	Kivelä Ville	10.3.2017	30.9.2017	Palvelut uudistuvat	Lakisääteinen muutos: "Laki hallinnon 0 yhteisistä sähköisen asiain tukipalveluista". Vetuman tunnistuspalvelua käyttävien organisaatioiden tulee siirtyä käyttämään Väestörekisterikeskuksen tuottamaa Suomi.fi-tunnistamista ja Vetuman maksamispalvelua käyttävien organisaatioiden tulee siirtyä käyttämään Valtiokonttorin tuottamaa verkkomaksamisen palvelua viimeistään 31.12.2017.	Ei	50000	50000

ICT-palveluväylät / integraatiot	Ahtiainen Kristiina	Ylä-Jarkko Antti	3.4.2017	31.12.2017	Palvelut uudistuvat	Vantaan Palveluväylän (integraatioalustan) sekä KaPa- liityntäratkaisun suunnittelu, toteutus ja käyttöönotto. Mahdollistaa kansallisten palveluiden hyödyntämisen jatkossa, osittain lakisääteinen.	0	Ei	200000	200000
YV: Tietoliikenne	Kemppinen Jaakko	Ylä-Jarkko Antti	1.9.2017	30.11.2018	Palvelut uudistuvat	Projektin tavoitteena on käyttöönottaa Vantaan kaupungille tehokas, skaalautuva, yhtenäinen ja kustannustehokas tietoliikennetarkaisu. Aikataulullisena tavoitteena on saada tämä käyttöönotto valmiiksi 30.11.2018 mennessä. Projektin jakautuu seuraaviin osiin: - Suunnittelu - Liityntäyhteydet (WAN) - Lähiverkot (LAN) - Langattomat lähiverkot (WLAN) - Palomuuripalvelut - Verkkovaltuutuspalvelu	0	Ei	0	0

YV: Monikanavainen asiakaspalvelu (MKAP)	Karjalainen Heidi	Ylä-Jarkko Antti	1.8.2017	31.5.2018	Palvelut uudistuvat	Tavoitteena on kilpailuttaa nykyinen puhelin- ja tietoliikennekokonaisuus kaupunkitasoiseksi yhentyvän viestinnän kokonaisuudeksi. Palvelukokonaisuuden tavoitteena on parantaa tuottavuutta ja pienentää kustannuksia modernisoimalla ja integroimalla hajallaan oleva kokonaisuus yhtenäiseksi yhentyvän viestinnän kokonaisuudeksi. Kilpailutuksella tavoitellaan vähintään 50 %:n säästöjä nykyiseen puhelin- ja tietoliikennekokonaisuuteen verrattuna.	0	Ei	0	0
YV: Mobiili liittymät	Karjalainen Heidi	Ylä-Jarkko Antti	1.8.2017	31.5.2018	Palvelut uudistuvat	Tavoitteena on kilpailuttaa nykyinen puhelin- ja tietoliikennekokonaisuus kaupunkitasoiseksi yhentyvän viestinnän kokonaisuudeksi. Palvelukokonaisuuden tavoitteena on parantaa tuottavuutta ja pienentää kustannuksia modernisoimalla ja integroimalla hajallaan oleva kokonaisuus yhtenäiseksi yhentyvän viestinnän kokonaisuudeksi. Kilpailutuksella tavoitellaan vähintään 50 %:n säästöjä nykyiseen puhelin- ja tietoliikennekokonaisuuteen verrattuna.	0	Ei	0	0

Asiakastiedon Master Data Management	Mustonen Juha	Ahtiainen Kristiina	1.2.2017	29.12.2017	Palvelut uudistuvat	Tässä hankkeessa jatketaan Vantaan kaupungin ydintietojen kartoittamista asiakastiedon osalta kaupungin KA-arkkitehtuurissa ja laaditaan etenemissuunnitelma suositeltavasta tieto- ja järjestelmäarkkitehtuurista, joka mahdollistaisi ns. ydintietomalliin siirtymisen asiakastiedon osalta. Suunnitelma ottaa huomioon muut mahdolliset rinnakkaiset hankkeen kokonaisarkkitehtuurin osalta, esimerkkinä Sähköisessä Asiainnin yhteydessä suunnitteilla oleva keskitetty asiakastiedon ratkaisu.	55440	Ei	0	55440
Varautumisprojekti (Vantaan Sote/Maku)	Aaltonen Petteri	Antti Ylä-Jarkko	7.6.2017	20.10.2017	Palvelut uudistuvat	Varautuminen siirtymäajan palveluntuottajaksi.	0	Ei	70000	70000
MATTI (Maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä) -hanke	Juvani Sirkka	Westlin Henry	1.9.2014	28.2.2019	Palvelut uudistuvat	Hankkeen tavoitteena on kehittää Vantaan kaupungin Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalle yhtenäinen toimintamalli sekä sitä tukeva suunnittelu-, kartantuoanto- ja rekisteriratkaisu sujuvoittamaan maankäytön prosesseja. Ratkaisussa tulee olla älykäs tiedonhallinta, joka tuo käyttäjälle ajantasaisen ja oikean tiedon ja ratkaisun tulee mahdollistaa eri sidosryhmien välinen saumaton yhteistyö.	117000	Ei	5587000	5704000

Kiinteistönhallinta - KiHa	Finnberg Helge	Wallenius Pekka	1.5.2013	29.12.2017	Palvelut uudistuvat	Kiinteistönhallinnan kokonaisjärjestelmän käyttöönotto sis. Vantaan kiinteistöhallinnan ja käyttäjäpalvelujen järjestelmät ja niihin liittyvät palvelut, jotka toimitetaan avaimet käteen kokonaispalveluna, joka sisältää mahdollisen järjestelmien ja palveluiden kehittämisen ja ylläpidon, käyttöönoton, valmiuden virheiden korjauksiin ja palvelun sisällön ylläpidon sekä, optiona käyttöympäristöt ja niiden ylläpidon ja niihin liittyvien tukipalveluiden toimittamisen.	0	Ei	1458875	1458875
Varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmä	Kausto Sakari	Askola-Vehviläinen Sole	1.11.2016	31.12.2019	Palvelut uudistuvat	Vantaan varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmän kehitys ja käyttöönotto. Järjestelmä korvaa käytössä olevat vanhat järjestelmät ja tuo uusia toiminnallisuuksia varhaiskasvatuksen käyttöön. Sähköisellä asioinnilla merkittävä osuus järjestelmän kehittämisessä.	0	Ei	4918355	4918355
APOTTI -hanke, Vantaa	Pitkänen Timo	Salminen Jukka T.	1.11.2013	31.12.2019	Palvelut uudistuvat	Apotti-hankkeessa kehitetään sosiaalihuollon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon toimintaa aikaisempaa yhtenäisemmiksi, turvallisemmaksi, laadukkaammaksi ja kustannustehokkaammaksi.	0	Ei	21224000	21224000

APOTTI: Teknologia (Hankkeen pääprojekti 2) Ilkka	Nenonen	Salminen Jukka T.	1.10.2016	10.11.2018	Palvelut uudistuvat	Apotti-hanke on jaettu kolmeen pääprojektiin, jotka ovat toiminnallisuus, teknologia ja käyttöönotot. Pääprojekti 2 Teknologia sisältää mm * integraatiot (esim SAP laskutusliittymät, kansalliset palvelut, Kanta) * migraatiot ja konversiot eli tiedon siirron nykyjärjestelmistä Apottiin * tekninen valmius eli huolehditaan siitä, että Vantaan tietotekninen ympäristö mahdollistaa Apotin sujuvan käytön * maksatustoiminnallisuuden siirto VATJsta SAP:iin (sisältäen maksusitoumukset) * raportointi ja analytiikka * käyttöoikeudet ja työroolien määrittely * Apotti käyttöpalvelu ja jatkuvuussuunnittelu	0	Ei	0	0
APOTTI: Käyttöönotot (Hankkeen pääprojekti 3)	Vikman Elina	Salminen Jukka T.	17.11.2016	31.12.2019	Palvelut uudistuvat	Apotti-hanke on jaettu kolmeen pääprojektiin, jotka ovat toiminnallisuus, teknologia ja käyttöönotot. Pääprojekti 3 Käyttöönotot sisältää mm. - operatiivisen valmiuden varmistamisen - käyttöönoton valmistelun ja toteutuksen - koulutuksen suunnittelun Oy Apotti Ab:n kanssa hanketasolla sovitun työnjaon mukaisesti.	0	Ei	0	0

APOTTI: Toiminnallisuus ja sisältö (Hankkeen pääprojekti 1)	Pitkänen Timo	Salminen Jukka T.	17.11.2016	31.12.2019	Palvelut uudistuvat	Apotti-hanke on jaettu kolmeen pääprojektiin, jotka ovat toiminnallisuus ja sisältö, teknologia ja käyttöönotot. Pääprojekti 1 Toiminnallisuus ja sisältö sisältää mm. - Apotti-järjestelmäkokonaisuuteen toteutettavien toiminnallisuuksien ja sisällön rakentamiseen ja konfigurointiin liittyvien tarvittavien resurssien hankinta/nimeäminen yhteistyössä sostiiali- ja terveydenhuollon (soster) toimialan kanssa - Korvattavien sosterin tietojärjestelmien migraatiotyö - Käytettävyytestauksiin osallistuminen Oy Apotti Ab:n kanssa hanketasolla sovitun työnjaon mukaisesti	0	Ei	0	0

Kaupunginjohtajan toimialan projektit										
Nimi	Projektipäälli kkö	Omistaja	Aloituspvm	Valm. pvm	Strateginen painopistealue	Kuvaus	Määrärahat Käyttötalous eur yhteensä	Saako ulkop. rahoitusta?	Ulkopuolinen rahoitus yhteensä eur	Kokonaiskustannu kset eur
Aviapolis City	Honkanen Minna	José Valanta	1.1.2015	31.12.2017	Kaupungin elinvoima vahvistuu	Hankkeen tavoitteena on kasvattaa Helsinki-Vantaan lentokenttäalueen, Aviapolis Cityn, houkuttelevuutta ja investointeja alueelle sekä tukea sen kaupungistumista ja kasvua arvostetuksi ja viihtyisäksi lentokenttäalueeksi.	617798	Kyllä	-432457	185341

6Aika Avoimet Innovaatioalustat - kärkihankkeen Vantaan osatoteutus Ratkaisutehdas	Järnefelt Mirka	Jose Valanta	13.2.2015	31.1.2018 Kaupungin elinvoima vahvistuu	Avoimet innovaatioalustat: kaupungit luovat yhteisiä toimintaympäristöjä, joissa yritykset ja kaupunkilaiset kehittävät uutta osaamista, uusia ratkaisuja ja uusia tuotteita tai palveluja tai parantavat edellä mainittuja. Oleellista on uusien tuotteiden, palveluiden ja ratkaisujen testaaminen todellisissa kaupunkiympäristöissä.	796776	Kyllä	-543284	253492
FinEstSmartMobility	Räsänen Asko	José Valanta		31.12.2018	Vantaan kaupunki hakee Central Baltic 2014-2020 –ohjelmasta rahoitusta yhdessä Helsingin ja Tallinnan kaupunkien, Viron tiehallinnon, MTÜ IKT Demokeskuksen ja Forum Virium Helsingin kanssa yhteistä FinEst Smart Mobility -projektia. Projektissa parannetaan Tallinnan Vanhasta satamasta Helsingin Jätkäsaareen liikkuvan liikenteen sujuvuutta ja ihmisten asiakaskokemusta.	19000	Kyllä	180998	199998

6Aika DOB Aviapolis, palveluja matkaajille	Eskelä Elina	José Valanta	1.9.2016	31.12.2017	Kaupungin elinvoima vahvistuu	Datasta oivalluksia ja bisnestä -hanke 9174 vahvistaa yritysten innovaatiotoimintaa hyödyntämällä data-analytiikkaa ja palvelumuotoilua. Vantaan kaupungin omistama työpaketissa "Aviapolis, palveluja matkaajille" analysoidaan yritysten omaa dataa sekä avointa dataa ja löydetään oivalluksia uusiksi tuotteiksi ja palveluiksi Helsinki-Vantaan lentokentälle ja koko Aviapoliksen alueelle.	Kyllä	-18625	-9451
6Aika Perille asti	Peltola Anu	José Valanta	1.9.2017	31.12.2019	Kaupungin elinvoima vahvistuu	Hanke on PKS-tasolla toteutettava, 175708 6Aika strategian mukaisen rahoituksen hanke. Hankkeen tavoitteena on parantaa asukkaiden, työntekijöiden, asiakkaiden ja kansainvälisten vieraiden liikkumistapääkaupunkiseudulla täydentäen nykyistä liikennejärjestelmää. Hankkeen tavoitteena on löytää markkinalähtöisestiuusia, älykkäitä liikkumisen ratkaisuja ja palveluja matkailutoimialan yritysten hyödynnettäväksi osana omaapalvelutarjontaa.	Kyllä	356738	532446
Lentoliikennestrategian jatkofoorumi	Ruuskanen Ulla	Tarja Lumijärvi	1.6.2017	31.12.2018	Kaupungin elinvoima vahvistuu	Helsinki-Vantaan lentoaseman alueen 143000 saavutettavuuden ja markkinoinnin kehittämisen yhteistyöfoorumin käynnistäminen ja projektin johtaminen	Kyllä	-71500	71500

Sivistystoimen projektit

Nimi	Projektipäälli kkö	Omistaja	Aloituspvm	Valm. pvm	Strateginen painopistealue	Kuvaus	Määrärahat Käyttötalous eur yhteensä	Saako ulkop. rahoitusta?	Ulkopuolinen rahoitus yhteensä eur	Kokonaiskustannu kset eur
Nuorisotyö raiteilla	Mäkelä Pekka	Nuorisopalvelut	1.1.2015		Palvelut uudistuvat	Nuorisotyö raiteilla on uusi nuorisotyön muoto missä nuorisotyötä tehdään junarataympäristössä junissa ja asemilla. Keskeisin toimintaympäristö on kehärata. Työtä tehdään yhteistyössä moniammatillisen verkoston sekä rataympäristössä toimivien tahojen kuten VR, HSL, Livi, Poliisi kanssa. Toimintaa rahoittavat OKM, Vantaa, Espoo ja Helsinki. Hankkeen vetovastuu on Vantaan nuorisopalveluilla.	314231	Kyllä	-260500	53731
Meidän tila!	Hyytinen Kai	Opetuspäällikkö	17.11.2014	31.8.2017	Palvelut uudistuvat	Opetussuunnitelmatyön myötä oppimiskäsitys ja oppimisympäristöajattelu ovat muutoksessa. Meidän tila!-hanke tarjoaa kouluille välineitä ideoida, kehittää ja kokeilla mitä uusi oppiminen koulussa voisi tarkoittaa ja miten oppilaat otetaan aktiivisesti mukaan oppimisympäristön suunnitteluun. Meidän tila! -hankkeessa oppimisympäristö nähdään tiloina ja paikkoina sekä yhteisöinä ja toimintakäytteinä, joissa oppiminen tapahtuu.	23800	Kyllä	95000	118800

Koulun kerhotoiminnan kehittäminen	Kela-Piironen Virva	Perusopetuksen tulosalue	1.9.2008		Palvelut uudistuvat	- Lasten ja nuorten kasvun tukeminen ja syrjäytymisen ehkäisy laadukasta ja monipuolista kerhotoimintaa järjestämällä ja moniammatillista yhteistyötä tehostamalla - Koulun kerhotoiminnan monipuolistaminen mm. uusia toimintamalleja ja -tapoja löytämällä, - Toiminnan vakiinnuttaminen sekä saavutetun volyymin ylläpitäminen - Toiminnan laadun kehittäminen osana perusopetuksen laatutyötä jne	1868000	Ei	0	1868000
Palvelu olen minä!	Salmela Susanna	Nuorisopalvelut	1.1.2015	31.12.2017	Palvelut uudistuvat	Hankkeessa kehitetään Palvelu olen minä! -toimintamalli, jossa psykososiaalisesti heikoimmassa asemassa olevan 16-28-v. nuoren kuntoutumista edistetään räätälöidysti vahvan yksilötyön, ryhmätoiminnan sekä monialaisen verkostotyön keinoin. Tutkimusosiossa kartoitetaan nuorille suunnatut Vantaan mielenterveyspalvelut ja niiden toimivuus; selvitetään myös mitä palveluita puuttuu.	493384	Kyllä	-370000	123384

Digitaaliset ylioppilaskirjoitukset	Lindfors Laura Marja Viljamaa	1.5.2013	31.12.2018	Ylioppilaskoe muuttuu sähköiseksi vaiheittain vuosina 2016–2019. Ensimmäiset sähköiset ylioppilaskokeet ovat tulossa syksyllä 2016, ja kevääseen 2019 mennessä kaikki kokeet tehdään sähköisesti. Projektin tavoitteena on tehdä kuntatasoista selvitys-, valmistelu- ja kehittämistyötä sähköisten ylioppilaskirjoitusten ja uuden opetussuunnitelman käyttöön ottamiseksi.	215470	Ei	0	215470
Pajatoiminnan kehittäminen	Salmela Susanna	1.6.2014	31.5.2018	Palvelut uudistuvat Nuorten työpajatoiminta on ollut vahvasti kehittämässä nuoris- ja koulutustakuuta Vantaalla yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Työpajatoiminta on vantaalaisille 15-29-vuotiaille syrjäytymisriskissä oleville nuorille tarkoitettua työkokeilua. Pajatoiminnassa tuetaan nuoren elämänhallintaa, ohjataan koulutukseen, työmarkkinoille sekä nuoren tarvitsemiin palveluihin.	1452078	Kyllä	-1304000	148078

Tablettien käyttö lukio- opinnoissa, erityisesti englannin ja musiikin opetuksessa	Ranki Ari	Tikkurilan lukio	1.6.2015	31.5.2017	Palvelut uudistuvat	Tikkurilan lukio on Suomen suurin päivälukio, jossa opiskelee lähes 1160 opiskelijaa ja työskentelee hieman alle 70 opettajaa. Tikkurilan lukioon on Vantaan kaupungin päätöksellä hankittu 585 tablettietokonetta, jotka sijoitetaan jokaiseen luokahuoneeseen (13 tablettia/luokahuone).	19657	Kyllä	-17865	1792
Erasmus+ : Vaskivuoren kansainvälisyyden kehittäminen	Räsänen Ritva	Elina Arokannas	1.6.2015	31.5.2019		Vaskivuoren lukio haluaa parantaa opetuksen laatua opettajien kursseilla ja luomalla kansainvälisiä kontakteja kollegoihin Euroopassa. Yritämme auttaa nuoria vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin rakentamalla kansainvälisempää ja osaavampaa koulua.	37787	Ei	-30310	11540
Suomen ja ruotsinkielisen esi- ja perusopetuksen toimintakulttuurin kehittäminen	Hyytinen Kai	Vantaan kaupunki / sivistystoimi	3.8.2015	31.12.2017	Palvelut uudistuvat	Suomen- ja ruotsinkielisen esi- ja perusopetuksen toimintakulttuurin kehittämishankkeen pohjalta käynnistetään lv. 2015-2016 perusopetuksen kouluissa Gurucafé- toiminta. Toiminta pitää sisällään guruopettajien ja - oppilaiden koulutusta vahvistaen tv-t-osaamista, avoimia koulutuksia opetushenkilöstölle, sekä uudenlaisen oppimisympäristön (Gurucafé) suunnittelun ja toteuttamisen.	381471	Kyllä	890100	1271571

Sporttia kaikille	Auroma Marja	Veli-Matti Kallistahti	1.5.2011	31.12.2017	Palvelut uudistuvat	Sporttia kaikille - hanke tukee ja edistää monikulttuurista liikunnan harrastamista sekä edistää ja ylläpitää urheiluseurojen ja monikulttuuristen yhdistysten välistä yhteistyötä verkostomaisella toimintamallilla.	0	Kyllä	1203850	1203850
Viisari – lukion arviointikulttuurin kehittäminen valtionavustushanke 1.9.2015 – 31.12.2017	Siltanen Silja	Silja Siltanen	1.9.2015	31.12.2017	Kaupungin elinvoima vahvistuu	Viisari – lukion arviointikulttuurin kehittäminen valtionavustushanke 1.9.2015 – 31.12.2017	0	Kyllä	-9467	-9467
Erityisavustus kielikylpytoiminnan laajentamiseen	Koivulainen Lotte		12.8.2015	31.12.2017	Kaupungin elinvoima vahvistuu	Hankkeen päätavoitteet ovat seuraavat: 1. Kielirikasteisen opetuksen kehittäminen 2. Toimintakulttuurin kehittäminen (mm. verkostoituminen muiden kielikylpyopetusta tarjoavien koulujen kanssa Suomessa) Hankkeelle on anottu Opetus- ja kulttuuriministeriöstä maaliskuussa 2017 käyttötarkoituksen muuttamista.	8756	Kyllä	43780	52536

Koulunkäyntiavustajien koulutus/ erityisopetuksen laadun kehittäminen	Salmi Minna	15.6.2015	29.12.2017	Palvelut uudistuvat	Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt myöntämisestä vaativaan erityisopetukseen liittyvän opetushenkilöstön ja koulunkäyntiavustajien koulutukseen osallistumisen kustannusten kattamiseen. Hanke on perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen esiopetuksen sekä ruotsinkielisen perusopetuksen yhteinen.	32450	Kyllä	129800	162250
Lukion uudet työtavat - kohti kokonaisvaltaista arviointikulttuuria	Sydänmaanla kka Marianna	1.8.2015	31.12.2017	Palvelut uudistuvat	Hankkeen tavoitteena on vahvistaa lukio-opiskelijoiden tieto- ja viestintätekniisiä taitoja, kykyä itse- ja vertaisarviontiin, oman työn suunnitteluun ja verkostoitumiseen. Hankkeessa kehitetään erilaisia lukiolaisen itsearvioinnin työvälineitä ja -menetelmiä, jotka tukevat opiskelijoiden kokonaisvaltaisen ja oppimista kannustavan arvioinnin kehittämistä. Tavoitteena on kouluttaa opettajia opettajuuden, opettajan roolin ja tehtäväkuvan muutoksiin. Hankkeen tavoitteena on myös luoda järjestelmä, jonka avulla etänä opiskelevat lukiolaiset pystyvät valmentautumaan sähköisiin yo-kokeisiin ilman läsnäolo-opetusta. Hankkeen tavoitteena on yhdistää uuden opetussuunnitelman	0	Kyllä	85000	107000

Erasmus+El español: pasaporte entre culturas	Räsänen Ritva	Eira Kasper	1.9.2015	31.8.2017	“Spanish: a passport between cultures” is a project which involves the strategic association of three European schools: - IES Francisco Salzillo, Alcantarilla, Murcia, España - Vaskivuoren lukio, Vantaa, Finlandia - Model Experimental General Lyceum, Herakion, Creta, Grecia,	0	Kyllä	19200	19200
Erasmus+The European Art Chain	Räsänen Ritva	Elina Arokannas	1.9.2015	31.8.2017	Six countries are involved in our project TEACH: The European Art Chain. Each country is experienced in international projects and has profound expertise in specific art disciplines. Finland: music/dance/media, Spain: painting/cinema, Germany: music, The Netherlands: design/sculpture, Italy: theatre/architecture, Latvia: folk music and dance.	0	Kyllä	21450	21450

Nuoret digitaalisten sisältöjen tuottajina	Lehtoranta Anniina	Nuorisopalvelut	1.1.2016	30.6.2017	Palvelut uudistuvat	Tässä hankkeessa rahoitusta on haettu verkkoympäristöissä tapahtuvan toiminnan käynnistämiseen ja kehittämiseen, joissa nuoret toimivat sisällöntuottajina yhdessä nuorisotyön ammattilaisten kanssa. Hankkeen painopisteenä ovat nuorten verkkosivujen toteuttaminen nuorten medialukutaitoa edistäen, Nuortenelama.fi-palvelun ja Nuortenideat.fi-palvelun toteuttaminen. Näissä nuoret ovat mukana suunnittelijoina ja toteuttajina.	43750	Kyllä	-35000	8750
Musiikkikirjaston uudet palvelut	Ervasti Katariina	Vainio Mikko	1.4.2016	31.12.2017	Palvelut uudistuvat	Hankkeen tavoitteena on Tikkurilan kirjaston musiikki- ja mediaosaston palveluiden kokonaisvaltainen uudelleen konseptointi. Tähän sisältyy sekä osaston tilaratkaisujen kehittäminen että palveluiden sisältöjen uudistaminen asiakkaiden toiveita, paikallisten musiikkialan toimijoiden osaamista ja musiikin oppimisen uusia teknologioita hyödyntäen.	30000	Ei	0	50000
Interaktiiviset tarinat	Ervasti Katariina	Vainio Mikko	1.4.2016	31.12.2017	Palvelut uudistuvat	Interaktiiviset tarinat -projektin tavoitteena on luoda työpajamalli, jota voidaan soveltaa ohjelmoinnin ja luovan kirjoittamisen opetuksessa erilaisille asiakaskohderyhmille kaikissa Vantaan kirjastoissa.	10000	Ei	0	10000

Rakkauden Vantaa	Juvonen-Eskola Annamari	Hiltula Leena	3.8.2015	23.12.2017	Kaupungin elinvoima vahvistuu	Rakkauden Vantaa-projektissa on kerätty vantaalaisia rakkauteen liittyviä valokuvia, esineitä ja paikkoja, jotka esitetään Rakkauden tiloja - tunteiden kiitotielä - näyttelyssä vuonna 2017.	127500	Kyllä	-30500	207320
Medialukutaitoa aikuisille	Ervasti Katariina	Vainio Mikko	14.9.2016	30.6.2018	Palvelut uudistuvat	Medialukutaitoa aikuisille –hankkeen 0 tavoitteena on kokeilla kahden taiteilijan, kahden vantaalaisen kirjaston henkilökunnan, asiakkaiden ja yhteistyöverkostojen kanssa onko mediakasvatuksellisesta taidetoiminnasta jalostettavissa pedagoginen kirjastopalvelu, joka on sovellettavissa erilaisille aikuisasiasiakasryhmille erilaisissa kirjastoissa. Hanketta varten palkataan kokopäivätoimisesti kaksi taiteilijaa, joilla on pedagogista ja mediakasvatuksellista osaamista.		Kyllä	70000	70000

Erasmus+ Bongaa parhaat pedagogiset ideat!	Ervasti Katariina	Vainio Mikko	1.11.2016	31.10.2017	Palvelut uudistuvat	Hankkeella kehitetään kirjastoja erityisesti oppimisympäristöinä ja hankkeen myötä toteutetaan uudenlaista tapaa suhtautua oppimiseen elinikäisenä ilmiönä. Oppimistulokset on kuvattu hyvin: tavoitteena on pedagogisia kirjastopalveluja tuottavan henkilöstön osaamisen kehittäminen ja parhaiden käytäntöjen benchmarkkaus. Tavoitteena on myös uusien kansainvälisten yhteistyötahojen löytäminen. Erityisenä tavoitteena on myös löytää uusia pedagogisia keinoja maahanmuuttajien aktivointiin.	0	Kyllä	11758	11758
Erasmus + KA2, Sustainable Actions for Viable European Cities	Hämäläinen Anu	Sotungin lukio ja etälukio	20.9.2016	31.8.2018	Hankkeessa tutkitaan kaupunkien kehittämistä kestäväen kehityksen näkökulmasta ja lisätään tietoisuutta maapallon lämpenemisestä. Opiskelijoiden IT-taitojen ja kielitaidon (englanti, ranska, saksa, italia) kehittäminen projektityöskentelyn avulla. Key Accion: Cooperation for innovation and the exchange of good practices	0	Kyllä	0	0	

Taidetestaajat	Mäkinen Maria	Karimäki Reeli	1.9.2016	31.5.2020	Kaupungin elinvoima vahvistuu	Hanke vie kolme vuosiluokkaa 8-luokkalaisia kahteen kulttuurikohteeseen vuosina 2017-2020. Haketta hallinnoi Suomen kulttuurikeskusten liitto ja rahoittaa Suomen kulttuurirahasto sekä Svenska kulturfonden.	0	Ei	0	0
Varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmä	Kausto Sakari	Askola-Vehviläinen Sole	1.11.2016	31.12.2019	Palvelut uudistuvat	Vantaan varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmän kehitys ja käyttöönotto. Järjestelmä korvaa käytössä olevat vanhat järjestelmät ja tuo uusia toiminnallisuuksia varhaiskasvatuksen käyttöön. Sähköisellä asiointilla merkittävä osuus järjestelmän kehittämisessä.	0	Ei	0	5002605

RRR-rajoja rikkovat residenssituotannot	Nyman Hanna	Reeli Karimäki	1.12.2016	31.12.2017	Kaupungin elinvoima vahvistuu	VALLATON LIIKE -hanke Vantaan lastenkulttuurikeskus tekee hankkeessaan yhteistyötä seuraavien tahojen kanssa: Street Art Vantaa, taiteilijat/ taideohjaajat: Työpajan vetävät SAV:n Jenni Väisänen, Essi Ruuskanen, Juha Liede (breakdance) ja liikunnanohjaaja. Vierailevina taiteilijoina graffititaiteilija Mika Kaponen (eli BLENS) sekä Jesse Pasanen Vantaan katutanssiyhdistys: tanssinopettaja (flashmob/katutanssi) Martinlaakson nuorisotila: osallistuva nuorten ryhmä 13–18-vuotiaat Vantaan liikuntapalvelut: liikunnanohjaaja Vantaan Viheraluesuunnittelu ja maanrakennus (Jokiuoman puisto) Vantaan taidemuseo Artsi	0	Kyllä	0	0
Taidekaruselli- kerhotoiminta ja Konstkaruselli- verksamhet	Nyman Hanna	Annukka Larkio	1.8.2016	5.6.2017	Palvelut uudistuvat	Hallituksen kärkihanke. Lastenkulttuurin saavutettavuuden edistäminen. Lastenkulttuuripoliittisen ehdotuksen toteuttaminen.	11000	Kyllä	-45000	-34000

Helsingin pitäjän kirkonkylän kulttuurimatkailullinen kehittäminen kulttuurisen Asset Mapping -menetelmän avulla	Rahkola- Kauranen Lea	Reeli Karimäki	5.9.2016	31.12.2017	Kaupungin elinvoima vahvistuu	4000	Kyllä	-50370	-42740

OIVA - Ilmiöistä oivalluksiin	Luokkamäki Heli	Vantaan kaupunki/Sivistyst oimi	1.12.2015	31.12.2017	Palvelut uudistuvat OIVA- ilmiöistä oivalluksiin hankkeen kantavana ajatuksena on "Koko koulu, koko lähiympäristö, koko Vantaa ja koko maailma oppimisen tilana". Hankkeessa etsitään malleja luokan ja koulun ulkopuolella tapahtuvaan oppimiseen hyödyntäen fyysistä ympäristöä, virtuaalitodellisuutta ja näiden kombinaatiota. Tavoitteena on löytää oppimisen tapoja, jotka tarjoavat ajattelun tukivälineitä, kannustavat yhdessä toimimiseen ja oman ympäristön aktiiviseen havainnointiin ja ymmärtämiseen.	7500	Kyllä	128000	135500

Hanke koostuu kolmesta
tavoiteosiosta:

Käsityön innovatiiviset oppimisympäristöt	Hyytinen Kai	Vantaan sivistystoimi / perusopetus	1.8.2016	1.8.2018	Palvelut uudistuvat	1) alueellinen oppimis- ja työskentely- ympäristö yhteiskäytössä, 2) itsearvioinnin mallien kehittäminen ja henkilöstön osaamisen jakaminen, 3) uudenlaisten työskentelyvälineiden ja materiaalien kokeilu 4) käsityön oppimisympäristöjen tuunaaminen.	19800	Kyllä	79200	99000
Nuoret tulevaisuuden rakentajina	Kuitunen Terttu	Nuorisopalvelut	1.6.2017	31.12.2018	Palvelut uudistuvat	Hankkeen tavoitteena on edistää nuorten yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa, osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia tukemalla nuorten tietojen ja taitojen (moniluku-, mediakasvatus-, digitaalisuus, teknologia-, työelämätaidot) oppimista erilaisten nuorisotyöllisten menetelmien avulla. Hankkeen kasvatuksellisena tavoitteena on edistää avarakatseisuutta, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa siten, että kaikilla nuorilla on mahdollisuus osallistua toimintaan.	47000	Kyllä	-23500	23500

Robolukio	Laiho Teija	Nuoriso- ja aikuiskoulutuksen tulosalue	1.8.2015	31.12.2017	Kaupungin elinvoima vahvistuu	Robolukio on Vantaan päivälukioiden yhteinen kehittämishanke, jonka aikana lukiot testaavat ja kehittelevät ideoita ohjelmoinnin ja robotiikan sisällyttämisestä osaksi lukio-opintoja. Hankkeen aikana suunnitellaan ja järjestetään lukion soveltavia kursseja, joilla opiskelijat pääsevät kehittämään muun muassa ohjelmoinnin, ongelmanratkaisun, luovan ajattelun ja yhteistyön taitojaan.	28000	Kyllä	110000	138000
Tenho - elämäntaitoja nuorille taiteen keinoin	Nyman Hanna	Reeli Karimäki	1.6.2015	31.5.2018		Valtakunnallisen Tenho-hankkeen tavoitteena on vahvistaa ilman koulutus- ja työpaikkaa olevien nuorten elämäntaitoja ja rakentaa heille sopivia yksilöllisiä jatkopolkuja taiteen keinoin toteutettavien toiminnallisten työmenetelmien kautta. Toiminnalliset työpajat toteutetaan hankkeen paikallisten taidealan yhteistyökumppanien kanssa kuudella eri paikkakunnalla.	0	Kyllä	0	0

Tulevaisuuden oppimistila - digioppimisen LivingLab	Lindfors Laura	Nuoriso- ja aikuiskoulutuksen tulosalue yhteistyössä Opetushallituksen kanssa.	1.8.2016	30.6.2018	Kaupungin elinvoima vahvistuu	Hankkeen tavoitteena on luoda digioppimista tukeva LivingLab - innovaatioympäristö, joka tuottaa lukiokoulutukseen uusia pedagogisia käytäntöjä, joihin integroituu entistä paremmin ympäristö sekä digitaaliset oppimisen ratkaisut. LivingLab on jatkohanke Digiluokka - uudistuva oppimistila - hankkeelle. Hankkeessa Tikkurilan lukioon rakennetaan digioppimisen LivingLab, jossa käyttäjillä on mahdollisuus kokeilla erilaisia oppimisen sovelluksia, laitteita sekä muunneltavia tilaratkaisuja.	8000	Kyllä	32000	40000
Kaksikielisen opetuksen kehittäminen ja laajentaminen Vantaalla	Koivulainen Lotte	Vantaan sivistystoimi / perusopetus	31.8.2016	31.12.2017	Palvelut uudistuvat	Kielikylpy- ja kaksikielisen opetuksen tunnettuutta, kiinnostavuutta ja niihin liittyviä kielivalintoja edistävän tiedotuksen / muun toiminnan laatu, innovatiivisuus ja kustannustehokkuus. Kieleikylpytoimintaan ja muuhun kaksikieliseen opetukseen liittyvän verkostoitumisen ja kehittämisyhteistyön tarkoituksenmukaisuus ja kustannustehokkuus.	3750	Kyllä	15000	18750

Connecting people (in the library)!	Ervasti Katariina	Vainio Mikko	1.4.2017	31.8.2018	Palvelut uudistuvat	Connecting people (in the library)! - tukee kielenoppimista yhdistämällä aikuisikäisiä kantasuomalaisia ja maahanmuuttajia kielikeskusteluihin kaikille avoimissa julkisissa tiloissa - kirjastoissa. Hankkeen tuloksena syntyy kielikeskusteluista kiinnostuneiden ihmisten yhdistämisen ja ystävystymisen mahdollistava mobiilisovellus sekä toimintamalli, jossa määritellään, miten ne, joille mobiilisovellusten maailma on vieras, saavat tukea sovelluksen käyttämiseen kirjastoista.	0	Kyllä	38000	38000
Duunin uusi pointti - kirjastotyön sisällöt ja tilat uusiksi	Ervasti Katariina	Vainio Mikko	1.4.2017	31.8.2018	Palvelut uudistuvat	Hankkeessa kehitetään toimintakulttuuriltaan uudenlainen, lapsiasiakkaisiin ammatillisesti painottuva kirjasto, jossa asiakaskohtaamisen painopiste on perinteisen tiskin ulkopuolella ja henkilökunnan osaaminen on paremmin ja näkyvämmiin asiakkaiden saatavilla. Uusia asiakaspalvelumenetelmiä etsitään niin henkilökunnan kesken kuin yhdessä asiakkaiden kanssa palvelumuotoilua hyödyntävin menetelmin, ja näin syntyneiden ajatusten pohjalta luodaan paitsi Pointin uusi palvelupaketti myös sisustussuunnitelma tilankäytön uudistamiseksi.	20000	Kyllä	17000	37000

Mediamysteeri	Ervasti Katariina	Vainio Mikko	1.4.2017	31.10.2018	Palvelut uudistuvat	Hankkeessa kehitetään 10-12 vuotiaalle soveltuva, draamakasvatuksellisia menetelmiä hyödyntävä pelikonsepti, joka innostaa lapsia toimimaan itse ja käyttämään mielikuvitusta kehittäen samalla heidän medialukutaitoaan. Lähtökohtana on, että pelillisyyden toteutetaan fyysisessä tilassa, ja sen voi toteuttaa monenlaisissa kirjastoissa sekä Päivälehdessä museossa. Toteutuksessa käytetään hyväksi jo olemassa olevaa digitaalista oppimislustaa, erilaisia sovelluksia ja mobiililaitteita sekä verkkomateriaaleja.	0	Kyllä	10000	10000
Pelilabra	Ervasti Katariina	Vainio Mikko	1.4.2017	31.10.2018	Palvelut uudistuvat	Pelilabra-hankkeen tavoitteena on kehittää yhteistyössä SmartLabin (=Vantaan kaupungin tietohallinnon kokeilukulttuuria edistävä muotoilulaboratorio, ks. http://smartlabvantaa.fi/[1]) kanssa Tikkurilan kirjastoon Pelilabra, uudenlainen kirjastopalvelu ja fyysinen tila, johon kytkeytyvät uusimmat teknologiat tukevat pelaamisen ja robotiikkaan liittyviä aktiviteetteja niin kuluttamisen kuin tuottamisenkin näkökulmista.	0	Kyllä	18000	18000

Kohti uutta inklusiivista toimintakulttuuria varhaiskasvatuksessa	Halme Katjamaria	Sole Askola-Vehviläinen	1.8.2016	31.12.2017	Palvelut uudistuvat		28315	Kyllä	-66780	28621
Leikkien Liikkumaan - Vantaan liikkuvat päiväkodit	Rusanen Leena		1.1.2016	31.12.2017	Palvelut uudistuvat	Tavoitteena on tuoda lisää liikettä vantaalaisten lasten arkipäiviin liikunnallistamalla päiväkotien arjen toimintaa. Kolmen vuoden hankekauden aikana (2016-2018) toimivat käytännöt levitetään kaikkiin Vantaan kaupungin päiväkoteihin.	133500	Kyllä	129000	262500
Liikkuva koulu - Aktiiviset oppimisympäristöt	Rusanen Leena		8.8.2016	30.6.2018	Palvelut uudistuvat	Tavoitteena on sisällyttää tunti liikuntaa jokaisen vantaalaisen peruskoululaisen koulupäivään. Kolmen vuoden hankekauden aikana (2016-2018) kehitetään aktivoivia oppimisympäristöjä, kehitetään toiminnallista opetusta sekä tiivistetään yhteistyötä terveydenhoitajien sekä kuraattoreiden kanssa.	138300	Kyllä	156200	294500

Tunne työ - suunnittele ura	Siltanen Antti	Nuoriso- ja aikuiskoulutuksen tulosalue	1.8.2017	31.12.2019	Palvelut uudistuvat	Tunne Työ -suunnittele ura hanke toteutetaan yhteishankkeena, koska tavoitteena on löytää uusia tapoja toteuttaa lukioiden työelämäyhteistyötä hyödyntämällä ammatillisessa koulutuksessa ja ammattikorkeakoulutuksessa hyväksi havaittuja työelämäyhteistyömalleja ja jatkojalostaa käytänteitä lukiokoulutuksen rakenteisiin sopiviksi.	43397	Kyllä	173578	216975
Kultsi - Kulttuuritili-hanke	Sulander Salme	Martinlaakson lukio	10.8.2016	30.5.2018	Palvelut uudistuvat	Kulttuuritilin luominen ja ottaminen käyttöön Martinlaakson lukiossa	13700	Kyllä	54800	68500
Viisari - lukion arviointikulttuurin kehittäminen	Sulander Salme	Martinlaakson lukio	1.9.2015	31.12.2017	Palvelut uudistuvat	Vertais-, ryhmä- ja itsearvioinnin menetelmien ja työkalujen (erityisesti sähköisten) kehittäminen.	0	Kyllä	113000	113000
Art4All!	Kuitunen Terttu	Nuorisopalvelut	28.8.2017		Palvelut uudistuvat	Nuorten osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen Vantaan eriytyvillä asuinalueilla kulttuurisen toiminnan keinoin.	53400	Kyllä	-40000	13400
Kipinä-etsivä nuorisotyö Vantaalla	Kuitunen Terttu	Nuorisopalvelut	1.8.2009				1738509	Kyllä	-1228217	510292

Valtionavustukset kielten opiskelun varhentamiseen, kehittämiseen ja lisäämiseen perusopetuksessa	Koivulainen Lotte		6.3.2017	31.7.2018	Kaupungin elinvoima vahvistuu	Hankkeen tarkennettu nimi on Kielitietoinen ja –taitoinen päiväkoti ja koulu. Saatu avustus käytetään kielitietoisien esiopetuksen kehittämiseen ja syvennetään varhaiskasvatusyhteisön osaamista kielikasvattajina.	527	Kyllä	10000	10527
Käsityön innovatiiviset oppimisympäristöt	Rytilä Salla		15.8.2016	31.7.2018	Palvelut uudistuvat	Käsityön opetussuunnitelman muutoksen tukeminen ja käsityön innovatiivisten oppimisympäristöjen kehittäminen.	0	Kyllä	99000	99000
Kärkihanke 1: Uusi peruskoulu -ohjelma, hakuryhmä 1 Tutoropettajien koulutus ja osaamisen kehittäminen	Rytilä Salla		15.3.2017	31.12.2017	Palvelut uudistuvat	Tutortoiminnalle haetaan jatkopäätöstä syyskuussa 2017. Toiminnasta on kaavailtu kolmevuotista.	0	Kyllä	108875	108875
Kärkihanke 1: Uusi peruskoulu -ohjelma, hakuryhmä 2 Tutoropettajien toiminta	Rytilä Salla		15.3.2017	31.12.2017	Palvelut uudistuvat	Tutortoiminnalle haetaan jatkopäätöstä syyskuussa 2017. Toiminnasta on kaavailtu kolmevuotista.	0	Kyllä	296250	296250
Avustajien palkkaamiseen erityisopetuksen laadun kehittämiseksi esiopetuksessa	Halme Katjamaria	Askola- Vehviläinen Sole	1.8.2015	31.12.2017	Palvelut uudistuvat		242200	Kyllä	-121100	121100
Kehittävä palaute varhaiskasvatuksessa	Halme Katjamaria	Askola- Vehviläinen Sole	1.7.2016	31.12.2017	Palvelut uudistuvat		39794	Kyllä	-25698	14096

Koulutuksellisen tasa-arvon valtion erityisavustus (KOTA)	Rytilä Salla	Vantaan kaupunki, perusopetus	1.8.2017	31.7.2018	Kaupungin elinvoima vahvistuu	Koulutuksellisen tasa-arvon erityisavustusta on saatu kolmelle sivistystoimen tulosalueelle: suomenkieliselle perusopetukselle, varhaiskasvatukselle ja ruotsinkieliselle tulosalueelle. Erityisavustus tulee käyttää tehostetussa ja erityisessä tuessa olevien lasten yleisopetukseen integroinnin tukemiseen. Kaikki asiakirjat löytyvät liitteistä.	0	Kyllä	1166000	1166000

Vantaan aikuisopisto Varian projektit

Nimi	Projektipäällikö	Omistaja	Aloituspvm	Valm. pvm	Strateginen painopistealue	Kuvaus	Määrärahat Käyttötalous eur yhteensä	Saako ulkop. rahoitusta?	Ulkopuolinen rahoitus yhteensä eur	Kokonaiskustannukset eur
Korea TechNet	Bröcker Laila	Pekka Tauriainen	1.6.2015	31.12.2017	Kaupungin elinvoima vahvistuu	Varian koordinoima ammatillisen koulutuksen kansainvälisyys hanke, yhteistyömaa Etelä-Korea. Muut verkostossa toimivat oppilaitokset: Keuda, Omnia, Salpaus. Hankkeessa toteutetaan opettajien ja muiden asiantuntijoiden liikkuvuusjaksoja Etelä-Korealaisten oppilaitosten kanssa.	3966	Kyllä	45999	49965
Diginä duunissa	Bröcker Laila		1.1.2016	31.12.2017	Palvelut uudistuvat	Diginä duunissa -hankkeessa kehitetään pelillisiä menetelmiä ammatillisten opiskelijoiden työssäoppimisjaksojen valmennukseen.	0	Kyllä	-32420	-32420

TOP DIGI	Koivisto Helena	Heinonen Anne	1.1.2016	31.12.2017	Palvelut uudistuvat	Hankkeen tavoite on tehostaa työpaikalla tapahtuvaa oppimista sekä työssäoppimisen ohjaamista ottamalla käyttöön digitaalisia ratkaisuja ja välineitä. Opiskelijat ovat tottuneet käyttämään mobiililaitteita ja digitaalista materiaalia, ja hankkeessa halutaan tuoda tutut laitteet työssäoppimisen tueksi. Digitaalisilla ratkaisuilla ja menetelmillä opiskelijat saavat oikea-aikaista ohjausta ja saavuttavat omat työssäoppimisen tavoitteet nopeammin ja paremmin.	0	Ei	0	0
Taitaja-projekti	Aho Maarit		1.1.2016	1.6.2018	Kaupungin elinvoima vahvistuu	Tavoitteena on lisätä kiinnostusta osallistumista Taitaja-kisoihin ja sitä kautta saada opiskelijoille kokemuksia ja menestystä kisoissa.	180000	Ei	0	180000

Väylä Työhön (Kotona Suomessa -rahoitus)	Kontio Hanna	Vantaan ammattiopisto	1.1.2017	30.6.2019	Palvelut uudistuvat	Hankkeessa järjestetään suomen kielen-, kulttuurin-, ja työelämätietouden koulutusta sekä tarjotaan mahdollisuus osallistua työsaleissa tapahtuvaan käytännön taitojen koulutukseen. Lisäksi tarjotaan mahdollisuus työelämässä tarvittavien korttien (hygieniä-, turva-, tulityö- ja ensiapukortit) ja yrittäjyyteen liittyvien opintojen suorittamiseen. Opiskeluun sisältyy työssäoppimisjakso, joka toteutetaan paikallisissa yrityksissä tai kolmannella sektorilla.	-125000	Ei	0	-125000
Turvapaikan saaneiden maahanmuuttajien korotettu koulutuskorvaus	Koivisto Helena	Anne Heinonen	30.9.2016	31.12.2017	Palvelut uudistuvat	Korotettu koulutuskorvaus on tarkoitettu työnantajille turvapaikan saaneiden maahanmuuttajien oppisopimusopiskelun tarpeet huomioivaan ohjaukseen ja tukeen seuraavasti: * 700 €/kk ensimmäisenä oppisopimusvuonna * 100 €/kk toisena oppisopimusvuonna	0	Ei	0	0

TYKKI - Opetus- ja ohjaushenkilöstön työelämäyhteistyön kehittäminen 2016	Koivisto Helena	Heinonen Anne	30.9.2016	31.12.2017	Palvelut uudistuvat	Hankkeen tavoitteena on: 1. Kehittää koko koulutusorganisaation henkilöstön työelämäosaamista. 2. Kehittää ja monipuolistaa koulutusorganisaatioiden palvelutoimintaa työelämlähtöisemmäksi. Hanke on verkostohanke, jota koordinoi Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymänä.	0	Ei	0	0
MAHTAVA - maahanmuuttajien osaamisen validointi	Kovalainen Piia	Tauriainen Pekka	1.1.2017	31.12.2017	Palvelut uudistuvat	MAHTAVA-hanke kehittää malleja turvapaikan saaneiden työpaikalla tapahtuvan ammatillisen koulutuksen edistämiseksi. Hanketta koordinoi Stadin Aikuisopisto/ Työelämä - ja oppisopimuspalvelut. Yhteistyökumppaneita ovat Keuda, Vantaan ammattiopisto Varia ja Itä-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä.	-105000	Ei	0	-105000

HUIPPU - Joustavan oppimisen lisääminen työpaikalla	Kepanen Anna	Tauriainen Pekka	1.1.2017	31.12.2017	Palvelut uudistuvat	Työpaikalla tapahtuvan oppimisen edistäminen sekä työssäoppimisen ja oppisopimuskoulutuksen joustava yhdistäminen. Varian kärjet ovat: 1) Opettajien ja työpaikkaohjaajien ohjaus- ja arviointiosaamisen kehittäminen hyödyntäen digitaalisia menetelmiä ja verkko-oppimista 2) Osaamisen kuvaaminen selkeinä työtehtävinä tutkinnon osittain digitaalseksi ohjauksen välineeksi	0	Kyllä	-156500	-156500
Variaoivaa Oppimista	Lahti-Olsen Veera		15.8.2016	31.5.2018	Kaupungin elinvoima vahvistuu	Variaoivaa oppimista - hankkeessa toteutetaan opiskelijoiden ja asiantuntijoiden liikkuvuusjaksoja Euroopassa. Jaksoilla opiskelijat toteuttavat projektia opettajan ohjauksessa viidellä eri alalla. Tuloksena hankkeesta syntyy projektioppimisen malleja.	0	Kyllä	21678	21678
Aire - aidosti reformiin	Eronen Riitta		2.1.2017	29.12.2017	Palvelut uudistuvat	Jatkuvan haun selkiyttäminen hakijalle; hakupalvelun pilotointi. Henkilökohtaistamiskäytänteiden yhtenäistäminen.	0	Kyllä	-20333	-20333

ASTE -asennetta tekoihin	Raasakka Anne	Tauriainen Pekka	2.1.2017	31.12.2017	Palvelut uudistuvat	Ammatillisen koulutuksen reformin tavoitteiden toteutus oppilaitoksen arjessa (suunnittelu oppilaitoksessa ja käytännön toimet). Digitaalisen palautteen ja ohjaamisen välineen kehittäminen ja pilotointi logistiikka-alan perustutkinnossa, pilotissa pakolliset tutkinnon osat.	33167	Kyllä	-24876	8291
VRobottiikka360	Salmi Anssi	Tauriainen Pekka	1.1.2017	31.12.2017	Palvelut uudistuvat	VRobottiikka360 on ammatillisen toisen asteen reformia tukeva hanke. Se käynnistyi marraskuussa 2016 ja jatkuu vuoden 2017 loppuun. Tavoitteena on kokeilla virtuaalitodellisuuden, robotiikan ja 360-oppimisympäristöjen hyödyntämistä oppimisessa. Tavoitteena on myös tukea näihin teknologioihin liittyvän oppimisen ja teknologiayrittäjyyden ekosysteemiä eli verkostoa. Omnia koordinoi hanketta ja Varia toimii hankkeessa osatoteuttajana.	8400	Kyllä	-25200	-16800

MAO - OKM Maahanmuuttajien ammattillinenkoulutus	Kontio Hanna Pekka Taurianen	17.1.2017	31.12.2017	Kaupungin elinvoima vahvistuu	Kehitellään kielitietoisia ja monipuolisia malleja maahanmuuttajien ammatilliseen koulutukseen Kehitellään malleja jo olemassa olevan osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen. Konseptoidaan Variaan yrittäjyysopintoja maahanmuuttajille.	0	Kyllä	540000	540000
LARK6, Laatus ammattillisen koulutuksen arkeen	Bröcker Laila Pekka Tauriainen	1.1.2017	31.12.2017	Muutosta toteutetaan johtamisen kautta	Ammattillisen koulutuksen laadun kehittämishanke, jossa valmistaudutaan ja toteutetaan oman oppilaitoksen toimintajärjestelmän itsearviointi sekä välitetään hyviä käytänteitä Uudellamaalla toimivien oppilaitosten kanssa. Erityisenä painopisteenä opiskelijoiden, sidosryhmien ja henkilöstön osallistuminen arviointiin ja kehittämiseen.	28000	Kyllä	0	28000
MocomoMOOC	Bröcker Laila Pekka Tauriainen	1.8.2017	31.12.2018	Palvelut uudistuvat		0	Kyllä	25282	25282

Young Talents - Creating New Multicultural Brands	Bröcker Laila	Pekka Tauriainen	1.8.2017	31.7.2019	Kaupungin elinvoima vahvistuu	Mercurian koordinoima kansainvälinen projekti, jossa kehitetään opiskelijoiden kansainvälistä yrittäjyysosaamista.	0	Kyllä	28689	28689
VESA - erityisosaamista ulkomailla	Bröcker Laila	Pekka Tauriainen	1.9.2017	30.6.2019	Kaupungin elinvoima vahvistuu		0	Kyllä	69120	69120

Sosiaali- ja terveystoimen projektit

Nimi	Projektipäällikkö	Omistaja	Aloituspvm	Valm. pvm	Strateginen painopistealue	Kuvaus	Määrärahat Käyttötalous eur yhteensä	Saako ulkop. rahoitusta?	Ulkopuolinen rahoitus yhteensä eur	Kokonaiskustannukset eur
APOTTI -hanke, Vantaa	Pitkänen Timo	Salminen Jukka T.	1.11.2013	31.12.2019	Palvelut uudistuvat	Apotti-hankkeessa kehitetään sosiaalihuollon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon toimintaa aikaisempaa yhtenäisemmiksi, turvallisemmaksi, laadukkaammaksi ja kustannustehokkaammaksi. Tämän tueksi hankitaan ja otetaan käyttöön toimintaa ihan uudella tavalla tukeva laaja ja toimintaa ohjaava asiakas- ja potilastietojärjestelmä. Apotti on yhteistyöhanke. Siinä ovat mukana Helsinki, Vantaa, Kirkkonummi ja Kauniainen sekä HUS ja lisäksi KL-Kuntahankinnat Oy, jonka kautta muiden kuntien mahdollisuus liittyä hankkeeseen.	0	Ei	0	21224000

Avain kansalaisuuteen	Pösö Hanna	Cantell-Forsbom Anna	1.8.2016	31.12.2018	Palvelut uudistuvat	Henkilökohtaisen budjetoinnin hanke. 6000	Kyllä	0	8000
Asunnottomuuden ennaltaehkäisyn kuntastrategiat - varhainen välittäminen, osallisuus ja asumisen tuki (AKU)	Franz-Koivisto Larissa	Cantell-Forsbom Anna	1.9.2016	28.2.2019	Palvelut uudistuvat	Asunnottomuuden ennaltaehkäisyn kuntastrategiat –varhainen välittäminen, osallisuus ja asumisen tuki hanke (Aune)	Kyllä	-226888	56721
						Hanke keskittyy erityisesti ennaltaehkäisevän asunnottomuustyön kehittämiseen ja juurruttamiseen kunnissa. Hankkeen ylätason tavoite on varmistaa ennaltaehkäisevän asunnottomuustyön juurtuminen osaksi hankkeeseen osallistuvien kaupunkien toimintaa. Juurruttamisen "työvälineinä" toimivat kaupunkikohtaiset ennaltaehkäisevät asunnottomuusstrategiat ja asiakkaiden osallisuutta vahvistavat työtavat.			

Pro SOS hanke /Game on	Villgren Kati	Cantell-Forsbom Anna	1.8.2016	31.12.2018	Palvelut uudistuvat	PRO SOS hanke on valtakunnallinen hanke jonka kohderyhmä ovat sosiaalityön tarpeessa olevat asiakkaat ja heistä kaikkien heikoimmassa asemat ovat ja erityistä tukea tarvitsevat asiakkaat. Tavoitteena on määritellä sosiaalinen kuntoutus yhdessä asiakkaiden kanssa. Lisäksi halutaan uudistaa sosiaalityötä uuden sosiaalihoitolain edellyttämällä tavalla. Udistamisessa hyödynnetään yhteiskehittämistä asiakkaiden kanssa.	4000	Ei	0	4000
Pieni Piiri hanke	Lindell Helena	Rintala Armi	21.12.2015	31.12.2017	Palvelut uudistuvat	Pieni Piiri on kuvapuheluihin perustuva yhteisöllinen palvelu, joka toimii älypuhelimilla, tableteilla sekä Pieni Piiri sovellukseen lukitussa tablet -tietokoneessa. Laitteita on Vantaan kaupungilla esittelyssä mm. teknologiaalainamossa, jonka kautta vammaispalvelussa on ollut Pieni Piiri tabletti koekäytössä keväällä 2015. Kokeilun perusteella vammaispalveluun on esitetty hankittavaksi kymmenen tablettia Pieni Piiri palvelulla kolmen vuoden sopimuksella Pieni Piiri Oy:ltä.	30000	Ei	0	30000

Työllistymistä tukevien toimintojen kehittämishanke; Malmiiniitty-projekti	Mattila Ira	Lahnalampi-Lahtinen Minna	2.5.2016	31.12.2017	Kaupungin elinvoima vahvistuu	Hoiva-asumisen palvelujen tukitoimintojen (pesula, laitoshuolto, avustavat ateriapalvelut) järjestäminen vammaispalvelujen työllistymistä tukevana toimintana. Pilotteyksiköitä ovat Simonkylän vanhustenkeskus (pesulatoiminta), Malmiiniityn asumis- ja toimintakeskus (pesula, laitoshuolto, avustavat ateriapalvelutehtävät, Korson vanhustenkeskus sekä Myyrinkoti.	1909467	Kyllä	-172212	1774255
Vanhus- ja vammaispalveluiden asumispalveluiden lääkäripalvelut	Lahti Tuula	Lahnalampi-Lahtinen Minna	1.1.2017	31.12.2018	Kaupungin talous tasapainossa	Vanhus- ja vammaispalveluiden asumispalveluiden lääkäripalvelut –projektin tavoitteena on vähentää erikoissairaanhoidon käyttöä ja turhia käyntejä ja sairaankuljetuksia terveyskeskuksien ja sairaaloiden päivystyspoliklinikoille sekä sen sijaan antaa lääkärin tuella enemmän hoitoa paikan päällä, mikä vähentää kokonaiskustannuksia ja lisää asumisyksiköissä asuvien elämänlaatua ja toimintakykyä sekä mahdollistaa inhimillisen ja arvokkaan kuoleamisen kotona.	1734000	Ei	0	1735500

Kotikuntoutuksen käynnistäminen	Lento-Hukkinen Tuula	Seija Polvi	11.1.2016	30.6.2017	Palvelut uudistuvat	Projektin aikana luodaan Vantaan kotikuntoutuksesta malli hyödyntäen muita, jo käynnissä olevia kotikuntoutusmalleja, kuten Eksote. Mallin kehittämisen edellytys on riittävä asiakasvirta, hyvä yhteistyö Vantaalla toimivien kuntoutuksen verkostojen kanssa sekä kotikuntoutuksen ja tehostetun kotihoidon työntekijöiden motivaatio mallin jatkuvaan kehittämiseen.	0	Ei	0	0
Koneellinen lääkkeiden annosjakelu -pilotti	Blomberg Katja	Annariina Jyvälahti	8.11.2016	31.8.2017	Palvelut uudistuvat	Potilaskohtainen lääkkeenjako toteutetaan pilotissa koneellisen lääkkeiden annosjakelun (HUSApteekki) kautta sairaalapalvelujen osastoilla 4A ja B. Tavoitteena on vastata Haipro-ilmoitusten kautta tullessiin lääkepoikkeamiin vähentävästi, vapauttaa osastonfarmaseuttien työaika potilaiden kokonaisvaltaisen lääkityksen arviointiin ja lisätä hoitohenkilökunnan välittömään potilastyöhön käyttämää työaika.	800	Ei	0	800

APOTTI: Teknologia (Hankkeen pääprojekti 2) Ilkka	Nenonen	Salminen Jukka T.	1.10.2016	10.11.2018	Palvelut uudistuvat	Apotti-hanke on jaettu kolmeen pääprojektiin, jotka ovat toiminnallisuus, teknologia ja käyttöönotot. Pääprojekti 2 Teknologia sisältää mm * integraatiot (esim SAP laskutusliittymät, kansalliset palvelut, Kanta) * migraatiot ja konversiot eli tiedon siirron nykyjärjestelmistä Apottiin * tekninen valmius eli huolehditaan siitä, että Vantaan tietotekninen ympäristö mahdollistaa Apotin sujuvan käytön * maksatustoiminnallisuuden siirto VATJsta SAP:iin (sisältäen maksusitoumukset) * raportointi ja analytiikka * käyttöoikeudet ja työroolien määrittely * Apotti käyttöpalvelu ja jatkuvuussuunnittelu	0	Ei	0	0
APOTTI: Käyttöönotot (Hankkeen pääprojekti 3)	Vikman Elina	Salminen Jukka T.	17.11.2016	31.12.2019	Palvelut uudistuvat	Apotti-hanke on jaettu kolmeen pääprojektiin, jotka ovat toiminnallisuus, teknologia ja käyttöönotot. Pääprojekti 3 Käyttöönotot sisältää mm. - operatiivisen valmiuden varmistamisen - käyttöönoton valmistelun ja toteutuksen - koulutuksen suunnittelun Oy Apotti Ab:n kanssa hanketasolla sovitun työnjaon mukaisesti.	0	Ei	0	0

APOTTI: Toiminnallisuus ja sisältö (Hankkeen pääprojekti 1)	Pitkänen Timo	Salminen Jukka T.	17.11.2016	31.12.2019	Palvelut uudistuvat	Apotti-hanke on jaettu kolmeen pääprojektiin, jotka ovat toiminnallisuus ja sisältö, teknologia ja käyttöönotot. Pääprojekti 1 Toiminnallisuus ja sisältö sisältää mm. - Apotti-järjestelmäkokonaisuuteen toteutettavien toiminnallisuuksien ja sisällön rakentamiseen ja konfigurointiin liittyvien tarvittavien resurssien hankinta/nimeäminen yhteistyössä sostiiali- ja terveydenhuollon (soster) toimialan kanssa - Korvattavien sosterin tietojärjestelmien migraatiotyö - Käytettävyystestauksiin osallistuminen	0	Ei	0	0
Kokemusasiantuntijan ja asiakasvastaavan yhteistyön hyödyntäminen Vantaan terveysasemilla	Koivunen Eila	Kantonen Jarmo	16.1.2017	31.12.2017	Palvelut uudistuvat	Asiakasvastaava seuloo Korson terveysaseman suurkäyttäjistä potilaita, joilla näyttää esiintyvän useita terveysongelmia ja mahdollisesti päihteisiin liittyviä ongelmia. Hoidon toteuttamisessa hyödynnetään kokemusasiantuntijan vertaistukea. Kokemusasiantuntijan vertaisapua hyödynnetään myös päihdeongelmista kärsivien omaisten tukemiseen.	0	Ei	0	0

Pitkävaikutteiset ehkäisy menetelmät ei-toivottujen raskauksien primaaripreventiossa	Gyllenberg Frida	Kantonen Jarmo	1.1.2017	31.12.2018	Palvelut uudistuvat	Tällä tutkimuksella sevitämme pitkävaikutteisten raskaudenehkäisy menetelmien ilmaisjakelun vaikutuksia, kun niitä tarjotaan osana perusterveydenhuollon palveluita.	0	Kyllä	-50000	-50000
LAPE	Honkanummi Eeva	Cantell-Forsbom Anna	1.1.2017	31.12.2018	Palvelut uudistuvat	LAPE on yksi hallituksen STM:n alaan kuuluvista kärkihankkeista www.stm.fi/karkihankkeet ja se liittyy sote-uudistuksen toimeenpanoon PKS:ssä. Kaikki maakunnat (sekä PKS) saivat valtionavustusta hankkeiden toimeenpanoon yhteensä 2,3 ME, jolla palkataan yhteensä 17,5 työntekijää PKS:ssä.	0	Kyllä	241000	241000

Etäkuntoutus	Lento- Hukkinen Tuula	Keskinen Päivi	1.5.2017	31.10.2017	Palvelut uudistuvat	Projektin tarkoitus on pilotoida ns. videopuhelun avulla tuotettun reaaliaikaisen kuva- ja ääniyhteiden toimivuus kuntoutuksessa ja hoidossa. Yhteyden luomisessa käytetään 4 g verkkoa. Reaaliaikainen etäkuntoutus tapahtuu liikunnallisina ja sosiaalisina ryhminä, joita vetävät Kotikuntoutuksen terapeutit. Etähoitoa kokeillaan monialaisella arviointijaksolla olevien asiakkaiden kanssa esim. turvaamaan lääkehoitoa, ravitsemusta ja antamaan tukea arjessa selviytymisessä mahd. itsenäisesti.	0	Ei	0	0
Vantaan uudet asumispalvelut-suuntana oma koti!	Koskela- Jensen Satu		1.3.2017		Palvelut uudistuvat		191890	Kyllä	64748	256638

Asukaspalvelujen projektit											
Nimi	Projektipäälli kkö	Omistaja	Aloituspvm	Valm. pvm	Strateginen painopistealue	Kuvaus	Määrärahat Käyttötalous eur yhteensä	Saako ulkop. rahoitusta?	Ulkopuolinen rahoitus yhteensä eur	Kokonaiskustannu kset eur	
6Aika- Avoin osallisuus ja Asiakkuus	Nurminen Marjo	Lehtonen Iiris	1.4.2015	31.3.2018	Kaupungin elinvoima vahvistuu	Avoin osallisuus ja asiakkuus –hanke on osa 6aika – avoimet ja älykkäät palvelut –strategian toteutusta.. Hankkeen tavoitteena on asiakaslähtöisyyden lisääminen, uudenlaisten markkinoiden mahdollistaminen, palveluiden vaikuttavuuden parantaminen, tuottavuuden kasvattaminen ja kilpailukyvyyn vahvistaminen. Tavoitteen toteuttamiseksi Vantaalle luodaan, resursoidaan ja vakiinnutetaan monikanavaisuuteen ja monituottajuuteen perustuva proaktiivinen ja käyttäjälähtöinen monikanavainen asiointipalvelun malli.	1336300	Kyllä	-895322	-895322	440978
Ohjaamo Vantaa	Jamisto Annukka	Työllisyyspalveluiden johtaja	1.3.2015	28.2.2018	Palvelut uudistuvat	Ohjaamo on alle 30-vuotiaille suunnattu matalan kynnyksen palvelupiste. Ohjaamosta nuori saa henkilökohtaista neuvontaa ja ohjausta sekä omaan tilanteeseen sopivaa tukea. Ohjaamo Vantaan työntekijät auttavat vantaalaisia nuoria mm. opiskeluun, työhön, vapaa-aikaan ja asumiseen liittyvissä kysymyksissä.	1198790	Kyllä	-899092	-899092	299698

SOSKU - Sosiaalisen kuntoutuksen valtakunnallinen kehittämishanke	Böckerman Heidi	Työllisyyspalveluiden johtaja	1.4.2015	31.3.2018	Kaupungin elinvoima vahvistuu	THL:n koordinoimassa, Sosiaalisen kuntoutuksen valtakunnallisessa kehittämishankkeessa SOSKUssa vastataan sosiaalihuoltolain muutoksiin. Hankkeessa kehitetään kuntouttavan työtoiminnan asiakkaiden siirtymiä. Vantaan kaupunki ja muut osallistuvat kunnat vastaavat sosiaalisen kuntoutuksen pilottien toiminnasta ja kehittämisestä.	464052	Kyllä	-348761	-348761	115291
Hankinnoista duunia	Eskelinen Kirsi	Työllisyyspalvelujen johtaja	1.5.2015	31.10.2017	Kaupungin elinvoima vahvistuu	ESR-osarahoitteista Hankinnoista duunia -hanketta koordinoi THL. Vantaan osahankkeen tavoitteena on vakiinnuttaa hankinnoilla työllistämisen toimintamalli kaupungin eri toimialojen hankintoihin sekä synnyttää toimiva yhteistyö elinkeinoelämän ja julkisten toimijoiden välille. Hankkeen aikana toteutetaan useita hankintapilotteja, joissa hyödynnetään sosiaalisia kriteerejä.	125180	Kyllä	-87626	-87626	37554

Nevo tiija -Uusi aika	Eskelinen Kirsi	Työllisyyspalveluiden johtaja	5.4.2017	31.12.2018	Palvelut uudistuvat	Nevo tiija -projektin tavoitteena on tukea romaniväestön sosiaalista osallisuutta, ehkäistä syrjäytymistä ja tukea työllistymistä ja koulutukseen hakeutumista. Projektii toimii yhteistyössä kuntouttavaa työtoimintaa, työllisyyttä ja koulutusta tukevien toimintojen ja muiden työllisyyspalveluiden projektien kanssa.	251861	Kyllä	-201489	-201489	50372
Arrival Cities action planning network	Lautiola Hannele	Jaakko Niinistö	1.9.2015	3.5.2018	Kaupunkirakenne eheytyy	Projekti kehittää kaupunkien kykyä vastaanottaa maahanmuuttajia. Urbact-ohjelma on komission erityinen ohjelma joka tukee kaupunkien välistä oppimista ja verkostoitumista. Teemoina ovat kaupungistumiseen liittyvät haasteet. Paikallisesti projekti kehittää maahanmuuttajajärjestöjen ja kunnan yhteistyötä ja ideoi uusia mahdollisuuksia järjestöjen vahvistamiseksi.	86346	Kyllä	0	0	121595

Töissä Suomessa	Lautiola Hannele	Jaakko Niinistö/Konsas	1.3.2016	31.8.2018	Kaupungin elinvoima vahvistuu	Vantaan osahankkeessa kaupunki yhteistyössä Vantaan Venäläisen klubin kanssa luo yhteistyömallin, jossa avataan järjestön korkeasti koulutetuille jäsenille ja Vantaan venäjänkieliselle väestölle väyliä työelämään. Neuvonnan lisäksi tuetaan uusien tarvittavien taitojen hankkimisessa ja tiedotetaan täydennyskoulutusmahdollisuuksista.	233402	Kyllä	-175051	-175051	58351
ViVa - Virtaviivaisuutta valtavirtaistamiseen	Kettunen Hanna		1.6.2016	31.5.2018	Palvelut uudistuvat	ViVa-projektissa sukupuolten tasa- arvon valtavirtaistaminen viedään osaksi työllistymistä edistävien toimintojen kehittämistä, toteuttamista ja arviointia. Projektissa kehitetään asiakastyöhön sukupuolitietoisia työkaluja, joiden avulla miesten ja naisten työmarkkina-asemaa voidaan parantaa. Kehittämisessä hyödynnetään yritysmaailmassa kehitettyä Lean-metodia ja lisäksi Ruotsissa luotua Jämlean-mallia. ViVa- hanke toteutetaan yhteishankkeena Espoon ja Vantaan työllisyyspalveluiden ja Ekvälitan kesken.	87906	Kyllä	-65930	-65930	21976

Työrasti Vantaa	Toure Niina	Työllisyyspalveluiden johtaja	1.1.2016	31.12.2018	Kaupungin elinvoima vahvistuu	Työrasti Vantaan kohderyhmänä ovat vantaalaiset 30–54-vuotiaat pitkäaikaistyöttömät, pääpaino on yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneissa. Projektin fokus on asiakkaiden työllistymisessä työkokeilun kautta ja/tai siitä opintoihin siirtyminen. Samanaikaisesti hankkeen aikana vahvistetaan asiakkaiden työelämävalmiuksia heidän työllistymismahdollisuuksiensa parantamiseksi. Työrasti Vantaa on osahanke pääkaupunkiseudun kaupunkien Helsingin, Espoon ja Vantaan Työrasti-yhteishanketta.	1369008	Kyllä	-331827	-331827	1037181
Avoin oppimiskeskus	Eskelinen Kirsi	työllisyyspalveluiden johtaja	29.4.2016	31.12.2017	Palvelut uudistuvat	Projektisuunnittelijan tehtävän tarkoitus on koordinoita ja kehittää uusia toimintatapoja ja -malleja työllisyyden edistämiseen. Projektisuunnittelijan tehtävänä on projektin suunnittelu, valmistelu ja toteuttaminen sekä ja raportointi. Projektisuunnittelija vastaa projektin tiedotuksesta ja viestinnästä sekä muista käytännön tehtävistä. Projektisuunnittelija vastaa Avoin oppimiskeskuksen Vantaan sisäisen toimintamallin ja menetelmien kehittämisestä ja luo toimivan palveluprosessin uudenlaisen oppimisen ja opinnollistamisen toteuttamiseen sekä kaupungin sisällä että yrityksissä toteutettuna.	0	Ei	-200000	-200000	-200000

Katrinebergin kartanon toiminnan käynnistäminen-hanke	Kiilunen Seija Iiris Lehtonen	1.8.2016	31.7.2018	Kaupungin elinvoima vahvistuu	Hankkeen tehtävänä on toimivan verkoston rakentaminen, toimijoiden toimintaedellytyksien luominen ja monipuolisen toiminnan aikaansaaminen. Toiminnan suunnittelu ja toteutus noudattavat avoimuuden ja kuntalaislähtöisyyden periaatteita.	54100	Kyllä	-54100	-54100	0

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan kehittämisprojektit

Nimi	Projektipäälli	Omistaja	Aloituspvm	Valm. pvm	Strateginen painopistealue	Kuvaus	Määrärahat Käyttötalous eur yhteensä	Saako ulkop. rahoitusta?	Ulkopuolinen rahoitus yhteensä eur	Kokonaiskustannukset eur	Määrärahat Investoinnit eur yhteensä
MATTI (Maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä) -hanke	Juvani Sirkka	Westlin Henry	1.9.2014	28.2.2019	Palvelut uudistuvat	Hankkeen tavoitteena on kehittää Vantaan kaupungin Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalle yhtenäinen toimintamalli sekä sitä tukeva suunnittelu-, kartantuotanto- ja rekisteriratkaisu sujuvoittamaan maankäytön prosesseja. Ratkaisussa tulee olla älykäs tiedonhallinta, joka tuo käyttäjälle ajantasaisen ja oikean tiedon ja ratkaisun tulee mahdollistaa eri sidosryhmien välinen saumaton yhteistyö.	117000	Ei	0	5704000	5587000

Kiinteistönhallinta - KiHa	Finnberg Helge	Wallenius Pekka	1.5.2013	29.12.2017	Palvelut uudistuvat	Kiinteistönhallinnan kokonaisjärjestelmän käyttöönotto sis. Vantaan kiinteistöhallinnan ja käyttäjäpalvelujen järjestelmät ja niihin liittyvät palvelut, jotka toimitetaan avaimet käteen kokonaispalveluna, joka sisältää mahdollisen järjestelmien ja palveluiden kehittämisen ja ylläpidon, käyttöönoton, valmiuden virheiden korjauksiin ja palvelun sisällön ylläpidon sekä, optiona käyttöympäristöt ja niiden ylläpidon ja niihin liittyvien tukipalveluiden toimittamisen.	0	Ei	0	1458875	1458875
Ilmastokatu	Maidell-Munster Leena	Helsingin Ympäristökeskus/ Vantaan ympäristökeskus	1.9.2015	30.6.2017	Kaupunkirakenne eheytyy	Ilmastokatu – kokeilualusta ilmastoystävällisille ratkaisuille Helsingin keskustaan ja Vantaan Tikkurilaan perustetaan ilmastoystävällisten ratkaisujen katu, jossa alueen yritykset ja asukkaat lähtevät kaupungin ja yhteistyöyrittäjien kanssa kehittämään tulevaisuuden keskustaa, joka tähtää vähähiiliseen yhteiskuntaan ja on sopeutunut muuttuvaan ilmastoon.	166120	Kyllä	-111300	54820	0

Vantaan tulevaisuuskuvat	Äärelä Riikka	Tarja Laine	2.5.2016	31.12.2017	Kaupungin elinvoima vahvistuu	Vantaan tulevaisuuskuvat - hankkeessa tuotetaan kaupunkilaisten, virkamiesten ja poliitikkojen yhteistyönä tulevaisuuskuvia Vantaasta 10, 50 ja 100 vuoden päästä. Hankkeen keskeisiä kysymyksiä ovat: "Millainen on tulevaisuuden hyvä kotikaupunki?" ja "Millaisia elämäntapavalintoja tulevaisuuden Vantaan tulee mahdollistaa?" Tulevaisuuskuvat tukevat kaupungin strategiatyötä, yleiskaavoitusta ja vantaan keskustojen profilointia.	30000	Ei	0	115500	0
Maksullinen pysäköinti	Korhonen Reijo	Henry Westlin	20.10.2016	30.11.2017	Kaupunkirakenne eheytyy	Vantaan kaupunginhallitus hyväksyi 7.3.2016 § 45 Vantaan liikennepoliittisen ohjelman yhteydessä periaatteen pysäköinnin maksullisuudesta Vantaan kaupunkikeskustojen sekä asemien ympäristöjen katu- ja torialueilla sekä kaupungin hallinnoimilla liityntä- ym. pysäköintialueilla. Lisäksi kaupunginhallitus päätti velvoittaa kuntatekniikan keskuksen selvittämään pysäköintimaksujen keräämis- ja järjestämistapaa siten, että järjestelmä voidaan ottaa käyttöön syksyllä 2017.	125000	Ei	0	195000	0

13 § Kaupunginhallituksen kokousaikataulu 2018 ja ehdotus kaupunginvaltuuston 2018 kokousaikatauluksi

VD/8521/00.02.00.05/2017

KN/HO/HY-L

Vantaan kaupungin hallintosäännön 24 luvun 3 §:n mukaan toimitielimet päättävät kokoustensa ajan ja paikan. Kokous pidetään myös tarvittaessa puheenjohtajan ja tämän estyneenä ollessa varapuheenjohtajan kutsusta tai jos enemmistö toimitielimen jäsenistä esittää puheenjohtajalle kokouksen pitämistä.

Kuntalain 94 §:n mukaan valtuusto kokoontuu päättäminään aikoina ja myös silloin, kun valtuuston puheenjohtaja katsoo sen tarpeelliseksi. Valtuusto on kutsuttava koolle myös kunnanhallituksen tai vähintään neljäsosan valtuutetuista sitä pyytäessä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällainen asia on valmisteltava kiireellisesti.

Vuoden 2018 alustava toimitielinten kokousaikatauluehdotus on esityslistan liitteenä. Esityksen mukaan kaupunginhallitus ja kaupunginvaltuusto kokoontuvat aiempaan tapaan yhteisinä maanantaipäivinä (pääsääntöisesti klo 14.00 ja klo 18.00). Myös valtuustovaliokunnan kokoukset, kaupunginhallituksen iltakoulut ja kaupunginhallituksen kokoukset ajoitetaan yhteisille maanantaipäiville (klo 12.00, klo 13.00 ja klo 17.00).

Pääsääntöisesti muina maanantaipäivinä pidetään yleisjaoston kokoukset ja lautakuntien kokoukset lautakuntien päättäminä kellonaikoina. Toimialoilla, joilla on useampia lautakuntia, lautakuntien kokouksia on myös tiistaisin ja keskiviikkoisin. Kaupunginvaltuuston selostustilaisuudet ja iltakoulut pidetään torstaisin (klo 17.00). Iltakoulut eivät ole yleisölle avoimia.

Liitteenä olevan aikatauluehdotuksen mukaan kokousaikavarauksia on:

- kaupunginvaltuustolla: 10 kokousta, 10 selostustilaisuutta ja 2 iltakoulua, kaksi seminaaria ja 6 valtuustovaliokuntaa
- kaupunginhallituksella: 22 kokousta ja 6 iltakoulua
- yleisjaostolla: 9 kokousta

Kokousaikataulua on valmisteltu kaupunginkansliassa yhteistyössä taloussuunnittelun, kaikkein toimialojen talous- ja hallintojohtajien, kaupungin johtoryhmän sekä kunnallisjärjestöjen kanssa. Aikataulu on ollut valtuustovaliokunnan jäsenillä kommentoitavana. Aikataulua suunniteltaessa on otettu huomioon valtuustokauden vaihdokseen liittyvät yksityiskohdat, kaupungin talousarvioprosessi sekä vuoden 2018 pyhät ja koulujen loma-ajat, siltä osin kun ne ovat olleet saatavilla.

Kaupunginhallituksen kokouksia on vuoden 2018 aikataululuonnoksessa sama määrä kuin vuoden 2017 aikataulussa, kaupunginhallituksen iltakoulujen lukumäärä puolestaan vähenee yhdellä vuoteen 2017 verrattuna.

Kaupunginvaltuuston ja valtuustovaliokunnan kokouksia on esityksessä yhtä monta kuin vuonna 2017, mutta selostustilaisuuksia on yksi vähemmän kuin vuonna 2017.

Kaupunginhallitus 25.9.2017 § 13

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä kaupunginhallituksen kokousaikataulu vuodelle 2018 liitteenä olevan ehdotuksen mukaisena,
- b) esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi valtuuston vuoden 2018 kokousaikataulu liitteenä olevan ehdotuksen mukaisena, ja
- c) todeta, että muut toimielimet hyväksyvät kokousaikansa itse.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Luonnos kokousaikatauluksi 2018

Täytäntöönpano: kaupunginkansia; esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

hallintojohtaja Hanna Ormio, puh. 09 8392 2484, etunimi.sukunimi@vantaa.fi

VD/1015/00.01.05.03/2017

KN/NL/TN/NJ

Kiinteistö Oy Vantaan Erikaksen ylimääräisessä yhtiökokouksessa 28.9.2017 käsitellään yhtiön purkamiseen tähtäävän menettelyn käynnistäminen.

Kaupungin omistus	100 %;
Yhtiön toimiala	Omistaa ja hallitsee Lapinkylässä tiloja Kaukola RN:o 8:0 (92-409-8-0) ja Murto RN:o 2:8 (92-413-2-8) ja 2/3 tilasta Erikas II RN:o 6:9 (92-409-6-9) sekä mainituista tiloista muodostettavia tontteja ja muita kiinteistöjä;
Kaupungin käyttö	Maanomistusyhtiö/ ns. tonttiyhtiö;
Hallitus	3-5 jäsentä, toimikausi 2 vuotta;
Hallitus 2017-2018	Martti Lipponen (pj), Susanne Boström, Armi Vähä-Piikkiö;
Tilintarkastus	KHT-yhteisö, toimikausi toistaiseksi;
Tilintarkastaja	Tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy;
Toimitusjohtaja	Kai Ketelimäki;
Henkilöstömäärä	-

Kiinteistö Oy Vantaan Erikas on merkitty kaupparekisteriin 26.8.2016. Yhtiö on perustettu Kiinteistö Oy Vantaan Erikaksen (Y:0751611-4) jakauduttua kahdeksaksi asunto-osakeyhtiöksi ja Kiinteistö Oy Vantaan Erikas -nimiseksi yhtiöksi. Yhtiölle siirtyi jakautumisessa se maaomaisuus, joka ei jakautumissuunnitelman mukaisesti siirtynyt perustetuille asunto-osakeyhtiöille. Jakautuneen yhtiön velat, sopimusveloitteet ja muut sitoumukset siltä osin kuin eivät – esim. rasitteiden tavoin – kohdistuneet johonkin jakautumisessa muulle perustettavalle yhtiölle luovutettavaan maa-alueeseen, siirtyivät perustetulle Kiinteistö Oy Vantaan Erikakselle.

Kiinteistö Oy Vantaan Erikaksen osakkeiden arvo kaupungin taseessa on 8 704 346,19 euroa. Yhtiön omistamien maiden siirtäminen kaupungin suoraan omistukseen edistää kaupungin maapoliittisia tavoitteita ja yksinkertaistaa maankäyttöä koskevia ratkaisuja. Yhtiön purkamiseen liittyviä veroseuraamuksia sekä yhtiölle ja kaupungille edullisia ratkaisuja on selvitetty yhteistyössä BDO Oy:n veroasiantuntijan kanssa. Verohallinnolle on lähetetty 28.4.2017 ennakkoratkaisuhakemus yhtiön omaisuuden luovutushinnasta tuloverotuksessa. Verohallinnon 30.8.2017 päivätyn ennakkoratkaisun nojalla yhtiön maaomaisuuden käyväksi arvoksi on hyväksytty 5 839 982 euroa ja siten omaisuuden luovuttamisesta syntyy 1 972 264 euron luovutusvoitto, josta yhtiölle aiheutuu 394 452,80 euron tuloveroseuraamus.

Yhtiön hallitus on 4.9.2017 käsitellyt Verohallinnon ennakkoratkaisua ja kutsunut ylimääräisen yhtiökokouksen koolle päättämään yhtiön asettamisesta selvitystilaan 31.12.2017 alkaen yhtiön purkamiseksi sekä selvitysmiehen/ -miesten valitsemisesta hallituksen ja toimitusjohtajan sijaan em. ajankohdasta lukien.

Osakeyhtiölain 20 luvussa tarkoitetun selvitysmenettelyn tarkoituksena on yhtiön varallisuusaseman selvittäminen, tarpeellisen omaisuusmäärän muuttaminen rahaksi, velkojen maksaminen ja lopulta ylijäämän eli jako-osuuden suorittaminen osakkeenomistajille. Varsinainen yhtiön purkamista koskeva päätös tehdään yhtiökokouksessa, jossa selvitysmies menettelyn päättyessä esittää lopputilityksen vahvistettavaksi.

Hallintosäännön 9 luvun 1 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää mm. yksityisoikeudellisen yhteisön perustamisesta ja purkamisesta. Hallintosäännön 9 luvun 4 §:n mukaan yleisjaosto päättää mm. edustajien nimeämisestä ja menettelyohjeiden antamisesta yhtiöiden yhtiökokouksissa päätettävistä asioista. Yleisjaosto on osaltaan käsitellyt asian kokouksessaan 18.9.2017.

Kaupunginhallitus 25.9.2017 § 14

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) että Kiinteistö Oy Vantaan Erikas asetetaan selvitystilaan 31.12.2017 lukien yhtiön purkamiseksi, ja
- b) valtuuttaa kaupunginhallituksen yleisjaosto antamaan menettelyohjeet lopputilityksen vahvistamisesta päättävään yhtiökokoukseen.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Käsittely:

Merkittiin, että apulaiskaupunginjohtaja Martti Lipponen poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: Konsernipalvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Konsernilakimies Susanne Boström, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

15 § Uudenmaan maakuntaparlamentti 23. - 24.11.2017

VD/8516/00.04.01/2017

KN/AS/LL

Uudenmaan liitto järjestää Uudenmaan maakuntaparlamentin 23.-24.11.2017. Parlamentti käynnistyy Finlandia-talolla ja jatkuu uudistetulla Silja Europalla Tallinnan suuntaan. Tilaisuuden aiheena on sote- ja maakuntauudistus. Puhujat pohtivat uudistusta monesta eri näkökulmasta, ja Uudenmaan muutosjohtajat Markus Sovala ja Timo Aronkytö tuovat keskusteluun uuden maakunnan vision ja strategian. Alkusyksystä aloittaneet Uusimaa2019-projektin hankejohtajat esittäytyvät. Uudenmaan liiton kumppanina mukana järjestelyissä tänä vuonna on myös Suomen Kuntaliitto. Maakuntaparlamentin ohjelma on esityslistan liitteenä.

Osallistuminen vain maissa pidettävään osuuteen on myös mahdollista. Mikäli osallistuu vain 23.11.2017 Helsingissä, Finlandia-talolla pidettävään osuuteen, on osallistumismaksu 90 euroa. Osallistumismaksu koko ohjelmaan on hyttivaihtoehdosta riippuen 252-306 euroa. Ilmoittautumiset tulee toimittaa Uudenmaan liittoon 23.10.2017 mennessä.

Kaupunginhallitus 25.9.2017 § 15

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) nimetä osallistujat Uudenmaan maakuntaparlamenttiin 23.-24.11.2017, ja
- b) maksaa osallistumisesta aiheutuvat kustannukset kaupunginhallituksen menokohdalta 10 40 10 0000.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liite:

- Uudenmaan maakuntaparlamentti 23. - 24.11.2017 / ohjelma
- Kutsu Uudenmaan maakuntaparlamenttiin 23. - 24.11.2017

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

suhdetoimintasihteeri Anastasia Susi, puh. 09 8392 3949, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

livonen Jaana

Lähettilä: Tiina Öhman <tiina.ohman@uusimaa2019.fi>
Lähetetty: 20. syyskuuta 2017 13:36
Vastaanottaja: Tiina Öhman
Aihe: KUTSU Uudenmaan Maakuntaparlamenttiin 23.–24.11. | INBJUDAN till Nylands Landskapsparlament 23–24.11

Tervetuloa Maakuntaparlamenttiin 23.–24. marraskuuta!

Syksyinen huipputapahtumamme kutsuu jälleen uusmaalaisia vaikuttajia. Tule mukaan, ja tiedät missä sote- ja maakuntauudistuksen valmistelussa mennään pari vuotta ennen h-hetkeä. Tänä vuonna Suomen Kuntaliitto on mukana parlamentin järjestelyissä Uudenmaan liiton kumppanina.

Maakuntaparlamentti käynnistyy Finlandia-talossa ja jatkuu uudistetulla Silja Europalla Tallinnan suuntaan. Odotamme edellisvuosien tapaan mukaan yli 300 osallistujaa.

Tutustu ohjelmaan ja varaa paikkasi viimeistään 23. lokakuuta. Voit osallistua joko Finlandia-talon osuuteen tai koko ohjelmaan risteilyineen.

Hintatiedot löydät tämän viestin lopusta. Lämpimästi tervetuloa!

[> Ohjelma](#)

[> Ilmoittautuminen](#)

Välkommen till Landskapsparlamentet den 23–24 november!

Vårt stora evenemang samlar nyländska opinionsbildare i höst igen. Kom med och du får den senaste informationen om vad som är på gång inom förberedelserna inför vård- och landskapsreformen. I år deltar Kommunförbundet i arrangemangen tillsammans med Nylands förbund.

Landskapsparlamentet kör igång på Finlandiahuset och fortsätter på förnyade Silja Europa till Tallinn. Även i år väntar vi oss dryga 300 deltagare.

Bekanta dig med programmet och boka din plats senast den 23 oktober. Du kan välja att delta i endast programmet i Finlandiahuset eller i hela parlamentet inklusive kryssningen.

Varmt välkommen!

[> Programmet](#)

[> Anmälning](#)

Hinnat / henkilö + alv | Priser / person + moms:

- Maissa pidettävä osuus | Programmet på land = 90 €
- 1-hengen A-hytti | 1-persons A-hytt = 306 €
- 1-hengen B-hytti | 1-persons B-hytt = 280 €
- 2-hengen A-hytti | 2-personers A-hytt = 264 €
- 2-hengen B-hytti | 2-personers B-hytt = 252 €

Päivitämme ohjelmaa verkkosivuillemme vielä syksyn aikana: uudenmaanliitto.fi/parlamentti
Programmet uppdateras på vår webbplats under höstens lopp: uudenmaanliitto.fi/parlamentet

Lisätietoja | Ytterligare upplysningar:

[Inka Kanerva](#), ohjelma | programmet, 040 541 8308

[Tiina Öhman](#), käytännön järjestelyt | praktiska arrangemang, 040 5344 519

23.–24.11.
2017

Uudenmaan Maakuntaparlamentti

*Sote- ja maakuntaudistus
#turvallinensiirtymä*

OHJELMA

Uudenmaan Maakuntaparlamentti 23.–24.11.2017

Sote- ja maakuntauudistus – #turvallinensiirtymä

Torstai 23.11.

Finlandia-talo, A-sali, sisäänkäynti ovista K1 ja M1

- 8.30**   **Ilmoittautuminen, laivaannousukorttien jako ja kahvit**
Juontajana Inka Kanerva, Uudenmaan liitto
- 9.15**   **Maakuntaparlamentin avaus**
Mari Holopainen, maakuntavaltuuston puheenjohtaja
Ossi Savolainen, maakuntajohtaja
- 9.45**   **Puoluejohtajat tentissä | Sote- ja maakuntauudistus – vauhtia ja vaarallisia tilanteita**
Tenttaajana toimittaja Kirsi Heikel, Yleisradio
- 11.15**   **Kuntaliitto kaupunkien, kuntien ja maakuntien tukena**
Timo Reina, varatoimitusjohtaja, Kuntaliitto
- 11.40**   **Lounas**
- 12.40**   **Vantaan näkökulma uudistukseen**
Kari Nenonen, Vantaan kaupunginjohtaja
- 13.10**   **Uudistus keskuskaupungin näkökulmasta**
Päivi Laajala, Oulun kaupunginjohtaja
- 13.30**   **Uudistus henkilöstön näkökulmasta**
Jussi Ruokonen, liittohallituksen jäsen, Jyty Helsinki ry
- 13.50**   **Iltapäiväkahvit**

- 14.20 Uuden maakunnan visio ja strategia**
Markus Sovala, Uudenmaan muutosjohtaja
Timo Aronkytö, Uudenmaan sote-muutosjohtaja
- Uusimaa2019-hankejohtajat esittäytyvät**
- 16.10 Vuoden uusmaalainen yritys 2017 -palkintojen jako**
- 16.25 Parlamentti välietapissa**
Outi Mäkelä, maakuntahallituksen puheenjohtaja
- 16.30 Kahvia, virvokkeita ja pientä purtavaa**
- 17.00 Bussikuljetus satamaan Finlandia-talon takaa**
- Silja Europa, Länsisatama, terminaali 1***
- 18.30 Laiva lähtee Tallinnaan**
- 18.30–19.30 Maljat & pirskahtelevaa ohjelmaa**
Teatteri Europa, kansi 6, laivan peräosa
- 20.45 Illallinen**
Grill House, kansi 8

Perjantai 24.11.

- 7.00–10.00 Meriaamiainen**
Grande Buffet, kansi 8
- Vapaata aikaa, mahdollisuus vierailla Tallinnassa kello 8–12, uloskäynti kannelta 5
- 12.00 Lounas**
Grande Buffet, kansi 8
- 12.30 Laiva lähtee kohti Helsinkiä**

- 13.00 Kuntaliiton Muutostukiklinikka starttaa**
Teatteri Europa, kansi 6
Juontajana Johanna Viita, Kuntaliitto
- 13.00 Kuntien ja maakuntien talouden kehitys sekä Kuntien Jakoavain -työkalu**
Ilari Soosalu, rahoitusjohtaja, Uusimaa2019-projekti
- 13.20 Henkilöstön siirtyminen uuteen maakuntaan**
Henrika Nybondas-Kangas, neuvottelupäällikkö,
KT Kuntatyönantajat
- 13.40 Maakunnan ICT-palvelut ja ICT-sopimusten siirtyminen**
Mikko Rotonen, ICT-hankejohtaja, Uusimaa2019-projekti
Karri Vainio, erityisasiantuntija, Kuntaliitto
- 14.00 Kuntien sote-kiinteistöt**
Mikko Hollmén, asiakkuusjohtaja, Maakuntien tilakeskus Oy
- 14.20 Kuntien ja maakunnan yhteistyö hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä**
Erkki Kukkonen, Järvenpään kaupunginjohtaja
- 14.40 Asukkaiden osallistuminen maakuntalain mukaan**
Päivi Kurikka, erityisasiantuntija, Kuntaliitto
- 15.00 Muutostukiklinikan anti ja mietteitä parlamentin päättyessä**
Ossi Savolainen, maakuntajohtaja
Inka Kanerva, viestintäjohtaja, Uudenmaan liitto
Johanna Viita, kehityspäällikkö, Kuntaliitto
- 16.00 Laiva saapuu Helsinkiin, hyvää kotimatkaa!**

Lisätiedot:

Ohjelma: Inka Kanerva, 040 541 8308, inka.kanerva@uudenmaanliitto.fi
Käytännön järjestelyt: Tiina Öhman, 040 534 4519, tiina.ohman@uudenmaanliitto.fi
uudenmaanliitto.fi/parlamentti

VD/8152/00.01.01.01/2017

ML/TE/AA/NJ

Hankintalainsäädäntö muuttui 1.1.2017, jolloin julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettu laki (1397/2016, jäljempänä myös hankintalaki) ja vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettu laki (1398/2017, jäljempänä myös erityisalojen hankintalaki) astuivat voimaan.

Hankintalainsäädäntöuudistuksessa implementoitiin hankintadirektiivit 2014/23/EU, 2014/24/EU ja 2014/25/EU. Hankintalainsäädännön muututtua oli tarpeellista uudistaa Vantaan kaupungin yleiset hankintaohjeet (jäljempänä myös hankintaohje).

Hankintaohje on valmisteltu ja laadittu hankintakeskuksessa. Valmistelussa on ollut mukana kaupungin toimialojen asiantuntijoita. Hankintaohje ohjeistaa hankintojen toteuttamista Vantaan kaupungilla. Hankintaohjeessa ei ole huomioitu erityisalojen hankintalakia.

Hankintalain tavoitteena on tehostaa julkisten varojen käyttöä, edistää laadukkaiden, innovatiivisten ja kestävien hankintojen tekemistä sekä turvata yritysten ja muiden yhteisöjen tasapuoliset mahdollisuudet tarjota tavaroita, palveluja ja rakennusurakoita julkisten hankintojen tarjouskilpailuissa. Hankintalaissa säädetään uudet kynnysarvot kansallisille hankinnoille. Hankintalaissa säädetään myös, että ennen hankintamenettelyn aloittamista on suositeltavaa kartoittaa markkinoita riittävän laajasti, jotta saadaan käsitys tarjolla olevista erilaisista vaihtoehdoista ja ratkaisumalleista. Lisäksi hankintalaissa on myös muita muutoksia aikaisempaan lainsäädäntöön, kuten säännökset hankintasopimuksen muuttamisesta sopimusaikana.

Hankintaohjeessa on huomioitu hankintalainsäädännön keskeiset tavoitteet ja muutokset. Hankintaohjeessa painotetaan aikaisempaa ohjetta enemmän pienhankintoja, koska uudessa hankintalaissa kansalliset kynnysarvot nousivat merkittävästi. Vastuullisuusasiat kuten elinkaarikustannukset, ympäristö- ja sosiaalinen vastuu sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökohdat on myös huomioitu uudessa hankintaohjeessa aikaisempaa hankintaohjetta tarkemmin. Hankintaohjeessa nostetaan esille hankintoja tekevien toimivalta- ja esteellisyyskysymykset. Lisäksi hankintaohjeessa kiinnitetään huomiota tietosuojan ja tietoturvan toteutuminen hankinnoissa.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 § 25) kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin hankintaohjeen hyväksymisestä.

Kaupunginhallitus 25.9.2017 § 16

Konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään vahvistaa Vantaan kaupungin yleiset hankintaohjeet 1.11.2017 alkaen.

Käsittely:

Merkittiin, että hankintajohtaja Tiina Ekholm oli paikalla vastaamassa asiakohtaan liittyviin kysymyksiin.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liite:

- Vantaan kaupungin yleiset hankintaohjeet 1.11.2017 alkaen

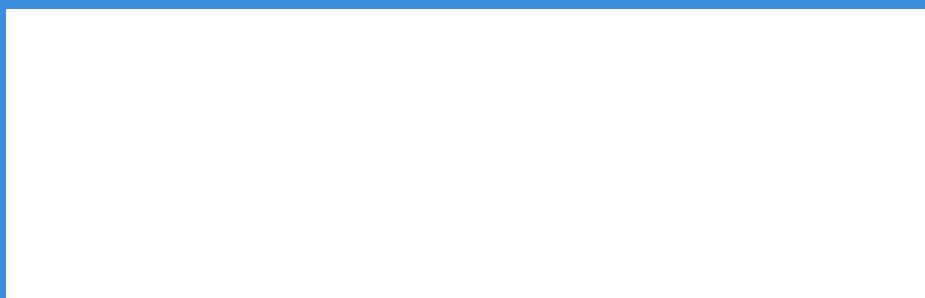
Täytäntöönpano: konsernipalvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Hankintajohtaja Tiina Ekholm, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VANTAAN KAUPUNGIN YLEISET HANKINTAOHJEET

Vantaan kaupungin yleiset hankintaohjeet

Kaupunginhallituksen XX.XX.2017 hyväksymä Vantaan kaupungin hankintaohje.

Voimassa XX.XX.2017 alkaen.

Sisällysluettelo

Kaupunginhallituksen XX.XX.2017 hyväksymä Vantaan kaupungin hankintaohje.....

Voimassa XX.XX.2017 alkaen.....

1. Yleistä.....
  - 1.1. Johdanto.....
  - 1.2. Hankintoihin sovellettavat säännöt, periaatteet ja käytännöt.....
  - 1.3. Varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.....
  - 1.4. Toimivalta hankinnan tekemiseen sekä esteellisyys.....
  - 1.5. Markkinoiden kartoittaminen ja markkinoiden seuranta.....
  - 1.6. Pienhankinnan pikaohje.....
2. Hankintamenettelyt.....
  - 2.1. Kynnysarvot.....
  - 2.2. Hankinnan ennakoidun arvon laskeminen.....
  - 2.3. Hankintojen kilpailuttamisessa käytettävät järjestelmät.....
    - 2.3.1. Pienhankintojen kilpailutusjärjestelmä.....
    - 2.3.2. Kansallisten- ja EU-hankintojen kilpailutusjärjestelmä.....
  - 2.4. Kansallisen kynnysarvon alittavat hankinnat.....
    - 2.4.1. Kilpailutettujen sopimustoimittajien käyttäminen.....
    - 2.4.2. Hankinnat, joiden arvo on alle 1 000 euroa (alv 0 %).....

2.4.3.	Tavara- ja palveluhankinnat, joiden arvo on 1 000–20 000 euroa (alv 0 %)	.....
2.4.4.	Tavara- ja palveluhankinnat, joiden arvo on yli 20 000–60 000 euroa (alv 0 %)	.....
2.4.5.	Sosiaali- ja terveyspalvelujen hankinnat, joiden arvo on 1 000–60 000 euroa (alv 0 %)	.....
2.4.6.	Sosiaali- ja terveyspalvelujen hankinnat, joiden arvo on 60 000–400 000 euroa (alv 0 %)	.....
2.4.7.	Rakennusurakat, joiden arvo on 1 000–60 000 euroa (alv 0 %)	.....
2.4.8.	Rakennusurakat, joiden arvo on 60 000–150 000 euroa (alv 0 %)	.....
2.4.9.	Käyttöoikeussopimukset sekä erityisiä palveluja koskevat hankinnat (liite E 5-15 kohdat), joiden arvo on alle 60 000 euroa (alv 0 %)	.....
2.4.10.	Käyttöoikeussopimukset joiden arvo on 60 000–500 000 euroa sekä erityisiä palveluja koskevat hankinnat (liite E 5-15 kohdat), joiden arvo on 60 000–300 000 euroa (alv 0 %)	.....
2.4.11.	Määräajat	.....
2.4.12.	Menettely poikkeustapauksissa	.....
2.5.	Kansallisen kynnysarvon ylittävät hankinnat sekä käytettävät hankintamenettelyt	.....
2.5.1.	Yleistä	.....
2.5.2.	Hankinnasta ilmoittaminen	.....
2.5.3.	Hankintailmoituksen sisältö	.....
2.5.4.	Tietojenvaihto kansallisissa menettelyissä	.....
2.5.5.	Tarjouspyyntö ja tarjous	.....
2.5.6.	Tarjoajan soveltuvuus ja poissulkeminen	.....
2.5.7.	Kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen valinta	.....
2.6.	EU-kynnysarvot ylittävät hankinnat	.....
2.6.1.	Yleistä	.....
2.6.2.	Avoin menettely	.....
2.6.3.	Rajoitettu menettely	.....
2.6.4.	Neuvottelumenettely	.....
2.6.5.	Kilpailullinen neuvottelumenettely	.....
2.6.6.	Innovaatiokumppanuus	.....
2.6.7.	Puitejärjestely	.....
2.6.8.	Dynaaminen hankintajärjestelmä	.....
2.6.9.	Sähköinen huutokauppa	.....
2.6.10.	Hankinnat ilman kilpailuttamista eli suorahankinnat	.....
2.7.	Sidosyksikköhankinnat	.....
3.	Hankinnoista ilmoittaminen	.....
3.1.	Ilmoittamisvelvollisuus ja menettely	.....
3.2.	Ennakoilmoitus	.....
3.3.	Hankintailmoitus	.....
3.4.	Suorahankintailmoitus	.....
3.5.	Jälki-ilmoitus	.....
4.	Tarjouskilpailu	.....
4.1.	Yleistä	.....
4.2.	Tarjouspyynnön sisältö	.....
4.2.1.	Sähköiset luettelot	.....
4.3.	Ehdokkaiden ja tarjoajien valinta	.....
4.3.1.	Menettelyistä	.....
4.3.2.	Pakolliset poissulkemisperusteet (80 §)	.....
4.3.3.	Hankinnanvaraiset poissulkemisperusteet (81 §)	.....
4.3.4.	Korjaavat toimenpiteet	.....
4.3.5.	Tarjoajien soveltuvuutta koskevat vaatimukset ja selvitykset	.....
4.4.	Tekniset eritelvät ja vaatimukset sekä standardien käyttö	.....
4.5.	Elinkaarikustannukset	.....

4.6.	Vastuullisuusnäkökohdat hankinnoissa.....
4.7.	Tietoturva ja tietosuoja hankinnoissa.....
4.7.1.	Tietoturva.....
4.7.2.	Tietosuoja.....
4.8.	Tarjousten valintaperusteet.....
4.9.	Tarjousten vastaanottaminen ja avaaminen.....
4.10.	Tarjousten hylkääminen.....
4.11.	Tarjousten täsmentäminen/täydentäminen.....
4.12.	Tarjousten vertailu.....
5.	Hankintapäätös.....
5.1.1.	Hankintapäätös puitejärjestelyyn perustuvassa hankinnassa.....
5.1.2.	Hankintapäätöksen sisältö.....
5.1.3.	Hankintapäätöksen tiedoksianto.....
5.2.	Muutoksenhaku.....
5.3.	Hankintaoikaisu.....
5.4.	Hankinnan väliaikainen järjestäminen.....
6.	Sopimusmenettely.....
6.1.	Odotusaika ja muut määräajat.....
6.2.	Sopimuksen tekeminen.....
6.3.	Hankintasopimuksen muuttaminen.....
7.	Erinäiset määritykset.....
7.1.	Tilausohjeet.....
7.2.	Hankinnan vastaanotto ja hyväksyminen.....
7.3.	Ostolaskut.....
7.4.	Hankinnan asiakirjat ja dokumentointi.....
7.5.	Asiakirjojen julkisuus ja salassapito.....
7.5.1.	Liike- ja ammattisalaisuudet.....
7.6.	Asiakirjan antamistavat.....
8.	Käytöstä poistetun irtaimen omaisuuden jatkokäsittely.....
8.1.	Uudelleen sijoittaminen ja kierrättäminen.....
8.2.	Myyminen.....
8.3.	Hävittäminen ja lahjoittaminen.....
9.	EU-kynnysarvot ylittävien hankintojen vähimmäismääräaika- taulukko.....

Lukijalle

Tämä hankintaohje on laadittu Vantaan kaupungin hankintoja tekeville yleiseksi ohjeeksi. Ohjeessa on kerrottu, kuinka tavaroita ja palveluja tilataan sekä miten hankinnat kilpailutetaan hankinnan arvosta riippuen. Vantaan kaupungilla on suuri määrä hankintasopimuksia, joiden mukaisesti tavarat ja palvelut ensisijaisesti tilataan.

Tässä hankintaohjeessa on hankintoja käsitelty neljässä eri kategoriassa hankinta-arvon perusteella alla olevan jaottelun mukaisesti.

Hankinnat

- 1) jotka tehdään kilpailuttamatta
- 2) jotka hankintaohjeen mukaisesti hankitaan käyttämättä pienhankintajärjestelmää
- 3) jotka kilpailutetaan pienhankintajärjestelmällä
- 4) kansalliset kynnysarvot ylittävät hankinnat sekä EU kynnysarvon ylittävät hankinnat, jotka kilpailutetaan kilpailutusjärjestelmässä

Hankintaohjeen kohdassa 1.2. on koottu yleisiä hankintoihin liittyviä ohjeita, jotka tulee ottaa huomioon soveltuvien osien kaikissa hankinnoissa.

Hankintaohjeen kohdassa 1.5. on prosessikuvaus pienhankinnoista, josta selviää kansallisen kynnysarvon alle jäävien hankintojen kulku.

1. Yleistä

1.1. Johdanto

Suomen hankintalainsäädäntö perustuu EY:n perustamissopimukseen sekä asiaa koskeviin hankintadirektiiveihin. Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) on tullut voimaan 1.1.2017.

Tähän hankintaohjeeseen on koottu hankintojen toteuttamisen kannalta olennaisimpia hankintojen kilpailuttamista koskevia tietoja sekä koottu käytännön toimintaohjeita. Tämän ohjeen lisäksi hankinnoissa on noudatettava kaupunginhallituksen vahvistamaa erillistä harmaan talouden torjuntaohjetta.

Tässä ohjeessa ei käsitellä vesi- ja energiahuollon eikä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien hankintayksiköiden toimintaan liittyvää erityisalojen hankintalaissa säädettyä kilpailuttamisvelvoitetta. Ohjeessa ei myöskään käsitellä puolustus- ja turvallisuushankintoja koskevia kilpailuttamissääntöjä. Hankintoja koskevat keskeiset perusvelvoitteet ovat kuitenkin yhtenäiset eri toimialoilla ja koskevat siten myös teknisiä peruspalveluita.

1.2. Hankintoihin sovellettavat säännöt, periaatteet ja käytännöt

Hankinnalla tarkoitetaan tavaroiden ja palveluiden ostamista, vuokraamista, leasing-sopimuksilla tai osamaksukaupalla hankkimista tai näihin rinnastettavaa toimintaa sekä urakalla teettämistä.

Vantaan kaupungin hankintamenettelyissä noudatetaan julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä, kaupungin toimintaa säätelevää muuta lainsäädäntöä, kaupungin hallintosääntöä sekä tätä hankintaohjetta. Keskeisimmät hankintoja koskevat lait ovat laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) sekä laki vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1398/2016, jäljempänä erityisalojen hankintalaki). Lisäksi puolustus- ja turvallisuushankintoja varten on säädetty laki julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista (1531/2011).

Lain soveltamisalan ulkopuolelle jäävät kansallisen kynnysarvon alittavat hankinnat ja hankintayksikön määräysvallassa olevilta yksiköiltä ns. sidosyksiköiltä tehtävät hankinnat. Hankintalakia ei sovelleta myöskään maan, olemassa olevien rakennusten tai muun kiinteän omaisuuden hankintaan tai vuokraukseen, oikeudenkäyntiasiamiespalveluihin, työsopimukseen eikä liiketoimiin, joilla hankintayksikkö hankkii rahaa tai pääomaa. Hankintalain 8-12 §:issä on lueteltu poikkeukset lain soveltamisalasta.

Kaikessa hankintatoiminnassa tulee noudattaa myös Euroopan yhteisön perustamissopimuksesta johdettavia kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kieltoa koskevia periaatteita sekä avoimuus- ja suhteellisuusperiaatteita.

Hankintalain yleiset periaatteet ovat, syrjimättömyys-, avoimuus-, yhdenvertaisuus- sekä suhteellisuusperiaate. Näitä periaatteita on noudatettava kaikissa hankinnoissa, myös hankintalain kansallisen kynnysarvon alittavissa pienhankinnoissa. Hankintalain 3 §:n mukaan hankintayksikön on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

Hankintalain 2 §:n mukaan lain tavoitteena on tehostaa julkisten varojen käyttöä, edistää laadukkaiden, innovatiivisten ja kestävien hankintojen tekemistä sekä turvata yritysten ja muiden yhteisöjen tasapuoliset mahdollisuudet tarjota tavaroita, palveluja ja rakennusurakoita julkisten hankintojen tarjouskilpailuissa.

Lain mukaan hankinnat on toteutettava tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina. Hankinnat on pyrittävä järjestämään siten, että pienet ja keskisuuret yritykset ja muut yhteisöt pääsevät tasapuolisesti muiden tarjoajien kanssa osallistumaan tarjouskilpailuihin. Laissa tarkoitetuissa kansalliset kynnysarvot alittavissa hankinnoissa on huomioitava hankinnan kokoon ja laajuuteen nähden riittävä avoimuus ja syrjimättömyys.

Hankinnoissa tulee pyrkiä myös eettisten ja kestävän kehityksen periaatteiden noudattamiseen sekä sosiaalisten näkökohtien huomioimiseen. Hankintoja tehtäessä ympäristönäkökohdat tulee huomioida hankkimalla tuotteita ja palveluita, joiden koko elinkaaren aikaiset ympäristövaikutukset ovat mahdollisimman vähäiset. Hankintakeskuksen intranet sivuilla on eettisten ja kestävän kehityksen sekä sosiaalisen vastuun periaatteiden huomioimiseksi työkaluja sekä lisätietoja. Kaupungin strategiaan on kirjattu näkökulmia strategisista hankinnoista, jotka on huomioitava hankintoja tehtäessä. Hankintakeskuksen erityisasiantuntijalta saa tarvittaessa lisätietoa vastuullisuusnäkökohtien huomioinnoksi. Hankintakeskuksen yhteystiedot löytyvät Vantaan kaupungin intranet sivuilta.

Vantaan kaupunki on sitoutunut noudattamaan Eurooppalaista naisten ja miesten paikallishallinnon tasa-arvon peruskirjaa kunnan tasa-arvon edistämisen välineenä. Kyseisen peruskirjan artikla 12 mukaan julkisissa hankinnoissa pyritään ottamaan huomioon sukupuolten välinen tasa-arvo sekä yhdenvertaisuus hankintoja tehtäessä.

Hankintayksiköiden on hankintalain 2 §:n mukaan käytettävä hyväksi olemassa olevat kilpailuolosuhteet. Tämän mukaisesti hankintasopimukset pitää kilpailuttaa säännöllisin väliajoin. Hankintalaissa ei määritellä hankintasopimusten keston enimmäispituutta muiden kuin puitejärjestelyjen osalta. Puitejärjestelyn kesto ei voi olla pidempi kuin neljä vuotta, muuten kuin poikkeuksellisesti.

Yleisen näkemyksen mukaisesti hankintasopimusten keston ei tulisi ylittää myöskään tavanomaisten tavaroiden tai palveluiden hankinnassa neljää vuotta. Myös toistaiseksi voimassaolevia sopimuksia tulisi välttää, jottei markkinoita suljettaisi liian pitkäksi aikaa. Toistaiseksi voimassaolevat sopimukset ovat kuitenkin sallittuja. Toistaiseksi voimassaolevia sopimuksia on tarkastettava säännöllisin väliajoin, että sopimus on hinnoiltaan ja muilta ehtoiltaan kilpailukykyinen huomioiden kulloinenkin markkinatilanne. Toistaiseksi voimassa olevissa sekä muissa pitkäkestoisissa sopimuksissa

tulee sopimusta määräajoin arvioida sen voimassaoloaikana osana sopimushallintaa. Tällaisia hankintoja tehtäessä, tulee sopimuksen irtisanominen ottaa huomioon jo tarjouspyyntöä ja sopimusluonnoksen ehtoja laadittaessa.

Kilpailutusta valmisteltaessa on huomioitava myös Vantaan kaupungin strategisten hankintojen toimintaohjeet.

Kilpailutusta aloitettaessa on harkittava, sisältyykö hankintaan tietosuojan piiriin kuuluvien henkilötietojen käsittelyä, kuten henkilötietojen siirtämistä, luovuttamista, käyttöä tai hallinnointia siirtämistä, luovuttamista tai hallinnointia, joka tulisi huomioida tarjouspyyntöä ja sopimusluonnosta laadittaessa. (kts. tietoturva ja tietosuoja hankinnoissa kohta 4.7)

1.3. Varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin

Kilpailutusta valmistellessa on varmistettava palveluiden saatavuus häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Hankittaessa kaupungin vastuulla olevia elintärkeitä palveluja tai niiden järjestämiselle välttämättömiä tavaroita on hankintasopimuksia tehtäessä varmistettava, että toimittaja sitoutuu ja pystyy toimittamaan palveluita ja tavaroita myös häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Palveluja hankkivien toimialojen on tarjouspyyntövaiheessa arvioitava palvelujen elintärkeys ja millaisia näkökohtia palvelujen saatavuuden varmistamiseksi on tarpeen korostaa hankintasopimuksia tehtäessä. Elintärkeitä palveluja kaupungille toimittavan yrityksen kanssa on oltava tiivis ja luottamuksellinen sopimussuhde, jolla varmistetaan yrityksessä tehtävän häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumisen olevan asianmukaisesti hoidettu. Tarvittaessa voit ottaa yhteyttä Vantaan kaupungin riskienhallinta- ja valmiuspäällikköön.

1.4. Toimivalta hankinnan tekemiseen sekä esteellisyys

Toimivallasta hankinta-asioissa määrätään kaupungin hallintosäännössä sekä kaupunginhallituksen, lautakuntien, johtokuntien ja viranhaltijoiden tekemissä delegointipäätöksissä. Delegointipäätöksistä on pidettävä ajan tasalla olevaa rekisteriä esimerkiksi toimialojen omilla sivuilla intranetissä.

Esteellisyydestä on säädetty kuntalaissa sekä hallintolaissa. Esteellinen henkilö ei saa osallistua hankinnan valmisteluun, esittelemiseen eikä päättämiseen, hankinnan valvontaan ja vastaanottoon eikä muutoinkaan hankintaan liittyvien asioiden käsittelyyn.

Hankintoja kilpailutettaessa kilpailutukseen osallistuvien henkilöiden tulee aina huomioida mahdollinen esteellisyys osallistua kilpailutuksen valmisteluun. Henkilö voi olla esteellinen osallistumaan kilpailutuksen valmisteluun esimerkiksi silloin, jos hänen sukulaisensa tai lähipiiriin kuuluva henkilö on tarjouksen tekijä tai toimii tarjouksen tekijän päättävissä elimissä tai kilpailutuksen valmistelusta on muuten odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa kilpailutukseen valmisteluun osallistuvalla henkilöllä. Mikäli asianomainen henkilö epäilee olevansa esteellinen, tulee hänen jäävätä itsensä jo kilpailutuksen alkuvaiheessa.

-

1.5. Markkinoiden kartoittaminen ja markkinoiden seuranta

Ennen hankintamenettelyn aloittamista on suositeltavaa kartoittaa markkinoita riittävän laajasti, jotta saadaan käsitys tarjolla olevista erilaisista vaihtoehtoista ja ratkaisumalleista. Markkinakartoitus on olennainen osa hankinnan suunnittelua ja sille tulisi varata riittävästi aikaa.

Markkinakartoituksen avulla hankintayksikkö voi kerätä tarjouspyynnön laatimista varten tarpeellista informaatiota hankinnan kohteesta. Markkinakartoitus tehdään ennen hankinnan virallista aloittamista eli ennen hankintailmoituksen julkaisemista. Markkinoiden kartoittaminen ei ole sallittua enää hankintailmoituksen julkaisemisen jälkeen.

Markkinakartoitus ei tarkoita, että hankintayksikön pitäisi tutustua kaikkeen mahdolliseen markkinoilla olevaan tarjontaan. Riittävää on, että perehdytään järkevässä määrin tarjolla oleviin erilaisiin vaihtoehtoihin.

Tarjouskilpailua ei saa käyttää markkinoilla vallitsevan hintatason selvittämiseen tai markkinoiden kartoittamiseen. Oleellista vuoropuhelussa ja markkinakartoituksen tekemisessä on, että ne erotetaan selkeästi varsinaisesta hankintaprosessista. Kilpailutuksen järjestämisen tarkoituksena on aina tarjouskilpailun voittajan valinta.

Markkinakartoituksen voi toteuttaa hyvin vapaamuotoisesti. Tärkeää on kuitenkin muistaa, että toimittajia kohdellaan kaikissa vaiheissa tasapuolisesti ja syrjimättä. Lisäksi on huomioitava, että markkinakartoitukseen otetaan aina mukaan riittävä määrä toimittajia. Markkinakartoituksen tekeminen ei velvoita hankintayksikköä käynnistämään suunniteltua hankintaa.

Kartoitus voidaan toteuttaa esimerkiksi:

- julkaisemalla tietopyyntökysely HILMAssa tai jossain muussa järjestelmässä;
- järjestämällä toimittajille yhteinen tiedotus/informaatiotilaisuus;
- tutustumalla itsenäisesti hankinnan kohteeseen esimerkiksi messujen, esitteiden, internetin hakukoneiden ym. materiaalin kautta;
- kutsumalla toimittajia esittelemään hankinnan kohteena olevaa tavaraa/palvelua sekä hyödyntämällä kaupungin omia yritystilaisuuksia;
- käymällä neuvotteluja hankintalain periaatteita noudattaen toimittajien kanssa;
- käyttämällä apuna ulkopuolisia asiantuntijoita/konsultteja; tai
- lähettämällä tarjouspyyntöluonnos kommenttikierrokselle.

Tietopyynnössä on syytä esittää mahdollisimman yksilöityjä kysymyksiä hankinnan kohteesta, jotta toimittajilta saataisiin riittävän tarkkoja tietoja tarjouspyynnön laatimisen avuksi.

Toimittajilta saatuja tietoja tulee käsitellä kriittisesti ja varoa, etteivät yksittäisen toimittajan esittämät näkemykset ohjaa tarjouspyynnön laatimista liikaa siten, että tarjouspyyntö muodostuu syrjiväksi muita toimittajia kohtaan.

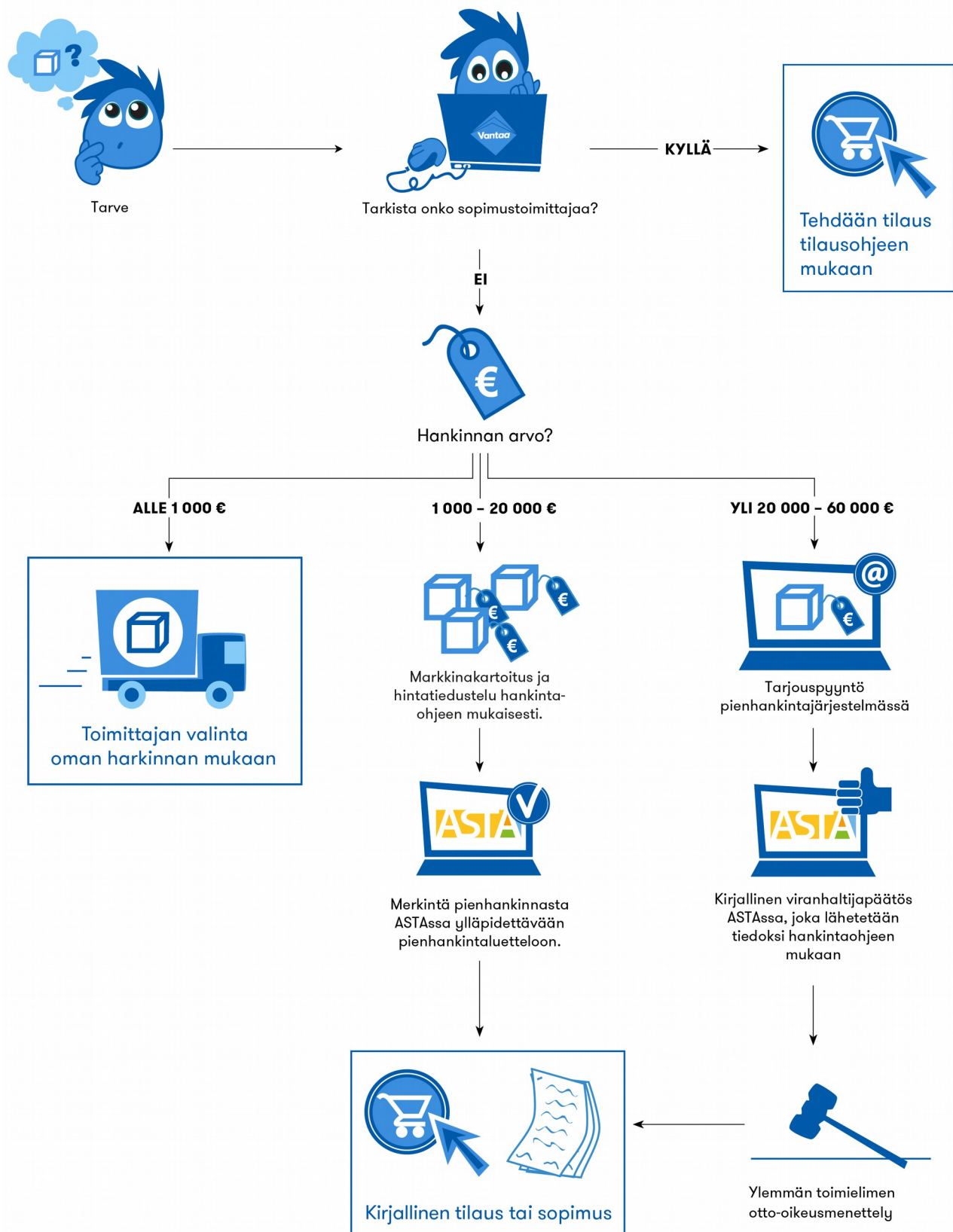
7 (62)

Lisätietoja markkinoiden kartoittamiseen sekä mallipohjia saa mm. Motivan tai Kuntaliiton internetsivuilta.

1.6. Pienhankinnan pikaohje

Tavara- ja palveluhankinnat

Pienhankinnan prosessikuvaus

Muistilista

Tarkista aina ensin onko tuotteelle tai palvelulle sopimustoimittaja.

JOS TUOTTEELLE TAI PALVELULLE EI OLE SOPIMUSTOIMITTAJAA:

Tavara- ja palveluhankinnat, joiden arvo on alle 1 000 euroa (alv 0 %)

1. Hanki parhaaksi katsomaltasi toimittajalta.
2. Hankinnasta ei tarvitse tehdä kirjallista hankintapäätöstä.

Tavara- ja palveluhankinnat, joiden arvo on 1 000 – 20 000 euroa (alv 0 %)

1. Markkinakartoitus ja hintatiedustelu hankintaohjeen mukaisesti.
2. Tee merkintä pienhankinnasta ASTassa ylläpidettävään pienhankintaluetteloon.
3. Hankinnasta tulee tehdä kirjallinen tilaus tai kirjallinen sopimus. Tilauksen tekee tilausoikeuden omaava henkilö.
4. Tavarain tai palvelun vastaanotto (Huom! Tarkista vastaanottamasi tavara)
5. Tilaaja vastaa laskun oikeellisuudesta.

Tavara- ja palveluhankinnat, joiden arvo on yli 20 000 – 60 000 euroa (alv 0 %)

1. Siirry pienhankintajärjestelmään
2. Tee tarjouspyyntö pienhankintajärjestelmässä. Tarjoukset ja niiden vertailu käsitellään pienhankintajärjestelmässä
3. Toimivaltainen viranhaltija tekee hankinnasta VIPS:n ASTassa hankintaohjeen mukaisesti.

Päätökseen tulee merkitä vähintään:

- 1) tarjouksen jättäneiden yritysten nimet
- 2) tarjousten hintatiedot
- 3) päätös perusteluineen

4. Huomioi muutoksenhaku aika
5. Tilauksen tekee tilausoikeuden omaava henkilö
6. Tavarain tai palvelun vastaanotto (Huom! Tarkista vastaanottamasi tavara)
7. Tilaaja vastaa laskun oikeellisuudesta

2. Hankintamenettelyt

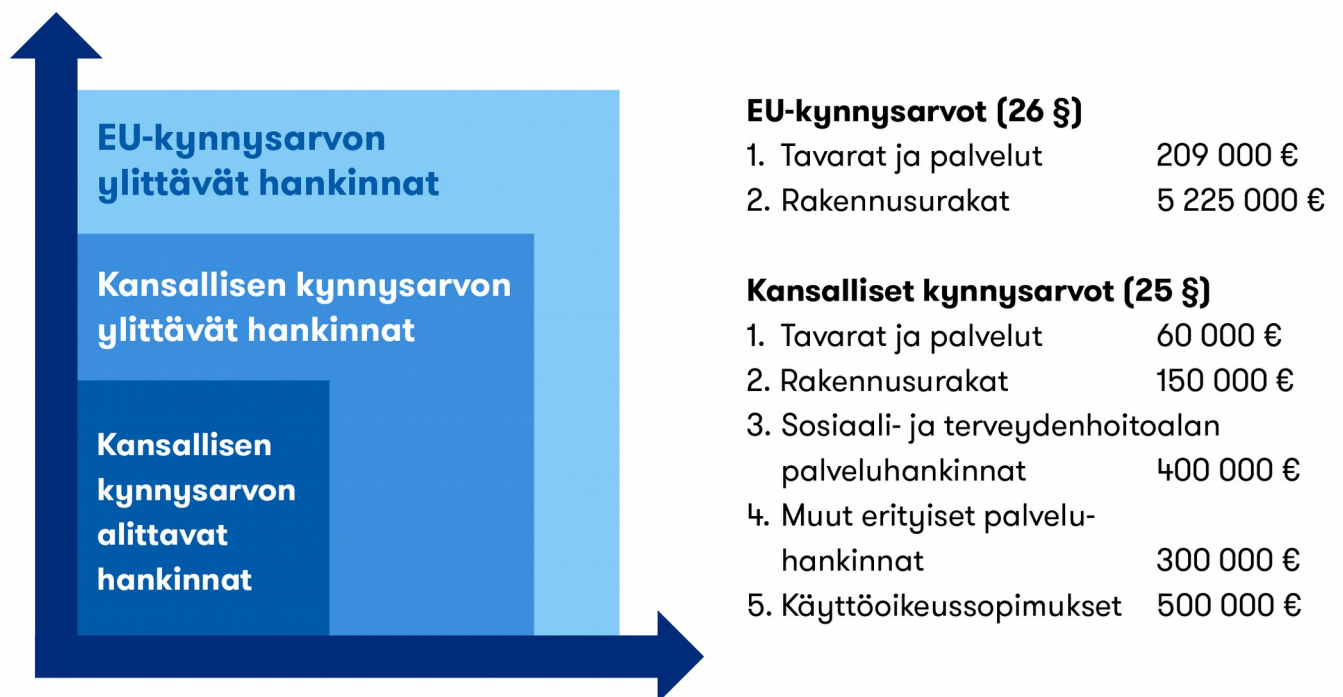
2.1. Kynnysarvot

Hankintalain mukaan hankinnat on jaettu **kolmeen eri ryhmään** niiden taloudellisen arvon perusteella. Noudatettaville hankintamenettelyille asetetut vaatimukset vaihtelevat riippuen hankinnan taloudellisesta arvosta.

Hankintalain jaottelu on seuraava:

- kansallisen kynnysarvon alittavat hankinnat,
- kansallisen kynnysarvon ylittävät hankinnat sekä
- EU-kynnysarvon ylittävät hankinnat.

Kansallisen kynnysarvon alittavien hankintojen jaottelu ja niissä käytettävät menettelyt selviävät kohdasta 2.4.

EU-kynnysarvot ovat samat koko EU:n alueella. Euroopan yhteisöjen komissio tarkistaa kynnysarvot asetuksella kahden vuoden välein ja julkaisee tarkistettuja kynnysarvoja Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Myös työ- ja elinkeinoministeriö julkaisee tarkistettuja kynnysarvoja ja ne ovat saatavissa mm. ministeriön kotisivuilta (<http://www.tem.fi>).

2.2. Hankinnan ennakoitun arvon laskeminen

Hankinnan ennakoidun arvon laskemisessa on kysymys laskennallisesta toimenpiteestä, jonka avulla pyritään selvittämään hankintaan sen arvon perusteella soveltuvat säännökset.

Hankinnan ennakoitua arvoa laskettaessa on perusteena käytettävä suurinta maksettavaa kokonaiskorvausta ilman arvonlisäveroa. Ennakoitua arvoa laskettaessa tulee myös huomioida ne kaupungin konserniyhtiöt, jotka ovat sitoutuneet käyttämään hankintasopimusta.

Hankinnan arvoa laskettaessa on otettava huomioon myös hankinnan vaihtoehtoiset toteuttamistavat ja hankintaan mahdollisesti sisältyvät optio- ja pidennysehdot sekä ehdokkaille tai tarjoajille maksettavat palkkiot tai muut maksut. Mikäli kyseessä on useamman hankintayksikön yhteishankinta, on hankinnan ennakoitu arvo kaikkien sopimuskokonaisuuksien yhteenlaskettu arvo. Rakennusurakoissa tulee ottaa huomioon rakennustyön arvon lisäksi myös rakennusurakalle tarpeellisten tavarahankintojen arvo silloin, kun hankintayksikkö antaa tavarat urakoitsijan käyttöön.

Erillisinä osina toteutettavissa hankinnoissa tulee hankinnan ennakoidun arvon laskemisessa ottaa huomioon kaikkien vastaavien osien yhteisarvo. Mikäli kokonaisarvo ylittää EU-kynnysarvon, on kaikki osat kilpailutettava noudattaen EU-kynnysarvon ylittäviin hankintoihin soveltuvia säännöksiä. Hankintaa ei saa keinotekoisesti jakaa osiin tai yhdistää lain säännösten soveltamisen välttämiseksi.

Määräaikaisissa sopimuksissa ennakoidun arvon laskennassa on käytettävä sopimuskauden voimassaolon aikaista kokonaisarvoa ja toistaiseksi voimassa olevien sopimusten osalta 48 kuukauden arvoa. Puitejärjestelyissä ennakoidun arvon laskennassa on käytettävä koko puitejärjestelyn keston ajaksi suunniteltujen kaikkien hankintojen kokonaisarvoa.

Säännöllisesti toistuvien sopimusten ennakoidun arvon laskennassa on perusteena käytettävä viimeksi kuluneiden 12 kuukauden tai viimeksi kuluneen varainhoitovuoden aikana tehtyjen vastaavien hankintojen yhteisarvoa huomioiden kuitenkin seuraavan 12 kuukauden aikana tapahtuvat muutokset.

Käyttöoikeussopimuksen ennakoitua arvoa laskettaessa pääsääntöisesti perusteena on käytettävä hankintayksikön arvioimaa sopimuksensaajalle sopimuksen voimassaoloaikana sopimuksen tuottamaa liikevaihtoa ilman arvonlisäveroa. Liikevaihto on otettava huomioon vain siltä osin kuin se on vastikkeena sopimuksen kohteena olevasta urakasta tai palvelusta taikka näihin liittyvistä tavaroista. Arvion on perustuttava käyttöoikeussopimuksen ilmoittamisajankohtaan tai muuhun hankintamenettelyn alkamishetkeen. Jos käyttöoikeussopimuksen arvo on sopimuksen tekohetkellä yli 20 prosenttia ennakoitua arvoa suurempi, kynnysarvon ylittymistä on arvioitava sopimuksen tekohetken arvon perusteella.

Käyttöoikeussopimuksen ennakoitu arvo on laskettava hankintailmoituksessa, tarjouspyynnössä tai muissa hankinta-asiakirjoissa yksilöidyllä objektiivisella menetelmällä.

Käyttöoikeussopimuksen ennakoitu arvo on aina arvioitava huolellisesti tapauskohtaisesti ja laskennan oikeellisuus on varmistettava kaupungin hankintojen asiantuntijoilta.

2.3. Hankintojen kilpailuttamisessa käytettävät järjestelmät

2.3.1. Pienhankintojen kilpailutusjärjestelmä

Pienhankintojen kilpailuttamisessa käytetään tarjouspyyntöjen tekemisessä sähköistä pienhankintojen kilpailutusjärjestelmää.

Sähköistä pienhankintojen kilpailutusjärjestelmää käytetään kaikissa tavara- ja palveluhankinnoissa sekä suunnittelukilpailuissa, joiden arvo ylittää 20.000 euroa. Sama sääntö koskee myös kaikkia 60.000 euron ylittäviä sosiaali- ja terveystalouksia, rakennusurakoita, hankintalain liitteen E 5-15 kohdassa tarkoitettuja muita erityisiä palveluja sekä käyttöoikeussopimuksia koskevia hankintoja. Pienhankintojen kilpailutusjärjestelmää on mahdollista käyttää myös kaikissa alle kansallisen kynnsarvon jäävissä hankinnoissa.

2.3.2. Kansallisten- ja EU-hankintojen kilpailutusjärjestelmä

Kaupungilla on hankintaohjetta laadittaessa käytössä Cloudia Oy:n Tarjouspalvelu.fi -sähköinen kilpailutusjärjestelmä. Pienhankintoja lukuun ottamatta, on kaikki kaupungin kansalliset ja EU-hankinnat kilpailutettava kyseistä järjestelmää käyttäen.

Järjestelmän käyttäminen vaatii käyttäjätunnukset, joita hallinnoi ja jakaa pyyntöä vastaan hankintakeskuksen asiasta vastaava henkilö. Käyttäjätunnusten saannin edellytyksenä on tarvittavan koulutuksen suorittaminen. Hankintakeskuksen yhteystiedot löytyvät Vantaan intran sivuilta

2.4. Kansallisen kynnsarvon alittavat hankinnat

2.4.1. Kilpailutettujen sopimustoimittajien käyttäminen

Kansallisen kynnsarvon alittaviin hankintoihin eli pienhankintoihin ei sovelleta hankintalakia. Kaikissa hankinnoissa on kuitenkin noudatettava tasapuolisuutta, syrjimättömyyttä ja avoimuutta. Tästä syystä myös pienhankinnat on kilpailutettava alla tarkemmin esitetyn mukaisesti.

Tarkista aina ensimmäiseksi tilausohjeista, onko tarvitsemasi tavara tai palvelu saatavissa kaupungin kilpailuttamilta sopimustoimittajilta. Sopimustoimittajat ja heidän yhteystietonsa löytyvät sopimushallintajärjestelmästä tai tilausohjeista. Kilpailutuksen suorittaneen toimialan tulee tiedottaa kilpailutuksessa mukana olleita kaupungin konserniyhtiöitä voimassa olevista hankintasopimuksista.

Mikäli Vantaan kaupungilla on voimassaoleva hankintasopimus, tulee tavarat ja palvelut tilata sopimuksen mukaisesti sopimustoimittajalta. Mikäli jollekin tavaralle tai palvelulle on olemassa voimassaoleva sopimus eikä sitä noudateta (ns. ohiotot), on mahdollista, että tästä seuraa vahingonkorvausvelvollisuus Vantaan kaupungille.

2.4.2. Hankinnat, joiden arvo on alle 1 000 euroa (alv 0 %)

Hankinnat, joiden arvo on alle 1.000 euroa ja jolle ei ole hankintakeskuksen tai muun toimialan kilpailuttamaa sopimustoimittajaa, voidaan hankkia parhaaksi katsottavalta toimittajalta. Näitä hankintoja ei merkitä asianhallintajärjestelmässä (ASTA) pidettävään vuosittaiseen pienhankintaluetteloon.

2.4.3. Tavara- ja palveluhankinnat, joiden arvo on 1 000–20 000 euroa (alv 0 %)

Tavara- ja palveluhankinnat, joiden arvo on 1 000–20 000 euroa ja jolle ei ole hankintakeskuksen tai muun toimialan kilpailuttamaa sopimustoimittajaa voidaan tehdä hintatiedustelun perusteella. Tällöin selvitetään tarvittaessa markkinatarjontaa ja -tilannetta kartoittamalla tuote- hinta-, laatu- ja saatavuustietoja sekä muita hankinnan tekemisessä tarvittavia tietoja ennen hankintapäätöksen tekemistä. Tiedustelun voi tehdä esimerkiksi puhelimitse, sähköpostitse tai internetin hakukoneita hyväksikäyttäen.

Asianhallintajärjestelmässä (ASTA) pidetään yllä vuosittaista luetteloa pienhankinnoista, johon merkitään kaikki kyseiset hankinnat. Hankinnasta tulee käydä ilmi vähintään hankinnan kohde, valittu toimittaja, hankinnan arvo sekä lyhyt perustelu hankinnasta. Mikäli hankinnasta ei ole tehty hintatiedustelua, tulee tieto perusteluineen ilmetä päätöksestä ja tällaisen suoraan hankinnan tekemiseen sovelletaan soveltuvien osien hankintalain suoraan hankintaperusteita.

Luetteloon merkitään tieto hankinnan valmistelijasta ja päätöksentekijästä. Hankinnasta päättävän henkilön tulee allekirjoittaa luettelo asianhallintajärjestelmässä (ASTA) sähköisesti jokaisen hankinnan yhteydessä. Luettelot arkistoidaan asianhallintajärjestelmässä (ASTA). Tästä luettelosta ilmenee hankinta sekä sen perustelut, joten hankinnasta ei tarvitse tehdä erillistä päätöstä.

Luetteloon merkittävistä hankinnoista ei ole mahdollista tehdä oikaisuvaatimusta eikä hankintaoikaisua, eikä sitä tarvitse ilmoittaa kuntalain 92 §:n mukaiseen otto-oikeusmenettelyyn. Päätöstä ei lähetetä toimittajille tiedoksi, vaan valitulle toimittajalle ilmoitetaan asiasta vapaamuotoisesti esimerkiksi sähköpostitse.

2.4.4. Tavara- ja palveluhankinnat, joiden arvo on yli 20 000–60 000 euroa (alv 0 %)

Tavara- ja palveluhankinnat, joiden arvo on yli 20 000–60 000 euroa ja jolle ei ole hankintakeskuksen tai muun toimialan kilpailuttamaa sopimustoimittajaa menetellään seuraavasti.

Hankinta kilpailutetaan kulloinkin käytössä olevassa sähköisessä pienhankintajärjestelmässä. Pääsääntönä on, ettei hankintaa rajoiteta tietyille toimittajille, vaan kaikki soveltuvuusvaatimukset täyttävät tarjoajat voivat

jättää tarjouksen. Tarjouspyynnössä voidaan käyttää vertailuperusteena määrittelylle tuotteelle tai palvelulle annettavaa hintaa, toimitusaikaa, laatua sekä muita vertailuperusteita.

Hankinnasta tehdään viranhaltijapäätös asianhallintajärjestelmässä (ASTA). Päätös lähetetään tiedoksi kaikille tarjoajille hankintaoikaisu- ja oikaisuvaatimusohjeineen. Lisäksi noudatetaan kuntalain 92 § mukaista otto-oikeusmenettelyä.

Viranhaltijapäätöksessä tulee vähintään olla tarjouksen jättäneiden yritysten nimet, tarjousten hintatiedot sekä päätös perusteluineen.

2.4.5. Sosiaali- ja terveystalvelujen hankinnat, joiden arvo on 1 000–60 000 euroa (alv 0 %)

Sosiaali- ja terveystalvelujen hankinnat, joiden arvo on 1 000–60 000 euroa ja jolle ei ole kilpailutettua sopimustalmittajaa menetellään seuraavasti.

Palvelun tarjoajat kartoitetaan, jonka jälkeen hankinta tehdään asiakkaan tarve huomioiden parhaaksi katsotulta tarjoajalta hintatiedustelun jälkeen. Hankinnasta tehdään asiakaskohtainen palvelun myöntävä päätös. Päätös tehdään ja kirjataan käytössä olevaan asiakastietojärjestelmään.

Hankittaessa sosiaali- ja terveystalveluja sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalle useiden asiakkaiden tulevia tarpeita varten toimitaan kuten edellä ja lisäksi tehdään hankintapäätös toimivaltaisen viranhaltijan toimesta. Hankintapäätös lähetetään tiedoksi hankintaoikaisu- ja oikaisuvaatimusohjeiden kera kaikille tarjoajille. Hankintapäätös tulee lisäksi ilmoittaa kuntalain 92 §:n mukaiseen otto-oikeusmenettelyyn, mikäli se ei koske yksilöön kohdistuvia opetustalmen, terveydenhuollon tai sosiaalitaimen asioita.

Hankittaessa sosiaali- ja terveystalveluja tulee ensimmäiseksi olla yhteydessä sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan hallintoyksikön hankinnoista vastaaviin henkilöihin. Heiltä saa tietoja mahdollisista sopimustalmittajista sekä kuhunkin tilanteeseen soveltuvista menettelytavoista.

2.4.6. Sosiaali- ja terveystalvelujen hankinnat, joiden arvo on 60 000–400 000 euroa (alv 0 %)

Sosiaali- ja terveystalvelujen hankinnat, joiden arvo on 60 000–400 000 euroa ja jolle ei ole kilpailutettua sopimustalmittajaa menetellään seuraavasti.

Hankinta kilpailutetaan kulloinkin käytössä olevassa sähköisessä pienhankintajärjestelmässä. Pääsääntönä on, ettei hankintaa rajoiteta tietyille toimittajille, vaan kaikki soveltuvuusvaatimukset täyttävät tarjoajat voivat jättää tarjouksen. Tarjouspyynnössä voidaan käyttää vertailuperusteena määrittelylle palvelulle annettavaa hintaa, toimitusaikaa, laatua sekä muita vertailuperusteita.

Hankinnasta tehdään asiakaskohtainen palvelun myöntävä päätös. Päätös tehdään asiakastietojärjestelmään ja toimivaltainen viranhaltija tekee hankintaa koskevan päätöksen asianhallintajärjestelmässä (ASTA).

Hankittaessa sosiaali- ja terveyspalveluja sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalle useiden asiakkaiden tulevia tarpeita varten toimitaan kuten edellä ja lisäksi tehdään hankintapäätös toimivaltaisen viranhaltijan toimesta. Hankintaa koskeva päätös lähetetään tiedoksi hankintaoikaisu- ja oikaisuvaatimusohjeiden kera kaikille tarjoajille. Hankintapäätös tulee lisäksi ilmoittaa kuntalain 92 §:n mukaiseen otto-oikeusmenettelyyn, mikäli se ei koske yksilöön kohdistuvia opetustoimen, terveydenhuollon tai sosiaalitoimen asioita.

Hankittaessa sosiaali- ja terveyspalveluja tulee ensimmäiseksi olla yhteydessä sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan hallintoyksikön hankinnoista vastaaviin henkilöihin. Heiltä saa tietoja mahdollisista sopimustoimittajista sekä kuhunkin tilanteeseen soveltuvista menettelytavoista.

2.4.7. Rakennusurakat, joiden arvo on 1 000–60 000 euroa (alv 0 %)

Pienemmät rakennusurakat hankitaan ensisijaisesti suoraan kilpailutetuilta sopimustoimittajilta (ns. vuosisopimukset). Kilpailutuksen suorittanut tulosalue huolehtii siitä, että kulloinkin voimassaoleva luettelo sopimustoimittajista on luettavissa intranetistä tai muusta kaupungin käytössä olevassa toimittajarekisterissä.

Alle 60.000 euron rakennusurakoissa, joissa ei ole kilpailutettua sopimustoimittajaa, hankinnan voi tehdä hintatiedustelun perusteella. Tällöin selvitetään tarvittaessa markkinatarjontaa ja -tilannetta kartoittamalla urakan hinta-, laatu- ja saatavuustietoja sekä muita urakan tekemisessä tarvittavia tietoja ennen hankintapäätöksen tekemistä. Tiedustelun voi tehdä esimerkiksi puhelimitse, sähköpostitse tai internetin hakukoneita hyväksikäyttäen.

Asianhallintajärjestelmässä (ASTA) pidetään yllä vuosittaista luetteloa pienhankinnoista, johon merkitään kaikki kyseiset hankinnat. Hankinnasta tulee käydä ilmi vähintään hankinnan kohde, valittu toimittaja, hankinnan arvo sekä lyhyt perustelu hankinnasta. Mikäli hankinnasta ei ole tehty hintatiedustelua, tulee tieto perusteluineen ilmetä päätöksestä.

Luetteloon merkitään tieto hankinnan valmistelijasta ja päätöksentekijästä. Hankinnasta päättävän henkilön tulee allekirjoittaa luettelo asianhallintajärjestelmässä (ASTA) sähköisesti jokaisen hankinnan yhteydessä. Luettelot arkistoidaan asianhallintajärjestelmässä (ASTA). Tästä luettelosta ilmenee hankinta sekä sen perustelut, joten hankinnasta ei tarvitse tehdä erillistä päätöstä.

Luetteloon merkittävistä hankinnoista ei ole mahdollista tehdä oikaisuvaatimusta eikä hankintaoikaisua, eikä sitä tarvitse ilmoittaa kuntalain 92 §:n mukaiseen otto-oikeusmenettelyyn. Päätöstä ei lähetetä toimittajille tiedoksi, vaan valitulle toimittajalle ilmoitetaan asiasta vapaamuotoisesti esimerkiksi sähköpostitse.

2.4.8. Rakennusurakat, joiden arvo on 60 000–150 000 euroa (alv 0 %)

Mikäli 60 000–150 000 euron arvoiselle urakalle ei ole kilpailutettua sopimustoimittajaa menetellään seuraavasti.

Hankinta kilpailutetaan kulloinkin käytössä olevassa sähköisessä pienhankintajärjestelmässä. Pääsääntönä on, ettei hankintaa rajoiteta tietyille toimittajille, vaan kaikki soveltuvuusvaatimukset täyttävät tarjoajat voivat jättää tarjouksen. Tarjouspyynnössä voidaan käyttää vertailuperusteena määritellylle urakalle annettavaa hintaa, toimitusaikaa, laatua, erikoisosaamista sekä muita vertailuperusteita.

Hankinnasta tehdään viranhaltijapäätös asianhallintajärjestelmässä (ASTA). Päätös lähetetään tiedoksi kaikille tarjoajille hankintaoikaisu- ja oikaisuvaatimusohjeineen. Lisäksi noudatetaan kuntalain 92 § mukaista otto-oikeusmenettelyä.

Viranhaltijapäätöksen tulee sisältää selostus hankinnassa käytetystä menettelystä sekä perustelut toimittajavalinnalle.

2.4.9. Käyttöoikeussopimukset sekä erityisiä palveluja koskevat hankinnat (liite E 5-15 kohdat), joiden arvo on alle 60 000 euroa (alv 0 %)

Käyttöoikeussopimuksia ja erityisiä palveluja koskevissa hankinnoissa, joiden arvo on alle 60 000 euroa voi sopimuksen tai hankinnan tehdä hintatiedustelun perusteella. Tällöin selvitetään tarvittaessa markkinatarjontaa ja -tilannetta kartoittamalla sopimuksen tai palvelun hinta-, laatu- ja saatavuustietoja sekä muita hankinnan tekemisessä tarvittavia tietoja ennen hankintapäätöksen tekemistä. Tiedustelun voi tehdä esimerkiksi puhelimitse, sähköpostitse tai internetin hakukoneita hyväksikäyttäen.

Asianhallintajärjestelmässä (ASTA) pidetään yllä vuosittaista luetteloa pienhankinnoista, johon merkitään kaikki kyseiset hankinnat. Hankinnasta tulee käydä ilmi vähintään hankinnan kohde, valittu toimittaja, hankinnan arvo sekä lyhyt perustelu hankinnasta. Mikäli hankinnasta ei ole tehty hintatiedustelua, tulee tieto perusteluineen ilmetä päätöksestä.

Luetteloon merkitään tieto hankinnan valmistelijasta ja päätöksentekijästä. Hankinnasta päättävän henkilön tulee allekirjoittaa luettelo asianhallintajärjestelmässä (ASTA) sähköisesti jokaisen hankinnan yhteydessä. Luettelot arkistoidaan asianhallintajärjestelmässä (ASTA). Tästä luettelosta ilmenee hankinta sekä sen perustelut, joten hankinnasta ei tarvitse tehdä erillistä päätöstä.

Luetteloon merkittävistä hankinnoista ei ole mahdollista tehdä oikaisuvaatimusta eikä hankintaoikaisua, eikä sitä tarvitse ilmoittaa kuntalain 92 §:n mukaiseen otto-oikeusmenettelyyn. Päätöstä ei lähetetä toimittajille tiedoksi, vaan valitulle toimittajalle ilmoitetaan asiasta vapaamuotoisesti esimerkiksi sähköpostitse.

2.4.10. Käyttöoikeussopimukset joiden arvo on 60 000–500 000 euroa sekä erityisiä palveluja koskevat hankinnat (liite E 5-15 kohdat), joiden arvo on 60 000–300 000 euroa (alv 0 %)

Käyttöoikeussopimukset, joiden arvo on 60.000 - 500.000 euroa sekä hankinnat, jotka koskevat erityisiä palveluja (liite E 5-15 kohdat) ja joiden arvo on 60.000 - 300.000 euroa, kilpailutetaan kulloinkin käytössä olevassa sähköisessä pienhankintajärjestelmässä. Pääsääntönä on, ettei hankintaa rajoiteta tietyille toimittajille, vaan kaikki soveltuvuusvaatimukset täyttävät tarjoajat voivat jättää tarjouksen. Tarjouspyynnössä voidaan käyttää vertailuperusteena määritellylle sopimuksella ja palvelulle annettavaa hintaa, toimitusaikaa, laatua sekä muita vertailuperusteita.

Hankinnasta tehdään viranhaltijapäätös asianhallintajärjestelmässä (ASTA). Päätös lähetetään tiedoksi kaikille tarjoajille hankintaohje- ja oikaisuvaatimusohjeineen. Lisäksi noudatetaan kuntalain 92 § mukaista otto-oikeusmenettelyä.

Viranhaltijapäätöksen tulee sisältää selostus hankinnassa käytetystä menettelystä sekä perustelut toimittajavalinnalle.

2.4.11. Määräajat

EU-hankintoja koskevat pakolliset määräajat osallistumishakemusten sekä tarjousten jättämisen osalta. Kansallisissa hankinnoissa pakollisia määräaikoja ei ole, vaan niissä suosituksena on kohtuullinen aika. Kohtuullisena aikana pidetään vähintään kahta viikkoa. Hankintaohjeen liitteenä olevasta määräaikataulukosta ilmenevät EU-hankintojen pakolliset määräajat.

Laissa asetetut määräajat ovat vähimmäismääräaikoja. Hankintamenettelyn määräaikoja asetettaessa on huomioitava hankinnan laatu ja monimutkaisuus sekä tarjousten laatimiseen ja toimittamiseen kuluva aika. Mikäli tarjousten tekeminen edellyttää esimerkiksi toteutuspaikkaan tutustumista, on määräaikojen oltava laissa säädettyjä vähimmäismääräaikoja pidemmät.

Tarjousten jättämiselle varattua määräaikaa on pidennettävä, mikäli tarjoajan pyytämiä tietoja ei ole toimitettu viimeistään kuusi päivää tai nopeutetussa menettelyssä neljä päivää ennen tarjousten jättämiselle varatun määräajan päättymistä. Määräaikaa on myös pidennettävä, mikäli hankinta-asiakirjoihin tehdään merkittäviä muutoksia. Määräaikaa ei tarvitse pidentää, mikäli lisätiedoilla ei ole merkitystä tarjouksen valmistelun kannalta tai mikäli tietoja ei ole pyydetty riittävän ajoissa huomioiden tarjousten jättämiselle asetettu määräaika. Määräajan pidentämisen on oltava suhteessa tietojen tai muutosten merkittävyyteen.

2.4.12. Menettely poikkeustapauksissa

Kansallisen kynnysarvon alittavien pienhankintojen suorahankintoihin ja lisätilauksiin voidaan soveltuvin osin soveltaa hankintalain säännöksiä suorahankinnasta ja lisätilauksesta. Siten mikäli hankintalain mukaiset

suorahankinnan tai lisätilauksen tai Rakennusurakan sopimusehdot, YSE 1998 mukaisen muutos-/lisätyön edellytykset täyttyvät, voidaan hankintalain kynnysarvon alle jäävä pienhankinta suorittaa edellä esitetystä poiketen. Tällöin ei ole tarvetta tehdä hintatiedustelua tai kilpailuttaa hankintaa sähköisessä pienhankintajärjestelmässä. Päätös hankinnasta merkitään kuitenkin asianhallintajärjestelmässä (ASTA) pidettävään vuosittaiseen luetteloon pienhankinnoista edellä esitetyllä tavalla.

2.5. Kansallisen kynnysarvon ylittävät hankinnat sekä käytettävät hankintamenettelyt

2.5.1. Yleistä

Kaikissa kansallisen kynnysarvon ylittävissä, mutta EU-kynnysarvon alittavissa hankinnoissa noudatetaan hankintalakia. Hankintayksikkö voi kansallisissa hankinnoissa valita omalta kannaltaan tarkoituksenmukaisimman menettelyn hankinnan kohteen ja tavoitteen toteuttamiseksi. Menettelynä voi halutessaan käyttää EU-kynnysarvot ylittäviä hankintoja koskevia menettelyjä tai aiempia kansallisia menettelysäännöksiä.

Kansallisen kynnysarvon ylittävien hankintojen kilpailuttamisessa käytetään tarjouspyyntöjen tekemisessä sähköistä kilpailutusjärjestelmää. Hankinnan valmistelussa ja suunnittelussa voidaan käyttää hyväksi hankintakeskuksen laatimaa IMS-prosessikuvausta, josta selviää hankinnan eri vaiheet ja niiden suunnittelu.

Hankintayksiköllä on myös mahdollisuus käyttää itse suunnittelemaansa hankintamenettelyä. Käytettävä menettely on kuvattava hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä riittävällä tarkkuudella. Kuvauksen on oltava sellainen, että toimittajat pystyvät sen perusteella ennakoimaan mahdollisimman hyvin menettelyn kulun. Käytetty menettely ei saa myöskään olla hankintalain yleisten periaatteiden vastainen (avoimuus, syrjimättömyys, tasapuolisuus ja suhteellisuus).

Sosiaali- ja terveystalvluille sekä muille erityisille palveluhankinnoille (hankintalain liitteen E palveluille) on määritelty hankintalaissa omat erityiset kansalliset kynnysarvonsa, mutta näille hankinnoille ei ole erikseen määritelty EU-kynnysarvoa. Näiden palvelujen kansalliset kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa noudatetaan osin EU-hankintoja koskevia menettelysääntöjä ja osin juuri sosiaali- ja terveystalvluille ja muille erityisille palveluhankinnoille säädettyjä menettelysääntöjä. Muihin erityisiin palveluhankintoihin kuuluvat myös esim. työvoimapolitiittiset aikuiskoulutushankinnat yhdessä työnantajan kanssa, joilla on ollut aiemmin oma kansallinen kynnysarvonsa.

Seuraavassa on kohdissa 2.5.2. – 2.5.7. kuvattu, mitkä asiat pitää vähintään huomioida kilpailutettaessa kansallisen kynnysarvon ylittävää hankintaa.

2.5.2. Hankinnasta ilmoittaminen

Hankintayksikön on toimitettava hankinnasta ja suunnittelukilpailusta julkaistavaksi ilmoitus sähköisesti internet-osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi (Hilma -portaalissa) käyttäen kansalliselle

hankintailmoitukselle tarkoitettua lomaketta. Kilpailutettaessa hankinta sähköisellä hankintajärjestelmällä, muodostuu hankintailmoitus automaattisesti Hilma-portaaliin.

Hankintayksikkö voi julkaista hankintailmoituksen myös muussa tarkoituksenmukaisessa tiedotusvälineessä. Ilmoitusta ei saa julkaista muualla ennen kuin se on julkaistu edellä mainitulla tavalla.

2.5.3. Hankintailmoituksen sisältö

Hankintailmoituksessa on oltava ainakin seuraavat tiedot:

- 1) hankintayksikön virallinen nimi ja yhteystiedot;
- 2) hankintayksikön luonne;
- 3) hankintayksikön hankinnalle antama nimi ja hankinnan kuvaus;
- 4) hintahaarukka tai ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa taikka tieto siitä, onko hankinnan ennakoitu arvo vähintään 25 §:ssä tarkoitetun kansallisen kynnysarvon suuruinen;
- 5) hankintalaji;
- 6) hankintamenettelyn kuvaus;
- 7) kokonaistaloudellisen edullisuuden peruste;
- 8) tieto siitä, hyväksytäänkö osatarjoukset tai vaihtoehtoiset tarjoukset;
- 9) tieto siitä, varataanko hankinta työkeskuksille tai vastaaville toimittajille taikka toteutettavaksi työohjelmien yhteydessä; sekä
- 10) hankinnan kokoon ja laatuun nähden kohtuullinen määräaika, johon mennessä tarjoukset tai osallistumishakemukset on viimeistään toimitettava hankintayksikölle.

Hankintojen sisällön määrittelyssä on käytettävä yhteisestä hankintasanastosta (CPV) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2195/2002 vahvistettua viitenimikkeistöä.

Jos hankintayksikkö valikoi ne ehdokkaat, jotka voivat antaa tarjouksia tai osallistua neuvotteluihin, ja asettaa tarjoajien tai ehdokkaiden arvioimiseksi soveltuvuusvaatimuksia, hankintailmoituksessa tulee ilmoittaa vaatimusten asettamisesta sekä siitä, mistä tarkemmat tiedot mahdollisista vaatimuksista ja niiden todentamiseksi vaadittavista asiakirjoista ovat saatavilla. Hankintailmoituksessa on myös ilmoitettava, rajoitetaanko ehdokkaiden määrää. Hankintailmoituksessa mainittuja tietoja voidaan täydentää muualta saatavissa olevilla tiedoilla, mistä on ilmoitettava hankintailmoituksessa.

2.5.4. Tietojenvaihto kansallisissa menettelyissä

Hankintamenettelyyn liittyvä tietojenvaihto on toimitettava hankintayksikön valitseamalla tavalla. Valittujen viestintävälineiden on oltava yleisesti käytettävissä, eikä välineen valinta saa vaarantaa toimittajien mahdollisuutta osallistua hankintamenettelyyn.

2.5.5. Tarjouspyyntö ja tarjous

Hankintayksikön on pyydettävä hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä toimittajia määräaikaan mennessä esittämään tarjouksensa. Tarjouspyyntö on tehtävä kirjallisesti ja laadittava siten, että sen perusteella voidaan antaa keskenään vertailukelpoisia tarjouksia.

Tarjoajan tulee tarjouksessaan osoittaa tarjoamansa tavarán, palvelun tai rakennusurakan olevan hankintailmoituksessa ja tarjouspyynnössä esitettyjen vaatimusten mukainen. Hankintailmoitusta, tarjouspyyntöä tai tarjousmenettelyn ehtoja vastaamattomat tarjoukset on suljettava pois tarjouskilpailusta. Hankintayksikkö voi pyytää tarjoajaa tai ehdokasta määräajassa toimittamaan, lisäämään, selventämään tai täydentämään puutteellisia tai virheellisiä tietoja ja asiakirjoja.

2.5.6. Tarjoajan soveltuvuus ja poissulkeminen

Hankintayksikkö voi asettaa vaatimuksia tarjoajan soveltuvuudelle. Soveltuvuutta koskevien vaatimusten tulee olla oikeassa suhteessa hankinnan kohteeseen. Hankintayksikön tulee ilmoittaa käyttämänsä vaatimukset hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä. Hankintayksikön on suljettava tarjouskilpailusta ehdokas tai tarjoaja, joka ei vastaa asetettuja soveltuvuusvaatimuksia. Hankintayksikkö voi vaatia, että tarjoajat antavat tarjouksensa osana vakuutuksen, että ne täyttävät hankintayksikön asettamat soveltuvuutta koskevat vaatimukset. Vakuutuksessa annettujen tietojen paikkansapitävyys tulee tarkastaa tarjouskilpailun voittajan osalta ennen hankintasopimuksen allekirjoittamista.

Ehdokkaiden ja tarjoajien sulkemisessa tarjouskilpailun ulkopuolelle ja soveltuvuutta koskevien vaatimusten asettamisessa voidaan noudattaa, mitä hankintalain 80—86 §:ssä säädetään.

2.5.7. Kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen valinta

Tarjouksista on valittava kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous. Kokonaistaloudellisesti edullisin on tarjous, joka on hankintayksikön kannalta hinnaltaan halvin, kustannuksiltaan edullisin tai hinta-laatusuhteeltaan paras. Hinta-laatusuhteen arvioinnissa käytettävien vertailuperusteiden tulee liittyä hankinnan kohteeseen ja mahdollistaa tarjousten puolueeton arviointi. Hankintayksikön tulee ilmoittaa käyttämänsä kokonaistaloudellisen edullisuuden peruste sekä mahdolliset vertailuperusteet hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä.

2.6. EU-kynnysarvot ylittävät hankinnat

2.6.1. Yleistä

EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa on ensisijaisesti käytettävä avointa tai rajoitettua menettelyä. Neuvottelumenettelyn, kilpailullisen neuvottelumenettelyn, innovaatiokumppanuuden sekä suoramankinnan käyttämiselle tulee olla jokin laissa mainittu peruste.

Hankinnasta on aina ilmoitettava julkisesti julkaisemalla hankintailmoitus HILMA:ssa sekä TED:issä (Euroopan unionin virallisen lehden täydennysosassa). Käytettäessä sähköistä kilpailutusjärjestelmää, ilmoitus siirtyy sieltä automaattisesti edellä mainittuihin virallisiin ilmoituskanaviin.

Hankintayksikön on asetettava kaikissa EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa hankinta-asiakirjat ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville sähköisessä muodossa siitä päivästä lähtien, jona hankintailmoitus on julkaistu. Mikäli hankinta-asiakirjoja ei julkaista suoraan HILMA-ilmoituksen yhteydessä, on hankintailmoituksessa mainittava internetiosoite, josta asiakirjat ovat saatavilla (esim. Vantaan kaupungilla HILMA ilmoituksen yhteydessä ilmoitetaan Cludia Oy:n Tarjouspalvelu.fi -portaaliin ohjaava linkki).

2.6.2. Avoin menettely

Avoimessa menettelyssä hankintayksikkö julkaisee hankintailmoituksen sekä HILMA:ssa että TED:issä. Hankintailmoituksen perusteella kaikki halukkaat toimittajat voivat osallistua tarjouskilpailuun. Avoimessa menettelyssä hankintayksikkö asettaa tarjoajille soveltuvuusvaatimuksia ja kaikki soveltuvuusvaatimukset täyttävät tarjoajat voivat jättää tarjouksen.

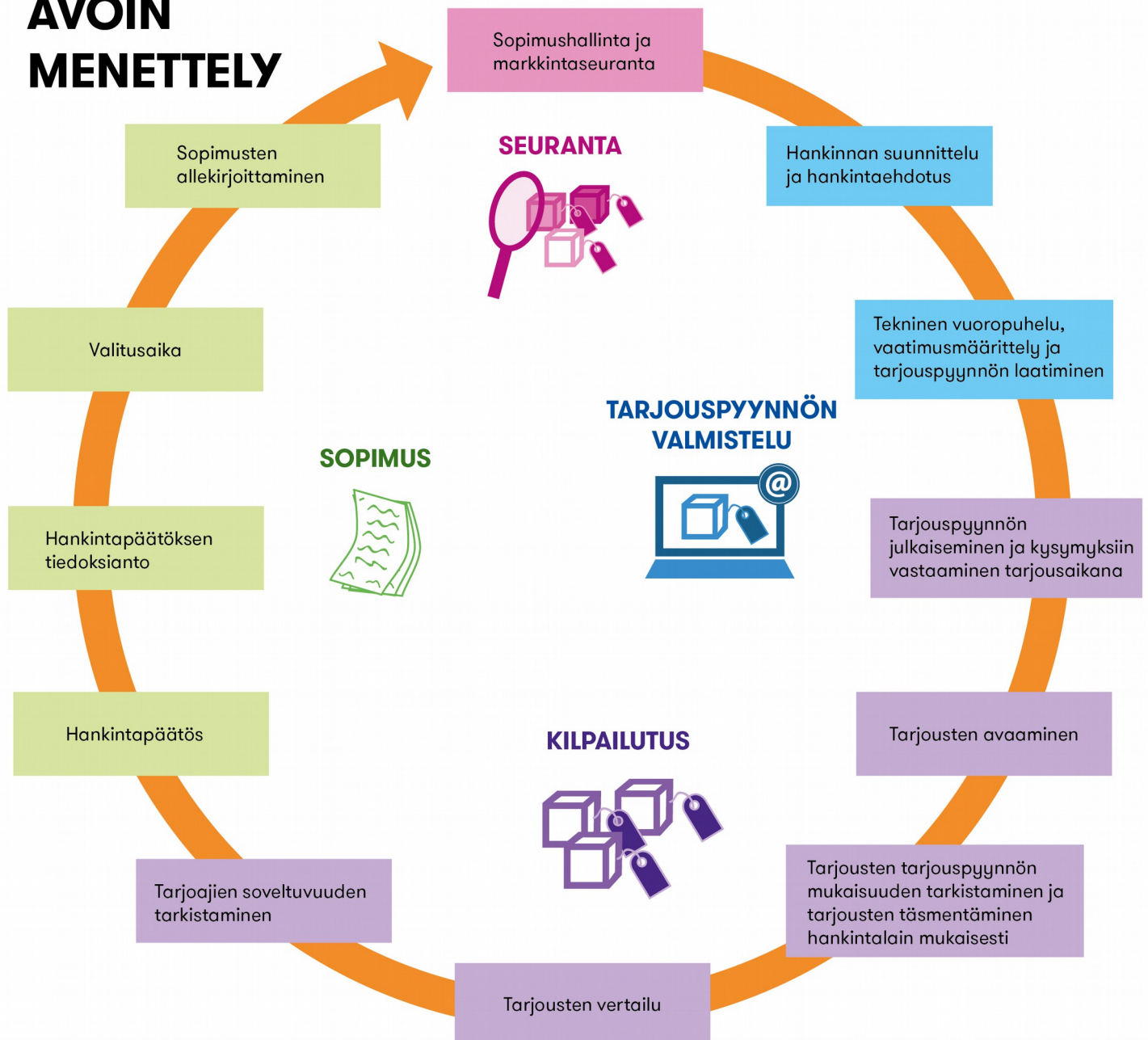
Tarjouspyyntöasiakirjat on asetettava tarjoajien saataville sähköisessä muodossa. Hankinnasta voidaan ilmoittaa hankintailmoituksen julkaisemisen jälkeen myös oma-aloitteisesti niille toimittajille, joiden toivotaan osallistuvan tarjouskilpailuun.

Menettelyä koskevat määräajat ilmenevät tämän ohjeen loppuosassa. Tarjousten tekemiseen vaadittava aika tulee ottaa huomioon jo hankintaa suunniteltaessa. Tarjouspyynnön lähettämisen jälkeen voidaan tarjousaikaa pidentää silloin, kun tarjouspyyntöasiakirjoja tai riittävän ajoissa pyydettyjä lisätietoja ei ole toimitettu säädettyjen määräaikojen kuluessa. Jos tarjousten tekeminen edellyttää paikalla käyntiä tai tarjouspyyntöön liittyvien asiakirjojen tarkastusta paikan päällä, tulee edellä mainittuja määräaikoja pidentää.

2.6.3. Rajoitettu menettely

Rajoitetulla menettelyllä tarkoitetaan kaksivaiheista hankintamenettelyä, jossa ensin julkaistaan hankintailmoitus sekä HILMAssa että TED:issä. Ilmoituksen perusteella hankinnasta kiinnostuneet yritykset voivat jättää osallistumishakemuksensa ilmoituksessa mainittuun määräaikaan mennessä.

AVOIN MENETTELY

Osallistumishakemuksen jättäneiden ehdokkaiden joukosta valitaan ne ehdokkaat, joille tarjouspyyntö lähetetään.

Hankintailmoituksessa on mahdollista rajata niiden ehdokkaiden lukumäärää, joille tarjouspyyntö lähetetään. Hankintailmoituksessa on ilmoitettava tarjoajiksi valittavien ehdokkaiden vähimmäismäärä sekä tarvittaessa enimmäismäärä ja vertailuperusteet, joilla tarjoajiksi hyväksyttävät ehdokkaat valitaan. Varsinaiseen tarjouskilpailuun on kutsuttava aina vähintään viisi ehdokasta, jollei soveltuvia ehdokkaita ole vähemmän.

Hankinta-asiakirjat on saatettava sähköisesti kaikkien toimittajien saataville jo hankintailmoituksen julkaisemispäivänä. Näin ollen sellaisillakin toimittajilla, joita ei valita tarjoajien joukkoon, on oltava pääsy hankinta-asiakirjoihin.

Tarjouskilpailuun voidaan ottaa mukaan vain ne ehdokkaat, jotka ovat tehneet osallistumishakemuksen ja täyttävät asetetut soveltuvuusvaatimukset. Menettelyä koskevat määräajat ilmenevät tämän ohjeen loppuosassa.

Päätös tarjouskilpailun ulkopuolelle jääneiden ehdokkaiden karsinnasta voidaan tehdä joko heti siinä vaiheessa, kun ehdokkaat karsitaan tai vasta myöhemmin lopullisen hankintapäätöksen tekemisen yhteydessä.

2.6.4. Neuvottelumenettely

Hankinta voidaan poikkeuksellisesti suorittaa neuvottelumenettelyllä. Neuvottelumenettelyä on kahdenlaista:

1. neuvottelumenettelyyn voidaan siirtyä laissa määritellyin edellytyksin kesken kilpailun tai
2. neuvottelumenettelyä voidaan käyttää itsenäisenä etukäteen valittuna hankintamenettelynä.

Neuvottelumenettelyn käyttö on aina perusteltava hankintapäätöksessä.

Neuvottelumenettelyyn voidaan siirtyä, jos avoimessa menettelyssä tai rajoitetussa menettelyssä ei ole saatu tarjouspyyntöä vastaavia tarjouksia tai tarjoukset on jouduttu muusta syystä hylkäämään. Edellytyksenä on lisäksi, että tarjouspyynnön mukaisia sopimusehtoja ei olennaisesti muuteta. Neuvottelumenettelyyn siirtymisestä ei tarvitse julkaista uutta hankintailmoitusta, jos neuvottelumenettelyyn otetaan mukaan kaikki ne tarjoajat, jotka täyttävät tarjouspyynnössä esitetyt tarjoajien soveltuvuuden vähimmäisvaatimukset ja jotka ovat tehneet muotovaatimusten mukaisen tarjouksen.

Neuvottelumenettely voidaan valita itsenäisenä hankintamuotona:

- 1) hankinnassa, jossa hankintayksikön tarpeita ei voida täyttää mukauttamatta olevassa olevia ratkaisuja;
- 2) hankinnassa, johon kuuluu suunnittelua tai innovatiivisia ratkaisuja;

3) hankinnassa, jonka luonteeseen, monitahoisuuteen tai oikeudelliseen ja rahoitukselliseen muotoon liittyvistä erityisistä syistä tai niihin liittyvien riskien vuoksi ei voida tehdä hankintasopimusta ilman edeltäviä neuvotteluja; tai

4) hankinnassa, jossa teknisiä eritelmiä ei voida laatia riittävän tarkasti viittaamalla standardiin, eurooppalaiseen tekniseen arviointiin, yhteiseen tekniseen määritelmään tai tekniseen viitteeseen.

Hankintailmoituksessa on mahdollista rajata niiden ehdokkaiden lukumäärää, joille tarjouspyyntö lähetetään. Hankintailmoituksessa on ilmoitettava tarjoajiksi valittavien ehdokkaiden vähimmäismäärä sekä tarvittaessa enimmäismäärä ja vertailuperusteet, joilla tarjoajiksi hyväksyttävät ehdokkaat valitaan.

Lisätietoja neuvottelumenettelystä voi tarvittaessa tiedustella toimialan tai hankintakeskuksen lakimieheltä.

2.6.5. Kilpailullinen neuvottelumenettely

Kilpailullinen neuvottelumenettely on tarkoitettu käytettäväksi erityisen monimutkaisissa hankinnoissa, joissa hankintayksikkö ei pysty ennalta määrittelemään hankinnan oikeudellisia, rahoituksellisia tai teknisiä yksityiskohtia. Kilpailullisen neuvottelumenettelyn käyttöedellytykset ovat yhtenevät kohdassa 2.6.4 lueteltujen neuvottelumenettelyn käyttöedellytysten kanssa.

Menettelyssä valitaan ehdokkaat mukaan osallistumishakemusten perusteella noudattaen mitä neuvottelumenettelystä on säädetty. Neuvottelujen tarkoituksena on määrittää keinot, joilla hankintayksikön tarpeet voidaan parhaiten täyttää. Neuvottelujen lopputuloksena on näin ollen hankinnan toteuttamisen ratkaisuvaihtoehtojen karsiminen yhteen tai useampaan, kun taas perinteisessä neuvottelumenettelyssä on käytyjen neuvottelujen tavoitteena lopullinen tarjouspyyntö. Kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä tulee neuvottelut päättää jo siinä vaiheessa, kun hankintayksikkö on saanut kartoitettua ja valittua ratkaisumallit, joilla kyetään täyttämään sen määrittelemät tarpeet. Neuvottelut kohdistuvat näin ollen luonteeltaan yleisempiin tekijöihin kuin perinteisessä neuvottelumenettelyssä.

Kilpailullisesta neuvottelumenettelystä tulee julkaista hankintailmoitus, jossa määritellään hankinta yleisellä tasolla. Lisäksi on syytä laatia yksityiskohtaisempi hankekuvaus, jossa kuvataan hankinnan tavoitteita ja sisältöä. Hankintayksikön on lisäksi vahvistettava hankkeen alustava aikataulu sekä tarjousten vertailuperusteet hankintailmoituksessa tai hankekuvauksessa.

Neuvottelut voivat tapahtua vaihteittain, kunhan vaihteittaisuudesta ja tarjousten valintaan liittyvistä perusteista on ilmoitettu hankintailmoituksessa tai hankekuvauksessa. Vaihteittaisuudella voidaan valita jatkoneuvotteluihin ne tarjoukset, jotka parhaiten vastaavat hankintayksikön tarpeita. Neuvotteluja voidaan jatkaa siihen saakka, kunnes löytyvät ne ratkaisuvaihtoehdot, joilla hankinta voidaan toteuttaa. Neuvottelujen päättymisestä on ilmoitettava osallistujille. Lopulliset tarjoukset on pyydettävä kaikilta vielä tässä vaiheessa mukana olevilta tarjoajilta.

Muihin hankintamenettelyihin nähden poikkeuksena kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä voidaan hankintayksikön pyynnöstä tarjousvertailun jälkeen neuvotella parhaan tarjoajan kanssa tarjoukseen liittyvien rahoitusitumusten tai muiden tarjouksessa olevien ehtojen viimeistelemiseksi, jos se ei johda tarjouksen tai hankinnan olennaisten osien muuttumiseen tai uhkaa syrjiä toimittajia taikka vääristää kilpailua.

Lisätietoja kilpailullisesta neuvottelumenettelystä voi tarvittaessa tiedustella toimialan tai hankintakeskuksen lakimieheltä.

2.6.6. Innovaatiokumppanuus

Innovaatiokumppanuus on kokonaan uusi hankintamenettely. Menettelyn tarkoituksena on edistää innovaatioiden syntymistä ja käyttöönottoa. Innovaatiokumppanuudessa hankintayksiköllä on mahdollisuus yhdistää tutkimus- ja kehittämispalveluhankinta sekä kyseisen työn lopputuloksena syntyvän idean tai prototyypin toteuttamista koskeva hankinta samaan menettelyyn siten, ettei jälkimmäistä vaihetta tarvitse kilpailuttaa enää uudestaan erikseen.

Kyseisen menettelyn voi valita vain, jos hankintayksikön tarpeita ei voida täyttää markkinoilla jo olemassa olevilla tavaroilla, palveluilla tai ratkaisulla. Menettely on käytettävissä myös, mikäli markkinoilla olemassa olevat ratkaisut eivät riitä täyttämään hankintayksikön tarpeita esimerkiksi laatutason, asiakkaiden tarpeiden tai kehitysasteen osalta.

Innovaatiokumppanuudessa valitaan ehdokkaat mukaan osallistumishakemusten perusteella noudattaen mitä neuvottelumenettelystä on säädetty. Ehdokkaiden soveltuvuuden arvioinnissa tulisi huomioida erityisesti ehdokkaiden valmiuksia tutkimuksen sekä innovatiivisten ratkaisujen kehittämiseen. Myös menettelyn muihin vaiheisiin sovelletaan mitä neuvottelumenettelystä on säädetty.

Innovaatiokumppanuushankkeissa on erityisen tärkeää sopia riittävän tarkasti ja selvästi erilaisista immateriaalioikeuksista kuten teollis- ja tekijänoikeuksista sekä käyttöoikeuksista. Lisäksi on muistettava sopia liike- ja ammattisalaisuuksista.

Lisätietoja innovaatiokumppanuudesta voi tarvittaessa tiedustella toimialan tai hankintakeskuksen lakimieheltä.

2.6.7. Puitejärjestely

Puitejärjestelyllä tarkoitetaan sopimusta, jolla vahvistetaan tietyn ajan kuluessa tehtäviä hankintoja koskevat ehdot. Sopimuksen yksityiskohdat esim. tavara- ja palvelumäärät tarkentuvat sopimuskauden aikana. Puitejärjestelyyn valittavat toimittajat kilpailutetaan pääsääntöisesti avoimella tai rajoitetulla menettelyllä.

Puitejärjestelyn voi tehdä yhden tai useamman toimittajan kanssa. Myös kahden toimittajan puitejärjestelyt ovat sallittuja.

Yhden toimittajan puitejärjestelyssä tehdään hankinnat puitejärjestelyssä vahvistettujen ehtojen mukaisesti. Menettely vastaa normaalia hankintasopimusta, jonka perusteella tehdään tilauksia ennalta sovittujen ehtojen mukaisesti.

Usean toimittajan puitejärjestelyssä hankinnat voidaan tehdä suorina tilauksina, mikäli kaikki ehdot on vahvistettu (esim. etusijajärjestys). Jos kaikkia ehtoja ei ole sovittu sitovasti, edellyttää hankinnan tekeminen puitejärjestelyn sisäistä kilpailuttamista ns. mini- tai kevennettyä kilpailutusta. Hankintojen tekeminen puitejärjestelyssä mukana olevilta toimittajilta ei voi perustua hankintayksikön vapaaseen harkintaan, vaan edellyttää aina tarjouspyynnössä ennalta ilmoitetun mekanismin noudattamista.

Kilpailuttaminen puitejärjestelyn sisällä voidaan toteuttaa hankintalain säännöksiä soveltuvien osin noudattaen. Niiltä puitejärjestelyssä mukana olevilta tarjoajilta, joilla on mahdollisuus hankinnan toteuttamiseen, tulee pyytää kirjallinen tarjous avoimena olevien sopimusehtojen osalta (esim. hinta, toimitusaika). Tarjousten tekemiseen tulee varata riittävä aika. Tehdyistä tarjouksista valitaan paras noudattaen alkuperäisen puitejärjestelyn tarjouspyynnössä puitejärjestelyn sisäisille kilpailutuksille asetettuja valinta- ja vertailuperusteita. Puitejärjestelyn sisäisissä kilpailutuksissa tarjouspyynnön ehtoja voidaan täsmentää ja selkeyttää, mutta se ei saa johtaa sovittujen puitejärjestelyn ehtojen olennaisiin muutoksiin.

Hankintalain mukaan puitejärjestelyn sisällä tehtävät kansallisen kynnysarvon alle jäävät hankinnat on mahdollista tehdä miltä tahansa puitejärjestelyssä mukana olevalta toimittajalta. Tarjouspyynnössä ja hankintasopimuksessa tulee kuitenkin kertoa selkeästi, miten hankinnat puitejärjestelyn sisällä tullaan tekemään.

Puitejärjestely voi olla voimassa enintään neljä vuotta. Hankinnan kohteen sitä välttämättä edellyttäessä, voi puitejärjestely olla poikkeuksellisesti kestoltaan myös pidempi.

2.6.8. Dynaaminen hankintajärjestelmä

Dynaaminen hankintajärjestelmä (DPS eli dynamic purchasing system) on eräänlainen kehittyneempi versio perinteisestä puitejärjestelystä. Kyseessä on täysin sähköinen hankintamenettely, joka on avoimena kaikille soveltuvuusvaatimukset täyttävälle ehdokkaille koko järjestelmän keston ajan. Dynaaminen hankintajärjestelmä kilpailutetaan noudattaen mitä rajoitetusta menettelystä on säädetty.

Jokainen järjestelmän sisällä tehtävä hankinta on kilpailutettava arvosta riippumatta siten, että järjestelmään hyväksytyiltä tarjoajilta pyydetään tarjoukset aina kun ilmenee hankintatarve. Tarjouksen valinta suoritetaan noudattaen järjestelmän perustamisen yhteydessä ilmoitettuja vertailuperusteita. Ilmoitettuja perusteita voidaan täsmentää kutakin erillishankintaa koskevan tarjouspyynnön yhteydessä.

2.6.9. Sähköinen huutokauppa

Sähköisellä huutokaupalla tarkoitetaan toistuvaa menettelyä, jossa uusia alennettuja hintoja tai tarjouksen sisältämiä tekijöitä koskevia uusia arvoja esitetään sähköisesti ja joka toteutetaan sen jälkeen, kun tarjousten arviointi on saatu kokonaisuudessaan ensimmäisen kerran päätökseen. Sähköinen huutokauppa ei ole koskaan itsenäinen hankintamenettely, vaan aina osa muuta menettelyä siten, että huutokauppaa käytetään vasta kilpailutuksen viimeisessä vaiheessa. Sähköistä huutokauppaa varten on oltava käytössä erillinen tietojärjestelmä.

Sähköisen huutokaupan kohteeksi soveltuvat yksinkertaiset ns. bulkkituotteet kuten kopiopaperi. Sen sijaan kohteeksi eivät sovellu sellaiset monimutkaiset hankinnat, joita ei voida asettaa paremmuusjärjestykseen pelkillä automaattisiin arvoihin perustuvilla matemaattisilla laskentamenetelmillä. Huutokaupassa voidaan näin ollen käyttää vain tekijöitä, jotka ovat määrällisiä ja jotka voidaan ilmaista lukuina tai prosentteina.

Sähköistä huutokauppaa on mahdollista käyttää kuitenkin myös sellaisissa tarjouspyynnöissä, jotka vaativat henkilöiden suorittamaa laatutekijöiden sanallista vertailua. Tällöin laadulliset tekijät vertaillaan ja pisteytetään ensin hankintayksikön toimesta erillisessä vaiheessa. Näin muodostuneita pisteitä käytetään pohjapisteinä ja varsinaisen huutokaupan kohteena ovat vain hinnat tai muut määrällisesti ilmaistavat tekijät.

2.6.10. Hankinnat ilman kilpailuttamista eli suorahankinnat

Suorassa hankinnassa tehdään hankinta tarjouskilpailua järjestämättä. Suorahankinnan edellytykset on lueteltu hankintalaissa tyhjentävästi. Koska suorahankinta on poikkeus yleisestä kilpailuttamisvelvollisuudesta, on sen käyttöedellytyksiä tulkittava suppeasti.

Suorahankinta on mahdollista jos:

1. avoimessa tai rajoitetussa menettelyssä ei ole saatu lainkaan osallistumishakemuksia tai tarjouksia taikka soveltuvia osallistumishakemuksia tai tarjouksia ja alkuperäisiä tarjouspyynnön ehtoja ei olennaisesti muuteta;
2. teknisestä tai yksioikeuden suojaamiseen liittyvästä syystä vain tietty toimittaja voi toteuttaa hankinnan edellyttäen, että järkeviä vaihtoehtoisia tai korvaavia ratkaisuja ei ole eikä kilpailun puuttuminen johdu hankinnan ehtojen keinotekoisesta kaventamisesta;
3. hankinnan tarkoituksena on ainutkertaisen taideteoksen tai taiteellisen esityksen luominen tai hankkiminen;
4. sopimuksen tekeminen on ehdottoman välttämätöntä, eikä säädettyjä määräaikoja voida noudattaa hankintayksiköstä riippumattomasta ennalta arvaamattomasta syystä aiheutuneen äärimmäisen kiireen vuoksi;
5. hankittava tavara valmistetaan vain tutkimusta, kokeilua, tuotekehitystä tai tieteellistä tarkoitusta varten eikä kyseessä ole massatuotanto tavarantoimittajan valmistamisen taloudellisen kannattavuuden varmistamiseksi tai tutkimus- ja kehityskustannusten kattamiseksi,
6. hankinta koskee perushyödykemarkkinoilla noteerattuja ja sieltä hankittavia tavaroita,

7. tavarat hankitaan erityisen edullisesti liiketoimintansa lopettavalta toimittajalta, pesähoitajalta tai selvittäjältä maksukyvyttömyysmenettelyn, akordin tai vastaavan menettelyn seurauksena (esim. konkurssipesän realisointitilanteet) taikka
8. kyseessä on palveluhankinta, joka tehdään suunnittelukilpailun perusteella ja joka on suunnittelukilpailun sääntöjen mukaan tehtävä kilpailun voittajan kanssa tai jos voittajia on useita, näistä jonkun kanssa; tällöin kaikki voittajat on kutsuttava neuvotteluihin.

Lisäksi suorahankinnan voi tehdä silloin kun kyseessä on tavarahankinnan lisätilaus alkuperäiseltä toimittajalta. Lisäehtona on, että lisätilauksen tarkoituksena on aikaisemman toimituksen tai laitteiston osittainen korvaaminen tai laajentaminen ja toimittajan vaihtaminen johtaisi suhteettomiin teknisiin vaikeuksiin tai yhteensopimattomuuteen. Tällaisten sopimusten ja uudistettavien sopimusten voimassaoloaika saa ainoastaan poikkeuksellisesti ylittää kolme vuotta.

Hankintayksikkö voi tehdä suorahankinnan myös, kun kyseessä on uusi rakennusurakka tai palveluhankinta, joka vastaa aikaisemmin tehtyä hankintaa. Edellytyksenä on, että alkuperäistä hankintaa koskevassa hankintailmoituksessa ja tarjouspyynnössä on mainittu mahdollisesta myöhemmästä suorahankinnasta (optio) ja että option ennakoitu arvo on otettu huomioon hankinnan kokonaisarvoa laskettaessa. Option käytöstä on tehtävä erillinen päätös kolmen vuoden kuluessa alkuperäisen sopimuksen tekemisestä.

Sosiaali- ja terveystalouksissa sekä muissa erityisissä lain liitteen E mukaisissa palveluhankinnoissa voi tehdä suorahankinnan, mikäli tarjouskilpailun järjestäminen tai palvelun tarjoajan vaihtaminen olisi ilmeisen kohtuutonta tai erityisen epätarkoituksenmukaista asiakkaan kannalta merkittävän hoito- tai asiakassuhteen turvaamiseksi.

2.7. Sidosyksikköhankinnat

Hankintalain soveltamisalan ulkopuolelle jäävät sidosyksiköiltä tehtävät hankinnat eli ns. in house -hankinnat. Hankintalakiin on otettu pykälä, joka mahdollistaa hankintojen tekemisen sidosyksiköiltä kilpailuttamatta.

Hankinnan voi tehdä kilpailuttamatta sidosyksiköltä eli muodollisesti erillisiltä ja päätöksenteon kannalta itsenäisiltä kuntakonserniin kuuluvilta yksiköiltä kilpailuttamatta, jos:

1. Vantaan kaupunki yksin tai yhdessä muiden hankintayksiköiden kanssa käyttää määräysvaltaa yksikköön samalla tavoin kuin omiin toimipaikkoihinsa ja
2. jos yksikkö harjoittaa vähintään 95 % toiminnastaan niiden hankintayksiköiden (Vantaan kaupunki ja muut hankintayksiköt) kanssa, joiden määräysvallassa se on.

Liiketoiminta muiden tahojen kuin sidosyksikön kanssa ei saa ylittää 500.000 euroa vuodessa.

3. Hankinnoista ilmoittaminen

3.1. Ilmoittamisvelvollisuus ja menettely

Kaikista kansallisen kynnysarvon sekä EU-kynnysarvon ylittävistä hankinnoista on ilmoitettava julkisesti tekemällä niistä hankintailmoitus HILMAssa. Mikäli tarjouspyyntö tehdään Cludia Oy:n Tarjouspalvelu.fi -portaalin kautta, ei erillistä HILMA tai TED -ilmoitusta tarvitse tehdä.

Hankinnasta voi HILMA-ilmoituksen lisäksi julkaista ilmoituksen myös esim. sanoma- ja ammattilehdissä tai kaupungin internet -sivuilla. Tämänlaista ilmoitusta ei kuitenkaan saa julkaista muualla ennen kuin ilmoitus on julkaistu Euroopan unionin virallisen lehden täydennysosassa TEDissä eikä muualla julkaistuu ilmoitukseen saa sisältyä sellaisia tietoja, joita ei ole julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Tarjouspalvelu.fi-portaalin kautta julkaistu hankintailmoitus kulkee ensin HILMAan kautta, josta se lähetetään sähköisesti Euroopan unionin viralliseen lehden täydennysosaan TEDiin. Määräaikoja laskettaessa on huomioitava, että hankintailmoituksen julkaiseminen TEDissä saattaa kestää 48 tuntia siitä, kun hankintailmoitus on edelleen lähetetty HILMAsta.

3.2. Ennakkoilmoitus

Mikäli EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa (ei koske sosiaali- ja terveyspalveluja sekä muita erityisiä liitteen E mukaisia palveluhankintoja) halutaan käyttää hyväksi mahdollisuutta lyhentää hankintalaissa säädettyjä tarjousaikoja, on mahdollisista julkaista ennakkoilmoitus seuraavan 12 kuukauden aikana toteutettaviksi suunnitelluista hankinnoista. Ennakkoilmoitus on toimitettava julkaistavaksi vähintään 35 päivää ja enintään 12 kuukautta ennen hankintailmoituksen lähettämistä. Ennakkoilmoituksen tarkoituksena on antaa yrityksille alustavia tietoja tulevista hankinnoista. Ennakkoilmoituksessa on annettava laissa säädetyt hankintaa koskevat tiedot.

3.3. Hankintailmoitus

Hankintailmoituksen julkaisemisvelvollisuus koskee kaikkia hankintamenettelyjä. Hankintailmoitus käynnistää varsinaisen tarjouskilpailun. Hankintailmoituksen tulee sisältää hankintaa koskevat olennaiset tiedot. Mikäli tarjouspyyntö ja hankintailmoitus eroavat sisällöltään toisistaan, noudatetaan hankintailmoituksessa ilmoitettua. Hankintailmoituksessa on hankintojen määrittelyssä käytettävä CPV-viitenimikkeistöä.

3.4. Suorahankintailmoitus

Hankintayksikkö voi tehdä suorahankinnan ilman kilpailuttamista, mikäli jokin tämän hankintaohjeen kohdassa 2.6.10 luetelluista ns. suorahankintaperusteista täyttyy. Suorahankintaperusteiden edellytysten täyttyminen on kuitenkin usein tulkinnanvaraista ja tästä syystä suorahankinnoista tulisi julkaista suorahankintaa koskeva ilmoitus.

Ilmoitusmahdollisuutta voi käyttää sekä EU-kynnysarvot ylittävissä että kansallisissa suorahankinnoissa.

Suorahankintojen ilmoittaminen ei ole pakollista. Suorahankintailmoituksen julkaisemista ja 14 päivän määräajan noudattamista kuitenkin suositellaan. Mikäli ilmoitus tehdään, ei tehtyyn suorahankintaan voida enää puuttua 14 päivän määräajan kulumisen jälkeen, edellyttäen että suorahankinnan perusteet ovat olemassa.

Mikäli ilmoitusta ei tehdä tai mikäli ilmoituksen tekemisestä huolimatta jätetään noudattamatta 14 päivän määräaika, eikä suorahankinnalle ole lainmukaista suorahankintaperustetta ja suorahankinnasta valitetaan markkinaoikeuteen, tulee hankintayksikön varautua siihen, että tehty suorahankinta voidaan julistaa esim. tehottomaksi, lyhentää sopimuksen sopimuskautta ja/tai määrätä seuraamusmaksu.

Ilmoitus suorahankinnasta tehdään hankintapäätöksen tekemisen jälkeen. Käytettäessä Cloudia Oy:n Tarjouspalvelu.fi -portaalia, ei erillistä HILMA tai TED -ilmoitusta tarvitse tehdä. Ilmoitus ohjautuu automaattisesti julkaistavaksi sekä HILMAssa että Euroopan unionin virallisen lehden täydennysosan TED-palvelussa. Ennen sopimuksen tekemistä on suorahankintailmoituksen julkaisemisen jälkeen odotettava 14 päivän määräaika, joka lasketaan ilmoituksen julkaisemisesta Euroopan unionin virallisessa lehdessä (TED-palvelu lähettää automaattisesti kuittauksen sähköpostiin). Kuittauksesta käy ilmi ilmoituksen julkaisemisajankohta, jonka perusteella 14 päivän määräajan kulumisen voi laskea). Ennen sopimuksen tekemistä on lisäksi varmistuttava siitä, ettei suorahankinnasta ole valitettu 14 päivän määräaikana markkinaoikeuteen. Mikäli suorahankinnasta on valitettu markkinaoikeuteen, ei hankintasopimusta saa tehdä.

Mahdollisen valituksen vireilletulon voi tarkistaa 14 päivän määräajan kulumisen jälkeen soittamalla markkinaoikeuden kirjaamoon. Alustavan tarkistuksen voi tehdä myös markkinaoikeuden internetsivuillaan julkaisemasta vireille tulleiden hankinta-asioiden luettelosta.

3.5. Jälki-ilmoitus

Jälki-ilmoituksella tarkoitetaan hankintasopimuksen tekemisen jälkeen julkaistavaa ilmoitusta tehdystä hankinnasta. Jälki-ilmoitusvelvoite liittyy valvontaan ja tilastollisiin tarkoituksiin.

Jälki-ilmoitus on julkaistava EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa 30 päivän kuluessa hankintasopimuksen tekemisestä tai puitejärjestelyä koskevan päätöksen tekemisestä. Jälki-ilmoitusvelvollisuus koskee myös EU-kynnysarvon ylittäviä sosiaali- ja terveystalvveluja sekä muita erityisiä liitteen E mukaisia palveluhankintoja.

Jälki-ilmoitus tulee toimittaa myös hankinnan keskeyttämisestä myös siinä tapauksessa, että hankinnasta on julkaistu vain ennakkoilmoitus. Ilmoituksesta tulee käydä ilmi perusteet hankinnan keskeyttämiselle.

4. Tarjouskilpailu

4.1. Yleistä

Hankinnan tärkein vaihe on tarjouspyynnön laatiminen ja siksi siihen tulee varata riittävästi aikaa. Tarjouspyynnön tulee olla sellainen, että sillä saadaan riittävä määrä haluttua tavaraa/palvelua tai rakennusurakkaa koskevia keskenään vertailukelpoisia tarjouksia. Pystyäkseen laatimaan hyvän tarjouspyynnön, tulee laatijalla olla tarpeeksi tietoa sekä hankinnan kohteesta että markkinoista. Markkinakartoitus on oleellinen osa jokaista tarjouskilpailua ja kartoituksen tekeminen on suositeltavaa aina, kun se on mahdollista. Markkinakartoituksen tekeminen on ohjeistettu kohdassa 1.4.

4.2. Tarjouspyynnön sisältö

Tarjouspyyntö on tehtävä kirjallisesti ja laadittava niin selvästi, että sen perusteella tarjoajat voivat antaa yhteismitallisia ja vertailukelpoisia tarjouksia. Hankinnan kohde ja siihen liittyvät seikat tulee kuvata riittävän tarkasti.

Tarjouspyynnössä on oltava vähintään seuraavat tiedot:

1. hankinnan kohteen määrittely ottaen huomioon laissa esitetyt vaatimukset teknisten eritelmien ja muiden laatuvaatimusten osalta;
2. viittaus julkaistuun hankintailmoitukseen;
3. määräaika tarjousten tekemiselle;
4. osoite, johon tarjoukset on toimitettava;
5. kieli tai kielet, jolla tarjous on laadittava
6. tarjousasiakirjojen esittämistä ja muotoa koskevat vaatimukset
7. tarjoajien taloudellista ja rahoituksellista tilannetta, teknistä soveltuvuutta ja ammatillista pätevyyttä koskevat vaatimukset sekä luettelo asiakirjoista, joita tarjoajan on tätä varten toimitettava. (Rajoitetussa menettelyssä soveltuvuusvaatimukset ilmoitetaan jo hankintailmoituksessa

- osallistumishakemuksia pyydettyäessä eikä niitä enää ole tarpeen laittaa tarjouspyyntöön);
8. kokonaistaloudellisen edullisuuden vertailuperusteet ja niiden suhteellinen painotus, kohtuullinen vaihteluväli taikka poikkeustapauksissa vertailuperusteiden tärkeysjärjestys.
  9. tarjousten voimassaoloaika.
  10. keskeiset sopimusehdot/sopimusluonnos

Tarjouspyynnössä tulee lisäksi olla:

Tarjouspyynnössä tulee tarjoajia pyytää ilmoittamaan myös sähköinen yhteystietonsa (sähköpostiosoite), jotta hankintapäätös voidaan lähettää tarjoajille sähköisesti tiedoksi.

Tarjouspyyntö täydentää hankintailmoitusta. Mikäli tarjouspyynnön ja hankintailmoituksen välillä on ristiriitaa, on hankintailmoituksen sisältö ratkaiseva.

Tarjouspyynnön allekirjoittaa se, jolla sovellettavan hallintosäännön mukaan on toimivalta tarjouspyyntöjen allekirjoittamiseen.

4.2.1. Sähköiset luettelot

Hankintayksikkö voi vaatia, että tarjoukset esitetään sähköisen luettelon muodossa tai että tarjoukseen liitetään osana tarjousta sähköinen luettelo. Sähköisten luetteloiden käytöstä on mainittava hankintailmoituksessa.

Hankintayksikön on määriteltävä tarjouspyynnössä ohjeet sähköisten luetteloiden sisällölle ja muodolle. Ohjeiden on oltava yhtenäisiä kaikille tarjoajille. Tarjoajien yleiset myyntiluettelot eivät kelpaa, vaan luettelot on nimenomaan mukautettava vastaamaan hankintayksikön vaatimuksia. Hankintayksikön asettamien vaatimusten vastaiset tarjoukset on hylättävä.

Sähköisiä luetteloita voidaan käyttää esimerkiksi useamman toimittajan puitejärjestelyissä. Puitejärjestelyjen sisäiset kilpailutukset voidaan toteuttaa joko pyytämällä tarjoajia toimittamaan/koostaman päivitetyt sähköiset luettelot tai hankintayksikkö voi myös itse poimia luetteloista etukäteen ilmoittamansa tiedot ja koostaa niistä tarjoukset. Ennen hankintayksikön omasta toimesta tehtävää tarjoustensa koostamista, on tarjoajille ilmoitettava päivä ja kellonaika, jolloin tiedot on tarkoitus koota. Tarjoajille on annettava mahdollisuus kieltää tietojen kokoaminen.

4.3. Ehdokkaiden ja tarjoajien valinta

4.3.1. Menettelystä

Hankintayksikkö voi esittää ehdokkaiden ja tarjoajien ominaisuuksiin liittyviä soveltuvuutta koskevia vaatimuksia. Vaatimuksilla varmistetaan tavarantoimittajan, palveluntuottajan tai urakoitsijan kyky toteuttaa hankinta.

Hankintayksiköllä on laaja harkintavalta soveltuvuusvaatimusten asettamisessa. Vaatimusten on kuitenkin liityttävä ehdokkaiden tai tarjoajien

mahdollisuuksiin toteuttaa hankinta eikä niillä saa vaarantaa ehdokkaiden/tarjoajien tasapuolista kohtelua. Vaatimusten on lisäksi liityttävä hankinnan kohteeseen. Vaatimusten on myös oltava suhteellisia, puolueettomia ja perusteltavissa hankinnan kohteen kannalta. Soveltumattomat tai liian ankarat vaatimukset voivat olla syrjiviä ja rajoittaa perusteettomasti kilpailua. Ehdokkaat/tarjoajat, jotka eivät täytä asetettuja vaatimuksia, on suljettava pois tarjouskilpailusta.

Avoimessa menettelyssä tarjoajan soveltuvuuden osalta ei tarvitse enää noudattaa aiemmin voimassa ollutta kaksivaiheisuuden periaatetta, jossa ensin tarkastettiin tarjoajan soveltuvuus ja vasta tämän jälkeen vertailtiin tarjoukset. Hankintayksikkö voi näin ollen ensin vertailla tarjoukset ja vasta tämän jälkeen tarkastaa soveltuvuuden voittajaksi valikoituvalta toimittajalta. Valittavan tarjoajan soveltuvuus voidaan tarkistaa ennen hankintapäätöksentekoa muiden kuin rikosrekisteriotteiden osalta. Tarjoajan soveltuvuus on kuitenkin aina tarkistettava ennen hankintasopimuksen allekirjoitusta. Useat tarjoajan soveltuvuuteen liittyvät seikat on mahdollista tarkistaa tilaajavastuu.fi palvelusta.

Hankintayksikön on vaadittava käytettäväksi yhteistä eurooppalaista hankinta-asiakirjaa (ESPD) alustavana näyttönä siitä, että ehdokas tai tarjoaja täyttää seuraavat vaatimukset:

- 1) mikään 80 ja 81 §:ssä tarkoitetuista poissulkemisperusteista ei koske ehdokasta tai tarjoajaa; ja
- 2) ehdokas tai tarjoaja täyttää hankintayksikön asettamat 83 §:ssä tarkoitetut soveltuvuusvaatimukset.

4.3.2. Pakolliset poissulkemisperusteet (80 §)

Hankintalain 80 §:ssä on lueteltu Suomen rikoslaissa rangaistavaksi säädetty teot ja vastaavat Euroopan yhteisöjen jäsenvaltioiden lainsäädännössä mainitut teot, joihin syylistyneet ehdokkaat ja tarjoajat on suljettava pois tarjouskilpailusta. Hankintayksiköllä on ennen sopimuksen tekemistä ehdoton velvollisuus tarkistaa voittaneen tarjoajan osalta, ettei sitä koske mikään laissa säädetty pakollinen poissulkemisperuste. Tämä tarkoittaa hankintalaissa määrätyistä rikoksista annettavan rikosrekisteriotteen tarkistamista. Voittaneen tarjoajan tulee esittää rikosrekisteriote Vantaan kaupungille ennen sopimuksen allekirjoittamista. Otteesta ei saa ottaa kopiota. Ote ei saa olla 12 kuukautta vanhempi.

Mainittuja rikoksia koskevan tuomion tulee olla nimenomaan vankeusrangaistus, joka on annettu osallistumishakemuksen tai tarjouksen tehneen oikeushenkilön johtohenkilölle, kuten toimitusjohtajalle, varatoimitusjohtajalle, hallituksen puheenjohtajalle, vastaavassa asemassa olevalle henkilölle tai ehdokkaan tai tarjoajan muulle edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävälle. Myös tarjoavan yrityksen osalta tulee tarkistaa, ettei se ole syylistynyt 80 §:ssä mainittuihin rikoksiin. Tuomion tulee olla lainvoimainen ja ilmetä rikosrekisteriotteesta. Ehdokasta tai tarjoajaa ei saa sulkea tarjouskilpailusta, mikäli lainvoimaisen tuomion antamisesta on kulunut yli viisi vuotta.

4.3.3. Harkinnanvaraiset poissulkemisperusteet (81 §)

Edellä mainittujen pakollisten poissulkemisperusteiden lisäksi hankintalain 81 §:ssä on lista harkinnanvaraisista poissulkemisperusteista. Näiden perusteiden täyttyessä ehdokas tai tarjoaja voidaan sulkea pois tarjouskilpailusta. Perusteen käyttäminen ei edellytä, että siitä olisi mainittu hankinta-asiakirjoissa. Ehdokasta tai tarjoajaa ei kuitenkaan saa sulkea tarjouskilpailusta, mikäli alle listatusta tapahtumasta on kulunut yli kolme vuotta.

Tarjouskilpailusta voidaan sulkea pois ehdokas tai tarjoaja:

1. joka on konkurssissa tai purettavana tai keskeyttänyt liiketoimintansa taikka jonka velkoja on vahvistetulla akordilla, saneerausohjelmalla tai muussa vastaavassa menettelyssä järjestelty;
2. jos jokin edellä kohdassa 1 mainituista menettelyistä on vireillä;
3. joka on ammattitoiminnassaan syyllistynyt vakavaan virheeseen, joka on toteen näytettävissä;
4. joka on laiminlyönyt velvollisuutensa maksaa veroja tai sosiaaliturvamaksuja (poissulkemisoikeutta ei ole, jos yritykselle on vahvistettu maksuohjelma);
5. joka on rikkonut Suomen tai EU:n lainsäädännön, työehtosopimusten taikka kansainvälisten sopimusten ympäristö-, sosiaali- ja työoikeudellisia velvoitteita;
6. joka on tehnyt muiden ehdokkaiden ja tarjoajien kanssa sopimuksia, joilla pyritään vääristämään kilpailua;
7. jonka eturistiriitaa ei voida tehokkaasti poistaa muilla toimenpiteillä;
8. jonka osallistuminen hankintamenettelyyn valmisteluun on vääristänyt kilpailua, eikä vääristymää voida poistaa muilla vähemmän rajoittavilla toimenpiteillä;
9. jonka suorituksissa aikaisemmissa hankintasopimuksissa on ollut merkittäviä tai toistuvia puutteita jonkin keskeisen vaatimuksen toteuttamisessa; lisäedellytyksenä on, että puutteet ovat johtaneet sopimuksen ennenaikaiseen irtisanomiseen, vahingonkorvauksiin tai muihin vastaaviin sanktioihin;
10. joka on syyllistynyt olennaisesti väärin tietojen antamiseen tai laiminlyönyt vaadittavien tietojen antamisen; tai
11. joka on pyrkinyt vaikuttamaan epäasianmukaisesti hankintayksikön päätöksentekoon, saamaan luottamuksellisia tietoja, joiden avulla se voi saada perusteetonta etua hankintamenettelyssä tai tarkoituksellisesti antamaan harhaanjohtavia tietoja, jotka voivat vaikuttaa olennaisesti tarjoajan tai tarjouksen valintaa koskeviin päätöksiin.

Kohdan 9 mukaista poissulkuperustetta sovellettaessa voitaisiin ottaa huomioon myös ehdokkaan tai tarjoajan muiden hankintayksiköiden tai yritysten kanssa tehdyissä sopimuksissa ilmenneet vakavat puutteet, mikäli ne on dokumentoitu riittävästi.

3), 5) ja 6) kohtia sovelletaan myös ehdokkaan tai tarjoajan johtohenkilöihin sekä edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttäviin henkilöihin.

Ehdokkaiden ja tarjoajien poissulkemisessa edellä mainittujen perusteiden nojalla tulee aina noudattaa suhteellisuuden periaatetta. Vähäisten

rikkomusten perusteella ei tulisi tehdä poissulkua. Mikäli rikkomus on kuitenkin ollut toistuva, voi poissulku olla perusteltu.

Poissulkemista koskevassa harkinnassa voidaan ottaa huomioon muun muassa rikkomuksen tai laiminlyönnin vakavuus, yhteys hankinnan kohteeseen, kulunut aika, mahdolliset muut aiheutuneet seuraamukset sekä rikkomukseen tai laiminlyöntiin syyllystyneen mahdolliset korjaavat teot.

4.3.4. Korjaavat toimenpiteet

Ehdokkaalla tai tarjoajalla on oikeus esittää pakollisen tai harkinnanvaraisen poissulkemisperusteen käsillä ollessa näyttöä luotettavuudestaan siitä huolimatta, että tarjoajaa rasittaa poissulkuperuste. Mikäli hankintayksikkö katsoo näytön riittäväksi, ei kyseistä ehdokasta tai tarjoajaa saa sulkea pois tarjouskilpailusta. Näyttöä luotettavuudesta tulisi ensisijaisesti käyttää ja arvioida hankintamenettelyn kuluessa siten, että hankinta-asiakirjoissa mainitaan korjaavia toimenpiteitä koskevien selvitysten toimittamisesta tarjousten jättämisen yhteydessä. Hankintayksiköllä ei kuitenkaan ole velvollisuutta vaatia tai pyytää näyttöä luotettavuudesta.

Näyttönä voidaan esittää esim. selvitys siitä, että tarjoaja on maksanut tai sitoutunut maksamaan korvauksen kaikista vahingoista, joita rangaistavasta teosta tai virheestä on aiheutunut, selvittänyt tosiasiat ja olosuhteet kattavasti toimimalla aktiivisesti yhteistyössä tutkintaviranomaisten kanssa ja toteuttanut konkreettiset tekniset sekä organisaatioon ja henkilöstöön liittyvät toimenpiteet, joilla voidaan estää uudet rangaistavat teot tai virheet.

4.3.5. Tarjoajien soveltuvuutta koskevat vaatimukset ja selvitykset

Ehdokkaille/tarjoajille voidaan edellä mainittujen lisäksi asettaa myös muita soveltuvuuteen liittyviä vaatimuksia ja pyytää toimittamaan niitä koskevia selvityksiä. Tällaisia ovat mm. ehdokkaiden/tarjoajien rahoituksellista ja taloudellista tilannetta, teknistä suorituskyykyä ja ammatillista pätevyyttä koskevat vaatimukset. Näillä vaatimuksilla tulee pyrkiä varmistumaan siitä, että tavarantoimittaja, palveluntuottaja tai urakoitsija pystyy toteuttamaan hankinnan. Vaatimusten ja niiden todentamiseksi pyydettävien selvitysten tulee liittyä ehdokkaan/tarjoajan edellytyksiin toteuttaa hankinta ja ne on suhteutettava hankinnan luonteeseen, käyttötarkoitukseen ja laajuuteen.

Taloudellisen ja rahoituksellisen tilanteen osoittamiseksi voidaan pyytää mm. pankin tai luottolaitoksen lausunto tai tilinpäätösasiakirjat. Teknisen suorituskyyvyn ja ammatillisen pätevyyden osoittamiseksi voidaan pyytää todistuksia yrityksen johtohenkilöiden tai erityisesti kyseisen palvelun tai urakan suorittamisesta vastaavien henkilöiden koulutuksesta ja ammatillisesta pätevyydestä. Samoin suorituskyyvyn osoittamiseksi voidaan vaatia luettelo ehdokkaan/tarjoajan aikaisemmista kyseisen hankkeen kannalta merkittävistä toimituksista (ns. referenssit). Hankintalain liitteessä D on lueteltu tarkemmin ne asiakirjat ja tavat, joilla ehdokkaiden ja tarjoajien soveltuvuutta voidaan arvioida.

Hankintayksikkö ei saa vaatia tarjoajaa toimittamaan näyttöä asetettujen soveltuvuusvaatimusten täyttymisestä, mikäli vaaditut todistukset, selvitykset

ja muut tiedot on mahdollista tarkastaa Suomessa tai muussa ETA-alueen valtiossa käytössä olevasta maksuttomasta tietokannasta. Asiakirjanäyttöä ei saa myöskään vaatia toimittamaan, mikäli hankintayksiköllä on mainitut ajantasaiset asiakirjat jo hallussaan.

Ehdokkaat/tarjoajat, jotka eivät täytä asetettuja soveltuvuusvaatimuksia, on suljettava pois tarjouskilpailusta. Ehdokkaita tai tarjoajia voidaan pyytää täydentämään tai täsmentämään vaadittuja selvityksiä ja asiakirjoja. Hankintayksikkö voi myös oma-aloitteisesti hankkia erilaisia ehdokkaita/tarjoajia koskevia selvityksiä esim. yhteisötieto- tai luottotietojärjestelmästä. Tällaisten viran puolesta hankittavien selvitysten käyttämisestä on suositeltavaa ilmoittaa tarjouspyynnössä.

4.4. Tekniset eritelmät ja vaatimukset sekä standardien käyttö

Rakennusurakoiden ja hankittavan tavarän ominaisuuksien kuvaamiseen voidaan käyttää teknisiä määrittelyjä. Palvelujen hankinnassa tekniset määritelmät soveltuvat erityisesti palveluihin liittyvien vaatimusten kuvaamiseen suorituskyvyn tai toiminnallisten vaatimusten perusteella.

Teknisiä eritelmiä ei saa laatia siten, että ne perusteettomasti rajoittaisivat kilpailua tai että ainoastaan tietyn valmistajan tuote voisi tulla kysymykseen. Tekniset eritelmät tulisi esittää viittaamalla eurooppalaisten standardien mukaisiin kansallisiin standardeihin tai eurooppalaisiin teknisiin hyväksyntöihin tai eritelmiin tai, ellei edellä mainittuja ole, kansallisiin vastaaviin. Käytettäessä viittausta standardiin tai muuhun tekniseen määrittelyyn, myös sellaiset tuotteet, palvelut ja materiaalit on hyväksyttävä, jotka eivät ole viitatus standardin tai määritelmän mukaisia, mutta täyttävät niissä asetetut vaatimukset. Edellä mainitun vuoksi viittauksiin tulee liittää ilmaisu "tai vastaava".

Standardeihin viittauksen lisäksi hankinnan kohteelta voidaan edellyttää tiettyä suorituskyyä ja toiminnallisia ominaisuuksia koskevia vaatimuksia. Edellytetyt vaatimukset on esitettävä riittävän täsmällisesti, jotta saadut tarjoukset ovat vertailukelpoisia.

Toiminnallisia ominaisuuksia koskeviin vaatimuksiin voi sisältyä myös ympäristöominaisuuksia koskevia vaatimuksia. Ympäristöominaisuuksiin liittyvien vaatimusten esittämisessä voidaan käyttää ympäristömerkkien myöntämisperusteita. Edellytyksenä edellä mainittujen perusteiden käytölle on, että ne soveltuvat hankinnan kohteena olevien tavaröiden ja palveluiden määrittämiseen ja että merkkiä koskevat vaatimukset on kehitetty tieteellisen tiedon pohjalta, johon kaikki asianomaiset tahot, kuten viranomaiset, kuluttajat, valmistajat, vähittäiskaupan edustajat ja ympäristöjärjestöt ovat voineet osallistua. Lisäksi edellytetään, että merkki on kaikkien osapuolten saatavilla ja käytettävissä. Tietyn ympäristömerkin voidaan ilmoittaa täyttävän edellytetyt vaatimukset, mutta on myös hyväksyttävä tarjoajan esittämä muu todistus edellytettöjen vaatimusten täyttymisestä. Lisätietoja edellä mainituista (ympäristöjärjestelmät, sosiaalisen vastuun merkkien ja standardien mukaiset järjestelmät ym.) löydät hankintakeskuksen intranet sivuilta tai ottamalla yhteyttä hankintakeskuksen erityisasiantuntijaan.

Teknisissä eritelmissä ei saa mainita tiettyä valmistajaa tai tiettyä alkuperää olevia tavaroita. Niissä ei myöskään saa viitata tavaramerkkiin, patenttiin, tuotetyyppiin, alkuperään, erityiseen menetelmään tai tuotantoon siten, että viittaus suosii tai syrjii tiettyjä tarjoajia tai tavaroita. Viittaus on poikkeuksellisesti sallittu vain, jos hankinnan kohdetta ei muutoin voi riittävän täsmällisesti kuvata. Viittaukseen on tuolloin liitettävä ilmaisu "tai vastaava".

4.5. Elinkaarikustannukset

Tarjousten vertailussa voidaan huomioida myös hankittavan tuotteen/palvelun koko elinkaaren aikaiset kustannukset. Kustannuksina voidaan ottaa huomioon sekä hankintayksikön omia sisäisiä kustannuksia, että käyttäjille aiheutuvia kustannuksia. Näitä voivat olla esimerkiksi erilaiset tuotanto-, kuljetus-, käyttö- ja ylläpitokustannukset, energian ja muiden resurssien käytöstä aiheutuvat kustannukset sekä keräys-, kierrätys- ja jätekustannukset. Kustannukset voivat liittyä myös tuotteessa käytettyjen raaka-aineiden hankkimisesta aiheutuviin päästöihin kuten esimerkiksi kasvihuonepäästöihin.

Mikäli tarjousten vertailussa huomioidaan elinkaarikustannuksia, on tarjouspyynnössä ilmoitettava mitä menetelmää käyttäen kustannukset lasketaan sekä mitä tietoja tarjoajien on toimitettava kustannusten laskemista varten. Lisätietoja on saatavissa julkisten hankintojen neuvontayksikön, Motivan sekä ympäristöministeriön internetsivuilta.

4.6. Vastuullisuusnäkökohdat hankinnoissa

Vastuullisuusnäkökohdat hankinnoissa tarkoittavat ympäristö-, sosiaalisten-, yhdenvertaisuus ja tasa-arvonäkökohtien sekä taloudellisen vastuullisuuden huomioimista Vantaan kaupungin hankinnoissa.

Vastuullisuusnäkökohdat tulee ottaa huomioon mahdollisimman aikaisessa vaiheessa hankintaa suunniteltaessa. Ennen markkinavuoropuhelua suositellaan hankintakeskuksen intranet sivuilla olevan arviointitaulukon käyttämistä. Taulukon avulla on mahdollista kartoittaa vastuullisuusnäkökohtien kokonaiskuvaa kyseisessä hankinnassa. Vastuullisuusnäkökohdat tulee huomioida kaikissa hankintalain mukaisissa hankinnoissa. Vastuullisuusnäkökohdat tulee mahdollisuuksien mukaan huomioida myös pienhankinnoissa.

Markkinoiden kartoittamisessa ja markkinavuoropuhelun käymisessä vastuullisuusnäkökohdat tulee huomioida, jotta niiden vaikutukset saadaan arvioitua hankinnassa. Kaupungin strategiaan liittyvässä resurssiviisauden ohjelmassa määritellään kaupungin tavoitetasoja tai tavoitteita liittyen vastuullisuusnäkökotiin. Kaupungin tasa-arvo ja yhdenvertaisuus ohjelmassa on määriteltä kyseisten asioiden huomioon ottaminen hankinnoissa.

Tarjouspyyntöä laadittaessa on mietittävä, mitä vastuullisuusnäkökohtia otetaan huomioon ehdottomina vaatimuksina ja mitä pisteytettävänä laatuna. Sähköisessä hankintajärjestelmässä on myös saatavana malleja, joita voi käyttää hankinnassa.

Taloudellisen vastuullisuuden osalta Vantaan kaupungin harmaan talouden torjuntaohje on myös ohjeita, jota tulee noudattaa. Ohje löytyy hankinnan intranet sivuilta.

Työllisyyden edistämisestä hankintojen avulla löydät lisätietoa hankintakeskuksen intranet sivuilta.

Vantaan kaupunki on sitoutunut noudattamaan tasa-arvoa julkisissa hankinnoissa ja sopimuksissa. Sitoumuksen mukaan Vantaan kaupungin julkisissa hankinnoissa on edistettävä naisten ja miesten tasa-arvoa, silloin kuin se on mahdollista.

4.7. Tietoturva ja tietosuoja hankinnoissa

4.7.1. Tietoturva

Hankinnoissa on aina huomioitava mahdolliset tietoturva-asiat. Tietoturvalla tässä yhteydessä tarkoitetaan kaupungin tietojen ja hankittavien järjestelmien suojaamista hankintasopimuksessa hallinnollisilla ja teknisillä vaatimuksilla kaupungin omaisuuden suojaamiseksi ja toiminnan tavoitteiden varmistamiseksi kulloinkin voimassa olevan asiaan liittyvään lainsäädännön (esim. julkisuuslaki) ja kaupungin tietoturvaohjeistuksen mukaisesti.

Tietoturva on riippumaton hankintalainsäädännön soveltamisesta ja siihen liittyvistä kynnysarvoista. Näin ollen tietoturva vaatimukset voivat tulla sovellettaviksi, vaikka hankintaan ei sovellettaisi hankintalakia.

Hankintaa suunniteltaessa on tehtävä ensin tietoriskiarvio suhteessa toimialan toiminnan kriittisyyteen ja kehittämisen tavoitteisiin. Kaupungin tieto pitää olla saatavilla, tieto ei saa vuotaa asiattomille, tiedon pitää olla virheetöntä ja joustavasti kehittyvää sekä tietojärjestelmän tulee olla käytettävissä, toimia oikein, ketterästi kehitettävissä ja toimintavarmaa. Näiden vaatimuksien varmistamisen tärkeyttä IT palvelun tai tietojärjestelmän hankintasopimuksessa ohjaa toimialan toiminnan kriittisyys, tavoitteet ja tietoriskien suuruus. Tietoriskien perusteella tulee hankintaa suunniteltaessa laatia tiedon ja tietojärjestelmien asianmukaista suojaamista varten priorisoidut tietoturva vaatimukset, jotka toimivat parhaiten liitettyinä osaksi sekä palvelunhallinnan että IT ratkaisun toiminnallisia ja teknisiä vaatimuksia. Vantaan kaupunki on sitoutunut Valtionhallinnon tietoturvaviitekehykseen (VAHTI 2/2010), joka tarjoaa perustan tietoturva vaatimuksien priorisointiin tietoriskien perusteella. Tietoturvaan liittyviä ehtoja voidaan käsitellä teknisessä vuoropuhelussa toimittajien kanssa.

Jos hankintaan liittyy tarve suojata kaupungin tietoja ja tietojärjestelmiä, tarjouspyynnössä tietoturva tulee integroida osaksi hankittavaa tuotetta tai palvelua ja sen hallintaa. Tarjouspyynnössä on aina vaadittava sisäänrakennettua ja oletusarvoista tietoturvaa sekä varmistettava riittävät ja oikeanlaiset tietoturva vaatimukset sekä yhteisten tietoriskien hallinnan, tietoturvan tilan seurannan ja tietoturvapoikkeamien hallinnan käytännöt.

Jos hankintamenettelynä käytetään menettelyä, jossa neuvotellaan, neuvotteluissa voidaan käsitellä tietoturvakysymyksiä. Hankintasopimukseen on liitettävä tapauskohtaisesti riittävät ja oikeanlaiset tietoturvaa koskevat ehdot sekä tietoturvaa koskevat liitteet.

Tietoturva-asioissa voi ennakoon sekä tutustua kaupungin tietoturvaohjeistukseen intranetissä (tietoturva) että konsultoida kaupungin tietoturva-asiantuntijoita.

4.7.2. Tietosuoja

Hankinnoissa on aina huomioitava mahdolliset tietosuojat. Tietosuojalla tarkoitetaan henkilötietojen käsittelyä koskevien vaatimusten huomioon ottamista luonnollisten henkilöiden yksityisyyden, vapauksien, oikeuksien ja oikeusturvan varmistamiseksi kulloinkin voimassa olevan henkilötietolainsäädännön mukaisesti. Euroopan unionin tietosuoja-asetuksen (2016/679) soveltaminen alkaa 25.5.2018 ja se sekä asetusta täydentävät kansalliset säädökset korvaavat henkilötietolain (523/1999) ja henkilötietodirektiivin (46/1995/EY). Jos hankintaan liittyy henkilötietojen käsittelyä ja hankintasopimuksen voimassaolo jatkuu 25.5.2018 jälkeen, EU:n tietosuoja-asetuksen mukaiset vaatimukset on hankintasopimuksessa huomioitava.

On myös huomioitava, että tietosuojalainsäädännön tietosuojalle asettamat vaatimukset ovat tietoturvan tavoin riippumattomia hankintalainsäädännön soveltamisesta ja siihen liittyvistä kynnsarvoista. Näin ollen tietosuojalainsäädännön tietosuojavaatimukset voivat tulla sovellettaviksi, vaikka hankintaan ei sovelletaisikaan hankintalakia.

Hankintaa suunniteltaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, liittyykö hankintaan henkilötietojen käsittelyä. Henkilötietojen käsittelyllä tarkoitetaan mm. henkilötietojen keräämistä, tallentamista, käyttöä, luovuttamista ja poistamista. Hankinnan suunnitteluvaiheessa on määriteltävä henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste, tarkoitus ja kesto sekä tehtävä riskiarvio henkilötietojen käsittelyn luonnolliselle henkilölle mahdollisesti aiheutuvista vaikutuksista. Lisäksi hankintaa suunniteltaessa on arvioitava mitä henkilötietoja ja henkilötietoryhmiä (esim. terveystietoja tai lasten tietoja) käsittelyyn liittyy sekä määriteltävä henkilötietojen suojauksen tarve. Henkilötietojen käsittelyä ja käsittelyyn liittyviä ehtoja voidaan käsitellä teknisessä vuoropuhelussa toimittajien kanssa.

Jos hankintaan liittyy henkilötietojen käsittelyä, tarjouspyynnössä tietosuoja tulee integroida osaksi hankittavaa tuotetta tai palvelua ja sen hallintaa. Tarjouspyynnössä on aina vaadittava sisäänrakennettua ja oletusarvoista tietosuojaa sekä varmistettava riittävät ja oikeanlaiset tietosuojavaatimukset sekä tietosuojan tilan seurannan ja poikkeamien käsittelyn käytännöt. Jos hankintamenettelynä käytetään menettelyä, jossa neuvotellaan, neuvotteluissa voidaan käsitellä tietosuojakysymyksiä. Hankintasopimukseen on tapauskohtaisesti liitettävä riittävät ja oikeanlaiset tietosuojaa koskevat ehdot sekä henkilötietojen käsittelyä koskevat liitteet.

Jos hankintaan liittyy henkilötietojen käsittelyä, on aina konsultoitava ennakkoon kaupungin tietosuoja-asiantuntijoita.

4.8. Tarjousten valintaperusteet

Tarjouksista on valittava kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous. Kokonaistaloudellisesti edullisin on tarjous, joka on hankintayksikön kannalta hinnaltaan halvin, kustannuksiltaan edullisin tai hinta-laatusuhteeltaan paras. Mikäli hankintayksikkö käyttää muissa kuin tavarahankinnoissa valintaperusteena pelkästään halvinta hintaa, on tätä koskevat perustelut

ilmoitettava tarjouspyynnössä tai hankintapäätöksessä. Perusteluista on käytävä ilmi, miten laadulliset näkökohdat on huomioitu hankittavassa kokonaisuudessa kuvaamalla esimerkiksi laadun huomioiminen soveltuvuus- ja vähimmäisvaatimuksissa tai sopimusehdoissa.

Hankintapäätöksen tekemisessä sovellettava valintaperuste on ilmoitettava jo hankintailmoituksessa. Kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen vertailuperusteina voidaan käyttää esimerkiksi hintaa, laatua, teknisiä ansioita, esteettisiä ja toiminnallisia ominaisuuksia, ympäristöystävällisyyttä (esim. hiilidioksidipäästöjen määrä, jätteiden käsittelyä, tuotteen käyttöikä ja kierrätettävyyttä), käyttökustannuksia, kustannustehokkuutta, myynnin jälkeistä palvelua ja teknistä tukea, huoltopalveluja, toimituspäivää tai toimitus- ja toteutusaikaa taikka elinkaarikustannuksia. Vertailuperusteita valittaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, että tarjouksia pystytään käytännössä vertailemaan kyseisiä vertailuperusteita soveltaen.

Kokonaistaloudellisen edullisuuden vertailuperusteiden asettaminen on hankintayksikön harkittavissa. Niiden on kuitenkin liityttävä hankinnan kohteeseen, oltava objektiivisia ja syrjimättömiä eivätkä ne saa antaa hankintayksikölle rajoittamatonta valinnanvapautta. Tarjousten valinnassa saa soveltaa ainoastaan tarjouspyynnössä ennakoon ilmoitettuja vertailuperusteita. Asetettuja perusteita ei näin ollen voi enää jälkikäteen lisätä, poistaa tai muuttaa.

Tarjousten vertailuperusteina ei tule käyttää sellaisia perusteita, jotka liittyvät ehdokkaiden tai tarjoajien ominaisuuksiin ja soveltuvuuteen. Vertailussa voidaan kuitenkin arvioida myös tarjoajalle asetettujen soveltuvuutta koskevien vähimmäisvaatimusten ylittävää laatua kuten esimerkiksi hankkeeseen nimettyjen henkilöiden pätevyyttä, kokemusta ja osaamista. Mikäli tarjousvertailussa arvioidaan tarjoajalle asetettujen soveltuvuutta koskevien vähimmäisvaatimusten ylittävää laatua, tarjouspyynnössä on selkeästi erotettava, miltä osin vaatimukset ovat vähimmäisvaatimuksia ja miltä osin vertailtavia vaatimuksia.

Lisäksi vertailuperusteena voidaan ottaa huomioon myös hankinnan kohteena olevien asiakkaiden tarpeisiin liittyviä taloudellisia ja laadullisia perusteita sekä ympäristövaatimusten täyttämiseen liittyviä perusteita, jos tällaiset perusteet ovat mitattavissa ja liittyvät hankinnan kohteeseen. Tällaisia vertailuperusteita voisivat olla esimerkiksi vähimmäisvaatimusten ylittävät ratkaisut, jotka helpottavat vammaisten käyttäjien kulkua rakennuksessa tai määritellyn enimmäistason alittavien saastepäästöjen huomioiminen.

Kilpailutus voidaan toteuttaa myös ns. ranskalaisena urakkana tai käänteisenä kilpailutuksena. Tämä tarkoittaa sitä, että hankintayksikkö määrittää tarjouspyynnössä etukäteen tietyn kiinteän hinnan, jonka se on valmis maksamaan hankinnasta. Tämän jälkeen kilpailu käydään tarjoajien kesken yksinomaan hankintayksikön määrittämillä laadullisilla perusteilla.

Käytettäessä valintaperusteena kokonaistaloudellista edullisuutta vertailuperusteet ja niiden suhteellinen painotus on ilmoitettava hankintailmoituksessa tai tarjouspyyntöasiakirjoissa. Painotus voidaan ilmaista myös ilmoittamalla kohtuullinen vaihteluväli.

4.9. Tarjousten vastaanottaminen ja avaaminen

Vantaan kaupungin hankinnat kilpailutetaan hankintaohjeen tekohetkellä Cloudia Oy:n Tarjouspalvelu.fi -järjestelmässä. Järjestelmä suorittaa automaattisesti tarjousten vastaanottamiseen ja avaamiseen liittyvät toimet muodostamalla avauspöytäkirjan.

4.10. Tarjousten hylkääminen

Hankinnasta päättävällä on oikeus hylätä saadut tarjoukset hankintalain mukaisin perustein.

Tarjous **on hylättävä**, jos:

1. tarjousta rasittaa jokin kohdassa 4.3.2. lueteltu pakollinen poissulkemisperuste;
2. tarjous on tarjouspyynnön vastainen eli ei täytä tarjouspyynnössä asetettuja muotovaatimuksia ja/tai ehtoja;
3. tarjousten vertailussa käytettävää hintaa ei ole ilmoitettu pyydetyllä tavalla;

Tarjous **voidaan** hylätä, jos

1. tarjousta rasittaa jokin kohdassa 4.3.3. lueteltu harkinnanvarainen poissulkemisperuste;
2. tarjoushinta on poikkeuksellisen alhainen ja on ilmeistä, ettei hankintaa voida toteuttaa tarjouspyynnössä edellytetyllä tavalla. Ennen tarjouksen mahdollista hylkäämistä on tarjoajalta pyydettävä kirjallisesti selvitys tarjouksen perusteista. Tällä tarkoitetaan niitä seikkoja, jotka voivat olla perusteena tarjoushinnan alhaisuudelle. Selvityksen perusteella tulee arvioida hankinnan toteuttamismahdollisuudet ja siihen liittyvät riskit. Hylkääminen on perusteltava hankintapäätöksessä.
3. tarjoaja on saanut lainvastaista valtiontukea. Ennen hylkäämistä tarjoajalle on varattava kohtuullinen aika sen osoittamiseksi, että valtiontuki on myönnetty laillisesti.

4.11. Tarjousten täsmentäminen/täydentäminen

Saapuneet tarjoukset saattavat joskus olla puutteellisia tai epäselviä. Tällöin hankintayksikkö voi tarjouksista ilmenevien puutteellisuuksien luonteesta riippuen pyytää tarjoajia täsmentämään ja/tai täydentämään tarjouksiaan.

Tarjousta voidaan täsmentää hankintayksikön pyynnöstä vain, mikäli täsmentäminen ei vaaranna tarjoajien tasapuolista ja syrjimätöntä kohtelua. Mikäli kyseessä on tarjousten vertailuun vaikuttava seikka, ei tarjoukseen saa pyytää täsmennystä. Täsmennykset tulee pyytää kirjallisesti esim. sähköpostitse. Pyyntö on yksilöitävä selkeästi se asia, johon halutaan täsmennystä sekä ilmoitettava määräaika johon mennessä täsmennys on toimitettava.

Tarjousten täsmentämisellä ei saa koskaan parantaa tarjousta. Tarjouksen parantamista ovat muun muassa puuttuvan referenssin lisääminen tai korvaaminen uudella referenssillä, tuotteen tai tavarain vaihtaminen taikka hinta- ja maksuehtojen muutokset.

4.12. Tarjousten vertailu

Hyväksytyt tarjoukset on vertailtava käyttäen tarjouspyynnössä ilmoitettuja vertailuperusteita. Tarjousten vertailussa ei saa ottaa käyttöön uusia vertailuperusteita, joita ei ole mainittu tarjouspyynnössä.

Tarjousvertailusta on käytävä kaikkien tarjousten osalta selvästi ilmi, miten niitä on arvioitu kunkin vertailuperusteen suhteen. Tarjouksia vertailtaessa on yleensä syytä laatia vertailutaulukko, jotta kaikki vertailuperusteet tulee käytyä läpi. Vertailutaulukon voi esittää jo tarjouspyynnössä. Kunkin vertailuperusteiden käyttö on perusteltava kirjallisesti hankintapäätöksessä tai sen liitteessä, ellei asia ilmeni yksiselitteisesti vertailutaulukosta. Jos tarjouksille on annettu toisistaan poikkeavia pisteitä, on vertailusta ilmentävä, mihin tarjousten piste-erot perustuvat. Tarjousten vertailussa voidaan ottaa huomioon ainoastaan tarjoajien tarjouksissaan esittämät tiedot.

Tarjoukset on käsiteltävä niin hyvissä ajoin, että hankintapäätös saadaan tarjoajien tietoon tarjousten voimassaoloaikana. Mikäli tarjousten käsittely lykkääntyy, on tarjousten tekijöiltä tiedusteltava, ovatko he valmiit jatkamaan tarjouksen voimassaoloaikaa hankintayksikön ehdottamaan uuteen päivämäärään saakka.

Tarjouksista on hyväksyttävä se, joka on asianomaista hankintaa koskevan valintaperusteen mukaan kokonaistaloudellisesti edullisin.

5. Hankintapäätös

Tarjouskilpailun ratkaisusta, suoramarkinnasta, option käyttöönotosta sekä hankinnan keskeyttämisestä on tehtävä kirjallinen, perusteltu hankintapäätös asianhallintajärjestelmässä (ASTA). Hankintapäätöksen tekee se toimielin tai viranhaltija, jolla on hankinnan ratkaisuvallta.

5.1.1. Hankintapäätös puitejärjestelyyn perustuvassa hankinnassa

Puitejärjestelyjen sisällä käytävistä ns. minikilpailutuksista/kevennetyistä kilpailutuksista on tehtävä hankintapäätös viranhaltijan päätössovelluksessa kaikissa **EU-kynnysarvot ylittävissä** hankinnoissa. Hankintapäätös on lähetettävä asianmukaisine muutoksenhakuosoituksineen tiedoksi kaikille mini-/kevennetyyn kilpailuun osallistuneille tarjoajille. Lisäksi hankintapäätöksen tekemisen jälkeen on odotettava ennen tilausta/sopimusta 14 päivän odotusaika.

Jos odotusaikaa ei noudateta ja kevennetystä kilpailutuksesta valitetaan markkinaoikeuteen, voi markkinaoikeus virhetilanteissa määrätä hankintasopimuksen tehottomaksi ja/tai lyhentää tehdyn sopimuksen sopimuskautta. Valituksen käsitteleminen edellyttää kuitenkin aina markkinaoikeuden myöntämää käsittelylupaa.

Kaikista EU-kynnysarvot alittavista yli 20 000 €:n arvoisista puitejärjestelyn sisäisistä minikilpailutuksista/kevennetyistä kilpailutuksista on myös tehtävä ratkaisu asianhallintajärjestelmässä (ASTA). Ratkaisu on lähetettävä tiedoksi kaikille mini-/kevennettyyn kilpailuun osallistuneille tarjoajille.

5.1.2. Hankintapäätöksen sisältö

Hankintapäätöksen tulee sisältää olennaiset tiedot tarjouskilpailun ratkaisemisesta sekä siihen vaikuttaneista keskeisistä seikoista. Hankintapäätöksestä tulee käydä ilmi ainakin seuraavat seikat:

- hankinnan yleiskuvaus (sis. kuvaus hankinnan kohteesta);
- käytetty hankintamenettely;
- perusteet neuvottelumenettelyn, puitejärjestelyn tai suorahankinnan käytölle;
- tiedot hankintailmoituksen julkaisemisesta TED:issä ja HILMAssa sekä muista käytetyistä julkaisukanavista;
- hankintamenettelyn mukainen tarjouskilpailun kulku pääpiirteittäin;
- osallistumishakemuksen jättäneet;
- perusteet hankinnan jakamatta jättämiseen;
- perusteet halvimman hinnan käyttämiseen ainoana perusteena;
- perusteet vaatia toimittajalta yli kaksinkertaista liikevaihtoa;
- tarjouksen tehneet;
- tarjouskilpailuun valittujen sekä kilpailusta hylättyjen nimet;
- tarjoajien soveltuvuus / mahdollinen sulkeminen pois kilpailusta sekä peruste poissulkemiselle;
- tarjousten tarjouspyynnön mukaisuus / mahdollinen hylkääminen sekä peruste hylkäämiselle;
- tarjousten vertailu mahdollisine vertailutaulukoineen hankintapäätöksen tekstissä tai sen liitteenä;
- perustelut valinnalle tarjouspyynnössä esitetyin valintaperustein (erityisen tärkeää on tarjousten piste-erojen perusteleminen);
- voittanut tarjoaja;
- arvio alihankintana kolmansille osapuolille annettavista sopimuksen osista taikka mahdollisten alihankkijoiden nimet;
- sopimuksen/hankinnan arvo;
- tieto odotusajan pituudesta (14 päivää);
- maininta, että sopimus syntyy vasta erillisellä kirjallisella sopimuksella
- muutoksenhakuohjeet;
- perusteet muiden kuin sähköisten viestintävälineiden käyttämiseen;
- kuvaus hankintamenettelyssä mahdollisesti todetuista eturistiriidoista ja niiden johdosta toteutetuista toimenpiteistä; sekä
- hankintayksikön yhteystiedot.

Kaikista ehdokkaiden ja tarjoajien asemaan vaikuttavista ratkaisuista tulee tehdä perusteltu kirjallinen päätös.

Hankinta voidaan keskeyttää vain todellisesta ja perustellusta syystä. Hankinnan keskeyttämisestä on tehtävä perusteltu hankintapäätös, johon liitetään muutoksenhakuohjeet. Keskeyttämis päätös annetaan tiedoksi samoin kuin hankintapäätös.

5.1.3. Hankintapäätöksen tiedoksianto

Hankintapäätös siihen liittyvine asiakirjoinaan annetaan tiedoksi ASTAn kautta ehdokkaan tai tarjoajan ilmoittamaan sähköpostiosoitteeseen. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa, on viestiin merkittävä erikseen tieto viestin lähettämispäivästä. Päätös liitteineen voidaan antaa tiedoksi myös tavallisena kirjeenä, mikäli muuta vaihtoehtoa ei ole.

Ehdokkaan ja tarjoajan katsotaan saaneen kirjepostitse lähetetyn päätöksen tiedoksi, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä niiden lähettämisestä. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa, katsotaan tiedoksiannon tapahtuneen viestin lähettämispäivänä, jollei asiassa esitetä selvitystä siitä, että sähköinen tiedoksianto on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Tarjouksia ei liitetä hankintapäätöksen liitteeksi.

Hankintapäätös annetaan tiedoksi:

- vasta sen jälkeen, kun tiedetään, ettei ylempi toimitus käytä asiassa kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeutta **TAI**
- saman tien siten, että hyväksytyn tarjouksen tekijälle ilmoitetaan päätöksen tiedoksiannon yhteydessä, ettei päätös sido kaupunkia ennen kuin on selvinnyt, käyttääkö ylempi toimitus asiassa kuntalain mukaista otto-oikeutta.

Kaikille niille ehdokkaille ja tarjoajille, joiden asemaan vaikuttavia ratkaisuja päätös sisältää, toimitetaan:

- pöytäkirjanote hankintapäätöksestä ja
- tarjousvertailu sekä
- valitusosoitus- ja oikaisuohje (=muutoksenhakuohjeet).

Oikeanlaisten muutoksenhakuohjeiden liittäminen hankintapäätökseen on tärkeää, jotta muutoksenhakuajat lähtisivät kulumaan ja jotta hankintapäätös saisi lainvoiman.

5.2. Muutoksenhaku

Ehdokas tai tarjoaja voi kansallisen- ja EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa hakea hankintapäätökseen muutosta markkinaoikeudelta valitusajan kuluessa. Ehdokas tai tarjoaja voi markkinaoikeusvalituksen lisäksi hakea hankintapäätökseen samanaikaisesti muutosta myös tekemällä hankintayksikölle hankintaoikaisuvaatimuksen. Hankintaoikaisuvaatimuksen voi tehdä myös kansalliset kynnysarvot alittavista hankinnoista, mutta niistä ei voi valittaa markkinaoikeuteen.

Mikäli hankinnassa on menetelty hankintalain vastaisesti voi markkinaoikeus ensisijaisesti kumota päätöksen, kieltää noudattamasta virheellistä päätöstä tai velvoittaa hankintayksikön korjaamaan virheellisen menettelynsä. Mikäli hankinnassa on ehditty tehdä jo sopimus, voi virheellisen menettelyn seurauksena olla hyvitysmaksun suorittaminen sille tarjoajalle, jolla olisi virheettömässä menettelyssä ollut todellinen mahdollisuus voittaa tarjouskilpailu. Mikäli EU-kynnysarvon ylittävässä hankinnassa on ehditty tehdä jo sopimus, voi markkinaoikeus määrätä tietyin edellytyksin hankintasopimuksen tehottomaksi tai lyhentää hankintasopimuksen sopimuskautta. EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa markkinaoikeus voi määrätä myös seuraamusmaksun maksamisesta valtiolle.

Markkinaoikeuden määräämät seuraamukset voivat tulla kyseeseen vain, mikäli hankintayksikön todetaan toimineen lainvastaisesti ja lainvastainen menettely on vaikuttanut hankintamenettelyn lopputulokseen tai asianosaisen asemaan.

Markkinaoikeus ylläpitää internet -sivuillaan luetteloa vireille tulleista hankinta-asioista. Sivuilta voi käydä tarkistamassa 14 päivän valitusajan päättymisen jälkeen, onko hankinnasta valitettu markkinaoikeuteen. Markkinaoikeuden sivuillaan julkaisema luettelo ei nauti julkista luotettavuutta, mikä tarkoittaa sitä, että luettelomerkinnän puuttuminen tarkoittaa välttämättä sitä, ettei hankinnasta olisi valitettu.

5.3. Hankintaoikaisu

Mikäli hankintamenettelyssä havaitaan virhe, jolla on vaikutusta ehdokkaiden tai tarjoajien asemaan, voidaan virheellinen hankintapäätös poistaa ja ratkaista asia uudelleen tekemällä hankintaoikaisu. Hankintaoikaisu voidaan ottaa käsiteltäväksi joko hankintayksikön omasta aloitteesta tai asianosaisen vaatimuksesta. Asianosaisen on tehtävä hankintaoikaisu 14 päivän kuluessa hankintapäätöksen tiedoksisaannista.

Hankintayksikkö voi itse ottaa hankintapäätöksen tai ratkaisun korjattavakseen 90 päivän kuluessa siitä, kun hankintaoikaisun kohteena oleva päätös tai ratkaisu on tehty. Muutoksenhaku markkinaoikeuteen ei estä hankintayksikköä tekemästä hankintaoikaisua. Itseoikaisuna tehtävän hankintaoikaisun tekeminen ei kuitenkaan ole mahdollista enää hankintasopimuksen tekemisen jälkeen.

Hankintaoikaisupäätöksen tekee se toimielin tai viranhaltija, jolla on alkuperäisen hankinnan ratkaisovalta. Päätöksen korjaaminen hankintaoikaisuna ei edellytä asianosaisen suostumusta. Asianosaista voidaan kuitenkin kuulla ennen asian uudelleen ratkaisemista.

Hankintaoikaisun vireilletulosta on ilmoitettava välittömästi niille, joita asia koskee.

Mikäli hankintaoikaisu hyväksytään, tulee hankintaoikaisun ratkaisun johdosta tehdä uusi hankintapäätös viranhaltijan päätössovelluksessa. Päätös lähetetään tiedoksi asianosaisille ja päätökseen liitetään muutoksenhakuosoitukset.

Lisäksi päätös tulee ilmoittaa kuntalain 92 §:n mukaiseen otto-oikeusmenettelyyn.

Mikäli hankintaoikaisu hylätään, lähetetään hankintaoikaisun johdosta tehty päätös tiedoksi oikaisun tehneelle. Päätökseen liitetään ilmoitus muutoksenhakukiellosta.

5.4. Hankinnan väliaikainen järjestäminen

Jos hankinnasta on valitettu markkinaoikeuteen, ei hankinnasta saa tehdä hankintapäätöksen mukaista hankintasopimusta. Tällöin hankinta voidaan järjestää väliaikaisesti tekemällä sopimus kenen tahansa soveliaaksi katsotun toimittajan kanssa. Hankinnan väliaikaisen järjestämisen edellytyksenä on, ettei hankintaa voida sen luonteen vuoksi lykätä markkinaoikeuden käsittelyn ajaksi. Mikäli hankinnan tekemistä voidaan lykätä, ei hankinnan väliaikaiselle järjestämiselle ole perusteita.

Hankinnan väliaikaisesta järjestämisestä on tehtävä kirjallinen sopimus. Sopimuksessa on huolehdittava siitä, että sopimus voidaan irtisanoa päättymään markkinaoikeuden päätöksen johdosta. Tavaraa/palvelua saa tilata väliaikaisen sopimuksen turvin vain välttämättömiltä osin toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi. Hankinnan väliaikaisesta järjestämisestä ei tehdä hankintapäätöstä.

6. Sopimusmenettely

6.1. Odotusaika ja muut määräajat

Hankintapäätöksen tekemisen jälkeen on tehtävä hankintaa koskeva kirjallinen sopimus.

EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa hankintasopimuksen saa kuitenkin tehdä aikaisintaan 14 päivän (ns. odotusaika) kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi.

Odotusaikavelvoitetta ei sovelleta suoraan hankintoihin. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa myöskään silloin, kun hankintasopimus tehdään ainoan tarjouksen tehneen tarjoajan kanssa.

Odotusajan noudattamatta jättäminen on sanktioitu ankarasti. Tästä syystä on ensiarvoisen tärkeää noudattaa sitä.

EU-kynnysarvot alittavissa kansallisissa hankinnoissa ei ole pakollista odotusaikaa. Kansallisissa hankinnoissa suositellaan kuitenkin hankintasopimuksen tekemistä vasta 14 päivän pituisen valitusajan kulumisen jälkeen, jolloin voidaan varmistaa, ettei hankinnasta ole valitettu markkinaoikeuteen.

6.2. Sopimuksen tekeminen

Hankintalaki edellyttää erillisen kirjallisen hankintasopimuksen tekemistä. Hankintasopimus syntyy kirjallisen sopimuksen allekirjoittamisella. Hankintasopimusta ei kuitenkaan saa tehdä EU-kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa ennen 14 päivän pakollisen odotusajan päättymistä tai mikäli hankinnasta on valitettu markkinaoikeuteen. Mikäli suora hankinnassa käytetään vapaaehtoista ilmoitusmenettelyä, ei sopimusta saa tehdä ennen 14 päivän määräajan päättymistä. Myöskään tilausten tekemiseen ei saa ryhtyä ennen kuin hankintasopimus on allekirjoitettu.

Ennen sopimuksen tekemistä on varmistuttava siitä, ettei hankinnasta ole valitettu määräaikaan markkinaoikeuteen. Mahdollisen valituksen vireilletulo tulee tarkistaa määräajan päättymisen jälkeen joko soittamalla markkinaoikeuden kirjaamoon tai tekemällä alustavan tarkistuksen markkinaoikeuden internet -sivuillaan julkaisemasta vireilletulleiden hankinta-asioden luettelosta.

Ennen hankintasopimuksen tekemistä tulee viimeistään tarkastaa, että sopimuskumppani täyttää tarjouspyyntöasiakirjoissa vaaditut soveltuvuusvaatimukset. Samassa yhteydessä on tarkastettava, että sopimuskumppani täyttää tilaajavastuulain mukaiset velvollisuudet.

Hankintasopimukseen tekemiseen on oikeutettu se, joka on tehnyt hankintapäätöksen tai joka hankintapäätöksen, hallintosäännön tai niihin perustuvien delegointipäätöksien mukaan on oikeutettu allekirjoittamaan hankintasopimuksen.

Laadittavaa sopimusta voidaan täydentää käyttämällä sopimuksen lisäksi julkisten hankintojen yleisiä sopimusehtoja (JYSE 2014) tai JHS 166 Julkisen hallinnon IT-hankintojen yleisiä sopimusehtoja (JIT 2015, muutoksineen) taikka Rakennusurakan yleisiä sopimusehtoja (YSE 1998). Yleiset sopimusehdot on laadittu erikseen tavara- ja palveluhankinnoille. Ehdot ovat noudettavissa osoitteesta: www.vm.fi tai www.jhs-suositukset.fi/suomi/jhs166. Hankintalajista riippuen voidaan sopia noudatettavaksi myös muilla aloilla hyväksytyjä yleisiä sopimusehtoja. Tarjouspyyntövaiheessa tulee laatia keskeiset sopimusehdot sisältävä sopimusluonnos, joka liitetään tarjouspyynnön liitteeksi. Tarjouspyyntöön tulee liittää myös kyseiseen hankintaan sovellettavaksi tarkoitetut yleiset sopimusehdot tai viittaus niihin sekä tieto siitä, mistä ehdot ovat saatavilla.

Hankintasopimus laaditaan kahtena kappaleena. Allekirjoitetut hankintasopimukset tulee tallentaa asianhallintajärjestelmään. Sopimuksesta vastaava yksikkö huolehtii sopimuksen paperikappaleen säilyttämisestä, sopimuksen seurannasta ja valvonnasta sekä sopimusten asianmukaisesta hävittämisestä voimassa olevien oikeusohjeiden mukaisesti.

Kaupungin käyttämistä hankintasopimuksista löytyy mallipohjat asianhallintajärjestelmästä.

6.3. Hankintasopimuksen muuttaminen

Hankintasopimuksen muuttaminen sopimuskaudella on säännelty hankintalaissa EU-hankintojen ja liitteen E osalta. Pääsääntönä on, että oleelliset muutokset eivät ole sallittuja.

Olellaisia muutoksia ovat ainakin:

- sopimuksen ehtoja muutetaan niin, että se olisi mahdollistanut muiden kuin tarjouksen tehneiden tarjoajien osallistumisen tarjouskilpailuun tai toinen tarjoaja olisi voittanut tarjouskilpailun
- sopimuksesta tai puitejärjestelystä tulee muutoksen jälkeen taloudellisesti edullisempi sopimuskumppanille, kuin alkuperäisessä sopimusluonnoksessa oli määritelty esim. kiinteäksi sovittuja hintoja nostetaan tai tarjottuja tuotteiden/palveluiden laatua alennetaan
- sopimusmuutos laajentaa sopimuksen alaa huomattavasti
- alkuperäinen sopimuskumppani korvataan uudella sopimuskumppanilla

Edellä mainitusta poiketen hankintasopimukseen tai puitejärjestelyyn voidaan tehdä muutoksia alla mainituin perustein (luettelo on tyhjentävä),

1. jos sopimusmuutokset olivat tiedossa hankinta-asiakirjoissa esim. sopimusluonnoksessa. Edellytyksenä kuitenkin on, että ehdot ovat täsmälliset, selkeät ja yksityiskohtaiset;

Tällaisia muutostilanteita voivat olla esim. sopimukseen kirjatun mekanismin mukaiset:

- hinnan ja veloitusperusteiden muutokset,
- versiopäivitykset,
- lisenssimuutokset,
- tuotteen tai teknologian vaihto,
- tietosuoja- ja tietoturvamutokset,
- alihankkijamuutokset ja
- ryhmittymän kokoonpanon muutokset.

Mikäli tarjouspyynnön liitteenä olevaan sopimusluonnokseen yllä mainitut seikat on kirjattu riittävän täsmällisesti, selkeästi ja yksityiskohtaisesti.

2. jos alkuperäisen sopimuskumppanin on tarpeen suorittaa lisätoita tai -palveluja tai toimittaa tavaratoimituksia ja jos sopimuskumppanin vaihtaminen ei ole mahdollista taloudellisesti tai teknisistä syistä ja se aiheuttaisi merkittävää taloudellista haittaa tai kustannuksia. Muutoksen arvo ei voi olla enempää kuin 50 % alkuperäisen sopimuksen arvosta;
3. sopimusmuutos on mahdollinen, jos tarve johtuu olosuhteista, joita huolellinen hankintayksikkö ei ole voinut etukäteen ennakoida. Muutoksen arvo ei voi olla enempää kuin 50 % alkuperäisen sopimuksen arvosta;

Olosuhdemuutoksena voitaneen pitää esim. lainsäädännöstä johtuvaa muutosta, jota huolellinen hankintayksikkö ei ole etukäteen tarjouspyyntöä laatiessa voinut tietää.

4. jos alkuperäinen sopimuskumppani korvataan uudella yhtiön rakennejärjestelyiden, yritysstojen, sulautumisen ja määräysvallan muutoksen ja maksukyvyttömyyden seurauksena toisella toimittajalla. Lisäedellytyksenä on, että uusi toimittaja täyttää alkuperäiset vähimmäisvaatimukset; sekä

Vantaan kaupungin sopimus pohjissa edellä mainitut sopimuskumppanin muutokset ovat kirjattu siten, että muutosta voidaan pitää etukäteen sopimukseen kirjattuna muutoksena.

5. jos kyse on vähäarvoisesta sopimusmuutoksesta, joka alittaa EU-kynnysarvot, eikä se vaikuta sopimuksen yleiseen luonteeseen. Tällaisen sopimusmuutoksen arvo tulee olla tavara- ja palveluhankinnoissa pienempi kuin 10 % ja rakennusurakoissa pienempi kuin 15 % alkuperäisen sopimuksen arvosta.

Hankintapäätös tulee tehdä hankintasopimuksen muuttamisesta, mikäli muutoksella on vaikutusta ehdokkaiden ja tarjoajien asemaan. Tällaisia muutoksia ovat ainakin edellä mainitun luettelon 2 ja 3 kohdan muutokset. Hankintasopimuksen muuttamista koskevaan päätökseen on liitettävä muutoksenhakuohjeet ja päätös on ilmoitettava kuntalain 92 §:n mukaiseen otto-oikeusmenettelyyn.

Edellä mainitun luettelon 2. ja 3. kohdissa mainituissa muutoksista tulee tehdä hankintasopimuksen muuttamista koskeva ilmoitus, mikäli muutoksen arvo ylittää EU kynnysarvon.

Kansallisten hankintojen osalta ei hankintalaissa ole nimenomaista sääntelyä sopimuksen muuttamisesta, mutta niidenkään osalta ei ole mahdollista tehdä muutoksia, jotka muuttavat tai laajentavat alkuperäistä sopimusta huomattavasti.

Sopimusmuutosten tekemisissä on hyvä ottaa yhteyttä toimialasi lakimieheen.

7. Erinäiset määritykset

7.1. Tilausohjeet

Tilausohje on tuote- tai tuoteryhmäkohtaisesti annettava sitova hankintojen täytäntöönpano-ohje, jonka mukaisesti koko kaupungin kyseisen hankintaryhmän tilaukset on tehtävä. Tilausohjeen antamisesta vastaa se yksikkö, jonka toimivaltaan kyseisistä hankinnoista päättäminen kuuluu. Tilausohje perustuu hankintasopimukseen tai puitejärjestelyyn.

Tilausohjeessa tiedotetaan tuotteen ostopaikat ja palvelujen toimittajat, hinnat ja hintaperusteet, maksuehdot sekä muut sovitut ehdot. Lisäksi tilausohjeiden tulee sisältää yksityiskohtaiset käytännön ohjeet sekä muut tarpeelliset tiedot tilausten tekemiseksi. Tilaajan tulee valvoa, että toimittaja noudattaa

tilausohjeessa mainittuja sopimuksen mukaisia ehtoja ja ilmoittaa havaitsemistaan poikkeamista ohjeen antajalle. Tilausohjeissa määrätyistä hankintapaikoista ei pääsääntöisesti saa poiketa. Voimassa olevat tilausohjeet tallennetaan kaupungin sopimushallintajärjestelmään tai intranetiin.

Vantaan kaupungin kulloinkin voimassa olevassa taloussäännössä on määrätty määrärahojen käytön hyväksymisestä.

Vantaan kaupunki on sitoutunut hankintasopimuksissa noudattamaan sopimuksen ehtoja ja tämän vuoksi hankinnat on tehtävä sopimuksien mukaisesti. Mikäli jollekin tavaralle tai palvelulle on olemassa voimassaoleva sopimus, eikä sitä noudateta (ns. ohiotot), on mahdollista että tästä seuraa vahingonkorvausvelvollisuus Vantaan kaupungille.

7.2. Hankinnan vastaanotto ja hyväksyminen

Hankinnan kohdetta vastaanotettaessa on sen määrä ja laatu tarkistettava viipymättä. Laitteen saa hyväksyä vasta, kun sille on suoritettu käyttöönottotarkastus ja -testaus, jossa on todettu, että laite on toimintakunnossa ja täyttää sille asetetut suoritusarvot sekä muut hankintasopimuksen ehdot. Teknisesti vaativista ja laajoista hankinnoista on laadittava vastaanottopöytäkirja.

Monimutkaisissa järjestelmätoimituksissa hyväksymismenettelystä ja käyttöönotosta takuuaikoiheen, testauksineen ja portaittainine maksuposteineen on sovittava tarkkaan jo järjestelmätoimitussopimusta laadittaessa.

Toimituksen viivästyessä taikka jos toimitus ei muuten vastaa sopimusta, on asiasta viipymättä tehtävä kirjallinen ilmoitus (reklamaatio).

7.3. Ostolaskut

Hankintoja koskeva maksuliikenne tulee hoitaa Vantaan kaupungin hallintosäännön sekä talouspalveluiden käsikirjan mukaisesti.

7.4. Hankinnan asiakirjat ja dokumentointi

Hankinnan kaikki vaiheet on dokumentoitava. Tarjouspyyntöjen lähettäminen ja tarjousten saapuminen, tarjousten avaaminen, hankintapäätöksen tekeminen ja tiedoksianto sekä kaikki muu tiedonvaihto tarjoajien ja hankintayksikön välillä on merkittävä kaupungin sähköiseen asianhallintajärjestelmään. Hankintaan liittyvät asiakirjat on tallennettava asianhallintajärjestelmään. Salaiset asiakirjat on asianhallintajärjestelmässä luokiteltava salassapidettäväksi ja määriteltävä salassapidolle oikeusperuste.

7.5. Asiakirjojen julkisuus ja salassapito

Hankintaa koskevien asiakirjojen julkisuuden osalta on noudatettava viranomaisen toiminnan julkisuudesta annettua lakia.

Julkisuus jakaantuu ns. yleisöjulkisuuteen ja asianosaisjulkisuuteen. Yleisöjulkisuus tarkoittaa sitä, että kenellä tahansa esim. kunnan asukkaalla on oikeus saada tieto julkisen asiakirjan sisällöstä.

Yleisöjulkisuuden mukaisesti hankinta-asiakirjat tulevat julkiseksi seuraavasti:

- Tarjouspyyntö tulee julkiseksi, kun se on allekirjoitettu.
- Tarjouksen täydennyspyyntö ja tarjousasian käsittelyä varten laaditut selvitykset ja muut asiakirjat tulevat julkisiksi, kun sopimus asiassa on tehty.
- Hankintapäätös sekä niiden käsittelyä varten viranomaisessa laaditut muistiot, pöytäkirjat ja muut asiakirjat tulevat julkisiksi, kun päätös tai sopimus on allekirjoitettu.
- Hankintayksikölle toimitetut tarjoukset sekä osallistumishakemukset tulevat julkisiksi, kun sopimus on tehty.

Asianosaisjulkisuus poikkeaa yleisöjulkisuudesta siten, että ainoastaan tarjouskilpailuun osallistuneelle taholle muodostuu asianosaisasema ja sitä myötä oikeus saada tieto asiakirjasta. Asianosaisella on heti hankintapäätöksen tekemisen jälkeen oikeus saada nähtäväkseen kaikki hankintaan liittyvät asiakirjat. Asianosaisella ei kuitenkaan ole oikeutta saada tietoa sellaisesta asiakirjasta, joka on lain mukaan salassa pidettävä. Tällaisia ovat esimerkiksi asiakirjat, jotka sisältävät toisen tarjoajan liike- ja ammattisalaisuuksia.

Asianosaisjulkisuutta koskevat säännökset velvoittavat myös esimerkiksi kunnan omistamia yhtiöitä. Sen sijaan yleisöjulkisuus ei sovellu kunnan yhtiöihin.

Mikäli hankinta keskeytetään, on suositeltavaa pitää tarjousasiakirjat salassa siihen saakka, kunnes hankintayksikkö on tehnyt ratkaisunsa uudessa hankintamenettelyssä tai päättänyt luopua hankinnasta.

7.5.1. Liike- ja ammattisalaisuudet

Hankintayksiköllä on velvollisuus suojata tarjoajien liikesalaisuuksia ja olla luovuttamatta tai hyödyntämättä niitä. Tätä varten tarjoajia pyydetään tarjouspyynnössä merkitsemään selvästi, mitkä tarjouksen tiedot ovat liike- ja ammattisalaisuuksia tai muutoin salassa pidettäviä. Julkisuuslain mukaan tarjousten vertailussa käytetty kokonaishinta ei voi kuitenkaan koskaan kuulua liike- ja ammattisalaisuuden piiriin.

Viime kädessä hankintayksikkö tekee päätöksen siitä, sisältyykö tarjousasiakirjoihin tarjoajan liike- ja ammattisalaisuuksia. Epäselvissä tilanteissa on aina pyydettävä tarjoajalta erillinen kirjallinen vahvistus siitä, mitkä tarjouksen osat sisältävät salassa pidettäviä tietoja. Liike- ja ammattisalaisuuksia sisältävien asiakirjojen käsittelyssä on oltava huolellinen, koska liike- ja ammattisalaisuuksien paljastaminen ja/tai oikeudeton käyttö on säädetty rikoslaissa rangaistavaksi teoksi.

Esimerkiksi tarjoajan referenssitietoihin sekä tarjottujen henkilöiden ansioluetteloihin ja palvelukuvauksiin sisältyy usein salassa pidettäviä tietoja.

7.6. Asiakirjan antamistavat

Asiakirjan sisällöstä on annettava tieto suullisesti taikka antamalla asiakirja viranomaisen luona nähtäväksi ja jäljennettäväksi tai kuunneltavaksi tai antamalla siitä kopio tai tuloste. Tieto asiakirjan sisällöstä on annettava pyydetyllä tavalla, jollei pyynnön noudattaminen asiakirjojen suuren määrän tai asiakirjojen kopiointin vaikeuden tai muun niihin verrattavan syyn vuoksi aiheuta kohtuutonta haittaa virkatoiminnalle.

Asiakirjapyyntö on käsiteltävä viivytyksettä, ja tieto julkisesta asiakirjasta on annettava mahdollisimman pian.

8. Käytöstä poistetun irtaimen omaisuuden jatkokäsittely

8.1. Uudelleen sijoittaminen ja kierrättäminen

Alkuperäisestä käytöstään poistetut, mutta vielä muuhun käyttöön kelpaavat kalusteet ja tavarat tulee ensisijaisesti pyrkiä sijoittamaan kaupungin sisäiseen käyttöön, mikäli tämä on perusteltua. Näistä tavaroista on toimialojen tiedotettava koko kaupunkia kattavasti ja tarkoituksenmukaisella tavalla, esimerkiksi Intranetin kierrätys sivustojen välityksellä.

Vantaan kaupungilla on oma kalusteiden ja tavaroiden kierrätyspalvelu, jonne voi toimittaa tai pyytää noutamaan itselleen tarpeettomat käyttökelpoisen irtaimiston. Kaupungin intranet sivuistoilla on ohjeet palvelut/osallistuminen/kierrätys- ja jätahuolto

8.2. Myyminen

Mikäli tavaroita ei saada uudelleen sijoitettua edellisen kohdan mukaisesti, on ne myytävä ostotarjouksien perusteella tai julkisella huutokaupalla. Näistä myyntitoimenpiteistä, tavaroiden säilytyksestä ja kuljetuksista ei saa kuitenkaan aiheutua kaupungille tavaroiden myyntihinnan ylittäviä kustannuksia.

8.3. Hävittäminen ja lahjoittaminen

Mikäli uudelleen sijoitus tai myynti ei ole taloudellisesti perusteltua, on käytöstä poistettu irtain omaisuus hävitettävä tai poikkeuksellisesti lahjoitettava yleishyödylliseen käyttöön. Hävittämisen tai lahjoittamisen edut säilyttämiseen verrattuna on voitava taloudellisin tai muin erityisin perustein osoittaa. Hävittäminen tai lahjoittaminen on toteutettava kaupungille mahdollisimman taloudellisesti.

Vaarallisten aineiden ja lääkkeiden hävittäminen on toteutettava viranomais määräyksiä noudattaen. IT-laitteiden jatkokäsittelyssä on siihen liittyvien tietoturvariskien vuoksi omat ohjeet.

9. EU-kynnysarvot ylittävien hankintojen vähimmäismääräaikataulukko

Menettelytapa	Ei ennakkoilmoitusta		Ennakkoilmoitus julkaistu	
	Ilmoitus tehty sähköisesti	Ilmoitus ja hankinta-asiakirjat sähköisesti 1	Ilmoitus tehty sähköisesti	Ilmoitus ja hankinta-asiakirjat sähköisesti 1
Avoin menettely (tavarat, palvelut, rakennusurakat)				
Tarjousaika	35 pv*	30 pv*	15 pv*	15 pv*
Rajoitettu menettely, neuvottelumenettely ja kilpailullinen neuvottelumenettely, innovaatiokumppanuus, dynaaminen hankintajärjestelmä				
Osallistumishakemuksen jättäminen rajoitetussa ja neuvottelumenettelyissä sekä innovaatiokumppanuudessa ja dynaamisessa hankintajärjestelmässä	30 pv*	30 pv*	30 pv*	30 pv*
Tarjousaika rajoitetussa menettelyssä	30 pv**	25 pv**	10 pv**	10 pv**
Tarjousaika neuvottelumenettelyssä ja innovaatiokumppanuudessa sekä dynaamisessa hankintajärjestelmässä	30 pv**	25 pv**	10 pv**	10 pv**
Nopeutettu avoin, rajoitettu tai neuvottelumenettely				
Osallistumishakemuksen jättäminen	15 pv*	15 pv*	15 pv*	15 pv*
Tarjousaika rajoitetussa menettelyssä	10 pv**	10 pv**	10 pv**	10 pv**
Tarjousaika avoimessa menettelyssä	15 pv**	15 pv**	15 pv**	15 pv**
Jälki-ilmoitus	30 pv***	30 pv***	30 pv***	30 pv***
Jälki-ilmoitus, käyttöoikeussopimukset	48 pv***	48 pv***	48 pv***	48 pv***

Ennakkoilmoitus tehdään sähköisesti HILMAssa.

* Hankintailmoituksen jättämispäivästä

** Tarjouspyynnön lähettämispäivästä

*** Hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn syntymisestä

1 Hankintalain 56-62 §:ssä säädetään määräajoista, tarjousasiakirjojen sähköisestä saatavilla olosta ja sähköisestä ilmoittamisesta. Ilmoitus tehdään sähköisesti sekä hankinta-asiakirjat ja liiteasiakirjat ovat sähköisesti ja täydellisesti saatavilla sekä ilmoituksessa on mainittu internetosoite ko. asiakirjoihin.

VD/8438/12.00.03.00/2017

EL-H/SA-V/AL/LL

Elokuussa 2016 uuden varhaiskasvatuslain muutoksen myötä Vantaalla otettiin käyttöön 20 tunnin varhaiskasvatuspalvelu. Varhaiskasvatuslain muutos takasi kaikille lapsille varhaiskasvatusta 20 tuntia viikossa. Vantaan kaupunginvaltuuston päätös varhaiskasvatuslainsäädännön muutoksien käyttöön otosta tehtiin 16.11.2015 vuoden 2016 talousarvion käsittelyn yhteydessä. Päätös koski subjektiivisen päivähoiton oikeuden rajaamista niiden perheiden osalta, joissa molemmat tai toinen vanhemmista on kotona.

Opetuslautakunta hyväksyi 14.3.2016 varhaiskasvatuslain muutokseen liittyvinä asioina osa-aikaisen varhaiskasvatuksen järjestämisen periaatteet sekä harkinnanvaraisen, 20 tuntia laajemman varhaiskasvatusoikeuden myöntämisen periaatteet. Esiityksen pohjana oli asukkaille tehty verkkokysely sekä alueilla pidetyt vanhempainillat, joissa asukkaat esittivät toiveitaan ja arvioivat osa-aikaisen varhaiskasvatuksen eri vaihtoehtoja

Osa-aikaisen varhaiskasvatuksen järjestäminen

1.8.2016 alkaen osapäiväistä eli päivittäin neljän tunnin ajan toteutettavaa varhaiskasvatusta on järjestetty kaikissa Vantaan päiväkodeissa. Osaviikkoista varhaiskasvatusta on järjestetty kolmena päivänä viikossa alueellisesti tietyissä päiväkodeissa.

Vantaan varhaiskasvatus- ja päivähoito-oikeuden muutoksesta johtuvat lapsi- ja sukupuolivaikutukset

Vantaan kaupunginvaltuusto edellytti 14.11.2016 vuoden 2017 talousarvion käsittelyn yhteydessä, että vuoden 2017 aikana laaditaan rajatusta varhaiskasvatus- ja päivähoito-oikeudesta Vantaalla saatujen kokemusten perusteella selvitys muutoksen lapsi- ja sukupuolivaikutuksista. Samassa yhteydessä raportoidaan myös uudistuksen Vantaalla toteutuneet kustannusvaikutukset, osa-aikaisen varhaiskasvatusoikeuden piirissä olevien lasten määrät. Lisäksi tehdään kooste laajempaa varhaiskasvatusoikeutta koskevista hakemuksista, ratkaisuksista ja päätöksiä koskevista valituksista. Selvityksen tulokset raportoidaan kaupunginvaltuustolle vuoden 2017 aikana.

Selvityksen hankintaa varten julkaistiin tarjouskilpailu HankintaSammossa 7.2.2017. Tarjoukset tuli jättää 26.2.2017 mennessä. Määräaikaan mennessä saatiin 2 tarjousta. Tarjouskilpailussa Vertikal Oy 10 500 € sai 10 pistettä ja Tutkimustie Oy 11 760 € sai 8.93 pistettä. Vertikal Oy valittiin selvityksen tekijäksi.

Selvityksen toteutus

Selvityksessä käytetty aineisto kerättiin otannalla lapsista, huoltajista ja henkilöstöstä. Huoltajien ja henkilöstön kokemuksia kerättiin verkkokyselyllä ja 5-vuotiaita lapsia haastateltiin teemahaastattelulla. Selvityksessä on hyödynnetty kaupungin omia tilastotietoja sekä aiheeseen liittyvää uusinta tutkimustietoa.

Selvityksen keskeisimmät tulokset

Lapsivaikutukset

Lasten haastattelun perusteella lapset itse olivat pääsääntöisesti osapäiväiseen varhaiskasvatukseen tyytyväisiä, kunhan se mahdollistaa pysyvät kaverisuhteet ja leikkimisen. Noin kolmannes huoltajista koki muutoksen vaikuttaneen kielteisesti lapsen kokemaan päiväkodissa. Noin puolet henkilöstöstä koki

lasten tilanteen huonontuneen muutoksen myötä, mutta myös muutoksen sisältämiä mahdollisuuksia ja hyötyjä tuotiin esiin lähes samassa suhteessa. Pienessä osassa esimiesten avovastauksia muutoksen arvioitiin aiheuttaneen epätasa-arvoa lasten välille. Toisaalta esimiehet näkivät muutoksen korostavan varhaiskasvatuksen tavoitteiden ja pedagogisen toiminnan painoarvoa. Esimiehet näkivät myös varhaiskasvatussuunnitelman mukaisten tavoitteiden saavuttamisen olevan mahdollista 20 tunnin puitteissa. Suoraan osapäiväisyyden aloittaneiden käyttäjien osalta muutos nähtiin helpompana ja myönteisempänä.

Sukupuolivaikutukset

Muutoksen sukupuolivaikutukset eivät nousseet selvityksessä merkittävästi esille. Muutos kohdistuu enemmän naispuolisiin huoltajiin, koska avovastausten ja tilastojen perusteella he ovat kotona pienemmän sisaruksen kanssa. Kyselyn perusteella miespuoliset huoltajat ovat joutuneet muuttamaan työaikojaan ja ovat vastaajaryhmänä tyytymättömämpiä kuin naiset. Muutoksella on ollut vaikutusta perheiden arkeen ja tästä johtuvia sukupuolivaikutuksia, sen sijaan muutoksella ei ole ollut sukupuolivaikutuksia työllistymisen, työssäkäynnin ja opiskelun osalta. Tyttöjen ja poikien osuus osa-aikaisessa varhaiskasvatuksessa noudattaa täysin ikäluokkakajakaumia.

Muut vaikutukset

Ennen varhaiskasvatuslain muutosta osa-aikaisessa varhaiskasvatuksessa oli 541 lasta. Elokuussa 2017 osa-aikaisia lapsia 1611. Lasten osuus kasvoi 12,2 % (1070 lasta). Osa-aikaisessa varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus on 17,4 % kaikista kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista, kun se ennen lakimuutosta oli 5,2 %.

Vuonna 2016 säästötavoite oli 676 000 € ja toteuma 705 000 €. Vuodelle 2017 tavoite on 0,9 Milj.€.

Uuden varhaiskasvatuslain muutoksen myötä laajempi varhaiskasvatusoikeus on myönnetty vuonna 2016 yhteensä 452 lapselle ja vuoden 2017 elokuun loppuun mennessä 290 lapselle.

Kaupunginhallitus 25.9.2017 § 17

Sivistystoimen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi selvitys Vantaan varhaiskasvatusoikeuden muutoksen vaikutuksista.

Käsittely:

Merkittiin, että varhaiskasvatuksen johtaja Sole Askola-Vehviläinen oli paikalla vastaamassa asiakohtaan liittyviin kysymyksiin.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Liite 1. Vantaan varhaiskasvatusoikeuden muutoksen arviointia
- Liite 2. Vantaan varhaiskasvatusoikeuden muutoksesta johtuvat lapsi- ja sukupuolivaikutukset, Vertikal Oy

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus – ja valituskielto

Lisätiedot:

varhaiskasvatuksen johtaja Sole Askola-Vehviläinen, puh. 0400 417634, s.askola-vehvilainen[at]vantaa.fi

Vantaan varhaiskasvatusoikeuden muutoksen arviointia

Sole Askola-Vehviläinen
varhaiskasvatuksen johtaja

20 tunnin varhaiskasvatuspalvelun käyttöönotto

- Vantaan kaupunginvaltuuston päätös varhaiskasvatuslainsäädännön muutoksien käyttöön otosta tehtiin 16.11.2015 vuoden 2016 talousarvion käsittelyn yhteydessä.
  - Päätös koski subjektiivisen päivähoidon oikeuden rajaamista niiden perheiden osalta, joissa molemmat tai toinen vanhemmista on kotona.
  - Päätös takasi kaikille lapsille varhaiskasvatusta 20 tuntia viikossa. Varhaiskasvatusta päätettiin järjestää osapäiväisenä tai osaviikkoisena.
- Opetuslautakunta hyväksyi 14.3.2016 varhaiskasvatuslain muutokseen liittyvinä asioina osa-aikaisen varhaiskasvatuksen järjestämisen periaatteet sekä harkinnanvaraisen, 20 tuntia laajemman varhaiskasvatusoikeuden myöntämisen periaatteet.
  - Esityksen pohjana oli asukkaille tehty verkkokysely sekä alueilla pidetyt vanhempainillat, joissa asukkaat esittivät toiveitaan ja arvioivat eri vaihtoehtoja.

Huoltajien osallisuus muutoksen valmistelussa

- **Kysely huoltajille** 20.11.-31.12.2015
Varhaiskasvatuslainsäädännön muutoksista 1.8.2016.
- **Mitä selvitettiin:** Huoltajien mielipiteitä muutoksesta, jolla lasten subjektiivista oikeutta päivähoitoon ja varhaiskasvatukseen rajataan.
- **Vastaajia** suomenkieliseen kyselyyn tuli 900 ja ruotsinkieliseen 20.
- Alueelliset avoimet palvelumuotoilutilaisuudet
9/21/17 Vantaan varhaiskasvatus
EiTE: Kaupunginhallitus 25.09.2017 / 17 §
keuhäällä 2016 25 osallistujaa

Toiminta-ajan suosituimmat vaihtoehdot:

- 4 h x 5 krt / vko klo 8-12, 9-13 tai 12-16
- 6-7 h x 3 krt / vko klo 9-15
- Kerhotoiminta

Toimintaan ja sisältöön liittyviä keskeisiä näkökulmia:

- Ryhmäkokko
- Kaverisuhteet
- Pienempien lasten lepoajan järjestäminen
- Rytmi, rutiinit, säännöllisyys
- Joustavuus
- Tuttu päiväkotikoti
- Lähellä kotia
- Lasten yhdenvertaisuus
- Yhteistä vapaata leikkiä (ulkoilu)

Selvityksen tausta

Vantaan kaupunginvaltuusto edellytti 14.11.2016 vuoden 2017 talousarvion käsittelyn yhteydessä, että:

- Vuoden 2017 aikana laaditaan rajatusta varhaiskasvatus- ja päivähoito-oikeudesta Vantaalla saatujen kokemusten perusteella selvitys muutoksen lapsi- ja sukupuolivaikutuksista.
- Samassa yhteydessä raportoidaan myös uudistuksen Vantaalla toteutuneet kustannusvaikutukset, osa-aikaisen varhaiskasvatusoikeuden piirissä olevien lasten määrät.
- Lisäksi tehdään kooste laajempaa varhaiskasvatusoikeutta koskevista hakemuksista, ratkaisuksista ja päätöksiä koskevista valituksista
- Selvityksen tulokset raportoidaan kaupunginvaltuustolle vuoden 2017 aikana.

Selvityksen hankinta

- Hankintaa varten julkaistiin tarjouskilpailu HankintaSammossa 7.2.2017 ja tarjoukset tuli jättää 26.2.2017 mennessä.
- Määräaikaan mennessä saatiin 2 tarjousta.
- Tarjoukset sijoittuivat tarjousten vertailussa seuraavasti:
  - Vertikal Oy 10 500 € (10 pistettä)
  - Tutkimustie Oy 11 760 € (8.93 pistettä)
- Näistä tarjouksista valittiin edullisin vaihtoehto, joka täytti myös muut tarjouspyynnössä mainitut kriteerit.

Kysytään muutoksia kokoneiden ryhmien lastentarhanopettajilta, miten muutokset ovat vaikuttaneet:

- lapsiin
- varhaiskasvatustoiminnan suunnitteluun ja järjestämiseen
- yhteistyöhön huoltajien kanssa

Henkilöstökysely
4/2017

Johtajakysely
4/2017

Kysytään johtajilta, miten muutos on vaikuttanut varhaiskasvatuspalvelun

- järjestämiseen
- henkilöstösuunnitteluun
- johtamiseen
- rekrytointiin
- lapsiryhmien muodostamiseen

5 v. lasten haastattelu
(ositettu otanta)
4/2017

Huoltajakysely
(20 h ja pidempi harkinnanvarainen)
4/2017

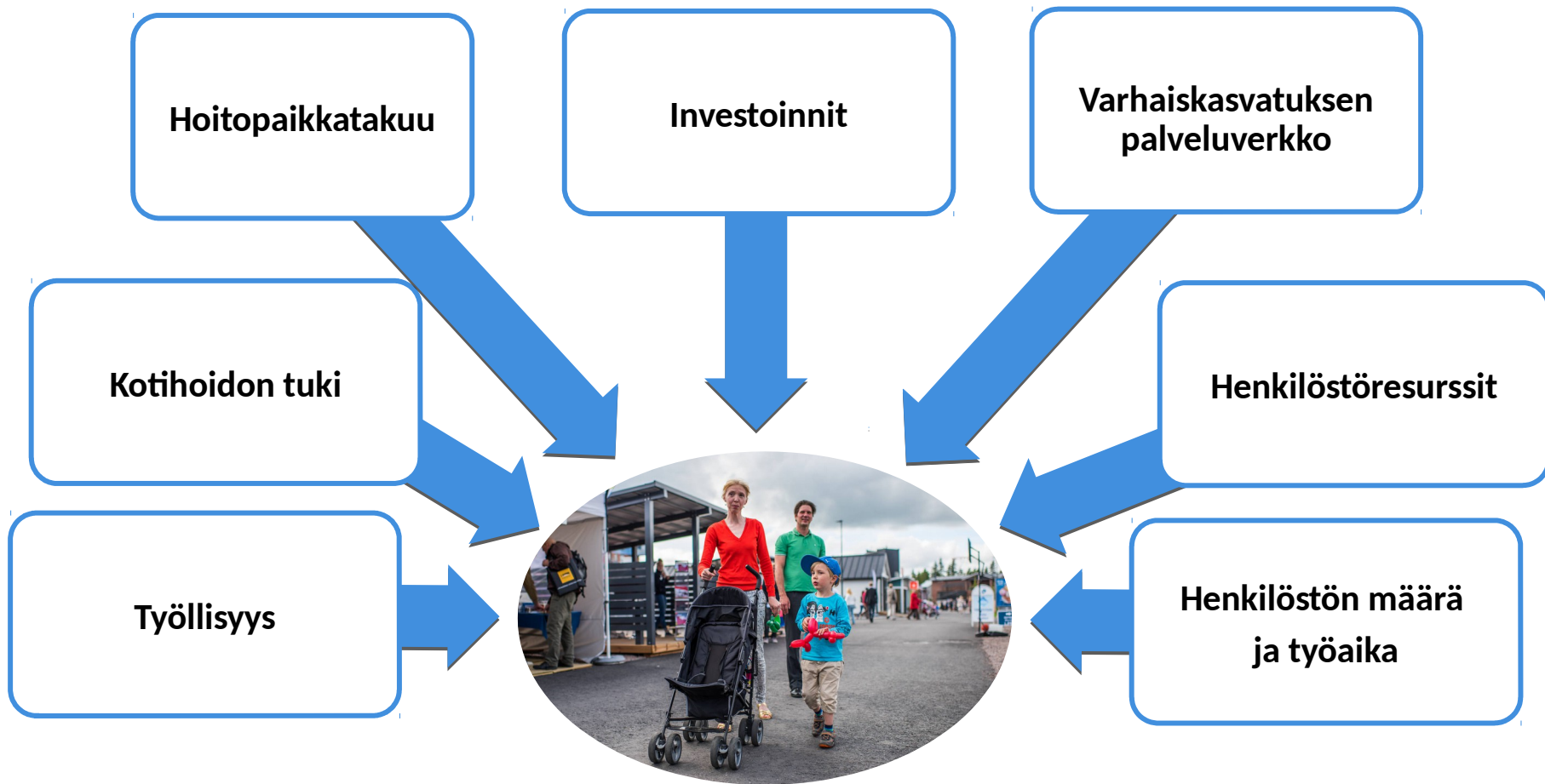

Selvitetään muutoksia kokoneilta lapsilta heidän kokemuksiaan kaverisuhteista ja toiminnasta.

Kysytään miten 20 h oikeus on vaikuttanut

- työssä käyntiin
- koulutukseen hakeutumiseen (myös kielikoulutus)
- lapseen
- perheen arkeen
- varhaiskasvatuspalvelujen käyttöön

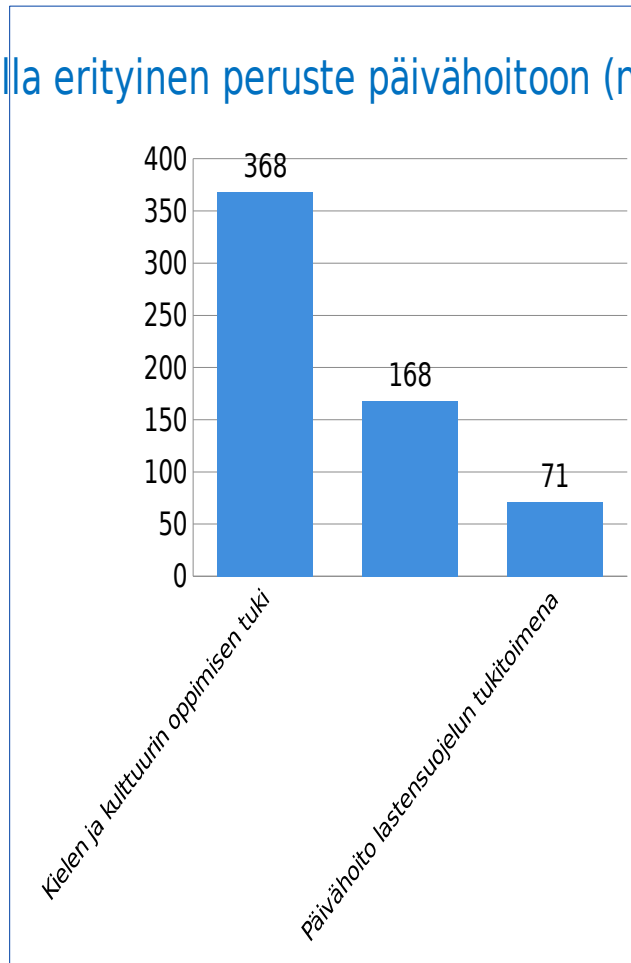
Lapsivaikutukset

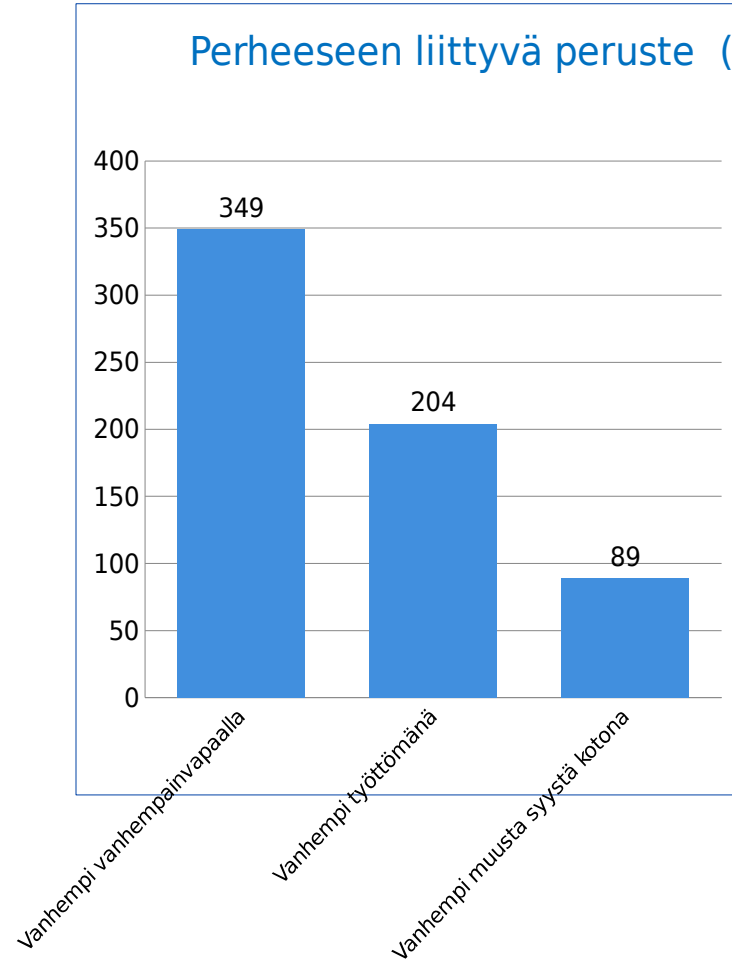
Talous- ja yhteiskunnalliset vaikutukset

Kotona olevien vanhempien lapset kokopäivähoidossa marraskuu 2015 (n=1249)

Lapsella erityinen peruste päivähoitoon (n=607)

Perheeseen liittyvä peruste (n=642)

20 h palvelussa olevien lasten määrä ja osuus 8/2015 ja 8/2017 sekä muutos

	2015	2017	MUUTOS
Lasten määrä	541	1 611	+ 1 070
Lasten osuus	5.2 %	17.4 %	+ 12.2 %

Osa-aikaisessa (20 t) varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä alueittain 8/2017

ALUE	LAPSIA	OSUUS ALUEEN LAPSISTA	OSUUS VANTAAN OSA- AIKAISISTA
Hakunila-			
Tikkurila	557	18 %	35 %
Myyrmäki	365	17 %	23 %
Kivistö-			
Aviapolis	236	13 %	15 %
Korso-			
Koivukylä	453	20 %	28 %
Vantaa	1 611	17 %	100 %

Tavoite- ja toteumatietoja säästöistä 2016 ja 2017

VUONNA 2016 (5 KK)	TAVOITE	TOTEUMA
Säästö € Henkilötyövuosien vähennys	676 175 € 18,3 htv	704 971 € 19,5 htv

VUONNA 2017 (12 KK)	TAVOITE	TOTEUMA RAPORTOIDAAN TILINPÄÄTÖKSEN 2017 YHTEYDESSÄ
Säästö € Henkilötyövuosien vähennys	946 645 € 25,7 htv	- -

20 tuntia laajempaa varhaiskasvatusoikeutta hakenneet 1.8.2016–31.12.2016

LAAJEMPI VARHAISKASVATUSOIKEUS	LASTEN MÄÄRÄ
Laajempaa oikeutta hakenneet	486
Myönnetty	452 (93 %)
Hylätty	34 (7 %)

- Oikaisuvaatimuksia tuli 11 kpl, joista yksikään ei johtanut laajemman oikeuden myöntämiseen.

20 tuntia laajempaa varhaiskasvatusoikeutta hakeneet 1.1.2017–30.8.2017

LAAJEMPI VARHAISKASVATUSOIKEUS	LASTEN MÄÄRÄ
Laajempaa oikeutta hakeneet	308
Myönnetty	290 (94,2 %)
Hylätty	18 (5,8 %)

- Oikaisuvaatimuksia tuli 6 kpl, jotka oikaisuvaatimuksen tekijät peruivat ennen lautakunnan käsittelyä.

20 tuntia laajemman harkinnanvaraisen varhaiskasvatusoikeuden toteutuminen

- Lapselle on voinut hakea 20 tuntia laajempaa varhaiskasvatusoikeutta lapseen tai perheeseen liittyvistä syistä.
- Hakemuksia on tehty perheiden ja varhaiskasvatuksen toimesta.
- Laajempi oikeus on myönnetty lapseen (46 %), perheeseen (37 %) tai lapseen ja perheeseen (17 %) liittyvistä syistä.

Vantaan varhaiskasvatusoikeuden muutoksesta johtuvat lapsi- ja sukupuolivaikutukset

SELVITYS
VERTIKAL OY
11.9.2017

VERTIKAL

Lähtökohta selvitykselle 1/2

- Vantaan varhaiskasvatus tilasi tarjouskilpailun perusteella Vertikal Oy:ltä selvityksen varhaiskasvatusoikeuden muutoksesta aiheutuvista lapsi- ja sukupuolivaikutuksista
- **Lapsivaikutusten arviointi** on erilaisten päätösten ja toimenpiteiden yhteydessä tehtävää lapsiin kohdistuvien vaikutusten ennakkointia ja seurantaa: miten lapsen oikeudet toteutuvat ja millaisia hyötyjä tai haittoja lapsiin kohdistuvilla päätöksillä ja toiminnalla aiheutetaan (www.thl.fi)
- **Sukupuolivaikutusten arviointi** tarkoittaa toimenpiteiden ja päätösten arvioimista (ennakkoon) niiden mahdollisten sukupuolivaikutusten kannalta. Tavoitteena on ehkäistä sukupuolten kannalta ei-toivotut vaikutukset ja edistää tasa-arvoa (www.thl.fi)

Lähtökohta selvitykselle 2/2

- Elokuussa 2016 uuden varhaiskasvatuslain myötä Vantaalla otettiin käyttöön 20 tunnin varhaiskasvatuspalvelu
- Osapäiväistä eli päivittäin neljän tunnin ajan toteutettavaa varhaiskasvatusta (esim. klo 8–12 tai 12–16) on elokuusta 2016 alkaen järjestetty kaikissa päiväkodeissa
- Osaviikkoisesti (kolmena päivänä 6-7 tuntia päivässä) toteutettavaa varhaiskasvatusta on järjestetty alueellisesti tietyissä päiväkodeissa
- 1.8.2017 alkaen palvelua tuotetaan osaviikkoisesti mallilla 8 t + 8 t + 4 tuntia

Selvityksen toteutus

- Toteutettiin kyselyt lapsille, huoltajille, henkilöstölle ja hallinnolle
- Hyödynnettiin kaupungin omia tilastotietoja
- Käytiin läpi aiheeseen liittyvää (uusinta) tutkimustietoa
- Tehtiin laskelmia taloudellisista vaikutuksista
- Tapaamiset ja neuvottelut tilaajan ja toimittajan välillä
- Selvityksen aiheeseen liittyvät muut materiaalit
- Raportin laadinta
- Raportin luovutus

Kyselyiden toteutus, huoltajat

Verkkokysely toukokuussa 2017

- Muutoksen vaikutuksen arviointi asteikolla 1-5
  - Mahdollisuutenne käydä töissä tai koulutuksessa?
  - Jos olette kielikoulutuksessa, niin mahdollisuutenne osallistua tähän? (ei pakollinen)
  - Mahdollisuutenne hakea töitä tai koulutusta?
  - Perheenne arki
  - Lapsenne arki ja hyvinvointi kotona
  - Lapsenne yleiset kokemukset päiväkodista
  - Lapsenne kaverisuhteet päiväkodissa
- Numeerista arviota täydennettiin avovastauksilla
  - Miten olette henkilökohtaisesti kokenut muutoksen?
  - Miten arvioitte lapsenne kokeneen muutoksen?
  - Muu palaute?

Kyselyiden toteutus, henkilöstö

Verkkokysely toukokuussa 2017

- Muutoksen vaikutuksen arviointi asteikolla 1-5
  - Toiminnan suunnittelu ja toteuttaminen
  - Muutoksen kokeneiden lasten arki päiväkodissa hoitoaikamuutoksen jälkeen
  - Uusina aloittaneiden lasten kokemukset 20 tunnin hoitoajasta
  - Kaverisuhteet 20 tunnin hoitoaikaa käyttävien lasten osalta
  - Niiden kokoaikaisten lasten kokemus kaverisuhteista, joiden kaverit ovat muutoksen jälkeen lyhyemmän ajan hoidossa
  - Kasvu ja oppiminen
  - Yleisen, tehostetun ja erityisen tuen tarjoaminen
  - Päivittäinen yhteistyö hoitoaikamuutoksen kokeneiden lasten huoltajien kanssa
- Numeerista arvioita täydennettiin avovastauksilla
  - Miten olet ammattilaisena henkilökohtaisesti kokenut muutoksen?
  - Miten arvioit lasten kokeneen muutoksen?
  - Miten arvioit huoltajien kokeneen muutoksen?
  - Muu palautteesi?
  - Kehittämisehdotuksesi asiaa koskien?

Kyselyiden toteutus, esimiehet

Verkkokysely toukokuussa 2017

- Muutoksen vaikutuksen arviointi asteikolla 1-5
  - Toiminnan organisointi kokonaisuutena hoitoaikamuutoksen jälkeen
    - tarkentava avokysymys: mitkä asiat ovat olleet haasteellisia tai vaikeita?
  - Henkilöstön edellytykset Vasun mukaisen toiminnan toteuttamiseen
  - Yleisen, tehostetun ja erityisen tuen tarjoaminen
  - Ruokailuun ja muihin tukipalveluihin liittyvät järjestelyt
  - Lasten kokemukset saamane tiedon ja palautteen mukaan
  - Huoltajien kokemukset saamane tiedon ja palautteen mukaan
- Numeerista arvioita täydennettiin avovastauksilla
  - Miten olet esimiehenä henkilökohtaisesti kokenut muutoksen?
  - Miten arvioit lasten kokeneen muutoksen?
  - Miten arvioit huoltajien kokeneen muutoksen?
  - Muu palautteesi?
  - Kehittämisehdotuksesi asiaa koskien?

Kyselyiden toteutus, lapset

- Lapsiryhmien lastentarhanopettajien toteuttamana yhtenäisen ohjeistuksen mukaisesti toukokuussa 2017
  - Lasten piirrokset aiheesta *Minun päiväkotini*
  - Strukturoimaton lapsikohtainen haastattelu, jossa lapset kertoivat hyvin vapaamuotoisesti päiväkotiarjestaan (lapsen tuottama autenttinen tieto)
  - Haastattelun jälkeen muistiinpanojen vienti sähköiseen kyselypohjaan teemoittain

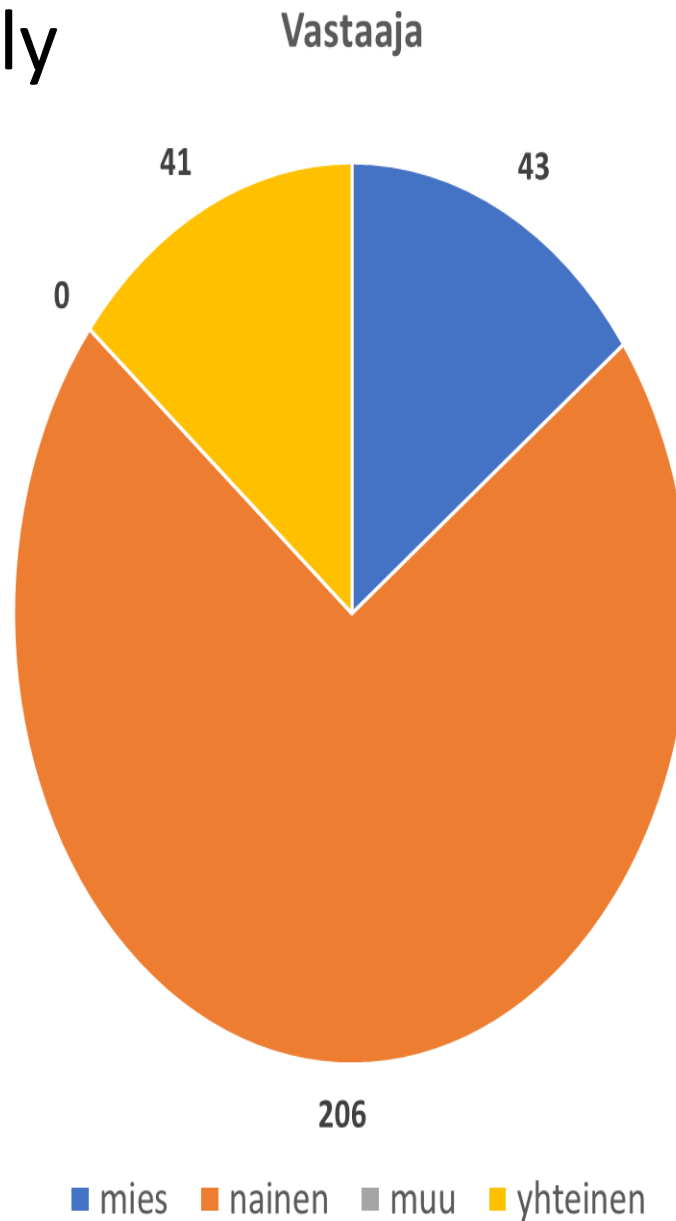
Kyselyiden vastaajamäärät

- Huoltajat, 290 vastaajaa
  - Vastanneilla perheillä yht. 374 lasta varhaiskasvatuksessa (1,29 lasta / perhe)
  - Vastaajat edustavat (lasten määrä) 25 % perusjoukosta (osa-aikaiset)
  - Vastauksista 203 oli naispuolisen, 43 miespuolisen huoltajan vastauksia ja 41 kahden huoltajan yhteisiä
- Henkilöstö, 162 vastaajaa
  - 91 lastentarhanopettajaa ja 71 lastenhoitaja -nimikkeellä työskentelevää
  - Kysely jaettiin osalle työntekijöistä, vastausprosentti ei laskettavissa
- Esimiehet, asiantuntijat ja hallinto, 71 vastaajaa, joista 45 yksikön esimiestä
  - Vastausprosentti 58,7 %
- Lapset, 22 haastattelua

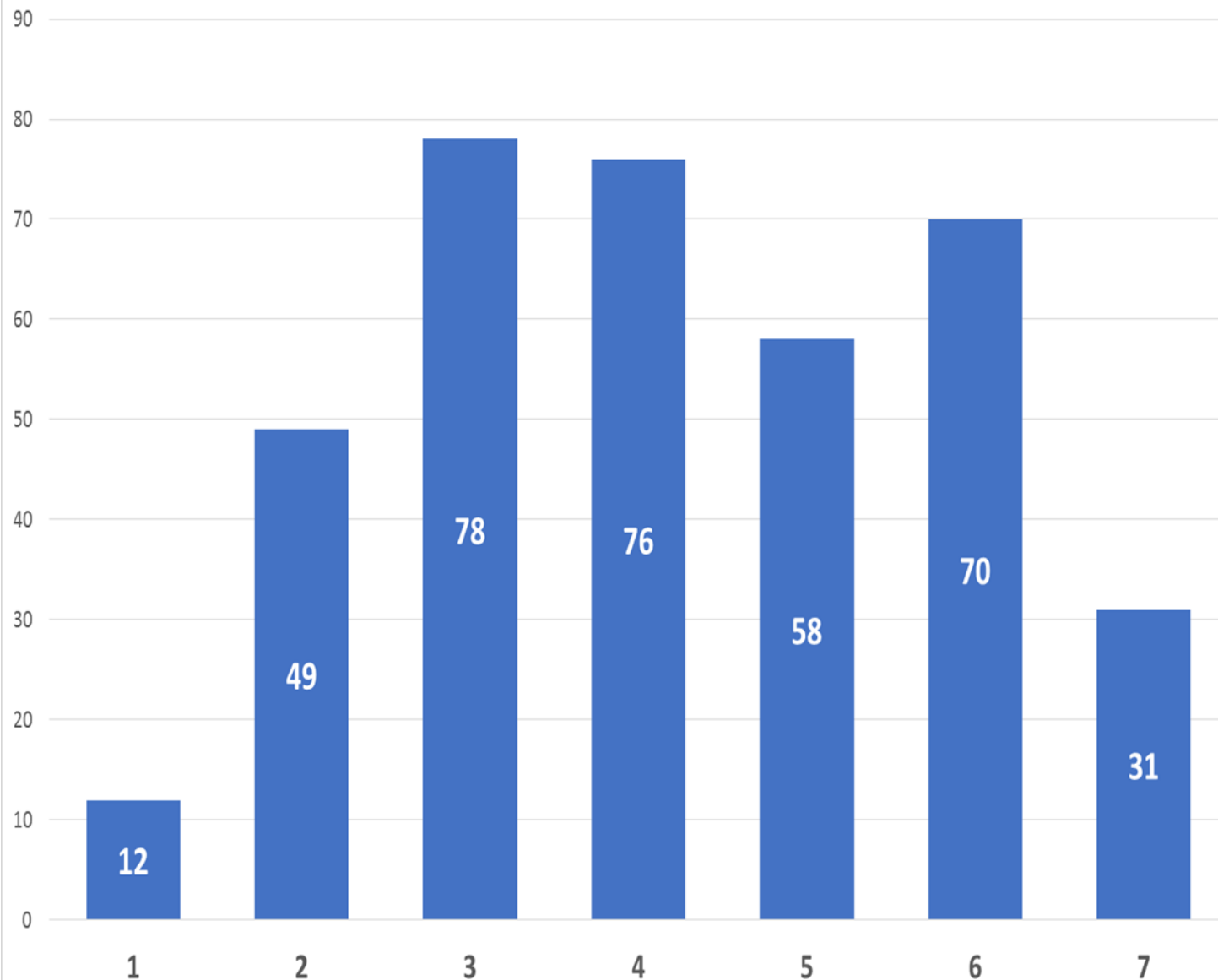
Avovastaukset ja niiden jakaumat

- Avovastauksissa mahdollisuus antaa perusteluja numeeriselle arviolle
- Jos vastaaja ilmaisi erityistä tyytymättömyyttä, kysely ohjautui automaattisesti kohtaan, jossa pyydettiin perustelemaan vastausta
- Huoltajien kysely
  - 5 avokysymystä
  - Joihin 609 erillistä vastausta
    - Joista 58 perusteluna erityiselle tyytymättömyydelle
- Henkilöstön kysely
  - 6 avokysymystä
  - Joihin 567 erillistä vastausta
    - Joista 38 perusteluna erityiselle tyytymättömyydelle
- Esimiesten ja asiantuntijoiden (yksiköiden esimiehet, erityislastentarhanopettajat, hallinto) kysely
  - 7 avokysymystä
  - Joihin 320 erillistä vastausta
    - Joista 15 perusteluna erityiselle tyytymättömyydelle

Huoltajien kysely

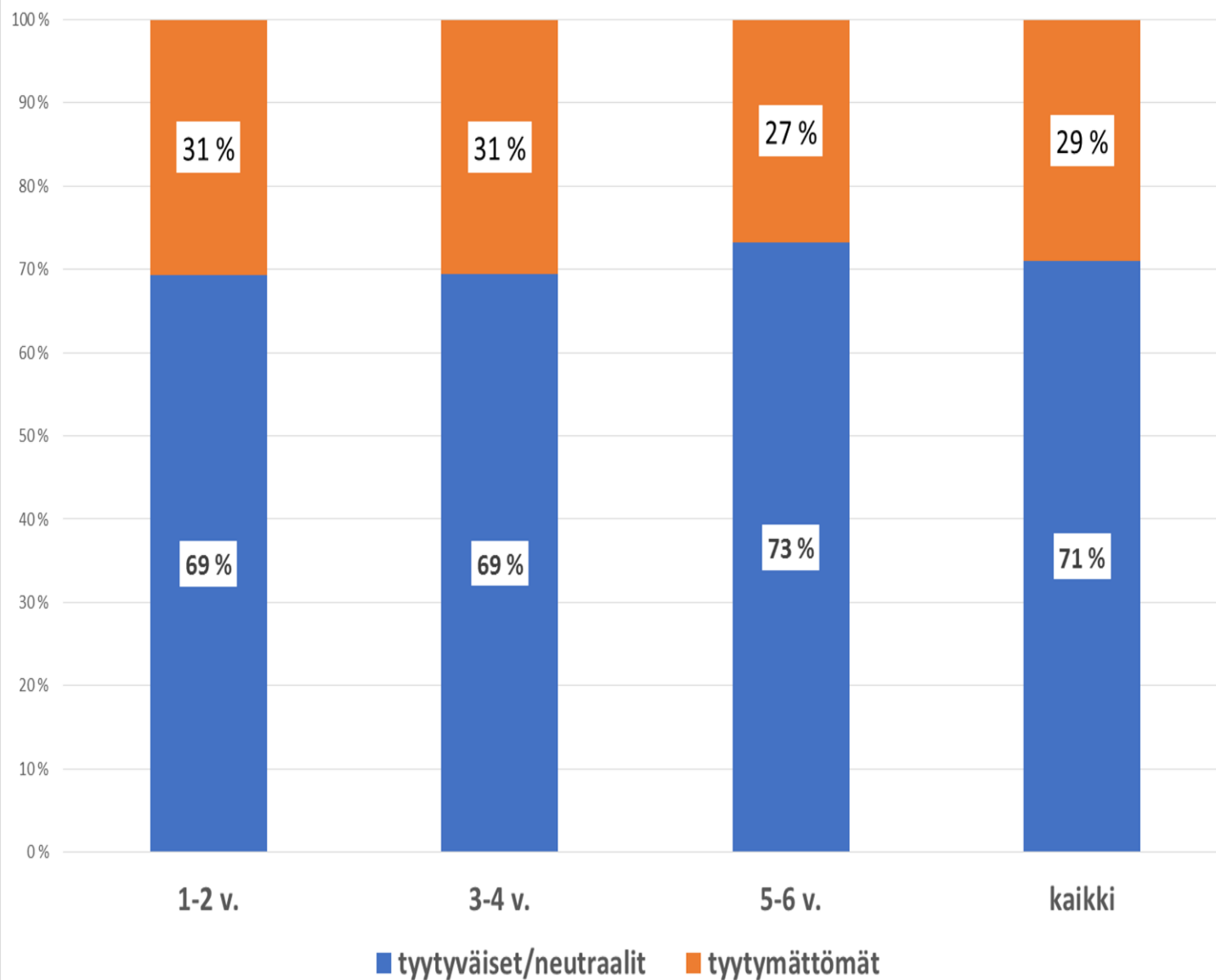

Lasten määrät iän mukaan vastaajaperheissä

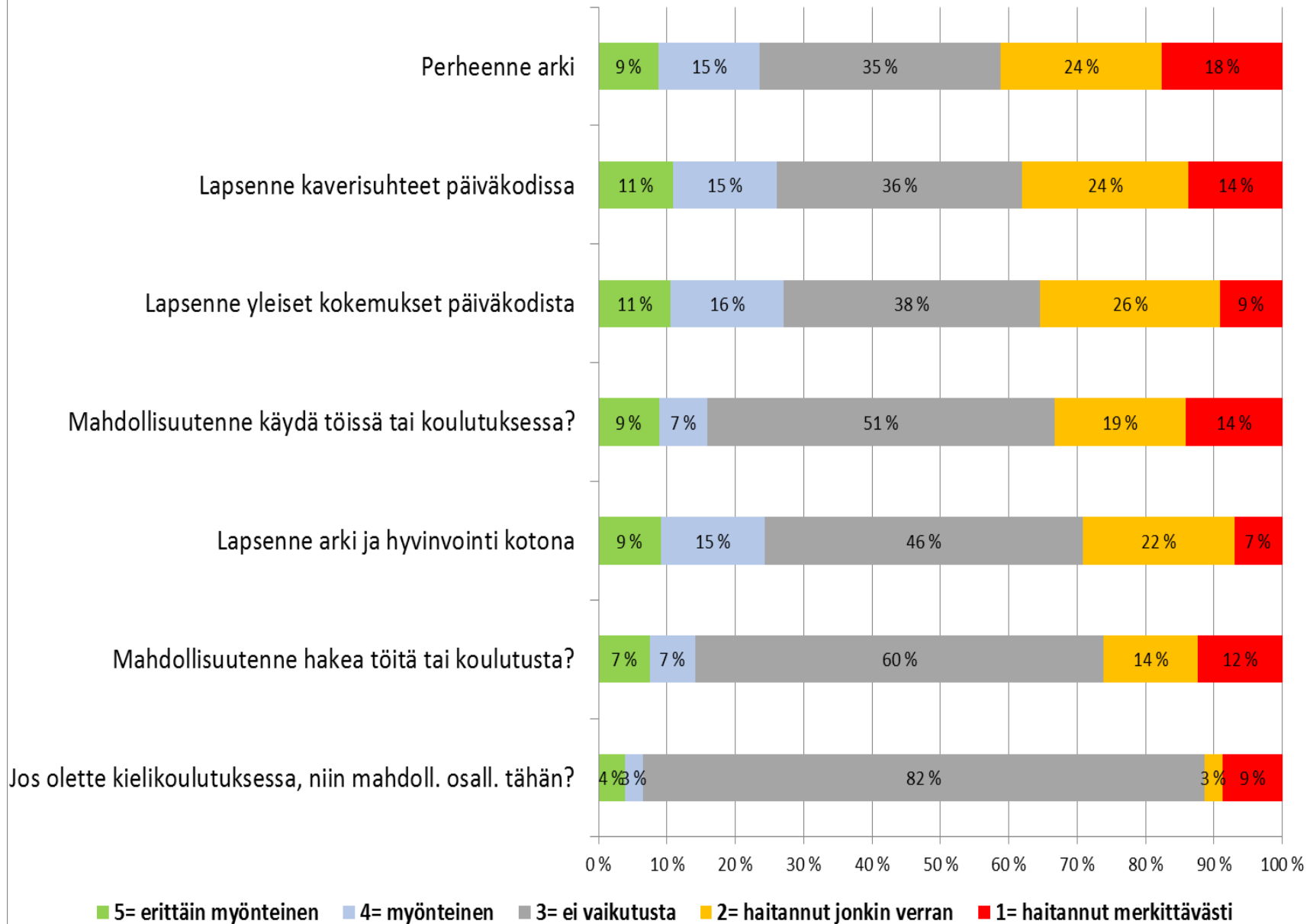
Kaaviossa
lasten ikä
vuosina, 1-7
vuotta

Eri-ikäisten lasten huoltajien tyytyväisyys muutokseen

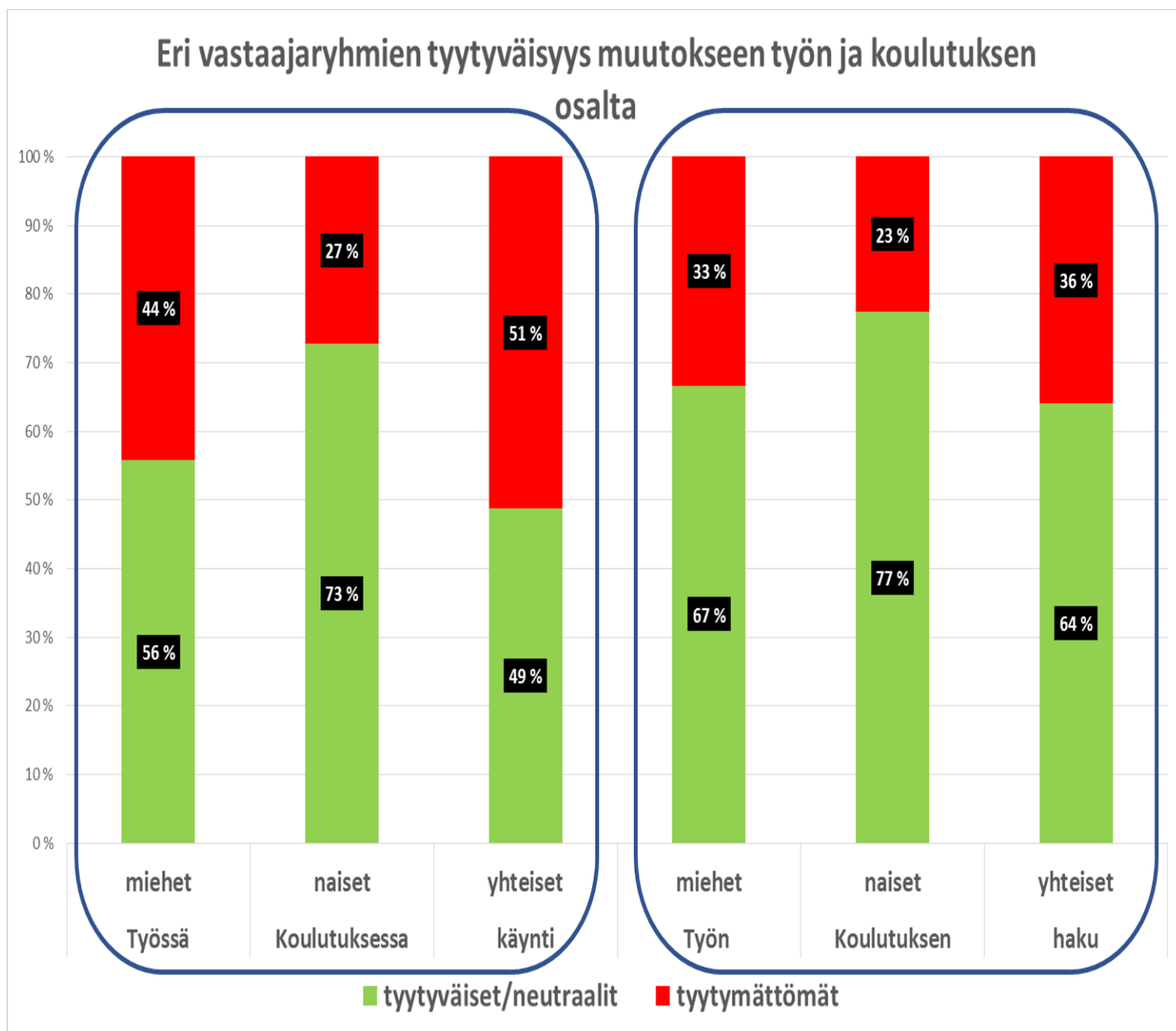
Huoltajien tyytyväisyys muutokseen

Huoltajien
kysely, eroteltu
miesten ja
naisten
vastaukset
sekä huoltajien
yhteiset
vastaukset.

Vasen
taulukko:
Työssä ja
koulutuksessa
käynti

Oikea
taulukko: Työn
ja koulutuksen
haku

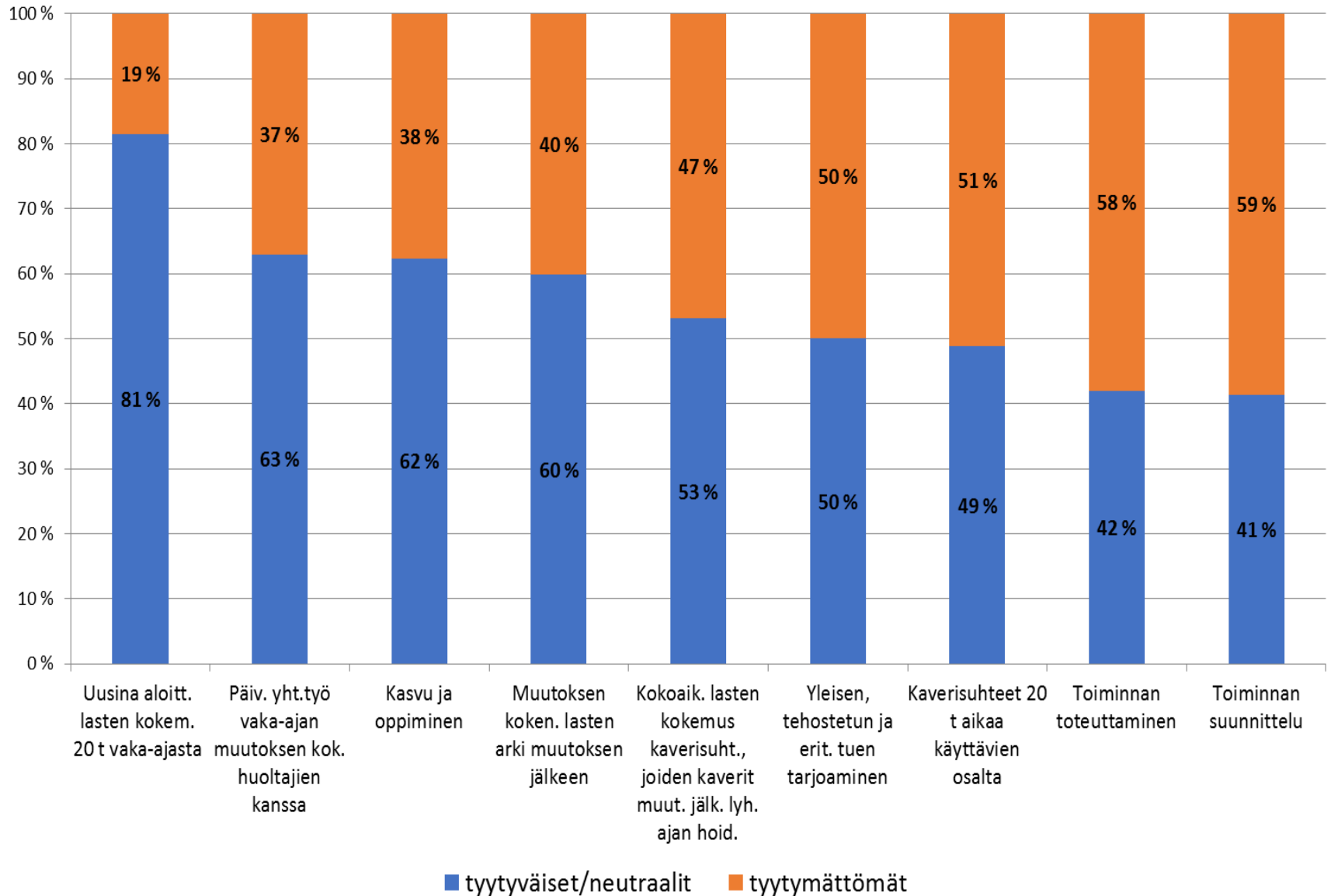
Yhteenvetoa, huoltajien kysely 1/2

- Avovastausten perusteella huoltajat ajattelevat osapäiväisen/-aikaisen lapsen jäävän vaille jotakin merkittävää verrattuna kokopäiväisiin lapsiin, mikä aiheutti tyytymättömyyttä
- Toinen keskeinen perustelu tyytymättömyydelle oli muutoksen negatiivinen vaikutus arjen sujuvuuteen
- Vastaajien mielipiteet jakautuivat kuitenkin voimakkaasti – muutos on koettu eri perheissä eri tavoin
- Numeerisesti annettujen vastausten perusteella tyytymättömiä eli muutoksen selkeästi kielteiseksi arvioivia on noin kolmannes vastaajista
- Myös avovastauksissa korostui tyytymättömyys; vastaajat, jotka antoivat numeerisesti neutraalin tai tyytyväisen arvion, eivät juuri perustelleet vastauksiaan sanallisesti avovastauksella
- Toisaalta joissakin avovastauksissa nostettiin esiin lasten tyytyväisyys siihen, että he saavat olla enemmän kotona sekä arjen sujuvuus tilanteessa, jossa toinen vanhemmista on kotona

Yhteenvetoa, huoltajien kysely 2/2

- Avovastausten perusteella on tulkittavissa muutoksen vaikuttaneen painotetusti niiden naispuolisten huoltajien arjen sujuvuuteen, jotka hoitavat pienempää sisarusta kotona
- Samoin muutoksen koettiin hankaloittavan kotona olevan huoltajan työllistymistä (mm. lyhyt aikaiset sijaisuuDET, työhaastattelujen sopiminen)
- Yksittäisissä avovastauksissa muutoksen kerrottiin hankaloittaneen myös työssäkäyvän huoltajan arjen aikataulutusta (työaika pitää sovittaa lapsen vienti- tai hakuaikaan)

Henkilöstön tyytyväisyys muutokseen

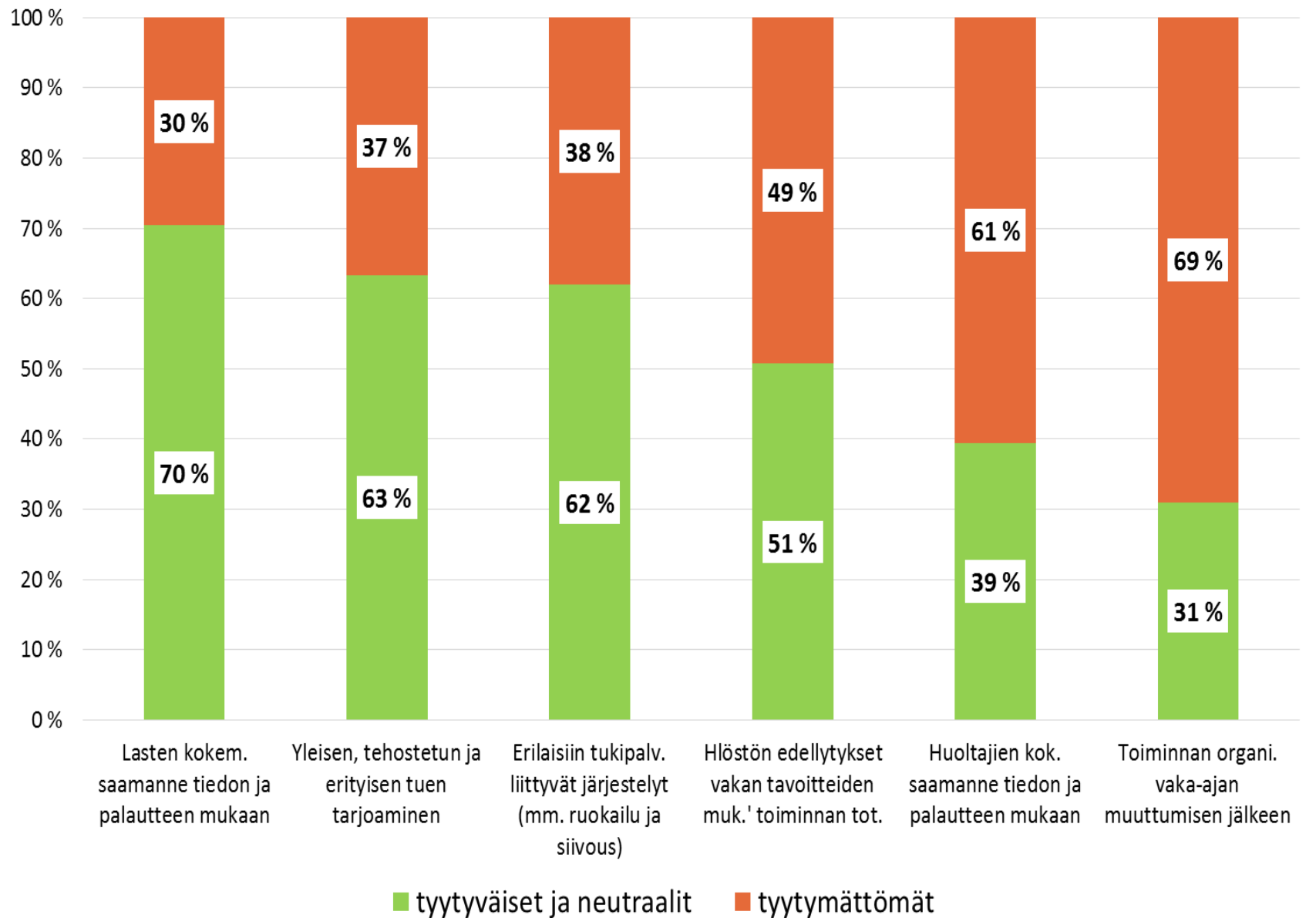

Yhteenveto, henkilöstön kysely

- Muutoksen vaikutus nähtiin myönteisimpänä uusina aloittaneiden lasten kohdalla verrattuna lapsiin, joiden palvelu (hoitoaika) muuttui muutoksen seurauksena
- Muutoksen nähtiin hankaloittaneen erityisesti toiminnan suunnittelua ja toteuttamista
- Suuri osa henkilöstöstä koki muutoksen kokeneiden lasten kohdalla muun muassa vapaan leikin ja erityisen tuen mahdollisuuksien heikentyneen
- Puolipäiväisten lasten koettiin hankaloittavan päivän rytmittämistä (puolipäiväisten haku osuu kiireiseen kohtaan, nukkumaanmeno, palaverit)
- Positiivisena nähtiin se, että muutos on selkeyttänyt varhaiskasvatuksen merkitystä; suunnitteluun paneudutaan tarkemmin, jotta 4 tuntia saadaan vastaamaan varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteita
- Myönteisenä koettiin, että muutoksen myötä lapset saavat nauttia omasta perheestä
- Yksittäisissä avovastauksissa todettiin, että lapsella on paljon oppimisen mahdollisuuksia muissakin kasvuympäristöissä kuin päiväkodissa

Esimiesten tyytyväisyys muutokseen

Yhteenveto, esimiesten kysely

- Esimiehet kokivat muutoksen korostavan varhaiskasvatuksen tavoitteiden ja pedagogisen toiminnan painoarvoa; laadukkaasti toteutetun 20 tunnin varhaiskasvatuksen puitteissa on mahdollista saavuttaa varhaiskasvatussuunnitelman mukaiset tavoitteet
- Monet näkivät muutoksen lähtökohtaisesti hyvänä, tärkeänä ja ajankohtaisena, mutta samalla nostettiin esille, että toimintatapojen muuttaminen yksikössä vie aikaa
- Muihin kyselyihin verrattuna tuotiin vastauksissa esiin myönteisiä kokemuksia huomattavan paljon enemmän
- Esimiesten vanhemmilta saama palaute on ollut kriittistä
- Muutos on aiheuttanut lisätyötä, esim. hoitoaikasopimusten muutoksia
- Esimiehet arvioivat muutoksen hankaloittaneen erityisesti toiminnan organisointia (mm. nopeasti muuttuvien perhetilanteiden vaikutus sekä ryhmien muodostamisen haasteet ja vaihtuvuus)
- Lapsiin kohdistuviin vaikutuksiin liittyen esiin nostettiin pienten lasten päiväunien organisoinnin haasteet sekä muiden kyselyiden tavoin muutoksen aiheuttama epätasa-arvoisuus suhteessa kokoaikaisiin lapsiin
- Avovastauksissa ilmaistiin huolta siitä, että riittävän yhtenäiset toimintatavat 20 tunnin palvelun järjestämiselle puuttuvat, eri yksiköissä koettiin meneteltävän eri tavoin

Yhteenveto, lasten aineisto

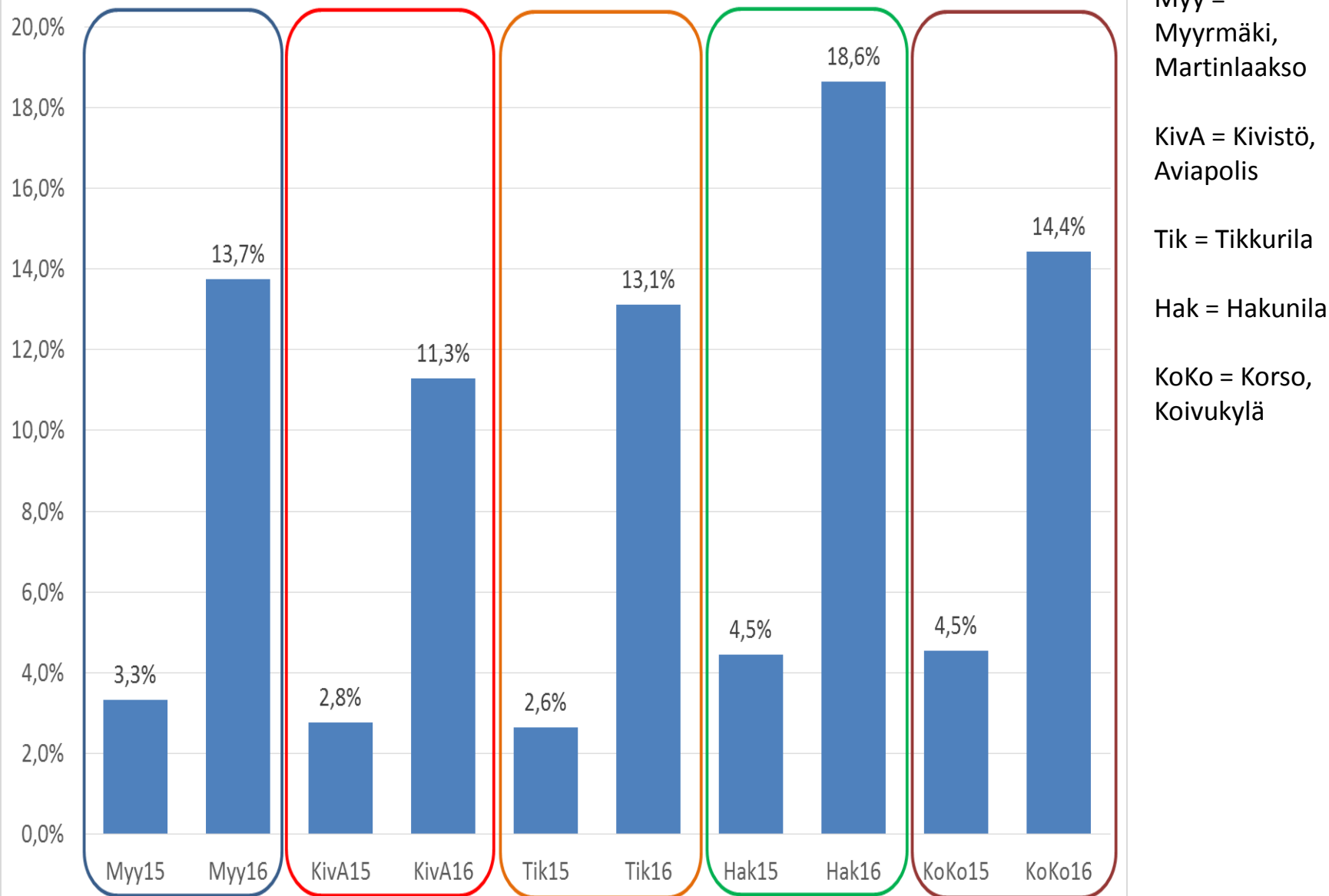
- Lasten kokemuksia kartoitettiin käyttämällä lasten piirroksia ja strukturoimattomia haastatteluja
- Toteutuksesta vastasivat lapsiryhmien lastentarhanopettajat yhtenäisen ohjeistuksen mukaisesti
- Puolipäiväisyyteen positiivisesti suhtautui 19 lasta, negatiivisesti 3 lasta (n=22)
- Lasten vastausten perusteella päiväkotiin on aina kiva tulla, mutta myös kotona on kivaa
- Useiden muiden tutkimusten ja selvitysten tavoin lasten vastauksissa korostuivat erityisesti leikin ja kavereiden merkitys heidän tyytyväisyydelleen ja hyvinvoinnilleen

Vantaan varhaiskasvatusoikeuden muutos tilastojen valossa

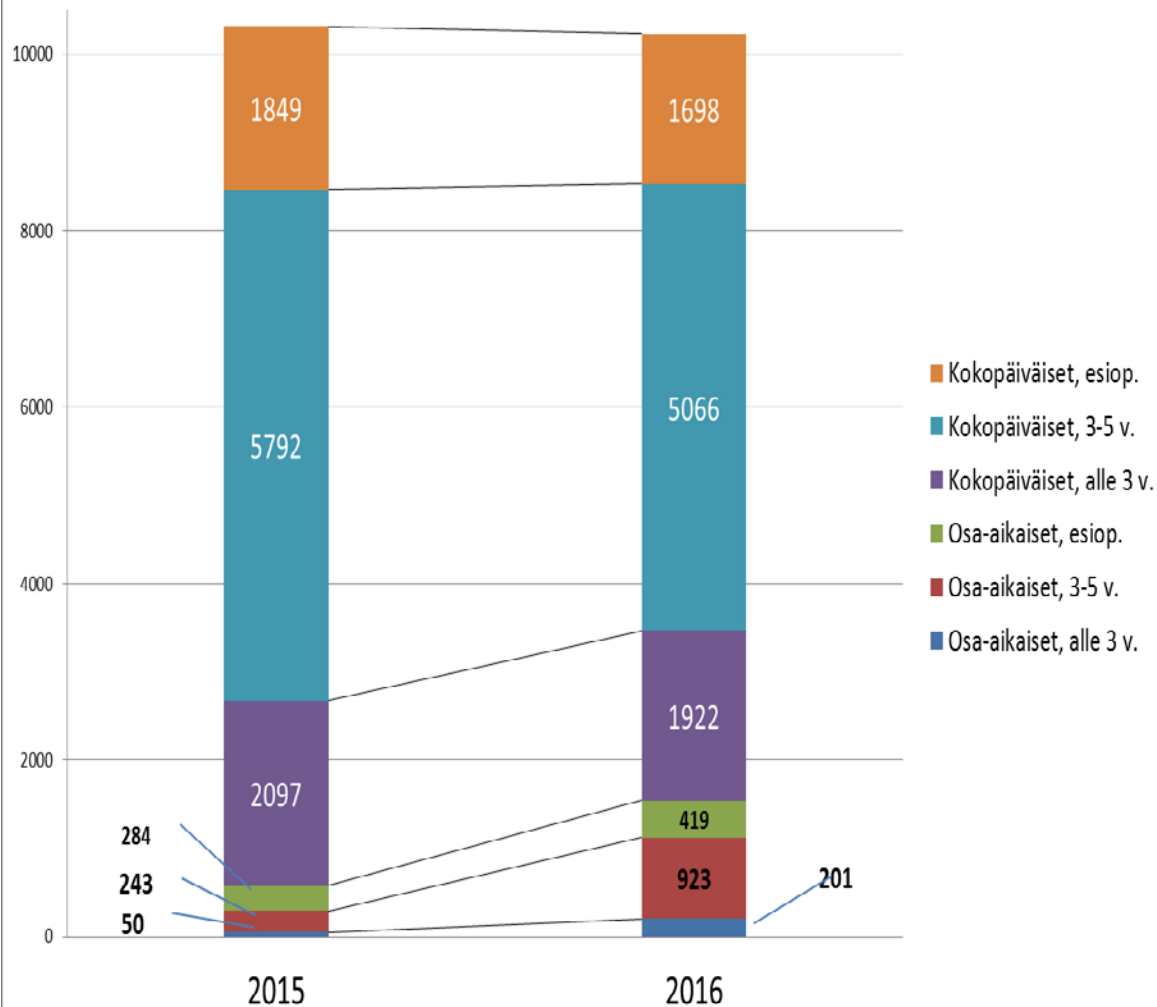
Tilastoja ja grafiikkaa mm. seuraavista:

- Osa-aikaiset ja kokoaikaiset lapset
  - Yhteensä
  - Alueittain
- Muutos palveluiden käytössä 2015-2016
- Taloudelliset vaikutukset laskennallisesti

Osa-aikaisten lasten osuus alueittain vv. 2015-2016

Kunnallisessa päiväkotihoidossa olevien lasten kpl-määrät 2015-2016

	2015	2016	Muutos %	Muutos kpl
Osa-aikaiset, alle 3 v.	50	201	302 %	151
Osa-aikaiset, 3-5 v.	243	923	280 %	680
Osa-aikaiset, esiop.	284	419	48 %	135
Kokopäiväiset, alle 3 v.	2097	1922	-8 %	-175
Kokopäiväiset, 3-5 v.	5792	5066	-13 %	-726
Kokopäiväiset, esiop.	1849	1698	-8 %	-151

Tilastoja

Lasten määrät 2015 - 2016	2015	2016
10 kk-6 v. ikäluokat yht.	16,571	16,619
lapset kunnallisessa palvelussa kpl	10,315	10,229
laskennalliset lapset kunnallisessa palvelussa 2015	11,895	11,698

Muutos laskennallisissa lapsissa yht. 196 lasta.

Laskennallinen lapsi = eri-ikäiset lapset muunnetaan yli 3-vuotiaiksi kokopäivälapsiksi, jolloin luvuista saadaan vertailukelpoisia.

Taloudelliset vaikutukset

Yli 3-vuotiaan päiväkotihoidon bruttokustannus on keskimäärin 10 000 euroa vuodessa.

Vantaan menojen alentuminen 20 tunnin rajauksen myötä on enintään 196 lasta x 10 000 euroa = **1,96 miljoonaa euroa.**

Päiväkotihoidon kustannusrakenne / yli 3-vuotias

- Henkilöstömenot 5500-6500 €
- Vuokrat 1500-2500 €
- Ruoka 1000-1500 €
- Materiaalit 200 €
- Muut menot 300-500 €
- **Yht. 8 500- 11 000 euroa bruttona vuodessa**

Selvityksen yhteenveto; lapsivaikutukset 1/2

- Lasten haastattelun perusteella lapset itse olivat pääsääntöisesti osapäiväiseen varhaiskasvatukseen tyytyväisiä, kunhan se mahdollistaa pysyvät kaverisuhteet ja leikkimisen
- Noin kolmannes huoltajista koki muutoksen vaikuttaneen kielteisesti lapsen kokemaan päiväkodissa
- Noin puolet henkilöstöstä koki lasten tilanteen huonontuneen muutoksen myötä, mutta myös muutoksen sisältämiä mahdollisuuksia ja hyötyjä tuotiin esiin lähes samassa suhteessa
- Pienessä osassa esimiesten avovastauksia muutoksen arvioitiin aiheuttaneen epätasa-arvoa lasten välille
  - Toisaalta esimiehet näkivät muutoksen korostavan varhaiskasvatuksen tavoitteiden ja pedagogisen toiminnan painoarvoa
  - Esimiehet näkivät myös varhaiskasvatussuunnitelman mukaisten tavoitteiden saavuttamisen olevan mahdollista 20 tunnin puitteissa

Selvityksen yhteenveto; lapsivaikutukset 2/2

- Näkemys lapsivaikutuksista jakautui kahteen osaan:
  - Asioiden nähtiin vaikeutuneen niiden lasten osalta, jotka ovat siirtyneet kokopäivästä 20 tunnin palveluun
  - Suoraan osapäiväisyyden aloittaneiden käyttäjien osalta muutos nähtiin helpompana ja myönteisempänä
- Selvityksen perusteella esimiehet ja henkilöstö ovat kokeneet muutoksen läpiviennin työläänä
  - Arvioitaessa tuloksia suhteessa muutoksen tavoitteisiin ja muutoksen jälkeiseen aikaan voidaan nähdä tilanteen neutraloituneen
- Lapsivaikutuksia arvioitaessa on syytä myös ottaa huomioon, että 20 tunnin viikossa katsotaan riittävän palvelulle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen
  - Esiopetus ja perusopetuksen 1. luokka ovat noin 20 tuntia viikossa
- 20 tunnin lisäksi Vantaalla on mahdollista hakea 20 tuntia laajempaa varhaiskasvatusoikeutta lapsen tai perheen edun niin vaatiessa

Yhteenveto, lasten kokemus (avovastaukset ja lasten haastattelu)

Plussat

Lapset	<i>Ei tarvitse nukkua päiväunia Kotona on hirveästi tekemistä Pääsee ulos heti ruokailun jälkeen</i>
Vanhemmat	<i>Toimii hyvin meidän perheessä Lapset tykkää kun olemme enemmän kotona</i>
Henkilöstö	<i>Lapset jaksavat paremmin kun päivä on lyhyempi, aikaa olla myös oman perheen kanssa</i>
Johto	<i>Lähtökohta hyvä, varhaiskasvatuksen tavoitteiden ja pedagogisen toiminnan painoarvo korostuu</i>

Miinukset

<i>En haluaisi lähteä, menen piiloon</i>
<i>Jää kaverisuhteista ulkopuolelle, päiväunet, arjen rytmittäminen, matkat pidentyneet, eriarvoisuus</i>
<i>Kaverisuhteet kärsivät, jäivät paitsi osasta toimintaa, ei aikaa leikille, pienempien päiväunien järjestäminen</i>
<i>Ryhmien muodostaminen/ vaihtuvuus, epätasa-arvoisuus, lisätyö</i>

Selvityksen yhteenveto; sukupuolivaikutukset

- Muutoksen sukupuolivaikutukset eivät nousseet selvityksessä merkittävästi esille
- Muutos kohdistuu enemmän naispuolisiin huoltajiin, koska avovastausten ja tilastojen perusteella he ovat kotona pienemmän sisaruksen kanssa
- Kyselyn perusteella miespuoliset huoltajat ovat joutuneet muuttamaan työaikojaan ja ovat vastaajaryhmänä tyytymättömämpiä kuin naiset
- Muutoksella on ollut vaikutusta perheiden arkeen ja tästä johtuvia sukupuolivaikutuksia, sen sijaan muutoksella ei ole ollut sukupuolivaikutuksia työllistymisen, työssäkäynnin ja opiskelun osalta
- Tyttöjen ja poikien osuus osa-aikaisessa varhaiskasvatuksessa noudattaa täysin ikäluokkajakaumaa

Muut subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajaamista koskevat selvitykset, analyysi

1/3

- Karila, 2016.
http://www.opph.fi/download/176638_vaikuttava_varhaiskasvatus.pdf
  - Huolestuttavaa on se, että rajausta kohdistuu niihin lapsiin, jotka saattaisivat eniten hyötyä varhaiskasvatukseen osallistumisesta
  - Varhaiskasvatuksen organisoinnin haasteet ➔ Uhkakuva on se, että arki muuttuu kokoajan toiminnan lomaan sijoitetun osa-aikaisen varhaiskasvatuksen lisääntyessä aiempaa katkonaisemmaksi ja sosiaalisesti kuormittavammaksi
  - Kuntakohtainen vaihtelu on kasvanut suuresti
-
- Alasuutari & Karila, 2014.
<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75257/tr13.pdf?sequence=1>
  - Lapsille tärkeää toisten lasten kanssa toimiminen ➔ olennaista on luoda lasten keskinäistä vuorovaikutusta optimaalisesti mahdollistavia puitteita

Muut subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajaamista koskevat selvitykset, analyysi

2/3

- VAKA&VAI <http://www oulu.fi/yliopisto/node/40908>
- VARHAISKASVATUSJOHTAJILLE TEHDYN KYSELYN MUKAAN:
- Vuosina 2015 ja 2016 tapahtuneiden varhaiskasvatuksen lainsäädännön muutosten vaikutuksien selvittäminen, mukana myös lapsivaikutusten arviointi
- N=212 kuntaa
- 132 kuntaa rajannut VAKA-oikeutta, 77 päättänyt olla rajaamatta → rajaus koskee noin 5500 lasta
- Reilut 50% osa-aikaisessa, vajaa 50% osapäiväisessä, vain 12 kunnassa omia ryhmiä
- subjektiivisen oikeuden rajaamisella ja suhdeluvun nostamisella ei tulla saavuttamaan tavoiteltuja säästöjä valtakunnan tasolla
- Kuntien erilaisten ratkaisujen myötä Suomeen on rakentunut varhaiskasvatuksen palvelujärjestelmä, jossa lasten, vanhempien ja työntekijöiden arjen edellytykset vaihtelevat kuntien välillä
- Vain harvat varhaiskasvatuksen johtajat arvioivat, että muutokset päiväkotiryhmissä ovat olleet lasten kannalta positiivisia

Muut subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajaamista koskevat selvitykset, analyysi 3/3

- Karila, 2017.

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/80221/okm30.pdf?sequence=1>

- Mihin ryhmiin varhaiskasvatukseen osallistumisella on positiivisimpia vaikutuksia ja mitkä seikat ovat tehokkaimpia näiden varhaiskasvatukseen osallistumisasteen nostamiseksi?
- Osa-aikaisuus ➔ koskee pääsääntöisesti heikommista oloista tulevia lapsia, jotka hyötyisivät varhaiskasvatuksesta eniten

Päivähoito-oikeudesta päättäneet kunnat

(Lähde: kuntien www-sivut)

- Lain mukainen minimi, 117 kuntaa
- Ei rajoituksia, 48 kuntaa
- Ei tietoa tai ei päätöstä, 131 kuntaa
- Tarkkaa ja ajantasaista tietoa asiasta ei ole millään taholla (elokuu 2017)

Muutoksen talousvaikutuksista

- Päiväkotien henkilöstö on pääosin kokoaikaisessa työsuhteessa, jolloin työvuoron pituus on 7,5-8 tuntia ja yksi henkilötyövuosi on noin 200 työvuoroa
- Jos 20 tunnin ryhmiä on vain yksi (aamupäivä) tai osaikaiset lapset ovat kokoaikaisten kanssa samoissa ryhmissä, jäävät laskennalliset hyödyt henkilöstömenoissa ja tilakustannuksissa lähes olemattomiksi
- 20 tunnin lapsi on paikalla keskimäärin 11 kk / 220 päivää x 0,95 (pois 5 %) = noin 200 päivää = noin 800 tuntia, työntekijän työaika noin 1500 tuntia/vuosi
- Henkilöstön työaikojen jousto on välttämätöntä talousvaikutusten saavuttamiseksi ja Vantaalla työntekijät ovat kokeneet mahdollisuuden tehdä osaikaista työtä hyvänä

Kehittämisehdotuksia

- Muutos on ollut suuri kaikille osapuolille, joten tilanteen palauttamista muutosta edeltäneeseen tilanteeseen tulee harkita erittäin tarkkaan, sillä se nostaisi uudelleen esiin muutokseen liittyvän epävarmuuden
- Osa-aikaisuudelle tulisi luoda yhtenäinen laatujärjestelmä yhdenmukaisten menettelytapojen ja rakenteiden varmistamiseksi
- Osa-aikaisen varhaiskasvatuksen tavoitteiden ja toteuttamistapojen nykyistä laajempi avaaminen huoltajille ja henkilöstölle sekä kuntalaisille (mm. tiedotusvälineet, www-sivut, vanhempainillat, esitteet, koulutus)

18 § Luottamushenkilöiden nimeäminen Helsingin seudun maankäyttöä, asumista ja liikennettä käsittelevään MAL 2019 -suunnitteluun valmisteluun

VD/8261/00.00.01.02/2017

HP/AL/LL

MAL 2019 -suunnitteluun on pyydetty nimeämään luottamushenkilöt (6), jotka osallistuvat Helsingin seudun maankäyttöä, asumista ja liikennettä käsittelevään MAL 2019 -suunnitteluun. MAL 2019 on Helsingin seudun 14 kunnan yhteinen maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelma. Suunnitelmassa kuvataan, miten seutua pitäisi kehittää vuosina 2019–2050 ja sen pohjalta solmitaan seuraava MAL-sopimus valtion kanssa. Lisätietoa suunnitelmasta löytyy sivuilta www.hsl.fi/mal.

Helsingin seudun 14 kunnan päätöksentekijät (HSYK, HSL:n hallitus, KUUMA-johtokunta) päättävät MAL 2019 -suunnittelun lähtökohdista loppuvuodesta 2017, lausunnoille lähetettävän suunnitelmaluonnoksen sisällöstä syyskaudella 2018 sekä lopulta varsinaisesta suunnitelmasta keväällä 2019. MAL-yhteyshenkilöillä on tärkeä osuus MAL 2019 -suunnittelussa: he osallistuvat tiiviimmin MAL 2019:n

prosessiin ja toimivat viestinvälittäjinä muiden luottamushenkilöiden suuntaan suunnittelun monipuolisuuden ja läpinäkyvyyden varmistamiseksi. Nimettyjen luottamushenkilöiden lisäksi prosessiin tulevat osallistumaan myös Helsingin seudun yhteistyökokouksen HSYK, HSL:n hallituksen ja KUUMA-johtokunnan jäsenet.

Ensimmäinen MAL-yhteyshenkilöille tarkoitettu vuorovaikutustilaisuus on seudun luottamushenkilöille suunnattu koko päivän seminaari, joka pidetään torstaina 9.11.2017. Marraskuun seminaari on osa MAL 2019:n valmistelua. Muita osallistumismahdollisuuksia ovat esimerkiksi kevätkaudella 2018 toteutettava kyselytutkimus (MAL-barometri) sekä keskustelutilaisuuksiin osallistuminen. Seuraava MAL-seminaari pidetään syksyllä 2018.

Kaupunginhallitusta on pyydetty toimittamaan MAL 2019 -suunnitteluun osallistuvien luottamushenkilöiden nimet HSL:lle 13.10.2017 mennessä.

Kaupunginhallitus 25.9.2017 § 18

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään nimetä MAL 2019-suunnitteluun kuusi (6) luottamushenkilöä.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Päätettiin nimetä MAL 2019-suunnitteluun Sade Tahvanainen, Tapani Mäkinen, Minna Kuusela, Niilo Kärki, Pirkko Kotila ja Pentti Hakulinen.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:

- Luottamushenkilöedustajien nimeäminen MAL 2019 -suunnitelman valmisteluun

Täytäntöönpano: kaupunkinkanslia

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Yleiskaavapäällikkö Mari Siivola, puh. 0403360159, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

livonen Jaana

Lähettilä: HSL <hsl@hsl.fi>
Lähetetty: 13. syyskuuta 2017 14:26
Vastaanottaja: YHT Kirjaamo
Aihe: NIMEÄMISPYINTÖ: luottamushenkilöiden nimeäminen MAL 2019 -suunnitelman valmisteluun
Liitteet: MAL-luottamushlöseminaarikutsu 9.11.2017.pdf

LUOTTAMUSHENKILÖEDUSTAJIEN NIMEÄMINEN MAL 2019 -SUUNNITELMAN VALMISTELUUN

Kaupunginhallitustanne pyydetään nimeämään luottamushenkilöt (6) osallistumaan Helsingin seudun maankäyttöä, asumista ja liikennettä käsittelevään MAL 2019 -suunnitteluun. MAL-yhteyshenkilöitä pyydetään nimeämään kaupungin kokoon perustuva määrä, joka on esitetty liitteessä olevassa taulukossa.

MAL 2019 on Helsingin seudun 14 kunnan yhteinen maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelma. Suunnitelmassa kuvataan, miten seutua pitäisi kehittää vuosina 2019–2050 ja sen pohjalta solmitaan seuraava MAL-sopimus valtion kanssa. Lisätietoa suunnitelmasta löytyy sivuilta www.hsl.fi/mal.

Helsingin seudun 14 kunnan päätöksentekijät (HSYK, HSL:n hallitus, KUUMA-johtokunta) päättävät MAL 2019 -suunnittelun lähtökohdista loppuvuodesta 2017, lausunnoille lähetettävän suunnitelmaluonnoksen sisällöstä syyskaudella 2018 sekä lopulta varsinaisesta suunnitelmasta keväällä 2019.

MAL-yhteyshenkilöillä on tärkeä osuus MAL 2019 -suunnittelussa: he osallistuvat tiiviimmin MAL 2019:n prosessiin ja toimivat viestinvälittäjinä muiden luottamushenkilöiden suuntaan suunnittelun monipuolisuuden ja läpinäkyvyyden varmistamiseksi. Nimettyjen luottamushenkilöiden lisäksi prosessiin tulevat osallistumaan myös Helsingin seudun yhteistyökokouksen HSYK, HSL:n hallituksen ja KUUMA-johtokunnan jäsenet.

Ensimmäinen MAL-yhteyshenkilöille tarkoitettu vuorovaikutustilaisuus on seudun luottamushenkilöille suunnattu koko päivän seminaari, joka pidetään torstaina 9.11.2017 Långvikissä Kirkkonummella. Seminaarikutsu on liitteenä.

Marraskuun seminaari on osa MAL 2019:n valmistelua. Muita osallistumismahdollisuuksia ovat esimerkiksi kevätkaudella 2018 toteutettava kyselytutkimus (MAL-barometri) sekä keskustelutilaisuuksiin osallistuminen. Seuraava MAL-seminaari pidetään syksyllä 2018.

Pyydämme nimeämään ja ilmoittamaan kuntanne MAL-yhteyshenkilöt sisältäen nimet ja sähköpostiosoitteet sähköpostitse HSL:n kirjaamoon osoitteeseen hsl@hsl.fi sekä kopiona osoitteeseen mette.granberg@hsl.fi viimeistään perjantaina 13.10.2017.

Ystävällisin terveisin

Suvi Rihtniemi
HLJ-toimikunnan puheenjohtaja
toimitusjohtaja, HSL

Mikko Aho
MAL-neuvottelukunnan puheenjohtaja
toimialajohtaja, Helsingin kaupunki

Lisätietoja: Sini Puntanen
osastonjohtaja, Liikennejärjestelmä ja tutkimukset
puh. 040 501 3362
sini.puntanen@hsl.fi

Kunnan kokoon suhteutettujen kutsuttavien MAL-yhteys henkilöiden kuntakohtainen lukumäärä

Kunta	MAL-yhteys henkilöitä
Helsinki	8
Espoo	7
Vantaa	6
Hyvinkää	5
Järvenpää	5
Kerava	5
Kirkkonummi	5
Nurmijärvi	5
Tuusula	5
Mäntsälä	4
Sipoo	4
Vihti	4
Kauniainen	3
Pornainen	2
Yhteensä	68

19 § Vastaus Jussi Saramon ja 40 muun valtuutetun aloitteeseen kaupunkipyörien hankkimisesta Vantaalle

VD/5999/00.02.00.03/2017

HW/MH/LL

Jussi Saramo ja 40 muuta valtuutettua ovat jättäneet seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Kaupunkipyörätoiminta on vihdoin alkanut toimia menestyksekkäästi myös Suomessa. Helsingissä toiminta on laajentunut 1 400 pyörään ja 140 pyöräasemaan. Espoossa kokeillaan kaupunkipyöriä Matinkylän-Olarin alueella 10 asemalla ja 100 pyörällä.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaa lähtisi mukaan valmiiksi hyvin toimivaan kaupunkipyörätoimintaan sekä Itä- että Länsi-Vantaalla. Toiminta kannattaa suunnitella yhteistyössä Helsingin kanssa, sillä luonteva pyöräyhteys kannattaa toteuttaa myös kuntarajojen yli esimerkiksi Mellunmäen metroaseman ja Länsimäen välillä”.

Kaupunginvaltuusto 12.6.2017 § 44

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala toteaa vastauksena seuraavaa:

Helsingin kaupunkipyöräjärjestelmä on todettu kansainväliselläkin tasolla vertailtuna menestyksekkääksi järjestelmäksi. Keskimääräinen käyttäjämäärä löi uuden ennätyksen elokuun toisella viikolla: jokaisella pyörällä poljettiin keskimäärin 9,7 matkaa päivässä. Espoossa kokeillaan nyt kaupunkipyöriä Helsingiltä vuokratulla 100 pyörän järjestelmällä, mutta kokeilun perusteella pyörien käyttö on toistaiseksi ollut selvästi vähäisempää kuin Helsingissä eli n. 1-2 matkaa per pyörä.

Espoon kokeilemat pyörät siirretään takaisin Helsingin järjestelmään ensi vuonna. HKL:n alkuperäinen kaupunkipyörähankinta ei mahdollista pyörämäärän kasvattamista, joten Espoo tai Vantaa eivät voi suoraan tilata lisäpyöriä HKL:n sopimuksen puitteissa vaan hankinnat täytyy kilpailuttaa erikseen. Espoo tekee päätöksensä oman järjestelmän hankkimisesta todennäköisesti syksyn 2017 aikana. Tuleva kaupunkipyöräjärjestelmä ei välttämättä ole yhteensopiva Helsingin nykyisen toimittajan järjestelmän kanssa, joten voi olla mahdollista, että jatkossa Espoon tai Vantaan kaupunkipyörät eivät ole suoraan kytkettävissä Helsingin järjestelmään.

Vantaalla selvitettiin vuonna 2016 perinteisen asemallisen kaupunkipyöräjärjestelmän mahdollisuuksia ja edellytyksiä Tikkurilan ja Aviapoliksen alueilla. Johtopäätös oli, että kaupunkipyöräjärjestelmän vaatimaa tiivistä ja sekoittunutta maankäyttöä ei Vantaalta vielä löydy riittävän laajalla alueella.

Kaupunkipyöräjärjestelmä toimii sitä paremmin ja kustannustehokkaammin mitä laajempi alue on ja toisaalta mitä enemmän alueella on telineitä. Tällöin kaupunkipyörä palvelee mahdollisimman monipuolisesti erilaisilla matkoilla.

Järjestelmä vaatii jatkuvaa operointia, joten kustannustehokas mittakaava olisi 500 pyörän luokkaa. Niin laajan järjestelmän uskotaan jäävän Vantaalla varsin heikolle käyttöasteelle. Kaupunkirakenteen väljyys ja vähäinen käyttö muodostavat yhdessä riskin mainostulojen kertymiselle, joka taas vaikuttaa olennaisesti koko järjestelmän taloudelliseen kannattavuuteen. Yhden Vantaalla tehdyn kaupunkipyörämatkan hinnasta muodostuisi siten merkittävästi kalliimpi kuin Helsingissä ja kaupungin subventioasteesta korkeahko, koska suhteessa järjestelmän käyttökustannuksiin arvioidut mainostulot ovat pienemmät ja käyttöaste murto-osa Helsingin järjestelmään verrattuna.

Kuntatekniikan keskus selvittää parhaillaan Vantaalle soveltuvan omailmeisen, asemattoman ja kustannustehokkaan kaupunkipyöräjärjestelmän käyttöönottoa. Ensimmäistä mahdollista toimintamallia aiotaan kokeilla jo vuoden 2018 aikana ja kokeiluun pyritään saamaan tukea sopivasta hankehausta (6aika-haku tai valtionavustus liikkumisen ohjaukseen). Kokeilun laajuus ja sijainti päätetään hankehakujen menestyksen perusteella talvella 2017 - 2018 hyvissä ajoin ennen pyöräilykauden alkua. Vuoden 2017 aikana kuntatekniikka kokeili Kierrätyskeskukselta vuokrattujen pyörien lainaamista kuntalaisten käyttöön sekä niiden hyödyntämistä tapahtumissa (100 kesäfillaria -kampanja). Kokemukset kampanjasta olivat positiivisia, minkä johdosta kierrätyspyörien hyödyntämistä osana kaupunkipyöräjärjestelmää pidetään yhtenä varteenotettavana vaihtoehtona jatkossakin.

Myös eräät ulkomaiset markkinaehtoiset toimijat ovat kyselleet mahdollisuutta pilotoida asemattomia järjestelmiään Vantaalla. Kaupunki on vastannut pyrkivänsä mahdollistamaan halukkaiden toimijoiden kokeilut, mikä osaltaan edellyttää kaupungin omien kokeilujen sovittamista siten, ettei markkinaehtoisten toimijoiden mahdollisia kokeiluja ja ansaintalogiikkaa turhaan hankaloitettaisi.

Kaupunginhallitus 25.9.2017 § 19

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Jussi Saramolle ja 40 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle kuntatekniikan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Jussi Saramon ja 40 muun valtuutetun allekirjoittama aloite kaupunkipyörien hankkimisesta Vantaalle

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kaupungininsinööri Henry Westlin, puh. 09 8392 2427, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

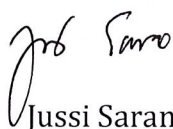
Valtuustoaloite kaupunkipyörien hankkimisesta Vantaalle

VD/5999/00.02.00.03/2017

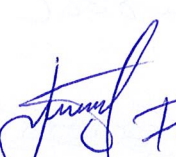
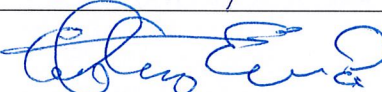
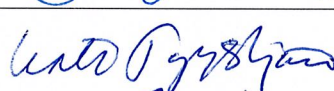
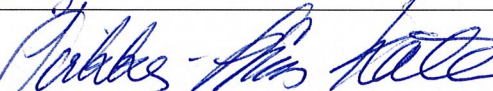
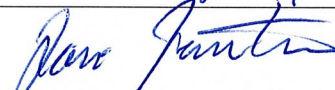
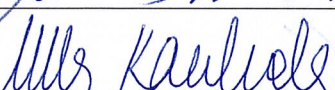
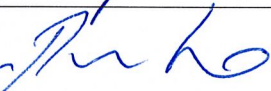
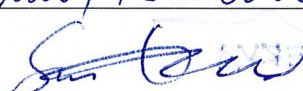
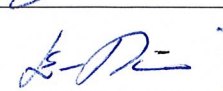
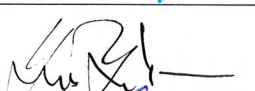
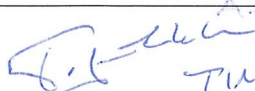
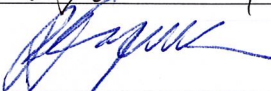
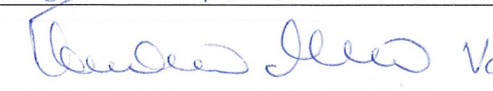
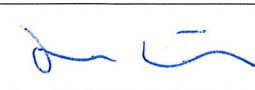
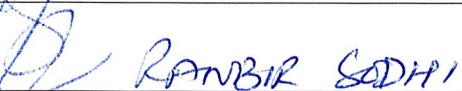
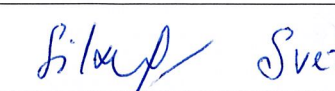
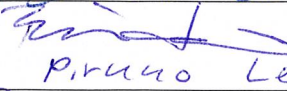
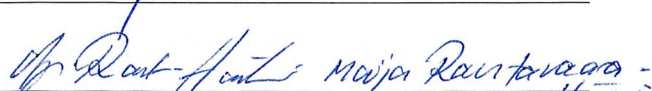
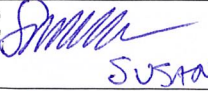
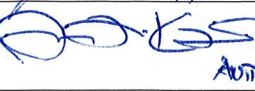
Kaupunkipyörätoiminta on vihdoin alkanut toimia menestyksekkäästi myös Suomessa. Helsingissä toiminta on laajentunut 1 400 pyörään ja 140 pyöräasemaan. Espoossa kokeillaan kaupunkipyöriä Matinkylän-Olarin alueella 10 asemalla ja 100 pyörällä.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaa lähtisi mukaan valmiiksi hyvin toimivaan kaupunkipyörätoimintaan sekä Itä-, että Länsi-Vantaalla. Toiminta kannattaa suunnitella yhteistyössä Helsingin kanssa, sillä luonteva pyöräyhteys kannattaa toteuttaa myös kuntarajojen yli esimerkiksi Mellunmäen metroaseman ja Länsimäen välillä.

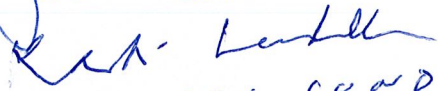
Vantaalla 12.6.2017

Jussi Saramo

1	Minna Sillanpää	14	Fayssal Abdi
2	Antero Eerola	15	Tarja Eklund
3	KATI TYYSTJÄRVI	16	Mikko Kalle
4	Jari Järveläinen	17	Mikko Kaulio
5	Pasi Laakso	18	Sanna Kappinen
6	Salla Lindblad-Poh	19	Emmi Pajunen
7	Kimmo Kiljunen	20	Timo Juvonen
8	Pasi Aho-Kapteeni	21	Vaula Norrén
9	Eetu Eskelinen	22	Joel Linnainmäki
10	RANBIR SODHI	23	Seta Silvennoinen
11	Piruho Letto	24	Maija Rautavaara-Hämäläinen
12	SUSANNA BRUN	25	Antti
13	Minna Atiye	26	Tuomo Tuomela

27.
STEFAN JARRO
28.
PATRIK KARLSSON
29.
MIKA KASSON
30.
JAN EDELMANN
31.
PIIA KURKI
32.
JANNE LEPPÄNEN
33.
KARI-ANN CONDE
34.   KUSTANNUKSET ?
35.
JUHA MALMI
36. Carla Orlando Carla Orlando
37.
SAMI KANERVA
38. Lauri Kaira
LAURI KAIRA
39.
L. NORRES
40. Markku Weckman
MARKKU WECKMAN
41. Jenni Chen-Ye
Jenni Chen-Ye

20 § Vastaus Sirpa Kauppisen ja 20 muun valtuutetun aloitteeseen päiväkotien terveellisuuden selvittämiseksi

VD/3151/00.02.00.03/2017

HP/PW/NJ/LL

Valtuutettu Sirpa Kauppinen ja 20 muuta valtuutettua ovat jättäneet seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

Valtuustoaloite päiväkotien terveellisuuden selvittämiseksi

E-keräin on ainoa tekninen metodi, joka mittaa sisäilman kokonaistoksisuutta. STM on kaavailemassa mittauksesta standardia. Menetelmässä ilman kosteus kerätään ja kaadetaan elävien solujen päälle, jolloin mahdolliset solumyrkyt tappavat tai vauroittavat soluja.

Tulokset saadaan viikossa, ja mittausten hinta on halpa – ensimmäinen näyte 299+alv 24% seuraavat näytteet 199+alv 24% + mahdolliset matka- yms. kulut. Vantaalla e-keräintä on käytetty mm. Hämeenkylässä koulussa.

Ehdotamme, että Vantaan päiväkotien terveellisyys tarkistetaan e-keräimellä.

Kaupunginvaltuusto 27.3.2017 § 13

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan tilakeskus toteaa aloitteeseen vastauksena seuraavaa:

Sisäilman myrkyllisyyden mittaukseen on ollut kehitteillä uusia mittausmenetelmiä, joissa myös Vantaan kaupunki on ollut mukana. THL ja TTL ovat ottaneet kantaa aloitteessa ehdotettuihin toksisuusmittauksiin ja toteavat, että toistaiseksi menetelmä on tutkimusasteella. Tähän kannanottoon viitaten sisäilmaongelmat eivät selviä yhdellä testillä. Kyseisen tutkimusmenetelmän luotettavuus ja käyttötarkoitus pitäisi vielä tarkoin selvittää, ennen kuin sen käyttöä voidaan suositella.

Sisäilmasto-ongelmien selvittämiseen pitää ensisijaisesti käyttää menetelmiä, joille on yleisesti hyväksytty soveltuvuus- ja tulkintaohjeet. Näiden avulla voidaan tunnistaa epäpuhtauden lähteet ja kohdentaa tarvittavat korjaukset. Rakennuksiin liittyvien oireiden syntyyn vaikuttavat epäpuhtauksien lisäksi ilmanvaihto ja lämpöolosuhteet sekä yksilölliset tekijät. Mikrobikasvua ja siihen liittyviä mikrobitoksiineja pidetään kosteusvauriorakennuksissa hengitystieoireiden taustatekijänä, mutta mikrobikasvun ja terveystaustatekijöiden syy-yhteys on edelleen epävarma.

Tilakeskus vastaa kiinteistöjen ja tilojen kunnon ja olosuhteiden seurannasta normaalina kiinteistönpitona. Mikäli on aihetta epäillä rakennuksesta aiheutuvaa terveyshaittaa, tilakeskus vastaa tarvittavista selvityksistä. Mahdolliset sisäilmaongelmat ja korjaustarpeet arvioidaan ensisijaisesti ympäristöministeriön oppaan ”Rakennuksen kosteus- ja sisäilmatekninen kuntotutkimus” mukaisesti.

Terveysturvaviranomainen on taho, joka viime kädessä ottaa kantaa siihen, voiko rakennusta käyttää käyttötarkoitukseensa terveysturvavirvelain nojalla. Ympäristökeskus tekee päiväkodeissa suunnitelmallisen valvonnan tarkastuksia, joissa arvioidaan olosuhteita nimenomaan näistä lähtökohdista.

Lähtökohtaisesti tilakeskus suhtautuu myönteisesti uusien tutkimusmenetelmien kehittämiseen sisäilmaongelmien ratkaisemiseksi. Ennen niiden käyttöönottoa pitää kuitenkin olla varmuus tulosten tulkinnoista ja siitä, miten tuloksia voidaan hyödyntää jatkotoimenpiteistä päätettäessä.

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 15

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian valmisteluun.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan tilakeskus toteaa aloitteeseen vastauksena seuraavaa:

Helsingin yliopiston elintarvike- ja ympäristötieteiden laitoksen, Aalto yliopiston rakennustekniikan laitoksen ja Turun yliopiston biokemian laitoksen tutkijat sekä Sisäilmatutkimuspalvelut Elisa Aattela Oy ja Mikrofokus Oy ovat yhteistyössä vuonna 2016 julkaisseet artikkelin ”Uusia sisäilman tutkimusmenetelmiä”. Artikkelissa on esitetty kolme uutta tekniikkaa, joita voidaan hyödyntää sisäilmahaittojen tunnistuksessa ja päästölähteiden paikantamisessa. Yksi tutkituista tekniikoista oli ”sisäilman vesihöyryn tiivisteen toksisuuden mittaaminen”. Tutkimusmenetelmässä kerätään näytteet kylmälle pinnalle tiivistyneestä vedestä (kondenssivesinäytteet) jäädyttämällä sisäilmaa sähkökäyttöisellä elementillä tai kuivajällä (E-keräin). Artikkelissa on todettu, että vakavasti sisäilmaongelmaisista rakennuksista on löydetty mikrobilajeja, jotka tunnetaan myös kasvipatogeeneina eli taudinaiheuttajina ja nestemäisten toksiinipisaroiden erittäjinä. Toksiini tarkoittaa biologisen organismin kuten eläimen, kasvin tai mikro-organismin tuottamaa myrkyllistä ainetta, joka syntyy elion aineenvaihdunnassa.

Rakennushomeiden erittämien toksisten pisaroiden kulkeutumista ilmassa on tutkittu vasta lyhyen aikaa. Uuden tutkimusmenetelmän avulla tutkittiin kondenssivesien biologista haittavaikuttavuutta solutestein. Artikkelin ”pohdinta”-osassa todettiin, että tutkimuksessa havaittiin toksiinien emittoitumista homekasvustoista nestemäisinä pisaroina. Lisäksi artikkelissa todettiin, että hometoksiineja sisältävien pisaroiden on laboratoriokokeissa aiemmin todettu aerolisoituvan. Sisätiloissa on näin ollen mahdollista, että tilankäyttäjä hengittää sisäilmaa, jonka mukana on toksiineja kuljettavaa kosteutta.

Terveydelle vaarallisten kemikaalien (aineet ja seokset) ryhmät ovat erittäin myrkylliset, myrkylliset, haitalliset, syövyttävät, ärsyttävät, herkistävät, syöpää aiheuttavat, perimää vaurioittavat, lisääntymiselle vaaralliset. Kemikaalit luokitellaan näihin ryhmiin niiden välittömän, viivästyneen tai pitkäaikaisesta tai toistuvasta altistumisesta aiheutuvan myrkyllisyyden, syövyttävyyden tai ärsyttävyyden, herkistävyyden, tai ns. erityisten vaikutusten (syöpää aiheuttavat, perimää vaurioittavat ja lisääntymiselle vaaralliset vaikutukset) perusteella.

Kemikaalin terveydelle vaaralliset ominaisuudet määritetään vahvistetuilla testimenetelmillä tai muilla vastaavilla tutkimuksilla. Myös epidemiologisia tutkimuksia ihmisillä tai esimerkiksi myrkytystietokeskuksista tai työperäisistä sairauksista saatuja tilastotietoja voidaan käyttää luokituksen perusteena.

Esimerkkinä kemikaalien luokituksista on ”Luokitus viivästyneen tai pitkäaikaisen altistuksen aiheuttaman myrkyllisyyden mukaan”. Pitkäaikainen tai toistuva altistuminen voi aiheuttaa vakavan vaurion, joka ilmenee toksikologisesti merkittävänä selvänä toiminnallisena häiriönä tai elimellisenä

muutoksena. Luokituksen perusteina ovat tulokset esim. subakuutista (28 vrk), subkroonisesta (90 vrk) tai pitkäaikaisesta (2 v) myrkyllisyyskokeista.

Edellä esitetyn luokitus esimerkin perusteella voidaan todeta, että kemikaalien myrkyllisyyden luokitus perustuu pitkäkestoisiin tutkimuksiin. Mikäli kokeellisia tutkimusmenetelmiä käytetään, on muistettava, että niiden tuloksilla on toistaiseksi vain tieteellistä arvoa eikä niitä voida käyttää rationaalisen päätöksenteon pohjana, koska tutkimusmenetelmän avulla ei toistaiseksi ole mahdollista luoda kausaalisuhdetta altistumismittausten ja terveydellisten haittojen välille.

Kaupunginhallitus 25.9.2017 § 20

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Sirpa Kauppiselle ja 20 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle tilakeskuksen esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Sirpa Kauppisen ja 20 muun valtuutetun allekirjoittama aloite päiväkotien terveellisyyden selvittämiseksi

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

tilakeskusjohtaja Pekka Wallenius, puh. 040 749 2592, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

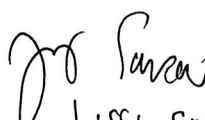
Valtuustoaloite päiväkotien terveellisuuden selvittämiseksi

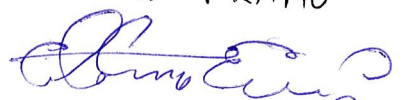
E-keräin on ainoa tekninen metodi, joka mittaa sisäilman kokonaistoksisuutta. STM on kaavailemassa mittauksesta standardia. Menetelmässä ilman kosteus kerätään ja kaadetaan elävien solujen päälle, jolloin mahdolliset solumyrkyt tappavat tai vaurioittavat soluja.

Tulokset saadaan viikossa, ja mittausten hinta on halpa – ensimmäinen näyte 299+alv 24% seuraavat näytteet 199+alv 24% + mahdolliset matka- yms. kulut. Vantaalla e-keräintä on käytetty mm. Hämeenkylässä koulussa.

Ehdotamme, että Vantaan päiväkotien terveellisyys tarkistetaan e-keräimellä.

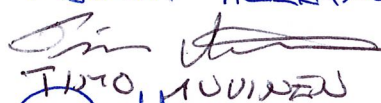

Sirpa Kauppinen

JUSSI SARAMO

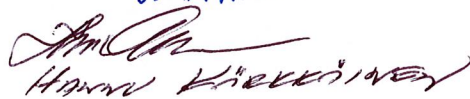

Antero Eerola

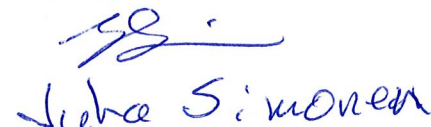

Minna Simanpää

JOUNI HERRANEN

JARMO TUOVINEN

JUTTA MALMI

HANNA KIEKKILÄ

Jukka Simonen

Niilo Kärki
Markku Weckman
MARKKU WIECKMAN

HANNU KORKKO

Vaula Norrena

Sini Alén

SATU KUVONEN

Ulla Sajaniemi

MARIA KYRÖ

Riitta-Jaaskelainen
Riitta Unto
Riitta Virta

PETRI KORHONEN

L. NORRES

21 §

Vastaus Tarja Eklundin ja 19 muun valtuutetun aloitteeseen Kuusijärven metsien suojelusta

VD/4603/00.02.00.03/2017

HP/TL/AL/LL

Tarja Eklund ja 19 muuta valtuutettua ovat jättäneet seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

"Kuusijärven valuma- alueella sijaitsevan T/ET kaavavarausten poistaminen Vantaan Akselin kaavasta ja tontin muuttaminen takaisin VL- alueeksi sekä Kuusijärveä ympäröivien ja valuma- alueilla sijaitsevien metsien ottaminen osaksi Suomi 100 -luonnonsuojelualueohjelmaa.

Kuusijärven valuma-alueeseen kuuluu Koivukylänväylän pohjoispuoleinen T/ET- kortteli Lahdenväylän ja Lahdentien välissä. Osana teemavuotta Vantaan kaupunki valmistautuu suojelemaan arvometsiään noin 130 hehtaaria. Tähän suunnitelmaan sopisi luontevasti Kuusijärveä ympäröivien metsien suojeleminen osana Sipoonkorven porttia, johon reitti kulkee Kuusijärven kautta.

Vantaan suojeltavat hehtaarit ovat vastaus ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön avaamaan Luontolahjani satavuotiaalle -kampanjaan, jossa maanomistajia kannustetaan perustamaan omalle maalleen luonnonsuojelualueita. Kampanja on osa Suomi 100 -ohjelmaa.

Vantaalla suojeltavaksi suunnitellut kohteet ovat:

- Pyymosan metsä, 51,1 ha
- Furumossenin luonnonsuojelualuevaraus sekä Tuomelan tammimetsä, 33,1 ha
- Silvolan metsä, 30,9 ha
- Tussinkosken luonnonsuojelualuevaraus ja Tussinkoskenmetsä, 15,5 ha

Rauhoituksen valmistelu tapahtuu vuoden 2017 aikana normaalilla menettelyllä ja yhteistyössä kaupunkisuunnittelun ja viheralueyksikön kanssa. Alueet pysyvät kaupungin omistuksessa ja ovat edelleen käytettävissä sellaiseen ulkoilu- ja muuhun virkistystoimintaan, joka ei ole ristiriidassa luonnonarvojen säilyttämisen kanssa.

Me allekirjoittaneet edellytämme että Koivukylänväylän pohjoispuoleiselta T/ET tontilta Lahdenväylän ja Lahdentien välistä poistetaan kaavavaraus T/ET ja tontti muutetaan takaisin VL- alueeksi. Kaupunki myös lunastaa alueen itselleen sekä ottaa Kuusijärven ympärillä ja valuma- alueilla olevat metsät osaksi Suomi 100 -luonnonsuojelualueohjelmaa."

Kaupunginvaltuusto päätti (8.5.2017 § 17) ottaa asian käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Maankäytön-, ympäristön- ja rakentamisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Kyseessä oleva Vantaan Akselin kaavarunko 2 (062400) on palautettu kaupunkisuunnittelulautakunnasta uudelleen valmisteltavaksi siten, että aloitteessa mainitun T/ET korttelin kaavamääräyksistä ja selostuksesta poistetaan viittaukset linja-autovarikkotoimintaan. Kaavaan ei voida ennen seuraavaa lautakuntakäsittelyä tehdä muita muutoksia. Käynnissä olevalla yleiskaavakierroksella voidaan alueen käyttötarkoitusta tarkastella uudelleen. Alue ei ole kokonaan kaupungin omistuksessa.

Kuusijärven ympäristössä on tunnistettu luontoarvoiltaan arvokkaita metsä- ja kosteikkoalueita, erityisesti järven itä- ja kaakkoispuolelta. Alueen asemakaavan laadinnan yhtenä lähtökohtana on kehittää aluetta porttina Sipoonkorpeen. Tällöin myös Kuusijärven ympäristön metsäluonnon ja alueen suojeluarvojen säilyminen on tärkeää ja otetaan huomioon asemakaavatyössä.

Kaupunginhallitus 25.9.2017 § 21

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa valtuutettu Tarja Eklundille ja 19 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite: Tarja Eklundin ja 19 muun valtuutetun aloite Kuusijärven metsien suojelusta

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Kaupunkisuunnittelujohtaja Tarja Laine, puh. 09 8392 2741 etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Kuusijärven valuma- alueella sijaitseva T/ET kaavavarauksen poistaminen Vantaan Akselin kaavasta ja tontin muuttaminen takaisin VL- alueeksi sekä Kuusijärveä ympäröivien ja valuma- alueilla sijaitsevien metsien ottaminen osaksi Suomi- 100 – luonnonsuojelualue ohjelmaa.

Kuusijärven valuma-alueeseen kuuluu Koivukylänväylän pohjoispuoleinen T/ET- kortteli Lahdenväylän ja Lahdentien välissä.

Osana teemavuotta Vantaan kaupunki valmistautuu suojelemaan arvometsiään noin 130 hehtaaria.

Tähän suunnitelmaan sopisi luontevasti Kuusijärveä ympäröivien metsien suojelu osana Sipoonkorven porttia johon reitti kulkee Kuusijärven kautta.

Vantaan suojeltavat hehtaarit ovat vastaus ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön avaamaan Luontolahjani satavuotiaalle -kampanjaan, jossa maanomistajia kannustetaan perustamaan omalle maalleen luonnonsuojelualueita. Kampanja on osa Suomi 100 -ohjelmaa,.

Vantaalla suojeltavaksi suunnitellut kohteet ovat:

- Pyymosan metsä, 51,1 ha
- Furumossenin luonnonsuojelualuevaraus sekä Tuomelan tammimetsä, 33,1 ha
- Silvolan metsä, 30,9 ha
- Tussinkosken luonnonsuojelualuevaraus ja Tussinkoskenmetsä, 15,5 ha

Rauhoituksen valmistelu tapahtuu vuoden 2017 aikana normaalilla menettelyllä ja yhteistyössä kaupunkisuunnittelun ja viheralueyksikön kanssa. Alueet pysyvät kaupungin omistuksessa ja ovat edelleen käytettävissä sellaiseen ulkoilu- ja muuhun virkistystoimintaan, joka ei ole ristiriidassa luonnonarvojen säilyttämisen kanssa.

Me allekirjoittaneet edellytämme että Koivukylänväylän pohjoispuoleiselta T/ET tontilta Lahdenväylän ja Lahdentien välistä poistetaan kaavavaraus T/ET ja tontti muutetaan takaisin VL- alueeksi. Kaupunki myös lunastaa alueen itselleen. Sekä ottaa Kuusijärven ympärillä ja valuma- alueilla olevat metsät osaksi Suomi- 100 – luonnonsuojelu alueohjelmaa.

Tanja Eklund
Tanja Eklund

Juha Simonen
Juha Simonen

Sirkka-Liisa Kähkönen
Sirkka-Liisa Kähkönen

Mika Kankkila
Taisto Mänt
Taisto Mäntynen

Kati Pyyskä
KATI PYYSKÄ
Toula Saastamoinen

Sari Laitinen

Sari Laitinen
Mari Niemi-Saari

Göran Hörnqvist
Göran Hörnqvist

Minna Kuusela

Minna Kuusela

Reja Wallenius
REJA WALLENIUS

Sirkka Kuoppinen

Sini Alén

Vaula Norro

FAYSAL Abdi

Tina-Maria Päävinen

Ranbir Sodhi

Minna Päävinen

22 § Asemakaavan muutos 002321 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 61 Tikkurila / Kukkakedon täydennys

VD/9018/10.02.04.01/2016
HP/TLA/ATI/NIS/ET/JB/HY-L

Muutos mahdollistaa Kukkakedon asuinalueen täydennysrakentamisen. Uudet rakennukset sijoittuvat Unikkotie 6:een, matalan liikerakennuksen paikalle ja Neilikkatie 4:ään, nykyisen parkkialueen kohdalle. Tiilimuuratuissa tai puuverhoilluissa rakennuksissa on kahdeksan kerrosta, Unikkotien varressa osittain seitsemän. Käyttötarkoitukseksi tulee asuinkerrostalojen korttelialue, AK. Kokonaisrakennusoikeus 1,1 ha:n kokoisella alueella on 16 810 kerrosneliömetriä. Käytännössä rakennusoikeutta tulee uusille asuinrakennuksille 7 130 ja liiketiloille 100 kerrosneliömetriä (e=1,53).

Asemakaavamuutos koskee osaa korttelista 61114 ja 61106 kaupunginosassa 61, Tikkurila. Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa osaa korttelista 61114 ja 61106, kaupunginosassa 61, Tikkurila

Tonttijako ja tonttijaon muutos koskee osaa korttelista 61114 ja 61106 kaupunginosassa 61, Tikkurila.

Alue sijaitsee Tikkurilan keskustassa Kukkakedon alueella, osoitteessa Neilikkatie 4 ja Unikkotie 6. Unikkotie 6 rajautuu pohjoisessa Unikkotien, idässä Vehkapolun ja etelässä Unikkopolun katualueeseen. Neilikkatie 4 on puolestaan Neilikkatien, Neilikkapuiston ja Tikkurilantien rajaama kerrostaloalue, jonka läntisenä naapurina on ns. Grandinkulman liike- ja toimistotalo.

Kaavan hakija

Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma.

Maanomistus

Alue on Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiö Varman omistuksessa.

Kaavan valmisteluun osallistuneet

Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavaehdotuksen valmisteluun on osallistunut Tengbom Eriksson Arkkitehdit Oy Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiö Varman konsulttina. Kaavatyö on tehty kaupungin työnä.

Yleiskaava

Kaava-alue on kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa keskustatoimintojen aluetta (C). Tikkurilantien, Ratatien ja Unikkotien kautta kulkee ohjeellinen joukkoliikenteen runkoyhteys. Tikkurilantie on lisäksi merkitty historialliseksi tieksi. Keravanjokivarsi on lähivirkistysaluetta, jolla kulkee ohjeellinen ulkoilureitti. Kaavahanke on yleiskaavan mukainen.

Asemakaavan muutos

Kaavamuutos mahdollistaa kahden uuden asuinkerrostalon rakentamisen Kukkakedon alueelle, Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiö Varman omistamiin kiinteistöihin. Toinen uusista rakennuksista sijoittuu Unikkotien varteen, nykyisen matalan liikerakennuksen paikalle ja toinen rakennetaan Tikkurilantien varteen, kohtaan jossa nyt on pysäköintialuetta. Käyttötarkoitusta muutetaan Unikkotien varressa yhdistettyjen liike- ja asuinrakennusten korttelialueesta, ALK asuinkerrostalojen korttelialueeksi AK. Samalla Vehkapolun kulmaan kuitenkin

osoitetaan liiketilaa. Tikkurilantien ja Neilikkatien rajaamassa korttelissa käyttötarkoitus on jo valmiiksi AK.

Kerrosluku muuttuu siten, että nykyisen seitsemän kerroksen lisäksi sallitaan kahdeksas kerros.

Unikkotien varressa kerrosluku pysyy osin seitsemässä.

Rakennukset tehdään poltetusta tiilestä paikalla muuraten. Vaihtoehtoisena julkisivumateriaalina on puu. Pysäköinti sijoitetaan pihakansien alle, jolloin alueen vehreys ja viihtyisyys ei vähene nykyisestä. Ajo pysäköintiin tapahtuu Unikkotien ja toisaalta Neilikkatien kautta.

Rakennusoikeus kasvaa nykyisestä 10 260 kerrosneliömetristä ($e=0,9$ ja $e=0,95$) 6 550 $k\text{-m}^2$:llä.

Käytännössä uutta rakennusoikeutta asumiseen tulee 7 130 kerrosneliömetriä, kun liikerakentamisen määrä vähenee nykyisestä 780 kerrosneliömetristä 100:aan. Uudesta rakentamisesta 2 630 $k\text{-m}^2$ (+liiketilat 100) sijoittuu Unikkotien ja 4 500 $k\text{-m}^2$ Tikkurilantien varteen. Kaavamuutos tuottaa 126 uutta asuntoa.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely

MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 10.1.2017.

MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin 6 kappaletta. Unikkotie 2:n asukkaat olivat huolissaan uuden kerrostalon sijoittumisesta heidän parvekenäkymiensä eteen. He myös toivoivat, että rakennus ei olisi nykyisiä seitsemänkerroksisia rakennuksia korkeampi. Osa vastusti Kukkakedon tiivistämistä ja piti sitä arvokkaana sellaisena kuin se nyt on.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset

Asemakaavatyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 17.12.2012, täydennetty ja tarkennettu KV 22.9.2014).

Kaavatyö tuottaa uutta asuntokerrosalaa (7 130 $k\text{-m}^2$, 126 asuntoa).

Sopimus

Asemakaavan muutokseen liittyy toteuttamissopimus.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 5.6.2017 § 7

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 5.6.2017 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002321 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 61 Tikkurila / Kukkakedon täydennys,
- oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot,
- vahvistetaan maksuluokka 3 ja todetaan, että hakija Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Varma maksaa muutostokustannukset (10 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (930 €), yhteensä 10 930 €.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 12.6.2017 § 27

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 5.6.2017 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002321 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 61 Tikkurila / Kukkakedon täydennys,
- b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot, ja
- c) vahvistaa maksuluokka 3 ja todeta, että hakija Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Varma maksaa muutostkustannukset (10 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (930 €), yhteensä 10 930 €.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Nähtävilläolo

Asemakaavamuutosehdotus ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 28.6.–31.8.2017. Tänä aikana ei jätetty yhtään muistutusta.

Kaavalausunnot

Kaupunginhallitus päätti 12.6.2017 oikeuttaa kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin ja saatiin kolme kappaletta. Lausunnoissa ei ollut huomautettavaa.

Tehdyt tarkistukset

Asemakaavakarttaan on tehty tekninen tarkistus, kartasta on poistettu turha tonttijako. Tarkistus ei ole olennainen eikä vaadi uutta nähtävillepanoa.

Kaupunginhallitus 25.9.2017 § 22

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetty tarkistus,
- b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 5.6.2017 päivätty, 25.9.2017 tarkistettu asemakaavan muutosehdotus 002321 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 61 Tikkurila / Kukkakedon täydennys.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet

- Asemakaavamuutoksen selostus 5.6.2017, 25.9.2017 tarkistettu
- Lausunnot ja vastineet 25.9.2017 / 002321

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

aluearkkitehti Asta Tirkkonen, puh. 09 8392 6185, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

asemakaavasuunnittelija Seppo Niva, puh. 09 8392 8044, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaa
Tikkurila

002321 TIKKURILA

KUKKAKEDON TÄYDENNYS

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA / KAUPUNKISUUNNITTELU

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 5.6.2017 päivättyä. 25.9.2017 tarkistettua asema-
kaavakarttaa nro 002321. Kaavoitus on tullut vireille 15.12.2015.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

Osat korttelista 61106 ja 61114 kaupunginosassa 61, Tikkurila (kumoutuvan asemakaavan osat korttelista 61106 ja 61114, kaupunginosassa 61, Tikkurila).

Tonttijako ja tonttijaon muutos:

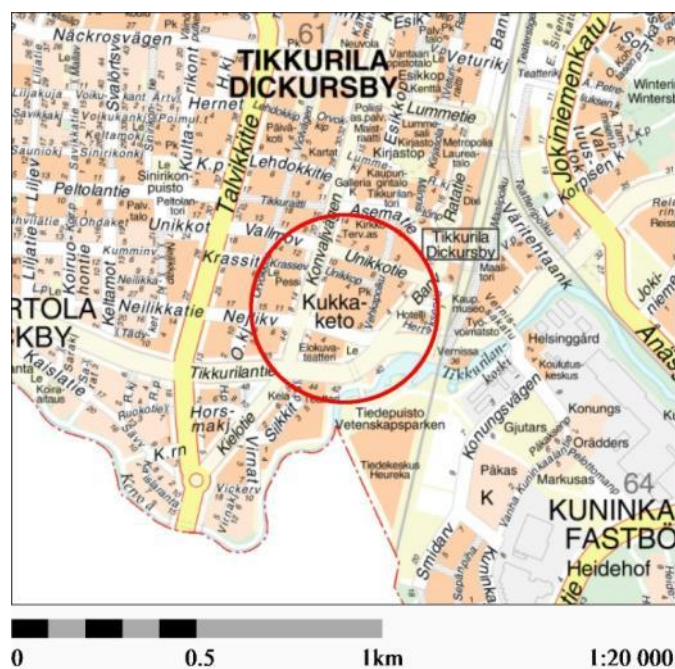
Osat korttelista 61106 ja 61114 kaupunginosassa 61, Tikkurila.

Muutos mahdollistaa Kukkakedon asuinalueen täydennysrakentamisen. Uudet rakennukset sijoittuvat Unikkotie 6:een, matalan liikerakennuksen paikalle ja Neilikkatie 4:ään, nykyisen parkkialueen kohdalle. Tiilimuuratuissa tai puuverhoiluissa rakennuksissa on kahdeksan kerrosta, Unikkotien varressa osittain seitsemän. Käyttötarkoitukseksi tulee asuinkerrostalojen kortteli-alue, AK. Kokonaisrakennusoikeus 1,1 ha:n kokoisella alueella on 16 810 kerrosneliömetriä. Käytännössä rakennusoikeutta tulee uusille asuinrakennuksille 7 130 ja liiketiloille 100 kerrosneliömetriä (e=1,53).

Kaavaan liittyy toteuttamissopimus.

Kaavan laatija: Seppo Niva, asemakaavasuunnittelija, Vantaan kaupunki ; etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh. 8392 8044.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Kaavamuutosalueet sijaitsevat Tikkurilan keskustassa Kukkakedon alueella, osoitteessa Neilikkatie 4 ja Unikkotie 6. Ne ovat Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiö Varman omistamia kiinteistöjä. Unikkotie 6 rajautuu pohjoisessa Unikkotien, idässä Vehkapolun ja etelässä Unikkopolun katualueeseen. Neilikkatie 4 on puolestaan Neilikkatien, Neilikkapuiston ja Tikkurilantien rajaama kerrostaloalue, jonka läntisenä naapurina on ns. Grandinkulman liike- ja toimistotalo.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiö Varman jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 14.10.2016. Kaavamuutoksen numeroksi tuli työohjelmassa numero 002321.
- Kaavoitus tuli vireille 18.1.2017.
- Mielipiteet pyydettiin 20.2.2017 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 6 kappaletta.
- Kaavatyötä esiteltiin asukastilaisuudessa 23.1.2017.

- Kaupunkisuunnittelulautakunta 5.6.2017
- Kh 12.6.2017
- Nähtävilläolo 28.6.–31.8.2017, ei muistutuksia.
- Lausuntoja pyydettiin kolmelta lausunnonantajalta ja saatiin kolme.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä	3
2. Lähtökohdat.....	4
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista.....	4
2.2 Suunnittelutilanne	13
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet	17
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo	17
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö.....	17
3.4. Asemakaavan tavoitteet	18
3.5 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot	19
4. Asemakaavan kuvaus.....	22
4.1 Kaavan rakenne	22
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen	23
4.3 Aluevaraukset.....	23
4.4 Kaavan vaikutukset.....	23
4.5 Ympäristön häiriötekijät	27
5. Asemakaavan toteutus	27
6. Kaavatyöhön osallistuneet.....	28
7. Asemakaavan seurantalomake	29
8. Asemakaavakartta ja –määräykset	31
9. Muut suunnitelmat	34

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- Neilikkatie 4 ja Unikkotie 6–8 Tikkurila, Vantaa, Meluselvitys, Ramboll, 8.5.2017.

1. TIIVISTELMÄ

Kaavamuutos mahdollistaa kahden uuden asuinkerrostalon rakentamisen Kukkakedon alueelle, Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiö Varman omistamiin kiinteistöihin. Alue sijoittuu Tikkurilan keskusta, lähelle matkakeskusta. Yhdyskuntarakenteellisesti ja –taloudellisesti alueen tiivistäminen on hyvin perusteltua.

Toinen uusista rakennuksista sijoittuu Unikkotien varteen, nykyisen matalan liikerakennuksen paikalle ja toinen rakennetaan Tikkurilantien varteen, kohtaan jossa nyt on pysäköintialuetta. Kaupunki edellyttää maankäyttösopimuksissaan, että osa uudesta rakentamisesta on omistusasumista.

Käyttötarkoitusta muutetaan Unikkotien varressa yhdistettyjen liike- ja asuinrakennusten korttelialueesta, ALK asuinkerrostalojen korttelialueeksi AK. Samalla Vehkapolun kulmaan kuitenkin osoitetaan liiketilaa. Tikkurilantien ja Neilikkatien rajaamassa korttelissa käyttötarkoitus on jo valmiik-

si AK. Kerrosluku muuttuu siten, että nykyisen seitsemän kerroksen lisäksi sallitaan kahdeksas kerros. Unikkotien varressa kerrosluku pysyy osin seitsemässä.

Rakennukset tehdään poltetusta tiilestä paikalla muuraten. Vaihtoehtoisena julkisivumateriaalina on puu. Pysäköinti sijoitetaan pihakansien alle, jolloin alueen vehreys ja viihtyisyys ei vähene nykyisestä. Ajo pysäköintiin tapahtuu Unikkotien ja toisaalta Neilikkatien kautta.

Rakennusoikeus kasvaa nykyisestä 10 260 kerrosneliömetristä ($e=0,9$ ja $e=0,95$) 6 550 $k\text{-m}^2$:llä jolloin rakennusoikeutta tulee yhteensä 16 810 $k\text{-m}^2$ ($e=1,53$). Käytännössä uutta rakennusoikeutta asumiseen tulee 7 130 kerrosneliometriä, kun liikerakentamisen määrä vähenee nykyisestä 780 kerrosneliömetristä 100:aan. Uudesta rakentamisesta 2 630 $k\text{-m}^2$ (+liiketilat 100) sijoittuu Unikkotien ja 4500 $k\text{-m}^2$ Tikkurilantien varteen. Kaava-alueen koko on 1,1 ha.

Näkymä Kukkaketoon Keravanjoen suunnasta. Kuva: Tengbom Eriksson Arkkitehdit Oy.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Tikkurila sijaitsee Kehä III:n pohjoispuolella, pääradan varrella. Lentoasema on vajaan viiden kilometrin päässä. Alue on Helsingin metropolialueen keskellä, raideliikenteen, lentoliikenteen ja tie-liikenteen solmukohdassa. Kehäradan liikenne käynnistyi kesällä 2015 ja Tikkurilan asemasta on tullut Suomen toiseksi vilkkain rautatieasema, jossa vaihdetaan kaukojunista lähiliikenteeseen ja lentoaseman juniin.

Tikkurila on ollut kunnan hallinnollinen keskus ja se näkyy keskustan ilmeessä. Alueella on kaupungin ja valtion sekä Vantaan seurakuntayhtymän virastoja ja muita toimitiloja. Tiedekeskus Heureka, Dixin matka- ja liikekeskus, Keravanjoki, Silkkitehdas, Vernissatehdas, Tikkurilan vanha asema, 1950-luvun rakennusperintö ja Tikkuraitti kaupallisine palveluineen luovat alueelle vahvaa identiteettiä.

2.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Alue sijoittuu Keravanjoen ja Kylmäojan laakson savitasangolle. Vuonna 1870-1871 mitatussa Seenaatin kartassa näkyy, että alue on ollut osin peltoa ja osin niittyä. Alue on kuulunut Suuren rantatien vaikutuspiiriin. Tikkurilan ydinkeskustassa alkuperäistä luonnonmaisemaa ei ole enää juuri havaittavissa.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutosalue on nykyään pääosin vettä läpäisemätöntä pintaa. Kaavamuutosalueen hulevedet johtuvat hulevesiviemäriin, jotka purkavat vedet Keravanjokeen.

Maaperä

Alue on hyvin tasainen. Kaava-alueen luonnollinen maaperä on savea. Rakennetuilla alueilla on maanpinnassa noin 1 – 2 metrin paksuinen täytemaakerros. Neilikkatien alueella tehtyjen kairauksen perusteella saven paksuus on 9 – 15 metriä. Kairaukset ovat päättyneet 14 – 17,5 metrin syvyydellä maanpinnasta. Unikkotie 6 – 8:n alueella saven paksuus vaihtelee välillä 5 – 10 metriä. Kairaukset ovat päättyneet 6,5 – 12 metrin syvyydellä maanpinnasta. Pohjavesi on alueella arviolta 3 – 4 metrin syvyydellä maanpinnasta.

Rakennettavuus maaperän suhteen

Uudet rakennukset on perustettava paaluttamalla. Liikennöitävät alueet ja kunnallisteknisten rakenteiden rakentamisessa tulee varautua pohjanvahvistustoimenpiteisiin. Neilikkatien korttelialue sijaitsee lähimmillään 70 metrin etäisyydellä Keravanjoesta. Rakentaminen alueelle edellyttää stabiliteettitarkastelua Keravanjoen suhteen. Rakentamiskäytöt tulee perustua rakennuspaikka-kohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Tikkurilassa asui vuoden 2016 alussa 5 659 henkeä. Alueen väkiluku on pysynyt tasaisena koko 2000-luvun alun, mutta kääntyi nousuun pari vuotta sitten. Väkiluku on kasvanut vuodesta 2013 noin 700:lla. Uusia asuntoja on rakenteilla suuri määrä, joten kaupunginosan väkiluku nousee myös lähivuosina. Tikkurilassa on vähän lapsia ja nuoria, yli 65-vuotiaiden osuus on vastaavasti suuri. Koko Tikkurilan suuralueen asukasluku oli 41 530 henkeä, missä on kasvua vajaat 4 000 henkeä viimeisen 5 vuoden aikana.

Asuminen

Kaava-alue sijoittuu Kukkakedon kerrostaloalueelle. Alue on suurin yhtenäinen asuinalue Tikkurilan ytimessä. Se on rakennettu 1960-luvun lopulla ja 1970-luvun alussa ja alue on etenkin tuon ajan alueeksi säilyttänyt hyvin arvonsa.

Sosiaalinen ympäristö

Tikkurilan palvelualueen väestön sosiaalisen rakenteen piirteisiin kuuluu mm. aikuisvaltaisuus, yksin eläminen, lapsettomat avopariperheet ja työttömyys. Tikkurilan väestö on enimmäkseen muualta muuttanut, mikä vaikuttaa hyvinvoinnin taustatekijöihin kuten juurtumiseen, ihmissuhteisiin ja yhteisöllisyyteen.

Uusi tori, kävelykeskustan laajeneminen ja Tikkurilanpuiston rakentaminen tarjoavat lähivuosina paikkoja erilaisille tapahtumille ja yhdessäoloon. Uusi asuntorakentaminen tuo ympärivuorokautista elämää ja sosiaalista kontrollia ydinkeskustaan.

Palvelut ja työpaikat

Tikkurilan kaupunginosa on Vantaan toiseksi suurin työpaikkakeskittymä lentokentän jälkeen. Lähes 92 prosenttia 6 300 työpaikasta on palvelujen parissa. Kaupunki ja valtio ovat merkittäviä työnantajia.

Tikkurilan keskustassa on monipuolisesti julkisia palveluja: terveyskeskus, kaupungintalo, kaupungin ja valtion paikallishallinnon virastoja, posti, pääkirjasto näyttelytiloihin, Laurean ammattikorkeakoulu sekä seurakuntayhtymän virastot. Kaupalliset palvelut ovat keskittyneet Kauppakeskus Tikkuriin ja Dixiin sekä Asematien ja Tikkuraitin varren liiketiloihin. Keskustan alueella on myös runsaasti ravintoloita.

Yhdyskuntarakenne

Kukkakedon alue rajautuu lännessä Kielotiehen, josta tulee joukkoliikennepainotteinen keskustabulevardi kivijalkaliikkeineen. Heti Unikkotien pohjoispuolella on Tikkurilan kaupallinen ja hallinnollinen ydin. Terveyskeskus pysyy toistaiseksi paikallaan Unikkotien varressa, mutta sen viereinen seurakuntien kiinteistö rakennetaan lähivuosina kokonaan uudestaan. Työn alla on kaavamuutos, jossa kortteliin sijoittuu uuden kirkon lisäksi asumista, toimistoja ja liiketilaa. Kauppakeskus Tikkuri säilyy nykyisellään, mutta Asema tie sen pohjoispuolella muuttuu koko matkaltaan kävelykaduksi.

Etelässä Kukkaketo rajautuu Tikkurilantiehen, jonka toisella puolella on Keravanjoki viheralueineen.

Tuleva rakentaminen on Tikkurilan keskustan tiivistämistä ja täydennysrakentamista. Joukkoliikenneyhteydet ovat erinomaiset, sillä Tikkurilan matkakeskus on vain 200 metrin päässä.

Kaupunkikuva

Tikkurilan keskusta on edelleen paikon väljä ja matalasti rakennettu. Kaupunkikuvassa on löydettävissä 1950-luvun kauppalan tunnelmaa sekä 1970-luvun ihanteisiin perustuvaa autokaupunkia. Kaupungintalo ja Tikkurilan vanha asema ovat tärkeitä identiteettitekijöitä. Rakentamisen nousukausi 1980-luvulla toi keskustaan isoja kaupallisia yksiköitä, kuten Tikkurin ja Prisman sekä nykyisen Laurean ammattikorkeakoulun.

Ydinkeskusta on kuitenkin muuttunut muutaman viime vuoden aikana. Tori on siirretty uudelle paikalleen kaupungintalon eteen. Torin ja radan väliin on rakennettu kaksi uutta asuinkorttelia, joissa on noin 250 asuntoa. Pysäköinnille on tehty tilat maan alle Tikkuparkkiin ja pysäköintitaloon Ratakujalle. Liike- ja toimistokeskus Dixin ensimmäinen vaihe 12-kerroksisine huippuineen valmistui vuoden 2014 alussa ja toinen vaihe huhtikuussa 2017. Kielotien varressa, vastapäätä Kukkaketoa on jo osittain valmiina kokonainen kortteli, johon tulee kaikkiaan noin 400 uutta asuntoa. Isoja työmaita on käynnissä myös entisen Anttilan tontilla ja Talvikkitien länsipuolella.

Kaupungintalon ja torin naapuriin rakennetaan Kirjastopuistoksi nimettyä keskustapuistoa ja Asema tie muutetaan lähivuosina koko matkaltaan kävelykaduksi. Kielotien varren virastotalot puretaan ja korvataan uusilla toimisto-asuinkortteleilla. Kaavoitus- tai rakennuslupavaiheessa on lisäksi useita muita asumiseen keskittyviä hankkeita, jotka muokkaavat kaupunkikuvasta selkeästi keskustamaisen tiivistä ja korkeaa.

Kukkaketo on 1960- ja -70-lukujen taitteessa valmistunut alue. Sen punatiiliset rakennukset sijoittuvat rationaalisesti ja avoimen kortteliperiaatteen mukaisesti. Pysäköinti on hoidettu maantasos-

sa, mikä tekee katutilasta varsinkin Kielotien varressa löysää ja vaikeasti hahmottuvaa. Korttelin sisällä on väljää ja vehreää. Kukkakedon keskellä on matalien yksikerroksisten rakennusten vyöhyke, mikä sekin edustaa aikakaudelle tyypillistä palveluakseliajatusta.

Rakennukset ovat pääosin seitsemänkerroksisia. Maantasokerrokset ovat ajalle tyypillisiä maanpäällisiä kellarikerroksia, joihin sijoittuu varastoja ja muita asumisen aputiloja. Osaan rakennuksista on suunnitteilla kahdeksas kerros katolle.

Rakennukset nousevat edukseen muista saman ajan kohteista sijaintinsa puolesta ja siksi, että ne on rakennettu laadukkaammin. Asuntojen pohjat ovat yleensä toimivia ja julkisivut on paikallamuurattua punatiiltä.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Suunnittelualueen rakennuksista Unikkotie 6:n liikerakennus vuodelta 1975 on mukana Vantaan moderni rakennuskulttuuri –inventoinnissa. Se on saanut inventoinnissa luokitustunnuksen B.

Kukkakedon kerrostaloalue on mukana inventoinnissa myös aluekohteena, mutta se ei ole saanut luokitustunnusta eli se on luokiteltu B-luokan alapuolelle ja on merkittävä vain huomattavan kokonsa tai kaupunkikuvallisen merkityksensä ansiosta. Kirsti-tietokannassa nämä kohteet ovat saaneet luokitustunnuksen V (= kulttuurihistoriallisilta arvoiltaan vaatimaton).

Kukkakedon alueella on kaupunkikuvallista merkitystä punatiilisenä Tikkurilan 1970-luvun aluerakentamiskohteena. Punatiilisenä kokonaisuutena se jatkaa naapurikorttelin vanhan Silkkitehtaan julkisivujen väritystä ja on toiminut lähtökohtana ympäristön nuoremmalle punatiiliarkkitehtuurille. Suunnittelualueella ei ole kulttuurihistoriallisesti merkittäviä rakennusperintökohteita tai niihin liittyviä lisäselvitystarpeita. Alueella ei ole tunnettuja muinaisjäännöksiä eikä arkeologisia selvitystarpeita (Vantaan kaupunginmuseo).

Tikkurilantie on osa Suurta rantatietä eli Kuninkaantietä. Se ei radan alituksen kohdalla noudata tien historiallista linjausta, alun perin tie kulki ylempänä ja ylitti radan raiteiden tasossa. Tien eteläpuolella oleva vanha silkkitehdas muodostaa harvinaisen ehjän ja yhtenäisen tehdasmiljöön. Tehtaan ensimmäinen osa valmistui vuonna 1934 ja uusin osa on vuodelta 1964. Tekstiiliteollisuus loppui vuonna 1979, jonka jälkeen siitä on vuokrattu tiloja eri yrityksille, kaupoille, teatterille ja mm. päiväkodille. Silkkitehtaan asemakaavaa on muutettu useaan otteeseen viime vuosina ja sen ottamisesta arvoiseensa käyttöön on nyt konkreettisia suunnitelmia.

Silkin edustalla oleva veden pumppaamo, Söderlingin mylly ja Villa Söderbo ovat modernin rakennuskulttuurin kohteita, jotka on suojeltu asemakaavalla. Tiedekeskus Heureka ja lähempänä rataa oleva vinoköysisiltä ovat molemmat modernin rakennuskulttuurin kohteita, jotka on luokiteltu A1-luokkaan ja ne suojellaan tulevaisuudessa asemakaavoissa.

Tikkurilan vanha asema on ainoa alkuperäisessä asussaan säilynyt esimerkki tiilisestä asemarunkitehtuurista Helsinki-Hämeenlinna -radalla. Lääninarkkitehti Carl Albert Edelfeltin suunnittelema rakennus valmistui vuonna 1862. Rakennus toimi asemana vuoteen 1977 ja siirtyi kaupunginmuseon käyttöön v. 1987. Rakennus on suojeltu asemakaavalla ja se on Rautatieasemien suojelutyöryhmän mietinnössä arvotettu tärkeäksi kohteeksi. Se sisältyy puistoiheen valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen inventointiin, jonka on laatinut Museovirasto.

Virkistys

Keravanjoen rantojen viheralueet ovat Tikkurilan keskustan vetovoimaisin viheraluekokonaisuus. Keravanjoen varrella virkistysalueet jatkuvat yhtenäisenä kokonaisuutena, joskin Tikkurilan keskustan kohdalla virkistysalue on paikoin kapea. Keravanjoen vartta noudattelevat myös ulkoilureitit. Parhaat oleskelupaikat ovat joen Heurekan puoleisessa Tiedepuistossa.

Liikenne

Kaavamuutosalue on katuverkon ympäröimä. Pohjoisessa on Unikkotie, joka on merkittävä joukkoliikennekatu. Unikkotie 6–8:n ajoneuvoliittymä tulee jatkossakin Unikkotien puolelta. Idässä kortteli rajautuu Vehkapolun kävelyraittiin, joka on merkittävä keskustan Keravanjoen virkistysalueille yhdistävä reitti.

Neilikkatie 4:ään on ajoyhteys Neilikkatieltä. Neilikkatie on yhteen suuntaan läpiajettava, mutta se tullaan todennäköisesti sulkemaan itäpäästään läpiajoliikenteeltä kokonaan. Tikkurilantie alueen eteläpuolella on merkittävä itä–länsi-suuntainen yhteys, jolle on osoitettu joukkoliikenteen runkolinjavaraus. Mahdollisesti se tarkoittaa pikaraitiotietä, joka kulkisi Tikkurilan keskustan läpi Tikkurilantien, Ratatien, Unikkotien ja Kielotien kautta.

Alueen joukkoliikenteen palvelutaso on hyvä. Lähimmät bussipysäkit ovat Unikkotien ja Tikkurilantien varsilla. Tikkurilan matkakeskus on vain 200 metrin päässä. Asemalla pysähtyvät kaikki pääradan ja Kehäradan junat.

Alueella on kattavat jalankulun ja pyöräilyn yhteydet. Unikkotien ja Tikkurilantien varsilla on yhdistetyt jalankulun- ja pyöräilyn reitit katujen molemmin puolin. Vehkapolku on osa valtakunnallista pyöräilyreittiä, joka johtaa pohjoisessa Keravan suuntaan ja etelässä jokirannan kautta Helsinkiin.

Vesihuolto

Kaavamuutosalueilla on rakennettu vesihuoltoverkosto.

Vedenjakelu

Kaava-alue kuuluu Tikkurilan painepiiriin. Tikkurilan painepiiri saa vetensä Helsingin Pitkälän vedenpuhdistuslaitokselta, josta vesi pumpataan Ylästön paineenkorotuspumppaamon kautta Tikkurilaan. Alueen verkostopainetta ylläpidetään Hiekkaharjun vesitornilla, jonka ylin vedenpinnan korkeus on HW = +80.00 m ja alin vedenpinnankorkeus LW = 72.00 m. Vesitornin varastotilavuus on 6700 m³.

Jätevesiviemärointi

Kaava-alueiden jätevedet laskevat Kielotien runkoviemäriin, josta vedet kulkevat Tikkurilan ja Viertolan halki Suutarilan jätevedenpumppaamolle. Suutarilasta jätevedet johtuvat lopulta Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesiviemärointi

Kaava-alueen hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin, jotka purkavat vedet Keravanjokeen.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkko ulottuu alueelle. Johdot kulkevat Vehkapolun, Unikkotien ja Neilikkatien katualueilla.

Sähköverkko

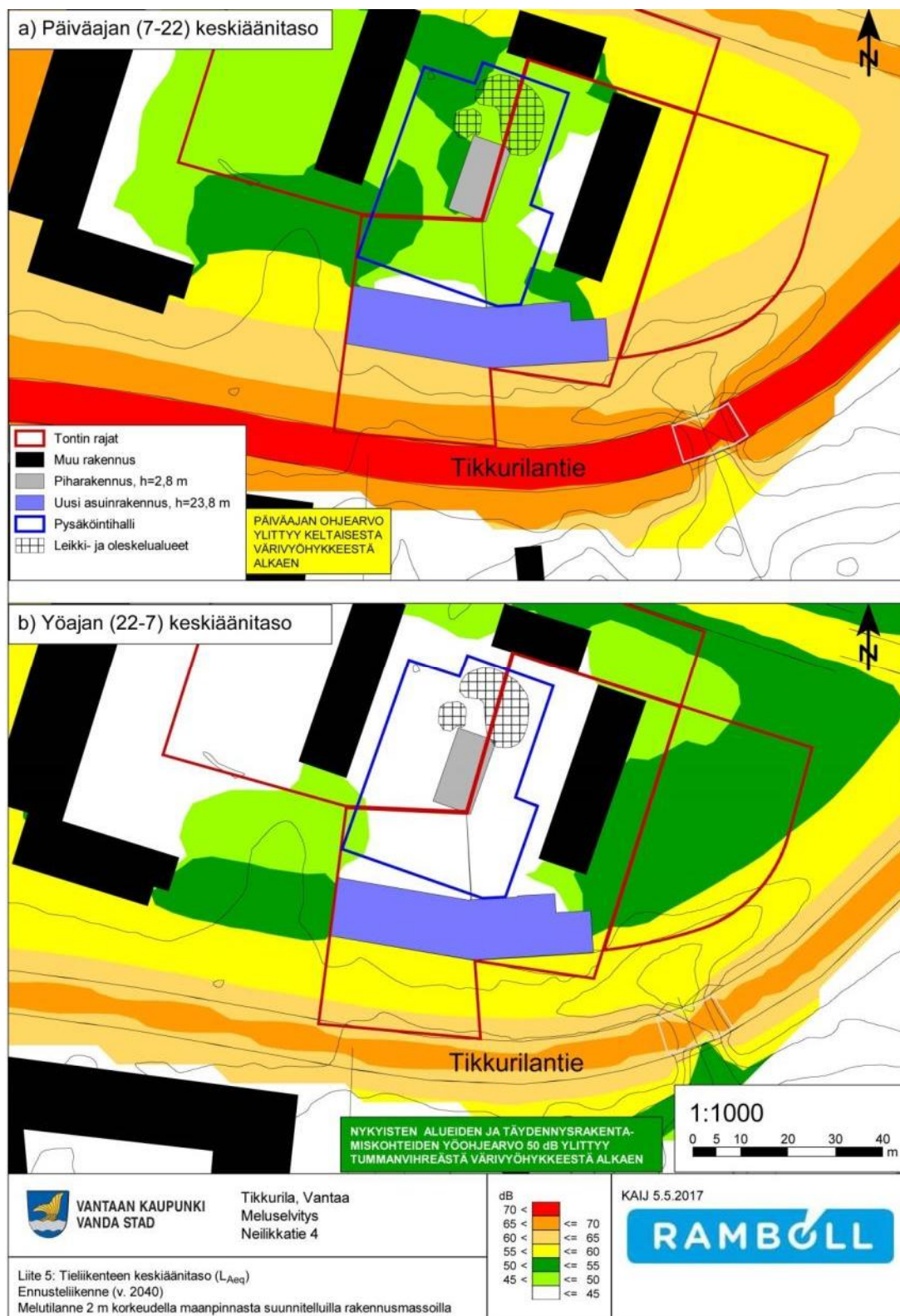
Vantaan Energialle kuuluvia pienjännitemaakaapeleita on Neilikkatien, Unikkotien ja Vehkapolun varressa.

Ympäristöhäiriöt

Tieliikennemelu

Valtioneuvoston päätöksellä melutason ohjearvoista (993/1992) A-painotettu keskiäänitaso LAeq saa olla enintään 35 dB opetus- ja kokoontumistiloissa sekä 45 dB liike- ja toimistohuoneissa. Mo-

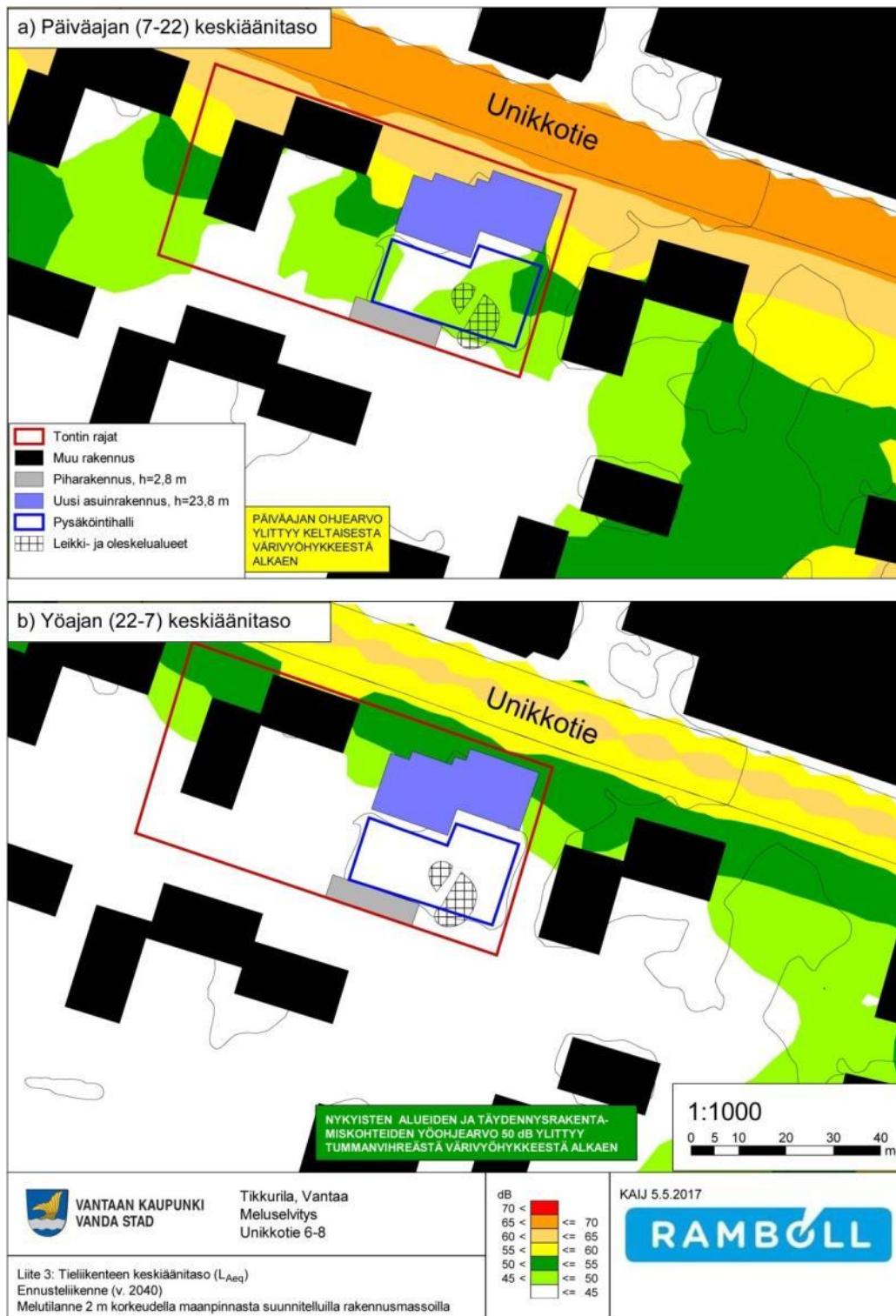
lemmissä tapauksissa sovelletaan ainoastaan melutason päiväohjearvoa. Asuin- ja majoitushuoneiden suositusarvo on päivällä 35 dB ja yöllä 30 dB.

Melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (L_{Aeq}) päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22-7) 50 dB.

Rambollin 8.5.2017 tekemän meluselvityksen perusteella eteläinen uudisrakennus sijoittuu Tikkurilantien varteen liikennemelualueelle, jossa päiväajan keskiäänitaso on 60–65 dB. Yöajan keskiäänitaso on 55–60 dB. Pihan oleskelualueet saadaan suojattua liikennemelulta hyvin.

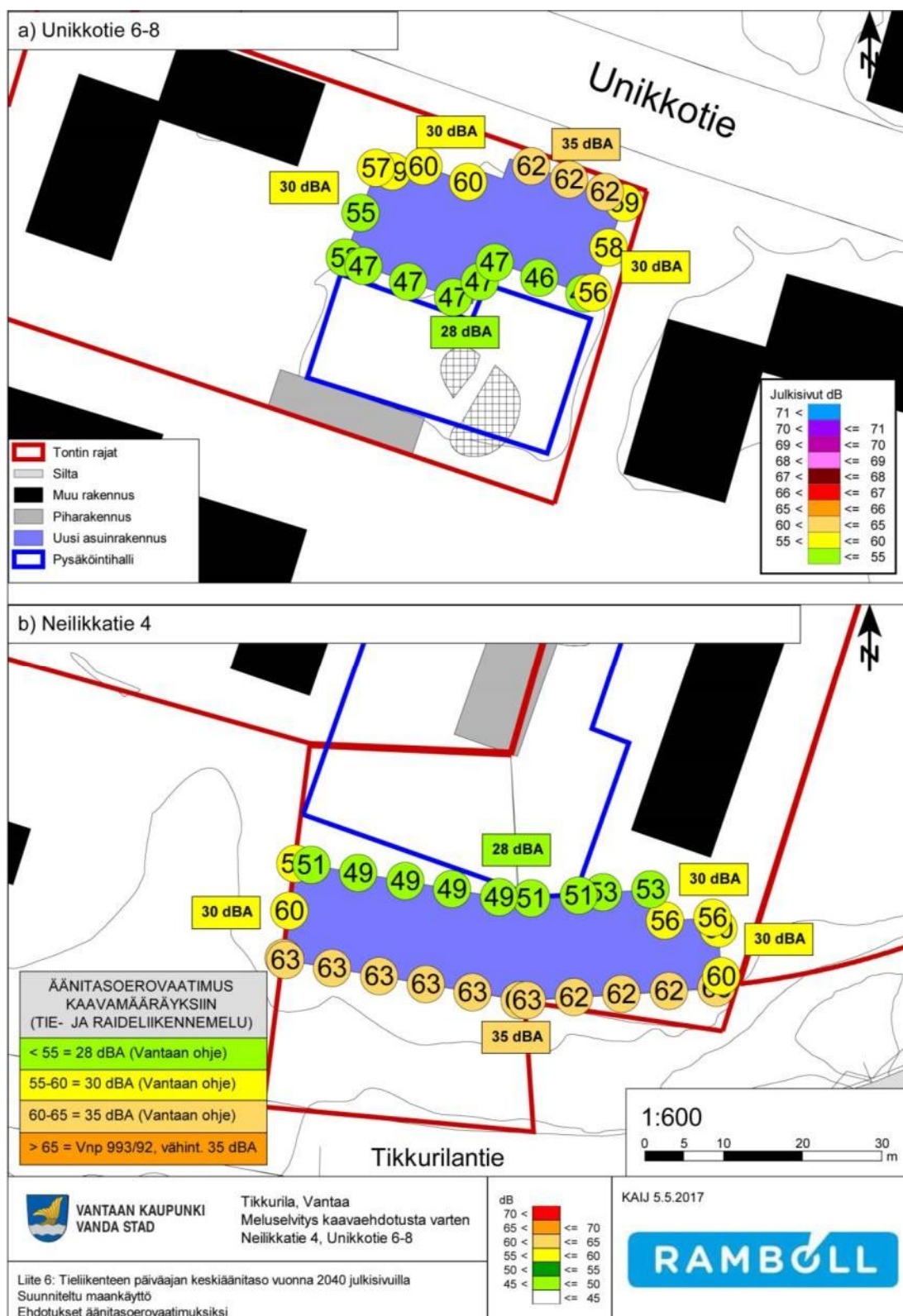
Unikkotien puolella melutaso 60–65 db päiväajan melutaso ylittyy kadun puolella. Piha jää melulta suojaan.

Vantaan kaupungin rakennusvalvonnan rakentamisohje "Rakennuksen ulkovaipan ääneneristysvaatimukset" (Vantaan kaupunki, 30.10.2007) on kuitenkin valtioneuvoston

ohjearvoja tiukempi: Tie- ja raideliikenteen osalta jo välillä 55–60 dB edellytetään 30 dB äänitasoeroa, ja välillä 60–65 dB edellytetään 35 dB äänitasoeroa.

Kaavan melumääräyksissä on noudatettu meluselvityksen tuottamaa ohjeistusta. Jos parveke sijoitetaan talon julkisivulle, missä meluohjearvo (55 dB) ylittyy, se tulee määrätä lasitettavaksi (ks. lii-

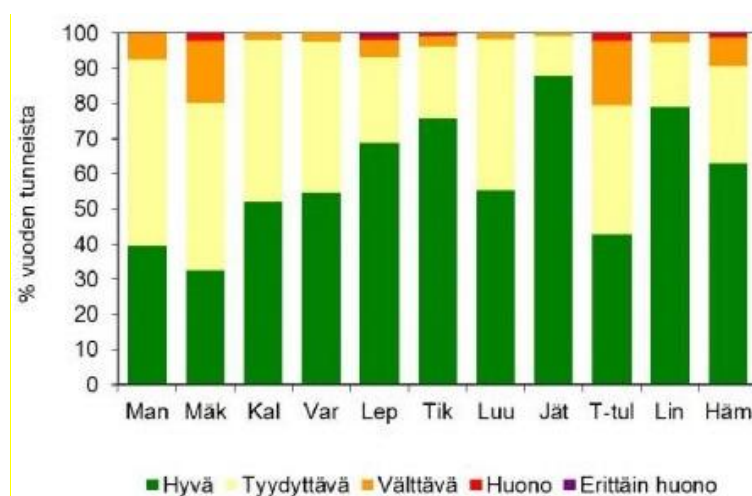
te 6). Tavallisella parvekelasituksella (6-8 mm, normaalit ilmaaot) saavutetaan yleensä enintään 10 dB(A) äänitasoero. Tässä tapauksessa parvekkeet tulee lasittaa lukuun ottamatta Unikkotien sisäpihan puoleisia parvekkeita.

Ilman pienhiukkaspitoisuudet

Tikkurilassa on seurattu ilmanlaatua vuodesta 1996 lähtien. Tikkurilan mittauspiste sijaitsee keskustan eteläpuolella, Tikkurilantien ja Ratatien risteyksen tuntumassa. Ilmanlaatuun vaikuttaa lähialueen vilkas liikenne ja katupöly. Mittausasemalla mitataan mm. typen oksidien (NO_x), hengitettävien hiukkasten (PM_{10}), pienhiukkasten ($\text{PM}_{2,5}$), haihtuvien orgaanisten yhdisteiden (VOC) pitoisuuksia.

Typen oksideilla (NO_x) tarkoitetaan typpimonoksidia (NO) ja typpidioksidia (NO_2). Pääkaupunkiseudulla niiden suurimmat päästölähteet ovat energiantuotanto ja liikenne, erityisesti raskas liikenne. Tikkurilassa NO_2 -pitoisuus ei ylittänyt vuosisarja-arvoa $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$, tuntiraja-arvoa $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ eikä vuorokausiohjearvoa $70 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Typpimonoksidin pitoisuudet laskivat voimakkaasti jo 1990-luvulla erityisesti autojen katalysaattoreiden myötä.

Hengitettävät hiukkaset (PM_{10}) ovat katujen ja teiden läheisyydessä suurimmaksi osaksi liikenteen nostattamaa katupölyä. Ne voivat aiheuttaa haittaa terveydelle etenkin keväisin. Vuonna 2015 hengitettävien hiukkasten pitoisuuksien vuosikeskiarvot vaihtelivat pääkaupunkiseudun pysyvillä mittausasemilla välillä $12 - 25 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Pienimmät vuosipitoisuudet mitattiin Kallion taustasemalla sekä Tikkurilassa. Tikkurilassa WHO:n vuosiohjearvo ($20 \mu\text{g}/\text{m}^3$) ei ylittynyt, mutta vuorokauden ohjearvotaso ylittyi v. 2015 kuutena päivänä. Suurin osa raja-arvotason ylityksistä ajoittui kevään katupölykauteen.

Pääkaupunkiseudun ilmanlaatu v. 2015 indeksillä arvioituna. Tikkurilan (Tik) ilmanlaatu on ollut n. 75 % ajasta hyvä.

Pääkaupunkiseudulla ulkoilman pienhiukkaset ($\text{PM}_{2,5}$) ovat pääasiassa peräisin liikenteen ja puunpolton päästöistä. Lisäksi niitä kulkeutuu pääkaupunkiseudulle maan rajojen ulkopuolelta. Kaukokulkeumat aiheuttavat keskimäärin yli puolet pienhiukkasten pitoisuudesta jopa seudun vilkasliikenteisimmillä alueilla. Vuonna 2015 vuosikeskiarvot vaihtelivat eri mittausasemilla välillä $4,7 - 9,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Vuosipitoisuudet olivat selvästi matalammat kuin edellisenä vuonna ja alle EU:n raja-arvon $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$ sekä myös WHO:n ohjearvon $10 \mu\text{g}/\text{m}^3$. WHO:n vuorokausiohjearvon $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ylittäviä päiviä oli Tikkurilassa kolme vuonna 2015.

Haihtuvilla orgaanisilla yhdisteillä tarkoitetaan suurta määrää orgaanisia hiiliyhdisteitä, jotka esiintyvät pääosin kaasumaisessa muodossa. VOC-yhdisteitä ovat mm. monet hiilivedyt, alkoholit, ketonit, aldehydit, esterit ja eetterit. VOC-yhdisteet ovat peräisin liikenteestä, teollisuudesta, pienta-

lojen lämmityksestä sekä kasvillisuudesta. Syöpävaaraa aiheuttavan bentseenin pitoisuudet ovat koholla vilkasliikenteisissä paikoissa ja paikoin myös asuinalueilla, joilla on runsaasti talokohtaista puulämmitystä. Tikkurilassa mitattiin bentseenin pitoisuuksia passiivikeräinmenetelmällä. Bentseenin vuosikeskiarvo oli $0,7 \mu\text{g}/\text{m}^3$, ja siten selvästi bentseenin vuosipitoisuudelle annetun raja-arvon $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ alapuolella.¹

Pienhiukkasten ja typpioksidin kulkeutumista sisäilmaan estetään käyttämällä koneellista tuloilmanottoa ja ottopaikkana kattotasoa ja suuntausta puhtaammalta alueelta sekä F7-luokan tai tehokkaampia F9-luokan suodattimia.

Tikkurila Oy

Alue sijaitsee reilun 500 m etäisyydellä Tikkurila Oyj:stä, joka on ns. Seveso-laitos. Laitoksen vaaralliset kemikaalit ovat pääsoin palavia nesteitä. Tikkurila Oyj on turvallisuusselvityksessään esittänyt suuronnettomuusskenaariot, joiden toteutumisen todennäköisyys on todettu erittäin pieneksi. Laajassa tehtaan tulipalossa lämpösäteily ulottuu enintään 80 m etäisyydelle ja vaikutukset jäävät tehdasalueen sisäpuolelle. Myrkyllisten palokaasujen leviäminen voi edellyttää mahdollisuutta suojautua sisälle.

2.1.4 Maanomistus

Kaavoitettavat kiinteistöt ovat Keskinäisen eläkevaakutusyhtiö Varman omistuksessa.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 30.10.2000 päättämien (tarkistettu 1.3.2009) valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden erityistavoitteena on, että asuin-, työpaikka- tai palvelutoimintojen alueita ei sijoiteta irralleen olevasta yhdyskuntarakenteesta. Jalankulun ja pyöräilyn verkostoja varten on varattava riittävät alueet ja edistettävä niiden jatkuvuutta, turvallisuutta ja laatua.

Helsingin seutua kehitetään kansainvälisesti kilpailukykyisenä valtakunnallisena pääkeskuksena luomalla edellytykset riittävälle ja monipuoliselle asunto- ja työpaikkarakentamiselle, toimivalle liikennejärjestelmälle sekä hyvälle elinympäristölle. Helsingin seudulla edistetään joukkoliikenteeseen, erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvaa ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

---

¹ <https://www.hsy.fi/sites/Esitteet/EsitteetKatalogi/Julkaisusarja/6-2016-Ilmanlaatu-pks-2015.pdf>

Maakuntakaava

Uudenmaan maakuntakaavassa (8.11.2006) alue on keskustatoimintojen aluetta.

Keravanjoen varressa on viheryhteystarve. Jokivarsi on merkitty kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi kohteeksi.

Ympäristöministeriö on 30.10.2014 vahvistanut Uudenmaan toisen vaihemaakuntakaavan, jossa suunnittelualue on osoitettu tiivistettäväksi alueeksi. Tikkurilantielle on osoitettu pääkaupunkiseudun poikittainen joukkoliikenteen yhteys.

Tikkurilantie osa Suurta Rantatietä, joka on merkitty kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta tärkeäksi tieksi.

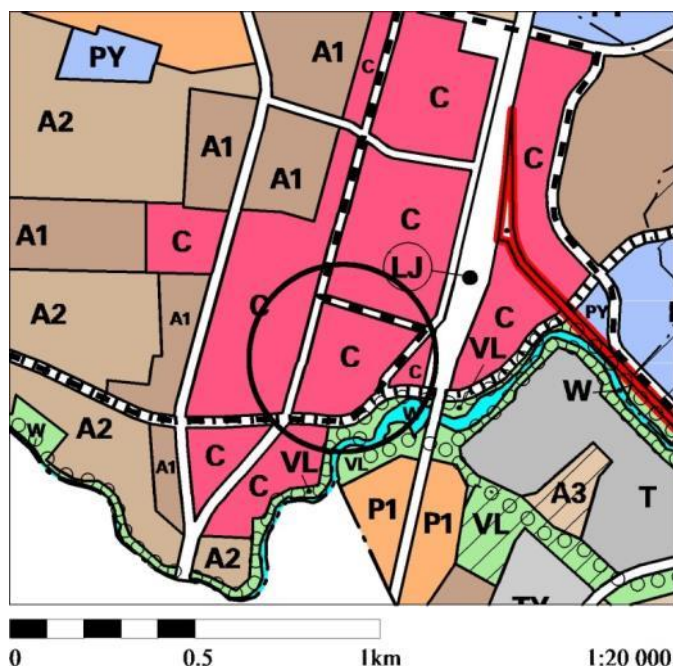
Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050

MASU 2050 määrittelee seudun tavoitteellista maankäyttöä ja toimii tausta-aineistona Helsingin seudun liikennejärjestelmälle HLJ2015 sekä Helsingin seudun asuntostrategialle. MASU 2050 on strateginen suunnitelma, joka osoittaa seudun maankäytön kehittämisen vyöhykkeet. Yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti 80 % uudesta asuntotuotannosta ohjataan seudun ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeelle (tumman ruskea vyöhyke). Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelman 11.5.2015.

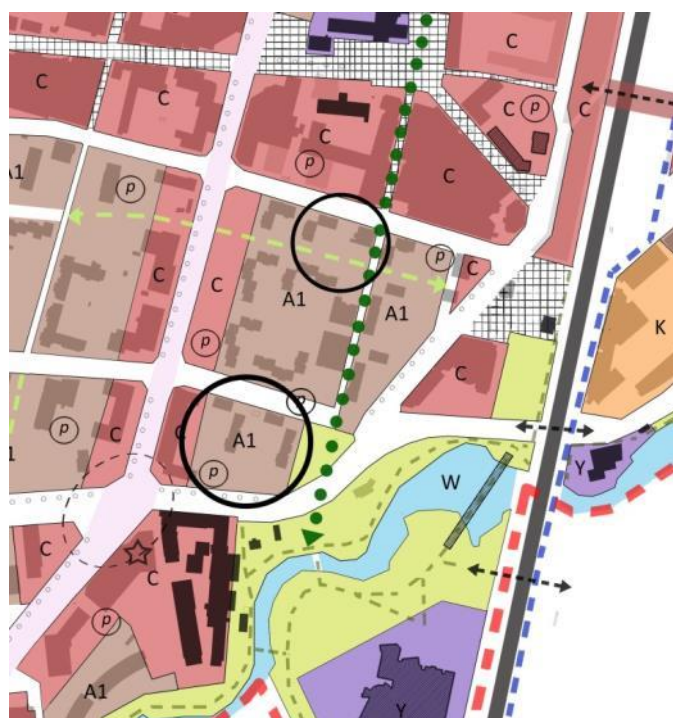
Yleiskaava

Alue on yleiskaavassa keskustatointojen aluetta (C). Tikkurilantien, Ratatien ja Unikkotien kautta kulkee ohjeellinen joukkoliikenteen runko-yhteys. Tikkurilantie on lisäksi merkitty historialliseksi tieksi. Keravanjokivarsi on lähivirkistysaluetta, jolla kulkee ohjeellinen ulkoilureitti.

Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymä yleiskaava on tullut voimaan 25.2.2009. Kaavahanke on yleiskaavan mukainen.

Tikkurilan keskustan kaavarunko

Alue on osoitettu tehokkaaksi asuinalueeksi merkinnällä A1. Tiivistäminen edellyttää keskitettyä pysäköintiä. Unikkopolku on kortteliraitti ja Vehkapolku keskustan viheralueita rantaan yhdistävä pääreitti.

Tikkurilantien puoleiset katujulkisivut on määritelty kaupunkikuvallisesti erityisen vaativiksi, Unikkotien puoleiset kaupunkikuvallisesti vaativiksi julkisivuiksi.

Unikkotien ja osin myös Tikkurilantien varsi on kaupallista julkisivua, jonka katujulkisivusta vähintään 40 % tulee olla liike- ja myymälätilaksi soveltuvaa tilaa.

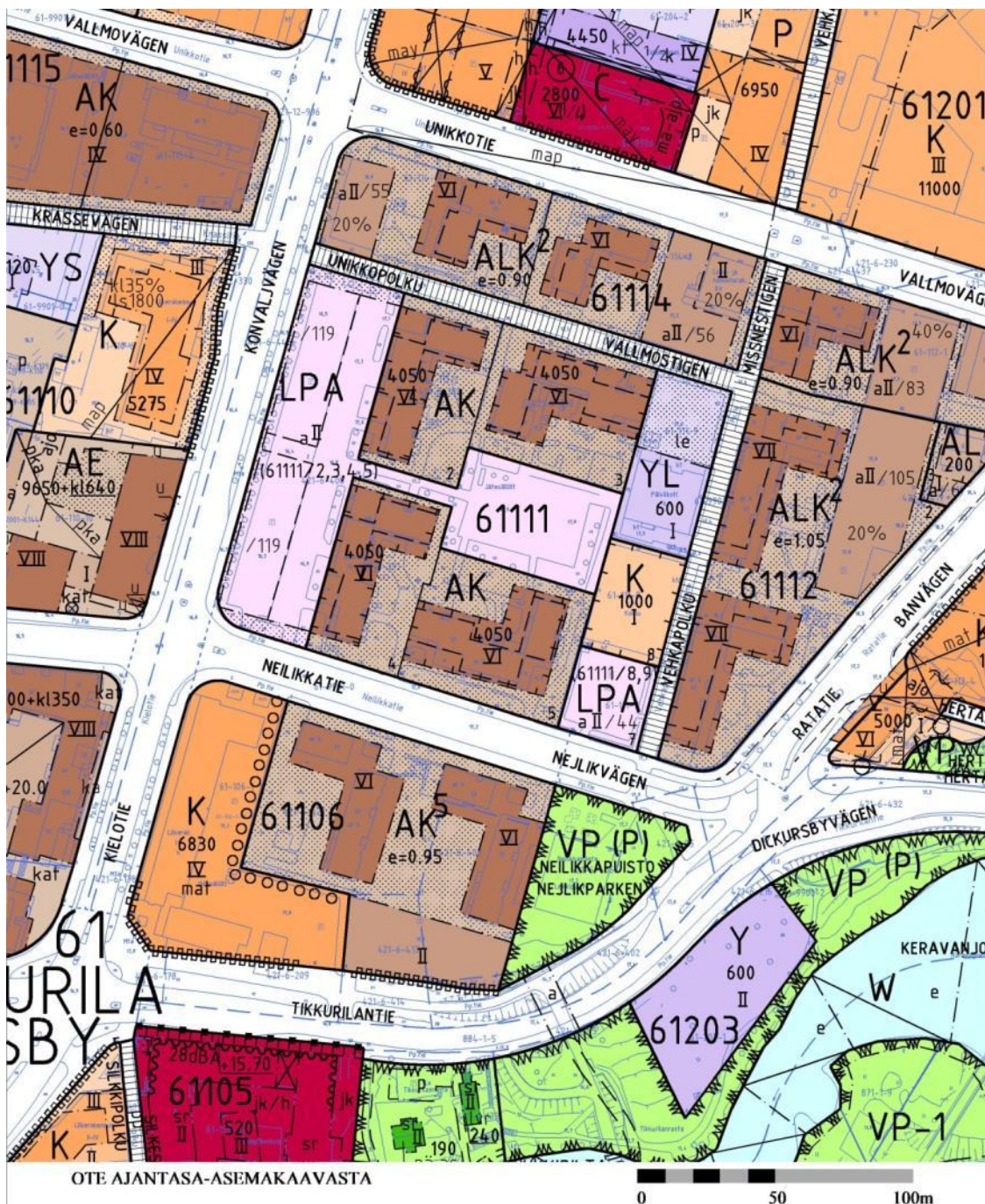
Kaavarunko oli nähtävillä 7.5.–5.6.2014 ja kaupunginhallitus on hyväksynyt sen 19.1.2015.

Asemakaava

Alueen ensimmäinen asemakaava Tikkurila-Viertola, 630100 (SM 22.3.1974) on edelleen voimassa Neilikkatie 4:n alueella. Siinä alue on osoitettu asuinrakennusten korttelialueeksi, AK. Kerroksia on saanut olla kuusi ja sen lisäksi ns. maanpäällinen kellari, eli yhteensä seitsemän. Unikkotie 6–8:aan on tehty kaavamuuos 000036 (Kh 10.3.1975), jossa alue on osoitettu yhdistettyjen liike- ja asuinrakennusten korttelialueeksi ALK. Kerroksia on sallittu käytännössä seitsemän ja liikera-

kennuksessa kolme. Alueen ensimmäinen asemakaava Tikkurila VI, 610200 (SM 17.4.1971) on voimassa vielä Vehkapolun ja Unikkopolun katualueilla.

Tikkurilan jokirannan suunnittelukilpailu

Tekninen lautakunta päätti 19.5.2015 maisema-arkkitehtuurikilpailun järjestämisestä Tikkurilan jokirantaan. Kilpailualue ulottui Kuninkaantien sillalta Silkkitehtaalle asti. Voittajaksi valittiin 9.3.2015 Loci-maisema-arkkitehdit Oy:n ehdotus Keidas. Palkintolautakunta totesi, että ehdotus on vahva ja innovatiivinen konsepti, joka yhdistää luontoarvoja ja korkeatasoista ympäristörakentamista sekä moderneja teknisiä ratkaisuja. Ehdotuksesta välittyi visio entiseen teollisuusmiljöön soveltuvasta puistosta.

Keitaassa kaupunkiluonnosta kehitetään vastapari Tikkurilan urbaanille keskustalle. Ehdotuksen kantavana ideana on Tikkurilan keskustan kaavarungon mukaisesti luonnon monimuotoisuuden ja kestävän ympäristörakentamisen kohtaaminen.

Ehdotuksessa alueelle on tuotu kahvila, kajakkivuokrausta ja oleskeluterasseja, sauna ja uimapaikka. Silkkitehtaan eteläreunaan on osoitettu uusi silta. Tikkurilantien alittavaa alikulkua avarretaan ja muotoillaan maastoa Neilikapuiston kohdalla niin, että yhteys keskustasta jokirantaan muuttuu juohevaksi. Tikkurilantien linjauksen madaltamista Silkkitehtaan kohdalla on selvitetty.

Keidas, Loci-maisema-arkkitehdit Oy.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiö Varman jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 14.10.2016. Kaavamuutos sai työohjelmassa numeron 002321 ja kaavoitus tuli vireille 18.1.2017. Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.3.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttötoimi (yrityspalvelut, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, tekninen toimiala), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo

- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, Museovirasto, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj ja HSL.

3.3.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Mielipiteet 18.1.2017 päivätyistä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin 20.2.2017 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 6 kpl. HSL:llä ja ei ole huomautettavaa kaavamuutokseen. HSY vaatii selvittämään kaavoitustyön aikana vesihuollon lisärakentamistarpeen ja tarvittaessa laatimaan vesihuollon esisuunnitelman ja alustavan kustannusarvion. Unikkotie 2:n asukkaat olivat huolissaan uuden kerrostalon sijoittumisesta suoraan heidän parvekkeensa eteen. He myös toivoivat, että rakennus ei olisi nykyisiä seitsemänkerroksisia rakennuksia korkeampi. Osa vastusti Kukkakedon tiivistämistä ja piti sitä arvokkaana sellaisena kuin se nyt on.

As Oy Unikkokedon mielipiteen mukaan alueen rakennukset ovat seitsemän kerroksisia, eikä kahdeksatta kerrosta tulisi sallia uusissakaan rakennuksissa. Myös pihakannen vaikutus näkymiin tulee tutkia. Lisäksi tulee selvittää Unikkotie 6:n mahdollinen varjostusvaikutus sekä tarkat selvitykset uudisrakennusten vaikutuksista talon perustuksiin ja rakenteisiin, sekä myös rakennusaikaisista häiriöistä, kuten tärinästä. Lisäksi yhtiö oli huolissaan vuokratalojen asukkaiden vaihtuvuudesta, joka voi tuoda alueelle levottomuutta. Asuntojen suunnittelussa tulee ottaa huomioon monipuolisesti eri-ikäiset ihmiset ja erikokoiset perheet.

Naapuriyhtiön ja sen asukkaiden mielipiteet on otettu huomioon. Unikkotien varteen sijoittuvaa rakennusta on porrastettu niin, että rakennuksen itäpää sijoittuu lähelle Unikkotietä eikä asetu suoraan Unikkotie 2-4:n julkisivun eteen. Uudisrakennusten varjostusvaikutusta on tarkasteltu ja sen perusteella nähdään, että aurinko paistaa Unikkotie 2-4:ään jatkossakin esteettömästi kesäaikana aina klo 18:30:een asti. Lisäksi kaupunki edellyttää sopimuksissaan, että osaan uusista rakennuksista tulee omistusasuntoja, todennäköisimmin juuri Unikkotie 6:een.

Osaan alueen rakennuksista on hankittu rakennuslupa, joka mahdollistaa niiden korottamisen kahdeksankerroksisiksi. Sillä perusteella kerrosluvun rajoittaminen uudisrakennuksissa seitsemään ei ole perusteltua.

Kaavahanketta esiteltiin Tikkurilan kirjastossa 23.1.2017 järjestetyssä asukastilaisuudessa.

Nähtäville asettaminen ja lausuntojen pyytäminen

Kaavaehdotus oli nähtävillä MRA 27 §:n mukaisesti 28.6–31.8.2017. Yhtään muistutusta ei jätetty.

Lausunto pyydettiin Vantaan kaupunginmuseolta, HSY:ltä ja Vantaan Energialta. Lausunnonantajilla ei ollut huomautettavaa kaavaehdotuksesta. Lausunnot on otettu huomioon vastineissa.

Kaavakarttaan on nähtävilläolon jälkeen tehty tekninen korjaus, jossa poistetaan tarpeettomana korttelia 61106 koskeva tonttijako. Tonttijako on jo olemassa, eikä siihen nyt tehdä muutosta.

3.4. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2013-2017 strategia (Kv 17.6.2013/15.6.2015):

Strateginen painopiste on kaupunkirakenteen eheyttämisessä ja keskustojen tiivistämisessä joukkoliikenteen runkolinjojen varsille. Kestävä kehitys on hyvien elinmahdollisuuksien turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville. Ratkaisuihin ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset näkökulmat ja oikeudenmukaisuus sekä pidetään talous tasapainossa.

Valtion ja Helsingin seudun kuntien välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus 2016–2019:

Vantaan sitova asuntotonttien kerrosalamäärä on keskimäärin 266 250 kerrosneliometriä /vuosi.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 22.9.2014)

- Kaupungin omistaman maan kaavoittaminen on etusijalla.
- Asuntotuotantoa varten asemakaavavaranottoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden rakentamisen tarvetta.
- Kaavoituksen tavoitteena on kohtuuhintainen, laadukas ja toteuttamiskelpoinen asuntotuotanto.
- Kaavoituksella turvataan rakennettujen alueiden kehittäminen sekä uusien alueiden veto-voima ja laatutaso.
- Täydennysrakentamista edistetään aktiivisesti erityisesti ratojen varsille.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

3.4.2 Muut tavoitteet

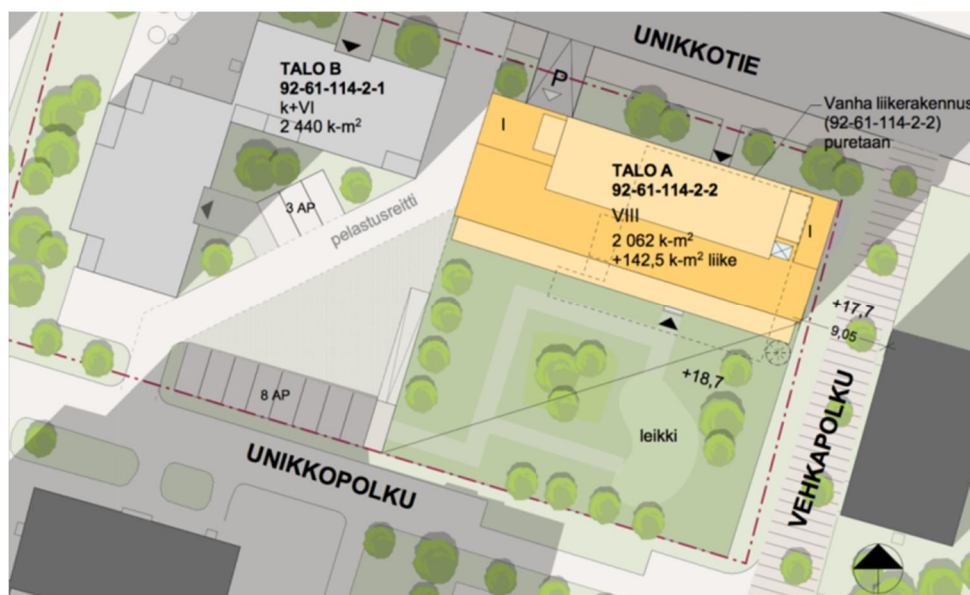
Keskinäisen eläkevakuutusyhtiö Varman tavoitteet

Kiinteistöjen omistajan tavoitteena on lisätä vuokra-asuntojen omistusta Tikkurilan keskustassa erinomaisten raideliikenneyhteyksien äärellä.

Kaupungin asuntopoliittiset tavoitteet

Kaupunki haluaa lisätä alueen asuntojakauman monipuolisuutta ja vaatii, että osa toteutettavasta uudisrakentamisesta on omistusasumista. Vuokra-asuntojen osuuden ei haluta nousevan liian korkeaksi millään alueella.

3.5 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Unikkotie 6:n rakennus OAS-vaiheessa, Tengbom Eriksson Arkkitehdit Oy.

Tengbom Eriksson Arkkitehdit Oy on Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varman palkkaamana konsulttina laatinut suunnitelman, johon kaavatyö perustuu. Ratkaisussa lisärakentaminen sijoittuu Kukkakedon asuinalueen reunoille, Unikkotien ja Tikkurilantien varteen. Unikkotie 6:n vanha yksikerroksinen liikerakennus puretaan ja uusi rakennus sijoittuu sen paikalle. Uuden rakennuksen sekä pääosin myös olemassa olevan eli Unikkotien 8:n pysäköinti sijoittuu rakennettavan pihakan alle. Ajoliittymä on Unikkotien suunnasta. Ensimmäisissä luonnoksissa uudisrakennus olisi sijoittunut suorakulmaisesti päätä Unikkotien suuntaan. Ratkaisun koettiin kuitenkin haittaavan Unikkotie 2:n asukkaita tukkimalla parvekenäkymiä. Lisäksi Unikkotien liikennemelu olisi ollut vaikeampi ratkaista ja melu olisi päässyt vuotamaan oleskelupihalle.

Neilikkatie 4:n suunnitelmat tarkentuivat siten, että uudisrakennus sijoittuu kiinni tontin länsireunaan, jolloin tulevaisuudessa naapuriin tuleva rakennus voidaan rakentaa siihen kiinni ja Tikkurilantien meluhaitat saadaan rajattua katualueelle.

Kaavahakemuksen liitekuva, Tengbom Eriksson Arkkitehdit Oy.

3.5.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

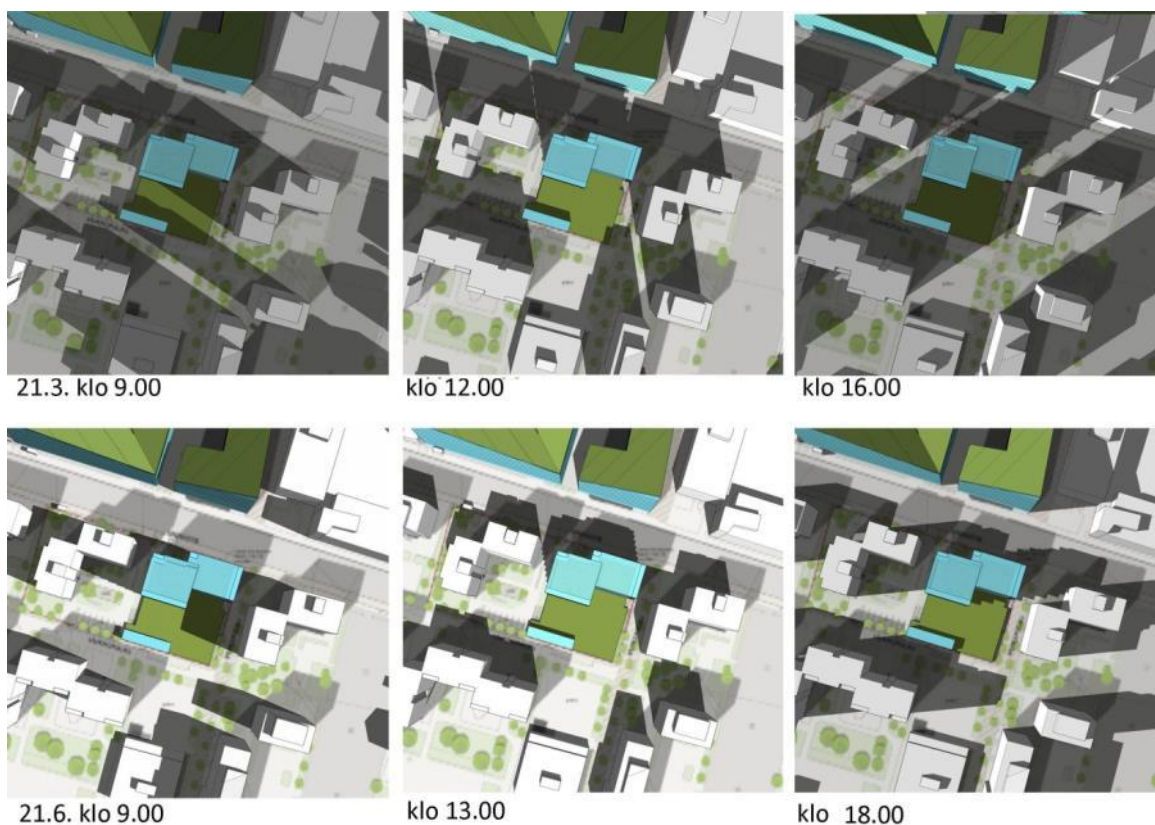
Suunnitelman perusratkaisu hahmottui ja varhaisessa vaiheessa. Kuulemisessa saadun palautteen perusteella Unikkotie 6:n rakennuksen massoittelua ja sijoittumista kuitenkin tarkistettiin. Rakennusrunkoon tehtiin pykällyys, jolloin naapurirakennukselle aiheutuva haitta saatiin minimoitua. Rakennuksen massoittelu noudattaa nyt mittakaavallisestikin paremmin olemassa olevaa ympäristöä. Kerrosluvuksi tuli voimassa olevasta kaavasta poiketen kahdeksan kerrosta, joskin Unikkotien rakennus on itäosastaan seitsemänkerroksinen. Perusteena on se, että osaan vanhoista kerrosta-loista on jo voimassa rakennuslupa kahdeksannen kerroksen rakentamiseksi.

Unikkotie 6–8:n itäpääty on seitsemänkerroksinen. Kuva Tengbom Eriksson Arkkitehdit Oy.

Unikkotien rakennus väistää Unikkotie 4:n asuinrakennusta. Tengbom Eriksson Arkkitehdit Oy.

Varjoanalyysin perusteella nähdään, ettei uudisrakennus varjosta merkittävästi nykyistä Unikotie 4:n asuinrakennusta. Kesäiltana varjovaikutus alkaa vasta klo 18.30:n jälkeen. Rakennus ei myöskään varjosta kohduttomasti Unikotien pohjoispuolelle suunniteltua asuntorakentamista.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla muutetaan Unikotien varren nykyinen yhdistettyjen liike- ja asuinrakennusten korttelialue (ALK) asuin kerrostalojen korttelialueeksi (AK). Neilikkatien korttelissa käyttötarkoitus säilyy asuin kerrostalojen korttelialueena. Kahdelle uudelle asuin kerrostalolle osoitetaan rakennuspaikka. Pysäköinti ohjataan pihakansien alle.

4.1.1 Mitoitus

Asuin kerrostalojen korttelialueet, AK 1,1 hehtaarin alue. Kokonaisrakennusoikeus on 16 810 k-m². Tehokkuusluku e=1,53. Uutta rakennusoikeutta tulee 6 550 kerrosneliometriä, vaikka käytännössä asuinrakennusoikeus kasvaa enemmän.

- asuinrakennusoikeuden lisäystä 7 130 k-m², asuntoja yhteensä 126 kpl
- liikerakennusoikeus 100 k-m²
- asuntojen keskipinta-ala on noin 48 m².
- autopaikkojen kokonaismäärä on 135 kpl (Unikotie 40 ap, Neilikkatie 92 ap), josta asunnot: 1 ap/130 k-m², myymälä- ja palvelutilat: 1 ap/ 150 k-m². Laskelmassa on mukana nykyisten asuinrakennusten autopaikat.
- pyöräpaikkoja: asunnot 1 kpl/asuinhuone, joista 50 % oltava helposti käytettäviä.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaavan mukainen rakentaminen tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta ja tukeutuu täysin raideliikenteen varaan. Uudisrakentaminen sijoittuu huonokuntoisen, matalan liikerakennuksen ja toisaalta pysäköintialueen paikalle, joten kaupunkikuva paranee nykyisestä. Paikalla muuratusta poltetusta tiilestä rakennettavat talot sopeutuvat ympäristöönsä. Vaihtoehtoisena julkisivumateriaalina on puu, joka sopii hyvin muutoin tiilisen ympäristön pariin.

4.3 ALUEVARAUKSET

4.3.1 Korttelialueet

AK, asuinkerrostalojen korttelialue

Koko suunnittelualue tulee merkityksi asuinkerrostalojen korttelialueeksi, AK. Asumisen lisäksi Unikkotien ja Vehkapolun kulmaan osoitetaan liiketilaa 100 (vähintään 90) kerrosneliömetriä. Kerrosluku muuttuu siten, että nykyisen seitsemän kerroksen lisäksi sallitaan kahdeksas kerros muualla kuin Unikkotie 6–8:n itäosassa.

Unikkotien varteen sijoittuvan rakennuksen rakennusala on merkitty siten, että se väistää Unikkotie 4:n naapurirakennusta eikä asetu sen länsinäkymien eteen. Rakennusmassaan tulee pykällys, jolloin se noudattaa myös mittakaavallisesti alueen muuta rakennuskantaa. Pysäköinti sijoittuu pihakannen alle. Sinne ajetaan suoraan Unikkotieltä. Pysäköintitaso tehdään niin alas kuin se pohjaveden pinnan suhteen on mahdollista. Käytännössä kansipiha asettuu noin metrin korkeuteen maanpinnasta. Pihakannelle tulee istutuksia ja oleskelualue.

Neilikkatie 4:n uuden rakennuksen paikka myötäilee Tikkurilantien katualueen reunaa. Myös sen pysäköinti hoidetaan pihakannen alla vastaavaan tapaan kuin Unikkotiellä. Ajo tapahtuu Neilikkatien liittymästä. Pihakannen päälle on mahdollista rakentaa piharakennus yhteistiloineen ja saunoineen koko korttelipihan käyttöön.

Rakennusten arkkitehtuurilta ja materiaaleilta vaaditaan laatua. Julkisivut tulee muurata poltetusta tiilestä tai käyttää vaihtoehtoisesti puuta.

Pihakansien alle mahtuu kaikkiaan n. 100 autopaikkaa ja pihatason tulee noin 30 paikkaa, mikä täyttää asunnoilta vaaditun normin 1 ap/ 130 k-m². Se ei myöskään vähennä nykyisten asuinrakennusten osuutta autopaikoista. Uudisrakennuksiin varataan polkupyöräpaikkoja 1 pp/ asuinhuone.

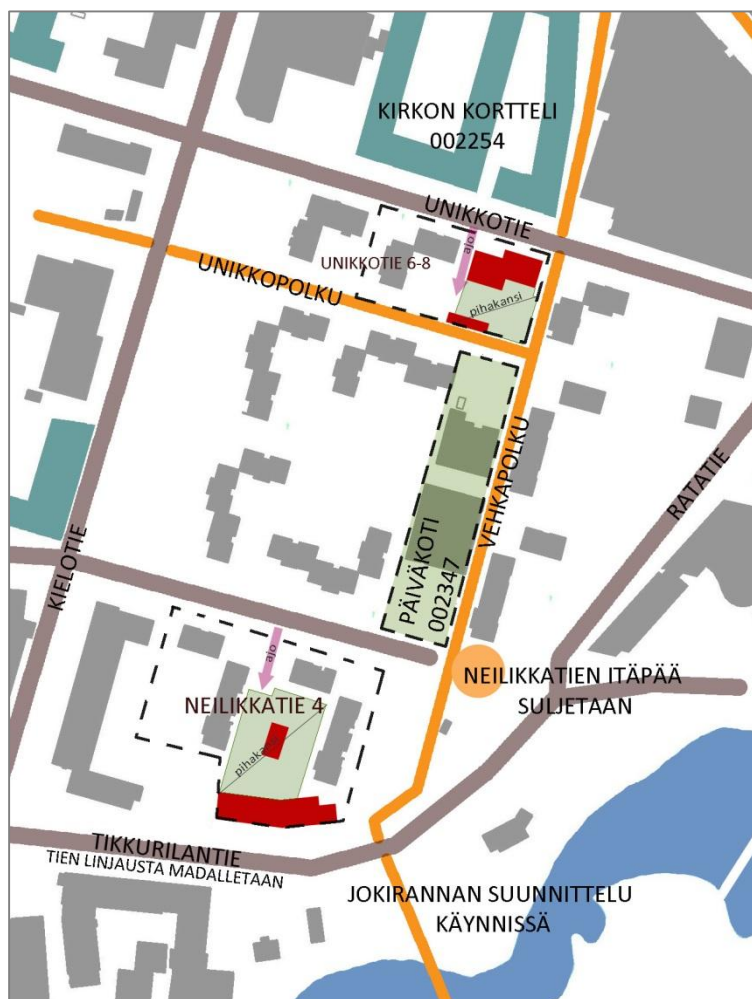
Rakennusoikeudeksi tulee yhteensä 16 810 k-m², josta uutta on 7 230 k-m². Siitä asumiseen on osoitettu 7 130 k-m², loput 1 00 k-m² jää liiketiloille.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu hyvien joukkoliikennedyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävästä kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

Vasemmalla: analyysikartta uudisrakennusten sijoittumisesta suhteessa alueen muihin kaavahankkeisiin.

Alla: Hankkeet sovitettuna Tikkurilan 3D-malliin. Uudet tai vasta eri suunnittelu- vaiheissa olevat rakennukset on näytetty sinisellä.

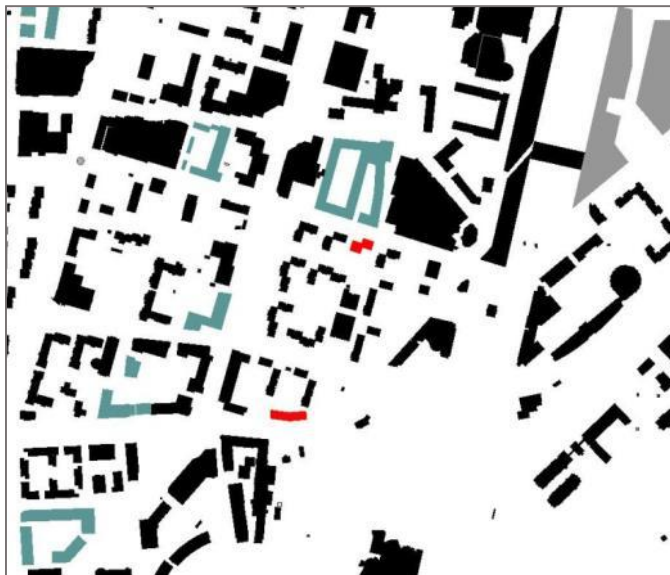

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Kaavamuutos täydentää Tikkurilan ydinkeskustaa, mikä toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden henkeä. Uusia asuntoja tulee 126 kappaletta arviolta noin 200 uudelle asukkaalle.

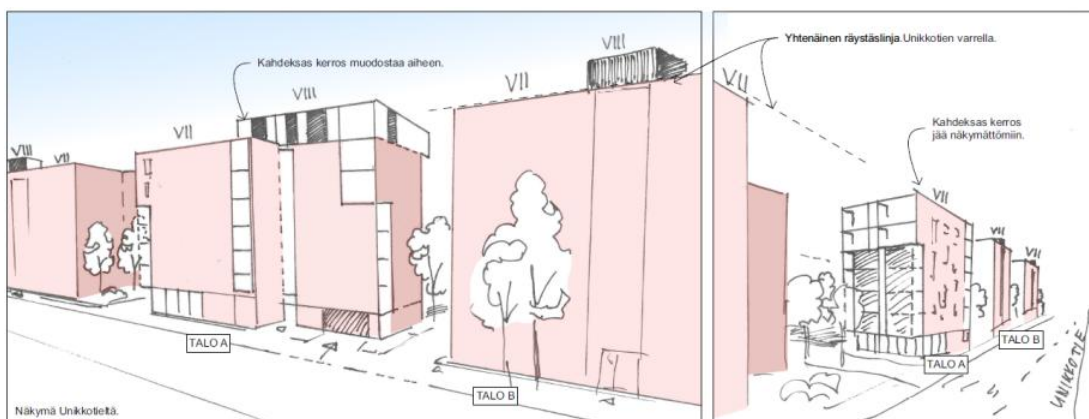
Yhdyskuntarakenne

Alue sijoittuu Tikkurilan keskusta, matkakatuksen tuntumaan. Kukkaketo rajautuu pohjoispuoleltaan Unikkotiehen ja etelässä Tikkurilantie.

Ratkaisu edistää keskustan täydennysrakentamista ja luo tiivistä ja tehokasta, kaupunkirakennetta.

Alue on kävelyetäisyydellä Tikkurilan asemasta ja sijoittuu keskelle alueen palveluja. Tulevat asukkaat voivat tukeutua täysin keskustan kävely- ja pyöräilyalueeseen sekä joukkoliikenteen käyttöön.

Rakennusten korkeustarkastelu Unikkotien suunnasta. Tengbom Eriksson Arkkitehdit Oy.

Kaupunkikuva

Uusi rakentaminen parantaa alueen kaupunkikuvaa nykyhetkeen verrattuna. Rakennukset sijoituvat huonokuntoisen liikerakennuksen ja Tikkurilantien varrella pysäköintialueen paikalle. Ne rajaavat Unikkotien ja Tikkurilantien katutilaa ja muodostavat samalla koko Kukkakedosta selkeämin rajatun kokonaisuuden.

Pysäköinti sijoittuu pihakansien alle, mikä on omiaan lisäämään alueen viihtyisyyttä. Mittakaavaltaan ne eivät poikkea alueen nykyisestä rakennuskannasta. Vanhat rakennukset ovat seitsemänkerroksisia, mutta ainakin osaan niistä on tulossa kerros lisää katolle. Poltettu tiili paikalla muuratuna pitää alueen ilmeen yhtenäisenä. Toisaalta puu voi tuoda uudisrakennuksille modernin il-

meen ja istuu samalla pehmeästi ympäristöönsä. Unikkotien katutasoon tulee liiketilaa, jolloin kadun elävyys ei ainakaan huonone nykytilaan verrattuna.

Asuminen

Kaava-alueelle tulee 126 kerrostaloasuntoa. Valmistuvat asunnot helpottavat osaltaan pääkaupunkiseudun asuntopulaa. Hanke noudattaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita lisäämällä asuntotuotantoa ja monipuolistamalla asuntokantaa hyvien raideliikenneyhteyksien varrella.

Palvelut ja työpaikat

Keskustan asukasmäärä kasvaa, mikä lisää taloudellista toimeliaisuutta, kaupallisten palvelujen kannattavuutta ja joukkoliikenteen käyttöastetta. Hanke on kaupungille taloudellisesti kannattava.

Taloudelliset vaikutukset

Uusi ja tehokkaampi rakentaminen tiiviillä keskusta-alueella hyödyntää olemassa olevaa kunnallisteknistä verkostoa ja valmiita palveluja. Hanke on kaupungille taloudellisesti kannattava, vaikka alueella ei olekaan kaupungin maanomistusta.

Sosiaalinen ympäristö

Keskusta-alueelle tulee uusia asukkaita, mikä lisää alueen käyttöä myös iltaisin. Kaavoitettaville tonteille tulee sekä vuokra- että omistusasuntoja, mikä tasapainottaa alueen sosioekonomista asemaa. Ympäröivien pientaloalueiden ikääntyville asukkaille tarjoutuu mahdollisuus esteettömään ja huolettomaan kerrostaloasumiseen. Tavoitteena on ehjä sosiaalinen suus. Hanke on VAT:n mukainen.

Virkistys

Hanke uusine asukkaineen lisää virkistysalueiden, kuten Keravanjoen rannan käyttöä. Jokirannan viheralueita kehitetään houkuttelevampaan ja kulutusta kestäväään suuntaan. Itse kaava-alue on vanhaa, rakennettua keskustakorttelia, joten hanke ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita.

Liikenne

Kaava-alue sijaitsee Vehkapolun kävelyraitin varrella ja voi tukeutua täysin jalankulkuun, pyöräilyyn ja joukkoliikenteeseen. Liikenneverkon ja joukkoliikenteen palvelujen kapasiteetti kestää tehokkaan rakentamisen ja asukasluvun lisäyksen.

Vesihuolto

Kaavamuutosalue tukeutuu olemassa olevaan vesihuoltoverkkoon, joten kaavamuutoksesta ei aiheudu suunnittelu- tai rakennuskustannuksia yleiselle vesihuollolle.

Ympäristöhäiriöt

Unikkotien ja Tikkurilantien liikennemelu on otettu huomioon kaavamääräyksissä.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudisrakentaminen sijoittuu jo rakennetuille alueille, eikä sillä ole vaikutusta alueen luontoarvoihin. Hanke hyödyntää pitkälti olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutosalueet ovat nykyisin pääasiassa vettä läpäisemätöntä pintaa, jonka osuus ei tule merkittävästi muuttumaan kaavamuutoksen myötä. Kaava-alueella muodostuvia hulevesiä tulee viivyttaa/imeyttää tontilla ennen niiden johtamista hulevesiviemäriin, joten alueelta poistuvia hulevesiä tullaan hallitsemaan nykytilaa paremmin uuden rakentamisen myötä.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

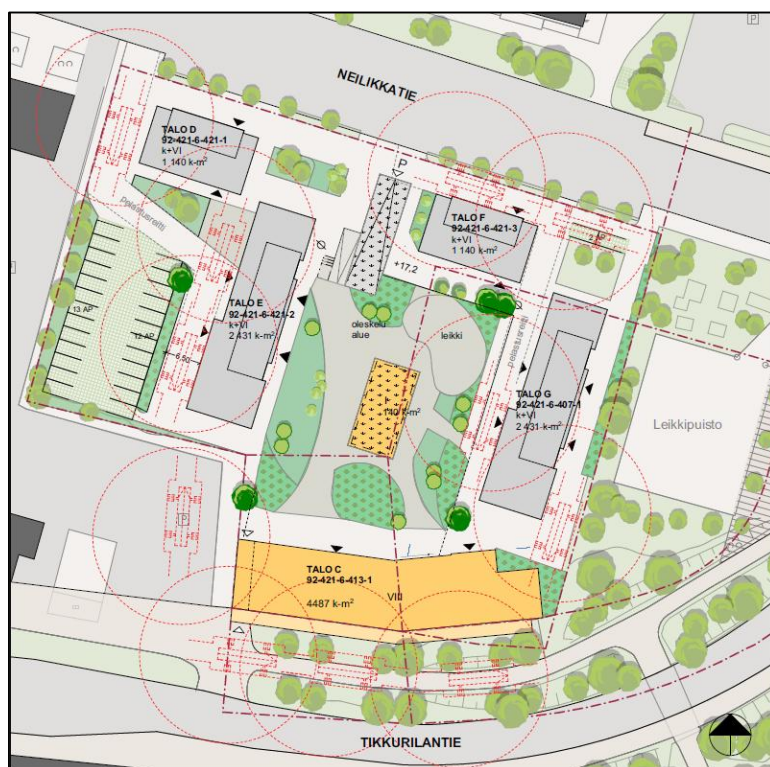
Rakentamisen vaikutukset ilmastonmuutokseen ovat vähäiset. Rakentaminen lisää aina kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Toisaalta nyt rakennettava keskustakortteli tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Se sijoittuu keskustan kävelyvyöhykkeelle ja hyödyntää täysipainoisesti joukkoliikennepalveluja ja raideliikennettä. Ratkaisun ekologisuus on pyritty varmistamaan käyttämällä vihertehokkuuslaskuria, jossa on otettu huomioon mm. läpäisevän pinnan osuus, hulevesien hallinta, olemassa olevat ja istutettavat puut ja pensaat ja viherkatot. Pysäköinnin yhteydessä varaudutaan sähköautojen latauspisteisiin.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tieliikenteen melu on käsitelty kohdassa 4.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy toteuttamissopimus. Tavoitteena on aloittaa rakentaminen heti, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavaehdotuksen.

Pelastustiekaavio Neilikkatie,
Tengbom Eriksson Arkkitehdit Oy.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö

Varma:

Aarne Markkula

Benjamin Kalliola

Tengbom Eriksson Arkkitehdit Oy:

Patrick Eriksson

Ahti Korpinen

Niko Mähönen

Vantaan kaupunki:

Kaupunkisuunnittelu:

Asta Tirkkonen

Ritva Kotilainen

Seppo Niva

Elina Ekroos

Kaija Topra

Anna-Liisa Vanhala

Mikko Järvi

Kaupunginmuseo:

Anne Vuojolainen

alue-arkkitehti

alue-arkkitehti, va.

arkkitehti

maisema-arkkitehti

suunnitteluavustaja

kaavoitusteknikko

kaavoitusinsinööri

rakennustutkija

Kuntatekniikan keskus :

Harri Keinänen

Samuli Haveri

Emma Lottanen

Rakennusvalvonta:

Päivi Teerikangas

Yrityspalvelut:

Heikki Virkkunen

Tomi Henriksson

vesihuollon suunnittelu

liikenneinsinööri

geotekniikka

lupa-arkkitehti

projektijohtaja

asumisasiain päällikkö

VANTAAN KAUPUNKI / Kaupunkisuunnittelu

Vantaalla, 25. päivänä syyskuuta 2017.

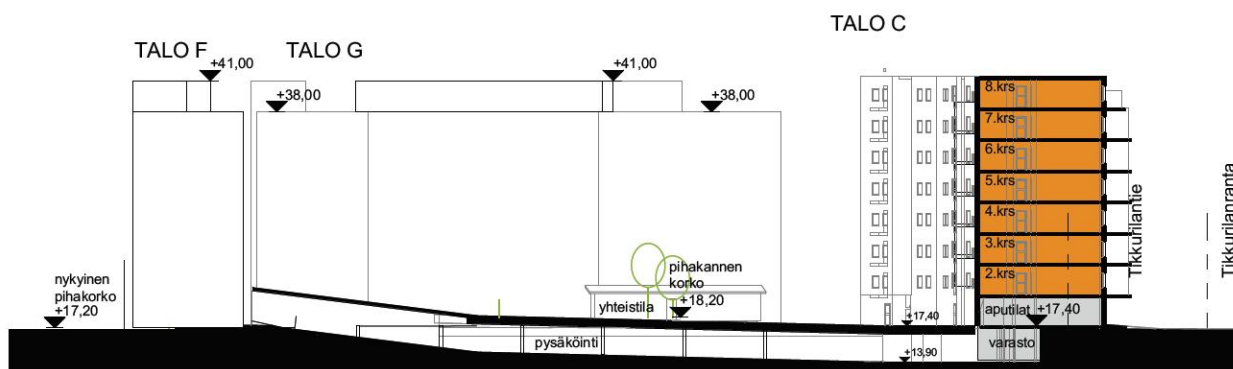
Seppo Niva

asemakaavasuunnittelija

Ritva Kotilainen

aluearkkitehti

Pysäköinti sijoittuu pääosin pihakannen alle. Kansipihan korko on noin 1 m nykyistä maanpintaa korkeammalla.

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	Täyttämispvm	10.05.2017
Kaavan nimi	002321 Tikkurila 61 kaupunginosa Kukkakedon täydennys		
Hyväksymispvm	Ehdotuspvm		
Hyväksyjä	Vireilletulosta ilm. pvm		18.01.2017
Hyväksymispykälä	Kunnan kaavatunnus		092002321
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	1,0980	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]	0,2770	Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	1,0980

Ranta-asemakaava Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm] Omarantaiset Ei-omarantaiset

Lomarakennuspaikat [lkm] Omarantaiset Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	1,0980	100,0	16810	1,53	0,0000	6550
A yhteensä	1,0980	100,0	16810	1,53	0,0000	6550
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	0,2770	25,2	0	0,2770	0

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

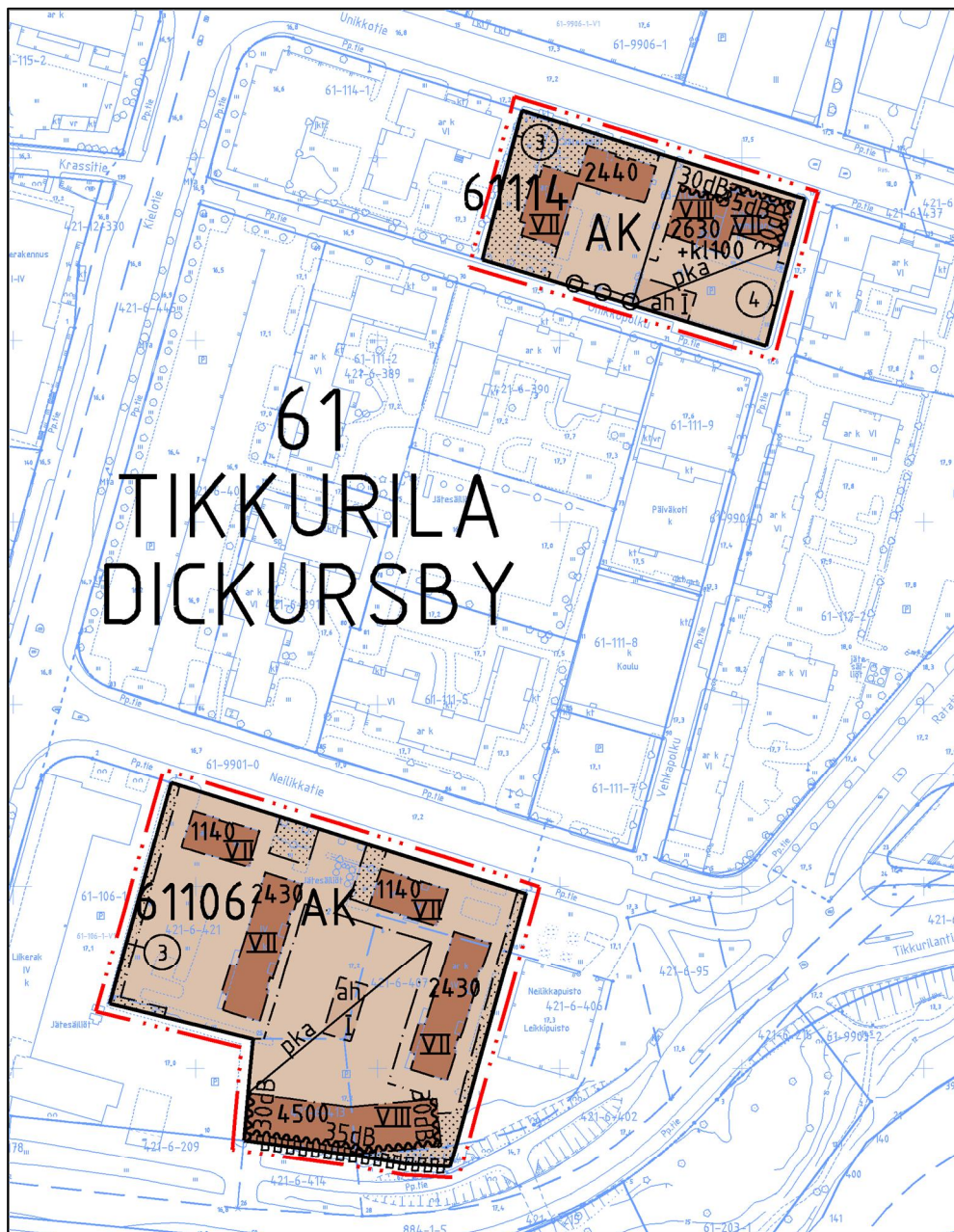
Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	1,0980	100,0	16810	1,53	0,0000	6550
A yhteensä	1,0980	100,0	16810	1,53	0,0000	6550
AK	1,0980	100,0	16810	1,53	0,3417	9625
ALK	0,0000		0		-0,3417	-3075
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	0,2770	25,2	0	0,2770	0
pka	0,2770	100,0	0	0,2770	0

Kukkakedon päiväkodin kaavatyö käynnistyy kesäkuussa 2017 numerolla 002347.

ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS

POISTETTAVAT MERKINNÄT

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

002321

Vantaan kaupunki
Kaupunginosa 61, Tikkurila

KUKKAKEDON TÄYDENNYS

Asemakaavan muutos
Osat kortteleista 61106 ja 61114.
Tonttijako ja tonttijaon muutos
Osat kortteleista 61106 ja 61114.

1:2000

Päiväys
Datum
5.6.2017
25.9.2017 tarkistettu

Pohjakarttalehtien numerot 1 / 2
Baskartbladens nummer

686502

Vanda stad
Stadsdel 61, Dickursby

KOMPLETTERING AV BLOMSTERÄNGEN

Ändring av detaljplanen
Delar av kvarteren 61106 och 61114.
Tomtindelning och ändring av tomtindelningen
Delar av kvarteren 61106 och 61114.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

— · — · — 3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

AK

Asuinkerrostalojen korttelialue.

Asumista palvelevat yhteistilat, tekniset tilat, pysäköintilaitokset, ajoluiskat sekä parvekkeiden ja terrassien kiinteästi lasitetut osat saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi. Nämä tilat eivät mitoiteta autopaikkoja.

Rakennuksiin saa sijoittaa sellaista toimisto- ja työtilaa, joka ei häiritse asumista.

Porrashuoneiden 15 k-m²/porrastaso ylittävän osan saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi. Nämä tilat eivät mitoiteta autopaikkoja.

Parvekkeita korvaavia viherhuoneita saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi.

Unikkotien varteen tulee sijoittaa liiketilaa katutasoon vähintään 90 k-m².

Ulkoiluvälinevarastoja on varattava vähintään 1,5 m²/asunto.

Väestönsuojat saa sijoittaa tonttijaon estämättä.

Parvekkeet saa tehdä ulokkeina Tikkurilantien katualueelle.

Melu

Asuinhuoneiden ulkokuoren äänieristävyyden ΔL liikennemelua vastaan tulee olla 28 dB ellei kartalla ole toisin ilmoitettu.

Julkisivuilla joiden ulkokuorten äänieristävyys ΔL on vähintään 30 dB, tulee parvekkeet lasittaa. Teknisiin ratkaisuihin tulee huolehtia siitä, että ohjeiden mukainen melutaso ei ylitä.

Rakennukset

Rakennusten julkisivut tulee tehdä korkealuokkaisista materiaaleista yhtenäistä rakennustapaa noudattaen.

Asuinrakennusten julkisivujen tulee pääosin olla paikalla muurattua poltettua tiiltä tai puuta.

Maantasokerroksen julkisivu ei saa antaa umpinaista vaikutelmaa.

Korttelin 61106 uudisrakennuksen länsipääty tulee toteuttaa siten, että naapuritontin rakennus voidaan rakentaa siihen kiinni.

Piharakennusten ja -katosten katto tulee tehdä viherkattona.

Pihat

Piha tulee käsitellä korkealuokkaisin materiaalein, osan pinnoitteista on oltava luonnonkiveä. Asfalttia saa käyttää vain ajoreiteillä.

Istutettavalla alueella tulee olla puita ja pensaita.

Piha-alueelle on varattava korttelialueen yhteinen leikki- ja oleskelualue.

Pysäköintitiloihin ei tarvitse rakentaa palomuuria tonttien väliselle rajalle.

DETALJPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för flervåningshus.

Gemensamma utrymmen som betjänar boendet, tekniska utrymmen, parkeringsanläggningen, körramper samt balkongers och terrassers permanent inglasade delar får byggas utöver den våningsyta som anges i detaljplanen. För dessa utrymmen behöver inga bilplatser anvisas.

I byggnaderna får sådana kontors- och arbetslokaler placeras som inte stör boendet.

Den del av trapphusen som överstiger 15 m²-vy/trappav-sats får byggas utöver byggrätten. Dessa utrymmen räknas inte vid dimensioneringen av bilplatser.

Utöver byggrätten får byggas grönrum som ersätter balkongerna.

Utmed Vallmovägen ska minst 90 m²-vy affärslokaler förläggas till markplanet.

Lager för fritidsredskap skall reserveras minst 1,5 m²/bostad.

Skyddsrum får placeras utan att tomtindelningen utgör ett hinder.

Balkongerna får skjuta ut över Dickursbyvägens gatuområde.

Buller

Ljudisoleringen ΔL mot vägtrafikbuller ska i bostadsrummens ytterskikt vara minst 28 dB om inte annat angetts på kartan.

På de fasader där ljudisoleringen ΔL i ytterskiktet är minst 30 dB ska balkongerna förses med inglasning. Genom tekniska lösningar ska man sörga för att bullernivån enligt anvisningarna inte överskrids.

Byggnader

Byggnadernas fasader skall byggas av högklassiga material och ett enhetligt byggnadssätt iakttagas.

Bostadsbyggnadernas fasader ska huvudsakligen bestå av på platsen murat bränt tegel eller trä.

I markplanet får fasaden inte ge ett slutet intryck.

Den västra gaveln på nybyggnaden i kvarter 61106 ska förverkligas på ett sådant vis att byggnaden på grann-tomten kan byggas fast i den.

De tak som täcker gårdsbyggnaderna och gårdsplanens takkonstruktioner ska utföras i form av gröntak.

Gårdarna

Gården bör anläggas med material av hög kvalitet, en del av ytbeläggningarna ska bestå av natursten. Asfalt får endast användas på körvägar.

Planteringsområdet skall bestå av träd och buskar.

På gårdsområdet skall reserveras ett gemensamt lek- och vistelseområde för hela kvartersområdet.

I parkeringsutrymmen behövs det inte byggas en brand-mur på gränsen mellan tomtarna.

Pysäköintitiloissa tulee varautua sähköautojen lataus-
teisiin.

Alueelle on varattava riittävät tilat jätteiden lajitteluun.

Jätehuolto voidaan toteuttaa korttelikohtaisesti.

Alueelle tulee laatia pihasuunnitelma ja vihertehokkuus-
laskelma.

Rakennuslupaa varten on laadittava hulevesisuunnitelma.

Olemassaolevien asuinrakennusten autopaikkoja ei saa
vähentää.

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

asunnot 1 ap/ 130 k-m²
myymälä- ja palvelutilat 1 ap/150 k-m²

Polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät uudisrakennuk-
sissa:

asunnot 1 kpl/ asuinhuone, joista 50 % on
helposti käytettävissä

I parkeringsutrymna ska det finnas beredskap för ladd-
ningsställen för elbilar.

På området skall det reserveras tillräckliga utrymmen för
avfallssortering.

Avfallshanteringen förverkligas inom varje enskilt kvarters-
område.

För området ska en plan över gårdsplanen och en grön-
effektivitetskalkyl utarbetas.

För området ska en dagvattenplan utarbetas.

Antalet bilplatser vid de befintliga bostadsbyggnaderna
får inte minskas.

Minimiantalet bilplatser:

bostäder 1 bp/ 130 m²-vy
affärs- och servicelokaler 1 bp/150 m²-vy

Minimiantalet cykelplatser i de nya byggnaderna:

bostäder 1 st/bostadsrum, av vilka 50 % är
lättillgängliga

	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.
	Osa - alueen raja.
	Ohjeellinen alueen tai osa - alueen raja.
	Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.
	Kaupunginosan numero.
	Kaupunginosan nimi.
	Korttelin numero.
	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.
	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuk- sen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.
	Rakennusala.
	Lukusarja, jossa ensimmäinen luku ilmoittaa asuntoker- rosalan neliömetrimäärän ja toinen luku liikehuoneisto- jen kerrosalan neliömetrimäärän.
	Rakennusala, jolle saa sijoittaa pysäköintiä pihakan- nen alle.
	Ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa asumista palvelevia yhteiskäyttöisiä tiloja.
	Merkintä osoittaa rakennusalan sivun, jonka ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL liikennemelua vastaan on oltava vähintään 30 dB.
	Istutettava alueen osa.
	Säilytettävä / istutettava puurivi.
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laa-
dittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnoin ole toisin
osoitettu.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Gräns för delområde.

Riktgivande gräns för område eller del av område.

Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

Stadsdelsnummer.

Stadsdelens namn.

Kvartersnummer.

Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.

Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar
i byggnader, byggnad eller del därav.

Byggnadsyta.

Talserie vars första tal anger bostadsvåningsytan
i kvadratmeter och andra tal våningsytan i kvadrat-
meter för affärslokaler.

Byggnadsyta där parkering får placeras under gårds-
däck.

Riktgivande byggnadsyta, på vilken det får placeras ut-
rymme för gemensamt bruk som tjänar boendet.

Beteckningen anger den sida av byggnadsytan där ljud-
isoleringen ΔL mot vägtrafikbuller i ytterskiktet ska vara
minst 30 dB.

Del av område som bör planteras.

Trädrad som skall bevaras / planteras.

Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är
förbjuden.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en se-
parat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar
annat bestämts.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön
toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Asta Tirkkonen
Aluearkkitehti / Områdesarkitekt

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad
och miljö
Stadsplaneringen

Mittaosasto

Asemakaavan pohjakartta täyttää
sille asetetut vaatimukset.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Vantaalla / Vanda __. __. 20__

Kimmo Junttila
Kaupungeingeodeetti / Stadsgeodet

Mättningsavdelningen

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav
som ställs på den.

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

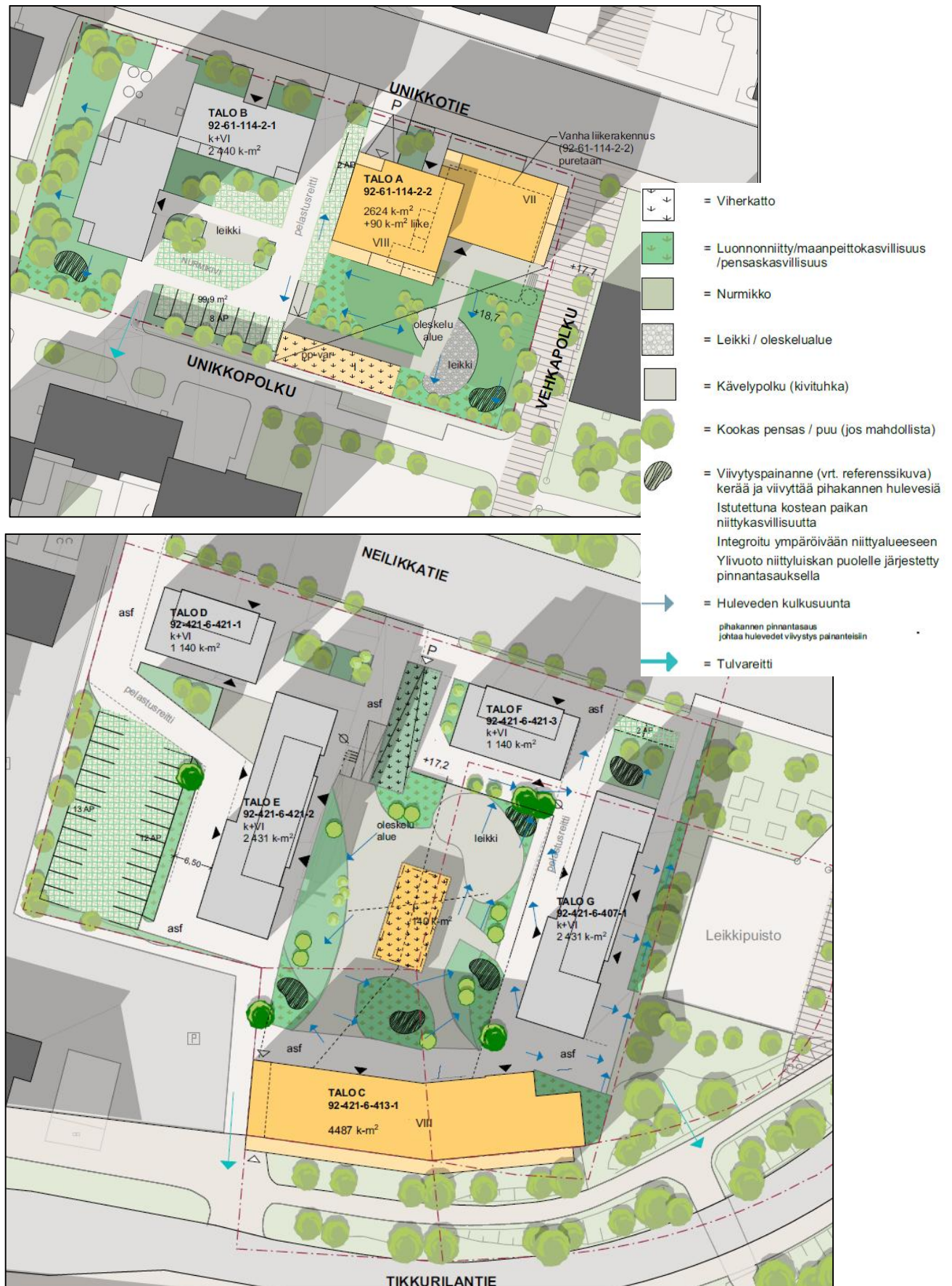
Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__/20__

Godkänd av stadsfullmäktige __/__/20__

9. MUUT SUUNNITELMAT

HULEVESISUUNNITELMA

Kaupunkisuunnittelu / Tikkurilan asemakaavayksikkö

Kaupunginhallitus 12.6.2017 oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavamuutosmuutosehdotuksesta **nro 002321 / Kukkakedon täydennys**. Lausuntoja pyydettiin 3 ja saatiin 3 kpl.

Lausunnonantaja	Lausunto	Tarkistukset
NRO 1 VANTAAN ENERGIA	Maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainti tulee ottaa huomioon.	–
NRO 2 HSY	Aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Muutosehdotus ei edellytä niiden siirtämistä.	–
NRO 3 VANTAAN KAUPUNGINMUSEO	Ei huomautettavaa kaavaehdotukseen.	–

NRO 1
VANTAAN ENERGIA

LAUSUNNOT JA VASTINEET

1/1

YHTEENVETO

Liite

25.9.2017

Lausunto:

Sähköverkko

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1 - 2 mukaisesti.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja sähköverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa yleissuunnittelija Antti Hartikainen, puh. 050-3266913.

Kaukolämpöverkko

Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia liitteenä olevan piirustuksen mukaisesti (Liite 3).

Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti.

Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja kaukolämpöverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa yleissuunnittelija Tomi Virtanen, puh. 050-3502664.

Vastine:

Maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainti on otettu huomioon kaavaehdotuksessa.

Tarkistukset:

—

Vantaa

NRO 2
HSY

LAUSUNNOT JA VASTINEET

1/1

YHTEENVETO

Liite

25.9.2017

Lausunto:

Kaavamuutos mahdollistaa kahden uuden asuinkerrostalon rakentamisen Kukka-kedon alueelle. Alue sijoittuu Tikkurilan keskusta, lähelle matkakeskusta. Yhdyskuntarakenteellisesti ja -taloudellisesti alueen tiivistäminen on hyvin perusteltua. Toinen uusista rakennuksista sijoittuu Unikkotien varteen, nykyisen matalan liikerakennuksen paikalle ja toinen rakennetaan Tikkurilantien varteen, kohtaan jossa nyt on pysäköintialuetta. Rakennusoikeus kasvaa nykyisestä 10 260 kerrosneliömetristä ($e=0,9$ ja $e=0,95$) 6 550 $k\text{-m}^2$:llä jolloin rakennusoikeutta tulee yhteensä 16 810 $k\text{-m}^2$ ($e=1,53$). Käytännössä uutta rakennusoikeutta asumiseen tulee 7 130 kerrosneliömetriä, kun liikerakentamisen määrä vähenee nykyisestä 780 kerrosneliömetristä 100:an. Uudesta rakentamisesta 2 630 $k\text{-m}^2$ (+liiketilat 100) sijoittuu Unikkotien ja 4500 $k\text{-m}^2$ Tikkurilantien varteen. Kaava-alueen koko on 1,1 ha.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan seuraavaa:

Aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Muutos-ehdotus ei edellytä niiden siirtämistä.

Vastine:

—

Tarkistukset:

—

NRO 3**Vantaan kaupunginmuseo****Lausunto:**

Vantaan kaupunkisuunnittelu on pyytänyt lausuntoa asemakaavamuutosehdotuksesta nro 002321 Kukkakedon täydennys. Kaupunginmuseo lausuu asiasta rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman ja arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Kaupunginmuseota on aiemmin kuultu 17.7.2017 (Dnro VKM/007/2017) kaavamuutostyön aloituspalaverin yhteydessä suunnittelualueeseen mahdollisesti kohdistuvista ja kulttuuriympäristöön liittyvistä tavoitteista sekä selvitystarpeista. Kaupunginmuseo on todennut, ettei suunnittelualueella ei ole kulttuurihistoriallisesti merkittäviä rakennusperintökohteita tai tunnettuja muinaisjäännöksiä eikä niihin liittyviä lisäselvitystarpeita.

Kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa lausunnolla olevasta Kukkakedon asemakaavamuutoksen ehdotuksesta.

Vastine:

—

Tarkistukset:

—

23 § Asemakaavan muutos 002208, 23 Kivistö / Marmorikuja 6

VD/2357/10.02.04.01/2013
TLA/A-RK/KZU/SRU/ET/HY-L

Asemakaavan muutoksella nostetaan asuinpientalojen korttelialueen tontin 92-23-23-3 tehokkuuslukua $e=0,15$ lukuun $e=0,30$. Kaavamuutos nostaa rakennusoikeuden määrää tontilla 146 k-m².

Asemakaavamuutos koskee osaa korttelia 23023, kaupunginosassa 23, Kivistö. Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa osaa korttelia 23023

Alue sijaitsee Kivistön vanhan pientaloalueen keskiosissa osoitteessa Marmorikuja 6.

Kaavan hakija
O. H.

Maanomistus
Kaavamuutosalue on yksityisessä omistuksessa.

Kaavan valmisteluun osallistuneet
Kaavatyö on tehty kaupungin työnä.

Yleiskaava
Kaavamuutoksen alue on kaupunginvaltuustossa 19.6.2006 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa Marja-Vantaan osayleiskaavassa pientaloaluetta A3.

Asemakaavan muutos
Asemakaavan muutoksella voimassa olevaa asemakaavaa muutetaan siten, että 970 m²:n suuruisen tontin rakennusoikeutta nostetaan tehokkuuteen 0.30, jolloin sen rakennusoikeus on 291 k-m². Kaavamuutosalueen rakennusoikeuden määrä nousee 146 k-m². Rakennusoikeuden lisäys mahdollistaa yhden uuden pientalon rakentamisen.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely
MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 30.3.2017.

MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin yhteensä 3 kappaletta. Vantaan kaupunginmuseolta, Vantaan Energialta ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymältä HSY saaduissa mielipiteissä ei ollut huomautettavaa kaavamuutoksesta.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset
Asemakaavatyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 17.12.2012, täydennetty ja tarkennettu KV 22.9.2014).

Kaavatyö tuottaa uutta asuntokerrosalaa (146 k-m²) sekä pientalojen rakennuspaikkoja (1 kpl).

Sopimus
Asemakaavan muutokseen ei liity toteuttamissopimusta.

Muutuskustannukset maksaa hakija O. H. ja vahvistettavaksi tullaan esittämään maksuluokka 1A (3 000 euroa).

Kaupunkisuunnittelulautakunta 5.6.2017 § 16

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään

- a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 5.6.2017 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002208, 23 Kivistö / Marmorikuja 6,
- b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot,
- c) vahvistaa maksuluokka 1A ja todeta, että hakija O. H. maksaa muutuskustannukset 3 000 euroa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Nähtävilläolo

Asemakaavamuutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 28.6.–31.8.2017. Tänä aikana ei jätetty yhtään muistutusta.

Kaavalausunnot

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 5.6.2017 oikeuttaa kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin neljä ja saatiin kaksi kappaletta.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY totesi lausunnossaan, että aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Muutosehdotus ei edellytä niiden siirtämistä. Vantaan Energia sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Saatujen lausuntojen pohjalta ei tehty muutoksia ehdotukseen.

Tehdyt tarkistukset

Asemakaavakartan otsikkoa on tarkistettu ja lisätty puuttuva kaupunginosan nimi. Tarkistus ei ole oleellinen eikä vaadi uutta nähtävillespanoa.

Kaavaselostuksen tarkistukset

Selostusta on täydennetty nähtävillä olon jälkeisen vuorovaikutuksen ja osallistumisen osalta.

Kaupunginhallitus 25.9.2017 § 23

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja esitys:

Päätetään

- a) tehdä esitetyt tarkistukset, ja
- b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 5.6.2017 päivätty, 25.9.2017 tarkistettu asemakaavamuutosehdotus 002208, 23 Kivistö / Marmorikuja 6.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet

- Asemakaavamuutoksen selostus 5.6.2017, 25.9.2017 tarkistettu
- Lausuntokooste 25.9.2017

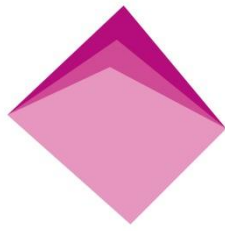
Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

aluearkkitehti Anna-Riitta Kujala, puh. 8392 9306, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

asemakaavainsinööri Kai Zukale, puh. 8392 2232, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaa
Kivistö

002208 MARMORIKUJA 6

KIVISTÖ

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA / KAUPUNKISUUNNITTELU

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 5.6.2017 päivättyä, 25.9.2017 tarkistettua asema-
kaavakarttaa nro 002208.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

Asemakaavan muutos koskee

Vantaan kaupungin 23. kaupunginosaa, Kivistö, osa kortteliä 23023.

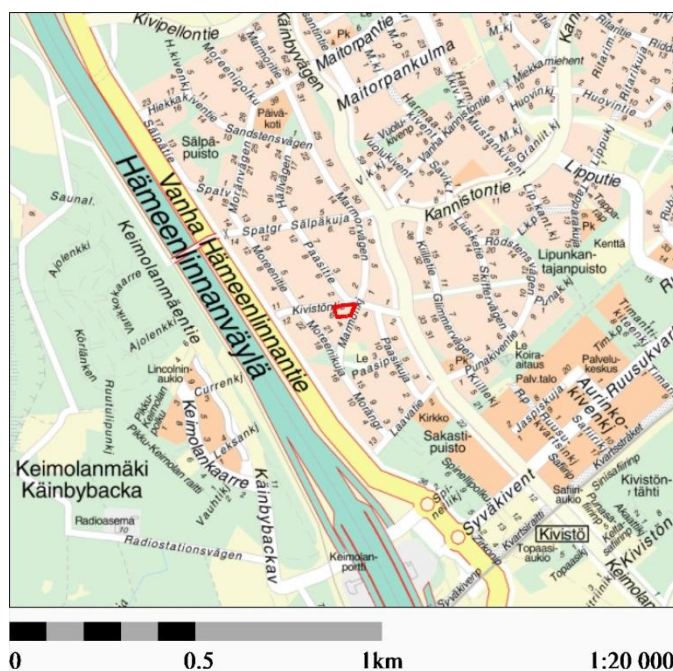
(Osa kumoutuvan asemakaavan kortteliä 23023.)

Asemakaavan muutoksella nostetaan tontin 92-23-23-3 tehokkuuslukua $e = 0,15$ lukuun $e = 0,30$. Kaavamuutos nostaa rakennusoikeuden määrää 146 k-m^2 .

Kaavan laatija:

Kai Zukale, asemakaavainsinööri, Vantaan kaupunki; kai.zukale@vantaa.fi, puh. 09 8392 2232.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Suunnittelualue sijaitsee Kivistön vanhan pientaloalueen keskiosissa osoitteessa Marmorikuja 6. Asemakaavan muutos koskee asema-kaavaa nro 230100, joka on vahvistettu ympäristöministeriössä 4.6.1984.

Alue rajautuu pohjoisessa Kivistöntiehen ja idässä Marmorikujaan. Etelässä ja lännessä alue rajautuu pientalokortteleihin. Kivistön keskusta ja asemalle on matkaa noin 800 metriä.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Tontin omistajan jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 6.6.2013. Kaavamuutoksen numeroksi annettiin työohjelmassa numero 002208.
- Kaavoitus tuli vireille 30.3.2017.
- Mielenpitoa pyydettiin 9.5.2017 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 3 kappaletta.
- Kaupunkisuunnittelulautakunta 5.6.2017. Asemakaavan muutosehdotus päätettiin asettaa nähtäville 28.6.-31.8.2017.
- Lausunnot ehdotuksesta pyydettiin 31.8.2017 mennessä. Lausuntoja saatiin 2 kappaletta.

SISÄLLYSLUETTELO

1	Tiivistelmä	3
2	Lähtökohdat.....	3
2.1	Selvitys suunnittelualueen oloista.....	3
2.2	Suunnittelutilanne	5
3	Asemakaavan suunnittelun vaiheet	8
3.1	Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo	8
3.2	Osallistuminen ja yhteistyö.....	8
3.4	Asemakaavan tavoitteet	9
3.5	Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot	9
4	Asemakaavan kuvaus.....	10
4.1	Kaavan rakenne	10
4.2	Aluevaraukset.....	10
4.3	Kaavan vaikutukset.....	10
5	Asemakaavan toteutus	12
6	Kaavatyöhön osallistuneet.....	12
7	Muu suunnitelma-aineisto.....	18

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- Liite 1: Vesihuollon esisuunnitelma 16.5.2017

1 TIIVISTELMÄ

Kaavamuutosalue on kortteliin 23023 vuonna 1988 laaditun tonttijaon mukainen tontti 23-23-3. Tontin pinta-ala on 970 m². Voimassa olevan asemakaavan mukainen rakennusoikeus tontilla on 145,5 k-m². Tontilla sijaitsee vuonna 1964 valmistunut 145 k-m²:n suuruinen omakotitalo. Tonttia ei ole lohkottu ja se on tällä hetkellä kiinteistörekisterissä tilana 406-5-70. Kaavamuutosalue on yksityisessä omistuksessa.

Kaavamuutosalueella on voimassa asemakaava nro 230100 (lainvoimainen 4.6.1984), jossa alue on asuinpientalojen korttelialuetta (AP-2), jolla tehokkuusluku e on 0.15 ja sallittu kerrosluku 2.

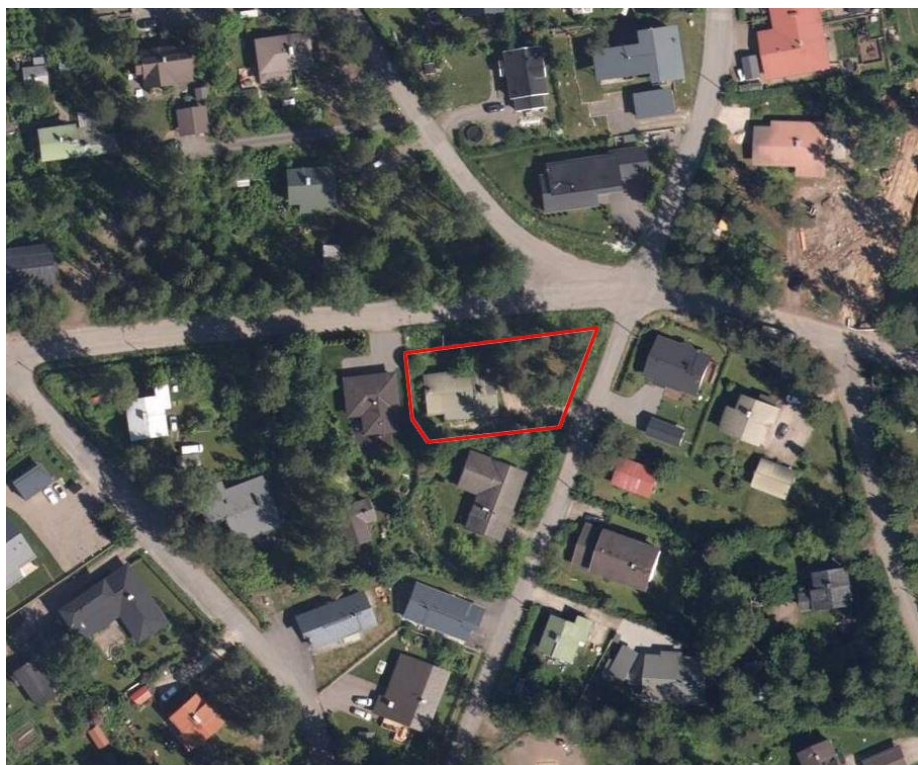
Asemakaavan muutoksella voimassa olevaa asemakaavaa muutetaan siten, että 970 m²:n suuruisen tontin rakennusoikeutta nostetaan tehokkuuteen 0.30, jolloin sen rakennusoikeus on 291 k-m². Kaavamuutosalueen rakennusoikeuden määrä nousee 145,5 k-m².

2 LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Kaavamuutosalue sijaitsee Kivistön vanhan pientaloalueen keskiosissa osoitteessa Marmorikuja 6. Kivistön keskustaan ja asemalle on matkaa noin 800 metriä.

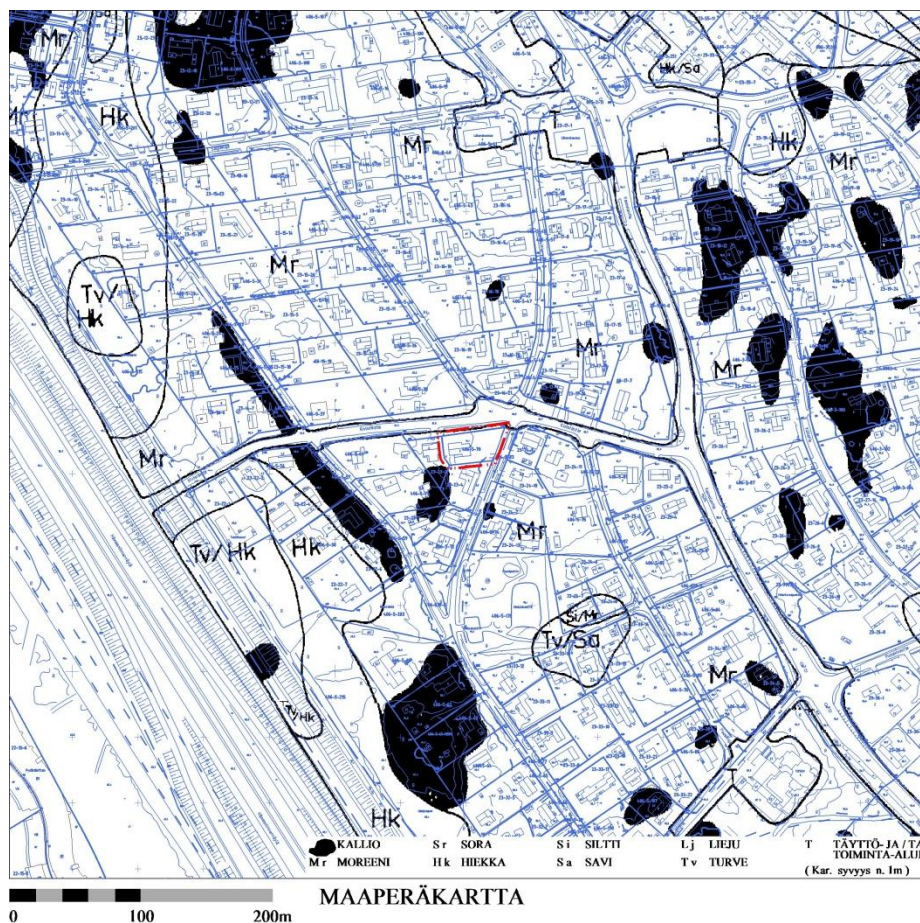
2.1.2 Luonnon ympäristö

Alueella ei ole inventoitu arvokkaita luontokohteita eikä suojeltavia eläimiä tai kasveja.

Kaavamuutosalue on nykyään pääosin vettä läpäisevää pintaa. Vettä läpäisemätöntä pintaa on ainoastaan nykyisen rakennuksen katto.

Kaavamuutosalueen hulevedet päätyvät avo-ojaverkoston kautta Koivupäänojaan, joka virtaa kehäradan pohjoispuolella Lapinkylässä. Koivupäänoja purkaa vedet Vantaanjokeen, joka laskee mereen Helsingissä Vanhankaupunginlahdella. Kaava-alue ei sijaitse pohjavesialueella.

Alueen maaperä on moreenia.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Kaupunkikuva

Vanhan Kivistön pientaloalue on pääosin rakentunut 1950-luvulla ja sen jälkeen. 1980-luvulla laaditun asemakaavan jälkeen rakentaminen taas vilkastui ja alueen täydennysrakentaminen on alkanut tontteja jakamalla. Alueen rakennuskanta on hyvin kerroksellista ja vaihtelevaa.

Marmorikuja on kapeahko tonttikatu, jolla ei ole yhtenäistä ilmettä. Tontit rajautuvat Marmorikujaan pääsääntöisesti istutuksin. Yleisilme on vehreä. Rakennukset sijaitsevat 4 - 5 metrin etäisyydellä kadun puoleisesta rajasta. Suunnittelualueen kohdalla Kivistöntien katualue on leveä ja ajoväylän ja tontin rajan väliin jää noin 4 – 6 metriä leveä kasvillisuuskaistale. Osa tonteista on aidattu tai rajattu kasvillisuudella Kivistöntien puolelta.

Liikenne

Liikennöinti kaavamuutosalueen tontille tapahtuu Marmorikujan puolelta. Kivistöntielle on mahdollista lisätä tonttiliittymä. Marmorikuja on vähäliikenteinen tonttikatu. Kivistöntie on kokoojatu, jota pitkin pääsee alueen pääkadulle Keimolantielle. Keimolantien bussilinjoilla pääsee Kehäradalla sijaitsevalle Kivistön asemalle. Keimolantiellä on lähin kevyen liikenteen väylä.

Vesihuolto

Vedenjakelu

Asemakaava-alue kuuluu Kivistön painepiiriin. Painepiirin vesisäiliönä toimii Myyrmäen yläsäiliö, jonka tilavuus on 4500 m³, ylävesipinta +95,35 ja alavesipinta +85.86. Vedensyöttö Myyrmäen painepiiriin tapahtuu Helsingistä Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Kaivokselan ja Myyrmäen paineenkorotuspumppaamoiden kautta. Myyrmäen painepiiristä vesi johdetaan Kivistön painepiiriin Vantaanpuiston länsipuolella olevan Myllymäen paineenkorottamon kautta. Vesijohtoverkon alin painetaso kaava-alueella on noin +88 m ja ylin painetaso noin +100 m. Tarkat painetasot annetaan HSY:n liitoskohtalausunnossa.

Jätevesiviemärointi

Alueen jätevedet johdetaan kaakon suuntaan Piispankylän jätevedenpumppaamolle. Pumppaamolta jätevedet johdetaan kohti lounasta, Hämeenlinnanväylän ja Kehä III:n alitse kohti Espoon viemäriverkostoa. Jätevedet päätyvät lopulta puhdistettavaksi Suomenojan jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesijärjestelmä

Kaava-alueen hulevedet johdetaan avo-ojia pitkin Vanhan Kivistön itäosaan päätyen Punakiventieltä Lipunkantajanpuistoon. Lipunkantajanpuistosta vedet ohjataan avo-ojassa Kenraalinpuistoon, josta vedet päätyvät Rubiinikujan hulevesiviemäriin. Hulevesiviemäriissä vedet ohjataan etelään päätyen Murronpuistoon hulevesien viivytysaltaaseen. Viivytysaltaasta vedet johdetaan hulevesiviemäriissä junaradan pohjoisreunaa mukaillen kaakkoon. Viemäri purkaa vedet Ruusumäentien pohjoispuolella Koivupäänojaan, joka laskee vetensä Vantaanjokeen.

Kaukolämpö- ja sähköverkko

Kaukolämpöverkko ei ulotu alueelle. Alue kuuluu sähköverkkojen piiriin.

Ympäristöhäiriöt

Suunnittelualue sijaitsee Marja-Vantaan oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa lentomeluviiväkeellä m3, Lden 50 – 55 dB. Tämä melutaso ei vaikuta rakentamiseen. Myöskään Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristöluvan uusien lentomeluennusteiden mukaisessa tilanteessa lentomelun määrä ei nouse tällä alueella.

2.1.4 Maanomistus

Suunnittelualue on kokonaisuudessaan yksityisessä omistuksessa.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

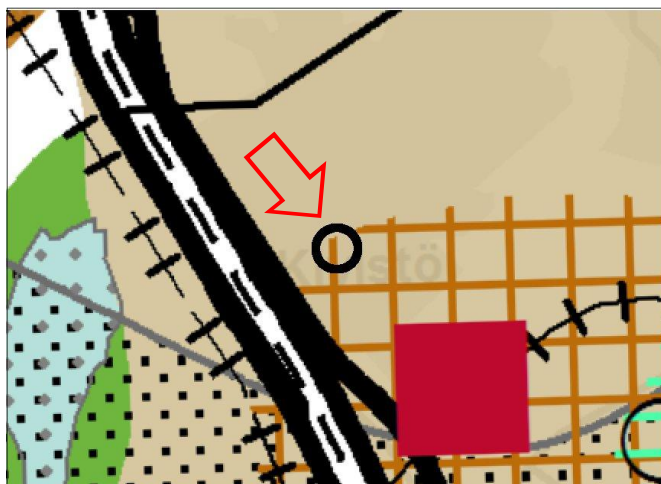
2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvosto on määritellyt valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Hanke ei ole ristiriidassa tavoitteiden kanssa. Asemakaavamuutos on tavoitteiden mukainen.

Maakuntakaava

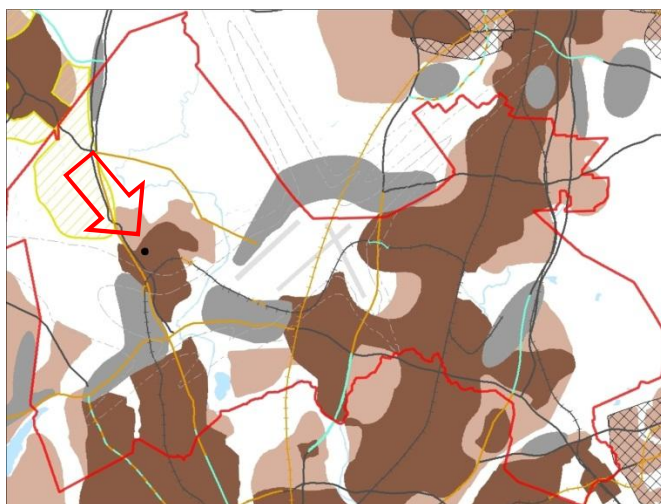
Uudenmaan maakuntakaavassa (8.11.2006) alue on taajamatoimintojen aluetta.

Ympäristöministeriö on 30.10.2014 vahvistanut Uudenmaan toisen vaihemaakuntakaavan, jossa suunnittelualaue on osoitettu tiivistettäväksi alueeksi.

Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050

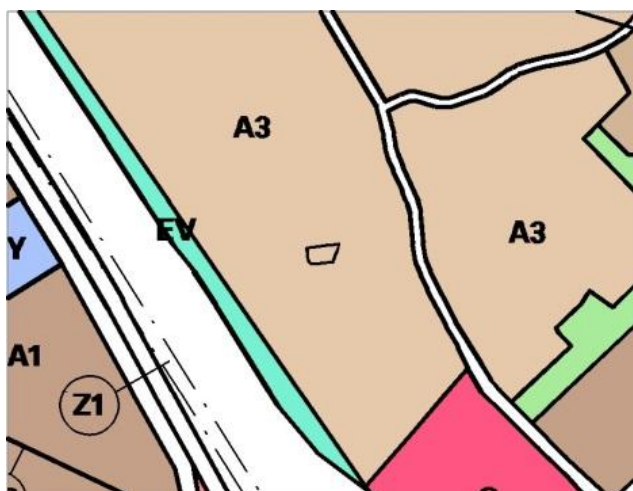
MASU 2050 määrittelee seudun tavoitteellista maankäyttöä ja toimii tausta-aineistona Helsingin seudun liikennejärjestelmälle HLJ2015 sekä Helsingin seudun asunstrategialle. Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelman 11.5.2015.

MASU 2050 on strateginen suunnitelma, joka osoittaa seudun maankäytön kehittämisen vyöhykkeet. Yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti 80 % uudesta asuntotuotannosta ohjataan seudun ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeelle (tumman ruskea vyöhyke). Hanke sijaitsee seudun ensisijaisesti kehitettävällä vyöhykkeellä ja on siten Helsingin seudun maankäyttösuunnitelman mukainen.

Osayleiskaava

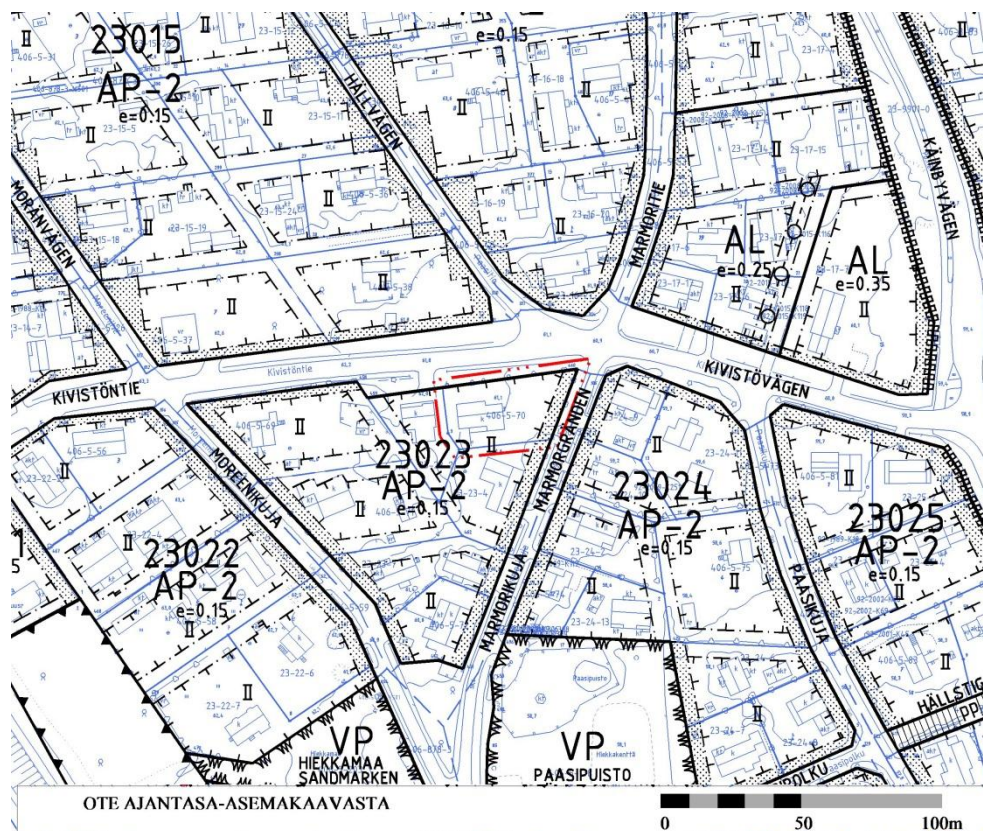
Kaavamuuutosalueella on voimassa Marja-Vantaan osayleiskaava, Kv 19.6.2006, lainvoimainen 9.7.2008.

Osayleiskaavassa alue sijaitsee pientaloalueella A3. Suunnittelualue sijaitsee lentomeluvyöhykkeellä m3 (Idea 50 – 55 dB). Tämä ei vaikuta alueen rakentamiseen. Myöskään Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristöluvan uusien lentomelunusteiden mukaisessa tilanteessa melumäärä ei nouse tällä alueella. Kaavahanke on osayleiskaavan mukainen.

Asemakaava

Kaavamuutosalueella on voimassa asemakaava nro 230100 (lainvoimainen 4.6.1984), jossa alue on asuinpienalojen korttelialuetta (AP-2), jolla tehokkuusluku e on 0.15 ja sallittu kerrosluku 2. Nykyinen tehokkuus sallii suunnittelualueelle rakentamista yhteensä 146 $k\cdot m^2$. AP-2 -kortteleita koskevat seuraavat määräykset: "Kuhunkin rakennukseen saa sijoittaa enintään kaksi asuntoa. Rakennuksia voi liittää toisiinsa kevyin rakennelmin. Asuntoa kohti saa rakentaa taloustilaa suurimman sallitun kerrosalan lisäksi enintään 30 m^2 . Korttelialueilla ei asuin- ja työhuoneiden ulkokuoren ääneneristyskyky lentoliikenteen aiheuttamaa melua vastaan saa alittaa 29 dB." Lisäksi määräysten mukaan autopaikkoja on oltava 1,5 asuntoa kohti.

Muut päätökset ja suunnitelmat

Vanhan Kivistön alueen täydennysrakentamisesta on tehty laaja selvitys opinnäytetyönä vuonna 2013 (Leea Riittinen: Vanha Kivistö – Vanhan pientaloalueen yleissuunnitelma). Selvityksessä tutkittiin koko vanhan Kivistön pientaloalueen täydennysrakentamisen mahdollisuuksia ja periaatteita tonttitehokkuudella 0,20. Selvityksessä kaavamuutoksen kohteena oleva tontti todettiin liian pieneksi lisärakentamiselle ja jaettavaksi tonttitehokkuudella 0,20.

3 ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Tontin omistajan jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 6.6.2013. Kaavamuutos otettiin Kivistön asemakaavayksikön kevään 2017 työohjelmaan ja kaavoitus tuli vireille 30.3.2017.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.3.1 Osalliset

- Kaavamuutoksen hakijat
- Alueen maanomistajat ja maanvuokraajat
- Viereisten ja vastapäisten alueiden omistajat ja vuokralaiset (naapurit)
- Kaupunginosan tai lähialueen asukkaat, yritykset ja työntekijät,
- Asukas- ym. yhdistykset
- Kunnan jäsenet ja ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- Kaupungin omat asiantuntijat
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Pelastuslaitos, Vantaan kaupunginmuseo, tietoliikenneverkkoja ylläpitävät yhtiöt, energiayhtiöt, Uudenmaan liitto, HSY.

3.3.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Kirjeitse ja sähköpostitse saatiin 3 mielipidettä.

Vantaan kaupunginmuseolta, Vantaan Energialta ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymältä HSY saaduissa mielipiteissä ei ollut huomautettavaa kaavamuutoksesta.

Nähtävillä olo ja lausuntojen pyytäminen

Asemakaavan muutosehdotus päätettiin kaupunkisuunnittelulautakunnan kokouksessa 5.6.2017 asettaa nähtäville 28.6.-31.8.2017 väliseksi ajaksi. Lausunnot ehdotuksesta pyydettiin 31.8.2017 mennessä.

Muistutusten ja lausuntojen huomioiminen

Ehdotuksesta ei jätetty muistutuksia.

Lausuntoja saatiin määräaikaan mennessä 2 kappaletta.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymä HSY totesi lausunnossaan, että aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Muutosehdotus ei edellytä niiden siirtämistä.

Vantaan Energia sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Saatujen lausuntojen pohjalta ei tehty muutoksia ehdotukseen.

Nähtävillä olon jälkeen tehdyt muutokset kaavakarttaan ja -määräyksiin

Kaavakarttaan tai määräyksiin ei ollut tarvetta tehdä tarkistuksia. Selostusta on täydennetty nähtävillä olon jälkeisen vuorovaikutuksen ja osallistumisen osalta.

3.4 ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitettyinä tavoitteena oli rakennusoikeuden lisääminen siten, että mahdollistetaan omakotitalon rakentaminen ja tontin jakaminen. Tonttitehokkuuden nostaminen $e=0,30$:een mahdollistaisi tontin jakamisen enintään kahteen yhtä suureen osaan ja enintään kaksikerroksisen ja 146 k-m^2 :n suuruisen omakotitalon rakentamisen uudelle tontille.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitettyihin tavoitteisiin ei ollut kaavatyön edetessä tarpeen tehdä tarkistuksia. Kaavatyön aikana päätettiin, että asemakaavan yhteydessä ei tehdä tonttijakoa. Tonttijako voidaan tarvittaessa laatia erikseen kaavan tultua voimaan.

3.5 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

3.5.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Kaavatyön edetessä päädyttiin ratkaisuun, jossa asemakaavan muutoksella vain nostetaan tontin rakennusoikeuden osoittava tehokkuusluku $0,30$:een. Ratkaisu mahdollistaa olemassa olevan omakotitalon lisäksi toisen enintään 146 k-m^2 :n suuruisen pientalon rakentamisen. Tontin jakaminen kahdeksi tontiksi ei asemakaavamuutoksen yhteydessä ole tarpeen.

Havainnekuvassa on esimerkki mahdollisesta lisärakentamisesta.

4 ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavan muutoksella nostetaan asuinpientalojen korttelialueeseen kuuluvan tontin 92-23-23-3 rakennusoikeutta muuttamalla tonttitehokkuusluku $e=0,15$ luvuksi $e=0,30$. Rakennusoikeus lisääntyy 146 k-m^2 . Korttelin käyttötarkoitus pysyy samana, mutta sitä kuvaava merkintä AP-2 muutetaan merkinnäksi AP. Tontin itäreunalla oleva viisi metriä leveä istutettavan alueen osa kavennetaan kolmen metrin levyiseksi. Taloustilojen rakentamista suurimman sallitun kerrosalan lisäksi salliva määräys poistuu.

4.1.1 Mitoitus

Kaavamuutosalue on tonttijaon mukainen tontti 23-23-3. Tontin pinta-ala on 970 m^2 . Tontin rakennusoikeus tonttitehokkuudella 0,30 on 291 k-m^2 . Suurin sallittu kerrosten lukumäärä on kaksi.

Alueelle saa sijoittaa sellaisia toimisto- ja niihin verrattavia työtiloja, jotka eivät häiritse asumista yhteensä enintään 20 % tontin rakennusoikeudesta.

Autopaikkoja on toteutettava vähintään 1,5 / asunto ja toimistoille 1 / 50 k-m^2 .

4.2 ALUEVARAUKSET

4.2.1 Korttelialueet

AP, asuinpientalojen korttelialue

Kuhunkin rakennukseen saa sijoittaa enintään kaksi asuntoa.

Rakennuksia voi liittää toisiin kevyin rakennelmin.

Asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja liikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB ja toimistotiloissa ja vastaavissa hiljaisissa työtiloissa 28 dB.

4.3 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa.

4.3.1 Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja -ympäristöön

Kaavamuutoksella ei katsota olevan merkittäviä vaikutuksia ihmisten elinoloihin ja -ympäristöön. Yhden tontin rakennusoikeuden lisääminen mahdollistaa lisärakentamisen ja uuden tontin muodostamisen olemassa olevan kaupunkirakenteen yhteyteen. Ratkaisu edistää kaupunkirakenteen tiivistämistä ja on siten kaavataloudellisesti perusteltua.

4.3.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Kaupunkikuva

Uusi rakentaminen vaikuttaa kaupunkikuvaan Kivistöntien ja Marmorikujan suuntaan. Uusi rakennus on mahdollista sijoittaa lähemmäksi Marmorikujaa ja tontin puustoa ja kasvillisuutta joudutaan vähentämään rakentamisen takia.

Yhdyskuntarakenne

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena.

Asuminen

Kaava mahdollistaa yhden uuden erillispientalon toteuttamisen entisestään tiiviille pientaloalueelle. Hanke noudattaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita lisäämällä asuntotuotantoa hyvien raideliikenneyhteyksien varrella.

Virkistys

Hanke uusine asukkaineen lisää lähivirkistysalueiden käyttöä. Uusi rakentaminen sijoittuu vanhalle pientalokorttelin alueelle, joten hanke ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita.

Liikenne

Kaava-alue sijaitsee noin 800 metrin etäisyydellä Kivistön asemasta. Kävelyetäisyydellä olevalla Keimolantiellä kulkee bussilinjoja Kivistön keskustaan. Yhteydet Kivistön keskustaan ja Keimolantien kautta Hämeenlinnanväylälle ovat sujuvat. Liikenneverkon kapasiteetti kestää kaavan mukaisen pienimuotoisen tiivistämisen.

Vesihuolto

Tonttiin rajoittuvalla Kivistöntiellä on rakennettu vesijohto ja jätevesiviemäri vuonna 1989. Kuivatus on hoidettu avo-ojin. Kaavamuutosalue tukeutuu olemassa olevaan vesihuoltoverkoston, joten kaavamuutoksesta ei aiheudu yleiselle vesihuollolle suunnittelu- tai rakentamiskustannuksia. Tontti kuivatetaan jatkossakin kadun varren avo-ojiin.

Ympäristöhäiriöt

Alueella mitoittavana melulähteenä on lentomelu, mikä huomioidaan asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristysvaatimuksena.

4.3.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudisrakentaminen sijoittuu jo rakennetuille alueille, eikä sillä ole vaikutusta alueen luontoarvoihin. Hanke hyödyntää pitkälti olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Rakentamisvaiheessa vastaanottavissa ojissa voi kiintoaine- ja ravinnekuormitus hetkellisesti lisääntyä maan auki kaivuun johdosta. Virtaamat tulevat hieman kasvamaan nykyisestä, koska vettä läpäisemättömän pinnan määrä tulee täydennysrakentamisen myötä kasvamaan. Kaavamuutoksella ei ole juurikaan vaikutusta Koivupäänojan, koska alueen pinta-ala suhteessa Koivupäänojan valuma-alueeseen on hyvin pieni ja kohde sijaitsee valuma-alueen reunamilla..

4.3.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakentamisen vaikutukset ilmastonmuutokseen ovat vähäiset. Rakentaminen lisää aina kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Toisaalta suunniteltu uusi rakentaminen tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta.

5 ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Rakentaminen voidaan toteuttaa heti, kun asemakaava on tullut voimaan.

6 KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan kaupunki:
Kaupunkisuunnittelu:

Anna-Riitta Kujala
Kai Zukale
Outi Colliander

aluearkkitehti
asemakaavainsinööri
suunnitteluavustaja

Kuntatekniikan keskus :

Elina Kettunen

vesihuollon suunnittelu

VANTAAN KAUPUNKI

Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus/Kivistön asemakaavayksikkö

Vantaalla, 5.6.2017, 25.9.2017 tarkistettu

Anna-Riitta Kujala
aluearkkitehti

Kai Zukale
asemakaavainsinööri

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	Täyttämispvm	11.05.2017
Kaavan nimi	002208 Kivistö 23 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	30.03.2017
Hyväksymispykälä		Kunnan kaavatunnus	092002208
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,0970	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	0,0970

Ranta-asemakaava Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm] Omarantaiset Ei-omarantaiset
 Lomarakennuspaikat [lkm] Omarantaiset Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	0,0970	100,0	291	0,30	0,0000	146
A yhteensä	0,0970	100,0	291	0,30	0,0000	146
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnot

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	0,0970	100,0	291	0,30	0,0000	146
A yhteensä	0,0970	100,0	291	0,30	0,0000	146
AP	0,0970	100,0	291	0,30	0,0000	146
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

002208

Päiväys
Datum

5.6.2017
25.9.2017 tarkistettu

Pohjakarttalehtien numerot 1/2
Baskartbladens nummer

689491

Vantaan kaupunki
Kaupunginosa 23, Kivistö

MARMORIKUJA 6

Asemakaavan muutos
Osa korttelia 23023.

Vanda stad
Stadsdel 23, Kivistö

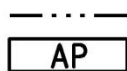
MARMORGRÄNDEN 6

Ändring av detaljplanen
Del av kvarteret 23023.

1:2000

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Asuinpientalojen korttelialue.

Kuhunkin rakennukseen saa sijoittaa enintään kaksi asuntoa.

Rakennuksia voi liittää toisiinsa kevyin rakennelmin.

Alueelle saa sijoittaa sellaisia toimisto- ja siihen verrattavia työtiloja, jotka eivät häiritse asumista yhteensä enintään 20% tontin rakennusoikeudesta.

Asuntojen ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

Toimistotilojen ja vastaavien hiljaisten työtilojen äänieristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 28 dB.

Autopaikkojen vähimmäismäärät:
Asunnot 1,5 autopaikka/asunto
Toimistot 1 autopaikka/50 k-m²

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Osa - alueen raja.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

Kaupunginosa numero.

Kaupunginosa nimi.

Korttelin numero.

Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

Tehokkuusluku eli kerrosalan suhde tontin pinta-alaan.

Rakennusala.

Istutettava alueen osa.

TONTTIIAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

DETALJPLANE BETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för småhus.

I varje byggnad får högst två bostäder placeras.

Byggnaderna får kopplas ihop med åtta konstruktioner.

På området får totalt högst 20% av tomtens byggnadsrätt utnyttjas för sådana kontors- och med dem jämförbara arbetslokaler som inte inverkar störande på boendet.

Ljudisoleringen ΔL mot flyg- och trafikbuller skall i bostädernas ytterhölje vara minst 32 dB.

Ljudisoleringen ΔL mot flyg- och trafikbuller skall vara minst 28 dB i kontorslokaler och motsvarande tysta arbetsutrymmen.

Minimiantalet bilplatser:
Bostäder 1,5 bilplatser / bostad
Kontor 1 bilplats/ 50 m²-vy

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Gräns för delområde.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

Stadsdelsnummer.

Stadsdelens namn.

Kvartersnummer.

Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.

Exploateringstal dvs. förhållandet mellan våningsytan och tomtens yta.

Byggnadsyta.

Del av område som bör planteras.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

2 / 2

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön
toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad
och miljö
Stadsplaneringen

Mittausosasto

Asemakaavan pohjakartta täyttää
sille asetetut vaatimukset.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Mättingsavdelningen

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav
som ställs på den.

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__/20__

Godkänd av stadsfullmäktige __/__/20__

KZU/OCO

Liite 1: Vesihuollon esisuunnitelma

VANTAAN KAUPUNKI

MARMORIKUJA 6
ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS
002208

Kaupunkisuunnittelu / KZU

LAUSUNNOT JA VASTINEET
25.9.2017

Kaupunkisuunnittelulautakunta 5.6.2017 oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavamuutosmuutosehdotuksesta **nro 002208**. Lausuntoja pyydettiin 4 ja saatiin 2 kpl.

Lausunnonantaja	Lausunto	Tarkistukset
NRO1 Keimolan omakotiyhdistys	Lausuntoa ei saatu	
NRO 2 Gasum Oy	Lausuntoa ei saatu	
NRO 3 Vantaan Energia Oy		ei tarkistuksia
NRO 4 HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut		ei tarkistuksia

NRO 3

Vantaan Energia Oy

Sähköverkko

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n jakokaappi 3983 ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteen 1 mukaisesti.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kaukolämpöverkko

Ei huomautettavaa.

Vastine:

*

Tarkistukset:

Ei tarkistuksia

NRO 4

HSY

Asemakaavamuutoksella nostetaan Vantaan Kivistössä korttelissa 23023 tontin 92-23-23-3 tehokkuusluku $e=0,15$ lukuun $e=0,30$. Kaavamuutos nostaa rakennusoikeuden määrää 146 k-m². Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan seuraavaa: Aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Muutosehdotus ei edellytä niiden siirtämistä.

Vastine:

*

Tarkistukset:

Ei tarkistuksia

24 § **Ennakkolausunto etuosto-oikeuden käyttämättä jättämisestä kiinteistökaupassa:
Kiinteistö Oy Raudikkokuja 3, Vatrotalot 5 Oy ja SATOkoti 23 Oy / Sato-Asunnot Oy**

VD/8287/10.00.01.01.01/2017

HP/AK/JK/HY-L

SATO on pyytänyt Vantaan kaupungilta 25.8.2017 päivätyllä pyynnöllä ennakkolausuntoa etuosto-oikeuden käyttämisestä seuraavassa kiinteistön kaupassa:

Myyjä: Kiinteistö Oy Raudikkokuja 3 (Y: 0197036-7)
Vatrotalot 5 Oy (Y: 2627969-5)
SATOkoti 23 Oy (Y: 2771817-8)

Myyjät kuuluvat samaan SATO-konserniin.

Ostaja: Sato-Asunnot Oy (Y: 1471718-4) omaan tai perustettavien yhtiöiden lukuun

Kaupan kohde: Vantaan kaupungin Hakunilan (94) kaupunginosassa sijaitsevat tontit 92-94-1-1, 92-94-2-1 ja 92-94-3-1. Tonttien asemakaavan mukainen käyttötarkoitus on autopaikkojen korttelialue (LPA). Tontin 92-94-1-1 pinta-ala on 3452 m², tontin 92-94-2-1 pinta-ala on 2099 m² ja tontin 92-94-3-1 pinta-ala on 2957 m² eli tonttien kokonaispinta-ala on yhteensä 8508 m².

Kauppahinta: 390 517,20 euroa, noin 46 € / m²

Kaupan kohteena olevien tonttien alueella on vireillä asemakaavamuutos nro 002340 autopaikkatonttien muuttamiseksi asuinrakennusten korttelialueeksi. Nykyiset ja tarvittavat uudet autopaikat tullaan järjestämään sekä myyjäyhtiöiden omistamille viereisille asuinrakennustonteille, että nyt kaupan kohteena oleville tonteille. Asemakaavamuutokseen liittyen tullaan kaava-alueen maanomistajien kanssa solmimaan maankäyttösopimus.

SATO-konserni on pyytänyt, ettei Vantaan kaupunki käyttäisi etuosto-oikeuttaan liitteenä olevan kauppakirjan mukaiseen kauppaan, jotta SATO-konserni saisi konsernin sisäisesti järjestettyä kaavamuutosalueen autopaikkatontit yhtiöön, joka rakennuttaa ja omistaa vuokra-asuntoja.

Etuostolain mukaan kiinteistönomistajan kirjallisesta pyynnöstä kunta voi etukäteen ilmoittaa, ettei se tule käyttämään etuosto-oikeuttaan, jos kiinteistö kahden vuoden kuluessa kunnan päätöksestä myydään ilmoitetuilla ehdoilla.

Kiinteistöt ja asuminen – tulosalueen mukaan kaupungilla ei ole tarvetta hankkia kaupan kohteena olevia autopaikkojen korttelialueeksi osoitettuja tontteja. Kiinteistöjohtaja esittää vastattavaksi SATO-konsernille, että Vantaan kaupunki ei käytä etuosto-oikeuttaan kyseessä olevassa kiinteistökaupassa, mikäli tontit kahden vuoden kuluessa luovutetaan ilmoitetulla tavalla.

Vantaan kaupungin hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus päättää etuosto-oikeuden käyttämisestä ja ennakkolausunnon antamisesta etuostoasioissa.

Kaupunginhallitus 25.9.2017 § 24

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) etuostolain 8 §:n mukaisena ennakkolausuntona ilmoittaa SATO-konsernille, että Vantaan kaupunki ei käytä etuosto-oikeuttaan edellä esitetyssä Kiinteistö Oy Raudikkokuja 3:n, Vatrotalot 5 Oy:n ja SATOkoti 23 Oy:n sekä Sato-Asunnot Oy:n omaan tai perustettavien yhtiöiden lukuun välillä tehtävässä kiinteistökaupassa, mikäli kaupan kohteet kahden vuoden kuluessa kaupunginhallituksen päätöksestä luovutetaan ilmoitetulla tavalla, ja että
- b) SATO-Asunnot Oy:ltä peritään tästä lausunnosta kaupunginhallituksen 26.3.2012 § 36 päätöksen mukaisesti 100 euron korvaus.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Kartta kaupan kohteesta
- Kauppakirja

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

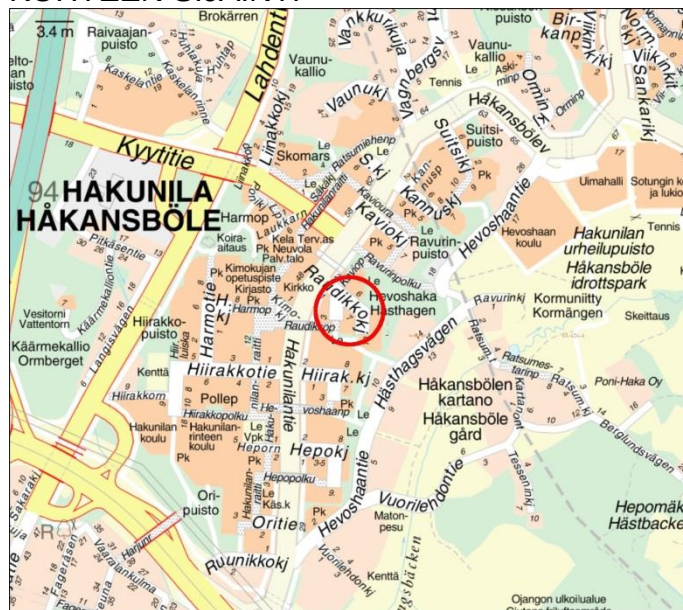
Muutoksenhakuohje: 7.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

maankäyttöinsinööri Jouni Kahila, puh. 09 839 20041, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

KOHTEEN SIJAINTI

0 0.5 1km 1:20 000

KARTTA ETUOSTOA KOSKEVAA ENNAKKOLAUSUNTOAVARTEN

Kaupunginosa: HAKUNILA (94)

Kiinteistö: 92-94-1-1

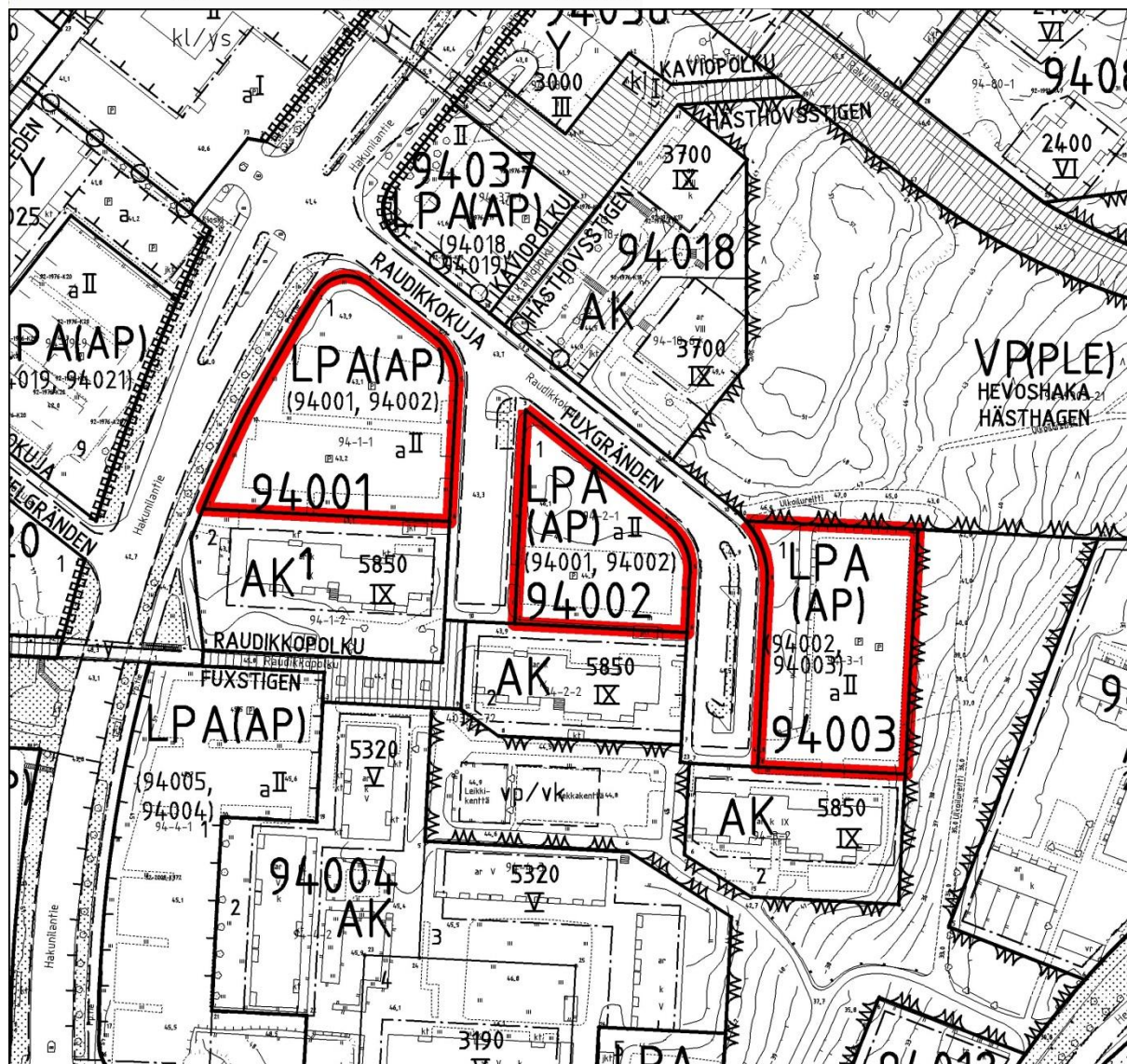
Pinta-ala: 3452m²

Kiinteistö: 92-94-2-1

Pinta-ala: 2099m²

Kiinteistö: 92-94-3-1

Pinta-ala: 2957m²

0 50 100m

1:2000

KAUPPAKIRJA

MYYJÄT

Kiinteistö Oy Raudikkokuja 3

Y-tunnus 0197036-7

c/o Vatrotalot 5 Oy

PL 401, 00610 Helsinki

Vatrotalot 5 Oy

Y-tunnus 2627969-5

PL 401, 00601 Helsinki

SATOkoti 23 Oy

Y-tunnus 2771817-8

PL 401, 00601 Helsinki

(jäljempänä yhdessä **Myyjät**)

OSTAJA

Sato-Asunnot Oy omaan tai perustettavien yhtiöiden lukuun

Y-tunnus 1471718-4

PL 401, 00601 Helsinki

(jäljempänä yhdessä **Ostaja**)

Myyjät ja Ostaja yhdessä jäljempänä **Osapuolet**.

KAUPAN KOHTEET

Vantaan kaupungin Hakunilassa sijaitsevat tontit 92-94-1-1, 92-94-2-1 ja 92-94-3-1 (jäljempänä yhdessä **Tontit**). Tonttien asemakaavan mukainen käyttötarkoitus on autopaikka. Tontin 92-94-1-1 pinta-ala on 3.452 m², tontin 92-94-2-1 pinta-ala on 2.099 m² ja tontin 92-94-3-1 pinta-ala on 2.957 m².

KAUPPAHINTA

Tonttien velaton kauppahinta on yhteensä 390.517,20 euroa.

KAUPAN MUUT EHDOT

Kauppahinnan maksaminen

Kauppahinta maksetaan Myyjien pankkitileille kaupantekopäivänä ja se kuitataan saaduksi tämän kauppakirjan allekirjoituksin. Kauppahinta jakautuu Myyjille heidän omistusosuuksiensa mukaan seuraavasti:

92-94-1-1

65/79	Kiinteistö Oy Raudikkokuja 3	130 367,62
14/79	Vatrotalot 5 Oy	28 079,18
	yht.	158 446,80

92-94-2-1

1/1	Vatrotalot 5 Oy	96 344,10

92-94-3-1

83/136	SATOkoti 23 Oy	82 832,96
35/136	Vatrotalot 5 Oy	34 929,56
18/136	Kiinteistö Oy Raudikkokuja 3	17 963,78
	yht.	135 726,30

yhteensä 390 517,20

Kauppahinnan jako Myyjille:

Vatrotalot 5 Oy	159 352,84
Kiinteistö Oy Raudikkokuja 3	148 331,40
SATOkoti 23 Oy	82 832,96

yhteensä 390 517,20

Omistus- ja hallintaoikeus

Omistus- ja hallintaoikeus siirtyvät Ostajalle tämän kauppakirjan allekirjoituksin.

Rasitteet ja rasitukset

Tonteilla ei ole voimassa olevia rasitteita. Ostaja ottaa vastattavakseen Tonteilla mahdollisesti sijaitsevien johtojen tai kaapelien siirtokustannuksista.

Ostaja sitoutuu järjestämään Myyjien käyttöön niin monta autopaikkaa kuin ne asemakaavan mukaan tarvitsevat Tonttien naapuritonteilla sijaitseville Myyjien omistamille asuinrakennuksille. Osapuolet sitoutuvat neuvottelemaan autopaikkoja koskevan rasitesopimuksen erikseen myöhemmin.

Tonteille ei ole vahvistettu kiinnityksiä.

Verot ja maksut

Myyjät vastaavat Tonteista maksettavista kiinteistöveroista vuodelta 2017. Muista veroista ja maksuista vastaavat Osapuolet omistusasajaltaan.

Tontteihin ja asiakirjoihin tutustuminen

Ostaja on tutustunut Tontteihin paikan päällä haluamassaan laajuudessa. Lisäksi Ostaja on tutustunut Tonttien rekisteritietoihin ja Tontteja sekä niiden naapurikiinteistöjä koskeviin kaavakarttoihin ja -määräyksiin.

Maaperän pilaantuminen

Myyjien tiedossa ei ole, että Tontit olisivat niillä harjoitetun toiminnan vuoksi tai muutoin pilaantuneita tai että maaperässä olisi sellaisia jätteitä tai aineita, jotka saattavat aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista. Ostaja vastaa tarvittaessa Tonttien maaperän pilaantuneisuuden selvittämisestä ja mahdollisten kunnostustoimenpiteiden suorittamisesta. Myyjät vastaavat edellä mainittujen toimenpiteiden aiheuttamista kustannuksista.

Irtaimisto

Tähän kauppaan ei sisälly irtaimistoa. Tonteilla ei ole rakennuksia.

Kunnan etuosto-oikeus

Myyjät ovat pyytäneet ennakoon Vantaan kaupungilta päätöstä etuosto-oikeuden käyttämisestä. Vantaan kaupunki on ilmoittanut x.x.2017, ettei se tule käyttämään etuosto-oikeuttaan tähän kauppaan.

KAUPPAKIRJAN HYVÄKSYMINEN

Tämän kauppakirjan hyväksymme allekirjoituksillamme ja sitoudumme sitä noudattamaan.

Tämä kauppakirja on tehty kolmena samanasaisena kappaleena, yksi Myyjille, yksi Ostajalle ja yksi julkiselle kaupanvahvistajalle.

Helsingissä x. päivänä xkuuta 2017

Myyjät

Kiinteistö Oy Raudikkokuja 3

_____
NN valtakirjalla

Vatrotalot 5 Oy

_____
NN

_____
NN

SATOkoti 23 Oy

_____
NN

_____
NN

Ostaja

Sato-Asunnot Oy

_____
NN

_____
NN

KAUPANVAHVISTAJAN TODISTUS

Julkisena kaupanvahvistajana todistan, että NN luovuttajan Kiinteistö Oy Raudikkokuja 3 -nimisen yhtiön puolesta valtakirjalla ja NN ja NN luovuttajien Vatrotalot 5 Oy:n ja SATOkoti 23 Oy:n edustajina sekä NN ja NN luovutuksensaajan Sato-Asunnot Oy:n edustajina ovat allekirjoittaneet tämän luovutuskirjan ja että he ovat olleet yhtä aikaa läsnä luovutusta vahvistettaessa. Olen tarkastanut allekirjoittajien henkilöllisyyden ja todennut, että luovutuskirja on tehty maakaaren 2 luvun 1 §:ssä säädetyllä tavalla.

Helsingissä x. päivänä xkuuta 2017

Julkinen kaupanvahvistaja

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus

Tässä kokouksessa tehtyyn päätökseen, ellei pöytäkirjassa ole päätöksen osalta erikseen toisin mainittu, tyytymätön voi tehdä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimus tehdään **Vantaan kaupunginhallitukselle**.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on jätettävä **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

- Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon 7 päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.
- Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana, tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen viranomaiselle

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen oikaisuvaatimus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava oikaisuvaatimuksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Oikaisuvaatimusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjältä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Vantaan kaupunginhallituksen osoite:

Vantaan kaupungin kirjaamo, Asematie 7, 01300 Vantaa
puhelin: (09) 8392 2184, faksinumero: (09) 8392 4163
sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Virka-aika: klo 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Tässä kokouksessa oikaisuvaatimuksen johdosta annettuihin **päätöksiin tyytymätön voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.**

Valituksen voi tehdä vain oikaisuvaatimuksen tekijä, tai mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle.**

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

Valitusaika

Valitus on jätettävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

- Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä (koskee myös oikaisuvaatimuksen hylkäävää päätöstä) tiedon 7 päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.
- Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana, tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon vaaditaan muutosta. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeuden osoite:
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 3. Hallintovalitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa

Tässä kokouksessa tehtyyn **päätökseen tyytymätön voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.**

Valituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), kunnan jäsen, alueellinen ympäristökeskus tai muu viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa, maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia sekä rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan.

Poikkeus: Kun kyse on vaikutukseltaan vähäisen muun asemakaavan kuin ranta-asemakaavan muutosta koskevasta asiasta, päätökseen ei ole valitusoikeutta kunnan jäsenellä.

Vaikutukseltaan vähäisenä ei ole pidettävä asemakaavan muutosta, jossa muutetaan rakennuskorttelin tai muun alueen pääasiallista käyttötarkoitusta, supistetaan puistoja tai muita lähivirkistykseen osoitettuja alueita taikka nostetaan rakennusoikeutta tai rakennuksen sallittua korkeutta ympäristöön laajemmin vaikuttavalla tavalla, heikennetään rakennetun ympäristön tai luonnonympäristön arvojen säilymistä taikka muutetaan kaavaa muulla näihin rinnastettavalla tavalla.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa, tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle**. Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

Valitusaika

Valitus on jätettävä valitusviranomaiselle **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

Kunnan jäsenen ja asemakaavan muutosta koskevissa asioissa myös asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi.

Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon vaaditaan muutosta. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeuden osoite:

Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079

sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 4. Hallintovalitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa

Tässä kokouksessa tehtyyn **päätökseen**, jolla on päätetty käyttää etuosto-oikeutta, voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.

Valituksen saa tehdä ostaja ja etuostolain 6 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa myyjä.

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle**.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

Valitusaika

Valitus on jätettävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

- ☐ Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon 7 päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.
- ☐ Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana, tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon vaaditaan muutosta. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeuden osoite:
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 5. Hankintaoikaisu ja oikaisuvaatimus hankinta-asiassa

Kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa tehtyyn kunnan viranomaisen (hankintayksikkö) päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä annettuun ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintayksikölle hankintalain 133 ja 135 §:issä tarkoitetun vaatimuksen hankintaoikaisusta tai kuntalain 134 §:ssä tarkoitetun oikaisuvaatimuksen. Oikaisua koskevan vaatimuksen voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Kuntalain mukaisen oikaisuvaatimuksen voi lisäksi tehdä kunnan jäsen.

Määräaika oikaisua koskevien vaatimusten tekemiselle

Oikaisua on vaadittava 14 päivän kuluessa siitä, kun oikaisuvaatimuksen tekijä on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

- **Asianosaisen** katsotaan saaneen hankintapäätöksen oheisasiakirjoineen tiedoksi sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

- **Kunnan jäsenen** katsotaan saaneen päätöksestä tiedon 7 päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Hankintaoikaisun ja oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hakemukseen on merkittävä oikaisua vaativan ja kirjelmän laatijan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Hankintaoikaisu ja/tai oikaisuvaatimus toimitetaan osoitteeseen

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
Asematie 7
01300 Vantaa
sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 6. Hankintaoikaisu ja markkinaoikeusvalitus hankinta-asiassa

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista annetun lain (hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon.

6.1 Oikaisuohje

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintalain 133-135 §:n mukaan **hankintayksikölle** kirjallisen hankintaoikaisun. Hankintaoikaisun voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Hankintaoikaisun tekoaika

Asianosaisen on tehtävä hankintaoikaisu **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisun sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
Asematie 7, 01300 Vantaa
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

6.2 Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Julkisista hankinnoista annetun lain 146 §:n mukaan puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa. Lupa on myönnettävä, jos: asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää; tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy. Jollei toisin säädetä, valitus on tehtävä kirjallisesti **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintasopimuksen hankintalain 130 §:n 1 nojalla noudattamatta odotusaikaa.

Valitus on tehtävä **kuuden kuukauden kuluessa** hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä. Itse tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan.

Hakemuksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa

(13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensiksi seuraavana arkipäivänä.

Valituskielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa 6.1 mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2 000 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4 000 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 000 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 500 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot:

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
puh. 029 56 43300
fax. 029 56 43314
sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

Muutoksenhakuohje 7. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

7.1

Tässä kokouksessa tehdyistä **päätöksistä, joilla on päätetty olla käyttämättä etuosto-oikeutta**, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta tai valittamalla hakea muutosta. (Etuostolaki 22 § 2 mom.)

7.2

Tässä kokouksessa tehtyyn, **verotusta koskevan oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen ei saa hakea muutosta** valittamalla (Verotusmenettelylaki 88 § 6 mom.).

7.3

Tässä kokouksessa tehtyyn, **hankintaoikaisua koskevaan päätökseen**, ei saa hakea muutosta.

7.4

Päätöksistä, jotka koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei kuntalain 136 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.